Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	*Staatsblad.*
Sc.	„	*Staatscourant.*
B.	„	*Bijvoegsel op het Staatsblad.*
C. V.	„	*Chronologische Verzameling.*
W. v. 'T R.	„	*Weekblad van het Recht.*
Bijl.	„	*Bijlagen van het Verslag der Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*
M. v. T.	„	*Memorie van toelichting.*
V. v.	„	*Voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs betreffende het aangeboden ontwerp van wet.*
M. v. B.	„	*Memorie van beantwoording op het voorloopig verslag.*
Eindv.	„	*Eindverslag der commissie van rapporteurs.*
Handel.	„	*Verslag der Handelingen van de genoemde Kamer.*

LUTTENBERG'S

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN

EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

VOORTGEZET DOOR

L. N. SCHUURMAN

EN

P. H. JORDENS,

Commies ter Provinciale griffie van Overijssel.

1886.

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

6 *Januari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende aangifte van het ophouden der verpleging van krankzinnigen buiten gestichten.

In art. 3 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* nº. 96) is wel bepaald, dat de burgemeester, die aangifte ontvangen heeft, dat iemand een krankzinnige, over wien het Staatstoezicht zich uitstrekt, in zijne woning verpleegt, van deze aangifte binnen tweemaal 24 uur kennis moet geven aan den Officier van Justitie en aan een der Inspecteurs, maar niet, dat aan genoemde ambtenaren mededeeling moet plaats hebben van het ophouden der verpleging.

Deze leemte veroorzaakt, dat bij overlijden of verplaatsing van eenen krankzinige naar een der gestichten, de bedoelde ambtenaren den lijder niet meer in de aangewezen woning aantreffen.

Ten einde hierin te voorzien, heb ik de eer U te verzoeken de burgemeesters in Uwe provincie aan te schrijven, ook van het ophouden der verpleging van een krankzinnige, buiten een gesticht, in hunne respectieve gemeenten, kennis te geven aan den Officier van Justitie en aan de Inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

7 *Januari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de behandeling der bewijsstukken voor de ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie.

Meermalen is het voorgekomen dat de namen en voornamen der lotelingen, die aanvraag deden ter bekoming van dienstontheffing, op grond van de eerste zinsnede van art. 127 der militiewet, zooals die opgegeven werden in de overgelegde bewijsstukken, talrijke meer of minder belangrijke verschillen opleveren met die vermeld in de staten model nr. 24 en 25.

Soms was het verschil van dien aard, dat persoonsverwisseling niet onmogelijk zou zijn geweest.

Ik heb daarom de eer UH.E.G. te verzoeken zorg te dragen, dat voortaan door de burgemeesters het bepaalde in de eerste zinsnede van art. 72 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* nº. 46) ten opzichte van het vermelden op de bewijsstukken van den naam van den loteling en het door of voor hem getrokken nummer, worde nagekomen.

De Minister van Staat, Min. van. Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

10 *Januari* 1886. BESLUIT, tot regeling van den werkkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen. S. 1.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op de wet van den 23sten Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 142), tot regeling der Staatsloterij, en op de bij Ons besluit van den 14den December 1885 (*Staatsblad* nº. 256) gegeven voorschriften omtrent de onderwerpen aangewezen bij art. 22 dier wet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 5 Januari 1886, n°. 27, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. De directeur der Staatsloterij stelt vóór of bij de aanvaarding van zijn ambt, hetzij in inschrijvingen op het grootboek der 2½ pCt. rentegevende nationale schuld, tegen den koers van 65 ten honderd, hetzij in onbezwaarde onroerende goederen hier te lande gelegen, tegen hunne werkelijke waarde, hetzij in beide, eenen borgtocht van *vijftig duizend gulden* (*f* 50,000).

2. Hij legt bij den aanvang zijner bediening in handen van Onzen Minister van Financiën den navolgenden eed af:

„Ik zweer (verklaar) dat ik om tot directeur der Staatsloterij te worden benoemd, aan niemand, wie hij ook zij, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, iets beloofd of gegeven heb noch geven zal.

„Ik zweer (beloof) dat ik het mij opgedragen ambt met getrouwheid zal waarnemen.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!

„(Dat verklaar en beloof ik.)"

3. Het kantoor van den directeur (de zaal voor de trekkingen der loterij daaronder begrepen) is gevestigd te *'s Gravenhage*, in de van Rijkswege daarvoor aan te wijzen lokalen. In de meubileering, het schoonhouden, de verwarming en verlichting dier lokalen wordt van Rijkswege voorzien.

4. De bezoldiging van den directeur wordt bepaald op het bedrag van *vier duizend vijf honderd gulden* (*f* 4500) 's jaars.

Hem wordt eene jaarlijksche toelage van *vijf duizend zevenhonderd tien gulden* (*f* 5710) toegekend voor:

1°. de belooning van het navolgend personeel, door hem op zijne verantwoordelijkheid, onder goedkeuring van Onzen Minister van Financiën, op de na te melden jaarlijksche belooningen aan te stellen, te weten:

a. een boekhouder op eene belooning van *f* 1400;

b. een commies op eene belooning van *f* 1100;

c. een klerk en een kantoorknecht op eene belooning ieder van *f* 800;

d. vijf adsistenten bij de trekkingen der loterij op eene belooning, twee ieder van *f* 240, één van *f* 200 en twee ieder van *f* 180;

e. een nommerroeper en een prijzenroeper bij die trekkingen, op eene belooning ieder van *f* 180;

f. twee jongens bij die trekkingen, op eene belooning ieder van *f* 60

2°. de uitkeering van *f* 90 's jaars, ten behoeve van de agenten van politie te *'s Gravenhage*, voor de handhaving der orde bij de trekkingen, aan den voor de ontvangst van dusdanige gelden aangewezen ambtenaar uit te betalen.

Wegens vergoeding voor schrijfbehoeften, touw, lak, pakpapier en briefporten, wordt aan den directeur toegekend de som van *een honderd gulden* (*f* 100) 's jaars.

Alle overige bureelkosten van zijn kantoor, daaronder die van het voor zijne boekhouding gevorderde materieel, van de vervaardiging der loten, nommer-, prijs- en niet-briefjes, en die van aanschaffing der ringetjes voor de briefjes, komen ten laste van het Rijk.

5. De boekhouder legt in handen van den directeur den eed af, dat hij de hem opgedragene taak met getrouwheid en nauwgezetheid zal vervullen. Hij verricht in geval van afwezigheid, tengevolge van verleend verlof, van ziekte of van andere wettige verhindering van den directeur, ten koste en op verantwoordelijkheid van dezen, zijne werkzaamheden.

6. De directeur is te *'s Gravenhage* woonachtig. Hij mag zich niet van daar verwijderen, dan na schriftelijk verlof van Onzen Minister van Financiën te hebben bekomen.

Bij overlijden of ontslag van den directeur wordt door Onzen Minister van Financiën in de waarneming van de betrekking voorzien.

7. Het is den directeur verboden in of ter zake van zijne betrekking tot de loterij eenig voordeel van welken aard ook, boven hetgeen hem bij dit besluit is toegelegd, te bedingen of te genieten. Het is hem evenzeer verboden direct of indirect loterijhandel uit te oefenen of daarin deel te nemen.

De bepalingen van dit artikel zijn mede op het in artikel 4, lid twee, nommer 1, van dit besluit bedoelde personeel van toepassing.

8. De directeur is belast met:

1. de opmaking en indiening aan Onzen Minister van Financiën van het plan van elke loterij, in dier voege dat dit bij tijds kan worden overwogen en vastgesteld; zoomede met de zorg voor het drukken en het in de *Staatscourant* openbaar maken van het vastgesteld plan;

2. de opmaking en indiening aan Onzen Minister van Financiën der voordracht omtrent de verdeeling der loten, in dier voege dat bij tijds voor iedere loterij die voordracht overwogen en de verdeeling door Onzen voornoemden Minister vastgesteld kan worden;

3. de zorg voor het drukken der loten, voor zooveel hem die door Onzen Minister van Financiën opgedragen zal worden; de uitgifte, overeenkomstig de vastgestelde verdeeling, van de loten; de ontvangst en verantwoording van de in art. 8 der wet bepaalde uitkeering; de ontvangst van den inleg; de uitbetaling of beschikbaarstelling, zoo van de prijzen en premiën, onder inhouding der in art. 5 der wet bepaalde korting, als van de in art. 10 der wet bedoelde teruggaven; en de verantwoording van de in art. 5 der wet bepaalde korting;

4. het toezicht over de werkzaamheden aan de trekking der loterij verbonden, welke trekking steeds te zijnen overstaan moet geschieden, overeenkomstig de hierna gegeven voorschriften;

5. de zorg voor de nauwkeurige opmaking van de officiëele lijsten der trekkingen, voor het drukken dier lijsten, en voor het gedurende de trekking dagelijks in de *Staatscourant* openbaar maken van den uitslag der trekking, voor zooveel betreft de premiën en de prijzen van *duizend gulden* (*f* 1000) en hooger bedrag;

6. de opmaking en inzending aan Onzen Minister van Financiën, na afloop van iedere loterij, van eene opgave, vereischt voor de in het laatste lid van art. 3 van Ons voormeld besluit bedoelde bekendmaking.

9. De directeur verleent geen krediet boven het bedrag der gestelde zekerheid. Hij is aansprakelijk voor het bedrag der tegen contante betaling uitgegeven loten, voor alle nalatigheid in het vorderen van betaling van het gekrediteerde bedrag, zoomede voor alle geldelijke schade, die de Staat zou kunnen beloopen, door misslagen of vergissingen in het werk hem opgedragen.

Hij draagt zorg, dat de ingevolge art. 6, letter *c*, van Ons voormeld besluit verbonden onroerende goederen en inschrijvingen op het grootboek voortdurend genoegzame zekerheid aanbieden voor de behoorlijke aanzuivering van het verleende of te verleenen crediet, zoomede, wat de verbonden gebouwen betreft, dat zij tegen brandschade verzekerd blijven, en dat de polissen geregeld vernieuwd en de quitantiën der betaalde premiën of bijdragen aan hem vertoond worden.

10. Bij iedere uitgifte van loten aan een collecteur voegt de directeur eene opgave der nommers van de aan den collecteur uitgegeven loten. De collecteur is gehouden die opgave te vergelijken met de nommers der hem uitgegeven loten en die opgave, voorzien van de verklaring dat zij bij die vergelijking juist is bevonden, onverwijld aan den directeur terug te zenden; hij is aansprakelijk voor alle geldelijke schade die de Staat tengevolge van de niet behoorlijke naleving van dit voorschrift zou kunnen beloopen.

Binnen veertien dagen na afloop van iedere loterij doet de collecteur aan den directeur geworden eene opgave, met aanwijzing van de nommers der loten in de afgeloopene loterij door hem verkocht: 1°. aan collecteurs, met vermelding hunner namen; 2°. aan debitanten, eveneens met vermelding hunner namen; en 3°. aan particulieren.

11. Indien niet al de loten zijn uitgegeven, worden vóór den aanvang der trekking van de klasse der loterij, waarbij dit het geval is, op vertoon dier niet uitgegeven loten, hun getal en hunne nommers geconstateerd bij een procesverbaal in dubbel, opgemaakt ten overstaan van Onzen Minister van Financiën of van een door Onzen Minister van Financiën daartoe aan te wijzen hoofdambtenaar bij het Departement van Financiën. Het eene exemplaar van dat procesverbaal blijft bij het Departement van Financiën; het andere wordt met de niet uitgegeven loten bij des directeurs rekening overgelegd.

Vóór den aanvang der trekking van de eerste klasse van iedere loterij zendt de directeur aan Onzen Minister van Financiën een staat van het getal en de nommers der loten, welke aan iederen collecteur of aan ieder der in art. 24 der wet bedoelde personen zijn uitgegeven, met aanwijzing van het bedrag van het krediet aan ieder hunner verleend en van het bedrag der gestelde zekerheid.

12. De directeur doet ten dienste van de trekkingen de nommer-, prijs- en niet-briefjes op de thans gebruikelijke wijze onder zijn onmiddellijk toezicht vervaardigen, en elk dier briefjes oprollen en van een ring voorzien.

Vóór den aanvang der trekking van iedere klasse worden de prijs-briefjes en vóór den aanvang der trekking van de laatste klasse ook de niet-briefjes bij het Departement van Financiën overgebracht.

Na verificatie worden aldaar de prijs-briefjes boven de *f* 100 weder opgerold, van den ring voorzien, met de overigen zorgvuldig vermengd, in een zak gedaan en bij het Departement van Financiën met twee verschillende stempels verzegeld, ten einde op den dag der trekking in het openbaar ontzegeld en in de daarvoor bestemde bus overgestort te worden.

De nommerbriefjes worden op den dag der

trekking van de eerste klasse mede in het openbaar in de daarvoor bestemde bus overgestort.

De sleutels van de sloten, hangende vóór den zoogenaamden monnikker bussen, blijven steeds onder bewaring van den directeur.

De deur, zoo van de prijzen- als van de nommer-bus, moet voorzien zijn van twee ongelijkwerkende sloten, waarvan één sleutel berust onder den directeur en de tweede onder den daarvoor door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar.

Telkens wanneer de deur, zoo der prijzen- als der nommer-bus, moet worden geopend, zal de opening en sluiting plaats hebben in tegenwoordigheid van den bedoelden ambtenaar, die zich zoolang die deuren ontsloten zijn, niet mag verwijderen.

Vóór den laatsten trekkingsdag van iedere klasse wordt de prijzen-bus en vóór dien der laatste klasse ook de nommer-bus geopend en onderzocht of de vereischte prijs, niet- en nommerbriefjes daarin voorhanden zijn.

Bij het ontdekken van abuizen doet de directeur die overeenkomstig zijne aansprakelijkheid herstellen.

13. De trekkingen hebben plaats op de thans gebruikelijke wijze.

Naarmate de nommers, prijzen en nieten worden getrokken, worden de briefjes dadelijk in dier voege geliasseerd, dat bij ieder nommer gevoegd wordt de prijs of niet, tegen dat nommer getrokken.

De twee niteinden der lias worden dadelijk na afloop der trekking verzegeld; de lias blijft, nadat de noodige vergelijking met de lijsten zal hebben plaats gehad, ten kantore van den directeur zorgvuldig bewaard gedurende drie jaren na de trekking der laatste klasse van de loterij, waartoe de lias behoort.

Gedurende de trekking wordt van de getrokken wordende nommers, prijzen en nieten eene lijst in triplo gehouden.

Eén exemplaar is bestemd voor het drukken der officieele lijst, één voor het archief van den directeur, het derde wordt, na door hem voor deugdelijk te zijn verklaard, ten spoedigste aan Onzen Minister van Financiën ingezonden.

14. De benoemingen van collecteurs en debitanten zijn doorloopend en gelden dus tot wederopzeggings toe voor alle loterijen.

15. Telkens in geval vacaturen of andere oorzaken de benoeming van collecteurs vorderen, doet de directeur de in art. 3 der wet bedoelde aanbeveling aan Onzen Minister van Financiën, na vooraf zich ten aanzien der aan te bevelen personen van hun zedelijk gedrag en hunne voldoening aan de overige vereischten verzekerd en na den burgemeester hunner woonplaats geraadpleegd te hebben.

De directeur doet eveneens aan Onzen Minister van Financiën de in art. 3 der wet bedoelde aanbeveling tot ontslag van collecteurs, zoo daartoe termen mochten zijn.

Van de benoeming en het ontslag van collecteurs doet Onze Minister van Financiën mededeeling aan den burgemeester hunner woonplaats.

16. De benoeming van debitanten door den directeur, op aanbeveling van de collecteurs geschiedt alleen dan, wanneer dit noodig is, en na zich op gelijke wijze als in het vorige artikel voor de collecteurs is bepaald, van hunne geschiktheid verzekerd te hebben.

Het ontslag van debitanten door den directeur, op aanbeveling van de collecteurs, geschiedt zoo hij daartoe termen vindt.

Van de benoeming en het ontslag van debitanten doet de directeur aan Onzen Minister van Financiën en aan den burgemeester hunner woonplaats mededeeling.

17. Indien de directeur in de handelingen der collecteurs iets mocht ontdekken, dat met het belang van het spelend publiek of in het algemeen met de handhaving van het krediet der loterij onbestaanbaar mocht zijn, geeft hij daarvan dadelijk kennis aan Onzen Minister van Financiën.

Hij laat zich door de collecteurs onderrichten van elke verkeerde handeling der debitanten, ten einde daarvan insgelijks dadelijk aan Onzen Minister van Financien mededeeling te doen.

Van alle overtredingen der wet, welke te zijner kennis komen, doet de directeur onmiddellijk mededeeling aan Onzen Minister van Financiën, met opgave, door welke der in art. 21 der wet bedoelde personen zij geconstateerd en ter kennis van den daarbij betrokken ambtenaar van het Openbaar Ministerie gebracht zijn.

18. De betaling, zoo van de prijzen en premiën, als van de in art. 10 der wet bedoelde teruggaven geschiedt, volgens art. 7 van Ons voormeld besluit, tegen overgifte van het lot, zonder dat het noodig is van de betaling door eene quitantie te doen blijken.

19. Indien de betaling door den collecteur, overeenkomstig het tweede lid van art. 7 van

Ons voormeld besluit, geschiedt in eene assignatie, betaalbaar acht dagen na de dagteekening ten kantore van den directeur, geeft hij van de afgifte van die assignatie onverwijld schriftelijk kennis aan den directeur, onder overlegging van het lot of de loten, tegen overgifte waarvan de assignatie is afgegeven.

20. Indien aan den collecteur, overeenkomstig art. 6 van Ons voormeld besluit, krediet is verleend, kunnen, zoolang dat krediet niet is aangezuiverd, prijzen en premiën benevens de in art. 10 der wet bedoelde teruggaven van geringer bedrag dan *f* 5000 gevallen op loten, voor welker inleg dat krediet verleend is, niet aan hem worden uitbetaald of door hem in eene assignatie worden betaald, maar moeten zij tot aanzuivering van dat krediet worden aangewend.

21. Waar in de artikelen 10, 19 en 20 van dit besluit van collecteur gesproken wordt, is daaronder mede begrepen degeen, aan wien, ingevolge art. 24 der wet, van Rijkswege loten uitgegeven worden.

22. Onze Minister van Financiën regelt de boekhouding, het financieel beheer en de comptabiliteit aan het kantoor van den directeur der Staatsloterij, zoomede het toezicht over dat kantoor.

23. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Maart 1886.

Met dat tijdstip is Ons besluit van den 31sten Maart 1883, nº. 3, ingetrokken.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 10den Januari 1886.

(*get*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 22 *Jan.* 1886.)

—

13 *Januari* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Charlois* van 4 Juni 1885, houdende intrekking der aan R. DE ROOIJ, huisvrouw van K. B. DE VOS aldaar verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein. S. 2.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 November 1885, nº. 4583, afdeeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Charlois* van 4 Juni 1885, waarbij zij de aan R. DE ROOIJ, huisvrouw van K. B. DE VOS, verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein, in het vóórlokaal van het huis staande aan de Hillesluis aldaar, nº. 1340, hebben ingetrokken, op grond dat in die localiteit nevens den verkoop van sterken drank nog eene andere winkelnering werd uitgeoefend;

Overwegende, dat de bedoelde vergunning bij besluit van burgemeester en wethouders van 12 Mei 1885 is verleend krachtens art. 26, al. 1, der wet, houdende wettelijke bepalingen tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling van openbare dronkenschap, zooals zij is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van den 10 Mei 1885 (*Staatsblad* n. 118);

dat zich sedert het verleenen dier vergunning geen geval heeft voorgedaan, waarin volgens art. 9 van genoemde wet de vergunning door burgemeester en wethouders kan worden ingetrokken;

dat, al is het 2de lid van art. 26 van genoemde wet op deze vergunning toepasselijk, gelijk burgemeester en wethouders van *Charlois* in hun besluit tot intrekking der vergunning aannemen, dan toch de vergunning wegens niet-inachtneming der daargenoemde voorwaarden, volgens art. 27 niet kan worden ingetrokken, tenzij de houder wegens niet-inachtneming der voorwaarden, genoemd in het voorlaatste lid van art. 26, onherroepelijk is veroordeeld;

dat zoodanige veroordeeling ten deze niet heeft plaats gehad;

dat dus bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Charlois* van 4 Juni 1885 strijdt met de wet en dat geen hooger beroep tegen dat besluit ingevolge art. 11 der aangehaalde wet meer mogelijk is;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 Januari 1886, nº. 30);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Januari 1886, nº. 1, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Charlois* van 4 Juni 1885, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk

in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 13den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *Jan.* 1886.)

—

14 *Januari* 1886. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der *ongefrankeerde* brieven, welke tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost-* en *West-Indië* worden uitgewisseld, alsmede voor die, welke in *Nederland* uit enkele andere landen der Algemeene Postvereeniging ontvangen worden. S. 3.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 32 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138);

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 Januari 1886, n°. 56, afdeeling Posterijen, en van Onzen Minister van Koloniën, van 8 Januari 1886, Litt. A[3], n°. 54;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met wijziging in zoo verre van artikel 1*a* van Ons besluit van 17 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 4) en van artikel 1 sub 1*c* van Ons besluit van 14 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 45) en met intrekking van Onze besluiten van den 16 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 40) en 20 April 1881 (*Staatsblad* n°. 51), wordt het port der ongefrankeerde brieven, die tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost-* en *West-Indië* anders dan langs den rechtstreeksehen zeeweg worden uitgewisseld, alsmede het port der ongefrankeerde brieven, welke in *Nederland* ontvangen worden uit andere landen der Algemeene Postvereeniging in het verkeer waarmede het bij art. 5 van het gewijzigde postverdrag van *Parijs* van 1 Juni 1878 vastgestelde verhoogde port, wegens zeevervoer van toepassing is, bepaald op het dubbele van het port der gefrankeerde brieven van gelijk gewicht.

2. Het tegenwoordig besluit zal van kracht zijn, te rekenen van den dag der inwerkingtreding van de op 21 Maart 1885 te *Lissabon* gesloten akte tot aanvulling en wijziging van het postverdrag van *Parijs* van 1 Juni 1878 (*Staatsblad* 1879, n°. 41).

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Koloniën, zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 14den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 26 *Jan.* 1886.)

—

14 *Januari* 1886. BESLUIT, houdende vestiging van een kantoor van in- en uitvoer te *Clinge*. S. 4.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 9 Januari 1886, n°. 47, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gelet op de artikelen 37, 38, 2de lid, 44, 64 en 66 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), en op de Koninklijke besluiten van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 22) en 22 Maart 1855 (*Staatsblad* n°. 9);

Mede gelet op Ons besluit van 20 Mei 1869; n°. 29;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In de gemeente *Clinge*, aan de *Gravenstraat*, wordt gevestigd een kantoor van expeditie en van betaling bij invoer, overeenkomstig art. 44 der voormelde algemeene wet, zoomede van laatste visitatie bij uitvoer, behalve met afschrijving of teruggaaf van accijns.

2. Voor den in- en uitvoer volgens art. 1 wordt aangewezen de *Gravenstraat* van de Belgische grens tot aan het dáárgenoemde kantoor.

3. Voornoemd grenskantoor wordt aangewezen voor waarneming door een kommies-ontvanger.

4. Dit besluit treedt in werking op den 15den Februari 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 14den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 21 *Jan.* 1886.)

—

15 *Januari* 1886. WET, houdende wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering. S. 5.

Bijl. Handel. 2[e] *Kamer* 1883/84 n°. 114; 1884/85 n°. 49; 1884/85 *tweede zitting* n°. 37, 1—10; 1885/86 n°. 26, 1—13.

Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 94—96, 100—319.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 18, 19—46, 52, 102—104, 126, 128, 166—174.

Wij WILLEM III, enz. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bij de invoering van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De algemeene bepalingen van het Wetboek van Strafvordering ondergaan de volgende wijzigingen:

»In art. 3 wordt het woord »misdrijf" vervangen door »strafbaar feit".

In art. 6 vervallen de woorden »of beschuldigde" in het eerste en tweede lid en »als misdrijf" in het eerste lid.

Art. 7 wordt gelezen:

»Alle dagvaardingen en beteekeningen van stukken op last of van wege het openbaar ministerie of van wege andere ambtenaren, daartoe bij de wet gemagtigd, geschieden door eenen deurwaarder of dienaar van de openbare magt, op de wijze voorgeschreven bij art. 173."

De artt. 8, 9 en 10 vervallen.

2. In het opschrift van den Eersten Titel van gemeld Wetboek wordt het woord »misdrijven" vervangen door »strafbare feiten."

3. De eerste afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het woord »misdrijven" wordt in het opschrift en in art. 11 vervangen door »strafbare feiten" en in art. 12 door »feiten".

In art. 11 wordt nummer 6 gelezen: »De ambtenaren van het openbaar ministerie, behalve die bij de kantongeregten".

In art. 13 wordt het woord »misdrijf" de eerste maal vervangen door »strafbaar feit" en de tweede maal door »feit" en het woord »beklaagde" door »verdachte".

In art. 14 wordt het woord »beklaagde" vervangen door »verdachte".

Aan art. 15 wordt als nieuw eerste lid toegevoegd:

»Ieder tegen wien een strafbaar feit is gepleegd of die daarvan kennis draagt, is bevoegd daarvan aangifte te doen bij een der ambtenaren, genoemd in art. 11."

In het tweede lid (ond eerste lid) van voormeld artikel vervallen de woorden »klagten en" en in het derde lid (ond tweede lid) de woorden »klagten en" en »klager of".

Aan voormeld tweede lid wordt toegevoegd:

»In geval van beletsel wordt de reden daarvan vermeld."

Achter art. 15 worden de navolgende bepalingen ingevoegd:

»Art. 15 *a*. Bij misdrijven alleen op klagte vervolgbaar geschiedt de klagte mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den tot de klagte geregtigde in persoon, hetzij door een ander, daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmagt voorzien.

»De mondelinge klagte wordt door den ambtenaar die haar ontvangt in geschrift gesteld en na voorlezing door hem met den klager of diens gevolmagtigde onderteekend. Indien deze niet teekenen kan, wordt de reden van het beletsel vermeld. De schriftelijke volmagt of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de akte vastgehecht.

»De schriftelijke klagte wordt door den klager, of, onder overlegging van de schriftelijke volmagt, of, in het geval bedoeld in het vorige lid, van een authentiek afschrift daarvan, door den gevolmagtigde onderteekend.

»Alles op straffe van nietigheid."

»Art. 15 *b*. Tot het ontvangen der klagte is elk officier en elk hulp-officier van justitie bevoegd en verpligt."

»Art. 15 *c*. De intrekking der klagte geschiedt bij de ambtenaren, op de wijze en in den vorm voor het doen der klagte bij de artt. 15 *a* en *b* bepaald."

4. De tweede afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In het opschrift en in de eerste zinsnede van art. 16 wordt het woord »politie-overtredingen" vervangen door »strafbare feiten aan de kennisneming van den kantonregter onderworpen".

In de tweede zinsnede en in het tweede lid van art. 16 wordt het woord »overtredingen" vervangen door »feiten".

In het eerste lid van art. 16 worden de woorden »de berigten, aangiften en klagten" vervangen door »de berigten en aangiften".

In art. 18 worden de woorden »de overtreding" vervangen door » het feit".

5. De derde afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 19 worden de woorden »misdrijven en policie-overtredingen" vervangen door »strafbare feiten".

In art. 20 worden de woorden „misdrijven betreft" vervangen door „strafbare feiten betreft, die tot de bevoegdheid van de regtbank behooren".

In het tweede lid van voormeld artikel worden de woorden „overtredingen en misdrijven" en „misdrijven en overtredingen" vervangen door „strafbare feiten".

6. De vierde afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In het opschrift vervallen de woorden „bij de hoven en regtbanken".

Vóór art. 22 wordt ingevoegd de navolgende bepaling:

„Art. 21 *a*. De ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt is belast met de vervolging van het in het kanton gepleegde strafbaar feit, dat tot de bevoegdheid van den kantonregter behoort.

„Hij is bevoegd naar aanleiding van hem ter vervolging toegezonden processen-verbaal nasporingen te doen of een nader onderzoek in te stellen.

„Hij kan die nasporingen of dat nader onderzoek opdragen aan de hulp-officieren van justitie — de kantonregters uitgezonderd — zoomede aan de beambten, genoemd in art. 11, 1° en 7°."

In het eerste lid van art. 22 vervalt het woord „ambtshalve", wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten" en vervallen de woorden: „aan de geregtshoven en".

Het tweede lid van voormeld artikel vervalt.

In art. 23 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „feit" en „beklaagde" telkens door „verdachte", en worden de woorden „zal worden gevonden" vervangen door „wordt gevonden".

Artt. 24 en 25 worden vervangen door de navolgende bepalingen:

„Art. 24. Strafbare feiten, buiten het Rijk in Europa aan boord van een Nederlandsch vaartuig gepleegd, worden, ter bepaling van de bevoegdheid van den vervolgenden ambtenaar, geacht te zijn begaan ter plaatse waar de eigenaar van het vaartuig woont of de reederij is gevestigd."

„Art. 25. De ambtsverrigtingen van de ambtenaren van het openbaar ministerie worden, onverminderd de bepalingen van de wet op de consulaire regtsmagt, bij vervolging van strafbare feiten buiten het Rijk in Europa niet aan boord van een Nederlandsch vaartuig gepleegd, vervuld door de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de arrondissements-regtbank of het kanton-geregt, onder wier ressort de verdachte woont, gevonden wordt of zijne laatst bekende verblijfplaats heeft gehad.

„In geval van gelijktijdige bemoeijing van onderscheidene ambtenaren van het openbaar ministerie blijft diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

„Wanneer de verdachte hier te lande niet woont, niet wordt gevonden en geen bekende verblijfplaats heeft gehad, worden de bedoelde ambtsverrigtingen uitgeoefend door den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank of door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt n°. I te Amsterdam."

In art. 26 wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten", in art. 27 het woord „misdrijven" in het eerste lid door „strafbare feiten, die tot de kennisneming van de regtbank behooren", de woorden „de misdrijven" in het tweede lid door „die feiten" en in art. 29 het woord „misdrijf" door „strafbaar feit".

Als nieuw art. 27 *a* wordt gelezen: „De bepaling van het voorgaand artikel geldt eveneens ten aanzien van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten tegenover den officier van justitie bij de regtbank met betrekking tot de feiten, die tot de kennisneming van den kanton-regter behooren".

In art. 28 worden de woorden „Zij zullen" vervangen door „De ambtenaren van het openbaar ministerie zullen".

In art. 29 worden de woorden „ambtenaar van het openbaar ministerie" vervangen door „officier van justitie".

In art. 31 worden vervangen de woorden „de klagte" door „beklag" en het woord „wanbedrijf" door „strafbaar feit aan hare kennisneming onderworpen".

7. De vijfde afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Art. 32 wordt gelezen:

„Hulp-officieren zijn de in art. 11 n°s. 2—5 genoemde ambtenaren".

In art. 34, tweede lid, wordt het woord „misdrijf" vervangen door „strafbaar feit".

In art. 35 wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten".

In art. 36 worden de woorden „misdaden en wanbedrijven" vervangen door „feiten aan de kennisneming der regtbank onderworpen".

8. De zesde afdeeling van den Eersten Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In de artt. 37 en 38 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „strafbaar feit".

De aanhef van art. 39 wordt gelezen:

„In geval een strafbaar feit op heeter daad wordt ontdekt".

In het eerste lid van voormeld artikel worden de woorden „een der ambtenaren van het openbaar ministerie" vervangen door „den officier van justitie", en in het tweede lid van voormeld artikel de woorden „ambtenaar van het openbaar ministerie" door „officier van justitie".

De aanhef van het eerste lid van art. 41 wordt gelezen:

„In het geval van strafbare feiten, waartegen als maximum eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, zal" enz.

De aanhef van het tweede lid van voormeld artikel wordt gelezen:

„Hij begeeft zich, indien zulks noodig is, onverwijld naar de plaats" enz.

In voormeld tweede lid van voormeld artikel worden de woorden „des misdrijfs" vervangen door „van het feit".

In het derde lid van voormeld artikel worden de woorden „de plaats des misdrijfs" vervangen door „de plaats waar het misdrijf is gepleegd" en in het vierde lid door „die plaats".

Tusschen het tweede en derde lid van voormeld artikel wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende: „Hij zorgt, zoo noodig, dat de vereischte politiebeambten ter plaatse aanwezig zijn."

In het tweede lid van art. 42 vervallen de woorden: „zij zullen daarenboven door den bevoegden regter tot eene gevangenisstraf kunnen worden veroordeeld den tijd van tien dagen niet te boven gaande".

In het eerste lid van art. 43 wordt na de woorden: „na derzelver verhoor, zal hij" ingevoegd: „in de gevallen en op de gronden in art. 88 vermeld".

De tweede alinea van voormeld artikel vervalt.

In de artt. 44, 45 en 46 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „strafbaar feit".

In art. 48 wordt het woord „beide" vervangen door „drie".

De artt. 49 en 50, eerste lid, worden vervangen door de navolgende bepalingen:

„Art. 49. De officier van justitie zal, indien hij het noodig oordeelt, zich van een of meer deskundigen doen vergezellen of bijstaan, ten einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoodanige verslagen te vragen, als in het belang van het onderzoek worden vereischt."

„Art. 50, eerste lid. Ieder die als deskundige daartoe wordt opgeroepen, is verpligt zijne diensten aan de justitie te leenen".

In het tweede lid van art. 50 worden de woorden: „De personen, welke in de gevallen van dit en het voorgaande artikel opgeroepen zijn, zullen in zijne handen", gelezen: „De deskundigen zullen in handen van den officier van justitie".

Art. 51 vervalt.

Art. 53 wordt gelezen: „Het bevel van voorloopige aanhouding, bedoeld bij art. 43, is slechts gedurende zes dagen van kracht.

„Op de vordering van den officier van justitie kan de regtbank in raadkamer, alvorens regtsingang te verleenen, in de gevallen en op de gronden in art. 88 vermeld, bij eene met redenen omkleede beschikking het bevel eenmaal verlengen voor een tijd door de regtbank te bepalen, maar in geen geval voor langer dan zes dagen.

„Is niet binnen zes dagen na de dagteekening, hetzij de verlenging toegestaan, hetzij gevangenneming of gevangenhouding overeenkomstig art. 87 bevolen, of is in geval van verlenging niet binnen den gestelden termijn gevangenneming of gevangenhouding bevolen, dan is de aangehoudene van regtswege vrij."

9. De Tweede Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 60, tweede lid, worden de woorden „de zoodanigen, die door den beklaagde" vervangen door de woorden „den verdachte en de getuigen, die door dezen" en in het derde lid wordt het woord „beklaagde" vervangen door „verdachte". In het laatste lid van dit artikel wordt achter het woord „getuigen" gelezen: „of verdachten", en vervallen de woorden: „door eenen deurwaarder of door eenen dienaar van de openbare magt".

In art. 63 en in het tweede lid van art. 64 wordt telkens achter het woord „getuigen" gelezen: „of verdachten".

Art. 66 wordt gelezen:

„Indien een getuige op de hem gedane dagvaarding niet verschijnt, zal de regter-commissaris op nieuw zijne oproeping kunnen bevelen en hetzij te gelijker tijd, hetzij later, daarbij een bevel tot medebrenging kunnen voegen.

„Bij niet-verschijning van den verdachte, zal deze daartoe door geene dwangmiddelen kunnen worden verpligt."

Art. 67 vervalt.

Aan art. 68 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„De gijzeling duurt niet langer dan dertig dagen. Zij kan, zoolang de behandeling der zaak niet is afgeloopen, op vordering van den officier van justitie door de regtbank telkens van dertig dagen tot dertig dagen worden verlengd."

Art. 69 wordt gelezen: „Indien de getuige of verdachte de Nederlandsche taal niet verstaat, is de regter-commissaris bevoegd eenen tolk te benoemen, die den ouderdom van achttien jaren moet hebben bereikt en beveelt zijne dagvaarding.

„De tolk legt naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen.

„Indien de getuige of verdachte doofstom is, tijdelijk het gebruik van zijn gehoor- en spraakvermogen of een dezer vermogens tijdelijk of voortdurend mist, doet de regter-commissaris zijne vragen door den griffier in geschrift stellen, waarop door den getuige of verdachte schriftelijk wordt geantwoord.

„Kan de in het vorig lid bedoelde getuige of verdachte niet lezen of schrijven, dan benoemt de regter-commissaris eenen daartoe geschikten persoon tot tolk en beveelt zijne dagvaarding. Het tweede lid van dit artikel is dan van toepassing."

In de artt. 71 en 72 wordt telkens achter het woord „getuige" gelezen: „of verdachte".

Achter art. 75 wordt ingevoegd het volgende nieuwe artikel:

„Art. 75*a*. Indien de verdachte in een ander arrondissement woont, kan de regter-commissaris de ontworpen vraag-artikelen overzenden aan den regter-commissaris, binnen wiens arrondissement de verdachte woonachtig is, ten einde hem op of naar aanleiding dier vraag-artikelen te hooren."

In art. 76 wordt in plaats van „getuigenissen" gelezen: „verklaringen".

Achter art. 76 wordt de volgende bepaling ingevoegd:

„Art. 76*a*. De regter-commissaris kan, zooveel mogelijk in overleg met den officier van justitie, in het belang der door hem gevoerd wordende informatiën en instructiën, het doen van nasporingen opdragen en bevelen geven aan de hulpofficieren van justitie, zoomede aan de beambten, genoemd in art. 11, 1°. en 7°."

Art. 77 wordt gelezen:

„Wanneer in den loop van het onderzoek voldoende aanwijzing van schuld tegen den verdachte ontstaat, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden in art. 88 vermeld, op de vordering van den officier van justitie, tegen den verdachte een bevel van voorloopige aanhouding verleenen met aanduiding van de plaats alwaar de aangehoudene zal worden in verzekering gebragt.

„Is het bevel niet onmiddellijk op het hooren van den verdachte gevolgd, dan wordt hij binnen vier en twintig uren, na zijne opneming in de gevangenis, gehoord.

„Art. 53 is op het bevel in dit artikel bedoeld van toepassing."

Art. 78 vervalt.

Art. 79 wordt gelezen: „Wanneer gedurende het onderzoek van den regter-commissaris een der aanwezigen de stilte stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den regter-commissaris is gewaarschuwd of het bevel van dezen om zich te verwijderen, niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd.

„Heeft gedurende het onderzoek eenig strafbaar feit plaats, dan maakt de regter-commissaris daarvan proces-verbaal op en zendt dit aan den officier van justitie. Hij kan tevens, op de gronden en in de gevallen vermeld in art. 88, een bevel van voorloopige aanhouding tegen den verdachte verleenen.

„Art. 53 en het tweede lid van art. 77 zijn dan van toepassing."

De artt. 80, 81 en 82 vervallen.

10. De Derde Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In het opschrift vervallen de woorden: „tegen eenen beklaagde".

Art. 83 wordt gelezen:

„Zoodra de officier van justitie voldoende aanwijzing heeft gekregen van een gepleegd strafbaar feit, aan de regtsmagt der regtbank onderworpen en van den persoon, die zich daaraan schuldig heeft gemaakt en hij het verleenen van regtsingang noodig oordeelt, biedt hij de stukken met zijne daartoe strekkende vordering aan de regtbank aan.

„Hij vordert daarbij, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij verwijzing der zaak naar de teregtzitting, hetzij dat de instructie der zaak worde gelast.

„Op deze vordering wordt door de regtbank in raadkamer beslist."

Aan art. 84 worden de volgende bepalingen toegevoegd:

„Wanneer de verdachte zich in hechtenis bevindt, kan de regtbank bevelen, dat hij in hechtenis zal verblijven.

„Wanneer binnen zes dagen daarna door den bevoegden regter geen nieuw bevel van gevangenhouding is verleend, wordt de verdachte in vrijheid gesteld."

Worden gelezen:

Art. 85. „Indien ter zake van het feit geen regt tot strafvervolging aanwezig is, weigert de regtbank den regtsingang en stelt zij den verdachte buiten vervolging."

Art. 86. „Indien geene voldoende aanwijzing bestaat omtrent den aard van het feit of dat hetzelve is gepleegd of van de schuld van den verdachte, weigert zij den regtsingang en stelt den verdachte buiten vervolging of beveelt de voortzetting van het voorloopig onderzoek en is in dat geval bevoegd om, voor zoover dit nog niet overeenkomstig het tweede lid van art 53 heeft plaats gehad, ook ambtshalve, met inachtneming van het aldaar bepaalde, het bevel van voorloopige aanhouding éénmaal te verlengen."

Art. 87. „In alle andere gevallen verleent zij den regtsingang en verwijst zij de zaak naar de teregtzetting of gelast zij instructie, in het een en ander geval met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding.

„Op straffe van nietigheid kan echter in geen geval ter zake van een misdrijf verwijzing naar de teregtzitting plaats hebben zoolang de verdachte niet door den regter-commissaris is gehoord of daartoe behoorlijk is opgeroepen."

Art. 88. „Gevangenneming, of, zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, gevangenhouding, kan, bij het verleenen van regtsingang, worden bevolen indien tegen het misdrijf als maximum eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd of indien de regtsingang wordt verleend wegens verduistering, opligting of de in de artt. 390 1°, 391, 392 1°, 395 en 416 van het Wetboek van Strafrecht omschreven misdrijven, wegens medepligtigheid aan of poging tot de misdrijven, in dit artikel vermeld of wegens de in de artt. 432 en 433 omschreven overtredingen, doch alleen op grond hetzij van gegronde vrees voor vlugt van den verdachte, hetzij van eenige andere gewigtige reden van maatschappelijke veiligheid.

„De reden wordt op straffe van nietigheid in de beschikking met name vermeld.

„In alle andere gevallen wordt, zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, diens invrijheidstelling bevolen."

Achter art. 88 worden de volgende bepalingen ingevoegd:

„Art. 88 *b*. In geval de aan de regtbank gelijktijdig overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot zamenhangende feiten of tot feiten door denzelfden persoon begaan en het belang van het onderzoek zich niet tegen de voeging verzet, zal de regtbank over deze allen bij eene en dezelfde beschikking uitspraak doen."

„Art. 88 *c*. Strafbare feiten worden geacht zamenhangende te zijn, wanneer zij begaan zijn:

„1°. door verscheidene vereenigde personen gelijktijdig;

„2°. door verschillende personen op onderscheidene tijden of plaatsen, doch ten gevolge van eene door hen vooraf gemaakte afspraak;

„3°. met het oogmerk om zich de middelen te verschaffen tot het begaan van een ander strafbaar feit of de uitvoering daarvan te bevorderen of tot stand te brengen of wel om zich tegen de straf van een ander strafbaar feit te beveiligen."

„Art. 88 *d*. De regtbank doet eveneens bij eene en dezelfde beschikking uitspraak, wanneer buiten de gevallen bij art. 88 *b* bedoeld de gelijktijdig aan de regtbank overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot meerdere strafbare feiten, tusschen welke verband bestaat en de voeging in het belang van het onderzoek is."

„Art. 88 *e*. Indien in de gevallen van de artt. 88 *b* en 88 *d* de strafbare feiten ieder afzonderlijk aan de kennisneming van dezelfde regtbank zijn onderworpen, kan deze in elken stand der zaak, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op verzoek van den beklaagde, de voeging bevelen."

„Art. 88 *f*. Indien buiten de gevallen van art. 88 *b* meerdere strafbare feiten gelijktijdig aan de kennisneming van dezelfde regtbank worden onderworpen, kan de regtbank in elken stand der zaak, zoowel ambtshalve als op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de splitsing bevelen.

„Dit bevel is verpligtend indien geen der gevallen, bedoeld bij art. 88 *b* en art. 88 *d*, aanwezig is."

„Art. 88 *g*. De beschikkingen, bij de artt. 84, 85, 86 en 87, bedoeld, houden in:

»den naam, of, als die onbekend is, de aanwijzing zoo duidelijk mogelijk, van den verdachte;

»het feit in hoofdzaak dat hem ten laste wordt gelegd;

»de vordering van het openbaar ministerie;

»de beslissing, met de gronden waarop zij rust."

»Art. 88 *b*. De beschikking, waarbij regtsingang wordt verleend, vermeldt, behalve het bij het voorgaand artikel bepaalde, de artikelen der wet, waarbij het feit is strafbaar gesteld.

»Zij wordt den beklaagde zoodra mogelijk en in ieder geval vóór of uiterlijk te gelijk met de eerstvolgende akte van vervolging vanwege het openbaar ministerie beteekend."

»Art. 88 *c*. In de gevallen, voorzien bij de artt. 84—87 kan de officier van justitie, binnen den tijd van vier en twintig uren na de uitspraak van de regtbank, daartegen verzet doen, door middel van eene verklaring ter griffie der regtbank afgelegd.

»De akte van verzet moet, benevens de processtukken, des noods vergezeld van eene memorie, bevattende de redenen, voor zoo verre die niet bij de akte zelve zijn uitgedrukt, binnen de volgende vier en twintig uren door den officier van justitie aan den procureur-generaal bij het geregtshof worden opgezonden, welke, binnen drie dagen na de ontvangst, dezelve met zijn verslag en requisitoir indient bij het hof.

»Het hof, zamengesteld uit vijf leden, zal binnen drie dagen daarna de uitspraak der regtbank goedkeuren of te niet doen en bevelen hetgeen bevonden zal worden te behooren.

»Binnen drie dagen na de uitspraak, zal de procureur-generaal het arrest van het hof aan den officier doen toekomen."

Art. 89 vervalt.

Worden gelezen:

Art. 90. »Indien instructie is gelast, beveelt de regter-commissaris, zoodra de stukken in zijne handen zijn gesteld, de verschijning van den beklaagde om door hem te worden gehoord op het feit, bij het bevel in hoofdzaak uitgedrukt.

»De beklaagde, die in vrijheid is, wordt door tusschenkomst van het openbaar ministerie gedagvaard."

Het eerste lid van art. 91: »Indien de beklaagde niet op de dagvaarding verschijnt, kan de regter-commissaris hem andermaal doen dagvaarden en daarbij voegen een bevel van medebrenging."

In het tweede lid van art. 91 wordt het woord »deurwaarder" vervangen door »beambte".

Worden gelezen:

De eerste zinsnede van art. 92: »Gedurende den loop der instructie doet de regter-commissaris, zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, den beklaagde, zoo deze in verzekerde bewaring is, voor zich verschijnen, of, zoo hij in vrijheid is, daartoe dagvaarden."

De tweede zinsnede van voormeld artikel: »Bij elke niet-verschijning van den beklaagde, wordt" enz.

Art. 93. »Bij het ontstaan van meer gewigtige bezwaren tegen den beklaagde die in vrijheid is, of op grond van omstandigheden, na het verleenen van den regtsingang bekend geworden, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden vermeld in art. 88, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie een bevel van voorloopige aanhouding tegen den beklaagde verleenen.

»Art. 53 en het tweede lid van art. 77 zijn van toepassing.

»De officier van justitie biedt de stukken met zijne vordering aan de regtbank aan, die in raadkamer, met inachtneming van art. 88, de gevangenhouding of de invrijheidstelling beveelt."

Art. 94 vervalt.

Art. 95 wordt gelezen:

»In de gevallen, waarin de beklaagde niet voor den regter-commissaris kan worden gebragt of niet kan worden gevangen genomen of na zijne in verzekerde bewaringstelling is ontvlugt, wordt de instructie niettemin aangevangen of voortgezet en zooveel mogelijk ten einde gebragt."

In het tweede lid van art. 96 worden de woorden »mitsgaders de boete, lijfsdwang en straffen tegen hen bedreigd" vervangen door »mitsgaders de bevoegdheid tot het aanwenden van het middel van lijfsdwang".

In het vierde lid van voormeld artikel, zoo als het is gewijzigd bij de wet van 26 November 1873 (*Staatsblad* n°. 175), worden de woorden »de artikelen 188 en 190" vervangen door »artikel 196".

Het laatste lid van voormeld artikel, zooals het is gewijzigd bij voormelde wet, vervalt.

In het eerste lid van art. 98 worden de woorden »artsen, heelmeesters of anderen" vervangen door »een of meer deskundigen" en vervallen de laatste woorden: »die verondersteld kunnen worden, door hunne kunst of hun beroep in staat te zijn om den aard en de omstandigheden van het misdrijf wel te beoordeelen".

Het derde lid van voormeld artikel wordt gelezen:

„Op deze deskundigen is de bepaling van het eerste lid van art. 50 van toepassing".

In het eerste lid van art. 99 vervalt het woord „beschuldigden" en in het tweede lid van dat artikel vervallen de woorden: „den beschuldigde."

Art. 100 wordt gelezen:

„Wanneer uit de instructie gewigtige bezwaren tegen anderen dan den beklaagde ontstaan, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden in art. 88 vermeld, tegen dezen, op de vordering van den officier van justitie, een bevel van voorloopige aanhouding verleenen.

„Art. 53 en het tweede lid van art. 77 zijn van toepassing.

„De officier van justitie handelt overeenkomstig art. 83.

„De zaak wordt verder op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen Titel behandeld."

In art. 101 worden de woorden: „De bevelen van dagvaarding in persoon of gevangenneming", gelezen: „De bevelen van gevangenneming en de beschikkingen waarbij regtsingang is verleend".

De artt. 111 en 112 vervallen.

In art. 113 vervallen de woorden: „hoven en".

Achter art. 113 wordt de navolgende bepaling ingevoegd:

„Art. 113 *a*. Alle bevelen tot gevangenneming of gevangenhouding zijn voor niet langer dan dertig dagen geldig, te rekenen van den dag, waarop zij zijn ten uitvoergelegd.

„Indien aan het eind van dien termijn de instructie niet is afgeloopen of de zaak niet is beregt, wordt de beklaagde onmiddellijk in vrijheid gesteld, tenzij de regtbank op vordering van den officier van justitie het bevel bij gemotiveerde beschikking voor ten hoogste dertig dagen hebbe verlengd. Hetzelfde zal nog daarna telkens van dertig dagen tot dertig dagen kunnen geschieden, indien de regtbank na den laatst verleenden termijn zulks noodig oordeelt. Op deze beschikkingen is het tweede lid van art. 88*h* van toepassing."

Worden gelezen:

Art. 114. „Na afloop der instructie of wanneer, in het geval van art. 95, deze wegens ontstentenis van den beklaagde niet is kunnen worden voltooid, deelt de regter-commissaris de stukken mede aan den officier van justitie.

„Oordeelt deze de instructie niet volledig, dan vordert hij, met aanduiding van hetgeen hij daartoe noodig acht, dat zij meer volledig wordt gemaakt."

Art. 115. „Zoodra de instructie is ten einde gebragt, doet de officier van justitie den beklaagde bij exploit aanzeggen, dat de instructie gesloten is, met vermelding van het requisitoir dat tegen hem genomen zal worden."

Art. 116. „De beklaagde kan, binnen acht dagen na de beteekening van de sluiting der instructie, eene memorie ter griffie van de regtbank inleveren. De bevoegdheid daartoe wordt hem bij het exploit, in het voorgaand artikel bedoeld, op straffe van nietigheid, kenbaar gemaakt.

„De beklaagde kan in het exploit de verklaring doen opnemen, dat hij van deze bevoegdheid afstand doet. Hij kan die verklaring ook later doen. De verklaring wordt door hem geteekend. Zoo hij zijne verklaring niet kan teekenen, wordt daarvan in het exploit melding gemaakt."

Achter art. 116 worden de volgende bepalingen ingevoegd:

„Art. 116 *a*. De beklaagde kan zich omtrent het indienen der memorie beraden met een raadsman, door hem met in achtneming van art. 89 *k* gekozen."

„Art 116 *b*. De beklaagde, die wegens misdrijf vervolgd wordt en zich ingevolge art. 88 te dier zake in verzekerde bewaring bevindt, kan zich omtrent het indienen der memorie beraden met een raadsman, hem op zijn verzoek door den president der regtbank ambtshalve toegevoegd."

„Art. 116 *c*. De toevoeging geschiedt uit de advocaten en procureurs in het arrondissement gevestigd. Zij wordt den benoemde, alsmede den beklaagde, door of namens den president dadelijk kenbaar gemaakt."

„Art. 116 *d*. Gedurende den tijd voor de inlevering der memorie bepaald, heeft de toegevoegde raadsman van den beklaagde toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, alleen spreken.

„Gedurende dienzelfden tijd kan de raadsman, alsmede de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, ter griffie inzage nemen van de stukken."

„Art. 116 *e*. De memorie kan ook door den raadsman worden onderteekend.

„Van de inlevering der memorie wordt aan dengene die haar overlegt, door den griffier schriftelijk bewijs gegeven."

Worden gelezen:

Art. 117. „De griffier teekent den dag der inlevering op de memorie aan en zendt die binnen vier en twintig uren aan den officier van justitie.

„De officier van justitie dient haar, binnen drie dagen na die inlevering, met de stukken en met zijne vordering bij de regtbank in.

„Is geene memorie ingeleverd, dan dient de officier van justitie de stukken, met zijne vordering, bij de regtbank in binnen drie dagen na verloop van den termijn, voor de inlevering der memorie bepaald of, zoo de afstand is gedaan, in het tweede lid van art. 116 bedoeld, binnen drie dagen na de dagteekening van het aldaar vermelde exploit.

„Op de vordering van den officier van justitie wordt door de regtbank in raadkamer beslist."

Art. 118. „Indien de regtbank de instructie niet volledig oordeelt, beveelt zij, met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek.

„Zoodra het bevolen onderzoek is afgeloopen, wordt gehandeld overeenkomstig de artt. 115, 116 en 117.

„De termijnen in het eerste lid van art. 116 en het derde lid van art. 117 worden bepaald op twee dagen."

Art. 119. „Indien het aan de regtbank blijkt, dat de kennisneming der zaak tot de bevoegdheid van een ander kollegie behoort, verwijst zij dezelve naar den bevoegden regter.

„De officier van justitie doet de stukken aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij zoodanig kollegie toekomen.

„Het tweede en derde lid van art. 84 zijn hier van toepassing.

„Indien ter zake van het feit geen regt tot strafvervolging aanwezig is of de instructie geene voldoende aanwijzing van schuld tot verdere vervolging heeft opgeleverd, stelt zij den beklaagde te dier zake buiten vervolging.

„Indien in de instructie of na den afloop daarvan vormen zijn verzuimd, beveelt zij herstel van dat verzuim of heropening van het onderzoek van de laatst geldige akte af, welke aan het verzuim is voorafgegaan.

„In alle andere gevallen verwijst zij de zaak naar de teregtzitting.

„De artt. 88 *b* —88 *f* zijn hier van toepassing."

Art. 120. „Wanneer de beklaagde buiten vervolging wordt gesteld of, bij verwijzing, geen der gevallen of gronden vermeld in art. 88, meer aanwezig is, beveelt de regtbank, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, zijne invrijheidstelling."

Art. 121. „Op de beschikkingen bij art. 119 vermeld, is art. 88 *g*, en op die, houdende verwijzing naar de teregtzitting, bovendien art. 88 *h* van toepassing."

Art. 122. „Tegen de beschikkingen, waarbij de beklaagde ter zake van misdrijf naar de teregtzitting is verwezen, kan deze, en tegen die, vermeld in art. 119 eerste en vierde lid kan de officier van justitie verzet doen.

„Het verzet geschiedt door middel eener verklaring ter griffie, af te leggen door den officier binnen twee dagen na de uitspraak en door den beklaagde binnen acht dagen na de beteekening der beschikking.

„In geval van verzet van den officier van justitie, verzendt deze de akte van verzet, vergezeld van eene memorie bevattende de redenen, wanneer die niet in de akte zelve zijn uitgedrukt, binnen de volgende vier en twintig uren aan den procureur-generaal van het geregtshof.

„In geval van verzet van den beklaagde, kan deze binnen voornoemde acht dagen eene memorie ter griffie indienen en geschiedt de verzending aan den procureur-generaal binnen vier en twintig uren na verloop van dezen termijn of na de indiening der memorie.

„In het een en ander geval dient de procureur-generaal, binnen drie dagen na de ontvangst, zijn verslag en requisitoir bij het hof in en wordt voorts gehandeld overeenkomstig art. 88 *i*, derde en vierde lid."

Art. 123 vervalt.

Achter art. 122 worden de volgende bepalingen ingevoegd:

„Art. 122 *a*. De beklaagde kan van het regt, in het voorgaand artikel bedoeld, afstand doen".

„Art. 119 *a*. Indien bij de verwijzing naar de teregtzitting ter zake van een misdrijf de beklaagde zich te dier zake ingevolge art. 88 in verzekerde bewaring bevindt en wordt gehouden of daarbij zijne gevangenneming wordt bevolen, bepaalt de regtbank, dat aan den beklaagde ambtshalve een raadsman zal worden toegevoegd.

„De toevoeging geschiedt door den president der regtbank uit de advocaten en procureurs, in het arrondissement gevestigd. Zij wordt den beklaagde gelijktijdig met de beschikking, waarbij de zaak naar de teregtzitting is verwezen, beteekend.

„De toegevoegde raadsman kan daarna alsnog door een gekozen raadsman worden vervangen, indien deze uiterlijk twee dagen vóór de teregtzitting ter griffie verklaring aflegt, dat hij bereid is ten bepaalden dage de verdediging van den beklaagde op zich te nemen. De griffier geeft

hiervan onverwijld kennis aan den toegevoegden raadsman. De toegevoegde heeft de bevoegdheid eenen anderen raadsman in zijne plaats te doen optreden, mits hij daarvan vooraf aan den voorzitter kennis geve."

„Art. 89 *k*. Als raadslieden worden slechts toegelaten advocaten en procureurs binnen het Rijk de praktijk uitoefenende."

„Art. 89 *m*. Na beteekening van de beschikking, hondende verwijzing naar de teregtzitting, heeft, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, de gekozen of toegevoegde raadsman toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt, alleen spreken.

„Hij, zoowel als de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, kan ter griffie inzage nemen van de stukken, zonder de voortzetting der zaak op te houden.

„De beklaagde kan van de stukken, voorzoover hij dit verlangt, ten zijnen koste afschriften doen nemen.

„Bij onvermogen, ter beoordeeling van de regtbank, kan deze gelasten, dat de afschriften, welke zij noodig acht, kosteloos worden afgegeven. In dat geval worden de kosten der afschriften als geregtskosten aangemerkt."

„Art. 123 *a*. In alle gevallen waarin, na gehouden instructie, de regter blijkt onbevoegd te zijn, blijft echter de instructie van kracht."

„Art. 123 *b*. Niemand kan, buiten vervolging zijnde gesteld, ter zake van hetzelfde feit in regten worden betrokken, tenzij nienwe bezwaren zijn bekend geworden.

„Als nieuwe bezwaren worden aangemerkt de verklaringen van getuigen, stukken, bescheiden en processen-verbaal, welke niet zijn onderzocht geworden, doch echter van dien aard zijn, dat zij òf de bewijzen versterken, welke de regtbank te zwak heeft geoordeeld òf de feiten meer ontwikkelen tot betere ontdekking der waarheid.

„In dat geval biedt de officier van justitie de stukken wederom aan de regtbank aan, met zoodanige vorderingen, als hij, met inachtneming van het bepaalde bij art. 83, raadzaam oordeelt en wordt de zaak op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen Titel behandeld."

„Art. 123 *c*. Alle uitspraken der raadkamer vermelden, op straffe van nietigheid, de namen der leden van het regtskollegie, door wie zij zijn gewezen en worden door ieder hunner en door den griffier onderteekend.

„Zoo dikwijls de regtbank in raadkamer eene beschikking neemt, is zij zamengesteld uit drie leden."

„Art. 123 *d*. Alle bevelen van gevangenneming en gevangenhouding zijn nitvoerbaar niettegenstaande verzet van den beklaagde.

„De beveling tot invrijheidstelling op grond van onvoldoende aanwijzing van schuld zijn nitvoerbaar niettegenstaande elk beroep. Van de andere kan het openbaar ministerie de uitvoering opschorten gedurende den termijn, binnen welken het tegen de beschikking kan opkomen. Hetzelfde geldt voor het geval, dat, ten gevolge van onbevoegd verklaring overeenkomstig de artt. 84 en 119, de in vrijheidstelling zou moeten plaats hebben."

„Art. 123 *e*. De beklaagde, krachtens bevel van gevangenneming aangehouden, wordt, binnen vier en twintig uren na zijne opneming in de gevangenis, door den regter-commissaris gehoord."

„Art. 123 *h*. Bij verzuim of bij nietigheid van eenige in dezen Titel voorgeschreven beteekening kan de beklaagde, mits bij zijne eerste verschijning, de nietigverklaring vorderen van de dagvaarding waarbij hij, zoo instructie is gelast, voor den regter-commissaris, of, zoo de zaak naar de teregtzitting is verwezen, ter teregtzitting is opgeroepen."

11. De Vierde Titel van gemeld Wetboek vervalt.

12. De vijfde Titel van voormeld Wetboek wordt gelezen:

VIJFDE TITEL.

Van het regtsgeding op de teregtzitting van de arrondissements regtbank.

§ 1. *Van het aanhangig maken der zaak.*

Art. 170. De zaak wordt ter teregtzitting aanhangig gemaakt:

1°. door eene dagvaarding, van wege den officier van justitie aan den beklaagde beteekend, hetzij regtstreeks, hetzij ten gevolge van verwijzing;

2°. door eene dagvaarding, beteekend van wege andere ambtenaren, daartoe bij de wet gemachtigd.

De artt. 88*b*—88*f* zijn toepasselijk op zaken, welke regtstreeks bij dagvaarding worden aanhangig gemaakt.

Art. 171. Bij de dagvaarding worden tevens opgegeven de naam, het beroep en de woon- of verblijfplaats, of, bij onbekendheid van een of ander, de aandniding, zoo naauwkeurig mogelijk,

van de getuigen en deskundigen, die van wege den officier van justitie of den in nummer 2 van het eerste lid van het vorige artikel bedoelden ambtenaar zullen worden gedagvaard.

In geval van regtstreeksche dagvaarding zijn de bepalingen van het tweede, derde en vierde lid van art. 89 *m* van toepassing, zoodra de beteekening der dagvaarding is geschied.

Art. 172. De dagvaarding behelst eene opgave van het feit, dat ten laste wordt gelegd met vermelding omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het begaan zou zijn; alles op straffe van nietigheid.

Zij behelst tevens de vermelding van de omstandigheden, waaronder het feit zou gepleegd zijn.

Art. 173. De dagvaarding wordt, met afgifte of achterlating van een afschrift, beteekend aan den persoon van den beklaagde of, zoo deze niet in verzekerde bewaring is, aan zijn persoon of zijne woonplaats; indien hij hier te lande geene bekende woonplaats heeft, aan zijne laatste verblijfplaats hier te lande.

In geval de beambte, met de beteekening der dagvaarding belast, noch den beklaagde, noch iemand van diens huisgenooten aan zijne woon- of verblijfplaats vindt, zal hij het afschrift terstond ter hand stellen aan het hoofd van het plaatselijk bestuur of aan dengene die hem vervangt, die het oorspronkelijk stuk voor *gezien* zal moeten teekenen, en het afschrift zoo mogelijk aan den beklaagde zal moeten doen toekomen, zonder dat van dit laatste echter in regten zal behoeven te blijken.

Indien de beklaagde hier te lande geene bekende woon- of verblijfplaats heeft, geschiedt de beteekening der dagvaarding door middel van aanplakking van het afschrift aan het gebouw, waar de regtbank zitting houdt.

Alles op straffe van nietigheid.

Bij bekende verblijfplaats buitenslands wordt door den beambte met de beteekening der dagvaarding belast tevens een afschrift van de dagvaarding bij aangeteekenden brief aan den beklaagde verzonden.

Art. 174. Indien regtstreeks van wege den officier van justitie is gedagvaard, kan de beklaagde verzoeken, dat de zaak door de regtbank in raadkamer worde onderzocht en daartoe tegen de dagvaarding verzet doen bij exploit, binnen vijf dagen na de dagvaarding te beteekenen aan den officier van justitie.

Dit verzet doet de dagvaarding van regtswege vervallen.

De officier biedt daarop, na des noods den beklaagde door den regter-commissaris te hebben doen hooren, de stukken aan de regtbank aan met zoodanige vordering als hij, met inachtneming van art. 83, raadzaam acht en zorgt voor de intrekking van de dagvaarding van getuigen, zoo deze heeft plaats gehad.

De zaak wordt alsdan behandeld volgens de voorschriften betreffende het onderzoek in raadkamer, evenals ware geene dagvaarding geschied.

Art. 176. Onverminderd de bevoegdheid van den beklaagde om zelf getuigen en deskundigen te doen dagvaarden, kan op zijn verzoek de president van de regtbank bevelen, dat deze van wege den officier van justitie of den in nummer 2 van het eerste lid van art. 170 bedoelden ambtenaar worden gedagvaard.

De beklaagde geeft, ten minste tweemaal vier en twintig uren vóór de teregtzitting, overeenkomstig het bepaalde bij art. 171, van de getuigen en deskundigen, door hem gedagvaard of te dagvaarden, bij exploit kennis aan den officier van justitie, of, indien de dagvaarding is geschied vanwege den in nummer 2 van het eerste lid van art. 170 bedoelden ambtenaar, aan dien ambtenaar.

Art. 178. Op straffe van nietigheid moet tusschen den dag waarop de dagvaarding aan den beklaagde is beteekend en dien der teregtzitting een termijn van ten minste tien dagen verloopen.

Met toestemming van den beklaagde kan deze termijn worden verkort, mits in het exploit van dagvaarding de verklaring van den beklaagde, houdende zijne toestemming, worde opgenomen en door hem geteekend. Zoo de beklaagde zijne verklaring niet kan teekenen, wordt daarvan in het exploit melding gemaakt.

Art. 179. Vrijwillige verschijning van den beklaagde op eene dagvaarding, beteekend in strijd met de voorschriften van art. 173 of met die van het voorgaand artikel, dekt de nietigheid.

§ 2. *Van het onderzoek ter teregtzitting.*

Art. 180. De regter, die als regter-commissaris de zaak heeft onderzocht, neemt, op straffe van nietigheid, aan het onderzoek ter teregtzitting geen deel.

De regtbank zal bij voorkeur zijn zamengesteld uit regters, die niet over de verwijzing naar de teregtzitting hebben gezeten.

Art. 181. In zaken, betreffende strafbare feiten, op welke geene gevangenisstraf is bedreigd, kan

de beklaagde zich laten vertegenwoordigen door eenen advocaat of procurenr bepaaldelijk daartoe door hem gevolmagtigd, ten ware de regtbank mogt bevelen, dat hij in persoon verschijne.

Het tweede lid van art. 221 is van toepassing.

Art. 182. De president handhaaft de orde op de teregtzitting en geeft daartoe de noodige bevelen.

Indien een der aanwezigen de stilte of orde op de teregtzitting stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd en zoo noodig gedurende den tijd der teregtzitting worden in bewaring gehouden.

Art. 183. De president doet het onderzoek een aanvang nemen door den beklaagde, of, zoo er meer dan één beklaagde is, ieder hunner, in de orde waarin zij zijn gedagvaard, af te vragen zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijne geboorteplaats, zijne woon- of verblijfplaats en zijn beroep. Hij vermaant hem oplettend te zijn op hetgeen hij zal hooren.

Hij doet het bevel van verwijzing, zoo deze heeft plaats gehad, door den griffier voorlezen.

Het onderzoek wordt onafgebroken voortgezet, behoudens de gevallen, waarin de wet schorsing toelaat of de regtbank die, om daarbij te vermelden redenen, noodig oordeelt.

Art. 184. In de gevallen, waarin van nietigheid der dagvaarding, niet-ontvankelijkheid van den officier van justitie of onbevoegdheid van de regtbank, zonder onderzoek der zaak zelve, kan blijken, is de beklaagde of zijn raadsman bevoegd die verwering reeds dadelijk na de ondervraging, in het voorgaand artikel bedoeld, voor te dragen en toe te lichten.

De officier van justitie kan daarop antwoorden.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen andermaal en, zoo de officier van justitie daarna weder het woord verlangt, nogmaals het woord voeren.

De regtbank gaat tot beraadslaging over en doet uitspraak.

Wordt de verwering ontijdig of ongegrond bevonden, dan wordt het onderzoek der zaak zelve onmiddellijk voortgezet.

Art. 185. De officier van justitie draagt de zaak voor.

Hij legt eene lijst over der getuigen, die ten zijnen verzoeke of ten verzoeke van den beklaagde zijn gedagvaard.

Deze lijst wijst geene andere getuigen aan dan die, van welke, met inachtneming van het bepaalde bij de artt. 171 en 176, van wege den officier aan den beklaagde of van wege dezen aan den officier opgave is gedaan, of die, welke ten verzoeke van den beklaagde door den officier zijn gedagvaard.

Art. 186. Op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde mits gedaan vóór den aanvang van het getuigenverhoor, worden ook gehoord getuigen, niet op de lijst voorkomende, doch ter teregtzitting tegenwoordig.

In dit geval, alsmede in geval een getuige bij de opgave niet voldoende is aangeduid, kan op de vordering van den officier van justitie, indien het verhoor is verzocht door den beklaagde of op het verzoek van dezen, indien het verhoor is gevorderd door den officier van justitie, het onderzoek door de regtbank voor eenen bepaalden tijd worden geschorst.

Art. 187. De president kan om bijzondere redenen aan een of meer getuigen, op daartoe gedaan verzoek, met toestemming van den officier van justitie en den beklaagde, vergunnen zich vóór het afleggen hunner verklaring tot een door hem te bepalen tijdstip te verwijderen.

Art. 188. Indien een op de lijst vermelde getuige blijkt niet te zijn verschenen, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor bepaalden of onbepaalden tijd schorsen.

Op gelijke wijze kan worden gehandeld, indien een verschenen getuige bij de verdere behandeling der zaak is achtergebleven, of, na de vergunning om zich te verwijderen, ten bepaalden tijde niet is teruggekeerd.

De bepalingen van dit artikel zijn mede van toepassing bij niet-verschijning, of bij het achterblijven, gedurende de verdere behandeling, van den raadsman van den beklaagde.

Art. 189. In de gevallen, bij het voorgaand artikel bedoeld, wordt de getuige, tenzij blijke van geldige verhindering, op de vordering van den officier van justitie, bij het vonnis, waarbij het onderzoek wordt geschorst, veroordeeld tot betaling der dien ten gevolge noodeloos gemaakte geregtskosten, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

De regtbank beveelt tevens, dat hij tegen den dag voor de nadere teregtzitting bepaald of te bepalen andermaal worde gedagvaard en des noods door een deurwaarder of dienaar der openbare magt voor haar worde gebragt.

Art. 190. De getuige kan van de kosten geheel of gedeeltelijk worden ontheven, indien hij op de nadere teregtzitting voor zijn achterblijven gegronde redenen of verschoonende omstandigheden ter beoordeeling van de regtbank aanvoert.

De officier van justitie wordt in ieder geval op het verzoek gehoord.

Art. 191. De president beveelt, behoudens het bepaalde bij art. 187, dat de getuigen zich begeven naar het voor hen bestemde vertrek, met uitzondering van den eersten, dien hij voor zich doet verschijnen.

Nadat deze zijne verklaring heeft afgelegd, worden achtereenvolgens de overigen, in de orde bij de lijst aangewezen, ieder afzonderlijk opgeroepen, eerst zij, die ten verzoeke van den officier van justitie, daarna zij, die ten verzoeke van den beklaagde moeten worden gehoord.

De orde kan echter door den president worden veranderd, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

De president neemt, zoo noodig, maatregelen om de getuigen te beletten, dat zij zich vóór het afleggen van hunne getuigenis, onder elkander over het ten laste gelegde feit, over den beklaagde of over het door hen gegeven of nog te geven getuigenis onderhouden.

Art. 192. De president vraagt den getuige af zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijn beroep en zijne woon- of verblijfplaats; of hij den beklaagde gekend heeft vóór het feit waarvoor deze te regt staat; of hij bloed- of aanverwant is van den beklaagde en in welken graad, en of er dienstbetrekking tusschen hem en den beklaagde bestaat of bestaan heeft.

De getuige doet hierna, op straffe van nietigheid, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid den eed of de belofte van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen.

Daarop wordt hij door den president ondervraagd. Hij legt zijne verklaring af, zonder zich van een schriftelijk opstel te mogen bedienen.

De regtbank kan echter om bijzondere redenen den getuige toestaan, bij zijne verklaring van die geschriften of schriftelijke aanteekeningen gebruik te maken, welke zij veroorloven zal.

Art. 193. Als getuigen zullen niet mogen worden gehoord en kunnen zich verschoonen:

1°. des beklaagden of medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de regte lijn;

2°. des beklaagden of medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de zijlinie tot den derden graad ingesloten;

3°. des beklaagden of medebeklaagden echtgenoot, of vroegere echtgenoot na echtscheiding.

Het hooren der voorschreven personen brengt geene nietigheid te weeg, indien zij getuigenis hebben afgelegd met gezamenlijke toestemming van den officier van justitie en van den beklaagde.

Zij kunnen zelfs zonder die toestemming door de regtbank worden toegelaten, om zonder eedsaflegging inlichtingen te geven.

Art. 194. Van het geven van getuigenis, en zelf van het afleggen van onbeëedigde verklaring kunnen zich ook verschoonen zij, die uit hoofde van hunnen stand, hun beroep of hun ambt tot geheimhouding verpligt zijn, doch alleen omtrent hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd.

Art. 195. Zullen niet anders dan tot het geven van inlichtingen en buiten eede kunnen worden gehoord:

1°. zij, die den vollen ouderdom van zestien jaren niet hebben bereikt;

2°. zij, die wegens ziekelijke storing der verstandelijke vermogens onder curatele of op regterlijke magtiging in bewaring zijn gesteld, al hebben zij bij tusschenpoozen het gebruik dier vermogens.

Art. 196. De regtbank kan bevelen, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dat niet anders dan buiten eede worden gehoord zij, die wegens meineed tot welke straf ook of uit anderen hoofde tot gevangenisstraf van drie jaren of langer zijn veroordeeld, of tegen wie ter zake van misdrijf, waartegen eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, eene vervolging na verleenden regtsingang aanhangig is.

Art. 197. Indien een getuige, op de eerste of de nadere dagvaarding verschenen, of voor de regtbank gebragt, zonder wettigen grond weigert den eed of de belofte te doen of zijne verklaring af te leggen, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen.

In dat geval is het eerste lid van art. 189 van toepassing. De regtbank beveelt tevens, dat de getuige in gijzeling worde gesteld, of daarin gehouden, zoo hij ter zake van gelijke weigering bij het voorloopig onderzoek of in de instructie

zich reeds in gijzeling bevindt, en dat hij op den bepaalden dag weder voor haar worde gebragt.

Het bevel wordt gewezen op de vordering van den officier van justitie, nadat de getuige in zijne verdediging, door hem of zijnen raadsman voorgedragen, is gehoord.

Art. 198. Indien een getuige, bij het voorloopig onderzoek of de instructie gehoord, overleden is, of niet is kunnen worden gedagvaard, of op de dagvaarding niet is verschenen of verschenen zijnde weigert getuigenis te geven, en de zaak niet wordt geschorst, of wanneer, in geval van schorsing, de getuige bij zijne weigering volhardt, kan de regtbank bevelen, dat de vroeger afgelegde verklaringen door den griffier worden voorgelezen.

De voorlezing heeft, op straffe van nietigheid, plaats, wanneer zij door den officier van justitie gevorderd, of door den beklaagde verzocht wordt.

De regtbank zal op deze voorgelezen verklaringen zoodanig acht kunnen slaan als zij, met inachtneming van de voorschriften van art. 445, zal meenen te behooren.

Art. 199. Men zal den getuige niet in de rede mogen vallen.

De getuigen mogen op de teregtzitting met elkander niet in woordenwisseling treden.

Art. 200. Nadat de getuige zijne verklaring heeft afgelegd, kunnen hem door de regters en den officier van justitie vragen worden gedaan. De president geeft hun, op hun verlangen, daartoe het woord.

De president geeft voorts aan den beklaagde en aan zijnen raadsman de gelegenheid den getuige vragen te doen en tegen den getuige en diens verklaring in te brengen wat tot verdediging kan dienen.

De ondervraging der getuigen door den beklaagde of zijn raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de regtbank toesta, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De regtbank kan ambtshalve of op het verzet van den officier van justitie of van den beklaagde, beletten, dat aan eenige vraag, door den beklaagde of diens raadsman of door den officier van justitie gedaan, worde gevolg gegeven.

Art. 201. Gedurende den verderen loop van het onderzoek kunnen den getuige, die reeds zijne verklaring heeft afgelegd, met inachtneming der bepalingen van het voorgaand artikel, nog vragen worden gedaan.

Art. 202. Na het afleggen zijner verklaring blijft de getuige in de gehoorzaal, tenzij de regtbank met toestemming van den officier van justitie en van den beklaagde, en, zoo noodig, met bevel om op eenen te bepalen tijd weder in de gehoorzaal aanwezig te zijn, hem vergunt zich te verwijderen.

Art. 203. De president kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, getuigen met elkander confronteren.

Op gelijke wijze kan hij bevelen dat, na afgelegde getuigenis, een of meer der getuigen de gehoorzaal verlaten en dat een of meer hunner op nieuw worden binnengelaten, ten einde, hetzij afzonderlijk, hetzij in elkanders bijzijn, nogmaals te worden gehoord.

Art. 204. Op gelijke wijze als bij het voorgaand artikel bedoeld, kan de president bevelen, dat een of meer beklaagden de gehoorzaal verlaten, ten einde een getuige buiten hunne tegenwoordigheid worde ondervraagd.

In dat geval wordt, op straffe van nietigheid, daarna met het onderzoek der zaak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderrigt van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

Art. 205. Indien een getuige verdacht wordt zich op de teregtzitting aan het misdrijf van meineed te hebben schuldig gemaakt, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dienaangaande onderzoek bevelen, met schorsing, zoo noodig, der zaak tot na den afloop van dat onderzoek.

In dat geval wordt door den griffier dadelijk proces-verbaal opgemaakt en met den president en de regters onderteekend. Het proces-verbaal bevat de afgelegde verklaring van den getuige.

De verklaring van den getuige wordt hem voorgelezen en door hem onderteekend. Bij gebreke van onderteekening vermeldt het proces-verbaal de weigering of de reden van verhindering.

De regtbank kan daarop regtsingang verleenen volgens de bepalingen van den derden Titel.

Het proces-verbaal wordt door de regtbank in handen gesteld van den officier van justitie.

Art. 206. Wanneer in het geval, bij het voorgaand artikel bedoeld, de regtbank geen regtsingang verleent, kan zij echter, op de gronden vermeld in art. 88, de voorloopige aanhouding van den getuige bevelen.

De officier van justitie handelt overeenkomstig art. 83.

Art. 53 is toepasselijk.

De zaak wordt verder volgens de voorschriften van den derden Titel behandeld.

Art. 207. Alle bepalingen in deze paragraaph ten aanzien van getuigen voorkomende zijn ook van toepassing ten aanzien van deskundigen, behoudens dat de deskundigen den eed of de belofte afleggen, voorgeschreven bij art. 50.

Dezelfde persoon kan als getuige en als deskundige worden gehoord, mits hem vóór het afleggen van den eed of de belofte de voor beiden bestemde eeden worden voorgehouden.

Art. 208. Processen-verbaal, verslagen van deskundigen of andere stukken worden op last van den president, wanneer deze of een der regters of wel de officier van justitie dit verlangt, door den griffier voorgelezen.

Gelijke voorlezing heeft plaats op het verzoek van den beklaagde, tenzij de regtbank ambtshalve, of op het verzet van den officier van justitie anders beveelt.

Ten bezware van den beklaagde wordt, op straffe van nietigheid, op geene stukken acht geslagen, dan voor zooveel en voor zoover zij zijn voorgelezen.

Art 209. Nadat alle getuigen en deskundigen zijn gehoord, wordt de beklaagde door den president ondervraagd, behoudens diens bevoegdheid om reeds vroeger en zelfs vóór den aanvang van het getuigenverhoor aan den beklaagde vragen te doen.

Is er meer dan één beklaagde, dan geschiedt de ondervraging in de orde, waarin die, bedoeld bij art. 183 heeft plaats gehad.

Het derde lid van art. 191 is hier van toepassing.

Art. 210. Indien de beklaagde weigerachtig of in gebreke blijft gedane vragen te beantwoorden, wordt niettemin met de zaak voortgegaan.

Zoo de beklaagde de stilte of de orde op de teregtzitting stoort en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan de regtbank zijne verwijdering uit de gehoorzaal bevelen, en, zoo noodig, dat hij gedurende den tijd der teregtzitting in bewaring worde gehouden. De behandeling der zaak wordt voortgezet en de uitspraak geschiedt, evenals ware de beklaagde tegenwoordig gebleven.

In de beide gevallen, bij dit artikel bedoeld, blijft de raadsman van den beklaagde met de verdediging belast.

Art. 211. De president kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, bevelen, dat een of meer der beklaagden de gehoorzaal verlaten, ten einde een ander hunner buiten tegenwoordigheid van dien beklaagde worde ondervraagd.

Het tweede lid van art. 204 is dan van toepassing.

Art. 212. Ook de regters en de officier van justitie kunnen aan den beklaagde vragen doen. De president geeft hun daartoe op hun verlangen het woord.

De beklaagde of zijn raadsman kan ook aan zijnen medebeklaagde vragen doen.

Het derde en vierde lid van art. 200 zijn hier van toepassing.

Art. 213. Na de ondervraging van den beklaagde kunnen aan getuigen of deskundigen op nieuw vragen worden gedaan of stukken worden voorgelezen.

Art. 214. Indien een beklaagde of getuige de Nederlandsche taal niet verstaat, kan het onderzoek, op straffe van nietigheid, geen plaats hebben zonder bijstand van een tolk.

De tolk wordt van wege den officier van justitie ter teregtzitting gedagvaard, tenzij de tolk ter teregtzitting aanwezig mogt zijn.

De regtbank kan ook, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de dagvaarding van eenen tolk bevelen, indien op de teregtzitting de bijstand blijkt noodig te zijn. Het voorgaand lid is dan van toepassing.

De beklaagde kan den tolk wraken, mits daarvoor redenen gevende. De regtbank doet daarover terstond uitspraak.

Art. 215. De tolk moet den ouderdom hebben bereikt van achttien jaren.

Hij legt, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen.

Geen der getuigen of der regters, die van de zaak kennis nemen, wordt als tolk toegelaten.

Hetgeen in strijd met de bepalingen van dit artikel is vertolkt, wordt geacht niet vertolkt te zijn.

Art. 216. De bijstand van eenen tolk wordt mede, op straffe van nietigheid, gevorderd, wanneer een beklaagde of getuige het gehoor- en spraakvermogen of één dezer vermogens mist en niet schrijven kan.

In dit geval wordt als tolk gedagvaard iemand, die geschikt is met hem om te gaan.

De twee voorgaande artikelen zijn hier van

toepassing, behoudens dat in dit geval de tolk slechts den ouderdom van zestien jaren behoeft te hebben bereikt.

Indien de hier genoemde beklaagden en getuigen schrijven kunnen, zal de griffier hun de vragen en opmerkingen, aan hen te doen, bij geschrifte ter hand stellen, en zullen zij bij geschrifte daarop antwoorden, al hetwelk vervolgens door den griffier zal worden voorgelezen. Op gelijke wijze zal door de hier genoemde getuigen de eed of de belofte worden afgelegd.

Art. 217. In de gevallen, bij de artt. 214 en 216 bedoeld, wordt hetgeen ter teregtzitting is gesproken of voorgelezen zonder voor den beklaagde vertolkt te zijn, voor zoover dit ten zijnen nadeele strekt, geacht niet te zijn gesproken of voorgelezen.

Art. 218. Bij niet-verschijning van den gedagvaarden tolk, of bij diens weigering om den eed of de belofte of te leggen of zijne diensten te leenen, alsmede bij het aannemen eener voorgestelde wraking en in het geval, bij het derde lid van art. 214 voorzien, zijn de artt. 188, 189, 190 en 197 van toepassing.

Art. 219. In den loop van of na het getuigenverhoor zal de president den beklaagde en zoo noodig den getuigen de voorwerpen, die als stukken van overtuiging dienen, vertoonen en hen daaromtrent hooren.

Art. 220. Nadat, behoudens het bepaalde bij art. 213, de ondervraging van den beklaagde heeft plaats gehad, kan de officier van justitie het woord voeren, en legt hij, na voorlezing, zijne vordering aan de regtbank over.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen hierop antwoorden.

De officier van justitie kan daarna andermaal het woord voeren.

Aan den beklaagde en zijnen raadsman wordt echter, op straffe van nietigheid, het regt gelaten om het laatst te spreken.

Ook daarna is art. 213 van toepassing en kan ook de beklaagde nader worden ondervraagd. In dat geval kunnen de officier van justitie en de beklaagde en zijn raadsman nogmaals, op den hiervoren vermelden voet, het woord voeren.

Art. 221. Indien aan de regtbank, naar aanleiding van den loop van het onderzoek, de noodzakelijkheid blijkt van het verhoor van ter teregtzitting nog niet gehoorde getuigen of deskundigen, of van de inzage, het onderzoek of de bezigtiging van bescheiden of stukken van overtuiging, die niet ter teregtzitting aanwezig zijn, beveelt zij, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de oproeping dier getuigen of deskundigen, zoo noodig met last aan den deurwaarder of dienaar der openbare magt om hen dadelijk ter teregtzitting mede te brengen, of de overlegging van die bescheiden of van die stukken van overtuiging.

De regtbank kan daartoe het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen. Zij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor eenen bepaalden tijd te verlengen.

Art. 208, derde lid, is op deze bescheiden van toepassing.

Art. 221 *a*. Indien uit het onderzoek omstandigheden zijn bekend geworden, die, niet in de dagvaarding vermeld, volgens de wet tot verzwaring van straf grond geven, maakt de officier van justitie den beklaagde daarop opmerkzaam.

Bij gebreke daarvan wordt door de regtbank op straffe van nietigheid, op die omstandigheden geen acht geslagen.

Art. 221 *b*. In het geval, bij het voorgaand artikel bedoeld, kan de regtbank tot nader onderzoek dier omstandigheden, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen. Zij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor eenen bepaalden tijd te verlengen.

Op de bepaalde teregtzittingen kunnen nog niet gehoorde getuigen of deskundigen of nog niet overgelegde bescheiden of stukken van overtuiging worden bijgebragt.

Van de dagvaarding van nog niet gehoorde getuigen of deskundigen geschiedt beteekening, overeenkomstig art. 171 of het laatste lid van art. 176.

Op de nieuwe bescheiden is art. 208, derde lid, van toepassing.

Art. 221 *c*. Indien gedurende den loop van het onderzoek de noodzakelijkheid blijkt van instructie of van aanvulling van eene gevoerde instructie, beveelt de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek en stelt zij daartoe, met schorsing der zaak tot na den afloop, de stukken in handen van den regter-commissaris.

De instructie geschiedt volgens de voorschriften van den derden Titel.

Na afloop wordt gehandeld overeenkomstig art. 114 en wordt de beklaagde bij exploit, hem van wege den officier van justitie beteekend, tot voortzetting van het geding ter teregtzitting, voor de nadere behandeling bepaald, opgeroepen.

De artt. 171, 176, 178 en 179 zijn dan van toepassing.

Art. 221 *d*. In alle gevallen, waarin schorsing van het geding plaats heeft, wordt de zaak op de nadere teregtzitting hervat in den stand, waarin zij zich op het tijdstip der schorsing bevond. De regtbank is bevoegd om, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, te bevelen, dat het onderzoek ter teregtzitting op nieuw worde aangevangen.

Art. 221 *e*. In alle gevallen, waarin de zaak voor eenen bepaalden tijd wordt uitgesteld of geschorst, wordt door den president aan den beklaagde en aan de verschenen getuigen, deskundigen en tolken de dag aangezegd, waarop zij, zonder daartoe op nieuw gedagvaard te worden, ter teregtzitting moeten verschijnen.

Bij niet verschijning van getuigen, deskundigen of tolken op den aangezegden dag, wordt gehandeld evenals waren zij niet verschenen op de dagvaarding.

Art. 221 *g*. Indien op de teregtzitting eenig strafbaar feit wordt gepleegd, wordt de verdachte met de getuigen onmiddellijk ondervraagd en daarvan door den griffier proces-verbaal opgemaakt en met den president en de regters onderteekend.

Het proces-verbaal wordt door de regtbank in handen gesteld van den officier van justitie.

In de gevallen en op de gronden vermeld in art. 88, kan de regtbank, op de vordering van den officier van justitie of ambtshalve, tevens de voorloopige aanhouding van den verdachte bevelen. Het tweede, derde en laatste lid van art. 206 zijn dan van toepassing.

Art. 221 *h*. Indien uit het onderzoek ter teregtzitting voldoende aanwijzing ontstaat, dat de beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan een ander strafbaar feit dan waarvoor hij te regt staat, wordt, wanneer de officier van justitie het vordert, op de wijze bij het eerste lid van het voorgaand artikel bepaald, proces-verbaal opgemaakt, houdende de verklaringen van de getuigen en van den verdachte ten aanzien van dat feit.

Het tweede en derde lid van het voorgaand artikel zijn dan van toepassing.

Art. 221 *i*. De griffier houdt proces-verbaal der teregtzitting, waarin achtereenvolgens aanteekening geschiedt van de in acht genomen vormen en van al hetgeen met betrekking tot de zaak ter teregtzitting voorvalt.

Het behelst tevens den zakelijken inhoud van de verklaringen der getuigen en deskundigen en van de opgaven van den beklaagde.

De president kan gelasten, dat daarin van eenige omstandigheid, verklaring of opgave aanteekening wordt gedaan.

Gelijke aanteekening geschiedt, wanneer een der regters het verlangt, alsmede op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

Het proces-verbaal wordt door den president en den griffier vastgesteld en onderteekend binnen den termijn bij het eerste lid van art. 221 *oo* vermeld.

Art. 221 *j*. In alle gevallen, waarin bij deze paragraaph aan den beklaagde de bevoegdheid wordt toegekend tot het doen van eenig verzoek of verzet, komt die bevoegdheid mede toe aan den raadsman van den beklaagde.

Art. 221 *k*. Weigering of verzuim om te beslissen over eene vordering of een verzet van den officier van justitie of een verzoek of verzet van den beklaagde, naar aanleiding van eenige bepaling van dezen Titel gedaan, heeft nietigheid ten gevolge.

Art. 221 *l*. Indien de zaak overeenkomstig nummer 2 van het eerste lid van art. 170 door andere ambtenaren wordt vervolgd, zal zij ter teregtzitting op de gewone wijze worden behandeld, behoudens dat te dier zake de bemoeijingen aan den officier van justitie opgedragen door die ambtenaren of van hunnentwege worden verrigt.

De regtbank zal daarna de stukken stellen in handen van den officier van justitie, die, hetzij in dezelfde, hetzij in eene volgende teregtzitting zijne conclusie zal nemen.

De beklaagde zal het regt hebben om dadelijk tegen die conclusie schriftelijke bedenkingen aan de regtbank aan te bieden.

§ 3. *Van de beleedigde partij.*

Art. 221 *m*. Indien de beleedigde partij hare vordering om schadevergoeding tot 150 gulden of minder beperkt en niet bij den burgerlijken regter heeft aanhangig gemaakt, kan zij zich in het geding over de strafzaak voegen. Dit geschiedt door eene verklaring op de openbare teregtzitting onmiddellijk na de ondervraging van den

beklaagde, bij art. 183 bedoeld, of, zoo deze niet is verschenen, na het verleenen van het verstek.

Zij die, om in eene burgerlijke zaak in regten te verschijnen, bijstand behoeven, of vertegenwoordigd moeten worden, hebben, om zich in het strafgeding te voegen, dien bijstand of die vertegenwoordiging van noode.

Art. 221*n*. De beleedigde partij kan zich op hare kosten doen vertegenwoordigen door eenen gemagtigde en zich doen bijstaan door eenen raadsman. Als gemagtigde en als raadsman worden alleen toegelaten zij, die als raadsman van eenen beklaagde kunnen optreden.

Heeft de beleedigde partij hare woonplaats buiten de gemeente waar de regtbank is gevestigd, dan is zij verpligt in die gemeente woonplaats te kiezen.

Art. 221*o*. De beleedigde partij mag harerzijds tot bewijs dat door haar, ten gevolge van het ten laste gelegde feit, schade is geleden, of tot staving van het opgegeven bedrag der schade, stukken overleggen, doch geene getuigen of deskundigen aanbrengen.

Art. 221*p*. De beleedigde partij of de raadsman, die haar bijstaat, kan aan de getuigen vragen doen, doch alleen voor zoover die vragen betreffen het bewijs van de geleden schade of van het bedrag dier schade.

De ondervraging der getuigen door de beleedigde partij of haren raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de regtbank toestaat, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De regtbank kan ambtshalve of op het verzet van den officier van justitie of van den beklaagde of diens raadsman, beletten, dat aan eenige vraag, door of namens de beleedigde partij gedaan, gevolg worde gegeven.

Art. 221*q*. De beleedigde partij kan haren eisch toelichten of door haren raadsman, nadat de officier van justitie zijne vordering, overeenkomstig het eerste lid van art. 220, heeft overgelegd. Zij heeft andermaal het woord nadat de officier van justitie in de gelegenheid is gesteld ten tweeden male het woord te voeren.

Art. 221*r*. De beleedigde partij kan, op straffe van niet-ontvankelijkheid, geene vordering doen, die reeds is aanhangig gemaakt bij den burgerlijken regter, of die eene hoogere of andere is dan die, waarover door de regtbank gelijktijdig met de strafzaak kan worden uitspraak gedaan.

Art. 221*s*. De regtbank doet over de vordering der beleedigde partij gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

§ 4. *Van de beraadslaging en uitspraak.*

Art. 221*t*. Nadat overeenkomstig art. 220 de beklaagde het regt op het laatste woord heeft kunnen uitoefenen, sluit de president het onderzoek en deelt mede wanneer, volgens beslissing der regtbank, de uitspraak zal plaats vinden.

Ten bepaalden tijde kan de uitspraak tot een naderen dag worden uitgesteld.

In geen geval mag de uitspraak bepaald worden later dan op den veertienden dag na het sluiten van het onderzoek.

Heeft de uitspraak alsdan niet plaats gehad, dan wordt de zaak op de bestaande dagvaarding op nieuw onderzocht.

Art. 221*u*. De president en regters kunnen, zoowel vóór de teregtzitting als na het sluiten van het onderzoek, inzage der processtukken nemen.

Art. 221*v*. De regtbank beraadslaagt naar aanleiding van de dagvaarding en van het onderzoek op de teregtzitting over het bewezene of niet bewezene der feiten, over derzelver qualificatie, over het bewezene der schuld van den beklaagde en over de toepassing van de straf bij de wet bepaald.

Heeft de beleedigde partij zich in het geding gevoegd, dan beraadslaagt de regtbank tevens over de ontvankelijkheid en gegrondheid der vordering, door deze ingesteld, en over de verwijzing in de kosten, door de beleedigde partij gemaakt.

Art. 221*w*. Blijkt onder de beraadslaging, dat het onderzoek niet volledig is geweest, dan kan de regtbank, bij een met redenen omkleed bevel gelasten, dat op eene door haar te bepalen teregtzitting het onderzoek worde hervat.

Bij het bevel worden tevens aangewezen de getuigen of deskundigen, wier verhoor, of de bescheiden of stukken van overtuiging, welker inzage of bezigtiging der regtbank noodig acht.

De aangewezen getuigen of deskundigen, alsmede de beklaagde, tenzij deze bij de uitspraak tegenwoordig zij, worden door den officier van justitie tegen den bepaalden dag bij exploit ter teregtzitting opgeroepen.

Het onderzoek ter teregtzitting geschiedt voorts naar de regelen, in dezen Titel vervat.

Art. 221*x*. In het geval, bij het voorgaand artikel voorzien, kan ook de regtbank, indien nieuwe bezwaren zijn bekend geworden, met aanduiding van het onderwerp, eene nadere instructie

bevelen en de stukken daartoe stellen in handen van den regter-commissaris.

Het tweede, derde en vierde lid van art. 221 *c* zijn dan van toepassing.

Art. 221 *z*. Bij schuldigverklaring wordt de straf opgelegd op het feit gesteld.

De veroordeelde wordt tevens verwezen in de kosten.

Zijn meerdere feiten ten laste gelegd en wordt de beklaagde slechts ter zake van sommige dier feiten veroordeeld, dan kan de verwijzing in de kosten ook voor een deel der kosten plaats hebben.

Bij veroordeeling van mede-beklaagden wegens hetzelfde misdrijf, heeft hoofdelijke verwijzing in de kosten plaats.

Worden mede-beklaagden niet wegens hetzelfde misdrijf veroordeeld, dan wordt voor ieder der veroordeelden het aandeel in de kosten bij het vonnis bepaald.

Indien mede-beklaagden niet allen worden veroordeeld, kan, ten aanzien van den veroordeelde, verwijzing in de kosten ook voor een deel plaats hebben.

Kosten, door of ten behoeve van den beklaagde gemaakt, zijn alleen in zooverre onder de geregtskosten begrepen, als zij zijn veroorzaakt door de afgifte van kostelooze afschriften van stukken aan den beklaagde en de oproeping van getuigen of deskundigen, die ingevolge verzoek van den beklaagde op bevel van den president zijn gedagvaard.

Art. 221 *aa*. De veroordeeling in de kosten wordt uitvoerbaar verklaard, ook bij lijfsdwang, waarvan de langste duur door de regtbank wordt bepaald.

De veroordeelde kan voor de kosten waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan zes maanden in gijzeling worden gehouden.

De lijfsdwang kan niet meer worden toegepast, wanneer vijf jaren na de geheele uitvoering der straf zijn verloopen, of, wanneer het regt tot uitvoering der straf door verjaring is vervallen.

Art. 221 *bb*. Indien de regtbank niet uit wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft geput, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd of dat het is gepleegd door den beklaagde, spreekt zij den beklaagde vrij.

Indien het feit of de dader niet strafbaar is, ontslaat zij den beklaagde van alle regtsvervolging te dier zake.

Indien uit anderen hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, verklaart zij den officier van justitie niet ontvankelijk.

Art. 221 *cc*. In de gevallen, voorzien bij het voorgaand artikel, beveelt de regtbank dat de kosten, door den beklaagde gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen of tot het bijdragen van stukken, met uitzondering van die kosten, welke de regtbank verklaart noodeloos te zijn gemaakt, den beklaagde door den Staat worden vergoed.

Het bedrag der vergoeding wordt bij het vonnis vastgesteld.

Door den president wordt daarvoor, zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een bevelschrift van tenuitvoerlegging afgegeven.

Art. 221 *dd*. Indien het aan de regtbank blijkt dat de kennisneming der zaak tot de bevoegdheid van een ander kollegie behoort, verwijst zij dezelve naar den bevoegden regter.

De officier van justitie doet de stukken aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij zoodanig kollegie toekomen.

Het tweede en derde lid van art. 84 zijn hier van toepassing.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing, wanneer het feit een misdrijf of eene overtreding oplevert, waarvan de kennisneming aan den kanton-regter behoort en de beklaagde de verwijzing naar dien regter niet heeft gevorderd. In dat geval kan aan de beleedigde partij, die zich in het geding heeft gevoegd, de vordering slechts tot zoodanig beloop worden toegewezen als waarover de kantonregter gelijktijdig met de strafzaak had kunnen uitspraak doen.

De beklaagde kan in het geval, bij het vorig lid van dit artikel bedoeld, van het vonnis niet komen in hooger beroep.

Art. 221 *ee*. In alle gevallen beveelt de regtbank de teruggave der voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van acht dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, die de voorwerpen tijdelijk als stukken van overtuiging heeft afgestaan of bij wien zij zijn in beslag genomen, tenzij de regtbank beslisse, dat deze de voorwerpen door misdrijf heeft verkregen, in welk geval zij de teruggave kan gelasten aan den met name in het vonnis te vermelden persoon aan wien de voorwerpen wederregtelijk zijn onttrokken, of tenzij daarop door den eigenaar of regthebbende binnen den voormelden termijn onder den griffier beslag zij gelegd, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een strafbaar feit, kan in het vonnis worden gelast.

Art. 221 *hh*. Bij het vonnis wordt de invrijheidstelling bevolen van den beklaagde, die in verzekerde bewaring is, wanneer hij niet wordt veroordeeld of veroordeeld wordt wegens een strafbaar feit, niet vermeld in art. 88.

Art. 221 *ii*. Het vonnis moet met redenen omkleed zijn en het strafbaar feit uitdrukken met alle omstandigheden, die volgens de wet tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven.

Het moet wijders inhouden de beslissing der regtbank over de punten bij art. 221 *v* vermeld, mitsgaders, in geval van veroordeeling, de artikelen der wet welke worden toegepast en de straf waartoe de beklaagde wordt veroordeeld.

Het bevat eindelijk de namen der regters door wie het is gewezen, den naam van den griffier, die in de raadkamer aanwezig is geweest en den dag van de uitspraak.

Art. 221 *kk*. Het vonnis wordt in eene openbare zitting uitgesproken door den president of een der regters, die over de zaak hebben geoordeeld.

Art. 221 *ll*. Niet nakoming van eene of meer der bepalingen van de twee voorgaande artikelen heeft nietigheid ten gevolge.

Art. 221 *mm*. De beklaagde, die in verzekerde bewaring is, moet bij de uitspraak tegenwoordig zijn.

Is hij daartoe niet in staat of heeft, naar aanleiding van art. 210, de uitspraak buiten zijne tegenwoordigheid plaats gehad, dan wordt het vonnis hem door den griffier in de gevangenis voorgelezen, met de kennisgeving in het volgend artikel voor den president voorgeschreven. Van dit een en ander wordt door den griffier op het vonnis melding gemaakt.

Art. 221 *nn*. Na het uitspreken van het vonnis geeft de president den veroordeelde, indien hij tegenwoordig is, kennis van het regtsmiddel, dat tegen het vonnis openstaat en van den termijn, binnen welken dat regtsmiddel kan worden aangewend.

Art. 221 *oo*. Het vonnis wordt binnen tweemaal vier en twintig uren na de uitspraak door de regters, die over de zaak hebben geoordeeld, en den griffier onderteekend.

Zijn één of meer hunner daartoe buiten staat, dan wordt hiervan aan het slot van het vonnis melding gemaakt.

Zoodra het vonnis is geteekend, kunnen de raadsman van den beklaagde en de beklaagde zelf, zoo hij niet in verzekerde bewaring is, daarvan en van het proces-verbaal der teregtzitting inzage nemen.

Art. 221 *pp*. In elken stand van het geding, zoowel gedurende den loop van de instructie als van het onderzoek ter teregtzitting en bij de einduitspraak, kan de regtbank, zoowel ambtshalve als op de voordragt van den regter-commissaris, zoolang deze met de instructie is belast, op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de invrijheidstelling van dezen, indien hij in verzekerde bewaring is en, eveneens ambtshalve of op de vordering van den officier van justitie, in de gevallen en op de gronden in art. 88 vermeld, de gevangenneming of gevangenhouding van den beklaagde bevelen.

Op de bevelen van gevangenneming of gevangenhouding is het tweede lid van art. 88 *h* toepasselijk. Zij zijn uitvoerbaar niettegenstaande elk beroep.

Op de bevelen tot invrijheidstelling is het laatste lid van art. 123 *d* van toepassing.

13. De Zesde Titel van voormeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het opschrift wordt gelezen:

„Van het hooger beroep van vonnissen van de arrondissements-regtbanken."

Het opschrift van de eerste en van de tweede afdeeling en de artt. 222 tot en met 240 vervallen.

De artt. 241—251 worden vervangen door de navolgende bepalingen:

Art. 241. Tegen de daarvoor vatbare vonnissen, door de arrondissements-regtbanken na het onderzoek ter teregtzitting of in den loop van dat onderzoek gewezen, kan hooger beroep worden ingesteld door den officier van justitie en door den beklaagde.

Van vonnissen bij verstek kan alleen de officier van justitie in hooger beroep komen. Dit beroep vervalt van regtswege, indien binnen acht dagen na de aanzegging, bedoeld bij art 247, de veroordeelde bij verstek tegen het vonnis verzet doet.

Indien tegen hetzelfde vonnis door den officier van justitie hooger beroep en door den beklaagde beroep in cassatie, of door den officier van justitie beroep in cassatie en door den beklaagde hooger beroep is ingesteld, wordt aan het hooger beroep geen gevolg gegeven, zoolang geen uitspraak is gedaan op het beroep in cassatie.

In dat geval vervalt het hooger beroep van

regtswege, wanneer de voorziening in cassatie door den hoogen raad ontvankelijk wordt geoordeeld.

Tegen vonnissen, die geene eindvonnissen zijn, is het hooger beroep slechts gelijktijdig met dat van het eindvonnis toegelaten.

Art. 242. Het hooger beroep moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak van het vonnis.

In het geval echter, bedoeld bij het tweede lid van art. 221 *mm*, loopt de termijn van den dag, waarop het vonnis den beklaagde is voorgelezen.

Art. 243. Het hooger beroep wordt ingesteld door eene verklaring af te leggen door dengene, die van het middel gebruik maakt, ter griffie van de regtbank, die het vonnis heeft gewezen.

De verklaring van den beklaagde kan ook namens hem geschieden door zijnen raadsman, of door eenen bijzonder daartoe schriftelijk gemagtigde.

Verlangt de beklaagde, die in verzekerde bewaring is, de verklaring zelf af te leggen, dan begeeft de griffier zich tot hem, om haar aan te nemen.

Art. 244. Van de verklaring, in het voorgaand artikel vermeld, wordt door den griffier kosteloos eene akte opgemaakt, die door hem met dengene, die de verklaring aflegt, wordt geteekend. Indien deze niet kan teekenen, wordt de oorzaak van het beletsel in de akte vermeld.

De schriftelijke volmagt, in het tweede lid van het voorgaand artikel bedoeld, of, zoo zij voor een notaris in minnut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de verklaring gehecht.

Van het hooger beroep wordt aanteekening gedaan in een daartoe bestemd ter griffie berustend register.

Art. 245. Binnen veertien dagen na de verklaring van in hooger beroep te komen, zal de beroepende partij aan het geregtshof eene memorie kunnen indienen, behelzende de middelen en gronden, waarop zij haar hooger beroep steunt. Deze memorie moet door dezelfde partij of haren raadsman onderteekend zijn; zij zal bij de stukken worden gevoegd en zal daarvan door de tegenpartij of haren raadsman inzage kunnen worden genomen.

Art. 246. De griffier van de regtbank, welke het vonnis gewezen heeft, zal, binnen drie dagen na de aanteekening van het hooger beroep, de stukken van het geding moeten overzenden ter griffie van het geregtshof.

Art. 247. Indien het hooger beroep is ingesteld door den officier van justitie, wordt van wege dezen aan den beklaagde daarvan bij exploit aanzegging gedaan.

De aanzegging geschiedt, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, binnen drie dagen, in andere gevallen binnen acht dagen na het afleggen der verklaring.

Bij gebreke hiervan wordt, wanneer de beklaagde bij zijne verschijning ter teregtzitting van het geregtshof daartoe verzoek doet, de zaak voor eenen bepaalden tijd uitgesteld, zonder dat de door het uitstel veroorzaakte kosten ten laste van den beklaagde kunnen worden gebragt.

Art. 248. De beklaagde, die buiten de plaats waar het geregtshof gevestigd is in verzekerde bewaring is, wordt, nadat hij zijne verklaring heeft afgelegd of de in het voorgaand artikel bedoelde aanzegging hem is gedaan, en de termijn voor het instellen van hooger beroep voor hem is verstreken, ten spoedigste overgebragt naar de gevangenis, bestemd tot bewaring van beklaagden, ter plaatse waar het geregtshof is gevestigd.

Zoodra die overbrenging is geschied, heeft zijn raadsman toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt alleen spreken.

Art. 249. Den beklaagde, die ter zake van het feit, waarvoor hij teregt staat, in verzekerde bewaring is, wordt door den president van het geregtshof een raadsman toegevoegd.

De toevoeging geschiedt uit de advocaten en procureurs, in het arrondissement, alwaar het geregtshof zitting houdt, gevestigd. Zij wordt dadelijk door of namens den president aan den beklaagde kenbaar gemaakt.

Het laatste lid van art. 119 *a* is toepasselijk.

Op de verdediging in hooger beroep zijn voorts de artt. 89 *k* en 89 *m*, tweede, derde en vierde lid toepasselijk.

Art. 250. De zaak wordt in hooger beroep aanhangig gemaakt door eene dagvaarding, van wege den procureur-generaal aan den beklaagde beteekend.

De artt. 178 en 179 zijn hier van toepassing.

Heeft de beleedigde partij zich in het geding gevoegd, dan doet de procureur-generaal haar bij exploit den dag aanzeggen, waarop de zaak ter teregtzitting zal worden behandeld.

Zoolang niet gedagvaard is, kan hij, die in hooger beroep is gekomen, van het beroep afstand doen. De afstand geschiedt en wordt gestaafd op

de wijze, voorgeschreven bij de artt. 243 en 244. De griffier geeft hiervan onverwijld kennis aan den procureur-generaal.

Van den afstand, door den officier van justitie gedaan, geschiedt van wege dezen bij exploit aanzegging aan den beklaagde.

Art. 251. De procureur-generaal en de beklaagde kunnen zoowel in eersten aanleg gehoorde als nieuwe getuigen of deskundigen doen hooren.

Zij kunnen ook nieuwe bescheiden overleggen.

Ten aanzien van de dagvaarding van getuigen of deskundigen in hooger beroep gelden de voorschriften van de artt. 171, eerste lid, en 176.

Art. 251 *a*. Behoudens de bepalingen in de volgende artikelen van dezen Titel vervat, zijn de artt. 181 tot en met 221 *pp* op het regtsgeding bij het geregtshof van toepassing.

Al hetgeen in die artikelen voorkomt ten aanzien van de regtbank, den president en de leden van en de ambtenaren bij de regtbank, geldt ook ten aanzien van het geregtshof, den president en de leden van en de ambtenaren bij het geregtshof.

Art. 251 *b*. Na de ondervraging, bij art. 183 bedoeld, wordt verslag uitgebragt door een raadsheer-rapporteur, door den president te benoemen binnen acht dagen, nadat de stukken ter griffie zijn gebragt.

De beklaagde kan daarna mondeling zijne bezwaren tegen het vonnis opgeven of door zijnen raadsman doen opgeven.

Art. 251 *c*. In het geval, voorzien bij de artt. 205 en 206, wordt het proces-verbaal, met de stukken van het geding, door den procureur-generaal toegezonden aan den officier van justitie bij de regtbank, die in eersten aanleg heeft gevonnisd en is die regtbank bevoegd om van het misdrijf kennis te nemen.

De verdachte wordt, indien zijne voorloopige aanhouding door het geregtshof is bevolen, naar de gevangenis dier regtbank, tot bewaring van beklaagden bestemd, overgebragt.

Art. 251 *e*. Art. 221 is van toepassing ten aanzien van de in eersten aanleg gehoorde en niet in hooger beroep gedagvaarde getuigen en deskundigen.

Art. 251 *f*. In de gevallen, voorzien bij de art. 221 *c* en 221 *x*, wordt de instructie gevoerd door den regter-commissaris bij de regtbank, die in eersten aanleg heeft gevonnisd. Na afloop van het bevolen onderzoek deelt de regter-commissaris de stukken mede aan den procureur-generaal.

Art. 251 *g*. In de gevallen, bedoeld bij de artt. 221 *g* en 221 *h*, wordt het proces-verbaal door den procureur-generaal toegezonden aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de vervolging belast.

Is de voorloopige aanhouding van den verdachte door het geregtshof bevolen, dan wordt deze overgebragt naar de tot bewaring van beklaagden bestemde gevangenis bij de regtbank, tot kennisneming van het misdrijf bevoegd.

Art. 251 *h*. De beleedigde partij, die zich niet overeenkomstig art. 221 *m* in het geding in eersten aanleg heeft gevoegd, is daartoe onbevoegd in het geding in hooger beroep.

Heeft de voeging in eersten aanleg plaats gehad, dan duurt zij van regtswege voort in hooger beroep, ook al is de beleedigde partij daarin niet verschenen.

Art. 251 *i*. De beraadslaging, bedoeld bij art. 221 *v*, geschiedt naar aanleiding zoowel van het onderzoek op de teregtzitting in hooger beroep, als van het onderzoek op de teregtzitting in eersten aanleg, zooals dit volgens het proces-verbaal dier teregtzitting heeft plaats gehad.

Art. 251 *j*. Het geregtshof bevestigt het vonnis, hetzij met overneming, hetzij met verbetering van de gronden, of doet, met geheele of gedeeltelijke vernietiging van het vonnis, datgene wat de regtbank had behooren te doen.

Indien echter de hoofdzaak niet door de regtbank is beslist en het onderzoek daarvan het gevolg moet zijn van de vernietiging van het vonnis, verwijst het geregtshof daartoe de zaak naar dezelfde of eene aangrenzende regtbank binnen zijn regtsgebied.

Art. 251 *k*. Indien alleen de beklaagde in hooger beroep is gekomen, kan hij tot geene zwaardere straf worden veroordeeld dan hem bij het vonnis is opgelegd.

Art. 251 *l*. De kosten van het hooger beroep komen niet ten laste van den beklaagde, indien, op het beroep van den officier van justitie alleen, het vonnis in zijn geheel wordt bevestigd of in het voordeel van den beklaagde gewijzigd. Het geregtshof is bevoegd die kosten niet of slechts voor een deel ten laste van den beklaagde te brengen, indien, op het beroep van den beklaagde, het vonnis in diens voordeel wordt gewijzigd, of, op het beroep van den officier van justitie en den beklaagde beide, het vonnis wordt bevestigd.

Bij verwijzing overeenkomstig het tweede lid van art. 251 *j*, wordt de uitspraak omtrent de kosten voorbehouden tot de eindbeslissing.

Art. 251*m*. Het arrest van het geregtshof wordt in eene openbare zitting uitgesproken door den president of een der leden, die over de zaak hebben geoordeeld.

Art. 251*n*. Indien de zaak in eersten aanleg is aanhangig gemaakt door of van wege de ambtenaren bij art. 170, 2°. aangeduid, zullen ten aanzien van het hooger beroep van deze procedure en de daaraan verbonden vervolging door de ambtenaren van het openbaar ministerie ingesteld, de vorenstaande bepalingen gelden, onder de navolgende wijzigingen:

1°. dat de verklaring bij art. 243 vermeld, zal geschieden door de partij welke in beroep is gekomen, binnen den termijn van een en twintig dagen na de beteekening van het vonnis;

2°. dat de bepalingen van de artt. 245, 246, 247 en 250 op dat beroep niet toepasselijk zijn;

3°. dat de partij welke in beroep is gekomen, op straffe van verval, binnen een en twintig dagen na hare verklaring, hare wederpartij zal doen dagvaarden, om te verschijnen op de eerste teregtzitting van het hof, welke na acht vrije dagen zal worden gehonden, met aanduiding van dag en uur;

4°. dat het geding op de teregtzitting zal worden behandeld overeenkomstig hetgeen bij art. 221 *l* is voorgeschreven;

5°. dat beide partijen hare stukken onder inventaris aan het hof moeten overleggen;

6°. dat de bedoelde ambtenaren in de kosten van den processe kunnen worden veroordeeld.

14. De Zevende Titel van voormeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In het opschrift worden de woorden: „Van het regtsgeding wegens overtredingen van policie" vervangen door „Van de beregting van strafzaken die tot de bevoegdheid van den kanton-regter behooren".

In art. 252 worden de woorden „overtredingen van policie" vervangen door „strafbare feiten".

Art. 253 wordt gelezen:

„Op het regtsgeding bij het kanton-geregt is de vijfde Titel van toepassing; hetgeen daarin ten aanzien van de regtbank, den president, de regters of de ambtenaren bij de regtbank voorkomt, geldt ook ten aanzien van de kanton-regters of de ambtenaren bij het kanton-geregt, behoudens:

1°. dat de termijn van dagvaarding is van acht vrije dagen;

2°. dat de beklaagde, tenzij hij vervolgd wordt ter zake van strooperij of de kanton-regter beveelt, dat hij in persoon verschijne, zich ter teregtzitting kan doen vertegenwoordigen door eenen daartoe bij bijzondere volmagt gemagtigde; de volmagt, of, zoo zij voor een notaris in minunt is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt overgelegd en aan het proces-verbaal der teregtzitting gehecht;

3°. dat de bepalingen betrekkelijk de beteekening van de lijsten der wederzijdsche getuigen, de geregtelijke instructie, den regter-commissaris, het bevel van verwijzing, de verzekerde bewaring en het verzet tegen de dagvaarding niet toepasselijk zijn;

4°. dat de vordering der beleedigde partij zich niet verder dan tot de som van 50 gulden kan uitstrekken;

5°. dat in geval van veroordeeling wegens overtreding van art. 439, 1°., van het Wetboek van Strafrecht de kanton-regter in het vonnis beveelt, dat de in dat artikel bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging gediend hebben, voor zoover zij bij den veroordeelde werden in beslag genomen, aan het militair gezag zullen worden uitgeleverd;

6°. dat de veroordeelde voor de kosten, waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan eene maand in gijzeling kan worden gehouden".

Art. 254 wordt gelezen:

„Indien iemand overeenkomstig de bepalingen van art. 74 van het Wetboek van Strafrecht de vervolging wenscht te voorkomen, zal hij, voorzien van eene schriftelijke magtiging van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt, binnen den termijn bij die magtiging daartoe bepaald, ten kantore van den met de invordering der boeten belasten ambtenaar, het maximum van de bedreigde boete met de reeds gemaakte kosten moeten betalen en de aan verbeurdverklaring onderworpen voorwerpen moeten afgeven of de waarde, waarop zij zijn geschat, moeten voldoen.

„In het exploit van dagvaarding wordt de bevoegdheid vermeld, den beklaagde bij art. 74 van het Wetboek van Strafrecht verleend."

Het tweede lid van art. 255 vervalt.

Art. 256 wordt gelezen:

„Op het hooger beroep van vonnissen van de kanton-geregten is de zesde Titel van toepassing met uitzondering van de artt. 243 laatste lid, 248, 249, 251*a*, 251*c*, 251*f*, 251*g* en 251*m*.

„Hetgeen in de artt. 243—246 voorkomt omtrent de griffie of den griffier van de regtbank

of van het geregtshof, geldt ten aanzien van de griffie of den griffier van het kanton-geregt of van de regtbank. Hetgeen in de overige toepasselijke artikelen voorkomt ten aanzien van het geregtshof of de ambtenaren bij het geregtshof geldt ten aanzien van de regtbank of de ambtenaren bij de regtbank."

Achter art. 256 worden de volgende bepalingen ingevoegd:

„Art. 256 *a*. Behoudens het bepaalde bij de artt. 253, 256 en 256 *b* zijn de artt. 181 tot en met 221*oo* op het regtsgeding bij de regtbank in hooger beroep van toepassing."

„Art. 256 *b*. Wanneer de regtbank bevindt, dat het feit reeds in eersten aanleg ter harer kennisneming behoort, doet zij de zaak zelve af.

„Haar vonnis is in dit geval vatbaar voor hooger beroep."

15. De Achtste Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het opschrift wordt gelezen: „Van strafvordering tegen regterlijke ambtenaren."

De artt. 257 tot en met 261 worden vervangen door de navolgende bepalingen:

Art. 257. Met uitzondering van den hoogen raad neemt geen regterlijk kollegie of kantonregter kennis van eene zaak, waarin een regterlijk ambtenaar, tot het kollegie of het kantongeregt behoorende, als verdachte is betrokken.

Bovendien neemt geene arrondissements-regtbank kennis van eene zaak, waarin een lid of een regterlijk ambtenaar van het geregtshof, tot welks regtsgebied de regtbank behoort, als verdachte is betrokken.

Evenmin neemt een kanton-geregt kennis van eene zaak, waarin een lid of een regterlijk ambtenaar van de regtbank, tot welker regtsgebied het kanton-geregt behoort, als verdachte is betrokken.

Indien grond voor vervolging bestaat, wordt tot de behandeling der zaak een ander regterlijk kollegie van gelijken rang of een andere kantonregter aangewezen.

Art. 258. De aanwijzing, in het voorgaand artikel vermeld, geschiedt door den hoogen raad

Zij geldt tevens ten aanzien van medeverdachten van den regterlijken ambtenaar.

Art. 259. De aanwijzing geschiedt in raadkamer met zeven leden nadat de procureurgeneraal is gehoord, op verzoekschrift, met de stukken in te dienen door den ambtenaar van het openbaar ministerie, die naar de gewone regelen met de vervolging zou zijn belast.

Art. 260. De beschikking van den hoogen raad wordt van wege den procureur-generaal aan den verdachte beteekend.

De procureur-generaal doet tevens afschrift van de beschikking met de stukken toekomen aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het aangewezen kollegie of kanton-geregt, waarna de verdere vervolging op de gewone wijze geschiedt.

Art. 261. Ten aanzien van het opsporen der strafbare feiten bij dezen Titel bedoeld blijven de voorschriften van den eersten Titel van kracht.

De artt. 262 tot en met 269 vervallen.

16. De Negende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het opschrift wordt gelezen:

„Van afwezig gebleven beklaagden."

De woorden „Eerste afdeeling" met het opschrift dier afdeeling vervallen.

Art. 270 wordt gelezen:

„Tegen hem, die in gebreke blijft op de aan hem gedane dagvaarding ter teregtzitting te verschijnen of zich, in de gevallen bij de wet voorzien, door eenen gemagtigde te laten vertegenwoordigen, wordt verstek verleend, waarna dadelijk wordt overgegaan tot het onderzoek en de beregting overeenkomstig den vijfden, zesden of zevenden Titel.

„Eveneens wordt verstek verleend tegen den gedaagde, die niet voldoet aan het in de artt. 181 en 253 no. 2 vermelde bevel om in persoon te verschijnen."

Art. 271 wordt gelezen: „Het vonnis bij verstek gewezen, waarbij de beklaagde is veroordeeld of waarbij zijne opzending naar een rijksopvoedingsgesticht is bevolen, moet aan hem van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie worden beteekend."

De eerste zinsnede van art. 272 wordt vervangen door de drie volgende leden:

„De veroordeelde of hij, wiens opzending naar een rijksopvoedingsgesticht is bevolen, kan bij exploit aan het openbaar ministerie beteekend verzet doen, uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen na dien, waarop hij is aangehouden ter tenuitvoerlegging van de tegen hem uitgesproken plaatsing in een rijksopvoedingsgesticht, of van de gevangenisstraf of hechtenis; wat de laatste betreft, zoowel van die, waartoe hij is veroordeeld, als die voor eene hem opgelegde boete in de plaats treedt, of nadat lijfsdwang op hem toegepast of beslag op zijne goederen

gelegd is tot verhaal van eene tegen hem uitgesproken boete.

»Door het verzet wordt de tenuitvoerlegging van het vonnis geschorst.

»Het beyel van gevangenneming verleend overeenkomstig artt. 221*pp* is uitvoerbaar niettegenstaande verzet."

In de laatste zinsnede van voormeld artikel worden de woorden »ten zijnen laste" vervangen door »ten laste van dengene, die in verzet is gekomen."

In art. 273 vervallen de woorden: »behoudens beroep in cassatie, wanneer daartoe gronden zijn."

Aan voormeld artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

»Wanneer degene, die in verzet gekomen is, ten dage dienende verschijnt, wordt de zaak behandeld overeenkomstig de voorschriften van den vijfden, zesden of zevenden Titel. De regter bekrachtigt de bij verstek gewezen uitspraak of doet met geheele of gedeeltelijke vernietiging van die uitspraak op nieuw regt."

De woorden »Tweede Afdeeling" en de artt. 274 tot en met 282 met het daarbij behoorende opschrift vervallen.

Het opschrift van art. 283 vervalt.

In het eerste lid van art. 283 worden de woorden: »van het hof of der regtbank, zullen de stukken van overtuiging, wanneer de eigenaars of andere regthebbenden zulks vorderen, aan hen worden teruggegeven" vervangen door »bij verstek kan uitvoering worden gegeven aan de beslissing, die de regtbank ten aanzien van de stukken van overtuiging gegeven heeft."

Het tweede lid van voormeld artikel wordt gelezen: »De regter kan van de teruggave of vernietiging uitzonderen zoodanige voorwerpen als hij noodig vindt."

17. De Tiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 285 vervallen de woorden »en zeden".

Art. 286 vervalt.

18. De Elfde Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 289 worden de woorden »valschheid in geschrifte" vervangen door »valschheid in geschriften".

In art. 291 worden de woorden »De klagten en aangiften in zake van valschheid kunnen" vervangen door »Het misdrijf kan".

In art. 300, eerste en tweede lid, vervallen de woorden »of beschuldigde" en wordt in het eerste lid het woord »zullen" vervangen door het woord »kunnen".

In art. 301 wordt het woord »beschuldigde" vervangen door »beklaagde" en de woorden »het hof" door »de regtbank".

De aanhef van het tweede lid van voormeld artikel wordt gelezen:

»Zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, zal afschrift van het proces-verbaal, door den griffier" enz.

19. De Twaalfde Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

De artt. 305—309 vervallen.

Art. 310 wordt gelezen:

»In geval op plaatsen, waar en tijdens de Commissaris des Konings in de provincien, de leden der Provinciale en Gedeputeerde Staten, de hoofden en leden van de gemeentebesturen, mitsgaders de ambtenaren van administratieve of regterlijke policie in het openbaar eenige ambtsverrigtingen waarnemem, een of meer personen de stilte storen of teekenen van goed- of afkeuring geven, of, op welke wijze ook, geraas of beweging verwekken en zij op de eerste waarschuwing zich niet dadelijk stil houden, zal hun gelast worden te vertrekken en die zich daartegen verzetten zullen verwijderd worden en tot na afloop van de ambtsverrigtingen in bewaring gehouden worden; de voormelde ambtenaren maken van een en ander proces-verbaal op, hetwelk aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie wordt toegezonden."

20. De Veertiende Titel van voormeld Wetboek wordt gelezen:

VEERTIENDE TITEL;

Van strafvordering ter zake van strafbare feiten, aan de kennisneming van den hoogen raad in het eerste en laatste ressort onderworpen.

§ 1. *Van strafvordering ter zake van misdrijven bedoeld in art. 93 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.*

Art. 315. Behoudens het bepaalde bij de artt. 316, 317 en 318 blijven ten aanzien van de opsporing van misdrijven volgens art. 93 der Wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, aan de kennisneming van den hoogen raad in het eerste en laatste ressort onderworpen, de voorschriften van den eersten Titel van kracht.

Art. 316. De procureur-generaal bij den hoogen

raad waakt voor de rigtige opsporing van misdrijf, als in het voorgaand artikel bedoeld.

De bevelen, die hij daartoe geeft aan de officieren van justitie en de overige ambtenaren met de opsporing van misdrijf belast, worden door dezen opgevolgd.

Op de officieren van justitie en de hulp-officieren rusten tegenover den procureur-generaal gelijke verpligtingen, als bij den eersten Titel aan de hulp-officieren tegenover den officier van justitie zijn opgelegd.

Art. 317. Wanneer de procureur-generaal kennis heeft bekomen van een misdrijf, als bij art. 315 bedoeld, doch geene voldoende gronden vindt tot dagvaarding of tot het vorderen van regtsingang, wint hij, naar omstandigheden, zelf de narigten in, die de zaak tot meer klaarheid kunnen brengen of stelt daartoe, met zoodanige vordering als hij geraden acht, de stukken in handen van den raadsheer-commissaris, op zijne vordering door den hoogen raad in raadkamer uit de leden van den raad benoemd.

Art. 318. In geval van ontdekking op heeter daad, wordt door den officier van justitie, de hulp-officieren en den regter-commissaris datgene verrigt, wat hun voor dat geval naar de gewone regelen is opgedragen.

De officier van justitie zendt de stukken, tot de zaak betrekkelijk, en de in beslag genomen voorwerpen ten spoedigste aan den procureur-generaal bij den hoogen raad.

Zoodra deze op de plaats bedoeld bij art. 41 tegenwoordig is, houdt de bemoeiing van den officier van justitie op en wordt door den procureur-generaal verrigt hetgeen bij de artt. 41 tot 52 aan den officier van justitie is opgedragen.

Zoodra ook de raadsheer-commissaris op de bedoelde plaats tegenwoordig is, wordt hetzelfde verrigt door dezen, op de vordering van den procureur-generaal.

Art. 319. Op het voorloopig onderzoek van den raadsheer-commissaris zijn de bepalingen van den tweeden Titel en de artt. 106 tot 110 van toepassing, behoudens:

dat, onverminderd de bevoegdheid van den raadsheer-commissaris tot opdragt van verhoor, overeenkomstig art. 73, in geen geval bewilliging tot dagvaarding als bij art. 75 bedoeld, wordt gevorderd;

dat, onverminderd de bevoegdheid van den raadsheer-commissaris en den procureur-generaal om zich bij huiszoeking te doen vervangen op de wijze, bedoeld bij het tweede lid van art. 108, de huiszoeking in ieder geval door hen zelven kan geschieden.

Art. 320. Zoodra de procureur-generaal voldoende aanwijzing heeft verkregen van een gepleegd misdrijf, als bij art. 315 bedoeld, en van den persoon die zich daaraan heeft schuldig gemaakt, doch, hetzij instructie der zaak, hetzij gevangenneming van den verdachte, of, indien de verdachte reeds krachtens een bevel van voorloopige aanhouding in verzekerde bewaring is, diens gevangenhouding noodig oordeelt, biedt hij de stukken aan den hoogen raad aan met eene vordering tot het verleenen van regtsingang.

Hij vordert daarbij, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij verwijzing der zaak naar de teregtzitting, hetzij dat de instructie der zaak worde gelast.

Op deze vordering wordt door den hoogen raad in raadkamer beslist.

Art. 321. De bepalingen van den derden Titel zijn op het onderzoek in raadkamer bij den hoogen raad van toepassing, behoudens:

1°. dat, indien de hooge raad instructie gelast, hij tevens een zijner leden tot raadsheer-commissaris benoemt, tenzij zoodanige benoeming reeds krachtens art. 317 heeft plaats gehad;

2°. dat de arresten, door den hoogen raad op de vordering tot regtsingang of na afloop der instructie gewezen, niet vatbaar zijn voor eenig beroep.

§ 2. *Van strafvordering ter zake van de ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen, vermeld bij art. 92 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.*

Art. 322. De artt. 4 tot en met 19 der wet van den 22sten April 1855 (Staatsblad n°. 33) houdende regeling der verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen blijven van kracht.

Zij zijn van toepassing op alle ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen begaan door de in art. 92 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie opgenoemde personen. Al hetgeen in die artikelen voorkomt omtrent Ministers en Hoofden van Ministeriele Departementen geldt ook bij de vervolging van deze wegens andere ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen dan die zijn omschreven in de artt. 355 en 356 van het Wetboek van Strafrecht, alsmede bij de vervolging

wegens ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen begaan door alle andere in art. 92 voormeld bedoelde personen.

Art. 323. De procureur-generaal bij den hoogen raad is verpligt aan den ontvangen last onmiddellijk gevolg te geven.

Hij vordert van den hoogen raad de benoeming van een zijner leden tot raadsheer-commissaris, ten einde voorloopig onderzoek worde ingesteld.

Op dit voorloopig onderzoek is art. 319 van toepassing.

Geene vordering geschiedt tot het verleenen van regtsingang, tot last tot instructie of tot verwijzing der zaak naar de teregtzitting. Wordt door den procureur-generaal gevangenneming of gevangenhouding noodig geoordeeld, dan beslist de hooge raad, op de vordering van den procureur-generaal, alleen omtrent de gevangenneming of gevangenhouding. Art. 113*a* is op deze arresten van den hoogen raad van toepassing.

Zoodra het onderzoek, in het tweede lid bedoeld, is afgeloopen, of, heeft zoodanig onderzoek geen plaats gehad, zoodra de last tot vervolging is ontvangen, wordt de verdachte vanwege den procureur-generaal ter teregtzitting gedagvaard en zijn de volgende artikelen van dezen Titel van toepassing.

De dagvaarding bevat, op straffe van nietigheid, de opgave van het feit, in den last tot vervolging uitgedrukt.

§ 3. *Bepalingen aan de in de twee vorige paragraphen bedoelde gedingen gemeen.*

Art. 324. In de gevallen, waarin bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming is verleend, wordt de aangehoudene onmiddellijk, na de uitvoering van het bevel, overgebragt naar de gevangenis tot bewaring van beklaagden, ter plaatse waar de hooge raad is gevestigd.

Art. 325. Het regtsgeding in het eerste en laatste ressort bij den hoogen raad wordt gevoerd op de wijze, bij den vijfden Titel voorgeschreven, behoudens:

dat de uitzondering, vervat in het vierde lid van art. 221*dd*, geldt zoo dikwijls het feit een misdrijf of overtreding oplevert, waarvan de kennisneming aan eenen anderen regter behoort, en de beklaagde de verwijzing naar dien regter niet heeft gevorderd, in welke gevallen aan de beleedigde partij, die zich, waar dit was toegelaten, in het geding heeft gevoegd, de vordering slechts tot zoodanig beloop kan worden toegewezen, als waarover de bevoegde regter gelijktijdig met de strafzaak uitspraak had kunnen doen;

dat de uitspraak geschiedt in tegenwoordigheid van ten minste vijf der leden, die over de zaak hebben geoordeeld.

Art. 326. De negende Titel is op het regtsgeding bij verstek bij den hoogen raad van toepassing.

Art. 327. Al hetgeen in de toepasselijk verklaarde Titels voorkomt omtrent de arrondissements-regtbanken, de presidenten en de leden van of de ambtenaren van het openbaar ministerie en de griffiers bij die kollegien, is, behoudens de wijzigingen uit dezen Titel voortvloeijende, van toepassing op den hoogen raad, den president en de leden van en den procureur-generaal en den griffier bij den hoogen raad.

Art. 328. De vervolging der medeverdachten van dengene, die voor den hoogen raad te regt staat, heeft bij hetzelfde kollegie plaats.

21. De Vijftiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 337, nº. 1, worden de woorden „misdaden, wanbedrijven of overtredingen" vervangen door „strafbare feiten".

In art. 340, in het derde lid van art. 342, in het tweede lid van art. 344 en in art. 345 vervallen de woorden „of beschuldigde".

„In het eerste lid van art. 344 vervallen de woorden „door een deurwaarder".

In art. 345 wordt het woord „hechtenis" vervangen door „verzekerde bewaring".

Art. 349 vervalt.

22. De Zestiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

In art. 351 vervallen in den aanhef en in nº. 1, 3, 6, 7, 8 en 9 de woorden „of beschuldigde" en worden in nº. 3 de woorden „een crimineel of een correctioneel regtsgeding op de klagte" vervangen door „eene vervolging wegens misdrijf op klagte of aangifte".

In art. 352 vervallen de slotwoorden „in criminele, correctionele of policie-zaken".

Het tweede lid van art. 363 wordt gelezen: „Die uitspraak wordt aan den beklaagde van wege het openbaar ministerie beteekend".

23. De Zeventiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Art. 366 wordt gelezen: „Indien de termijn tot het aanteekenen van hooger beroep of van cassatie is verstreken of er door den hoogen raad uitspraak is gedaan, blijft niettemin, indien de

veroordeelde dit uitdrukkelijk verlangt, de tenuitvoerlegging van het arrest of vonnis geschorst gedurende den tijd van acht dagen daarna".

In art. 368 wordt achter het woord "arrest" ingevoegd "of vonnis", wordt het woord "medebeschuldigden" vervangen door "medeveroordeelden" en wordt tusschen de woorden "voorzien" en "geschorst" ingevoegd "zoo zij dit uitdrukkelijk verlangen".

Art. 372 wordt gelezen: "De straffen van gevangenis, hechtenis, plaatsing in eene rijkswerkinrigting en openbaarmaking van de regterlijke uitspraak worden ten uitvoer gelegd op bevel van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het regterlijk kollegie of kanton-geregt, dat de veroordeeling heeft uitgesproken.

"Die ambtenaar kan daarbij de hulp inroepen van de openbare burgerlijke of gewapende magt".

In het tweede lid van art. 373 worden de woorden "ten correctionele" vervangen door "bij de regtbank" en "art. 222" door "art. 170".

In het derde lid van dat artikel worden de woorden "art. 222" vervangen door "art. 170".

In art. 374 worden de woorden "Bij policieovertredingen" vervangen door "Bij strafbare feiten, waarvan de kantonregter kennis neemt", en de woorden "en verbeurdverklaarde voorwerpen" door "verbeurdverklaarde voorwerpen en kosten".

De artt. 376—379 vervallen.

24. De Achttiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

De aanhef van art. 380 wordt gelezen: "Wanneer in den loop van het regtsgeding voor het geregtshof, de arrondissements-regtbank of het kanton-geregt eenige vormen" enz.

In het tweede lid van voormeld artikel vervallen de woorden "of beschuldigde".

In de artt. 381, 382 en 384 vervallen de woorden "of beschuldigde".

In art. 382 worden de woorden "noch misdaad, noch wanbedrijf" vervangen door "noch misdrijf".

In de artt. 383 en 385 wordt het woord "misdrijf" vervangen door "misdrijf of de overtreding".

In art. 385 worden de woorden "den tekst der wet" vervangen door "de artikelen der wet".

In art. 389 worden de woorden "de veroordeelde partij of haren verdediger" vervangen door "den beklaagde of zijnen raadsman".

In art. 390 en in het eerste lid van art. 391 wordt het woord "veroordeelde" vervangen door "beklaagde".

In het tweede lid van voormeld art. 391 wordt het woord "hechtenis" vervangen door "verzekerde bewaring".

Het derde lid van voormeld artikel wordt gelezen: "Indien hij in vrijheid is, wordt hem de aanteekening binnen veertien dagen van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie beteekend."

Aan voormeld artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

"Bij gebreke van de in het eerste lid bedoelde kennisgeving binnen den daarvoor gestelden termijn wordt, wanneer van wege den beklaagde op de teregtzitting daartoe verzoek gedaan wordt, uitstel verleend, met last dat de aanzegging alsnog geschiede."

Art. 392 vervalt.

In art. 393 wordt het woord "veroordeelde" vervangen door "beklaagde".

In art. 394 eerste lid wordt achter het woord "hetzelve" ingevoegd "op straffe van niet ontvankelijkheid". Het tweede lid van dat artikel vervalt.

In art. 397 wordt het woord "veroordeelde" vervangen door "beklaagde".

In de artt. 398 en 403 vervallen de woorden "of beschuldigde".

Art. 401 wordt gelezen: "Zoodra de president den dag heeft bepaald, geeft hij daarvan kennis aan den procureur-generaal, welke die tijdsbepaling ten minste acht dagen voor den dag der teregtzitting aan den beklaagde doet beteekenen".

Achter art. 404 wordt de volgende bepaling ingevoegd:

"Art. 404*a*. De beklaagde, wiens veroordeeling ten gevolge van de beslissing van den hoogen raad geheel of gedeeltelijk stand houdt, wordt verwezen in de kosten op het beroep gevallen.

"De kosten komen echter niet ten zijnen laste, wanneer de veroordeeling stand houdt ten gevolge van de verwerping van een beroep, ingesteld door het openbaar ministerie alleen.

"De hooge raad is bevoegd de kosten van het beroep niet of slechts voor een deel ten laste van den beklaagde te brengen, indien, op het beroep van het openbaar ministerie of van den beklaagde, het vonnis of arrest in het voordeel van laatstgenoemde wordt gewijzigd of een beroep van het openbaar ministerie en van den beklaagde beide wordt verworpen.

"Bij verwijzing der zaak naar denzelfden of

eenen anderen regter, wordt de uitspraak omtrent de kosten voorbehouden tot de eindbeslissing".

In art. 405 wordt het woord »veroordeelde" vervangen door »beklaagde" en »hechtenis" door »verzekerde bewaring".

In het eerste lid van art. 408 worden de woorden: »Indien bij het arrest van veroordeeling meerdere medebeschuldigden tot eene lijf- of onteerende straf zijn veroordeeld", vervangen door »Indien bij het vonnis of arrest van veroordeeling meerdere medebeklaagden zijn veroordeeld" en de woorden »in geval van vernietiging van het arrest" door »in geval van vernietiging van de uitspraak".

In het tweede lid van voormeld artikel wordt het woord »veroordeelde" vervangen door »beklaagde".

25. De Negentiende Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het woord »misdrijf" wordt vervangen:

in art. 409, nº. 1 en art. 410 door »strafbare feit";

in art. 409, nº 3, door »strafbaar feit".

In art. 409, nº. 2 wordt het woord »doodslag" vervangen door »moord, doodslag of eenig misdrijf met doodelijk gevolg" en wordt achter de woorden »aanleiding tot de veroordeeling heeft gegeven" gevoegd: »of bij de bepaling der straf in aanmerking is genomen."

In art. 409, nº. 3 worden de woorden »valsche getuigenis" vervangen door »meineed."

De woorden »beschuldigden of" en »beschuldigde of" vervallen in art. 409, nº. 1 en nº. 3 en in het derde lid van art. 412.

In art. 410 vervallen de woorden »beschuldigden of" en »geregtshoven of".

In art. 411 worden de woorden »een ander geregtshof" vervangen door »eene regtbank" en vervallen in de woorden »het arrest of vonnis deswege te vellen" de woorden »arrest of".

In het tweede lid van art. 412 wordt het woord »beschuldigden" vervangen door »beklaagden".

In het derde lid van art. 412 worden de woorden »valsche getuigenis" vervangen door »meineed", »de valsche getuigenis" door »den meineed" en vervallen de woorden »een geregtshof of".

In het vierde lid van voormeld artikel worden de woorden »valsche getuigenis" vervangen door »meineed".

26 De Twintigste Titel van voormeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

De artt. 414 en 415 vervallen.

Art. 416 wordt gelezen: »De hoofden van alle gevangenissen en rijkswerkinrigtingen zijn verpligt een register te houden.

»Dat register zal op de eerste en laatste bladzijde door den president van de arrondissementsregtbank geteekend en voorts op alle andere bladen door hem gewaarmerkt zijn".

In art. 417 worden de woorden »den cipier" in het eerste, tweede en laatste lid en »de cipier" in het derde lid vervangen door »het hoofd van het gesticht".

In art. 418 wordt het woord »cipier" vervangen door »hoofd van eene gevangenis of rijkswerkinrigting" en de woorden »de gevangenis" door »het gesticht" en vervallen de woorden »tot lijfstraf of gevangenis".

Het tweede lid van voormeld artikel vervalt.

In art. 419 worden de woorden »den cipier" vervangen door »het hoofd van het gesticht" en wordt achter het woord »gevangene" ingevoegd »of verpleegde".

Het eerste lid van art. 420 wordt gelezen: »Gedurende de instructie eener strafzaak is de regter-commissaris, of, in de gevallen waarin de instructie door een raadsheer-commissaris geschiedt, deze bevoegd in de gevangenis ten opzigte van den beklaagde zoodanige bevelen te geven als hij in het belang der instructie noodig acht".

In het tweede lid van voormeld artikel wordt achter het woord »regter-commissaris" ingevoegd »of raadsheer-commissaris en wordt vóór de woorden »het hof" ingevoegd »den hoogen raad, van".

Het derde lid van voormeld artikel vervalt.

Achter het woord »gevangenissen" in art. 421, wordt ingevoegd »de rijkswerkinrigtingen".

27. De Een en twintigste Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het tweede lid van art. 422 vervalt.

In de artt. 422 en 424 worden de woorden »artikel 169" vervangen door »artikel 152".

28. De Twee en twintigste Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Worden vervangen:

in het opschrift het woord »misdrijven" door »strafbare feiten";

in art. 427 de woorden »eene strafbare daad" door »een strafbaar feit" en het woord »misdrijf" door »misdrijf of overtreding";

in art. 431 het woord »misdrijf" door »strafbaar feit".

In laatstgemeld artikel vervallen de woorden »of beschuldigde".

In art. 432 worden de woorden „artikel 188 en 190" vervangen door „de artikelen 193, 195 en 196".

In art. 436 worden de woorden „in het bewijs van misdrijven" vervangen door „ten aanzien van het bewijs in strafzaken".

In art. 438 wordt het woord „zaakkundigen" vervangen door „deskundigen".

In art. 439 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „feit" en vervallen de woorden „beschuldigde of".

In art. 442 worden de woorden „als met het misdrijf zelve" vervangen door „als met het ten laste gelegde feit zelf" en wordt het woord „misdrijf" vervangen door „een strafbaar feit".

In art. 443, nº. 4, vervallen de woorden „beschuldigde of".

29. De Drie en twintigste Titel van gemeld Wetboek ondergaat de volgende wijzigingen:

Het opschrift der eerste afdeeling wordt gelezen:

„Van den dood of de zinneloosheid der verdachten, beklaagden of veroordeelden".

Art. 446 vervalt.

In art. 447 worden de woorden „het vorige artikel" vervangen door „art. 69 van het Wetboek van Strafrecht".

In art 448 worden de woorden „art. 222" vervangen door „art. 170".

In art. 452 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „strafbaar feit" en vervallen de woorden „of beschuldigde".

In art. 453 vervallen de woorden „of beschuldigde".

In art. 455 worden de woorden „In geval" vervangen door „Indien in de gevallen bij art. 447 vermeld" en vervallen de woorden „uit hoofde van welk misdrijf dezelve ook mogten zijn opgelegd".

Art. 456 vervalt.

De artt. 457—463 vervallen.

Art. 464 wordt gelezen:

„De ambtenaren van het openbaar ministerie en de regters geven ambtshalve acht op de verjaring, al ware het dat zij niet door de beklaagden wordt ingeroepen."

Art. 465 en de slotbepaling (art. 466) vervallen.

30. Op Onzen last wordt het Wetboek van Strafvordering, met de daarin door deze en andere wetten gebrachte wijzigingen, in eene doorloopende reeks van Titels en artikelen samengevat en in het Staatsblad geplaatst.

31. Deze wet treedt in werking op hetzelfde tijdstip als het Wetboek van Strafrecht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1886.)

—

15 *Januari* 1886. WET, houdende wijzigingen in het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* nº. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht. S. 6.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1883/84 nº. 210; 1884/85 nº. 51; 1884/85 *tweede zitting* nº. 39, 1—2; 1885/86 nº. 28, 1—3;

Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 319, 324—341;

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 19, 47, 52, 104, 126, 129, 174—179.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige wijzigingen te brengen in het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* nº. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. **1.** Worden gelezen:

Het tweede lid van de artikelen 113, 119, 240 en 271 van voormeld Wetboek:

„Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat en er, tijdens het plegen van het misdrijf, nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet."

Het tweede lid van de artikelen 132 en 134:

„Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat en er, tijdens het plegen van het misdrijf, nog geen vijf jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet."

Het derde lid van de artikelen 184 en 254:

„Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kunnen de straffen met een derde worden verhoogd."

Het tweede lid van artikel 314:

„Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene

vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden."

Het tweede lid van artikel 424:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste drie dagen worden opgelegd."

Het tweede lid van artikel 426:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke of de in artikel 453 omschreven overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met hechtenis van ten hoogste twee weken."

Het derde lid van artikel 436:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete", enz.

Het tweede lid van de artikelen 437 en 438:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste zes dagen worden opgelegd."

Het tweede lid van artikel 439:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene dezer overtredingen onherroepelijk is geworden, kunnen de straffen worden verdubbeld."

Het tweede lid van artikel 449:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste twee maanden worden opgelegd."

Het tweede lid van artikel 455:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding of wegens het in artikel 254 omschreven misdrijf onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste drie dagen worden opgelegd."

Het tweede lid van artikel 471:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene dezer overtredingen onherroepelijk is geworden, kan in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste twee maanden worden opgelegd."

2. In het eerste lid van artikel 249 van voormeld Wetboek wordt het onder 4°. voorkomende woord: "strafinrichtingen" vervangen door: "gevangenissen, rijkswerkinrichtingen".

Het tweede lid van voormeld artikel vervalt.

3. In artikel 252 van voormeld Wetboek worden onder 1°. tusschen de woorden "drank" en "toedient" ingevoegd de woorden: "verkoopt of" en vervalt onder 2°. het woord "opzettelijk".

Het tweede, derde en vierde lid van artikel 453 worden gelezen:

"Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke of de in artikel 426 omschreven overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste drie dagen worden opgelegd.

"Bij tweede herhaling binnen een jaar nadat de eerste veroordeeling wegens herhaling onherroepelijk geworden is, wordt hechtenis van ten hoogste twee weken opgelegd.

"Bij derde of volgende herhalingen gepleegd telkens binnen een jaar nadat de laatste veroordeeling wegens tweede of volgende herhaling onherroepelijk geworden is, wordt hechtenis opgelegd van ten hoogste drie weken en kan de schuldige daarenboven, zoo hij tot werken in staat is, tot plaatsing in eene rijkswerkinrichting worden veroordeeld voor ten hoogste een jaar. In geval van herhaling van overtreding na te zijn geplaatst geworden in eene rijkswerkinrichting, vangt de termijn van een jaar, bedoeld in de vorige zinsnede, aan op den dag van het ontslag uit de rijkswerkinrichting."

In artikel 454 wordt in plaats van de woorden "sterken drank toedient" gelezen: "sterken drank toedient of verkoopt".

4. Het tweede lid van artikel 241 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

"Geene vervolging heeft plaats dan op klachte van den beleedigden echtgenoot, binnen den tijd van drie maanden gevolgd door een eisch tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed op grond van hetzelfde feit."

Aan hetzelfde artikel wordt als laatste lid toegevoegd:

„Aan de klachte wordt geen gevolg gegeven, zoolang niet het huwelijk door echtscheiding is ontbonden of het vonnis, waarbij scheiding van tafel en bed is uitgesproken, onherroepelijk is geworden."

5. Het eerste lid van artikel 315 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van ten hoogste zestig gulden wordt gestraft."

6. Artikel 337 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Hij die opzettelijk waren, welke zelve of op hare verpakking valschelijk voorzien zijn van den naam, de firma of het merk waarop een ander recht heeft, of, ter aanduiding van herkomst, van den naam eener bepaalde plaats, met bijvoeging van een verdichten naam of firma, of op welke of op wier verpakking zoodanige naam, firma of merk, zij het ook met eene geringe afwijking, zijn nagebootst, binnen het Rijk in Europa invoert zonder klaarblijkelijke bestemming om weder te worden uitgevoerd, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, uitdeelt of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

„Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kan gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden worden opgelegd."

7. Achter artikel 349 van voormeld Wetboek worden de volgende bepalingen ingevoegd:

„Artikel 349*bis*. Hij die opzettelijk inbreuk maakt op eens anders auteursrecht, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste twee duizend gulden.

„De door middel van het misdrijf verkregen exemplaren, alsmede de den schuldige toebehoorende platen, vormen en matrijzen, die tot het plegen van het misdrijf gediend hebben, worden verbeurd verklaard."

„Artikel 349*ter*. Hij die een werk, waardoor hij weet dat inbreuk gemaakt wordt op eens anders auteursrecht, verspreidt of openlijk te koop stelt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

„De door middel van inbreuk op het auteursrecht verkregen exemplaren worden verbeurd verklaard."

„Artikel 349*quater*. De misdrijven in de beide voorgaande artikelen omschreven, worden niet vervolgd dan op klachte van hem, tegen wien zij gepleegd zijn."

8. Achter artikel 351 van voormeld Wetboek wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Art. 351*bis*. Hij aan wiens schuld te wijten is dat eenig in het vorig artikel bedoeld werk, vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt wordt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden."

9. In artikel 390 van voormeld Wetboek worden de woorden, voorkomende onder 2°. „gedurende de reis" vervangen door: „na den aanvang der monstering en vóór het einde zijner verbintenis".

Artikel 391 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Wordt gestraft als schuldig aan desertie vóór den aanvang der reis:

„1°. met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden, de schepeling die opzettelijk en wederrechtelijk eene reis, waarvoor hij zich op een Nederlandsch schip verbonden heeft, niet medemaakt;

„2°. met gevangenisstraf van ten hoogste twee weken, de schepeling die opzettelijk en wederrechtelijk eene reis, waarvoor hij zich op een Nederlandsch zeevisschersvaartuig verbonden heeft, niet medemaakt."

Artikel 393 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Wordt gestraft, als schuldig aan desertie na den afloop der reis:

„1°. met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden, de schepeling van een Nederlandsch schip die, na den afloop der reis en vóór het einde zijner verbintenis, zich opzettelijk door wederrechtelijke afwezigheid aan zijne verdere dienstverrichtingen onttrekt;

„2°. met gevangenisstraf van ten hoogste twee weken, de schepeling van een Nederlandsch zeevisschersvaartuig die, na den afloop der reis en vóór het einde zijner verbintenis, zich opzettelijk door wederrechtelijke afwezigheid aan zijne verdere dienstverrichtingen onttrekt."

Achter artikel 394 wordt een nieuw artikel ingevoegd luidende:

„Artikel 394*bis*. De reeder, boekhouder of schipper van een Nederlandsch schip of zeevisschersvaartuig die een schepeling in dienst neemt,

wetende dat er nog geene maand is verstreken sedert deze zich aan zijne verbintenis voor een Nederlandsch schip of zeevisschersvaartuig heeft onttrokken op de wijze in een der artikelen 391—393 omschreven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

„Niet strafbaar is het feit indien de indienstneming buiten het Rijk in Europa geschiedt met toestemming van den Nederlandschen consul of, zoo die er niet is, op verzoek van de plaatselijke overheid."

10. „Artikel 432 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen wordt gestraft:

„1°. als schuldig aan bedelarij, hij die in het openbaar bedelt;

„2°. als schuldig aan landlooperij, hij die zonder middelen van bestaan rondzwerft."

„De aanhef van artikel 433 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„Bedelarij of landlooperij, gepleegd door drie of meer personen boven den leeftijd van zestien jaren, wordt gestraft" enz.

„Artikel 434 van voormeld Wetboek wordt gelezen:

„De schuldige aan eene der in de beide vorige artikelen omschreven overtredingen kan bovendien, zoo hij tot werken in staat is, tot plaatsing in eene rijkswerkinrichting worden veroordeeld voor ten hoogste drie jaren."

11. In de artikelen 38 en 39 van voormeld Wetboek wordt het woord „overtreding" telkens vervangen door „overtredingen".

12. In artikel 452 van voormeld Wetboek wordt het woord „aldaar" vervangen door: „in dat huis".

13. Deze wet treedt in werking op hetzelfde tijdstip als het Wetboek van Strafrecht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1886.)

—

15 *Januari* 1886. WET, houdende bepalingen tot uitvoering van de artikelen 38 en 39 van het Wetboek van Strafrecht. S. 7.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1882/83 no. 151; 1883/84 no. 53; 1884/85 no. 48; 1884/85 *tweede zitting* no. 36, 1—2; 1885/86 no. 25, 1—7.

Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 345—347.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz* 19, 47, 52, 105, 126, 130, 179.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, bepalingen vast te stellen tot uitvoering van de artikelen 38 en 39 van het Wetboek van Strafrecht en van de verdere wettelijke bepalingen betreffende de plaatsing van kinderen in een Rijksopvoedingsgesticht;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

§ 1. *Bepalingen, regelende de wijze waarop de last van den burgerlijken rechter wordt verkregen tot plaatsing van een kind in een Rijksopvoedingsgesticht.*

Art. 1. In de gevallen, waarin de wet de plaatsing van een kind in een Rijksopvoedingsgesticht toelaat wegens feiten, begaan voordat het den leeftijd van tien jaren heeft bereikt, kan de last daartoe binnen een jaar nadat die feiten zijn begaan gevorderd worden door den officier van justitie bij de rechtbank van het arrondissement:

„1°. waarin het kind woont,

„2°. waarin het verblijf houdt, of

„3°. waarin het feit is begaan.

Wordt de kennisneming der zaak gelijktijdig aan meer dan een van de drie genoemde rechtbanken onderworpen, zoo blijft, met uitsluiting van de overige, die rechtbank bevoegd, welke bij de bovenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

2. Ten aanzien van de opsporing van de in het vorig artikel bedoelde feiten en de voorloopige informatiën gelden de voorschriften van het Wetboek van Strafvordering, met dien verstande, dat hetgeen wordt voorgeschreven ten opzichte van den verdachte geldt ten opzichte van het kind, en dat in de plaats van de voorloopige aanhouding bij ontdekking op heeter daad, door den betrokken rechtercommissaris, officier of hulpofficier van justitie kan worden bevolen dat het kind voorloopig onder behoorlijk toezicht in verzekerde bewaring worde gesteld.

Het bevel vervalt, wanneer het niet binnen drie dagen door de rechtbank is bekrachtigd.

Gelijk bevel kan in elken stand der zaak door de rechtbank worden verleend op vordering van den officier van justitie.

Het bevel der rechtbank geldt, behoudens verlenging, voor niet langer dan dertig dagen, en kan door de rechtbank steeds worden ingetrokken.

Hangende appèl en cassatie blijft het bevel van kracht.

3. Wanneer de zaak tot genoegzame klaarheid is gebracht en er naar het oordeel van den officier van justitie grond bestaat tot plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht, dient hij zijne daartoe strekkende vordering met de stukken bij de rechtbank in.

4. Indien ter zake van hetzelfde feit tegen andere personen eene strafrechterlijke vervolging wordt ingesteld, wordt de behandeling der zaak geschorst tot dat de strafrechter zal hebben beslist.

De rechtbank zal aan de uitspraak van den strafrechter zoodanige kracht toekennen, als zij zal meenen te behooren.

5. Alvorens te beschikken, zal de rechtbank, tenzij reeds dadelijk van oordeel, dat de vordering niet voor toewijzing vatbaar is, het verhoor bevelen van het kind, van zijn wettigen vertegenwoordiger, van de getuigen en van alle andere personen, wier verhoor noodig voorkomt.

De oproeping wordt beteekend door een deurwaarder of dienaar van de openbare macht. In die van het kind en zijn vertegenwoordiger wordt het feit vermeld.

Bij niet-verschijning van de in het eerste lid bedoelde personen kan de rechtbank een bevel van medebrenging verleenen.

6. Na afloop der verhooren doet de rechtbank op de conclusiën van het openbaar ministerie bij gemotiveerde beschikking uitspraak.

Indien het feit voldoende is gebleken en de wet plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht wegens dat feit toelaat, wijst de rechtbank, zoo zij van oordeel is dat voor zoodanige plaatsing termen bestaan, de vordering toe.

7 De beschikking, waarbij de plaatsing is bevolen, wordt aan het kind en zijn vertegenwoordiger beteekend op de wijze voorgeschreven bij art. 5.

8. Het kind en zijn vertegenwoordiger kunnen binnen acht dagen na de beteekening van het bevel daartegen bij verzoekschrift aan het hof, in te dienen ter griffie der rechtbank die het vonnis gewezen heeft, in hooger beroep komen.

9. Indien het hof de beschikking der rechtbank bekrachtigt, of de plaatsing voor een anderen tijd gelast, kunnen het kind en zijn vertegenwoordiger daartegen beroep in cassatie doen binnen acht dagen nadat 's hofs beschikking hun is beteekend.

10. De cassatie wordt aangeteekend bij verzoekschrift aan den Hoogen Raad, houdende middelen, in te dienen ter griffie van het hof.

De Hooge Raad doet, zonder dat beteekening aan de wederpartij of oproeping van partijen plaats vindt, uitspraak op de conclusiën van het openbaar ministerie.

11. De opneming in het Rijksopvoedingsgesticht geschiedt tegen overlegging van een extract van de beschikking, waarbij de plaatsing is bevolen.

12. Waar in deze paragraaf gesproken wordt van de rechtbank, het hof of den Hoogen Raad wordt daarmede bedoeld de raadkamer voor burgerlijke zaken dier colleges.

§ 2. Bepalingen, regelende de wijze, waarop de last tot ontslag uit het Rijksopvoedingsgesticht wordt verkregen vóór dat de bij het vonnis bepaalde termijn is verstreken.

13. Het ontslag uit het Rijksopvoedingsgesticht vóórdat de tijd verstreken is gedurende welken het kind ingevolge de uitspraak van den burgerlijken of den strafrechter daarin zou moeten verblijven, kan door denzelfden rechter worden bevolen op de vordering van den officier van justitie of op verzoek van den vertegenwoordiger van het kind.

De officier van justitie, het ontslag vorderende, levert zijne daartoe strekkende vordering, met de stukken, welke hij noodig acht over te leggen, bij de rechtbank in, die bij eenvoudig appointement op de vordering, de oproeping gelast van den vertegenwoordiger, tegen een bekwamen termijn om op de vordering te worden gehoord. De rechtbank kan ook de oproeping van het kind gelasten.

Het verzoek van den vertegenwoordiger geschiedt bij een door hem onderteekend verzoekschrift. Het wordt door de rechtbank gesteld in handen van den officier van justitie, ten einde daarop verslag te doen en zijn gevoelen aan de rechtbank kenbaar te maken. De rechtbank kan, alvorens op het verzoek te beslissen, de oproeping gelasten tegen een bekwamen termijn zoowel van den vertegenwoordiger als van het kind.

Vorderingen of verzoeken tot ontslag van kinderen uit het Rijksopvoedingsgesticht worden in

raadkamer behandeld en beslist door dezelfde rechtbank, die de plaatsing heeft bevolen.

Tegen de beslissing is geen hooger beroep toegelaten.

14. Indien de plaatsing van het kind in een Rijksopvoedingsgesticht in hooger beroep, met vernietiging van een vonnis der rechtbank, door het hof is bevolen, wordt het verzoek of de vordering tot ontslag van het kind, in het vorige artikel bedoeld, bij dat college aanhangig gemaakt.

Al hetgeen in het vorige artikel van den officier van justitie en de rechtbank is bepaald, geldt in dat geval voor den procureur-generaal en het hof.

§ 3. *Bepalingen aan de twee vorige paragrafen gemeen.*

15. Al de kosten, zoowel die welke door de vordering tot plaatsing van het kind in een Rijksopvoedingsgesticht worden veroorzaakt, als die welke zoodanige plaatsing en de aanvrage tot ontslag doen ontstaan, blijven voor rekening van den Staat.

16. Alle stukken, ter uitvoering van deze wet opgemaakt, zijn vrij van zegel en registratie.

De salarissen der griffiers en deurwaarders en de schadeloosstellingen der getuigen, tolken en deskundigen worden berekend naar de tarieven voor strafzaken vastgesteld.

17. Deze wet treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den Januari 1886

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1886.)

—

15 *Januari* 1886. BESLUIT, houdende opheffing van het kantoor van expeditie en van laatste visitatie te *Sittard* en vestiging van zoodanig kantoor te *Broeksittard*. S. 8.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 9 Januari 1886, n°. 46, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gelet op de artikelen 37, 66 en 75 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) en art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127);

Herzien § 1, 3°. en § 2, 2°. van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23) en de Koninklijke besluiten van 8 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 12) en 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161);

Mede gelet op art. 8 van Ons besluit van 20 Mei 1869, n°. 29;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. **1.** Wordt ingetrokken de aanwijzing der gemeente *Sittard* als kantoor:

1°. van expeditie bij invoer van accijns- en accijnsvrije goederen en van laatste visitatie bij het uitgaan;

2°. voor het inkomen van doorgevoerd wordende goederen; en

3°. voor den uitvoer van wijn uit verlengbaar krediet uit entrepot of in doorvoer.

2. In de gemeente *Broeksittard* wordt gevestigd een kantoor:

1°. van expeditie bij invoer van laatste visitatie bij uitvoer en voor den doorvoer;

2°. voor den uitvoer van wijn, overeenkomstig art. 35 der voormelde wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127).

3. Voornoemd grenskantoor wordt aangewezen voor waarneming door een kommies-ontvanger.

4. Dit besluit treedt in werking op den 15den Februari 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 15den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOKM.

(*Uitgeg.* 22 *Jan.* 1886.)

—

17 *Januari* 1886. BESLUIT, betreffende de dienstdoende schutterij te *Rotterdam* en *Delfshaven*. S. 9.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 Januari 1886, afdeeling Militie en Schutterijen, n°. 70, S.;

Gezien de wet van 4 December 1885 (*Staatsblad* n°. 202), waarbij de gemeenten *Rotterdam* en *Delfshaven* vereenigd zijn, met bepaling, dat de nieuwe gemeente den naam draagt van *Rotterdam*;

Overwegende, dat de eerste vergadering van den Raad dier nieuwe gemeenten door Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, ter uitvoering van

art 5 van voormelde wet, bepaald is op 30 Januari 1886, en dat alzoo, ingevolge art. 1 dier wet, de vereeniging van *Rotterdam* en *Delfshaven* op genoemden dag tot stand komt, en dat alsdan, behoudens de verplichtingen der ingezetenen van de beide gemeenten ten aanzien van de schutterijen, volgens art. 8 der aangehaalde wet, de dienstdoende schutterijen der tegenwoordige gemeenten *Rotterdam* en *Delfshaven*, waarvan de sterkte, samenstelling en indeeling zijn geregeld respectievelijk bij Onze besluiten van 28 April 1877 (*Staatsblad* n°. 89) en van 22 Januari 1868 (*Staatsblad* n°. 11), als zoodanig ophouden te bestaan;

Gezien art. 28 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17):

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. In te trekken, voor zooveel de dienstdoende schutterij van *Delfshaven* betreft, Ons besluit van 22 Januari 1868 (*Staatsblad* n°. 11) en den daarbij behoorenden staat A.

2°. De officieren bij en den auditeur bij den schuttersraad van die schutterij eervol te ontheffen van hunne respectieve betrekkingen bij de voormelde schutterij.

3°. Te bepalen:

a. dat de schutterij van de nieuwe gemeente *Rotterdam* dienstdoende zal zijn en, totdat hieromtrent nader door Ons zal zijn voorzien, de sterkte zal hebben en samengesteld en ingedeeld zal zijn zooals bij den staat behoorende bij Ons besluit van 28 April 1877 (*Staatsblad* n°. 89) is vastgesteld;

b. dat de officieren en de auditeur bij den schuttersraad van de dienstdoende schutterij der tegenwoordige gemeente *Rotterdam* hunne respectieve betrekkingen zullen bekleeden bij de dienstdoende schutterij der nieuwe gemeente *Rotterdam;*

c. dat dit besluit in werking treedt op 30 Januari 1886.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 17den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *Jan.* 1886.)

—

18 *Januari* 1886. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijschepen. S. 10.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 10 November 1885, n°. 58, afdeeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 December 1885, n°. 26);

Gezien de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 Januari 1886, n°. 31, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gelet op het rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Januari 1886, n°. 33, Onderwijs, en op het rapport van Onzen Minister van Justitie, van 15 Januari 1886, n°. 151;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van Onze besluiten van 5 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 98) en van 17 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 37), vast te stellen het reglement, hetwelk met de daarbij behoorende programma's aan dit besluit is gehecht;

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift aan den Raad van State zal gezonden worden.

's Gravenhage, den 18den Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 13 *Febr.* 1886)

REGLEMENT *voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijschepen.*

Art. 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het afleggen van examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijschepen.

2. De examens worden afgenomen door eene commissie, zitting houdende in de gemeenten,

jaarlijks door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid in de maand Januari aan te wijzen.

3. De commissie bestaat uit zeven leden, van welke één het voorzitterschap bekleedt. Bij ontstentenis van den voorzitter wordt hij vervangen door den oudste in jaren der aanwezige leden.

De leden en de voorzitter worden benoemd door den Minister telkens voor den tijd van één jaar.

Op gelijke wijze worden van drie tot zes plaatsvervangers benoemd, die ingeval van ontstentenis van leden optreden, daartoe door den voorzitter opgeroepen.

Ingeval de werkzaamheden door eenen buitengewoon grooten toevloed van candidaten een te grooten omvang zouden krijgen, wordt de commissie op de voordracht van den voorzitter, door den Minister uit de plaatsvervangende leden aangevuld.

4. De commissie houdt ten minste acht zittingen in het jaar, zooveel mogelijk aanvangende op den tweeden Dinsdag eener maand.

Tot het houden van zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste vier leden, de voorzitter of fungeerende voorzitter daaronder begrepen, vereischt.

5. Tijd en plaats van elke zitting worden telkens drie weken van te voren door den voorzitter der commissie in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Zij, die een examen wenschen af te leggen, geven hem daarvan kennis ten minste acht dagen vóór den dag, waarop de zitting der commissie aanvangt.

Heeft zich ééne week vóór den dag, waarop het examen moet aanvangen, niemand aangemeld, dan wordt de zittiug der commissie uitgesteld tot de volgende maand. De voorzitter geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de leden der commissie en aan den Minister.

6. De voorzitter en de leden der commissie genieten uit 's Rijks schatkist vacatiegelden tot een bedrag van acht gulden per dag en vergoeding voor reis- en verblijfkosten naar de tweede klasse volgens het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4).

7 De regeling van het examen, dat wat het theoretisch gedeelte betreft, schriftelijk en mondeling wordt afgenomen, geschiedt door den voorzitter. Het mondelinge examen wordt in het openbaar gehouden.

8. Door de commissie wordt examen afgenomen ter verkrijging van diploma's voor den rang van derden, tweeden en eersten stuurman voor de Groote Vaart en van stuurman voor de Kleine Vaart.

In elk dezer rangen worden afzonderlijke diploma's voor de zeilvaart en voor de stoomvaart uitgereikt.

Tot de Kleine Vaart wordt gerekend die op de Noordzee, de Oostzee, de kusten van Groot-Brittannië en Ierland, het Engelsche Kanaal en de Golf van Biscaije tot 10° Westerlengte van Greenwich.

Vaart op verder gelegen havens wordt tot de Groote Vaart gerekend.

9. Om tot het afleggen van een examen te worden toegelaten moet de candidaat overleggen:

1°. het bewijs, dat hij den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt;

2°. eene verklaring van een door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen deskundige, dat hij voldoende gezichtsscherpte en kleurenonderscheidingsvermogen bezit. De regelen, waarnaar het onderzoek van dezen deskundige plaats heeft en de eischen die daarbij worden gesteld, worden door dien Minister bepaald. Eene eenmaal afgegeven verklaring blijft ook voor verdere examens van kracht;

3°. het bewijs:

voor *derden stuurman* voor de Groote Vaart:

bij de *zeilvaart* en bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste één jaar buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren;

voor *tweeden stuurman* voor de Groote Vaart:

bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde stuurman of in hoogeren rang buiten de Nederlandsche zeegaten heeft dienst gedaan, of wel, dat hij den leeftijd van 20 jaren heeft bereikt en gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde stuurman of in hoogeren rang op buitengaats varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als vierde stuurman op een stoomschip wordt in rekening gebracht als derde-stuurmansdienst, mits de candidaat in het bezit was van een diploma voor den rang van derden stuurman bij de Groote Stoomvaart;

voor *eersten stuurman* voor de Groote Vaart:

bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als tweede stuurman of in hoogeren rang buiten de Nederlandsche zeegaten heeft dienst gedaan;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste

twee jaren als tweede stuurman of in hoogeren rang op buitengaats varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als derde stuurman op een stoomschip dat geregeld vier stuurlieden voert, wordt in rekening gebracht als tweede-stuurmansdienst, mits de candidaat in het bezit was van een diploma voor den rang van tweeden stuurman bij de Groote Stoomvaart;

voor *stuurman* voor de Kleine Vaart:

bij de *zeilvaart* en bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren.

De eisch van het gedurende eenigen tijd dienst doen of varen buiten de Nederlandsche zeegaten wordt aldus verstaan, dat de gestelde tijd ten minste voor de helft moet zijn doorgebracht op een zeilschip wanneer een diploma voor de zeilvaart, op een stoomschip, wanneer een diploma voor de stoomvaart wordt verlangd.

Ter verkrijging van een bewijs voor derden stuurman voor de Groote Vaart bij de stoomvaart is het echter onverschillig of de candidaat den gestelden tijd van een jaar op een zeil- dan wel op een stoomschip heeft gevaren.

Als bewijzen worden aangenomen verklaringen, afgegeven door de ambtenaren, voor welke de aan- en afmonstering van den candidaat heeft plaats gehad, of zoodanige andere bescheiden als door de commissie voldoende worden geoordeeld.

10. De kennis, die gevorderd wordt bij de examens voor de in art 8 vermelde diploma's, is aangewezen in de programma's A en C, bij dit reglement gevoegd.

Is het examen naar het oordeel der commissie op voldoende wijze afgelegd, dan wordt door haar aan den candidaat een diploma uitgereikt.

Aan de candidaten voor de Groote Vaart, die den wensch daartoe te kennen geven, worden de examens afgenomen volgens de programma's B, waarbij in het bijzonder wordt gelet op kennis der wetenschappelijke gronden. Indien zij het examen op voldoende wijze afleggen, wordt hun door de commissie een *speciaal* diploma uitgereikt.

De modellen dezer diploma's worden door den Minister vastgesteld.

Aan alle candidaten wordt tevens gelegenheid gegeven om bewijzen te leveren van hunne kennis der Fransche, der Hoogduitsche en der Engelsche taal.

Aan hen, die in het bezit zijn van een diploma voor de zeilvaart, wordt gelegenheid gegeven tot het afleggen van een aanvullingsexamen voor de stoomvaart en omgekeerd, mits zij voldoen aan de eischen tot toelating, in art. 9, 3°., voor den betrokken rang bepaald. Deze aanvullingsexamens omvatten de vakken, die voor den betrokken rang uitsluitend in het programma voor de stoomvaart en omgekeerd uitsluitend in het programma voor de zeilvaart zijn opgenomen.

Bij voldoenden uitslag van het in de beide vorige alinea's bedoelde examen of aanvullingsexamen wordt daarvan door de commissie eene aanteekening op het diploma gesteld.

11. De commissie beslist met meerderheid van stemmen.

In geval van staking beslist de voorzitter.

Hij, die ten gevolge van een onvoldoend examen in het practische gedeelte is afgewezen, wordt niet tot een nader examen toegelaten dan na eene nieuwe zeereis te hebben afgelegd van ten minste zes maanden wat de Groote Vaart, van ten minste vier maanden wat de Kleine Vaart betreft.

12. Voor het examen als derde stuurman voor de Groote Vaart wordt door den candidaat eene som van vijf gulden betaald; voor dat als tweede stuurman voor de Groote Vaart zeven gulden vijftig cents; voor dat als eerste stuurman voor de Groote Vaart tien gulden; voor dat als stuurman voor de Kleine Vaart vijf gulden; voor een afzonderlijk af te leggen aanvullingsexamen voor de zeil- of voor de stoomvaart drie gulden, onverschillig welke de uitslag zij.

Deze betalingen geschieden vóór den aanvang van het examen.

De opbrengst der examengelden wordt door den voorzitter der commissie in 's Rijks schatkist gestort en de kosten van het examen worden op de Staatsbegrooting verevend.

13. De commissie zendt vóór 31 December aan den Minister een beredeneerd verslag van de, in het jaar waarvoor zij is benoemd, gehouden examens.

14. Met afwijking van het bepaalde bij Ons besluit van 22 Februari 1851 (*Staatsblad* n°. 12), wordt aan den geneeskundige die belast wordt met het onderzoek naar de voldoende gezichtsscherpte en het onderscheidingsvermogen van personen, die een stuurmansexamen wenschen af te leggen, wanneer hij geene Rijksbetrekking bekleedt, waaraan eene Rijksbezoldiging is verbonden, eene belooning toegekend ten bedrage van één gulden voor elken te onderzoeken kandidaat.

Overgangsbepalingen

Zij, die volgens Ons besluit van 5 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 98) een diploma voor eersten stuurman hebben verkregen, zonder daarbij bewijzen te hebben gegeven van hunne kennis omtrent het stoomwerktuig en het manoeuvreeren met stoomschepen, kunnen een aanvullingsexamen voor de stoomvaart afleggen.

Voor hen, die in het bezit zijn van een diploma voor eersten stuurman, vóór 1878 afgegeven door eene gemeentelijke commissie, bestaat hiertoe de gelegenheid gedurende twee jaren na het in werking treden van dit besluit.

Dit aanvullingsexamen omvat de vakken, in programma A voor derden stuurman onder n°. 9*a* en 18, voor tweeden stuurman onder n°. 12*b*, 14*a*, en 19 en voor eersten stuurman onder n°. 11, 12 en 14 aangewezen.

Bij voldoenden uitslag wordt daarvan door de commissie eene aanteekening op het diploma gesteld.

Voor de toelating tot het examen voor het diploma voor tweeden of eersten stuurman voor de Groote Stoomvaart wordt het diploma voor derden of tweeden stuurman voor de Groote Vaart, door eene gemeentelijke commissie vóór 1878 afgegeven of volgens Ons bovengenoemd besluit verkregen, gelijkgesteld met het diploma voor derden of tweeden stuurman voor de Groote Stoomvaart in de gevallen, waarin het bezit van een der laatstgemelde diploma's volgens art. 9, 3°., hierboven wordt gevorderd.

Gedurende één jaar na het in werking treden van dit besluit kan voor de toelating tot de verschillende examens worden volstaan met de overlegging der bewijzen, bij Ons bovengenoemd besluit voor den betrokken rang gevorderd.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 18 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 10).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

GROOTE VAART.

PROGRAMMA **A**.

EXAMEN VOOR DERDEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.	*Groote Zeilvaart.*
1. Als zeilvaart.	1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal kunnen uitdrukken.
2. " "	2. Rekenkunde:
	a. vaardigheid in het oplossen van vraagstukken met geheele en decimale getallen en gewone breuken;
	b. evenredigheden en bekendheid met hare voornaamste eigenschappen;
	c. toepassing van het metrieke stelsel;
	d. tweedemachtsworteltrekking
3. " "	3. Stelkunde:
	a. kennis van het stelkundig teekenschrift;
	b. herleiding van sommen, verschillen, producten en quotiënten van geheele vormen;
	c. toepassing van de eigenschappen der vergelijkingen van den eersten graad met één onbekende en vaardigheid in het oplossen daarvan;
	d. vaardigheid in het oplossen van eenvoudige vraagstukken door middel van logarithmen.
4. " "	4. Meetkunde:
	a. kennis van lijnen, hoeken, overstaande hoeken, hoeken ontstaan door de snijding van

twee evenwijdige lijnen door een derde, eigenschappen van de loodlijn;

b. verschillende soorten van driehoeken en hunne voornaamste eigenschappen; de gelijk- en gelijkvormigheid der driehoeken, de gelijkvormigheid der driehoeken, verschillende parallellogrammen en trapeziums en hunne voornaamste eigenschappen;

c. de cirkel, lijnen in en aan den cirkel, het meten van hoeken door cirkelbogen, de beteekenis van het getal π;

d. berekeningen, die binnen deze grenzen vallen;

e. berekeningen van inhouden van eenvoudige vlakke figuren en lichamen voor zoover zij aan boord te pas komen.

5. Als zeilvaart. 5. Goniometrie: de goniometrische lijnen en de betrekking tusschen de lijnen van eenzelfden hoek.

6. " " 6. Platte en bolvormige trigonometrie: vaardigheid in het berekenen der verschillende gevallen der rechte en scheve, platte en boldriehoeken, welke in de zeevaartkunde gebruikt worden.

7. " " 7. Zeevaartkunde:

a. kennis van cirkels en bogen op aarde en aan den hemel;

b. kennis van de log en van het kompas;

c kennis van de inrichting en het gebruik der zeekaarten;

d. verbeteren van koersen voor variatie en deviatie;

e. koers- en verheidsrekening, stroomkaveling en peilingen;

f. dagelijksche en jaarlijksche beweging van de aarde;

g. middelbare en ware tijd en tijdvereffening;

h. gebruik van den zeemansalmanak (zonsopgaven);

i. het berekenen der breedte door middagshoogte, door hoogte dicht bij den middag en door twee zonshoogten met verzeiling;

k het berekenen der tijdmeterlengte door zonsuurhoek;

l. het berekenen der miswijzing van het kompas door zonsazimuth en amplitudo;

m. kennis van het sextantbepaling en toepassing van index-correctie, aflezen van hoeken;

n. gebruik van den zeebarometer en thermometer.

8. " " 8. Aardrijkskunde:

a. ligging der voornaamste havens;

b. kennis van de voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Engelsche kanaal.

9. Schip en tuig: 9. Schip en tuig:

a. naam en plaats van de samenstellende deelen van het ijzeren stoomschip; *a.* naam en plaats van de samenstellende deelen van het houten en ijzeren zeilschip;

b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen voor het ijzeren stoomschip.

10. Als zeilvaart.

11. " "

12. Manoeuvres:

a. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen bij een stoomschip;

b. het volgen van rechte koersen, het wenden en bijdraaien van zeilschepen;

c. Manoeuvreeren met een stoomschip bij gewoon weer;

d. als zeilvaart;

e. " "

f. " "

13. " "

14. " "

15. " "

16. " "

17. " "

18. Stoomwerktuigkunde;

a. eigenschappen van den stoom;

b. benaming en bestemming der verschillende deelen van de scheepsmachine en den hoogendruk scheepsstoomketel.

b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen.

10. Kennis van de voornaamste eischen bij garneeren, stuwen en beladen.

11. Kennis van het looden, de maten en het merken der lijnen.

12. Manoeuvres:

a. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen;

b. het volgen van rechte koersen en bijdraaien;

c. het wenden en halzen bij gewoon weer;

d. het uitbrengen van werpen;

e. kennis en gebruik der redmiddelen;

f. behandeling van een boot in de branding.

13. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten en der mistseinen, zoowel op zee als ten anker liggende, der bepalingen op het uitwijken van zeil- en stoomschepen en toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.

14. Kennis en gebruik van het Internationaal seinboek.

15. Kennis van de voornaamste bepalingen omtrent de huishouding en tucht op koopvaardijschepen en de monsterrol.

16. Kennis omtrent de verantwoording van scheepsproviciën.

17. (Facultatief.) Kennis der Engelsche, Fransche en Duitsche talen, bestaande in het lezen dier talen en het zonder grove fouten vertalen van eenig onderwerp uit die taal in het Nederlandsch.

EXAMEN VOOR TWEEDEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

Groote Zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een derden stuurman A.

2. Kennis der maansbaan en der planeten en vaste sterren, die bij plaatsbepaling op zee in aanmerking komen.

3. De zeemansalmanak (maans-, planeets- en stersopgaven).

4. Als zeilvaart.	4. Het berekenen der breedte door: *a.* maans-, planeets- en stershoogten in den meridiaan; *b.* poolsterhoogten.
5. " "	5. Bepaling van den stand en gang eens tijdmeters: *a.* door tijdseinen; *b.* door zonshoogte en peiling.
6. " "	6. Het berekenen van tijd van hoogwater.
7. " "	7. *a.* Azimuthbepaling door pool- en equatorsterren en gebruik van azimuthtafels; *b.* het berekenen van astronomische peiling.
8. " "	8. Bepaling van de afwijkingen van een kompas: *a.* door wederkeerige peilingen; *b.* door peiling van een ver verwijderd voorwerp.
9. " "	9. Kaartpassen en bestek afzetten.
10. " "	10. Vervoer van tijdmeters en barometers.
11. " ")	11. Kennis van heerschende winden en zeestroomingen.
12. *a.* Het op- en aftuigen van stoomschepen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten op stoomschepen; *b.* kennis der brandbluschmiddelen, der verdeeling in waterdichte afdeelingen en der lensinrichtingen op stoomschepen en het gebruik hiervan in verschillende omstandigheden.	12. Het op- en aftuigen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten.
13. Als zeilvaart.	13. Kennis van garneeren, stuwen en beladen.
14. Manoeuvres: *a.* manoeuvreeren met een stoomschip onder alle omstandigheden; *b.* het ten anker komen en onder stoom gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien.	14. Manoeuvres; *a.* manoeuvreeren met een zeilschip onder alle omstandigheden; *b.* het ten anker komen en onder zeil gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien en ketting slippen; *c.* het uitbrengen van ankers.
15. Als zeilvaart.	15. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.
16. " "	16. Kennis van de wettelijke bepalingen, die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen van scheeps-officieren en schepelingen.
17. " "	17. Kennis der Engelsche taal, in zoover zij noodig is voor het gebruik van de Engelsche zeekaarten en den Nautical Almanach.
18. " "	18. (Facultatief.) Kennis der Engelsche, Fransche en Duitsche talen, bestaande in: *a.* het vertalen van een eenvoudig stuk, bij voorkeur op het vak betrekking hebbende, van die talen in het Nederlandsch; *b.* het zonder grove fouten stellen van een brief in die taal over een eenvoudig in het zeemansvak voorkomend onderwerp, waarvan de hoofdpunten zullen worden opgegeven; *c.* het zich verstaanbaar uitdrukken in die taal.

19. Stoomwerktuigkunde:

a. beschrijving van eene compound-machine;

b. voorzorgen bij stoom opstoken, aanzetten en stoppen der machine;

c. kennis om zich te overtuigen van de goede werking van ketel en machine;

d. kennis van stoomlieren en andere in gebruik zijnde kleinere werktuigen op stoomschepen.

EXAMEN VOOR EERSTEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

5. " "

6. " "

7. " "

8. " "

9. " "

10. " "

11 *a.* Het dokken van stoomschepen, de hierbij te nemen voorzorgen en op welke zaken, in het dok zijnde, bijzonder moet worden gelet;

b. het onderhoud van ijzeren stoomschepen;

c. het verwisselen van de schroef.

12. Het beladen van een stoomschip met het oog op veilig varen en kennis van het gebruik der schaal van waterverplaatsing.

13. Als zeilvaart.

14. Behandeling van een stoomschip bij schade aan romp of machines, het maken van noodroeren en vlotten, het slepen en gesleept worden.

15. Als zeilvaart 16.

16. " " 17.

Groote Zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een tweeden stuurman A.

2. Het grootcirkelzeilen.

3. Het vinden der lengte door maansafstanden.

4. Het vinden van de standplaats van een schip door de Sumner's methode.

5. Bepaling van den stand en gang eens tijdmeters door zonshoogten op den artificieelen horizon.

6. Bekendheid met de verandering der afwijkingen van de kompassen aan boord bij koers- en bij plaatsverandering.

7. Regelen om orkanen te ontwijken.

8. De routen in de verschillende jaargetijden tusschen de voornaamste zeehavens.

9. Landverkenningen en gevaarlijke banken in Noordzee en Kanaal, alsmede het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegaten.

10. Het kappen en gereedmaken van nieuw tuig en het inzetten van masten.

11. *a* Het dokken, kielen en op de sleephelling halen en hierbij te nemen voorzorgen;

b. het onderhoud van ijzeren zeilschepen.

12. Het beladen van een schip met het oog op veilig varen.

13. Het opmeten van belaadbare ruimten en van maatgoederen, en het berekenen van den inhoud ter bepaling van het aantal tonnen of lasten.

14. Drijven op eene rivier of op stroomend water.

15. Behandelen van het schip bij schade aan tuig en romp, alsmede het maken van noodmasten, noodroeren en vlotten.

16. Voorzorgen bij het stranden.

17. Rechten en verplichtingen van gezagvoerders, officieren en equipage volgens het Wetboek van Koophandel.

17. Als zeilvaart 18.	18. Kennis van bevrachtingen, chertepartijen, cognossementen, manifesten, averijen, bodemerijen, assurantiën en wissels.
18. " " 19.	19. Kennis van: *a.* de administratie der lading; *b.* de verantwoording van inventaris; *c.* de administratie der scheepsontvangsten en uitgaven, rekeningcourant en gageboek der equipage.
19. " " 20.	20. (Facultatief.) Kennis der Engelsche, Fransche en Duitsche talen, als voor tweeden stuurman.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 18 Januari 1886 (*Staatsblad* nº. 10).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

GROOTE VAART.

PROGRAMMA **B.** (Vrijwillig examen.)

EXAMEN VOOR DERDEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.	*Groote Zeilvaart.*
1. Als zeilvaart.	1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven, en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal kunnen uitdrukken.
2. " "	2. Rekenkunde: de beginselen tot en met de leer der evenredigheden.
3. " "	3. Stelkunde: de beginselen tot en met de vergelijkingen van den eersten graad met één onbekende, en kennis van de eigenschappen der logarithmen.
4. " "	4. Meetkunde: de beginselen tot en met de inhouden der vlakke figuren, alsmede de voornaamste eigenschappen van den bol, voor zoover de kennis daarvan onmisbaar is voor een goed begrip der zeevaartkunde en de lichaamsmeting.
5. " "	5. De goniometrie.
6. " "	6. Platte en bolvormige trigonometrie: vaardigheid in het berekenen der verschillende gevallen der rechte en scheve, platte en boldriehoeken, welke in de zeevaartkunde gebruikt worden.
7. " "	7. Zeevaartkunde: *a.* kennis van de cirkels en bogen op aarde en aan den hemel; *b.* kennis van de log en van het kompas; *c.* kennis van de inrichting en het gebruik der zeekaarten; *d.* verbeteren van koersen voor variatie en deviatie; *e.* koers- en verheidsrekening, stroomkaveling en peilingen;

f. groot cirkel zeilen;

g. sterrekunde, omvattende de kennis der voornaamste vaste sterren, van het zonnestelsel in het algemeen, van de aarde met hare dagelijksche en jaarlijksche beweging, van waren en middelbaren tijd, van de maan en hare schijngestalten en haar invloed op het water;

h. kennis en gebruik van den zeemansalmanak;

i. kennis en gebruik van het sextant, den artificieelen horizon en tijdmeter;

k. hoogteverbetering van hemellichamen en herleiding eener hoogte tot een ander zenith;

l. tijdsbepaling door zons-, maans- en stersuurhoeken, door correspondeerende hoogten en de methode van Litthrow;

m. breedtebepaling door zons-, maans- en stershoogte in den meridiaan, door zonshoogte dicht bij den meridiaan, door de poolster, door twee zonshoogten, met verzeiling en door hoogten van twee hemellichamen;

n. bepaling van den stand en gang eens tijdmeters door tijdseinen, door tijdsbepalingen en door zonshoogten en peiling;

o. lengtebepaling door tijdmeters en maansafstanden;

p. Sumner's methode;

q. miswijzing der kompassen, omvattende de bepaling hiervan door azimuth, amplitudo en astronomische peiling;

r. watergetijden;

s. uitcijferen van vraagstukken, op het vorenstaande betrekking hebbende.

8. Als zeilvaart.

8. Aardrijkskunde:

a. kennis van Nederland en zijne koloniën, benevens eenige kennis van de verschillende staten der wereld, in het bijzonder der kuststaten en havens;

b. kennis der voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Kanaal.

9. " "

9. Natuurkundige aardrijksbeschrijving in betrekking tot de verschijnselen in den dampkring en op den oceaan.

10. " "

10. Meteorologie:

a. algemeene beginselen der natuurkunde, voor zoover zij voor het goed begrip der meteorologie noodzakelijk zijn;

b. kennis der meteorologische instrumenten die aan boord worden gebruikt.

11. Schip en tuig:

a. naam en plaats van de samenstellende deelen van het ijzeren stoomschip.

11. Schip en tuig;

a. naam en plaats van de samenstellende deelen van het houten, ijzeren en composite zeilschip;

b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen voor het ijzeren stoomschip.

12. Als zeilvaart.

13. " "

14. Manoeuvres:

a. als zeilvaart;

b. de werking van het water en den stroom op den romp en op het roer bij zeil- en stoomschepen;

c. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen bij een stoomschip;

d. het volgen van rechte koersen, het wenden en bijdraaien van zeilschepen;

e. manoeuvreeren met een stoomschip bij gewoon weer;

f. als zeilvaart;

g. " "

h. " "

15. " "

16. " "

17. " "

18. " "

19. " "

20. Stoomwerktuigkunde:

a. kennis van koppels, ontbinding en samenstelling van krachten en hefboomen, voor zoover die noodig is tot een goed begrip van de werking eener machine;

b. eigenschappen van den stoom;

c. benaming en bestemming der verschillende deelen van de scheepsmachine en hoogendruk scheepsstoomketel.

b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen.

12. Kennis der voornaamste eischen bij garneeren, stuwen en beladen.

13. Kennis van het looden, de maten en het merken der lijnen.

14. Manoeuvres:

a. kennis van de werking van den wind op de zeilen en hierdoor op den romp van een schip;

b. de werking van het water en den stroom op den romp en op het roer bij zeilschepen;

c. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen;

d. het volgen van rechte koersen en bijdraaien;

e. het wenden en halzen bij gewoon weer;

f. het uitbrengen van werpen;

g. kennis en gebruik der redmiddelen;

h. behandeling van een boot in de branding.

15. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten en der mistseinen, zoowel op zee als ten anker liggende, der bepalingen op het uitwijken van zeil- en stoomschepen en toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.

16. Kennis en gebruik van het Internationaal seinboek.

17. Kennis van de voornaamste bepalingen omtrent de huishouding en tucht op koopvaardijschepen en de monsterrol.

18. Kennis omtrent de verantwoording van scheepsprovisiën.

19. Kennis der Engelsche taal, bestaande in het lezen dier taal en het zonder grove fouten vertalen van eenig onderwerp uit het Engelsch in het Nederlandsch.

(Facultatief.) Kennis der Fransche en Duitsche talen als boven.

EXAMEN VOOR TWEEDEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

5. " "

6. " "

7. *a.* Het op- en aftuigen van stoomschepen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten op stoomschepen;

b. kennis der brandbluschmiddelen, der verdeeling in waterdichte afdeelingen, der lensinrichtingen op stoomschepen, en het gebruik hiervan in verschillende omstandigheden.

8. Als zeilvaart.

9. Manoeuvres:

a. manoeuvreeren met een stoomschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder stoom gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien.

10. Als zeilvaart.

11. " "

12. " "

13. Stoomwerktuigkunde:

a. beschrijving van eene compound-machine;

b. voorzorgen bij stoom opstoken, aanzetten en stoppen der machine;

c. kennis om zich te overtuigen van de goede werking van ketel en machine;

d. kennis van stoomlieren en andere in gebruik zijnde kleinere werktuigen op stoomschepen;

e. een goed begrip van de werking der schroef;

f. berekenen van slip;

g. gebruik van den indicateur en berekenen van diagrammen.

Groote Zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een derden stuurman B.

2. Kennis van den invloed van het scheepsijzer op de kompassen.

3. Kaartpassen en bestek afzetten.

4. Vervoer van tijdmeters en barometers.

5. Houden van tijdmeters-, kompas- en meteorologisch journaal.

6. Kennis van heerschende winden en zeestroomingen.

7. Het op- en aftuigen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten.

8. Kennis van garneeren, stuwen en beladen.

9. Manoeuvres:

a. manoeuvreeren met een zeilschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder zeil gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien en ketting slippen;

c. het uitbrengen van ankers.

10. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.

11. Kennis van de wettelijke bepalingen die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen van scheepsofficieren en schepelingen.

12. Kennis der Engelsche taal, bestaande in:

a. het vertalen van een eenvoudig stuk, bij voorkeur op het vak betrekking hebbende, van die taal in het Nederlandsch;

b. het zonder grove fouten stellen van een brief in die taal over een eenvoudig in het zeemansvak voorkomend onderwerp, waarvan de hoofdpunten zullen worden opgegeven;

c. het zich verstaanbaar uitdrukken in die taal.

(Facultatief). Kennis der Fransche en Duitsche talen als boven.

EXAMEN VOOR EERSTEN STUURMAN.

Groote Stoomvaart.	*Groote Zeilvaart.*
1. Als zeilvaart.	1. Al hetgeen vereischt wordt voor een tweeden stuurman B.
2. " "	2. Regelen om orkanen te ontwijken.
3. " "	3. De routen in de verschillende jaargetijden tusschen de voornaamste zeehavens.
4. " "	4. Landverkenningen en gevaarlijke banken in Noordzee en Kanaal, alsmede het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegaten.
5. " "	5. Het kappen en gereedmaken van nieuw tuig en het inzetten van masten.
6. *a.* Het dokken van stoomschepen, de hierbij te nemen voorzorgen, en op welke zaken, in het dok zijnde, bijzonder moet worden gelet;	6*a.* Het dokken, kielen en het op sleephelling halen, en hierbij te nemen voorzorgen;
b. het onderhoud van ijzeren stoomschepen;	*b.* het onderhoud van ijzeren zeilschepen.
c. het verwisselen van de schroef.	
7. Beladen van een stoomschip met het oog op veilig varen en kennis van het gebruik der schaal van waterverplaatsing.	7. Het beladen van een schip met het oog op veilig varen.
8. Als zeilvaart.	8. Het opmeten van belaadbare ruimte, van maatgoederen en het berekenen van den inhoud ter bepaling van het aantal tonnen of lasten.
9. Kennis van de te nemen maatregelen bij schade aan den romp van een stoomschip of aan de machines, het maken van noodroeren en vlotten, het slepen en gesleept worden.	9. Drijven op eene rivier of in stroomend water.
10. Als zeilvaart 11.	10. Behandelen van het schip bij schade aan tuig en romp, alsmede het maken van noodmasten, noodroeren en vlotten.
11. " " 12.	11. Voorzorgen bij het stranden.
12. " " 13.	12. Rechten en verplichtingen van gezagvoerders, officieren en equipage, volgens het Wetboek van Koophandel.
13. " " 14.	13. Kennis van bevrachtingen, chertepartijen, cognossementen, manifesten, averijen, bodemerijen, assurantiën en wissels.
	14. Kennis van:
	a. de administratie der lading;
	b. de verantwoording van inventaris;
	c. de administratie der scheepsontvangsten en uitgaven, rekeningcourant en gageboek der equipage.
14. " " 15.	15. Kennis der Engelsche taal als voor tweeden stuurman B.
	(Facultatief.) Kennis der Fransche en Duitsche talen als voor tweeden stuurman B.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 18 Januari 1886 (*Staatsblad* nº. 10).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

KLEINE VAART.

PROGRAMMA C.

EXAMEN VOOR STUURMAN.

Kleine Stoomvaart.	*Kleine Zeilvaart.*
1. Als zeilvaart.	1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven, en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal kunnen uitdrukken.
2. " "	2. Rekenen met geheele en met gebroken getallen.
3. " "	3. Toepassing van het metrieke stelsel.
4. " "	4. Zeevaartkunde:
	a. kennis van de cirkels en bogen op aarde en aan den hemel;
	b. kennis van de dagelijksche en jaarlijksche beweging der aarde;
	c. kennis van middelbaren tijd, waren tijd en tijdvereffening;
	d. gebruik van den zeemans-almanak (zonsopgaven);
	e. gebruik van zeekaarten, octant, kompas en barometer;
	f. het vinden der miswijzing van het kompas door zonsazimuth en amplitudo;
	g. het verbeteren van koersen voor variatie en deviatie;
	h. koers- en verheidsrekening, stroomkaveling en het opmaken van het gegist bestek;
	i. het bepalen van de breedte door peilingen, middagshoogte, hoogte dicht bij den middag en poolstershoogte;
	k. het bepalen van de lengte door tijdmeter en zonsuurhoek;
	l. het berekenen van den tijd van hoog water.
5. " "	5. Aardrijkskunde:
	a. ligging der voornaamste zeehavens in dat gedeelte van Europa, waarover de kleine vaart zich uitstrekt;
	b. kennis der voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Kanaal.
6. Naam en plaats der verschillende deelen van het ijzeren stoomschip, rondhouten, zeilen, staand en loopend tuig, kennis der brandbluschmiddelen, der verdeeling in waterdichte afdeelingen, der lensinrichtingen op stoomschepen en het gebruik hiervan in verschillende omstandigheden.	6. Naam en plaats der verschillende deelen van het houten zeilschip, rondhouten, zeilen, staand en loopend tuig.
7. Het op- en aftuigen van een stoomschip.	7. Het op- en aftuigen van een zeilschip.
8. Als zeilvaart.	8. Kennis van garneeren en stuwen.
9. " "	9 Kennis van het looden en loggen, de maten en het merken der lijnen.

10. Als zeilvaart.	10. Het opmeten van belaadbare ruimte, van maatgoederen en het berekenen van den inhoud ter bepaling van het aantal tonnen en lasten.
11. Het manoeuvreeren met een stoomschip op zee en binnengaats en kennis omtrent de manoeuvres van een zeilschip.	11. Het manoeuvreeren met een zeilschip op zee en binnengaats.
12. Als zeilvaart.	12. Voorzorgen bij stranding; kennis van de redmiddelen.
13. " "	13. Het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegaten.
14. " "	14. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten en der mistseinen, zoowel op zee als ter anker liggende; de bepalingen op het uitwijken van zeil- en stoomschepen en toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.
15. " "	15. Kennis van het Internationaal seinboek.
16. " "	16. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.
17. " "	17. Kennis van de voornaamste bepalingen omtrent de huishouding en tucht op koopvaardijschepen en de monsterrol.
18. " "	18. Eenige kennis van chertepartijen, cognossementen, manifesten en averijen
19. Stoomwerktuigkunde: *a.* kennis van de inrichtingen, welke aan den ketel gevonden worden; *b.* benaming en bestemming der voornaamste deelen van de scheepsmachine; *c.* voorzorgen bij stoom opstoken, aanzetten en stoppen der machine.	

Behoort bij het Koninklijk besluit van 18 Januari 1886 (*Staatsblad* nº. 10).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

---

19 *Januari* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1886. S. 11.

Bij Art. 1 wordt de begrooting der uitgaven vastgesteld op *f* 612,000, te weten:

Onderart. 1 op *f* 12,000. — *Onderart.* 2 op *f* 80,000. — *Onderart.* 3 op *f* 40,000. — *Onderart.* 4 op *f* 5,000. — *Onderart.* 5 op *f* 475,000.

Bij Art. 2 worden tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

1°. de gelden van het *Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen*, op den 31sten December 1885 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1886 te doene ontvangsten voor genoemd Fonds.

19 *Januari* 1886. WET, tot voorziening in de dekking van het nadeelig slot der algemeene rekening wegens de Staats-ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1883. S. 12.

Het nadeelig slot der algemeene rekening wegens de Staats-ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1883, groot *f* 22,570,476.49^{8}, wordt gedekt door eene uitkeering van gelijk bedrag uit de opbrengst van de bij de wet van den 20sten Juli 1884 (*Staatsblad* nº. 146) vastgestelde geldleening.

---

19 *Januari* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven wegens den arbeid der gevangenen voor 1886. S. 13.

Art. 1. De begrooting der uitgaven wegens den arbeid der gevangenen en van jeugdige overtreders,

bedoeld in art. 66 van het Wetboek van Strafrecht, voor 1886, wordt vastgesteld op de som van *f* 273,535.

2. Enz

—

19 *Januari* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Rijksgestichten *Ommerschans* en *Veenhuizen*, dienst 1886. S. 14.

Bij art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op *f* 643,954.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen ter dekking aangewezen.

—

20 *Januari* 1886. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van Staatsduingronden ten zuidwesten van *Scheveningen* aan de gemeente *'s Gravenhage*. S. 15.

—

20 *Januari* 1886. WET, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1886. S. 16.

Bij Art. 1 dezer wet worden de uitgaven vastgesteld als volgt:

Art. 1. Traktement van den secretaris en de ambtenaren van den Raad van Toezicht, benevens toelage van den verificateur . . *f* 12,000.—

Art. 2. Bureaubehoeften, drukwerk en bodenloon . . . . . " 400.—

Art. 3. Pensioenen . . . . . " 460,000.—

" 4. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van nationale schuld . . . . . " 1,295,501.77

Art. 5. Dekking van een tekort op de rekening van ontvang en uitgaaf over 1883 . . . . " 2,398.22

Art. 6. Onvoorziene uitgaven, daaronder begrepen vorderingen over de diensten van 1884 en vroeger . . . . . " 1,200.—

f 1,771,500.—

Bij artt. 2, 3 en 4 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

—

20 *Januari* 1886. WET, tot verhooging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 17.

—

20 *Januari* 1886. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1885 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 18.

De WETTEN *van* 22, 23, 24 en 25 *Januari* 1886, *in* S. N°s. 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29 *en* 31 *bevatten de Hoofdstukken* 2, 3, 4, 5, 6, 7*B*, 11, 8, 9 en 10 *der begrooting van Staatsuitgaven voor* 1886. *Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld:* (1)

22 *Jan.* S. 19. IIe Hoofdstuk. *De Hooge Colleges van Staat en het Kabinet des Konings.*

1^e^ Afd.:	De Staten-Generaal	*f*	312,965.—
2^e^ "	De Raad van State	"	101,400.—
3^e^ "	De Algemeene Rekenkamer.	"	110,950.—
4^e^ "	De Kanselarij der beide Orden	"	17,550.—
5^e^ "	Het Kabinet des Konings	"	32,440.—
6^e^ "	Pensioenen, wachtgelden en gratificatiën	"	29,929.—
7^e^ "	Onvoorziene uitgaven.	"	5,400.—
		f	610,634.—

22 *Jan.* S. 20. IIIe Hoofdstuk. *Departement van Buitenlandsche Zaken.*

1^e^ Afd.:	Kosten van het Departement	*f*	79,500.—
2^e^ "	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	541,500.—
3^e^ "	Verschillende uitgaven	"	26,100.—
4^e^ "	Pensioenen en wachtgelden	"	30,590.—
5^e^ "	Onvoorziene uitgaven	"	10,000.—
		f	687,690.—

(1) Staatsbladen N°s. 26, 28 en 30 zijn te vinden op bladz. 71 en volg. hierna.

22 *Jan.* S. 21. IVe Hoofdstuk. *Departement van Justitie.*

1^e Afd.:	Kosten van het Departement		*f*	135,850.—
2^e "	Kosten van de rechterlijke macht		"	1,650,162.—
3^e "	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen		"	51,300.—
4^e "	Gerechtskosten		"	340,000.—
5^e "	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij		"	534,625.—
6^e "	Kosten der gevangenissen		"	813,788.—
7^e "	Gebouwen		"	202,894.—
8^e "	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.		"	317,312.—
9^e "	Verschillende uitgaven		"	402,000.—
10^e "	Onvoorziene uitgaven		"	20,000.—
			f	4,467,931.—

23 *Januari.* S. 22. Ve Hoofdstuk. *Departement van Binnenlandsche Zaken.*

1^e Afd.:	Kosten van het Departement *Art.* 1—4		*f*	149,310.—
2^e "	*a.* Kosten van het bestuur der provinciën:			
Art. 5— 8.	Noordbrabant	*f* 61,900.—		
" 9—12.	Gelderland	" 67,625.—		
" 13—16.	Zuidholland	" 78,580.—		
" 17—21.	Noordholland	" 74,565.—		
" 22—25.	Zeeland	" 61,285.—		
" 26—29.	Utrecht	" 52,535.—		
" 30—33.	Friesland	" 61,735.—		
" 34—37.	Overijssel	" 56,315.—		
" 38—41.	Groningen	" 56,950.—		
" 42—45.	Drenthe	" 60,725.—		
" 46—49.	Limburg	" 55,510.—		
b. Armwezen.	*Art.* 50—52	" 150,300.—		
c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur.				
Art. 53—59		" 8,875.—		
			"	846,900.—
3^e Afd.:	Nationale militie en schutterijen. *Art.* 60—62		"	65,350.—
4^e "	Medische politie. *Art.* 63—81		"	742,634.—
5^e "	Onderwijs:			
	Hooger onderwijs.			
Art. 82—85.	Rijks-Universiteit te Leiden	*f* 651,774.—		
" 86—88.	Rijks-Universiteit te Utrecht	" 350,800.—		
" 89—91.	Rijks-Universiteit te Groningen	" 264,620.—		
	Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.			
Art. 92.	Uitgaven voor den dienst der Rijks-Universiteiten, niet begrepen in de *artt.* 82 tot en met 91, van zoodanigen aard als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekweten zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102)	" 6,000.—		
Art. 93.	Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd kerkgenootschap vanwege dat genootschap	" 25,400.—		
Art. 94.	Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	" 10,000.—		
	Transporteere	*f* 1,308,594.—	*f*	1,804,194.—

Per transport . . .	*f* 1,308,594.—	*f* 1,804,194.—
Art. 95. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap	„ 13,580.—	
Art. 96. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen	„ 19,600.—	
Art. 97. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-Universiteiten	„ 1,500.—	
Art. 98. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs	„ 14,400.—	
Art. 99. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	„ 390.—	
Art. 100. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia . . .	„ 3,500.—	
Art. 101. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia	„ 1,200.—	
Art. 102. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en pro-gymnasia	„ 223,000.—	
Art. 103. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommitteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* nº. 102). . . .	„ 7,000.—	
Middelbaar onderwijs.		
Art. 104. Jaarwedden van twee inspecteurs van het middelbaar onderwijs	„ 7,000.—	
Art. 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs	„ 1,900.—	
Art. 106. Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beambten en bedienden bij de Polytechnische school . .	„ 106,475.—	
Art. 107. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoeften, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische school	„ 35,500.—	
Art. 108. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks-hoogere burgerscholen . . .	„ 422,230.—	
Art. 109. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen.	„ 68,000.—	
Art. 110. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijkslandbouwschool en toelage aan den heer K. W. VAN GORKOM, tot vergoeding van kosten, door hem te maken tot het geven van onderwijs aan die school . . .	„ 61,300.—	
Art. 111. Kosten en subsidiën voor stichting, uitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhond en aankoop van meubelen, vuur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten; administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwschool	„ 33,284.—	
Art. 112. Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs en voor het opleiden van landbouwonderwijzers . .	„ 267,534.—	
Transporteere . . .	*f* 2,595,987.—	*f* 1,804,194.—

Per transport . . . f 2,595,987.— f 1,804,194.—

Art. 113. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hoogere burgerscholen, de landbouwscholen en de Polytechnische school, benevens verdere kosten van die examens . . . . . " 33,000.—

Art. 114. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 65 of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65*bis* der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens . . . . . " 26,000.—

Lager onderwijs.

Art. 115. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs " 10,500.—

" 116. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs . . . . . " 3,400.—

Art. 117. Jaarwedden van de districts-schoolopzieners . . . . " 62,500.—

" 118. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners . . . . . " 18,000.—

Art. 119. Reis- en verblijfkosten van de arrondissements-school-opzieners of abonnement deswege . . . . . " 42,000.—

Art. 120. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123), het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen . . . . . " 200.—

Art. 121. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen ter opleiding van onderwijzers en bij de daaraan verbonden leerscholen . . . . . " 206,500.—

Art. 122. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen . . . . . " 168,000.—

Art. 123. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen . . . . . " 66,502.—

Art. 124. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen . . . . . " 60,000.—

Art. 125. Normaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen . . . . . " 600,000.—

Art. 126. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-school-opzieners ten gevolge van art. 24 van het Koninklijk besluit van 22 Januari 1880 (*Staatsblad* n°. 5) . . . . . " 10,000.—

Art. 127. Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . . " 11,700.—

Art. 128. Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften, buitengewoon opzicht en verdere uitgaven voor de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . . . . . " 10,845.—

Art. 129. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uit-

Transporteere . . . f 3,924,634.— f 1,804,194.—

	Per transport . . .	ƒ 3,924,634.—	ƒ 1,804,194.—
	gaven ten gevolge van art. 28, 7de lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123)	„ 200.—	
	Art. 130. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen.	„ 73,000.—	
	Art. 131. Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123)	„ 3,550,000.—	
	Art. 132. Tijdelijk subsidie aan gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard (art. 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884, *Staatsblad* n°. 123)	„ 350,000.—	
	Art. 133. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 56 onder *a* en *b* of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, vermeld in art. 65*bis* der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	„ 70,000.—	
	Art. 134. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen	„ 20,900.—	
	Art. 135. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs .	„ 1,000.—	
	Art. 136. Jaarwedden en verdere beloonigen van den bouwkundige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bureel van den bouwkundige	„ 19,000.—	
	Art. 137. Reis- en verblijfkosten, buitengewoon toezicht, huishoudelijke en verdere uitgaven betreffende het toezicht op de gebouwen	„ 5,500.—	
			„ 8,014,234.—
6e	Afd.: Kunsten en wetenschappen. *Art.* 138—173		„ 549,687.—
7e	„ Nederlandsche Staatscourant en Staatsblad. *Art.* 174—177		„ 82,920.—
8e	„ Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden en subsidiën. *Art.* 178—185		„ 401,550.—
9e	„ Onvoorziene behoeften. *Art.* 186		„ 40,000.—
			ƒ 10,892,585.—

23 *Jan.* S. 23. VIe Hoofdstuk. *Departement van Marine.*

1e	Afd: Kosten der administratie	ƒ 358,045.—
2e	„ Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen . .	„ 4,863,440.—
3e	„ Personeel der zeemacht	„ 4,398,926.—
4e	„ Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie . .	„ 1,774,437.—
5e	„ Pensioenen, wachtgelden, kosten van medailles enz., gratificatiën en onderstanden	„ 1,197,308.20
6e	„ Onvoorziene uitgaven	„ 60,000.—
		ƒ 12,652,156.20

24 *Jan.* S. 24. VIIe Hoofdstuk *B. Departement van Financiën.*

1^e Afd.:	Kosten van het Departement	*f*	316,395.—
2^e "	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.	"	110,625.—
3^e "	Kosten van 's Rijks schatkist	"	100,000.—
4^e "	Kosten van het Muntwezen	"	5,041,875.—
5^e "	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.	"	4,463,917.—
6^e "	Uitkeering aan de gemeenten, krachtens artikel 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169), van het gemiddeld zuiver bedrag van het vier vijfde gedeelte van de opbrengst der personeele belasting over de dienstjaren 1882/3, 1883/4 en 1884/5	"	8,600,000.—
7^e "	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheken en het kadaster, de Staatsloterij, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen	"	1,609,505.—
8^e "	Kosten der Eerediensten	"	1,979,042.58
9^e "	Verschillende uitgaven	"	32,700.—
10^e "	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, gratificatiën, toelagen en restitutiën	"	1,145,176.75
11^e "	Onvoorziene uitgaven	"	36,000.—
		f	23,435,236.33

24 *Jan.* S. 25. XIe Hoofdstuk. Onvoorziene uitgaven . . . . . *f* 50,000.—

24 *Jan.* S. 27. VIIIe Hoofdstuk. *Departement van Oorlog.*

1^e Afd:	Kosten van het Departement	*f*	144,050.—
2^e "	Traktementen en toelagen, mitsgaders schadeloosstelling voor uniformverandering, voor het aanschaffen van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven	"	258,140.—
3^e "	Traktementen, toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering, voor het aanschaffen van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, daaronder begrepen de paardenartsen bij die korpsen, alsmede daggelden aan militaire wachters	"	2,914,665.—
4^e "	Soldijen en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdeelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdeelingen en in de 11de afdeeling omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel	"	8,405,011.91
5^e "	Geneeskundige dienst	"	923,090.—
6^e "	Studie en Onderwijs	"	302,892.—
7^e "	Artillerie-inrichtingen, materieel der artillerie, draagbare wapenen en pyrotechnie, alsmede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie	"	934,050.—
8^e "	Materieel der genie en kazerneering met hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren	"	645,710.—
9^e "	Kosten der Rijks-centrale magazijnen van kleeding, uitrusting, hospitaalgoederen en kampementseffecten en der garnizoensmagazijnen		
	Transporteere	*f*	14,527,608.91

		Per transport . . .	ƒ 14,527,608.91
		van kleeding en uitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardentuig en van vernieuwing en onderhoud van nachtleger	" 344,900.—
10e	Afd.:	Militaire verkenningen en Topographische inrichting	" 40,550.—
11e	"	Verplaatsing van personen en goederen	" 225,500.—
12e	"	Verschillende uitgaven	" 52,150.—
13e	"	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten en wachtgelden	" 1,738,800.—
14e	"	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—
15e	"	Wapen der marechaussee	" 286,377.—
16e	"	Buitengewone uitgaven	" 1,246,100.—
17e	"	Voltooiing van het vestingstelsel	" 1,912,970.—
			ƒ 20,424,955.91

25 *Jan.* S. 29. IXe Hoofdstuk. *Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.*

1e	Afd.:	Kosten van het Departement		ƒ 214,895.—
2e	"	Waterstaat.		
Art.	5—9.	Jaarwedden, reis-, verblijf- en bureelkosten enz. .	ƒ 721,602.—	
"	10.	Bezoldiging, enz. van een Rijkswerktuigkundige en van de machinisten en stokers bij de verschillende stoomwerktuigen . .	" 27,100.—	
Art.	11.	Jaarwedden enz. voor het tijdelijk personeel voor den algemeenen dienst van den waterstaat	" 23,000.—	
Art.	12.	Waarneming van waterhoogten enz. met inbegrip van de kosten van het daarvoor gevorderde materieel	" 18,000.—	
Art.	13.	Telegraphische berichten	" 4,500.—	
"	14.	Kosten der waterstaatskaart	" 7,000.—	
"	15.	Kosten der rivierkaarten	" 15,500.—	
"	16.	Kosten van het onderzoek naar den waterstaatkundigen oestand des lands	" 5,000.—	
Art.	17.	Herziening van het Amsterdamsche peil	" 9,000.—	
"	18.	Kosten voor het doen van opnemingen en peilingen enz. benevens aankoop en berging van instrumenten	" 3,000.—	
Art.	19.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van commissiën, benevens uitschotten daarvoor	" 1,000.—	
Art.	20.	Kosten van oeverconstateering der rivieren, van exploten, insinuatiën en proceskosten	" 1,000.—	
Art.	21.	Kosten van bestekken en biljetten en verder druk- en bindwerk ten behoeve van den waterstaat	" 16,800.—	
Art.	22.	Buitengewone correspondentie bij ijsgang en hoog opperwater	" 8,000.—	
Art.	23.	Kosten van ijsopruiming	" 15,000.—	
"	24.	Oprichting van nieuwe peilschalen	" 15,000.—	
"	25.	Toelage aan den inspecteur voor de Rijn- en Maasvaart.	" 500.—	
"	26.	Traktement van den klerk voor de Rijnvaart te Lobith.	" 900.—	
"	27.	Kosten voor het meten en ijken van Rijnschepen . .	" 300.—	
"	28.	Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam enz.	" 3,000.—	
Art.	29.	Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek	" 137,500.—	
"	30.	Verbetering van de rivier de Waal	" 294,500.—	
		Transporteere . . .	ƒ 1,327,202.—	ƒ 214,895.—

Per transport . . .	ƒ 1,327,202.—	ƒ 214,895.—
Art. 31. Verbetering van de rivier de IJssel	„ 110,000.—	
„ 32. Verbetering van de rivier de Merwede, van de Killen en het Hollandsch diep	„ 338,600.—	
Art. 33. Verbetering van de Dordtsche waterwegen	„ 74,000.—	
„ 34. Onderhoud van den Amer	„ 10,000.—	
„ 35. Verbetering en onderhoud van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	„ 252,000.—	
Art. 36. Verlenging van de uitmonding der rivier de Maas, ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (*Staatsblad* n°. 4) . . .	„ 1,500,000.—	
Art. 37—40. Jaarwedden, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk, genoemd sub *art.* 36.	„ 45,000.—	
Art. 40*a*. Kosten van den bouw eener brug te Heusden . . .	*Memorie.*	
„ 41. Onderhoud enz. van de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland, verbetering van de Nieuwe Maas, beneden de oostpunt van Rozenburg	„ 280,000.—	
Art. 42. Verbetering, ingevolge de wet van 24 Januari 1863 (*Staatsblad* n°. 4), van den Rotterdamschen waterweg	„ 1,500,000.—	
Art. 43. Onderhoud enz. van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gouda	„ 14,000.—	
Art. 44. Verbetering van de Linge	„ 5,317.—	
„ 45. Onderhoud van het Zwarte Water	„ 6,400.—	
„ 46. Onderhoud enz. van het Zwolsche Diep	„ 30,000.—	
„ 47. Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen .	„ 7,980.—	
„ 48. Onderhoud der drie overlaten in den Waalwijk boven Dalem en in het Wijdschild van de groote inundatie- of hulpsluis in den Waaldijk te Dalem, de sluizen, heulen en duikers te Gorinchem.	„ 10,000.—	
Art. 49. Onderhoud enz. der duikersluis in den Krommen Rijn te Wijk-bij-Duurstede	„ 130.—	
Art. 50. Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk, Durgerdam, Schellingwoude en IJmuiden	„ 1,000.—	
Art. 51. Onderhoud, herstel en verbetering der zee- en oeverwerken, kosten van helm- en stroobeplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen, alsmede van de havens te Hellevoetsluis en Goedereede, benevens daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland	„ 76,200.—	
Art. 52. Id. in Noordholland, alsmede van de havens te Vlieland, Urk en Marken	„ 237,696.—	
Art. 53. Id. in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Brouwershaven enz.	„ 40,000.—	
Art. 54. Id. in Friesland	„ 57,084.—	
„ 55. Id. in Overijssel	„ 29,850.—	
„ 56. Id. in Groningen	„ 12,950.—	
„ 57. Bijdrage in het tekort der uitgaven voor zeewering en oevervoorziening van de calamiteuse polders in de prov. Zeeland.	„ 240,000.—	
Art. 58. Herstel van buitengewone winter- en stormschade . .	„ 50,000.—	
„ 59. Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen.	„ 30,000.—	
„ 60. Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare		
Transporteere . . .	ƒ 6,285,409.—	ƒ 214,895.—

Per transport . . .	*f* 6,285,409.—	*f* 214,895.—
toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen in Noordbrabant	„ 12,500.—	
Art. 61. Id. in Noordholland, daaronder begrepen het Krabbersgat	„ 57,467.—	
„ 62. Id. in Zeeland, daaronder begrepen de aanleg- en losplaats bij de Isabellasluis en het posthaventje te Gorishoek . . .	„ 11,290.—	
Art. 63. Id. in Friesland	„ 26,645.—	
„ 64. Id. in Overijssel	„ 8,300.—	
„ 65. Aanleg van een kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede, voor zoover zij niet in een of meer der vier volgende artikelen zijn begrepen	„ 2,900,000.—	
Art. 66—69. Jaarwedden, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, kosten van uitbakenen, enz. bij den aanleg van het kanaal sub art. 65 genoemd	„ 46,000.—	
Art. 70. Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart	„ 152,480.—	
„ 71. Kosten van onderhoud van de telegrafische verbindingen voor den dienst van de kanalen, enz.	„ 200.—	
Art. 72. Onderhoud enz. van het kanaal de Dieze	„ 55,000.—	
„ 73. Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel	„ 28,500.—	
Art. 74. Onderhoud enz. van het Zederikkanaal	„ 40,000.—	
„ 75. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorne . . .	„ 46,170.—	
„ 76. Onderhoud, enz. van sluizen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	„ 7,500.—	
Art. 77. Onderhoud enz. van het Noord-Hollandsch kanaal. .	„ 155,000.—	
„ 78. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	„ 430,000.—	
Art. 79. Uitkeering aan de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij verschuldigd ingevolge de overeenkomst, op 31 October 1881 door de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij gesloten, en goedgekeurd bij de wet van 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 231).	„ 330,000.—	
Art. 80. Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal. . .	„ 300.—	
„ 81. Onderhoud van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk	„ 5,700.—	
„ 82. Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne .	„ 930.—	
„ 83. Onderhoud enz. van het kanaal van Neuzen. . . .	„ 123,000.—	
„ 84. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge	„ 375.—	
„ 85. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland .	„ 68,600.—	
„ 86. Onderhoud enz. van het kanaal door Walcheren . .	„ 97,000.—	
„ 87. Onderhoud enz. van de kanalen van Dokkum naar Gerben-Allesverlaat en Kollum, de Nesserzijl; de draaibrug over de Boorne; de Kiestrazijl, de Burgwerderbrug in de Leegte; het oostelijk kanaalboord van de nieuwe Munnikezijlsterrijt	„ 8,000.—	
Art. 88. Kosten van onderhoud en werking der stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal.	„ 17,750.—	
Art. 89. Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep . .	„ 16,400.—	
„ 90. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel. .	„ 10,460.—	
„ 91. Onderhoud enz. van het Veenhuizer-kanaal ter verbinding van de Drenthsche met de Friesche wateren	„ 9,000.—	
Transporteere . . .	*f* 10,944,976.—	*f* 214,895.—

Per transport . . .	ƒ10,944,976.—	ƒ 214,895.—
Art. 92. Onderhoud enz. van de Drenthsche hoofd- en Beilervaarten	„ 15,000.—	
Art. 93. Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in Limburg en daartoe behoorende werken en uitgaven, zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel .	„ 36,000.—	
Art. 94—104. Onderhoud, herstel en verbetering van wegen en bruggen en daarbij behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provincien	„ 772,550.—	
Art. 105. Onderhoud enz. van veren en schipbruggen . . .	„ 50,049.—	
„ 106. Subsidiën voor onderwerpen waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrootingen bijdragen zijn toegestaan	„ 507,722.21	
Art. 107. Bijdrage in de kosten van verbetering der rivier de Dommel	„ 10,000.—	
Art. 108. Bijdrage in de kosten voor de verbetering van de Zuiderhaven te Enkhuizen	„ 16,000.—	
Art. 109. Nieuw te verleenen subsidiën	„ 2,000.—	
„ 110—112. Jaarwedden, benevens reis-, verblijf- en bureelkosten van de beide bouwmeesters en van het verder vaste personeel, alsmede van het tijdelijk personeel voor den dienst van en het toezicht op Rijksgebouwen.	„ 41,100.—	
Art. 113. Onderhoud enz. van de landsgebouwen en het Binnenhof te 's Gravenhage.	„ 66,000.—	
Art. 114. Algemeen brandweermaterieel. Duinwater voor de gebouwen bij het Rijk in gebruik en voor de fontein op het Binnenhof, verlichting van het Binnenhof en telephoon-abonnement voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal	„ 6,500.—	
Art. 115. Verbouwingen in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal	„ 12,900 —	
Art. 116. Vergrooting van het photographisch atelier van het Departement van Oorlog	„ 3,600.—	
Art. 117. Huur en bewaking van gebouwen, tijdelijk bij het Rijk in gebruik	„ 8,326.—	
Art. 118—120. Jaarwedden benevens reis- en verblijf- en verplaatsingskosten van den Raad voor het toezicht op de spoorwegdiensten	„ 65,100.—	
Art. 121. Kosten, voortvloeiende uit de toepasselijkverklaring van art. 25 der wet van 21 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 98) of van art. 33 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) op de diensten der Nederlandsche Rijn-, Aken-Maastrichtsche en Luik-Maastrichtsche spoorwegmaatschappijen	„ 3,604.—	
Art. 122 en 123. Jaarwedde, benevens reis-, verblijf- en bureelkosten van den Rijkscommissaris bij de exploitatie van Staatsspoorwegen	„ 3,800.—	
Art. 124. Advertentiën voor het ter visie leggen van liggers van toegangswegen naar spoorwegstations	„ 100.—	
Art. 125. Bijdrage aan de Koninklijke Nederlandsche Locaalspoorwegmaatschappij, gevestigd te Apeldoorn	„ 400,000 —	
Art. 126. Dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1886	„ 1,250,000 —	
		„ 14,215,327 21
Transporteere . . .		ƒ 14,430,222.21

Per transport . . . f 14,430,222.21

3e Afd. Handel en Nijverheid.

A. *Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.*

Art. 127. Jaarwedden en toelagen van het personeel . . . . f 15,500.—

" 128. Reis- en verblijfkosten, waarnemingen elders dan te Utrecht, huur, onderhoud van gebouwen en verder materieel enz. " 9,900.—

B. *Zeevisscherijen.*

Art. 129. Jaarwedden van den secretaris van het college voor de zeevisscherijen, de keurmeesters, den hoofdopzichter en verder personeel; maandgelden van vier onderopzichters en van de bemanning der Rijks-stoomboot . . . . . " 13,485.—

Art. 130. Bureel- en lokaalbehoeften van genoemd collegie. Reis- en verblijfkosten . . . . . " 1,900.—

Art. 131. Verdere uitgaven voor het politietoezicht . . . . " 12,195.—

" 132. Onderzoek en navorschingen ten behoeve der visscherijen en ondersteuning van kunstmatige zalmteelt . . . . . " 15,500.—

C. *IJkwezen.*

Art. 133. Jaarwedden en toelagen van het personeel . . . . " 69,600.—

" 134. Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten. " 30,500.—

" 135. Gebouwen, werktuigen, verder materieel en arbeidsloon. " 16,000.—

D. *Stoomwezen.*

Art. 136. Jaarwedden van het personeel . . . . . " 23,900.—

" 137. Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten. Werktuigen en gereedschappen. . . . . " 14,800.—

Art. 138. Kosten van de commissie, ingesteld krachtens art. 3 der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) . . . . . " 100.—

E. *Mijnwezen.*

Art. 139. Jaarwedde van den ingenieur . . . . . " 2,500.—

" 140. Reis-, verblijf- en opnemingskosten . . . . . " 600.—

F. *Verschillende uitgaven.*

Art. 141. Raad van tucht: bureel- en lokaalbehoeften, schadeloosstelling van getuigen, van den secretaris en den bode, vacatiegelden, reis- en verblijfkosten. . . . . " 2,000 —

Art. 142. Examen ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijschepen . . . . . " 3,500.—

Art. 143. Toezicht op den doortocht en het vervoer van landverhuizers . . . . . " 5,700.—

Art. 144. Subsidie aan de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen. . . . . " 3,000.—

Art. 145. Gebouw voor de strandvonderij op Terschelling . . " 200.—

" 146. Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende handel, scheepvaart, nijverheid en landbouw . . . . " 10,000.—

Art. 147. Toezicht op wijngaarden, boomkweekerijen, tuinen en broeikassen, volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248) . . . . . " 1,000.—

Art. 148. Jaarwedden en reis- en verblijfkosten der ambtenaren belast met het begeleiden van transporten van ontplofbare stoffen. " 4,000.—

Art. 149. Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven voor de nijverheid en den landbouw . . . . . " 3,000.—

" 258,880.—

Transporteere . . . f 14,689,102.21

		Per transport . . .	*f* 14,689,102.21
4e Afd.:	Posterijen en Telegraphie.		
	A. Postdienst. *Art.* 150—159	*f* 3,781,475.—	
	B. Telegraafdienst. *Art.* 160—167	„ 1,443,920.—	
	C. Vereenigde post- en telegraafdienst. *Art.* 168—172	„ 649,720.—	
	D. Vereenigde posten voor A, B en C. *Art.* 173—175.	„ 4,500.—	
	E. Rijkspostspaarbank. *Art.* 176—181.	„ 92,600.—	
			„ 5,972,215.—
5e „	Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgelden. *Art.* 182—184 .		„ 173,500.—
6e „	Onvoorziene behoeften. *Art.* 185.		„ 60,000.—
			f 20,894,817.21

25 *Jan.* S. 31. Xe Hoofdstuk. *Departement van Koloniën.*

1e Afd.:	Kosten van het Departement	*f* 188,675.—
2e „	Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	„ 668,202.62
3e „	Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao.	„ 239,479.20
4e „	Pensioenen, wachtgelden en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea en van hunne nagelaten betrekkingen	„ 26,906.18
5e „	Pensioenen, wachtgelden en gratificatiën.	„ 25,081.—
6e „	Onvoorziene uitgaven	„ 40,000.—
		f 1,188,344.—

---

24 *Januari* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1886. S. 26.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 193), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden, bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst van 1886, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangewezen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1886 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benoodigdheden . . . . . *f* 80,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie:*

1°. Verbetering van de vesting *Gorinchem;*

2°. Verbeteren van inundatiemiddelen bezuiden de *Lek;*

3°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie.

„ 140,000

Transporteere . . . *f* 220,000

Per transport . . . f 220,000

Art. 3. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *den Helder:*

1°. Slechten van voorwerken van forten aan de landzijde van de stelling;

2°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling.

" 50,000

Art. 4. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *Amsterdam:*

1°. Maken van een fort bij *IJmuiden;*

2°. De eigenlijke stelling, als:

a. Maken van een werk bij *Abcoude,*

b. Maken van een werk bij *Velzen,*

c. Voortzetting van het verbeteren der linie van *Spaarndam* en der positie aan de *Liede,*

d. Onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling,

e. Maken van zandophoogingen enz. voor verschillende werken in de stelling,

f. Maken van batterijen aan de Zuiderzeezijde,

g. Inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen.

" 1,294,270

Art. 5. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van het *Hollandsch Diep* en het *Volkerak:*

1°. Verbeteren van de positie van *Willemstad;*

2°. Maken van eene inundatiesluis bij het fort *de Ruyter;*

3°. Verbeteren van de positie van *Ooltgensplaat.*

" 120,000

Art. 6. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *stelling van de monden van de Maas en van het Haringvliet:*

1°. Maken van een werk aan den *Nieuwen Maasmond;*

2°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de stelling *Hellevoetsluis-Brielle.*

" 210,000

Art. 7. Verbeteren van het fort op den Hoofddam bij *Pannerden* . . . . . " 86,000

Transporteere . . . f 1,980,270

Per transport . . .	*f* 1,980,270
Art. 8. Telegraphische verbinding van verdedigingswerken en posten	*Memorie.*
" 9. Inkomende rechten van het ijzerwerk tot pantseringen, als:	
a. voor het fort bij *IJmuiden*,	
b. voor het fort aan den *Nieuwen Maasmond*,	
c. voor het fort op den Hoofddam bij *Pannerden*.	
"	30,000
Art. 10. Doen van opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geen gelden zijn uitgetrokken . . . "	5,000
Art. 11. Onvoorziene uitgaven . . . . . "	50,000
Totaal . . .	*f* 2,065,270

Art. **2**. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij art. 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *een millioen negenhonderd twaalf duizend negenhonderd zeventig gulden*, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1886;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1885;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1886 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

Art. **3**. Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 van art. 1 dezer wet, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 11 van hetzelfde art. 1 worden aangevuld.

Art. **4**. Op *artikel* 11 van art. 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1886 behoorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd art 1.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 24sten Januari 1886.

(*geteekend*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

(*Uitgeg.* 29 *Jan.* 1886.)

---

24 *Januari* 1886. BESLUIT, tot herziening van het Koninklijk besluit van 18 Maart 1882 (*Staatsblad* n°. 46), tot regeling van belooning en vergoeding voor de leden en plaatsvervangende leden der commissiën en der hoofdcommissie voor de herziening der belastbare opbrengst van de ongebouwde eigendommen en van de kosten van herschatting. S 28.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 14den November 1885, n°. 58, Gen. Secr.;

Herzien Ons besluit van den 18den Maart 1882 (*Staatsblad* n°. 46);

Den Raad van State gehoord (advies van den 1sten December 1885, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 21sten Januari 1886, n°. 41, Gen. Secr.;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Artikel 7 van Ons voormeld besluit wordt gewijzigd als volgt:

In de tweede en in de vierde zinsnede wordt in plaats van "Art. 22" gelezen "Art. 19".

De laatste zinsnede wordt gelezen:

"Op voordracht van de hoofdcommissie kan Onze Minister van Financiën een gedeelte der

vergoeding, onder n°. 2 van artikel 1 en van de belooning onder artikel 4 van dit besluit bepaald, reeds vroeger uitbetalen, hoogstens tot een bedrag, in verhouding tot den stand der werkzaamheden vast te stellen".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift aan de Algemeene Rekenkamer gezonden zal worden.

's Gravenhage, den 24sten Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 1 *Febr.* 1886.)

---

25 *Januari* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1886. S. 30.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van den aanleg van Staatsspoorwegen voor den dienst van 1886 wordt vastgesteld als volgt:

1e Afd.: Eerste aanleg.

Art. 1.	Jaarwedde van den directeur voor de spoorwegen, als zoodanig belast met de leiding van de aan te leggen Staatsspoorwegwerken; jaarwedde en toelagen van ambtenaren van den waterstaat, enz.; jaarwedden, toelagen, maand- en daggelden van het personeel bij den aanleg van Staatsspoorwegen (daaronder niet begrepen de buitengewone opzichters bij de werken en leveringen), mitsgaders schrijfloonen	*f* 237,300
Art. 2.	Bureel-, lokaalbehoeften en drukwerken, huur van lokalen, aankoop van boeken, kaarten, instrumenten en verdere benoodigdheden	" 45,000
Art. 3.	Reis- en verblijfkosten en schadeloosstelling voor kosten van veldwerk. Toelagen aan buitenslands gedetacheerde bouw- en werktuigkundigen en opzichters	" 30,000
Art. 4.	Kosten aan de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen en het opmaken en aankoopen van grondteekeningen en plans, met inbegrip van arbeidsloon; daggelden wegens buitengewone adsistentie, belooningen van landmeters; uittreksels van kadastrale plans en leggers, aanschaffen van werktuigen, piketten en verdere benoodigdheden	" 10,000
Art. 5.	Aankoop van materialen, zoover de aanschaffing er van plaats heeft zonder bepaalde bestemming voor eenige lijn, als: spoorstaven, haakbouten, houten dwarsliggers, ijzeren dwars- en lengteliggers, wissels, draaischijven, waterkranen en meer benoodigdheden; kosten van bewaren, opstapelen en bewaken; huur en aankoop van terrein; kosten van bereiden van hout tegen bederf en verdere uitgaven te dier zake	" 100,000
Art. 6.	Kosten van de brug over de *Oude Maas* te *Dordrecht*, met alle daarmede in verband staande uitgaven	" 10,000
Art. 7.	Idem brug over de *Maas* te *Venlo*	" 17,000
" 8.	Idem brug over de *Merwede* bij *Baanhoek*	" 55,000
" 9.	Idem brug over den *Neder-Rijn* bij *Rhenen*	" 1,000
" 10.	Idem brug over de *Maas* bij *Heumen*	" 10,000
" 11.	Aanleg van den spoorweg van *Nieuwediep* naar *Amsterdam*, met alle daarmede in verband staande uitgaven, voor zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen . .	" 728,000
Art. 12.	Idem spoorweg van *Arnhem* naar *Nijmegen*	" 150,000
	Transporteere . . .	*f* 1,393,300

		Per transport . . .	*f* 1,393,300	
Art. 13.	Idem spoorweg van *Zwolle* naar *Almelo*	„	72,000	
„ 14.	Idem spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*	„	42,000	
„ 15.	Idem spoorweg van *Amersfoort* naar *Nijmegen* . . .	„	250,000	
„ 16.	Idem spoorweg van *Zaanstreek* naar *Enkhuizen* . . .	„	205,000	
„ 17.	Idem spoorweg van *Stavoren* naar *Leeuwarden* . . .	„	225,000	
„ 18.	Idem spoorweg van *Nijmegen* naar *Venlo*	„	13,000	
„ 19.	Idem spoorweg van *Rotterdam* naar den *Hoek van Holland*	„	1,536,000	
„ 20.	Idem spoorweg van *Zwaluwe* naar *'s Hertogenbosch* . .	„	695,000	
„ 21.	Idem spoorweg van *Groningen* naar *Delfzijl*	„	170,000	
				f 4,601,3

2e Afd.: Uitbreiding.

Art. 22.	Uitbreiding van den spoorweg van *Arnhem* naar *Leeuwarden*	*f*	180,000
Art. 23.	Idem spoorweg van *Maastricht* naar *Breda*	„	200,000
„ 24.	Idem spoorweg van *Roosendaal* naar *Vlissingen* . . .	„	850,000
„ 25.	Idem spoorweg van *Zwolle* naar *Almelo*	„	11,000
		„	1,241,000.—

3e Afd.: Werken en uitgaven, door de bestaande exploitatie-contracten met kosten van aanleg gelijkgesteld.

Art. 26.	Kosten van de overbrugging van het *Hollandsch Diep*	*f*	65,000
„ 27.	Kosten tot herstel van schade, ontstaan door overstrooming, dijkbreuk, ijsgang, oorlog en oproer, en tot herstel van beschadiging door aanvaring.		*Memorie.*
		„	65,000.—

4e Afd.: Aankoop van spoorwegen, wat de kosten betreft met aanleg gelijkgesteld.

Art. 28.	Vergoeding aan 's Rijks schatkist van de ingevolge art. 2 der wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63) in het jaar 1886 gedane betalingen in mindering van het door *Nederland* verschuldigde aandeel in het totaal bedrag van den prijs van naasting der spoorwegen van *Antwerpen* naar den *Moerdijk* en van *Roosendaal* naar *Breda*	*f*	26,700
Art. 29.	Renten over het jaar 1886 aan *België* uit te keeren, ingevolge het bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63) bekrachtigde art. 16 van de overeenkomst van 31 October 1879 .	„	183,000
Art. 30.	Renten over het jaar 1886 aan *België* uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het station *Esschen*, ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, ter uitvoering van art. 17 der voor zooveel noodig bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63) bekrachtigde overeenkomst van 31 October 1879	„	2,400
		„	212,100.—

5e Afd.: Onvoorziene uitgaven.

Art. 31.	Onvoorziene uitgaven, daaronder begrepen vorderingen van afgesloten dienstjaren	„	630,600.—
		f	6,750,000.—

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij art. 1 dezer wet vastgestelde begrooting, worden aangewezen:

a. de som van *f* 1,250,000, beschikbaar gesteld bij het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1886;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens den aanleg van Staatsspoorwegen voor het dienstjaar 1885;

…elke gedurende het jaar 1886 uit den aanleg van Staatsspoorwegen

… uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29 en 30 van de bij deze …, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voor… …t van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* …worden aangevuld.

…T kan mede worden overgeschreven op *artikel* 27.

… van de bij deze wet vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het …rende uitgaven, de Staatsspoorwegen betreffende, die hare omschrijving niet …dere *artikelen* dezer begrooting.

…en voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

…elen, enz.

Gravenhage, den 25sten Januari 1886.

(*geteekend*) WILLEM.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 30 *Jan.* 1886.)

…ET van 25 *Januari* 1886, S. n°. 32, *betreft de definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar* 1886. (*Om plaats te winnen wordt slechts het hoofdinhoud medegedeeld.*)

Januari 1886. S. 32. Suriname.

1°	Afdeeling:	Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst .	*f* 133,186.75
2°	"	Justitie en politie	" 383,873.50
3°	"	Administratie van Financiën	" 102,180.—
4°	"	Immigratie en kolonisatie	" 75,085.—
5°	"	Eeredienst, onderwijs, armenzorg en burgerlijk geneeskundige dienst.	" 354,632.60
6°	"	Bouwdepartement	" 161,755.—
7°	"	Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening en seinwezen	" 99,885.50
8°	"	Pensioenen, wachtgelden, toelagen en onderstanden	" 182,423.20
9°	"	Onvoorziene uitgaven	" 20,000.—
			f 1,513,021.55

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.
B. Inkomsten van onderscheiden aard.
C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.

---

25 *Januari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende mededeeling van een verbeterd model voor de nationaliteitsbewijzen. (1)

Ik heb de eer UHEG. hierbij te doen toekomen een verbeterd model voor nationaliteitsbewijzen, met verzoek voortaan dit model te gebruiken in plaats van dat, behoorende bij het schrijven van mijn ambtsvoorganger van 4 Juni 1875, n°. 8, 2e afdeeling.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

MODEL.

De Commissaris des Konings in de provincie . . .

Gezien het verzoek van X.;

Gelet op de ingewonnen berichten, waaruit blijkt,

(1) Ten vervolge op deze missive, heeft de Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, bij missive van 23 Februari 1886, n°. 791, afdeeling B. B., te kennen gegeven dat voor kostelooze afgifte van nationaliteitsbewijzen aan in het buitenland woonachtige Nederlanders, genoegen kan worden genomen met een bewijs van onvermogen afgegeven door een Nederlandsch consulair ambtenaar, in wiens ressort die Nederlanders wonen.

dat X., geboren te N., wonende te M., is Nederlander door (geboorte, vestiging, huwelijk, naturalisatie);

Verklaart dat X. naar de Nederlandsche wet is Nederlander en als zoodanig (met echtgenoot en kinderen) weder hier te lande moet worden toegelaten, zoodra (zij, hij) het verlangt.

Deze verklaring is geldig voor één jaar

Gegeven te . . . . ., den . . . . .

—

28 *Januari* 1886. BESLUIT, bepalende, dat voorloopig buiten uitvoering zullen blijven al. 2 van art. 1 van het Koninklijk besluit van 19 September 1867 (*Staatsblad* n°. 160) en de Koninklijke besluiten van 4 Augustus en 7 September 1885 (*Staatsblad* n°s. 172 en 179), betreffende de Schutterijen. S. 33.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 December 1885, n°. 1694, S, afdeeling Militie en Schutterijen.

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Januari 1886, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 26 Januari 1886, n°. 107, S., afdeeling Militie en Schutterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat voorloopig en totdat daaromtrent door Ons nader zal zijn beschikt, geen verdere uitvoering zal worden gegeven aan de tweede zinsnede van art. 1 van Ons besluit van 19 September 1867 (*Staatsblad* n°. 160) en aan Ons besluit van 4 Augustus 1885 (*Staatsblad* n°. 172), en dat Ons besluit van 7 September 1885 (*Staatsblad* n°. 179) voorloopig buiten uitvoering en mitsdien de bestaande dienstdoende en rustende schutterijen voor'shands op den tegenwoordigen voet zullen blijven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten Januari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 1 *Febr.* 1886.)

—

28 *Januari* 1886. MISSIVE van den Commissaris des Konings in Overijssel, betreffende telegrammen in zaken van politie.

Naar aanleiding van een schrijven van een der burgemeesters in deze provincie — waarbij de wenschelijkheid werd betoogd dat telegrammen van burgemeesters, in plaatsen waar geen commissaris van politie is gevestigd, in zaken van politie, op gelijke wijze worden behandeld als die welke gewisseld worden tusschen de commissarissen van politie en de officieren van justitie — verleende ik in die zaak mijne tusschenkomst bij het betrokken departement.

Het hiernevens gevoegd afschrift der missive van Zijne Excellentie den Minister van Justitie, van 7 Januari 1886, 5e afdeeling, n°. 172, gericht aan diens ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken, is daarvan het gevolg.

Met het oog op het slot dier missive, heb ik gemeend U van den inhoud er van mededeeling te moeten doen.

De Comm. des Konings in de prov. Overijssel,
(*get.*) GEERTSEMA.

De bedoelde missive luidt als volgt:

's Gravenhage, 7 Januari 1886.

Onder terugzending der stukken, gevoegd geweest bij Uwer Excellentie's schrijven van 30 December ll., n°. 5764, heb ik de eer te melden dat mijnerzijds bedenking bestaat tegen uitbreiding van den vroeger genomen maatregel, waarbij aan sommige ambtenaren vergunning is verleend om, zonder voorafgaande betaling gebruik te maken van den telegraaf tot verzending van berichten den dienst van mijn departement betreffende.

De talrijke terugvorderingen toch van door het bestuur van den rijkstelegraaf aan mijn departement in rekening gebrachte kosten voor berichten, die bij nader onderzoek blijken door anderen te moeten worden gedragen, zouden door bedoelde uitbreiding aanmerkelijk vermeerderen, terwijl ook te verwachten zou zijn, zooals de ondervinding reeds heeft geleerd, het gebruik van den telegraaf voor aangelegenheden die anders bij gewone briefwisseling worden behandeld.

Kosten van telegrammen voor den dienst van mijn departement kunnen door de burgemeesters worden in rekening gebracht bij een declaratie in duplo op ongezegeld papier in te dienen na

afloop van elk kwartaal elk halfjaar of elk jaar naar kenze.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

3 *Februari* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 23 Februari 1882 (*Staatsblad* n°. 39), houdende bepalingen ter uitvoering van art. 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 34.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70);

Gelet op Ons besluit van 23 Februari 1882 (*Staatsblad* n°. 39), tot uitvoering van bovenvermeld wetsartikel;

Gezien de akte van *Lissabon*, van 21 Maart 1885, tot aanvulling van het verdrag van *Parijs* van 3 November 1880;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 30 Januari 1886, n°. 11, afdeeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan hetgeen volgt:

Art. 1. Ons voormeld besluit van 23 Februari 1882 (*Staatsblad* n°. 39) wordt in dien zin aangevuld, dat:

1°. in het verkeer met de landen, die wederkeerig zullen blijken daartoe bereid te zijn, kunnen verzonden worden pakketten:

a. tot een gewicht van vijf kilogram;

b. met eene aangegeven waarde, het bedrag van *f* 500.— niet te boven gaande;

c. met een te verrekenen bedrag van niet meer dan *f* 150.—;

2°. de afzender van een pakket, tegen een vooruit te betalen port van 10 cent, daarvan een bericht van ontvang kan bekomen;

3°. de schadeloosstelling wegens verloren geraakte of beschadigde pakketten:

a. wordt verhoogd tot een maximum van *f* 12.50, in het verkeer met die landen, die pakketten tot een gewicht van vijf kilogram toelaten;

b. bij aangifte van waarde het bedrag der aangegeven waarde niet kan te boven gaan.

2. Dit besluit treedt in werking den 1sten April 1886.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden opgenomen.

's Gravenhage, den 3den Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 13 *Febr.* 1886.)

—

9 *Februari* 1886. MISSIVE van den Minister van Oorlog, betreffende opkomst met spoed van militien-verlofgangers.

Bij mijne beschikking van 10 Januari 1885, VIIe afdeeling, militie en schutterij, n°. 44, werd art. 26 van het voorschrift, behoorende bij mijne beschikking van 16 Juni 1883, VIIe afdeeling, militie en schutterij, n°. 43, in dier voege gewijzigd, dat het telegram, bevattende de uitnoodiging tot oproeping in werkelijken dienst van militien-verlofgangers die *met spoed* onder de wapenen moeten komen, door het departement van oorlog *rechtstreeks aan de burgemeesters in de onderscheidene gemeenten van het rijk* zal worden toegezonden.

Van beide beschikkingen is U indertijd een exemplaar geworden, met verzoek, de onder U ressorteerende burgemeesters met den inhoud daarvan voor zooveel noodig, in kennis te stellen.

De wijziging van het aangehaalde artikel 26 had kennelijk ten doel, te bevorderen dat bedoelde uitnoodiging tot oproeping op de snelste en zekerste wijze ter kennis kome van den ambtenaar door wien de oproeping moet geschieden. Werd reeds daardoor eene spoedige *oproeping onder de wapenen* van de aangewezen militien-verlofgangers in de hand gewerkt, nog meer is zulks het geval nu de voor de oproeping bestemde openbare kennisgevingen in gereedheid zijn gebracht, zóó, dat daarin alleen nog behoeft te worden vermeld het uur van oproeping.

De exemplaren dier kennisgeving, welke voor de onderscheidene gemeenten der provincie noodig zijn, worden U hierbij toegezonden, ten einde ieder van de burgemeesters in het bezit te kunnen stellen van het door hem verlangde aantal exemplaren.

Bereids is met de toezending dezer exemplaren rekening gehouden bij mijne beschikking van 29 December 1885, VIIe afdeeling, militie en schutterij, n°. 23, waarbij o. a. is bepaald, dat aan het meerbedoeld art. 26, zooals het luidt na de vroeger daarin gebrachte wijziging, als laatste alinea's worden bijgevoegd de twee volgende:

»De openbare kennisgevingen, waarvan aan de »burgemeesters door het departement van oorlog »een voldoend aantal exemplaren is verstrekt, »worden ingevuld overeenkomstig het *militie-»telegram.*"

»Als uur van *oproeping* wordt in de openbare »kennisgeving aangegeven het in het militie-»telegram aangeduide uur, waarop dit telegram »te *'s Gravenhage* aan het rijkstelegraafkantoor »is aangeboden."

Bij laatstgenoemde beschikking is tevens wijziging gebracht in andere daarbij genoemde voorschriften, met name ook in het voorschrift betreffende dienstreizen van manschappen der nationale militie, en »het betalen en verrekenen van de »kosten daarvan," vastgesteld bij de beschikking van 16 Mei 1883, VIe afdeeling, intendance, nº. 34, (Recueil Militair, beknopte uitgave, bladz. 2261), van welk voorschrift U indertijd een exemplaar is gezonden. Van de thans daarin gebrachte wijziging wordt U hierbij almede een exemplaar toegezonden.

Deze wijzigingen beoogen allen eene spoedige *opkomst onder de wapenen* van de daartoe opgeroepen verlofgangers der militie.

Na het in werking treden dezer gewijzigde regeling zullen bij eene opkomst in werkelijken dienst van de militie *met spoed* de militien-verlofgangers niet meer door de burgemeesters der gemeenten hunner inwoning op de korpsen worden gedirigeerd, maar zich rechtstreeks op reis of op marsch moeten begeven.

Hiertoe zullen vóór het vertrek van de militiens met onbepaald verlof, achter in hunne zakboekjes de bij eene opkomst *met spoed* door hen te volgen reisroute, alsmede het vereischte getal bons en passagebiljetten voor het vervoer, nadat deze door de compagnies-, eskadrons- en batterijcommandanten zijn ingevuld, worden ingeplakt, enz.

Het opvragen en het terugzenden van de zakboekjes aan den man moet geschieden vanwege het korps door tusschenkomst van den burgemeester der gemeente, waar de verlofganger gevestigd is.

Door mij is bepaald, dat de nieuwe regeling eener opkomst *met spoed* geacht moet worden in te gaan op 1 *Mei aanstaande* en dat dus vóór dien datum de zakboekjes der militien-verlofgangers — hiervan uitgezonderd die, welke omstreeks Mei aanstaande gepasporteerd worden — moeten zijn opgevraagd, ingevuld en teruggezonden.

In verband hiermede worden de commandeerende officieren van korpsen, welke gedeeltelijk uit militie zijn samengesteld, door mij aangeschreven, bij het opvragen en terugzenden dier zakboekjes te werk te gaan op gelijke wijze, als vermeld in mijne aanschrijving van 11 April 1885, VIIe afdeeling, nº. 48 en U lijsten als daarin bedoeld uiterlijk op 25 Februari aanstaande te zenden, terwijl ik onder verwijzing naar den verderen inhoud van die aanschrijving U verzoek, eene spoedige invulling van die zakboekjes zooveel doenlijk te willen bevorderen.

Wijders heb ik de eer U uit te noodigen het vorenstaande, voor zooveel noodig, ter kennis te brengen van de onder U ressorteerende burgemeesters, hun te verzoeken in deze, waar noodig, hunne tusschenkomst en medewerking te willen verleenen en hun mede te deelen, dat de thans nog in werking zijnde regeling eener opkomst *met spoed* op 1 Mei aanstaande komt te vervallen.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

VERANDERING *in het voorschrift, betreffende dienstreizen van manschappen der nationale militie en het betalen en verrekenen der kosten daarvan, vastgesteld bij de beschikking van* 16 *Mei* 1883, VIe *afd.*, nº. 34.

§ 19 *wordt ingetrokken en vervangen door:*

§ 19. Bij eene opkomst *met spoed* is het bepaalde bij § 18 niet van toepassing en worden de vervoerbewijzen en het daggeld, bedoeld bij § 16, niet door den burgemeester verstrekt.

Bij die opkomst wordt gehandeld als volgt:

a. De militiens, die in de plaats voor de opkomst bestemd wonen, handelen zooals bij § 15 is voorgeschreven.

b. De militiens, die — om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van 15 kilometer of minder hebben af te leggen, begeven zich rechtstreeks daarheen. Zij hebben geen recht op vervoer voor rijks rekening; zoo noodig maken zij evenwel gebruik van het passagebiljet of de passagebiljetten, daartoe in hun zakboekje voorkomende.

c. De militiens, die — om de plaats voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van meer dan 15 kilometer hebben af te leggen, begeven zich eveneens rechtstreeks daarheen, overeenkomstig de reisroute in hun zakboekje aangewezen. Zij maken voor de reis gebruik van de bons of passagebiljetten, daartoe in hun zakboekje voorhanden.

d. Kan daardoor vertraging in de opkomst der militiens voorkomen en dus *spoed* bevorderd worden, dan kunnen de burgemeesters zich voor gemachtigd houden, de onder *c* bedoelde militiens hunner gemeente met bijzondere vervoermiddelen (rijtuigen, karren of wagens, vaartuigen, enz.) te doen overbrengen naar de spoorweg- of tramstations of naar de aanlegplaatsen der stoombooten. De daardoor veroorzaakte kosten worden gestaafd door bewijzen model n°. 4 en komen ten laste van het rijk.

e. Het daggeld, waarop de militiens volgens § 16 recht hebben, wordt hun, onmiddellijk na aankomst bij het korps, betaald door de zorg van den commandant van de compagnie, het eskadron of de batterij.

Daarvan worden staten opgemaakt volgens het hierbij gevoegde model n°. 5*a*. (1) terwijl van de bedragen der staten door de hoofdadministratie van het korps eene declaratie in tweevoud opgemaakt en ter verevening aan het departement van oorlog gezonden wordt.

f De bons en passagebiljetten, bedoeld onder *b* en *c*, worden opgemaakt volgens de hierbij gevoegde modellen n°. 9 en 10 (1) en zijn uitsluitend bestemd voor de reizen bij opkomst met spoed.

—

12 *Februari* 1886. BESLUIT, tot vaststelling van het model, waarnaar de loten der Staatsloterij vervaardigd worden. S. 35.

WIJ WILLEM III, ENZ.

In aanmerking nemende, dat volgens art. 2 van Ons besluit van den 14den December 1885 (*Staatsblad* n°. 256) de loten der Staatsloterij worden vervaardigd naar een door Ons vast te stellen model;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 8sten Februari 1886, n°. 42, Registratie;

Hebben besloten en besluiten:

Tot vaststelling van het model, waarnaar de loten der Staatsloterij worden vervaardigd, te bepalen hetgeen volgt:

De loten der Staatsloterij worden gedrukt op papier van ongeveer 39 bij 53,4 centimeter, waarin als watermerk voorkomt, op de grootste breedte, aan de bovenzijde het woord "Nederlandsche" en aan de benedenzijde het woord "Staatsloterij" en tusschen die twee woorden het Rijkswapen, vastgehouden door twee gekroonde leeuwen, boven een lint met de spreuk "Je Maintiendrai".

Elk lot vertoont twintig rechthoeken, ieder met inbegrip van den zwarten rand, die hem omsluit, breed 11,4 en hoog 6,5 centimeter, in vier rijen naast elkander, iedere rij van vijf stuks.

Elke rechthoek heeft een gekleurden onderdruk, waarin voorkomen de letters **N. S. L.** Van de letter S zijn alleen zichtbaar de bovenste en benedenste gedeelten, waartusschen een medaillon, waarin de gekroonde leeuw uit het Rijkswapen afgebeeld is.

De loten geldig voor alle klassen en die geldig voor elke klasse afzonderlijk zijn onderling, wat den onderdruk betreft, verschillend van kleur.

Over dien onderdruk is in zwarte letters gedrukt:

Nederlandsche Staatsloterij, vastgesteld . . . . . ingevolge de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142).

Bewijs van $\frac{1}{20}$ aandeel in het Lot Nommer . . . . geldig voor alle klassen.

Uitgegeven aan den collecteur *De Directeur der Staatsloterij*,

. . . . . .

Onder de woorden "De Directeur der Staatsloterij" wordt gedrukt de handteekening van dien ambtenaar, terwijl onder de woorden "Uitgegeven aan den collecteur" worden gedrukt de naam en standplaats van den collecteur, aan wien het lot wordt uitgegeven. Indien het lot wordt uitgegeven aan een der personen in art. 24 der voormelde wet bedoeld, dan wordt in plaats van het woord "collecteur" gedrukt "voormaligen gedelegeerde der eerste klasse" en daaronder de naam en de standplaats van dien persoon.

Tusschen de woorden "Nederlandsche" en "Staatsloterij" is gedrukt het Rijkswapen, op dezelfde wijze vastgehouden en boven een lint als in het watermerk.

De loten, die slechts voor één klasse geldig zijn, wijzen in iederen rechthoek de klasse waarvoor zij geldig zijn aan, door in plaats van de woorden "voor alle klassen", te vermelden "voor de eerste klasse", "voor de tweede klasse", "voor de derde klasse", "voor de vierde klasse", of "voor de vijfde klasse".

Bovendien behelzen die loten in iederen rechthoek aan de linkerzijde in cijferschrift het nommer

(1) Deze modellen zijn hierna niet opgenomen, omdat zij tot de militaire administratie behooren en bij deze steeds voorhanden zijn.

der klasse waarvoor zij geldig zijn en onderaan de vermelding:

„De verwisseling voor de volgende klasse moet uiterlijk drie dagen vóór de trekking geschieden."

De rand in zwarten druk, die iederen rechthoek omsluit, is aan de bovenzijde in het midden afgebroken. In de afgebroken ruimte staat in zwarten druk het volgnommer der loterij vermeld in cijferschrift, terwijl in den rechter benedenhoek boven den rand in zwarten druk het volgnommer van ieder der twintig rechthoeken van het lot in cijfers uitgedrukt is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 12den Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 16 *Febr.* 1886.)

—

12 *Februari* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 31 October 1885 te *'s Gravenhage* gesloten overeenkomst, houdende wijziging, voor zooveel het Belgisch grondgebied betreft, van het internationaal politie- en scheepvaartreglement op de *Maas*, den 20sten Mei 1843 tusschen *Nederland* en *België* vastgesteld, ter uitvoering van art. 9 van het tractaat van 19 April 1839 en van Hoofdstuk II, Sectie IV, van dat van 5 November 1842. S. 36.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 31 October 1885 te *'s Gravenhage* gesloten overeenkomst, houdende wijziging, voor zooveel het Belgisch grondgebied betreft, van het internationaal politie- en scheepvaartreglement op de *Maas*, den 20sten Mei 1843 tusschen *Nederland* en *België* vastgesteld, ter uitvoering van art. 9 van het tractaat van 19 April 1839 en van Hoofdstuk II, Sectie IV, van dat van 5 November 1842, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden:

VERTALING.

OVEREENKOMST *tusschen Nederland en België ter goedkeuring van het reglement van politie en scheepvaart voor het gedeelte der Maas gelegen op Belgisch grondgebied en ter wijziging van het internationaal reglement van den 20sten Mei* 1843, *betreffende de scheepvaart op de Maas.*

Zijne Majesteit de Koning der Belgen, het nuttig geacht hebbende de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 30sten April 1881, houdende een algemeen reglement van politie en scheepvaart voor de bevaarbare wateren onder bestuur van den Staat van toepassing te maken op het Belgisch gedeelte der Maas en die bepalingen door een bijzonder reglement van politie en scheepvaart aan te vullen; en

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden met Zijne Majesteit den Koning der Belgen van oordeel zijnde, dat het voegzaam is ten opzichte van het gedeelte der Maas gelegen op Belgisch grondgebied, zekere bepalingen van het internationaal reglement van den 20sten Mei 1843 in te trekken;

Hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden:

Jonkheer PIETER JOSEPH AUGUST MARIE VAN DER DOES DE WILLEBOIS, ridder 1ste klasse der Luxemburgsche orde van den Gouden Leeuw van het Huis van Nassau, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, groot-officier der orde van de Eikenkroon van Luxemburg, grootkruis der Belgische Leopoldsorde, enz., enz., Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

Baron AUGUST D'ANETHAN, groot-officier van Hoogstdeszelfs orde van Leopold, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van de Eikenkroon van Luxemburg, enz., enz., Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd Minister te 's Gravenhage;

dewelke, na uitwisseling hunner volmachten die in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent het navolgende zijn overeengekomen:

Art. 1. Wordt goedgekeurd het reglement gehecht aan deze overeenkomst, en bestemd om de politie en de scheepvaart van het gedeelte der Maas gelegen op Belgisch grondgebied te beheerschen. De bepalingen van het Koninklijk besluit van den 30sten April 1881, houdende een algemeen

reglement van politie en scheepvaart voor de bevaarbare wateren onder bestuur van den Belgischen Staat, worden op dat gedeelte der Maas van toepassing gemaakt.

2. Worden ingetrokken, voor zooveel betreft het gedeelte der Maas gelegen op Belgisch grondgebied, de bepalingen van het internationaal reglement van den 20sten Mei 1843, die niet in overeenstemming zijn met de bepalingen dier twee reglementen.

3. De Belgische Regeering zal de bevoegdheid hebben om het aantal der kantoren tot heffing der scheepvaartrechten eenzijdig te beperken of te vermeerderen. Zij zal bovendien de andere bepalingen der reglementen, na voorafgaande overeenstemming met de Nederlandsche Regeering, kunnen wijzigen.

Deze overeenkomst zal worden bekrachtigd en de acten van bekrachtiging zullen worden uitgewisseld te 's Gravenhage binnen den tijd van 3 maanden of, zoo mogelijk, vroeger.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden deze overeenkomst geteekend en daarop hun zegel gesteld hebben.

Gedaan te 's Gravenhage, in dubbel, den een en dertigsten dag der maand October van het jaar achttien honderd vijf en tachtig.

(*get.*) VAN DER DOES DE WILLEBOIS.
" Baron A. D'ANETHAN.

ANNEXE à la Convention, signée à La Haye le 31ème Octobre 1885, entre les Pays-Bas et la Belgique.

MINISTÈRES DES "FINANCES" ET DE "L'AGRICULTURE, DE L'INDUSTRIE ET DES TRAVAUX PUBLICS".

ADMINISTRATION DES PONTS ET CHAUSSÉES.

Meuse.

Règlement particulier de police et de navigation, complétant le règlement général du 30 Avril 1881.

La partie navigable de la Meuse, située en Belgique, se divise en deux sections: la première, entièrement canalisée, qui s'étend de la frontière française sous Agimont jusqu'à Liège (fonderie de canons), soit sur un parcours de 112 K. 920 m; la deuxième, partiellement canalisée, comprise entre ce dernier point et la frontière néerlandaise à Eysden, soit sur une longueur de 16 K. 749 m.

Art. **1.** Les dimensions maxima des bateaux et des radeaux sont renseignées dans le tableau ci-après:

MODE DE NAVIGATION.	Longueur.	Largeur.	Tirant d'eau sur la partie entièrement canalisée.	Hauteur des parties fixes au-dessus du niveau de flottaison normale.	*Observations.*
Bateaux. . . .	50 m	5,50	1,80 *	4,80	* Dans la deuxième section de la Meuse, à l'aval du barrage de la fonderie de canons, le tirant d'eau varie avec la hauteur des eaux.
Radeaux . . .	40 m	5	1,50 *		

Néanmoins la circulation des bateaux et radeaux ayant des dimensions plus grandes et susceptibles de naviguer sur certaines parties de la Meuse sans entraver la navigation ordinaire, sera tolérée par l'Ingénieur en Chef du service de cette rivière sous telles conditions que l'intérêt général pourrait exiger.

En temps de fortes eaux, la hauteur libre pour le passage des bateaux diminue avec l'importance de la crue.

2. Le halage, laissé entièrement libre, se fait sur la rive gauche entre la frontière française et le vieux pont de Meuse à Namur, sur la rive droite en aval de ce pont jusqu'à 50 mètres en amont du pont du chemin de fer Hesbaye-Condroz à Huy, et sur la rive gauche depuis ce dernier point jusqu'à la frontière néerlandaise.

3. A l'approche des écluses, à partir d'un point situé à 500 mètres en amont de l'ouvrage, les bateaux descendants doivent serrer la rive.

4. Les bateaux marchant en convois doivent opérer leur passage aux écluses et ponts mobiles successivement sans interposition d'autre bateaux; toutefois les bateaux d'un convoi, y compris, le cas échéant, le remorqueur, doivent franchir, autant que possible, les écluses de 100 m. en une même éclusée, de manière à éviter toute fausse manoeuvre et la difficulté de reconstituer le convoi à la sortie de ces écluses. Les bateliers doivent se conformer à cet égard aux ordres des éclusiers et des pontonniers.

Au point de vue du trématage, il est stipulé que le remorqueur ou le bateau qui se trouve à la tête du convoi commande la marche et l'ordre du passage pour tous les bateaux du convoi.

5. Les bateaux à vapeur qui ne jaugent pas plus de 80 tonnes, charge comprise, et qui font un service régulier de voyageurs ou un service mixte de voyageurs et de marchandises, peuvent être admis à marcher à une vitesse de plus de 180 m. fixée à l'art. 83 du règlement général, et ce moyennant une autorisation fixant les conditions spéciales auxquelles la marche des bateaux est subordonnée.

6. Toutes les embarcations légères non utilisées au transport des marchandises, de même que les embarcations d'agrément, doivent porter à leur poupe une plaque de métal sur laquelle doivent être peints, en caractères de 2 centimètres de hauteur, le nom, les initiales des prénoms et le domicile du propriétaire.

A l'approche des crues, toutes ces embarcations doivent être garées sur la terre ferme ou amarrées solidement aux rives.

7. Les droits de navigation sont fixés à 0.0016 par tonneau de chargement de 1000 kilogr. et par kilomètre.

8. Outre les cas d'exemption prévus par l'art. 57 du règlement général du 30 Avril 1881, sont également affranchis des droits de navigation et du permis de circulation à vide les bateaux qui sont déplacés en cas de baisse d'eau ou de toute autre circonstance, par suite des ordres de l'administration des ponts et chaussées, et qui reviennent à leur point de départ lorsque la cause qui a nécessité leur déplacement a cessé d'exister. Pour jouir de cette exemption, les patrons doivent être munis d'une déclaration signée par le conducteur des ponts et chaussées ou par les agents préposés à la police de la rivière. Cette déclaration est rédigée conformément au modèle annexé au présent arrêté, sous le n°. 2.

9. Les distances indiquées au tableau annexé au présent arrêté sous le n°. 1 serviront de base au calcul des droits.

10. Les bureaux de perception sont établis à Agimont et aux écluses n°. 4 à Dinant, 7 à Rivière, 9 à La Plante (Namur), 10 aux Grands-Malades (Namur), 11 à Maizeret, 13 à Andenelle, 14 à Ben-Ahin, 15 à Huy, 19 à Jemeppe, 1 à Angleur (canal de l'Ourthe), 20 à Avroy (Liége), 21 à Coronmeuse (Liége) et 23 à Visé.

Il sera, de plus, établi un bureau de contrôle à l'écluse n°. 3, à Anseremme.

11. Les bateaux seront jaugés à Liége, Huy, Namur ou Dinant, par des experts commissionnés par l'Ingénieur en Chef chargé du service spécial de la Meuse, à moins qu'ils ne l'aient été sur quelque autre ligne de navigation suivant les prescriptions du règlement général approuvé par arrêté Royal du 30 Avril 1881.

12. Lorsqu'un bateau ayant payé le droit en vue d'un parcours sur la Meuse entre Liége (Saint-Léonard) et la frontière néerlandaise, empruntera le canal de Liége à Maestricht, soit à Liége, soit à Visé, le droit payé à raison de ce parcours sera déduit, sur la production de la quittance, de la taxe à percevoir sur le canal, soit au bureau St. Léonard, soit à celui de Visé.

Gelet, dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging der genoemde overeenkomst, door Ons den 21sten Januari 1886 en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 25sten Januari d. a. v. onderteekend, den 30sten Januari 1886 te *'s Gravenhage* heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 9den Februari 1886, n°. 1289, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande overeenkomst, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 12den Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 22 *Febr.* 1886.)

—

12 *Februari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gedenkteekenen van geschiedenis en kunst.

Het is meermalen gebleken, dat van tijd tot tijd wordt overgegaan tot slooping of herstelling van gedenkteekenen van vaderlandsche geschiedenis en kunst, zonder dat mij vooraf de mededeeling wordt gezonden, bedoeld aan het slot mijner circulaire van 18 September 1883, n°. 2672, afdeeling K. W.

Dit geeft mij aanleiding U te verzoeken de gemeentebesturen Uwer provincie deze aangelegenheid in herinnering te brengen, met uitnoodiging aan de juiste nakoming der deswege door U gegeven voorschriften de hand te houden.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

17 *Februari* 1886. BESLUIT, houdende aanvulling van het tarief van bruggeld aan de brug over *de Donge* onder *Raamsdonk*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 46). S. 37.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 28sten November 1885, n°. 87, Dom., en van den 4den December 1885, n°. 25, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den Februari 1886, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 8sten Februari 1886, n°. 16, Domeinen, en van den 15den Februari 1886, litt. C, afdeeling Waterstaat A;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met intrekking van Ons besluit van 29 October 1881 (*Staatsblad* n°. 172) het tarief van bruggeld aan de brug over *de Donge* onder *Raamsdonk*, vastgesteld bij Ons besluit van 5 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 46), aan te vullen met het volgende:

„voor elke stoomtramlocomotief, vijf cent *f* 0,05
voor elken door stoomkracht bewogen ledigen goederenwagen, één cent . . . „ 0,01
voor elken anderen door stoomkracht bewogen tramwagen, drie cent . . . „ 0,03"

2. Dit besluit treedt in werking den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het gelijktijdig zal worden opgenomen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 17den Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 25 *Febr.* 1886.)

—

18 *Februari* 1886. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, betreffende de verstrekking en verantwoording van munitiën tot draagbare vuurwapenen aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen.

De Minister van Oorlog,

Overwegende, dat het *Voorschrift op de verstrekking en verantwoording van munitiën tot draagbare vuurwapenen aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen* herziening vereischt;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken:

de beschikking van 10 Maart 1879, IVe Afd. Art., n°. 68, met het daarbij behoorende voorschrift en de bijlagen, en de beschikking van 19 Juli 1883, IVe Afd. Art., n°. 33;

B. Vast te stellen:

het hierbij gevoegde *Voorschrift op de verstrekking en de verantwoording van munitiën tot draagbare vuurwapenen aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen.*

(*get.*) WEITZEL.

VOORSCHRIFT *op de verstrekking en de verantwoording van munitiën tot draagbare vuurwapenen aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen.*

Art. 1. *a.* Voor alle korpsen en inrichtingen van het leger kunnen worden aangevraagd zooveel scherpe en losse patronen en patronen tot kamerschietcylinders als voor den dienst en de oefeningen vereischt worden, alsmede de benoodigde bestanddeelen tot het vetten of opnieuw inpakken van patronen;

b. Voor de dienstdoende schutterijen kunnen jaarlijks voor ieder officier en voor ieder *afge-*

exerceerden onderofficier en mindere worden aangevraagd:

1°. *Zestig* scherpe patronen tot achterlaadgeweren;

2°. *Tien* losse patronen tot achterlaadgeweren;

3°. *Dertig* scherpe patronen tot kamerschietcylinders.

Voor schutterijen, die geene schietbaan ter beschikking hebben, kunnen, *in plaats van* de patronen bedoeld onder punt 1, worden aangevraagd: *zestig* patronen van de soort onder punt 3 genoemd.

De commandanten der schutterijen moeten, bij hunne aanvragen om munitiën, de sterkte aan officieren en aan afgeëxerceerde onderofficieren en minderen door eene schriftelijke verklaring opgeven, zoo noodig onder bijvoeging, dat over geene schietbaan kan worden beschikt.

2. De munitiën kunnen achtereenvolgens en naar gelang der behoefte door den korps- of detachementscommandant en door den commandant der dienstdoende schutterij worden aangevraagd.

De verstrekking der munitiën zal in den regel plaats hebben voor ieder garnizoen of dienstdoende schutterij, uit de artillerie-magazijnen, vermeld op de hierachter gevoegde staten, Litt. A en B; de aanvragen om *losse* patronen tot revolvers moeten echter voor *alle* garnizoenen worden gericht aan den directeur der artilleriestapel- en constructie-magazijnen.

De aanvragen moeten ingericht zijn overeenkomstig het hierbij gevoegde model n°. 1.

De magazijnmeesters der artillerie bepalen zich, overeenkomstig hunne instructie, tot het *afgeven* van de aangevraagde munitiën; de *verzending* dezer munitiën moet geschieden door de zorg van hem, die de aanvrage doet.

Wanneer in de standplaats van het artilleriemagazijn of in het garnizoen, waar de munitie benoodigd is, treinbespanningen beschikbaar zijn, zullen de munitiën, bestanddeelen, enz. ten behoeve van de korpsen van het leger, door bespannen transportwagens of patrooncaissons moeten overgebracht worden, indien de af te leggen afstand niet zoo groot is, dat de bespanning daartoe buiten haar garnizoen nachtverblijf zou moeten houden.

In alle andere gevallen behoort de wijze van verzending door den commandant van het korps of onderdeel, waarvoor de munitie bestemd is, in verband met de bestaande voorschriften te worden bepaald.

Mocht de verzending per spoorweg geschieden, dan zal hiervan door hem, die de aanvraag doet, kennis worden gegeven aan den betrokken magazijnmeester der artillerie, die alsdan zorg moet dragen, dat de inpakking plaats heeft volgens de daaromtrent bestaande voorschriften.

Kan het vervoer der patronen om de eene of andere reden niet per spoorweg geschieden, en is dit te water ook niet mogelijk, dan zullen, voor de korpsen van het leger, door den commandant der vesting-artillerie de noodige transportwagens of patrooncaissons uit 's Rijks magazijnen beschikbaar worden gesteld, voor welke voertuigen dan de noodige bespanningen aan de gemeentebesturen kunnen worden gevraagd. Deze voertuigen moeten, na gemaakt gebruik, worden ingeleverd in de artillerie-magazijnen, waaruit zij zijn verstrekt.

De aanvragen om munitiën voor de dienstdoende schutterijen moeten door den burgemeester der gemeente, waartoe de schutterij behoort, voor „gezien" geteekend worden.

Het reçu aan den voet der aanvrage gesteld, dat geteekend moet worden door den persoon met het overnemen der munitiën belast, dient tot verantwoording van den daarbij betrokken magazijnmeester der artillerie.

3. Omtrent de kogels en hulzen, afkomstig van de gebruikte patronen, gelden voor de korpsen van het leger de navolgende bepalingen:

1°. De looden kogels moeten na het schieten zooveel doenlijk teruggezocht, en de hulzen, zoowel van scherpe als van losse patronen, moeten verzameld en zooveel mogelijk ongeschonden bewaard worden.

2°. De teruggevonden kogels moeten bij de korpsen op de meest voordeelige wijze te gelde gemaakt worden.

3°. De teruggebrachte hulzen moeten bij het korps met petroleum worden gezuiverd, hetgeen dadelijk na den afloop der schietoefeningen behoort te geschieden, omdat alsdan het kruitslijm, vet, enz. gemakkelijk verwijderd wordt. Na het wasschen moeten de hulzen, verzameld in kisten of paktonnen, in de artillerie-magazijnen worden ingeleverd, zullende voor elke 10 hulzen van patronen tot geweren en karabijnen of 15 hulzen van patronen tot revolvers 1 cent worden vergoed. De noodige petroleum beboort bij de korpsen aangeschaft, en uit de opbrengst van de ingeleverde hulzen en den verkoop der teruggevonden kogels bestreden te worden.

4°. Op de kisten en tonnen, waarin hulzen zijn gepakt, moet, vóór het inleveren, eene etiquette worden geplakt, aanduidende het aantal en de soort van hulzen, het korps en c. q. het onderdeel of de onderdeelen waarvan zij afkomstig zijn, alsmede den datum, waarop de inlevering geschiedt. Het inpakken der hulzen moet steeds geschieden in tegenwoordigheid van een officier, bij voorkeur den officier van wapening, die nauwlettend moet toezien, dat in dezelfde kist of ton alléén hulzen van verschoten scherpe of wel alléén hulzen van verschoten losse patronen worden gepakt. Tevens moet er ten strengste voor worden gewaakt, dat geen *scherpe* of *losse patronen*, en *geheel* of *gedeeltelijk gevulde hulzen*, alsmede *hulzen met slaghoedjes* onder de in te leveren hulzen worden gemengd. Bijaldien de hulzen bij de inlevering niet voldoende gezuiverd worden bevonden, moeten zij door de zorg van den betrokken magazijnmeester opnieuw met petroleum worden gewasschen, en de daarop vallende kosten door hem van het bedrag der vergoeding afgetrokken worden.

5°. De inlevering der van de verbruikte patronen afkomstige hulzen moet geschieden:

a. door de garnizoenen, waar artillerie-magazijnen gevestigd zijn, in die magazijnen, zooveel mogelijk in de eerste maand van elk kwartaal;

b. door de garnizoenen, waar geen artillerie-magazijnen gevestigd zijn, in de artillerie-magazijnen te *Delft*, zooveel mogelijk in de eerste maand van elk half jaar.

6°. De betalingen voor de inlevering van hulzen geschieden door de magazijnmeesters der artillerie aan de korps- of detachementscommandanten.

7°. De inlevering van patroonhulzen moeten op de munitie-livretten worden aangeteekend.

8°. De opbrengst van die inleveringen, alsmede de gelden, voortgekomen van den verkoop der teruggevonden kogels, moeten, na aftrek van de kosten der voor het zuiveren van de hulzen gebezigde materialen, besteed worden op de wijze, in de voorschriften betreffende de wapenen en schietoefeningen aangewezen.

9°. Ledige kisten en tonnen worden, op aanvrage van de korps- of detachementscommandanten, door de magazijnmeesters der artillerie verstrekt.

4. De patroonhulzen, afkomstig van de schietoefeningen der dienstdoende schutterijen, kunnen desverkiezende eveneens in de artillerie-magazijnen ter plaatse of in die te *Delft* worden ingeleverd; het gestelde in de punten 3, 4, 5 en 9 van art. 3 is alsdan ook voor de dienstdoende schutterijen van toepassing.

5. Voor de inlevering van *beschadigde* munitiën en bestanddeelen, zal, op aanvrage van den korps- of detachementscommandant door den commandant der vesting-artillerie, bijaldien de munitiën niet uit de magazijnen te *Delft* worden ontvangen, en anders door den directeur der artillerie- stapel- en constructie-magazijnen, machtiging tot inlevering worden verleend. Op gelijke wijze zal machtiging worden verstrekt voor de inlevering van munitiën, die niet voegzaam medegevoerd kunnen worden, wanneer een korps, wegens garnizoensverandering of tot het betrekken van kampementen, zijn garnizoen verlaat. Zoodanige munitiën zullen, zoo zij nog in bekwamen staat zijn, het eerst moeten worden uitgegeven.

6. Bij alle korpsen of afzonderlijke detachementen daarvan, alsmede bij de dienstdoende schutterij van elke gemeente moet een munitie-livret van het hierbij onder n°. 2 overgelegde model worden aangehouden, waarin de uit 's Rijks magazijnen ontvangen munitiën, met uitzondering van de losse patronen tot revolvers, waarvan geene aanteekening behoeft te geschieden, worden verantwoord. Deze munitie-livretten moeten door den commandant der vesting-artillerie en, voor zooveel betreft de korpsen en schutterijen, die hunne munitiën uit de magazijnen te *Delft* ontvangen, door den directeur der artillerie- stapel- en constructie-magazijnen aan de commandanten der korpsen en aan die van de dienstdoende schutterijen worden toegezonden.

De munitie-livretten moeten op het titelblad, de handteekening van den commandant der vesting-artillerie of van den laatstgenoemden directeur dragen, terwijl al de folio's door dien commandant of directeur geparafeerd moeten zijn.

Op de eerste bladzijde moet in de livretten der schutterijen op den 31sten December van elk jaar worden ingevuld de sterkte der schutterij op dien datum en het grootste aantal officieren, onderofficieren en minderen, dat in het afgeloopen jaar aan de schietoefeningen heeft deelgenomen. Deze invulling wordt door den commandant der dienstdoende schutterij met zijne handteekening bevestigd.

7. Op de tweede en verder op alle evene bladzijden van het munitie-livret moeten de hoeveelheden der ontvangen munitiën en bestanddeelen en de datums van ontvangst worden vermeld, gewaarmerkt door de handteekening van den

magazijnmeester der artillerie of door die van den korps- of detachementscommandant, die de munitiën heeft afgegeven. Ook moeten op deze bladzijden de hoeveelheden der van de schietoefeningen afkomstige ledige hulzen worden ingevuld.

8. Op de derde en op elke verdere onevene bladzijde van het munitie-livret moet van alle inleveringen en afgiften melding gemaakt worden. De inleveringen moeten worden gewaarmerkt door de handteekening van den magazijnmeester; de afgiften door de handteekening van den commandant van het korps of detachement, waaraan de afgifte plaats heeft.

9. Jaarlijks, en wel vóór den 10den Januari, zendt de commandant van het korps of van de dienstdoende schutterij het afgesloten munitie-livret aan den commandant der vesting-artillerie en, voor zooveel betreft de korpsen en schutterijen, die hunne munitiën uit de magazijnen te *Delft* ontvangen, aan den directeur der artillerie-stapel- en constructie-magazijnen. De opzending van het livret moet ook geschieden wanneer bij het korps of de dienstdoende schutterij gedurende het afgeloopen jaar geene munitie is ontvangen of verbruikt.

10. Na akkoordbevinding, voor zoover betreft de ontvangsten uit of de inleveringen in de magazijnen onder hun beheer, zendt genoemde commandant of directeur de livretten geteekend aan de commandanten der korpsen of schutterijen terug.

11. Bij elk korps en bij elke dienstdoende schutterij moet, behalve het meerbedoeld munitie-livret, een dagboek aangehouden worden, waarin aan de eene zijde aanteekening zal moeten worden gedaan van alle ontvangen munitiën en bestanddeelen en aan de andere zijde vermeld behoort te worden, wanneer en tot welk einde een en ander is uitgegeven of waarom het is ingeleverd, terwijl het munitie-livret ten alle tijde dient tot staving der ontvangsten en inleveringen, welke in dit dagboek worden vermeld.

De folio's van meergenoemd boek moeten geparafeerd worden door de commandanten der korpsen of dienstdoende schutterijen.

Mij bekend,

De Secr.-Generaal van het Departement van Oorlog,

(*get.*) KRAMER.

STAAT LITT. A.

STAAT, *aanduidende de artillerie-magazijnen, waaruit de garnizoenen de noodige munitiën tot draagbare vuurwapenen moeten ontvangen.* (1)

GARNIZOENEN.	ARTILLERIE-MAGAZIJNEN.
Amersfoort	Amsterdam.
Amsterdam	idem.
Arnhem	Gorinchem.
Assen	Amsterdam.
Bergen-op-Zoom	Willemstad.
Breda	Geertruidenberg.
Delft	Amsterdam.
Deventer	idem.
Doesburg	idem.
Geertruidenberg	Geertruidenberg.
Gorinchem	Gorinchem.
Gouda	Amsterdam.
Grave	Heusden.
's Gravenhage	Amsterdam.
Groningen	idem.
Haarlem	idem.
Harderwijk	idem.
den Helder	idem.
Hellevoetsluis	Willemstad.
's Hertogenbosch	Heusden.
Hoorn	Amsterdam.
Kampen	idem.
Leeuwarden	idem.
Leiden	idem.
Maastricht	Heusden.
Middelburg	Willemstad.
Naarden	Amsterdam.
Nieuwersluis	idem.
Nijmegen	Gorinchem.
Roermond	Heusden.
Schoonhoven	Amsterdam.
Utrecht	idem.
Venlo	Heusden.
Vlissingen	Willemstad.
Willemstad	idem.
Zutphen	Amsterdam.
Zwolle	idem.

(1) Is geldig voor alle korpsen en inrichtingen van het leger, die in de vermelde garnizoenen verblijf houden of gevestigd zijn, met uitzondering van het wapen der Koninklijke Maréchaussee, dat de benoodigde patronen steeds uit de artillerie-magazijnen te *Delft* moet ontvangen.

STAAT LITT. B.

STAAT, *aanduidende de artillerie-magazijnen, waaruit de dienstdoende schutterijen de noodige munitiën tot draagbare vuurwapenen moeten ontvangen.*

SCHUTTERIJEN.	ARTILLERIE-MAGAZIJNEN.
Zuidholland.	
Brielle	Amsterdam.
Delft	idem.
Dordrecht	Gorinchem.
Gorinchem	idem.
Gouda	Amsterdam.
's Gravenhage	idem.
Hellevoetsluis	Willemstad.
Katwijk	Amsterdam.
Leiden	idem.
Maassluis	idem.
Middelharnis	Willemstad.
Oud-Beijerland	idem.
Rotterdam	Amsterdam.
Schiedam	idem.
Schoonhoven	idem.
Vlaardingen	idem.
Woerden	idem.
Noordholland.	
Alkmaar	Amsterdam.
Amsterdam	idem.
Beverwijk	idem.
Edam	idem.
Enkhuizen	idem.
Haarlem	idem.
den Helder	idem.
Hilversum	idem.
Hoorn	idem.
Huizen	idem.
Purmerend	idem.
Weesp	idem.
Wormerveer	idem.
Zaandam	idem.
Utrecht.	
Amersfoort	Amsterdam.
Utrecht	idem.
Zeist	idem.
Noordbrabant.	
Bergen-op-Zoom	Willemstad.
Breda	Geertruidenberg.
Eindhoven	Heusden.
Grave	idem.
Helmond	idem.
's Hertogenbosch	idem.
Oosterhout	Geertruidenberg.
Rosendaal	Willemstad.
Tilburg	Heusden.
Waalwijk	idem.
Zevenbergen	Willemstad.
Zeeland.	
Goes	Willemstad.
Middelburg	idem.
Vlissingen	idem.
Zierikzee	idem.
Limburg.	
Maastricht	Heusden.
Roermond	idem.
Sittard	idem.
Venlo	idem.
Gelderland.	
Arnhem	Gorinchem.
Culenborg	idem.
Doesburg	Amsterdam.
Harderwijk	idem.
Nijkerk	idem.
Nijmegen	Gorinchem.
Tiel	idem.
Zalt-Bommel	idem.
Zutphen	Amsterdam.
Overijssel.	
Deventer	Amsterdam.
Enschede	idem.
Kampen	idem.
Oldenzaal	idem.
Rijssen	idem.
Stad-Almelo	idem.
Steenwijk	idem.
Zwartsluis	idem.
Zwolle	idem.
Friesland.	
Bolsward	Amsterdam.
Dokkum	idem.
Franeker	idem.

SCHUTTERIJEN.	ARTILLERIE-MAGAZIJNEN.
Harlingen	Amsterdam.
Haskerland	idem.
Leeuwarden	idem.
Lemsterland	idem.
Sneek	idem.
Groningen.	
Groningen	Amsterdam.
Nieuwe-Pekela	idem.
Oude-Pekela	idem.
Veendam	idem.
Wildervank	idem.
Winschoten	idem.
Drenthe.	
Assen	Amsterdam.
Hoogeveen	idem.
Meppel	idem.

MODEL N°. 1.

(Benaming van het korps en detachement of van de dienstdoende schutterij).

Aanvraag tot het bekomen van munitiën en bestanddeelen ten behoeve van $\frac{\text{hovengenoemd korps}}{\text{bovengenoemde}}$ $\frac{\text{of detachement}}{\text{schutterij}}$ tot het houden van schietoefeningen. enz. voor den dienst van 18 . ., bij artikel 1 van het Voorschrift van 18 Februari 1886, IV° afd. Art., n°. 7, toegestaan.

2000, zegge *twee duizend* patronen scherpe n°. 2 tot Kl. Kal. geweren,

2000, zegge *twee duizend* patronen losse n°. 5 tot Kl. Kal. geweren en karabijnen, enz.

Aldus opgemaakt te . . . . , den . . . . . zijnde (*a*) gemachtigd tot het in ontvangst nemen van het aangevraagde.

De commandant van $\frac{\text{het korps, het detachement,}}{\text{de dienstdoende schutterij,}}$

Gezien door mij,
burgemeester, (*b*)

REÇU.

Ik ondergeteekende, daartoe gemachtigd door bovengemelden commandant, verklaar ontvangen te hebben van den . . . . . magazijnmeester der artillerie, N.N., te . . . . . , de munitiën hierboven omschreven.

. . . . . , den . . . . . .
N. N.

(*a*) Invullen den naam en rang van den persoon met de inontvangstneming belast.

(*b*) Alleen voor dienstdoende schutterijen.

MODEL N°. 2.

MUNITIE-LIVRET

VAN

(Benaming van het korps en detachement of van de dienstdoende schutterij.)

Afgegeven en geparafeerd ten getale van:

Te . . . . . , den . . . . . 18 . .

De $\frac{\text{commandant der vesting-artillerie.}}{\text{directeur der artillerie- stapel- en construction-magazijnen.}}$

Dienstdoende schutterij te . . . . . .

Sterkte op den 31sten December.			Het grootste aantal, dat aan de oefeningen in het schieten naar de schijf heeft deelgenomen, bedroeg:			Handteekening van den commandant.
Van het jaar	Officieren.	Geweerdragende onderofficieren en minderen.	In het jaar	Officieren.	Onderofficieren en minderen.	
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			
18 . .			18 . .			

ONTVANGSTEN.

DATUM VAN ONTVANGST.	PATRONEN. Scherpe. N°. 2 tot Kl. Kal. geweren.		N°. 10 tot kamerschietcylinders.	Losse. N°. 5 tot Kl. Kal. geweren en karabijnen.		Bestanddeelen en behoeften. Hulzen tot Kl. Kal. geweren en karabijnen.	Papier. Riemen. Kardoes- Gewoon.	Papier. Riemen. Kardoes- Gekleurd.	Band. Stukken. Rood-				Naam van he artillerie-magaz waaruit, of va het korps waarv is ontvangen, e handteekening van den maga zijnmeester o commandant van het korps detachement, heeft afgegeve
Voorhanden op: 1 Januari 1886	12500	"	200	1000	"	13570	"	"	"	"	"	"	Heusden, De magazijn- meester. (*Handteeken.*
10 " "	5000	"	"	"	"	"	120/480	1	200	"	"	"	
20 Maart "	"	"	"	2000	"	"	"	"	"	"	"	"	Heusden, De magazijn- meester. (*Handteeken.*
20 " "	"	"	"	"	"	5209	"	"	"	"	"	"	Van schiet- oefeningen.
17 Juli "	5000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1ste bataljon 4de regiment infanterie. De majoor. (*Handteeken.*
10 November "	"	"	2000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	Heusden, De magazijn- meester. (*Handteeken.*
Totaal	22500	"	2200	3000	"	18779	120/480	1	200	"	"	"	
Uitgegeven . . .	22000	"	1200	2800	"	18779	120/480	120/480	150	"	"	"	
Blijft op den 31en December 1886 .	500	"	1000	200	"	"	"	360/480	50	"	"	"	

Gezien

en akkoord bevonden voor zoover betreft de ontvangst uit en de inlevering in de artilleriemagazijnen

's Gravenhage / Delft, den 16den Januari 1887.

De commandant der vesting-artillerie / directeur der artillerie- stapel- en constructie-magazijnen'

(*Handteekening.*)

UITGAVEN.

DATUM VAN AFGIFTE.	PATRONEN. Scherpe. No°. 2 tot Kl. Kal. geweren.		No°. 10 tot kamerschietcylinders.	Losse. No°. 5 tot Kl. Kal. geweren en karabijnen.		Bestanddeelen en behoeften. Hulzen tot Kl. Kal. geweren en karabijnen.	Papier. Kardoes- Gewoon.	Papier. Kardoes- Gekleurd.	Band. Stukken. Rood-				Aanmerkingen en handteekening van den magazijnmeester der magazijnen waarin, of van den commandant van het korps of detachement waaraan de afgifte heeft plaats gehad.
Januari	"	"	"	"	"	13570	"	"	"	"	"	"	De magazijnmeester. (*Handteeken.*)
"	"	"	"	"	"	"	120/480	120/480	150	"	"	"	Opnieuw inpakken van patronen.
April	(*a*) 6000	"	"	1000	"	"	"	"	"	"	"	"	(*a*) 200 onbekwaam. De magazijnmeester. (*Handteeken.*)
Juli	"	"	"	"	"	5209	"	"	"	"	"	"	De magazijnmeester. (*Handteeken.*)
October	1000	"	200	"	"	"	"	"	"	"	"	"	De majoor commandant van het 2de bataljon 3de regiment infanterie. (*Handteeken.*)
December	15000	"	1000	1800	"	"	"	"	"	"	"	"	Verschoten en verbruikt voor oefening.
totaal	22000	"	1200	2800	"	18779	120/480	120/480	150	"	"	"	

De ondergeteekende verklaart, dat de invulling van het bovenstaande overeenkomt met het dagboek dat het overblijvende werkelijk bij het . . . . . voorhanden is.

. . . . . , den 1sten Januari 1887.

De commandant

van . . . . . .

(*Handteekening*)

19 *Februari* 1886. BESLUIT, waarbij is verstaan dat de beslissing omtrent polderplichtigheid van landen waar die wordt ontkend, niet behoort bij het administratief gezag, maar bij den burgerlijken rechter.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het verzoek van CAREL MARINUS FRIJLINCK, oud-notaris te Lith, om vernietiging der beschikking van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 15 September 1885, n°. 85, en bepaling dat zekere landen van den verzoeker niet behooren te worden aangeslagen in de lasten van den buitenpolder van Heerewaarden;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 3 Februari 1886, n°. 1;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 16 Februari 1886, n°. 38, afd. Wat. A;

Overwegende, dat adressant, zooals hij te kennen geeft, als eigenaar van eenige perceelen onder de gemeente Heerewaarden aan den linker-Maasoever gelegen, over het dienstjaar 1885—1886 is aangeslagen in de polderlasten van den polder van Heerewaarden;

dat hij, bewerende dat die perceelen niet verplicht zijn die lasten te dragen, zich tot Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft gewend, met verzoek, dat deze mochten bepalen, dat zijne bedoelde landerijen niet behoeven bij te dragen in, en gevolgelijk niet behooren te worden aangeslagen voor genoemde polderlasten;

dat Gedeputeerde Staten bij hunne bovenvermelde beschikking aan adressant hebben te kennen gegeven, dat er geen termen waren gevonden om aan zijn verzoek te voldoen;

dat adressant zich daarop tot Ons heeft gewend met verzoek, dat het Ons behage, die beschikking van Gedeputeerde Staten te vernietigen en te bepalen, dat de bedoelde landen, van den verzoeker niet in de lasten van den buitenpolder van Heerewaarden behooren aangeslagen te worden;

Overwegende, dat de beslissing omtrent polderplichtigheid van landen, waar die wordt ontkend, niet is opgedragen aan het administratief gezag; maar hij die zich met zijnen aanslag in polderlasten bezwaard voelt, omdat hij zijne polderplichtigheid ontkent, volgens art. 15 der wet van 9 October 1841 (*Staatsblad* n°. 42) zijn verzet moet aanbrengen bij den burgerlijken rechter, aan wien de wet de uitspraak opdraagt;

dat hieruit volgt, dat Gedeputeerde Staten zich in hunne beschikking niet met eene beoordeeling van de juistheid van adressants beweringen hadden moeten inlaten en bepaaldelijk zich er van hadden moeten onthouden om aan te nemen dat het bezwaar van adressant ongegrond is; maar dat het dictum van het besluit niet onjuist is, omdat werkelijk aan het door adressant aan hun college gedaan verzoek niet kon worden voldaan; evenmin als hetzelfde verzoek, thans door adressant aan Ons gedaan, om bovenstaande reden door Ons kan worden ingewilligd;

Gezien de voormelde wet van 1841 (*Staatsblad* n°. 42);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat het door adressant aan Ons gedaan verzoek niet voor inwilliging vatbaar is.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 19 Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

19 *Februari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende zeemilitie.

De Minister van Marine wenscht bekend te zijn met het beroep van hen, die zich overeenkomstig art. 150 der militiewet hebben aangemeld om vrijwillig bij de zeemilitie te dienen.

Ik heb de eer UH.Ed.G. te verzoeken den militie-commissaris in Uwe provincie aan te schrijven voortaan de hem door burgemeester en wethouders, ter voldoening aan de circulaire van mijn departement van 5 Maart 1862, n°. 147, 4e afd. M., toegezonden naamlijsten, voor zooveel noodig aangevuld met het beroep van ieder der daarop voorkomende personen volgens het lotingsregister, te zenden aan mijn voormelden ambtgenoot, nadat de 19e kolom van dat register door hem is ingevuld.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

22 *Februari* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat overtreding van de verordeningen op de heffing van tollen op de groote Rijkswegen, zoo lang geen wet die tolheffing als belasting regelt, niet als eene overtreding, ter zake van belasting moet worden aangemerkt.

De Hooge Raad, enz.

Overwegende, dat de gerequireerde heeft terecht gestaan ter zake dat hij op 29 Juli 1885 met zijn jaagpaard hetwelk een schip trok, komende van Groningen den tolboom op den Rijksweg te Oosterhoogebrug, gemeente Noorddijk, is doorgetrokken zonder den verschuldigden tol te betalen, welk feit bij het beklaagde vonnis als wettig en overtuigend bewezen aangenomen is;

dat zoowel de kantonrechter als de rechtbank dit feit hebben aangemerkt als eene belastingovertreding, welke volgens art. 44 der wet op de rechterlijke organisatie door de rechtbank moest worden berecht, terwijl het uitgesproken ontslag van rechtsvervolging berust op de overweging dat om dezelfde reden noch het Koninklijk besluit van 1833 (*Staatsblad* n°. 59) noch dat van 1834 (*Staatsblad* n°. 28) in overeenstemming is met art. 197 der Grondwet van 1815.

O., dat tot staving der uitgesproken onbevoegdheid door den kantonrechter is aangevoerd: »dat de tol op een Rijksweg is te beschouwen als eene heffing van Rijkswege voor het genot of gebruik van een openbaar Rijkswerk mitsdien als belasting, en het doortrekken van een tolboom zonder betaling als overtreding ter zake van belasting in den zin van art. 146 der grondwet, en art. 44, alinea 3, der wet op de rechterlijke organisatie";

en dat de rechtbank zich in het bevestigende vonnis met deze begripsbepaling van *belasting* heeft vereenigd;

O., dat in de memorie tot staving van het aangehaalde middel van cassatie is aangevoerd, dat deze begripsbepaling onjuist was, in zoover daaronder werden gebracht de vergoedingen voor diensten door het Rijksbestuur bewezen, vermits deze volgens de grondwetten van 1815 en 1848 van de belastingen onderscheiden waren;

O. dienaangaande, dat tollen voor het gebruik van wateren en wegen in het algemeen oudtijds bij ons te lande werden beschouwd als dominiale rechten, die, voor zoover zij aan den Staat behoorden, tot het Staatsdomein werden gerekend, en dat in deze opvatting geene verandering werd gebracht door de invoering van het Fransche recht, waarin oudtijds hetzelfde rechtsbegrip omtrent tollen bestond, zoodat, na de opheffing der Rijkstollen op de groote Rijkswegen bij art. 4 van het Decreet van 21 October 1811, dan ook omtrent de tollen op dezelfde soort van wateren en wegen ten koste van particulieren of gemeenten volgens datzelfde beginsel bij art. 2 en 10 van het genoemde Decreet werd vastgesteld, dat deze tollen alleen zouden kunnen worden geheven volgens een besluit van het Rijksbestuur, als opperbestuurder der groote Rijkswegen;

O., dat overeenkomstig dat genoemde art. 10 aan particulieren en publiekrechtelijke lichamen later herhaaldelijk door het Rijksbestuur bijwege van concessie voor het onderhoud en verbetering van wateren en wegen tolheffing is toegestaan, en dat met deze tolheffing geheel van gelijken aard zijn de tolheffingen op dezelfde soort van wateren en wegen in onderhoud bij den Staat, als vergoeding voor dat onderhoud door den Staat zelf geheven, terwijl na de herstelling der onafhankelijkheid de landsregeering terstond op de afschaffing der Rijkstollen is teruggekomen, wat de tollen op kanalen en wateren betreft, bij art. 42 en 43 van het besluit van den Souvereinen Vorst van 23 December 1813 (*Staatsblad* n°. 17) en wat de tollen op de Rijkswegen betreft, bij onderscheiden speciale besluiten, zoals voor den weg van *Amsterdam* over *Utrecht* naar *Vreeswijk* (voor zoover deze weg niet in onderhoud was bij gemeenten, collegiën of particulieren) bij besluit van den Souvereinen Vorst van den 8sten Juni 1814, n°. 62, voor den Rijksweg van *'s Hertogenbosch* naar de *Luiksche* grenzen bij besluit van den Souvereinen Vorst van 9 Juli 1814, n°. 54; voor den Rijksweg van *Gorinchem* naar *Vianen* bij besluit van den Souvereinen Vorst van 9 Juli 1814 n°. 55, van welke besluiten de uitvoering werd opgedragen aan den directeur-generaal van den Waterstaat, die alzoo ook voor de locale publicatie naar de destijds geldende verordeningen had te zorgen;

O., dat op grond dezer handelingen en verordeningen der Rijksregeering in art. 2 der wet van den 24 Februari 1815 (*Staatsblad* n°. 18) waarbij tot bestrating en verbetering van eenige groote Rijkswegen eene negotiatie werd gesloten, werden genoemd de reeds aanwezige en nog op te richten tollen, die voor die leening verbonden werden (ongepraejudicieerd het verband wegens vroegere negotiatiën op het provenu der tollen op de straatwegen van *den Haag* naar *Haarlem*

en van *Utrecht* naar *Deventer* gelegd) en bij de grondwet van 1815 werd bepaald, dat de opbrengst van de weg-, brng- en sluisgelden uitsluitend zou worden bestemd tot het onderhoud der wegen, bruggen, wateren en bevaarbare stroomen, waarop dezelve betaald worden, terwijl hetgeen van de opbrengst der Rijkstollen mocht overschieten volgens hetzelfde artikel voor de verbetering en het onderhoud van de groote communicatiën zou blijven;

O., dat derhalve volgens de Grondwet van 1815 de kosten van onderhoud van de groote Rijkswegen niet meer gelijk art. 4 van het Decreet van 21 Oct. 1811 en art. 5 van het Decreet van 16 December 1811 voorschreven, uitsluitend uit de opbrengst der Rijksbelastingen moesten worden gedekt, maar dat daarvoor ook de opbrengst der Rijkstollen, zooals zij oudtijds bestonden, als dominiale tollen, gelijk het Souverein besluit van 23 December 1813 het uitdrukt, als heffing voor den dienst, aan de passanten bewezen, in rekening kon worden gebracht; waaruit volgt, dat deze tolheffingen niet kunnen gerekend worden tot de belastingen, waarover de grondwetgever van 1815 in het zevende hoofdstuk handelt, en in art. 197 heeft bepaald, dat zij niet anders dan uit kracht van de wet kunnen worden geheven;

O., dat dit laatste artikel onveranderd in de grondwet van 1848 is overgegaan, en dat hieruit volgt, dat het woord *belastingen* in dat artikel niet in dien ruimen zin moet worden opgevat, die door sommige staathuishoudkundigen daaraan gegeven wordt, dat het behalve de bijdragen die van dengenen die zich op het grondgebied van den Staat bevinden, publiekrechtelijk worden gevorderd tot bekostiging van de algemeene kosten van den Staatsdienst, ook bevat de heffing, die door den Staat wordt gevorderd als betaling van een bijzonderen dienst door dengeen, die er gebruik van maakt, zooals dit voor de tolbetaling bij art. 225 der grondwet van 1815 was voorgeschreven.

O., dat ook in de beteekenis van het woord *belasting* in art. 171 der tegenwoordige grondwet geene verandering is gebracht, doordat daarin art. 225 is weggelaten, omdat die weglating niet de beteekenis had, dat men voortaan de tolgelden niet meer zou beschouwen als eene directe betaling van den bewezen dienst van onderhoud of verbetering van den weg, maar alleen zijne oorzaak vond in de door de vertegenwoordiging gedeelde overtuiging der regeering, in de memorie van toelichting uitgesproken, dat onderscheiden bepalingen uit het hoofdstuk over den waterstaat in de vorige grondwet, waaronder die van art. 225 over de Rijkstollen behoorden, aan eene algemeene Rijkswet zouden moeten worden overgelaten, zoodat de gewone wet, bij art. 191 bedoeld, een dergelijke bepaling als art. 225 der grondwet bevatte, weder zou kunnen invoeren, teneinde mogelijk misbruik van tolheffing, als vergoeding van dienst, te voorkomen, of daaromtrent zou kunnen waken door eene andere regeling, die de Rijkstollen zoowel als de geconcessioneerde, meer tot belastingen, zou doen naderen of daarmede doen gelijkstellen;

O., dat zoolang voor de Rijkstollen eene dergelijke regeling, gelijk dit voor onderscheiden provinciale tollen heeft plaats gehad, door den wetgever niet is gemaakt, de Rijkstollen op de groote Rijkswegen, het karakter van belasting nog niet verkregen en haar oude karakter van heffingen voor diensten behouden hebben;

O., dat hieruit volgt dat eene overtreding van de verordeningen op de heffing van tollen op de groote Rijkswegen, zoolang geene wet die tolheffing als belasting regelt, volgens art. 146 der grondwet en art. 44 der wet op de rechterlijke organisatie niet als eene overtreding ter zake van belastingen moet worden aangemerkt, en dat het middel alzoo gegrond is;

Vernietigt het vonnis op den 12den November 1885 door de arrondissements-rechtbank te *Groningen* in hooger beroep in de zaak tegen den gerequireerde gewezen;

Krachtens art. 105 en 44 der wet op de rechterlijke organisatie rechtdoende ten principale;

Vernietigt het vonnis in de zaak van het openbaar ministerie tegen den gerequireerde op den 22 September 1885 door den kantonrechter te *Groningen* gewezen;

Verklaart, dat het feit, waarvoor de gerequireerde voor het kantongerecht is gedagvaard, niet moet worden aangemerkt als eene overtreding ter zake van belastingen waaromtrent de kantonrechter onbevoegd is;

Wijst de zaak naar dien kantonrechter terug, teneinde met inachtneming van dit arrest, op de bestaande dagvaarding te worden berecht en afgedaan;

Bepaalt, dat de kosten, in cassatie gevallen, zullen zijn verbonden aan die van het eindvonnis.

—

24 *Februari* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende toepassing van het Koninklijk besluit van 9 Juni 1885 (*Staatsblad* n°. 125).

Ik heb de eer UH.Ed.G. mede te deelen, dat mij uit ingekomen ambtsberichten is gebleken, dat door de burgemeesters niet altijd het bij § 4, 1° lid van de voorschriften, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 9 Juni 1885 (*Staatsblad* n°. 125), voorgeschreven overleg wordt gehouden.

Dientengevolge worden bedoelde voorschriften niet altijd op de meest noodzakelijke wijze toegepast en worden o. a. vaak runderen, die aan miltvuur hebben geleden, begraven, daar waar verbranding zeer wel mogelijk zou geweest zijn en ook overeenkomstig § 1*a* 1° lid der bedoelde voorschriften zou zijn toegepast, ware de districtsveearts omtrent de wijze van vernietiging gehoord, aangezien de ondervinding onze veeartsen heeft geleerd, dat door begraving van miltvuur-cadavers de smetstof niet wordt vernietigd, maar integendeel in vele gevallen later besmetting optreedt bij dieren, grazende op de begraafplaatsen.

Mitsdien heb ik de eer U te verzoeken de burgemeesters voor zooveel noodig uit te noodigen bedoeld overleg zoo min mogelijk na te laten.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

25 *Februari* 1886. BESLUIT, betreffende de lichting der nationale militie van het jaar 1886. S. 38.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 20 Februari 1886, VIIde afdeeling, n°. 78, van 23 Februari 1886, n°. 254, afdeeling Militie en Schutterijen, en litt. B, n°. 39;

Gelet op de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De lichting der militie van het jaar 1886 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichting te dragen, wordt aangewezen in de 4de kolom van den staat, bij dit besluit behoorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen die zich, overeenkomstig art. 150 van bovenbedoelde wet, aangemeld hebben om bij de zeemilitie te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren in het voor den dienst ter zee bestemde deel der lichting, wordt bepaald, immers voor zoover mogelijk, naar de verhouding, welke bestaat tusschen het getal dergenen, die zich in de provincie voor den dienst bij de zeemilitie hebben aangemeld, en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele Rijk zich daarvoor hebben opgegeven.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 25sten Februari 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.
De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

(*Uitgeg.* 4 *Maart* 1886.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van 25 Februari 1886, S. 38.

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichting der nationale militie van* 1886, *ten bedrage van* 11,000 *man.*

PROVINCIËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provinciën, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	*Aanmerkingen.*
Noordbrabant	4367	$1262\frac{9066}{38057}$	1262	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	4560	$1318\frac{874}{38057}$	1318	
Zuidholland	7198	$2080\frac{19440}{38057}$*	2081	
Noordholland	6500	$1878\frac{28954}{38057}$*	1879	
Zeeland	1882	$543\frac{37049}{38057}$*	544	
Utrecht	1723	$498\frac{614}{38057}$	498	
Friesland	3322	$960\frac{7280}{38057}$	960	
Overijssel	2658	$771\frac{6053}{38057}$	771	
Groningen.	2412	$697\frac{6271}{38057}$	697	
Drenthe	1219	$352\frac{12936}{38057}$	352	
Limburg	2206	$637\frac{23691}{38057}$	638	
TOTAAL . . .	38057	$10996\frac{152228}{38057}$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

De Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, " HEEMSKERK.

De Minister van Marine, " W. GERICKE.

---

27 *Februari* 1886. RESOLUTIE van den Minister van Financiën, betreffende de uitkeering van gemeenteopcenten op de directe belastingen.

De Minister van Financiën,

Gelet op de bij Koninklijk besluit van 16 November 1881, n°. 13, vastgestelde lijst, houdende o. a. vrijstelling van port voor de briefwisseling tusschen de rijksontvangers en de gemeenteontvangers.

Gezien de resolutiën van 3 October 1866, n°. 68, 6 November 1867, n°. 186, en 8 September 1877, n°. 51.

Heeft goedgevonden en verstaan, met intrekking der aangehaalde resolutiën van 6 November 1867 en 8 September 1877 te bepalen als volgt:

Art. 2 der resolutie van 3 October 1866, n°. 68, luidt voortaan:

"De uitkeeringen geschieden tegen voldaanteekening op staten, die de rijksontvangers, wegens elke dienst afzonderlijk, opmaken en rechtstreeks aan de gemeente-ontvangers doen toekomen.

"De rijksontvanger zendt tegelijkertijd aan den daarbij betrokken burgemeester een afschrift van

elken staat, door den controleur te viseeren indien de burgemeester dit verlangt."

Art. 3, laatste zinsnede, van genoemde resolutie is vervallen.

Art. 8, laatste zinsnede, luidt:

"Het bepaalde bij art. 2, tweede zinsnede, is op dezen staat van toepassing."

Accordeert met het orgineel,

De Secret.-Generaal, (*get.*) BARTSTRA.

—

1 *Maart* 1886. MISSIVE van den Miuister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende mededeeling van het overlijden van burgemeesters.

Uit eenige provinciën ontving ik van het overlijden van burgemeesters geenerlei bericht; uit andere bereikt het mij somtijds eerst vele dagen na hun dood

Ik heb de eer UH.Ed.G. te verzoeken de gemeentebesturen in Uwe provincie, namens mij uit te noodigen, U in voorkomende gevallen onverwijld met zoodanig sterfgeval in kennis te stellen.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

2 *Maart* 1886. BESLUIT, houdende vergunning tot inrichting van een gedeelte van het *St. Antoniusgesticht*, aan den nieuwen Binnenweg te *Rotterdam* gelegen, tot verpleging van vrouwelijke idioten en lijderessen aan epilepsie, die in hare verstandelijke vermogens gestoord zijn, alsmede van kinderen van beide kunne beneden den leeftijd van tien jaren, lijdende aan idiotisme of epilepsie, die in hunne verstandelijke vermogens gestoord zijn. S. 39.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 27 Februari 1886, n°. 668, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de artt. 7 en 8 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96);

Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* en de inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan het bestuur der vereeniging van Roomsch-Katholieke ongeneeslijken en blinden te *Rotterdam* vergunning te verleenen, om een gedeelte van het *St. Antoniusgesticht*, aan den nieuwen Binnenweg aldaar gelegen, in te richten tot verpleging van vrouwelijke idioten en lijderessen aan epilepsie, die in hare verstandelijke vermogens gestoord zijn, alsmede van kinderen van beide kunne beneden den leeftijd van tien jaren, lijdende aan idiotisme of epilepsie, die in hunne verstandelijke vermogens gestoord zijn, edoch onder voorbehoud eener nader door Ons vast te stellen bepaling omtrent het bij art. 8, 4°., der aangehaalde wet bedoelde aantal van verpleegden en geneeskundigen in bedoeld gedeelte van het gesticht, zoodra aan het eerste gedeelte sub 1°., 2°. en 3°. van dat artikel zal zijn voldaan.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 2den Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Maart* 1886.)

—

7 *Maart* 1886. BESLUIT, houdende vaststelling van een nieuw tarief van kaaigeld voor het gebruik van de Rijkskaai langs de zuidwestzijde der Spoorweghaven en de zuidzijde der Koningshaven te *Rotterdam*. S. 40.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 20 Januari 1886, n°. 31, Domeinen, en van 25 Januari 1886, litt D, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Februari 1886, n°. 5);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 27sten Februari 1886, n°. 59, Domeinen, en 4 Maart 1886, litt. D, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Van alle schepen, die als los-, laad- of ligplaats gebruik maken van de Rijkskaaien langs de zuidwestzijde der Spoorweghaven en de zuidzijde der Koningshaven te *Rotterdam*, is kaaigeld verschuldigd naar het volgend tarief:

1°. *Zeestoomschepen:*

a. metende 650 M³. of minder . . *f* 0,03
b. metende boven 650 tot 1000 M³ „ 0,03⅝
c. metende boven 1000 M³. . . „ 0,03¾
alles per gemeten M³. en per reis.

2°. *Zeezeilschepen:*

a. metende 600 M³. of minder. *f* 0,05
b. „ boven 600 tot 700 M³ . „ 0,06
c. „ „ 700 „ 800 M³ . „ 0,07
d. „ „ 800 „ 900 M³. . „ 0,08
e. „ „ 900 „ 1000 M³. . „ 0,09

f. metende boven 1000 tot 1100 M³. . *f* 0,10
g. " " 1100 " 1200 M³. . " 0,11
h. " " 1200 " 1300 M³. . " 0,12
i. " " 1300 " 1400 M³. . " 0,13
k. " " 1400 " 1500 M³. . " 0,14
l. " " 1500 M³ . . . . " 0,15
alles per gemeten M³. en per reis.

3°. *Rivierstoomschepen:*
per M³. elke reis . . . . . *f* 0,02

4°. *Alle andere rivierschepen:*
a. metende 10 M³. of minder, per reis in eens af . . . . . *f* 0,10
b. metende boven 10 M³., per reis en per M³, ... " 0,02

2. De betaling voor de stoom- en andere rivierschepen geldt slechts voor een verblijf van hoogstens *zeventien* dagen na dien der aankomst. Bij langer verblijf is voor iedere volgende *zeventien* dagen of gedeelte daarvan, op nieuw hetzelfde bedrag verschuldigd.

3. Van de betaling van kaaigeld zijn vrijgesteld:
a. alle Rijksschepen;
b. vreemde oorlogsschepen, de vereischte onderscheidingsteekenen voerende;
c. schepen voor den dienst der invoerrechten en accijnzen of van 's Rijks loodswezen;
d. Nederlandsche of vreemde schepen, die uitsluitend voor de kustvisscherij gebezigd worden;
e. schepen die niets anders bevatten dan bouwstoffen voor de tot de haven behoorende Rijkswerken, of die op eenige andere wijze uitsluitend voor die werken gebezigd worden;
f. de booten tot een schip behoorende;
g. schepen waarvoor, volgens vertoond bewijs, het gemeentelijk havengeld voor dezelfde reis is voldaan; die onder 3°. en 4°. van artikel 1 bedoeld, echter slechts voor zooveel dagen als nog niet verloopen zijn van de zeventien, waarvoor het gemeenschappelijk havengeld voldaan is;
h. de onder 3°. en 4°. van artikel 1 bedoelde schepen waarvoor, volgens vertoond bewijs, het gemeentelijk havengeld voor het loopend kalenderjaar in eens af voldaan is.

4. Het kaaigeld wordt berekend:
a. voor de zeeschepen naar den bruto-inhoud, uitgedrukt in den Nederlandschen meetbrief, afgegeven sedert 1°. Januari 1876 of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, indien die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;
b. voor de rivierschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing van het kaaigeld belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of rivierschip naar de regelen die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer binnen zes weken het ontbrekende stuk vertoond wordt.

5. De schippers moeten het kaaigeld voldoen ten kantore van den met de heffing belasten ambtenaar vóórdat met de lading of lossing wordt begonnen en in elk geval binnen 24 uren na de komst van het schip aan de kaai, Zon- en algemeen erkende feestdagen uitgezonderd.

De voor de betaling afgegeven quitantie moet, zoolang het schip aan de kaai ligt of zich in de haven ophoudt, ten allen tijde op de eerste uitnoodiging worden vertoond aan de havenbeambten, die van de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen of die van de politie.

6. Dit besluit treedt in werking den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het gelijktijdig zal worden opgenomen.

Met dat tijdstip vervalt het tarief, vastgesteld bij Ons besluit van 7 Februari 1879, n°. 15.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 16 *Maart* 1886.)

—

12 *Maart* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 1 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 79), betrekkelijk de regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht. S. 41.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van den 2den Maart 1886, 1ste afdeeling, n°. 10712 en van Justitie, van den 9den Maart 1886, n°. 84, 1ste afdeeling;

Overwegende, dat nadere wijziging van Ons besluit van 1 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 79), ter uitvoering van art. 14, 2de lid der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), noodig is;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De 2de en 3de zinsneden van art. 4 van Ons besluit van 27 April 1876 (*Staatsblad* n°. 100), zooals zij gelezen worden volgens Ons besluit van 1 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 79), worden gewijzigd als volgt:

Voor de consulaten, vermeld in art. 3, onder litt *c*, n°. 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25 en 28 van Ons besluit van 9 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 50), te weten die te *Havana*, *Cardenas*, *Sant Jago da Cuba*, *Cienfuegos*, *Porto-Rico*, *St. Thomas*, *Kingston*, *St. Kitts* en *Caracas*, alsmede voor de consulaten, vermeld in art. 1, nos. 26, 27 en 29 en in art. 2, onder litt. *b*, n°. 1 van Ons besluit van 7 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 42), te weten die te *Port au Prince*, *St. Domingo*, *La Paz* en *Lima*, wordt tot hetzelfde doel aangewezen het hoofd van Ons gezantschap te *Washington*.

Voor de consulaten, genoemd in art. 1, nos. 30 en 31 van Ons besluit van 7 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 42), te weten die te *Buenos-Ayres* en te *Montevideo*, wordt tot hetzelfde doel aangewezen het hoofd van het consulaat-generaal der Nederlanden in *Brazilië*.

Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 12den Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) v. KARNEBEEK.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 24 *Maart* 1886.)

—

19 *Maart* 1886. BESLUIT, tot vermindering van het bij art. 14 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70) vastgestelde port der brieven, die rechtstreeks over zee tusschen het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen worden gewisseld. S. 42.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Koloniën, van 21 Januari 1886, litt. D, afdeeling Posterijen, en van 27 Januari 1886, litt. A[3] en B, n°. 11;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den Maart 1886, n°. 5);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 16 Maart 1886, litt. D, afdeeling Posterijen, en van 17 Maart 1886, litt. A[3] en B, n°. 17;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Ingevolge de Ons bij het laatste lid van artikel 14 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70) voorbehouden bevoegdheid, wordt het bij dat artikel vastgestelde, bij vooruitbetaling verschuldigde port der brieven, welke rechtstreeks over zee (dat is met de zoogenaamde „zeepost") tusschen het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen worden gewisseld, nader vastgesteld op $12\frac{1}{2}$ cent voor elk gewicht van 15 grammen of gedeelte van 15 grammen, en het van de geadresseerden te heffen port der ongefrankeerde brieven op het dubbel van genoemd bedrag.

Echter kunnen brieven gericht aan militairen beneden den rang van officier, bij de zee- of landmacht in *Nederland* of in de Nederlandsche koloniën en bezittingen in *Oost-* en *West-Indië* dienende, mits zij het gewicht van 15 grammen niet te boven gaan en geen voor andere bestemde brieven bevatten, als tot dusver voor een port van slechts 5 cent gefrankeerd worden ter verzending per „zeepost".

Het bepaalde bij het tegenwoordig besluit zal in *Nederland* van kracht zijn te rekenen van den 1sten April 1886 en in de Nederlandsche koloniën en bezittingen in *Oost-* en *West-Indië* te rekenen van den 1sten Juni 1886.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden opgenomen en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 19den Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Min. van Koloniën, (*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 25 *Maart* 1886.)

—

20 *Maart* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 17 Februari 1870 (*Staatsblad* n°. 32), houdende regeling van eenige punten betrekkelijk de vereeniging in sommige plaatsen van den post- en telegraafdienst onder het beheer van denzelfden ambtenaar. S. 43.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op het rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 17 Maart 1886, nº. 7, afdeeling Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Ons besluit van 17 Februari 1870 (*Staatsblad* nº. 32) met ingang van 1 April aanstaande in zooverre te wijzigen, dat de directeuren in plaatsen, alwaar de post- en telegraafkantoren zijn of worden vereenigd, voortaan door Ons tot directeur van het betrokken post- en telegraafkantoor zullen worden benoemd; dat hun tractement als zoodanig in 't vervolg door Ons zal worden vastgesteld en dit, behalve het genot van vrije woning, zal bedragen van *f* 1000 tot *f* 2500.

Het bedrag der abonnementen voor bureel- en lokaalbehoeften wordt door Onzen genoemden Minister geregeld.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 24 *Maart* 1886.)

—

20 *Maart* 1886. RESOLUTIE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art 2 der wet van 21 Juni 1881 S. 76, bedoeld letterteeken enz. voor vaartuigen, bestemd voor de zeevisscherijen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de artikelen 2, 3, 4 en 5 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* nº. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen;

Herzien de beschikking van 23 Juli 1885, nº. 64, afdeeling Handel en Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

ter algemeene kennis te brengen, dat het in art. 2 der aangehaalde wet bedoelde letterteeken voor de onderstaande gemeenten is bepaald als volgt:

Ameland	A. L.
Amsterdam	A. M.
Arnemuiden	A. R. M.
Avenhorn	A. V.
Bergen-op-Zoom	B. Z.
Berkhout	B. K. H.
Blankenham	B. L.
Blokzijl	B. L. O.
Boschkapelle	B. K.
Breskens	B. R.
Brielle	B. I.
Broek in Waterland	B. I. W.
Brouwershaven	B. H.
Bruinisse	B. R. U.
Bunschoten	B. U.
Deventer	D. V.
Eenrum	E. E.
Egmond aan Zee	E. G.
Elburg	E. B.
Enkhuizen	E. H.
Finsterwolde	F. L.
Gaasterland	G. A.
Geertruidenberg	G. G.
Genemuiden	G. M.
Goedereede	G. O.
's Gravendeel	G. D.
Haamstede	H. S.
Harderwijk	H. K.
Hardinxveld	H. D.
Harlingen	H. A.
Heenvliet	H. T.
Helder	H. D.
Hellevoetsluis	H. V.
Hemelumer Oldephaert en Noordwolde	H. L.
Het Bildt	H. B.
Hindeloopen	H. I.
Hoofdplaat	H. P.
Hoogvliet	H. V. L.
Hoorn	H. N.
Huizen	H. Z.
Ilpendam	I. L.
Kampen	K. P.
Katwijk	K. W.
Kolhorn (Barsingerhorn)	K. H.
Koog aan de Zaan	K. O.
Kuinre	K. U.
Landsmeer	L. M.
Leeuwarden	L. W.
Lemsterland	L. E.
Loppersum	L. P.
Maasland	M. L.
Maassluis	M. A.
Marken	M. K.
Medemblik	M. E.
Meppel	M. P.
Middelburg	M. G.
Middelharnis	M. D.
Monnickendam	M. O.

Muiden . . . . . M. U.
Nieuwendam . . . . . N. I.
Nieuw-Vossemeer . . . . . N. V.
Noordwijk . . . . . N. W.
Oosthuizen . . . . . O. H.
Oostzaan . . . . . O. Z.
Ouddorp . . . . . O. D.
Pernis . . . . . P. R.
Ransdorp . . . . . R. D.
Rotterdam . . . . . R. O,
de Rijp . . . . . R. P.
Schellinkhout . . . . . S. H.
Scheveningen ('s Gravenhage) . . . S. C. H.
Schiedam . . . . . S. D. M.
Stavoren . . . . . S. T.
Stellendam . . . . . S. L.
Terschelling . . . . . T. S.
Texel . . . . . T. X.
Tholen . . . . . T. H.
Urk . . . . . U. K.
Veen . . . . . V.
Veere . . . . . V. E.
Vlaardingen . . . . . V. L.
Vlieland . . . . . V. L. L.
Vlissingen . . . . . V. L. I.
Volendam (Edam) . . . . . V. D.
Vollenhoven . . . . . V. N.
Westdongeradeel . . . . . W. L.
Wieringen . . . . . W. R.
Wieringerwaard . . . . . W. R. W.
Willemstad . . . . . W. M.
Wonseradeel . . . . . W. O. N.
Workum . . . . . W. K.
Yerseke . . . . . Y. E.
IJmuiden (Velzen) . . . . . IJ. M.
Zaandam . . . . . Z. A.
Zandvoort . . . . . Z. V.
Zontkamp (Ulrum) . . . . . Z. K.
Zwaluwe . . . . . Z. L.
Zwartewaal . . . . . Z. W.

's Gravenhage, 20 Maart 1886.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BOSCH KEMPER.

—

23 *Maart* 1886. BESLUIT, waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 1 December 1885, n°. 29, het besluit van den gemeenteraad van *Hattem* van 7 November 1885, tot toelating van F. A. SCHIPHORST als lid van den raad dier gemeente, wordt gehandhaafd. S. 44.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door den raad der gemeente *Hattem* bij Ons ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 1 December 1885, n°. 29, tot vernietiging van de beslissing van genoemden raad, waarbij F. A. SCHIPHORST als lid van dien raad is toegelaten;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 24 Februari 1886, n° 8);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 Maart 1886, n°. 1242, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Overwegende, dat na een eerste stemming tot benoeming van twee leden van den raad van *Hattem*, waarbij PH. J. baron VAN HEEMSTRA met volstrekte meerderheid van stemmen is verkozen en voorts de meeste stemmen hebben verkregen F. A. SCHIPHORST en J. RAVE WZN., op 4 Augustus 1885 tusschen de twee laatstgenoemden eene herstemming heeft plaats gehad;

dat bij het openen der stembriefjes op den volgenden dag de bus bevonden is 102 stembriefjes te bevatten;

dat voorts omtrent deze stemopneming het volgende in het procesverbaal vermeld staat: "Het bureau heeft van onwaarde verklaard twee en vijftig briefjes als uitgebracht op J. RAVE WZN., die overleden is en derhalve geen persoon is aangewezen (art. 61 der Kieswet).

Het getal der geldig uitgebrachte stemmen is mitsdien geweest vijftig.

Van dit getal zijn uitgebracht op den heer F. A. SCHIPHORST vijftig stemmen, zoodat de heer FREDERIK ADOLF SCHIPHORST met algemeene stemmen is verkozen. En is derhalve verkozen tot lid van den gemeenteraad van *Hattem* de heer FREDERIK ADOLF SCHIPHORST.

En zijn tegen deze opening van stembriefjes door de in de zaal aanwezige kiezers geen bezwaren ingebracht";

dat de raad van *Hattem* op 7 November 1885 heeft besloten F. A. SCHIPHORST als lid van den raad toe te laten;

dat Gedeputeerde Staten van *Gelderland* bij besluit van 1 December 1885, n°. 29 ambtshalve uitspraak doende, die beslissing van den raad hebben vernietigd, op grond, dat met de eenige uitzondering, vermeld in art. 61, laatste lid der Kieswet, de werkkring van het stembureau zich bepaalt tot het constateeren van den uitslag der stemming, en zich niet uitstrekt tot het onder-

zoek, of door een stembriefje iemand aangewezen wordt, die de vereischten bezit om te kunnen worden gekozen; dat mitsdien het stembureau te *Hattem* ten onrechte zich heeft bezig gehouden met de vraag of J. RAVE WZN., van wiens overlijden het gerucht tot de ooren van het stembureau was gekomen, al dan niet opgehouden zonde hebben persoon te zijn; tot welke vraag te minder aanleiding bestond, daar al hadde J. RAVE WZN. opgehouden persoon te zijn, de stembriefjes, waarop zijn naam voorkwam, niet in de termen konden vallen van onwaarde te worden verklaard, vermits toch de betrokken woorden van art. 61 der Kieswet geenszins bedoelen de uitsluiting van hen, die geen persoon zijn, maar alleen bevatten het voorschrift om *bij onduidelijkheid* van de aanwijzing van het briefje, dat briefje van onwaarde te verklaren; dat alzoo het stembureau J. RAVE, die de meeste stemmen had bekomen, als verkozen had moeten proclameeren en ten onrechte F. A. SCHIPHORST verkozen heeft verklaard en mitsdien de raad van *Hattem* door tot de toelating van F. A. SCHIPHORST te besluiten, gehandeld heeft in strijd met de wet;

dat de raad van *Hattem* van deze uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep gekomen is, in hoofdzaak aanvoerende, dat de hoofdgrond van Gedeputeerde Staten, daarin bestaande dat een stembureau niet mag treden in het onderzoek of iemand op wien stemmen zijn uitgebracht, verkiesbaar is, op zich zelf volkomen juist is, maar in casu niet ter zake afdoet;

dat immers het stembureau te *Hattem* in zoodanig onderzoek niet is getreden, maar alleen heeft onderzocht de materiëele waarde van de stembriefjes ingevuld met J. RAVE, een onderzoek waartoe het stembureau volgens art. 62 der Kieswet bevoegd en verplicht was;

dat de slotsom van dat onderzoek is geweest, dat vermits J. RAVE tijdens de stemopneming reeds was overleden — van welk overlijden het bureau zich overtuigd had — hij had opgehouden een persoon te zijn, omdat èn wet èn spraakgebruik aan het woord „persoon" het denkbeeld hechten van een levend wezen;

dat mitsdien de stembriefjes met J. RAVE ingevuld van onwaarde moesten worden verklaard, omdat zij geen „persoon" aanwezen;

dat toch de woorden van art. 61 der Kieswet „geen persoon duidelijk aanwijzen" niet zoo als door Gedeputeerde Staten in de tweede plaats wordt aangevoerd, enkel beteekenen, dat bij onduidelijkheid van aanwijzing het briefje van onwaarde moet worden verklaard, maar tweeërlei vorderen, namelijk: 1°. dat er „persoon" zij aangewezen, 2°. dat die aanwijzing dnidelijk zij; dat de opvatting van Gedeputeerde Staten, medebrengende dat elke duidelijke aanwijzing voldoende is, al betreft zij geen „persoon", tot zonderlinge resultaten leidt;

dat zij toch bijvoorbeeld zou kunnen ten gevolge hebben, dat de kiezers werden opgeroepen tot herstemming tusschen een levende en een doode (hetgeen hier niet heeft plaats gehad, daar J. RAVE WZN. wel vóór de inlevering der briefjes bij de herstemming overleden is, maar tijdens de oproeping tot de herstemming nog in leven was) of wel dat iemand op wien gestemd was door de volstrekte meerderheid der kiezers, die ernstig hunne wil verklaard hadden, toch niet verkozen zou zijn, omdat de volstrekte meerderheid één hooger moest gesteld worden dan het getal der op den bedoelden persoon uitgebrachte stemmen, wegens het als geldig mederekenen van een stembriefje bij wijze van geestigheid met een bekenden naam uit de oudheid ingevuld;

dat indien een overledene verkozen verklaard werd, aan art. 12 en volgende der gemeentewet niet zou kunnen worden voldaan;

Overwegende, dat art. 62 der Kieswet aan het bureau van stemopneming de verplichting oplegt, te beslissen over de waarde van het briefje, welks geldigheid wordt betwijfeld, terstond nadat het is geopend;

dat bij bovenbedoelde herstemming twijfel rees omtrent de geldigheid van de briefjes, waarop de naam van J. RAVE WZN. voorkwam, omdat het bureau van stemopneming wist, dat J. RAVE WZN. eenige dagen vóór de inlevering der stembriefjes was overleden;

dat het bureau in deze te beslissen had overeenkomstig de bepalingen van art. 61 van genoemde wet;

dat volgens dit artikel die briefjes van onwaarde zijn, die „geen persoon duidelijk aanwijzen";

dat dus een briefje om geldig te zijn, niet alleen *duidelijk* moet wezen, maar ook een *persoon* moet aanwijzen;

dat wanneer in den tegenwoordigen tijd wordt gesproken, het woord *persoon* wettelijk alleen kan gebruikt worden van een levend menschelijk wezen, aangezien een overledene wel een persoon is geweest, maar het niet meer is;

dat een briefje, ingevuld met den naam van een overledene, geen *persoon* aanwijst;

dat al mocht er reden van twijfel zijn, indien de kiezers onbekend waren of konden zijn met het overlijden van den persoon, wiens naam zij op hun briefje schreven, het zeker geen twijfel leed in het geval van bedoelde herstemming te *Hattem*;

dat toch J. RAVE WZN. op 30 Juli overleden en op 3 Augustus begraven was en het volkomen zeker is dat in eene kleine gemeente als *Hattem* alle kiezers op den dag der herstemming, n. l. 4 Augustus, wel wisten, dat bedoelde RAVE niet meer in leven was;

dat dus het bureau van stemopneming terecht heeft beslist, dat de briefjes, waarop de naam van J. RAVE WZN. voorkwam, van onwaarde waren;

dat F. A. SCHIPHORST dus ook terecht door den raad der gemeente *Hattem* als lid is toegelaten;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) en de wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37);

Hebben goedgevonden en verstaan, met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 1 December 1885, het besluit van den gemeenteraad van *Hattem* van 7 November 1885, tot toelating van F. A. SCHIPHORST als lid van den raad der gemeente, te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes genoemde voordracht van Onzen voornoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1886.

(*get*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 1 *April* 1886.)

---

23 *Maart* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 21 Maart 1885 te *Lissabon* onderteekende overeenkomst, strekkende tot aanvulling der op 1 en 4 Juni 1878 en 3 November 1880 te *Parijs* gesloten postverdragen, en de bij die overeenkomsten behoorende slotprotocollen. S. 45.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 21 Maart 1885 te *Lissabon* onderteekende overeenkomsten, strekkende tot aanvulling der op 1 en 4 Juni 1878 en op 3 November 1880 te *Parijs* gesloten postverdragen, en de bij die overeenkomsten behoorende beide slotprotocollen, van welke overeenkomsten en slotprotocollen de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Akte

van Lissabon, tot aanvulling van het verdrag van den 1sten Juni 1878, gesloten tusschen Nederland en de Nederlandsche koloniën, Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Chili, de Vereenigde Staten van Columbia, de Republiek Costa-Rica, Denemarken en de Deensche koloniën, de Dominicaansche Republiek, Egypte, Ecuador, Spanje en de Spaansche koloniën, Frankrijk en de Fransche koloniën, Groot-Brittannië en verschillende Engelsche koloniën, Canada, Britsch-Indië, Griekenland, Guatemala, de Republiek Haïti, het Koninkrijk Hawaï, de Republiek Honduras, Italië, Japan, de Republiek Liberia, Luxemburg, Mexico, Montenegro, Nicaragua, Paraguay, Pern, Perzië, Portugal en de Portugeesche koloniën, Roumanië, Rusland, Salvador, Servië, het Koninkrijk Siam, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije, Uruguay en de Vereenigde Staten van Venezuela.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de hierboven vermelde landen, in congres te Lissabon bijeengekomen, hebben, krachtens artikel 19 van het den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten Verdrag, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de volgende aanvullingsakte vastgesteld;

Art. 1. Het verdrag van den 1sten Juni 1878 (1) wordt gewijzigd als volgt:

I. Artikel 2 zal voortaan luiden als volgt:

Art. 2. De bepalingen van dit Verdrag betreffen de brieven, de enkele briefkaarten en die met betaald antwoord, de gedrukte stukken, van allerlei aard, de akten en geschreven bescheiden en de stalen van koopwaren, afkomstig uit een der landen van de Vereeniging en bestemd voor een ander dezer landen. Zij zijn eveneens van toepassing wat betreft het vervoer binnen het gebied der Vereeniging, op de uitwisseling per post van de hierboven genoemde voorwerpen, zoo

(1) Zie het besluit van 12 Maart 1879, S. 41.

dikwijls deze uitwisseling de tusschenkomst van ten minste twee der contracteerende partijen vereischt.

De contracteerende landen zijn niet gehouden briefkaarten met betaald antwoord uit te geven, maar zij aanvaarden de verplichting tot terugzending van de kaarten met het antwoord uit andere landen der Vereeniging ontvangen.

II. Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

De 8ste alinea wordt door de volgende bepaling vervangen:

2°. dat, overal waar de kosten van vervoer over zee thans op 5 francs per kilogram voor brieven of briefkaarten en op 50 centimes per kilogram voor andere voorwerpen bepaald zijn, deze prijzen gehandhaafd worden.

De 13de alinea wordt gewijzigd als volgt:

De algemeene verrekening dezer kosten geschiedt naar den grondslag van opnamen, die in de drie jaar, gedurende een tijdvak van 28 dagen, in het bij artikel 14 hierachter bedoelde Reglement van uitvoering te bepalen, zullen plaats hebben.

De 14de alinea wordt vervangen door de volgende bepaling:

Van alle kosten van vervoer over land of over zee zijn vrijgesteld de briefwisseling tusschen de postadministratiën onderling, de antwoordbriefkaarten die naar het land van oorsprong teruggezonden worden, de nagezonden of verkeerd gezonden stukken, de rebuten, de berichten van ontvang, de postwissels of de berichten van afgifte wegens postwissels en alle andere stukken op den postdienst betrekking hebbende.

III. Artikel 5 wordt gewijzigd als volgt:

De 3de alinea zal voortaan luiden:

2°. Voor de briefkaarten, op 10 centimes voor de enkele kaart of voor elk der twee deelen van de briefkaart met betaald antwoord.

De 2de zinsnede van de 7de alinea, beginnende met de woorden: «Als maatregel van overgang", wordt ingetrokken.

De 14de alinea zal voortaan luiden:

4°. Eindelijk van akten of geschreven bescheiden en van drukwerken van allerlei aard, waarvan het gewicht 2 kilogram te boven gaat of die langs een der zijden eene grootere afmeting hebben dan 45 centimeters.

IV. Tusschen de artikelen 5 en 6 wordt een nieuw artikel ingevoegd van den volgenden inhoud:

Art. 5*bis*. De afzender van een brief of eenig ander stuk kan dit terugvorderen of het adres doen wijzigen, zoolang daarvan geene uitreiking aan den geadresseerde is geschied.

Het te dien einde in te dienen verzoek wordt per post of per telegraaf overgebracht, op kosten van den afzender, die daarvoor heeft te betalen:

1°. Voor elk verzoek per post, het port voor een aangeteekenden brief van enkel gewicht;

2°. Voor elk verzoek per telegraaf, het port van het telegram volgens het gewone tarief.

De bepalingen van dit artikel zijn niet verplichtend voor die landen, wier wetgeving den afzender niet toelaat over een reeds verzonden brief of ander stuk te beschikken.

V. De vijf laatste alinea's van artikel 6, te beginnen met de woorden: «Wanneer een aangeteekend stuk verloren gaat", vervallen. Voorts wordt na dit artikel een nieuw artikel ingelascht van den volgenden inhoud:

Art. 6*bis*. Wanneer een aangeteekend stuk verloren gaat, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender of, op diens verzoek, de geadresseerde recht op eene schadeloosstelling van 50 francs.

De verplichting tot betaling der schadeloosstelling rust op de administratie, waaronder het afzendend kantoor behoort. Deze administratie heeft verhaal op de verantwoordelijke administratie, namelijk die op het grondgebied of in den dienst waarvan het verlies heeft plaats gehad.

Tot het tegendeel is bewezen, rust de verantwoordelijkheid op de administratie, die het stuk zonder aanmerking te maken ontvangen heeft, en noch de uitreiking aan den geadresseerde noch, indien hiertoe aanleiding bestaat, de regelmatige verzending aan de verder gelegen administratie kan bewijzen.

De betaling van de schadeloosstelling door het afzendend officie moet zoo spoedig mogelijk geschieden en uiterlijk binnen een jaar te rekenen van den dag waarop de aanvrage is ingediend. Het verantwoordelijk officie is gehouden aan het afzendend officie onmiddellijk het bedrag van de door dit officie betaalde schadeloosstelling terug te betalen.

Er is overeengekomen dat de aanvraag alleen geldig is, indien zij binnen een jaar, te rekenen van den dag waarop het aangeteekend stuk ter post is bezorgd, wordt ingediend; is die tijd verloopen, dan heeft de aanvrager geen recht op eenige schadeloosstelling.

Indien het verlies heeft plaats gehad tusschen de kantoren van uitwisseling van twee aangrenzende landen, zonder dat het mogelijk is te bepalen op welk grondgebied het feit heeft plaats gehad,

dragen de beide administratiën de schade ieder voor de helft.

De verantwoordelijkheid der administratiën houdt op zoodra de rechthebbenden de aangeteekende stukken tegen ontvangbewijs hebben in ontvang genomen.

Als maatregel van overgang wordt aan de administratiën der landen buiten Europa, in wier wetgeving het beginsel der aansprakelijkheid nog niet is opgenomen, toegestaan om de toepassing der voorafgaande bepaling uit te stellen, tot dat zij van de Wetgevende Macht de machtiging zullen hebben verkregen tot die bepaling toe te treden.

Tot zoolang zijn de andere administratiën der Vereeniging niet gehouden eene schadeloosstelling te betalen voor het verlies, in hunnen dienst, van aangeteekende stukken bestemd naar of afkomstig van de bedoelde landen.

VI. Tusschen de artikelen 9 en 10 wordt een nieuw artikel gevoegd van den volgenden inhoud:

Art. 9*bis*. De brieven en alle andere stukken worden in die landen der Vereeniging welke zich in hun onderling verkeer met dien dienst wenschen te belasten op verzoek der afzenders door een bijzonderen bode onmiddellijk na aankomst ten huize van de geadresseerden uitgereikt.

Deze «expresse zendingen" zijn onderworpen aan een bijzonder port voor de bezorging ten huize van den geadresseerde. Het zal 30 centimes bedragen en moet door den afzender boven het gewone port, ten volle en vooraf betaald worden. Het blijft ten voordeele van de administratie van het land van oorsprong.

Indien de zending bestemd is voor eene lokaliteit waar geen postkantoor bestaat, kan de administratie van het land van bestemming een aanvullingsport heffen, tot een bedrag gelijk aan het port dat in het binnenlandsch verkeer voor expresbestellingen is vastgesteld, na aftrek van het recht dat door den afzender betaald is of van het daarmede overeenstemmend bedrag in de munt van het land dat aanvullingsport heft.

De expresse brieven en andere stukken waarvan het vooruit te betalen port en recht niet volledig voldaan is, worden door de gewone middelen besteld.

VII. Artikel 10 zal voortaan aldus luiden:

Art. 10. Wegens de binnen het gebied der Vereeniging met nader adres verzonden voorwerpen wordt geen nieuw port geheven.

Wegens de in rebunt gevallen stukken kan geen teruggaaf worden gevorderd van de kosten van vervoer, die voor de vroegere verzending der bedoelde stukken aan de betrokken administratiën zijn vergoed.

VIII. De drie eerste alinea's van het artikel 11 worden ingetrokken en vervangen door de volgende bepalingen:

Het is aan het publiek verboden door middel der post te verzenden:

1°. Brieven of pakketten, muntstukken bevattende;

2°. Voorwerpen welke aan in- of uitvoerrechten onderworpen zijn;

3°. Gouden of zilveren voorwerpen, edelgesteenten, juweelen of andere kostbaarheden, doch alleen in het geval dat de insluiting of verzending der genoemde voorwerpen volgens de wetgeving der betrokken landen verboden is.

IX. Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

Art. 13. De uitwisseling van brieven met aangegeven geldswaarde, alsmede van postwissels, voorwerpen der pakketpost, van in te vorderen waarden, van identiteitsboekjes, maakt het onderwerp uit van bijzondere schikkingen tusschen de verschillende landen of groepen van landen der Vereeniging.

X. Het slot van de laatste alinea van artikel 14, te beginnen met de woorden: «omtrent de voorwaarden voor de bestelling van expresse-brieven", wordt ingetrokken, zullende die alinea luiden:

Het staat nochtans aan de belanghebbende administratiën vrij zich onderling te verstaan omtrent het heffen van een verlaagd port binnen eenen kring van 30 kilometers.

XI. De eerste alinea van artikel 15 wordt aldus gewijzigd:

Het tegenwoordig Verdrag laat de wetgeving in elk land onaangeroerd, voor zoover betreft de onderwerpen waarin door dit Verdrag niet is voorzien.

XII. Het artikel 17 wordt als volgt veranderd:

Art. 17. Ingeval van verschil tusschen twee of meer leden der Vereeniging omtrent de uitlegging van het tegenwoordig Verdrag of omtrent de verantwoordelijkheid van eene administratie bij verlies van eene aangeteekende zending, wordt het punt in geschil door scheidsrechters uitgemaakt. Tot dat einde kiest ieder der betrokken administratiën een ander lid der Vereeniging, dat bij de zaak geen rechtstreeksch belang heeft.

De scheidsrechters beslissen bij volstrekte meerderheid van stemmen.

Wanneer de stemmen staken kiezen de scheidsrechters tot oplossing van het geschil eene andere

administratie, die insgelijks bij de zaak geen belang heeft.

De bepalingen van dit artikel zijn insgelijks van toepassing op alle overeenkomsten, krachtens artikel 13 van het Verdrag van 1 Juni 1878, gewijzigd bij artikel 1, nº. IX van de tegenwoordige aanvullingsakte gesloten.

XIII. De 2de en 3de alinea's van artikel 20 zullen voortaan luiden:

1º. Alle stemmen, wanneer zij eene wijziging betreffen van dit artikel en van de voorafgaande artikelen 2, 3, 4, 5, 5*bis*, 6, 6*bis*, 9 en 9*bis*.

2º. Twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging betreffen van andere bepalingen van het Verdrag; dan die van de artikelen 2, 3, 4, 5, 5*bis*, 6, 6*bis*, 9, 9*bis* en 20.

Art. 2. 1º. De tegenwoordige aanvullingsakte zal in werking treden den 1sten April 1886, en blijft gedurende denzelfden tijd van kracht als het Verdrag dat den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten is.

2º. Zij zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden. De akten van bekrachtiging zullen te Lissabon worden uitgewisseld.

In oirkonde hiervan hebben de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige aanvullingsakte te Lissabon den een en twintigsten Maart achttien honderd vijf en tachtig onderteekend.

Was geteekend:

Voor Nederland en de Nederlandsche koloniën:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORGH.
Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.
Voor de Vereenigde Staten van Amerika:
WILLIAM J. OTTO.
JAS S. CRAWFORD.
Voor de Argentijnsche Republiek:
F. P. HANSEN.
Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGEZ.
Voor Hongarije:
GERVAY.
Voor België:
F. GIFE.
Voor Bolivia:
JOAQUIN CASO.
Voor Brazilië:
LUIZ C. P. GUIMARAES.
Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.
Voor Chili:
M. MARTINEZ.
Voor de Vereenigde Staten van Columbia:
CÉSAR CONTO.
Voor de Republiek Costa-Rica:
. . . . . .
Voor Denemarken en de Deensche koloniën:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
P. GOMES DA SILVA.
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Ecuador:
ANTONIO FLORES.
Voor Spanje en de Spaansche koloniën:
S. ALVAREZ BUGALLAL.
A. HERCE.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche Koloniën:
LABOULAYE.
Voor Groot-Brittannië en verschillende Engelsche koloniën:
S. A. BLACKWOOD.
H. BUXTON FORMAN.
Voor Canada:
S. A. BLACKWOOD.
H. BUXTON FORMAN.
Voor Britsch-Indië:
H. E. M. JAMES.
Voor Griekenland:
EUGÈNE BOREL.
Voor Guatemala:
J. CARRERA.
Voor de Republiek Haïti:
LABOULAYE.
ANSAULT.
Voor het Koninkrijk Hawaï:
EUGÈNE BOREL.
Voor de Republiek Honduras:
J. CARRERA.
Voor Italië:
J. B. TANTESIO.
Voor Japan:
YASUSHI NOMURA.
Voor de Republiek Libéria:
Comte SENMARTI.
Voor Luxemburg:
CH. RISCHARD.
Voor Mexico:
L. BRETON Y VEDRA.
Voor Montenegro:
DEWEZ.
VARGEZ.
Voor Nicaragua:
MANUEL J. ALVES DINIZ.
Voor Paraguay:
F. A. REBELLO.
Voor Peru:
. . . . . .
Voor Perzië:
N. SEMINO.
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROZ.
ERNESTO MADEIRO PINTO.
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROZ.
Voor Roumanië:
JON GHIKA.
Voor Rusland:
N. DE BESAK.
GEORGES DE POGGENPOHL.
Voor Salvador:
. . . . . .
Voor Servië:
. . . . . .
Voor het Koninkrijk Siam:
PRISDANG.
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
HARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED. HÖHN.
Voor Turkije:
. . . . . .
Voor Uruguay:
ENRIQUE KUBLY.
Voor Venezuela:
J. L. PERª. CRESPO.

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Akte

van Lissabon tot aanvulling van de Overeenkomst, betreffende de uitwisseling van brieven met aan-

gegeven geldswaarde, gesloten tusschen Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Bulgarije, Denemarken, de Deensche Koloniën, de Dominicaansche Republiek, Egypte, Spanje, Frankrijk, de Fransche koloniën, Italië, Luxemburg, Portugal, de Portugeesche koloniën, Roumanië, Rusland, Zweden en Noorwegen, Zwitserland en Venezuela.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen der hierboven vermelde landen, in congres te Lissabon vereenigd, hebben, krachtens art. 16 van de den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten overeenkomst, betreffende de uitwisseling van brieven met aangegeven geldswaarde, in gemeen overleg en onder voorbehoud van nadere bekrachtiging, de volgende aanvullingsakte vastgesteld:

Art. 1. De overeenkomst van den 1sten Juni 1878, (1) betreffende de uitwisseling van brieven met aangegeven geldswaarde, wordt gewijzigd als volgt:

I. Artikel 1 wordt in dien zin gewijzigd, dat in de 2de alinea het cijfer 10,000 francs in de plaats treedt van het cijfer 5000 francs.

II. Artikel 6 wordt aangevuld met de volgende bepaling, die van dat artikel de tweede alinea zal uitmaken:

Bij valsche aangifte in bovenbedoelden zin, verliest de afzender alle recht op de schadeloosstelling, onverminderd de rechterlijke vervolging, door de wetgeving van het land van oorsprong voorgeschreven.

III. Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

De tweede alinea van de eerste paragraaf zal luiden als volgt:

Indien slechts een gedeelte der aangegeven waarde is verloren gegaan of ontvreemd, wordt echter alleen dat gedeelte vergoed.

De slotzinsnede van de 5de alinea van dezelfde paragraaf zal voortaan aldus luiden:

Het verantwoordelijk officie is gehouden zonder uitstel door middel van een wissel of postwissel, aan het afzendend officie het door dit laatste uitgekeerde bedrag terug te betalen.

§ 2 wordt aldus gewijzigd:

De administratie voor wier rekening het bedrag der aangegeven waarde, dat niet in handen van den geadresseerde is gekomen, wordt teruggevraagd, treedt in al de rechten van den eigenaar.

§ 4 is aldus gewijzigd:

De drie laatste woorden van den Franschen tekst vervallen.

IV. De tweede alinea van artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1°. Alle stemmen, wanneer zij eene wijziging der bepalingen van dit artikel en van de voorafgaande artikelen 1, 2, 3, 4 en 8 betreffen;

Art. 2. 1. De tegenwoordige aanvullingsakte zal den 1sten April 1886 in werking treden.

2. Zij zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden. De akten van bekraehtiging zullen te Lissabon worden uitgewisseld.

In oirkonde waarvan de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige aanvullingsakte te Lissabon den 21sten Maart hebben onderteekend.

Was geteekend:

Voor Nederland:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORG.
Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.
Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Hongarije:
GERVAY.
Voor België:
F. GIFE.
Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.
Voor Denemarken en de Deensche koloniën:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
. . . . . .
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Spanje:
S. ALVAREZ BUGALLAL.
A. HERCE.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche koloniën:
LABOULAYE.
Voor Italië:
J. B. TANTESIO.
Voor Luxemburg:
CH. RISCHARD
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS
ERNESTO MADEIRA PINTO.
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
Voor Roumanië:
. . . . . .
Voor Rusland:
N. DE BESAK.
GEORGES DE POGGENPOHL.
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
HARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED. HÖHN.
Voor Venezuela:
J. L. PER*. CRESPO.

(1) Zie het besluit van 12 Maart 1879, S. 41.

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING:

Akte

van Lissabon tot aanvulling van de Overeenkomst, betreffende de uitwisseling van postwissels, gesloten tusschen Nederland, Duitschland, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Bulgarije, Chili, Denemarken, de Deensche Antillen, de Dominicaansche Republiek, Egypte, Frankrijk, de Fransche kolonieën, Italië, Japan, de Republiek Liberia, Luxemburg, Perzië, Portugal, de Portugeesche koloniën, Roumanië, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Uruguay en Venezuela.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden der hierboven genoemde landen, in congres te Lissabon vereenigd, hebben, krachtens de artikelen 13 en 19 van het den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten Verdrag, in gemeen overleg en onder voorbehoud van bekrachtiging, de volgende aanvullingsakte vastgesteld:

Art. 1. De volgende wijzigingen worden gebracht in de Overeenkomst van 4 Juni 1878, (1) betreffende de uitwisseling van postwissels:

I. Artikel 3 wordt gewijzigd, door opneming tusschen paragraaf 3 en 4 van eene nieuwe bepaling aldus luidende:

3 *bis*. De afzender van een postwissel kan een bericht van uitbetaling van dien postwissel verkrijgen door voornitbetaling van een recht, dat geheel ten voordeele van de administratie van het land van oorsprong komt, gelijk aan dat, hetwelk in bedoeld land wordt geheven voor de berichten van ontvang wegens aangeteekende stukken.

II. Tusschen de artikelen 3 en 4 wordt een nieuw artikel opgenomen, van den volgenden inhoud:

Art. 3 *bis*. 1. In het verkeer der officiën, die eene dergelijke wijze van overbrenging wenschen toe te laten, kunnen postwissels door middel van de telegraaf worden overgebracht; zij worden in dat geval telegrafische postwissels genoemd.

2. De afzender van een telegrafischen wissel heeft te voldoen:

1°. Het gewone recht der postwissels;

2°. Het recht van het telegram.

3. Voor de telegrafische wissels kan, evenals voor de gewone telegrammen en op dezelfde voorwaarden worden verlangd dringende overbrenging, collationnement en bestelling per bode of per post.

Er kan eveneens bericht van ontvang van gevraagd worden.

De telegrafische wissels kunnen met geene andere kosten belast worden dan die bij het tegenwoordig artikel zijn vastgesteld of die overeenkomstig de internationale telegraafreglementen kunnen geheven worden.

III. In de eerste paragraaf van artikel 4 zijn de woorden: «in speciemunt" vervangen door de woorden: «in gouden munt."

IV. Art. 6 wordt als volgt gewijzigd:

De bepalingen van de tegenwoordige overeenkomst laten onverkort het recht der contracteerende partijen om bijzondere overeenkomsten in stand te houden of te sluiten, alsmede om meer beperkte vereenigingen in stand te houden en in het leven te roepen, met het oog om verbetering te brengen in den dienst der internationale postwissels.

V. De 2de en 3de alinea's van artikel 10 worden als volgt gewijzigd:

1°. Alle stemmen, wanneer zij eene wijziging van de artikelen 1, 2, 3, 3 *bis*, 4, 10 en 11 van de tegenwoordige overeenkomst betreffen;

2°. Twee derden der stemmen, wanneer zij eene wijziging van andere artikelen, dan die van artt. 1, 2, 3, 3 *bis*, 4, 10 en 11 betreffen.

Art. 2. I. De tegenwoordige aanvullingsakte zal den 1sten April 1886 in werking treden.

Zij zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden. De akten van bekrachtiging zullen te Lissabon worden uitgewisseld.

In oirkonde waarvan de gevolmachtigden der hierboven genoemde landen de tegenwoordige aanvullingsakte onderteekend hebben te Lissabon den 21sten Maart 1885.

(*Was geteekend.*)

Voor Nederland:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORGH.

Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.

Voor de Argentijnsche Republiek:
F. P. HANSEN.

Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGES.

Voor Hongarije:
GERVAY.

Voor België:
F. GIFE.

Voor Brazilië:
LUIZ C. P. GUIMARAES.

Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.

(1) Zie het besluit van 12 Maart 1879, S. 41.

Voor Chili:
M. MARTINEZ.
Voor Denemarken en de Deensche Antillen:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
. . . . . .
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche koloniën:
LABOULAYE.
Voor Italië:
J. B. TANTESIO.
Voor Japan:
YASUSHI NOMURA.
Voor Luxemburg:
CH. RISCHARD.
Voor Perzië:
. . . . . .
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
ERNESTO MADEIRA PINTO.
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
Voor Roumanië:
JON GHIKA.
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
HARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED. HÖHN.
Voor Venezuela:
. . . . . .
Voor Uruguay:
. . . . . .
Voor de Republiek Liberia:
Comte SENMARTI.

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Akte

van Lissabon tot aanvulling van het Verdrag van den 3den November 1880, betrekkelijk de uitwisseling per post van pakketten zonder aangifte van waarde, gesloten tusschen Nederland, Duitschland, de Argentijnsche Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Brazilië, Bulgarije, Chili, Denemarken, de Deensche Antillen, de Dominicaansche Republiek, Egypte, Spanje, Frankrijk, de Fransche Koloniën, Griekenland, Italië, Luxemburg, Montenegro, Paraguay, Perzië, Portugal, de Portugeesche Koloniën, Roumanië, Servië, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije, Uruguay en Venezuela.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden der hierboven genoemde landen, in congres te Lissabon vereenigd, hebben, krachtens artikel 16 van het den 3den November 1880 gesloten Verdrag, betrekkelijk de uitwisseling per post van pakketten zonder aangifte van waarde, in gemeen overleg en onder voorbehoud van bekrachtiging, de volgende aanvullingsakte vastgesteld:

Eerste artikel. Het verdrag van 3 November 1880 (1) betreffende de uitwisseling per post van pakketten zonder aangifte van waarde, wordt als volgt gewijzigd:

I. Artikel 1 wordt ingetrokken en vervangen door de volgende bepalingen:

Art. 1. 1. Onder de benaming van voorwerpen der pakketpost kunnen van het eene naar het andere der bovenvermelde landen worden verzonden pakketten met en zonder aangifte van waarde, het gewicht van 5 kilogrammen niet te boven gaande Deze pakketten kunnen met een van den geadresseerde in te vorderen bedrag van hoogstens 500 francs worden belast.

Ieder land is echter bevoegd om:

a. het gewicht der in zijnen dienst toe te laten pakketten te beperken tot 3 kilogrammen;

b. zich niet te belasten met pakketten met aangegeven waarde, verrekenpakketten of hinderlijke pakketten.

Ieder land bepaalt voor zich zelf welk bedrag hoogstens zal mogen worden aangegeven. Het zal echter in geen geval minder dan 500 francs mogen bedragen.

In het verkeer tusschen twee of meer landen, die verschillende maxima hebben aangenomen, moet het laagste bedrag over en weder worden in acht genomen.

2. Bij het Reglement tot uitvoering worden de overige voorwaarden vastgesteld, waarop de pakketten voor de verzending zijn toegelaten en wordt mede bepaaldelijk omschreven welke pakketten als hinderlijk behooren te worden beschouwd.

II. De volgende bepalingen worden, als paragrafen 3 en 4, aan artikel 3 toegevoegd:

3. Voor de pakketten die hinderlijk zijn worden de bij de voorafgaande paragrafen 1 en 2 vastgestelde vergoedingen vermeerderd met 50 ten honderd.

4. Behalve deze kosten van vervoer is door de administratie van het land van oorsprong, als recht van verzekering voor de pakketten met aangegeven waarde, aan elk der administratiën die aan het vervoer over land of over zee onder verantwoordelijkheid deelnemen, een evenredig recht te vergoeden, gelijk aan dat hetwelk voor de brieven met aangegeven waarde bepaald is.

III. *a.* De volgende bepalingen worden als paragrafen 2, 3 en 4 aan artikel 5 toegevoegd:

2. De hinderlijke pakketten zijn onderworpen aan een aanvullingsport van 50 ten honderd, zoo noodig af te ronden tot 5 centimes.

(1) Zie het besluit van 29 Juli 1881, S. 144.

3. De pakketten met aangegeven waarde zijn boven het port aan een recht van verzekering onderworpen gelijk aan dat, hetwelk voor de brieven met aangegeven waarde geheven wordt.

4. Van den afzender van een verrekenpakket wordt een bijzonder recht geheven, dat 2 ten honderd van het in te vorderen bedrag niet kan te boven gaan.

De administratie van het land van oorsprong is bevoegd een minimum van 20 centimes te heffen en de breuken tot 5 centimes af te ronden.

Dit recht wordt tusschen het land van oorsprong en dat van bestemming, ieder voor de helft, verdeeld.

b. De paragrafen 2 en 3 van hetzelfde artikel worden ingetrokken en vervangen door de volgende paragrafen 5 en 6:

5. Als maatregel van overgang is elk der contracteerende landen bevoegd om de pakketten, afkomstig van of bestemd voor zijne kantoren, met een verhoogd port van 25 centimes per pakket te belasten.

Bij uitzondering mag dat verhoogde port, wat de Argentijnsche Republiek, Brazilië, Chili, Paraguay, Perzië, Zweden en Venezuela betreft, 75 centimes bedragen.

6. Voor het vervoer tusschen het vasteland van Frankrijk, ter eene, en Algerië en Corsica ter andere zijde, wordt eveneens een verhoogd port van 25 centimes per pakket geheven.

c. De volgende bepaling wordt, als paragraaf 7, aan artikel 5 toegevoegd:

7. Door vooruitbetaling van een recht van ten hoogste 25 centimes, kan de afzender van een pakket daarvan een bericht van ontvang erlangen. Dit recht blijft geheel ten voordeele van de administratie van het land van oorsprong.

IV. Artikel 6 vervalt en wordt door de volgende bepalingen vervangen:

6. Het officie van afzending vergoedt voor elk pakket:

a. Aan het officie van bestemming 50 centimes, met bijvoeging voor zooveel het te pas komt, van de verhoogde porten, bedoeld bij de §§ 2, 5 en 6 van het voorafgaand artikel 5, van de helft van het recht van verrekening, bedoeld bij § 4 van dit artikel en van een recht van 5 centimes voor iedere 200 francs of gedeelte van 200 francs aangegeven waarde.

b. In voorkomende gevallen aan elk tusschen beide liggend officie, de bij artikel 3 bepaalde rechten.

V. Artikel 9 wordt aangevuld als volgt:

9. Wegens de verzending der pakketten, met nader adres van het eene land naar het andere, ten gevolge van verandering van woonplaats der geadresseerden, alsmede wegens de terugzending der in rebunt gevallen pakketten, geschiedt op nieuw eene heffing van de porten bedoeld bij art. 5, ten laste der geadresseerden of, in voorkomende gevallen, ten laste van de afzenders, behoudens de teruggave der betaalde invoer- of andere rechten.

VI. Artikel 10 wordt ingetrokken en door de volgende bepalingen vervangen:

Art. 10. 1. Het is verboden met de post pakketten te verzenden, bevattende hetzij brieven of schriften, die het kenmerk van briefwisseling dragen, hetzij voorwerpen, niet bij de wetten en reglementen betreffende den in- en uitvoer of andere toegelaten. Eveneens is het verboden om muntstukken, gouden en zilveren werken of andere kostbaarheden te verzenden in pakketten zonder aangegeven waarde, met bestemming naar landen, welke aangifte van waarde toelaten.

2. Indien een pakket, waarop een dezer verbodsbepalingen van toepassing is, door een der administratiën van de Vereeniging aan eene andere wordt uitgeleverd, handelt deze op de wijze en in den vorm door hare wetgeving en binnenlandsche reglementen voorgeschreven.

VII. §§ 1 en 2 van artikel 11 worden door de volgende bepalingen vervangen:

1 Wanneer een pakket verloren geraakt of beschadigd, het geval van overmacht uitgezonderd, heeft de afzender en, bij gebreke of op het verzoek van dezen, de geadresseerde, recht op eene schadeloosstelling, gelijkstaande aan het werkelijke bedrag van het verlies of de schade; die schadeloosstelling kan echter voor de gewone pakketten, 25 francs en voor die met aangegeven waarde, het bedrag dier waarde niet te boven gaan. Voor de administratiën, die het maximum van 3 kilogrammen hebben aangenomen, kan de schadeloosstelling voor de pakketten zonder aangegeven waarde echter 15 francs niet te boven gaan.

De afzender van een verloren pakket heeft daarenboven recht op de terugbetaling van de kosten van verzending.

2. De verplichting tot het uitbetalen de schadeloosstelling rust op de administratie, waartoe het kantoor van afzending behoort. Aan deze blijft het verhaal op de verantwoordelijke administratie voorbehouden, dat wil zeggen, op die administratie, binnen het grondgebied of in den dienst waarvan

het verlies, de berooving of de beschadiging heeft plaats gehad.

VIII. De volgende bepalingen worden als artikelen 11*bis* en 11*ter* tusschen de artikelen 11 en 12 gevoegd.

Art. 11*bis*. Elke valsche aangifte van waarde, die de werkelijke waarde van den inhoud van een pakket te boven gaat, is verboden. In geval van valsche aangifte van dezen aard verliest de afzender alle recht op eene schadeloosstelling, onverminderd de rechterlijke vervolging, die de wetgeving van het land van oorsprong mocht vorderen.

Art. 11*ter*. Elke administratie kan in buitengewone gevallen, die de toepassing van dien maatregel rechtvaardigen, den dienst tot verzending van pakketten tijdelijk, geheel of gedeeltelijk staken, onder voorwaarde daarvan onmiddellijk, zoo noodig door middel van de telegraaf, aan de belanghebbende administratie of administratiën kennis te geven.

IX. In § 2 van artikel 14 wordt het tijdvak van 4 maanden vervangen door dat van zes maanden.

X. De nieuwe artikelen 11*bis* en 11*ter* worden in paragraaf 2, letter *a* van het tegenwoordige artikel 17, tusschen de cijfers 11 en 16 gevoegd.

Art. 2. 1°. De tegenwoordige aanvullingsakte zal ten uitvoer worden gelegd den 1sten April 1886.

2°. Zij zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden. De akten van bekrachtiging zullen te Lissabon worden uitgewisseld.

In oirkonde waarvan de onderscheidene gemachtigden de tegenwoordige aanvullingsakte onderteekend hebben te Lissabon den 21sten Maart 1885.

Was geteekend:

Voor Nederland:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORCH.
Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.
Voor de Argentijnsche Republiek:
F. P. HANSEN.
Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Hongarije:
GERVAY.
Voor België:
F. GIFE.
Voor Brazilie:
LUIZ C. P. GUIMARAES.
Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.
Voor Chili:
M. MARTINEZ.
Voor Denemarken en de Deensche koloniën:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
. . . . . .
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Spanje:
S. ALVARES BUGALLAL.
A. HEROE.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche koloniën:
LABOULAYE.
Voor Griekenland:
EUGÈNE BOREL.
Voor Italië:
J. B TANTESIO.
Voor Luxemburg:
CHR. RISCHARD.
Voor Montenegro:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Paraguay:
F. A. REBELLO.
Voor Perzië:
. . . . . .
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
ERNESTO MADEIRA PINTO.
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
Voor Roumanië:
. . . . . .
Voor Servië:
. . . . . .
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
ARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED HÖHN.
Voor Turkije:
. . . . . .
Voor Venezuela:
J. L. PERA. CRESPO.
Voor Uruguay:
ENRIQUE KUBLY.

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

Akte

van Lissabon tot aanvulling van het Verdrag van 3 November 1880, betreffende de uitwisseling per post van pakketten.

SLOT-PROTOCOL.

Alvorens over te gaan tot de onderteekening van de aanvullingsakte op den datum van heden gesloten, betrekkelijk de uitwisseling van postpakketten, zijn de ondergeteekenden gevolmachtigden overeengekomen hetgeen volgt:

Elk land, waar de post op dit oogenblik niet is belast met het vervoer van kleine pakketten en dat tot de bovengemelde aanvullingsakte toetreedt, is bevoegd om de uitvoering van de bepalingen daarvan op te dragen aan de spoorwegondernemingen en aan de ondernemingen wegens vervoer te water. Het kan dien dienst ook beperken tot de pakketten, afkomstig van of bestemd naar plaatsen, welke door die ondernemingen bediend worden.

De postadministratie van dat land moet zich met de spoorwegondernemingen en met de ondernemingen voor het vervoer te water verstaan, ter verzekering van de volledige nakoming door die ondernemingen van alle bepalingen van bovenge-

meld Verdrag en van de akte tot aanvulling daarvan, in het bijzonder wat betreft de regeling van den dienst aan de grenzen.

Zij verleent hare tusschenkomst voor de behandeling van alle zaken met de postadministratiën van de andere contracteerende landen en met het internationaal Bureel.

In oirkonde hiervan hebben de hierna genoemde gevolmachtigden het tegenwoordig slot-protocol opgemaakt, dat dezelfde kracht en dezelfde waarde heeft alsof de bepalingen daarvan in het Verdrag en in de akte tot aanvulling daarvan waren opgenomen, en hebben zij het in simplo onderteekend, zullende dit stuk in de archieven van de Portugeesche Regeering worden nedergelegd en in afschrift aan ieder der betrokken partijen worden ter hand gesteld.

Gedaan te Lissabon, den 21sten Maart 1800 vijf en tachtig.

(*Was geteekend.*)

Voor Nederland:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORGH.
Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.
Voor de Argentijnsche Republiek:
F. P. HANSEN.
Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Hongarije:
GERVAY.
Voor België:
F. GIFE.
Voor Brazilië:
LUIZ C. P. GUIMARAES.
Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.
Voor Chili:
M. MARTINEZ.
Voor Denemarken en de Deensche koloniën:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
. . . . . .
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Spanje:
S. ALVAREZ BUGALLAL.
A. HERCE.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche koloniën:
LABOUYALE.
Voor Griekenland:
EUGÈNE BOREL.
Voor Italië:
J. B. TANTESIO.
Voor Luxemburg:
CH. RISCHARD.
Voor Montenegro:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Paraguay:
F. A. REBELLO.
Voor Perzië:
. . . . . .
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
ERNESTO MADEIRA PINTO.
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
Voor Roumanie:
. . . . . .
Voor Servië:
. . . . . .
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
ARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED. HÖHN.
Voor Turkije:
. . . . . .
Voor Venezuela:
J. L. PERª. CRESPO.
Voor Uruguay:
ENRIQUE KUBLY.

VERTALING.

ALGEMEENE POSTVEREENIGING.

SLOT-PROTOCOL.

De ondergeteekende gevolmachtigden zijn, op het oogenblik dat zij overgaan tot het onderteekenen van de verslagen die door het congres van Lissabon zijn vastgesteld, omtrent het volgende overeengekomen:

I. Voor Peru, Salvador, Servië en Turkije, die deel uitmaken van de Postvereeniging, doch zich niet op het congres hebben doen vertegenwoordigen, blijft het protocol open, ten einde zich alsnog bij de Verdragen die er gesloten zijn of alleen bij de eene of andere dier Verdragen aan te sluiten. Dit is eveneens het geval ten aanzien van de Republiek Costa-Rica, wiens vertegenwoordiger de zitting, waarin deze akten geteekend worden, niet bijwoont.

II. De Britsche koloniën van Australië en de Britsche koloniën van de Kaap en Natal zullen toegelaten worden om zich bij deze Verdragen of bij de eene of andere dier Verdragen aan te sluiten, en het protocol blijft te dien einde voor hen open.

III. Het protocol blijft open ten behoeve dier landen, wier vertegenwoordigers heden alleen het hoofdverdrag of slechts een zeker aantal der door het congres vastgestelde Verdragen hebben onderteekend, ten einde hun toe te staan zich bij de andere heden onderteekende Verdragen of bij het eene of andere dier Verdragen aan te sluiten.

IV. De bij de artikelen I, II en III hierboven bedoelde toetredingen zullen langs diplomatieken weg door de betrokken Regeeringen aan de Portugeesche Regeering behooren te worden medegedeeld. Het uitstel dat haar voor deze mededeeling wordt toegestaan, zal den 1sten Februari 1886 vervallen.

V. De vertegenwoordigers der landen, die tot nog toe niet zijn toegetreden tot eenige der hiernagenoemde Verdragen, te weten:

het verdrag van den 1sten Juni 1878;

de overeenkomst van 1 Juni 1878, betreffende de uitwisseling van brieven met aangegeven geldswaarde;

de overeenkomst van 4 Juni 1878, betreffende de uitwisseling van postwissels;

het Verdrag van 3 November 1880, betreffende de uitwisseling met de post van pakketten, zonder aangifte van waarde;

toegelaten zijnde om deel te nemen aan de aanvullingsakten, die tot wijziging strekken van die verdragen en overeenkomsten, sluit van hunne zijde in zich, dat zij, onder voorbehoud van ratificatie, namens hun land toetreden tot het Verdrag of de Overeenkomst, waarop die aanvullingsakte betrekking heeft, en wel te rekenen van den dag van inwerkingtreding dier akte.

VI. Voor het geval dat de eene of andere der partijen, die tot de vaststelling van de heden te Lissabon onderteekende postverdragen hebben medegewerkt, de eene of andere dier Verdragen niet zou ratificeeren, zal dat Verdrag niettemin geldig blijven voor de Staten die het geratificeerd hebben.

In oirkonde hiervan hebben de hieronder vermelde gevolmachtigden het tegenwoordig eindprotocol opgemaakt, dat dezelfde kracht en waarde zal hebben, alsof de bepalingen daarin vervat, in den tekst zelven van de Verdragen waarop zij betrekking hebben, waren opgenomen, en hebben zij het in simplo onderteekend, zullende dit stuk in de archieven der Portugeesche Regeering bewaard blijven en in afschrift aan ieder der contracteerende partijen worden ter hand gesteld.

Lissabon, den een en twintigsten Maart achttien honderd vijf en tachtig.

(*Was geteekend.*)

Voor Nederland en de Nederlandsche koloniën:
HOFSTEDE.
Bn. SWEERTS DE LANDAS-WYBORGH.
Voor Duitschland:
SACHSE.
FRITSCH.
Voor de Vereenigde Staten van Amerika:
WILLIAM J. OTTO.
JAS. S. CRAWFORD.
Voor de Argentijnsche Republiek:
F. P. HANSEN.
Voor Oostenrijk:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Hongarije:
GERVAY.
Voor België:
F. GIFE.
Voor Bolivia:
JOAQUIN CASO.
Voor Brazilië:
LUIZ C. P. GUIMARAES.
Voor Bulgarije:
R. IVANOFF.
Voor Chili:
M. MARTINEZ.
Voor de Vereenigde Staten van Columbia:
CÉSAR CONTO.
Voor de Republiek Costa-Rica:
. . . . . .
Voor Denemarken en de Deensche koloniën:
LUND.
Voor de Dominicaansche Republiek:
P.e GOMES DA SILVA.
Voor Egypte:
W. F. HALTON.
Voor Ecuador:
ANTONIO FLORES.
Voor Spanje en de Spaansche Koloniën:
S. ALVARES BUGALLAL.
A. HERCE.
Voor Frankrijk:
LABOULAYE.
A. BESNIER.
Voor de Fransche koloniën:
LABOULAYE.
Voor Groot-Brittannië en verschillende Engelsche kolonien:
S A. BLACKWOOD.
H. BUXTON FORMAN.
Voor Canada:
S. A. BLACKWOOD.
H. BUXTON FORMAN.
Voor Britsch-Indië:
H. E. M. JAMES.
Voor Griekenland:
EUGÈNE BOREL.
Voor Guatemala:
J. CARRERA.
Voor de Republiek Haïti:
LABOULAYE.
ANSAULT.
Voor het Koninkrijk Hawaii:
EUGÈNE BOREL.
Voor de Republiek Honduras:
J. CARRERA.
Voor Italië:
J. B. TANTESIO.
Voor Japan:
YASUSHI NOMURA.
Voor de Republiek Liberia:
Comte SENMARTI.
Voor Luxemburg:
CH. RISCHARD.
Voor Mexico:
L. BRETON Y VEDRA.
Voor Montenegro:
DEWEZ.
VARGES.
Voor Nicaragua:
MANUEL J. ALVES DINIZ.
Voor Paraguay:
F. A. REBELLO.
Voor Peru:
. . . . . .
Voor Perzië:
N. SEMINO.
Voor Portugal:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
ERNESTO MADEIRA PINTO
Voor de Portugeesche koloniën:
GUILHERMINO AUGUSTO DE BARROS.
Voor Roumanië:
JON GHIKA.
Voor Rusland:
N. DE BESAK.
GEORGES DE POGGENPOHL.
Voor Salvador:
. . . . . .
Voor Servië:
. . . . . .
Voor het Koninkrijk Siam:
PRISDANG.
Voor Zweden:
W. ROOS.
Voor Noorwegen:
HARALD ASCHE.
Voor Zwitserland:
ED. HÖHN.
Voor Turkije:
. . . . . .
Voor Uruguay:
ENRIQUE KUBLY.
Voor Venezuela:
J. L. PERa. CRESPO.

Gelet, dat de akten van bekrachtiging der genoemde overeenkomsten en slotprotocollen den 19den Maart 1886 te *Lissabon* zijn uitgewisseld geworden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 20sten Maart 1886, n°. 2520, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande overeenkomsten en slotprotocollen, met de vertalingen daarvan, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven stukken vervat.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 2 *April* 1886.)

—

25 *Maart* 1886. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Hoofdplaat* van 10 Maart 1886, waarbij aan mejuffrouw P. STEENMETSER ontslag is verleend als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare lagere school n°. 2 in die gemeente. S. 46.

(*Geschorst tot* 1 *Juli* 1886.)

—

25 *Maart* 1886. MISSIVE van den Minister van Oorlog, gericht aan een der Commissarissen des Konings in de provinciën, betreffende opzending der door miliciens-grootverlofgangers medegenomen kleeding.

Ter beantwoording van Uw schrijven, dd. 16 dezer, 4e afdeeling, n°. 854/696 en met terugzending van de daarbij overgelegde bijlage, heb ik de eer UHoogEdelGestr. mede te deelen, dat door mij aan de betrokken militaire autoriteiten last is gegeven om geen verder gevolg te geven aan de bepaling, betrekkelijk het door tusschenkomst van de burgemeesters opvragen van de medegenomen kleeding der milicien-grootverlofgangers, indien deze laatsten met een saldoschuld uit den dienst geraken.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

—

31 *Maart* 1886. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 14 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 31), waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden en welke maatregelen bij het heerschen of dreigen van elke dier ziekten moeten worden toegepast. S. 47.

WIJ WILLEM III, ENZ

Overwegende, dat aanvulling van Ons besluit van 14 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 31) noodzakelijk is;

Gezien de artt. 28, 29, 31, 32 en 34 der wet van 20 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 131), § 1*a* en § 2*b*[1] der voorschriften, vastgesteld bij Ons besluit van 9 Juni 1885 (*Staatsblad* n°. 125);

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Februari 1886, n°. 577, afdeeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16 Maart 1886, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van 26 Maart 1886, n°. 960, afdeeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. **1.** § 7 van art. 3 van het Koninklijk besluit van 14 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 31) wordt gelezen als volgt:

„*Bij het miltvuur.*

Het aan miltvuur lijdende dier moet van het overige vee worden afgezonderd gehouden. De stal of het gebouw, waarin zich door miltvuur aangetast vee heeft bevonden, moet worden ontsmet.

In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districts-veearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen. Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districts-veearts de bevelen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken."

2. De tweede zinsnede van art. 4 van genoemd besluit wordt gelezen als volgt:

„De brandstoffen en andere benoodigdheden, voor het verbranden te bezigen, en de bij het begraven te gebruiken ontsmettingsmiddelen worden hem door den burgemeester op Rijks kosten verstrekt."

3. Aan art. 6 van genoemd besluit wordt een nieuw lid als slot-alinea toegevoegd, luidende:

„voor miltvuur op acht dagen."

4. Aan art. 7*g* van genoemd besluit achter de woorden „van vee" wordt gevoegd:

„alsmede uitvoer uit dien kring van melk, dáár waar en zoolang als dit door den districts-veearts noodzakelijk wordt geacht."

5. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking

op den vijfden dag na de afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 31sten Maart 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg. 7 April* 1886.)

—

5 *April* 1886. BESLUIT, betreffende de betaling van zegel- en registratierechten op de akte eener benoeming vallende.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het door burgemeester en wethouders der gemeente Hontenisse bij Ons ingesteld beroep van de beslissing van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 30 December 1885, n°. 49*a*, omtrent de rekening der gemeente over 1884;

Den Raad van State enz.;

Overwegende dat op 6 Sept. 1884 C. C. M. TASSAERT is benoemd tot wethouder van Hontenisse, aan welke betrekking eene jaarwedde is verbonden van *f* 25; dat het extract uit de notulen, de benoeming inhoudende, geschreven op een zegel van 50 cent (met de opcenten 75 cent) door den secretaris der gemeente ingevolge art. 20 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92) ter registratie aangeboden, is geregistreerd tegen een recht van 30 cent; dat de benoemde, hoewel de benoeming aannemende, heeft geweigerd de gezegde kosten van zegel en registratie te betalen; dat daarop burgemeester en wethouders van Hontenisse, oordeelende dat de bedoeling der wet zeker niet kan zijn, dat die kosten ten laste van den secretaris zouden komen, de teruggave daarvan aan genoemden ambtenaar uit den post der gemeente-begrooting „zegelkosten van gemeenteregisters en stukken" hebben bevolen en dat de gemeenteraad bij de voorloopige vaststelling der gemeenterekening over 1884 die uitgave heeft goedgekeurd;

dat echter Gedeputeerde Staten van Zeeland bij hun besluit tot vaststelling dier rekening van 30 December 1885, n°. 49*a*, art. 11 der uitgaven met het bedrag der genoemde uitgaven (*f* 1.05) hebben verminderd, „omdat de kosten van zegel en registratie der aanstelling van een wethouder niet voor rekening der gemeente zijn", terwijl laatstgenoemd college later heeft aangevoerd dat de secretaris de registratierechten van den wethouder kan terugvorderen op de wijze genoemd in art. 30 der wet van 22 Frim. an VII, en de zegelkosten door eene burgerlijke actie, en dat de ongemotiveerde weigering van den benoemde om de op de akte van aanstelling verschuldigde kosten te betalen, er niet toe mag leiden dat die kosten voor rekening van de gemeente worden genomen;

dat burgemeester en wethouders van Hontenisse tegen het besluit van Gedeputeerde Staten voorziening hebben gevraagd;

Overwegende dat het niet vrijwillig voldoen door den benoemde van de kosten van zegel en registratie op de akte van benoeming vallende, geene verandering heeft gemaakt ten aanzien van de verplichting tot betaling dier kosten en er voor de gemeente geen reden is om voor hare rekening te nemen wat ten laste is van den benoemde;

dat Gedeputeerde Staten dus terecht geweigerd hebben, de bovenvermelde kosten van zegel en registratie in de gemeente-rekening over 1884 als eene uitgave der gemeente toe te laten;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 30 December 1885, n°. 49*a*, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

—

8 *April* 1886. BESLUIT, betreffende klassificatie van vestingwerken. S. 48.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 19 Maart 1886, Vde afdeeling, n°. 20;

Gelet op de artikelen 3, 4 en 5 der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op Onze besluiten van 25 Januari 1854 (*Staatsblad* n°. 8), 16 September 1859 (*Staatsblad* n°. 100), 13 November 1861 (*Staatsblad* n°. 98), 9 November 1864 (*Staatsblad* n°. 103), 11 October 1869 (*Staatsblad* n°. 157) en 30 November 1875 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 5 April 1886, Vde afdeeling, n°. 43;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met wijziging van Onze hierboven genoemde besluiten, zullen de vestingwerken, vermeld in de bij het tegenwoordig besluit gevoegde lijst, voortaan behooren tot de vestingwerken van de derde of van geene klasse, als in deze lijst is aangeduid; en worden de lijsten, vastgesteld bij de hierboven genoemde besluiten, voor zooveel deze vestingwerken betreft, vervangen door de evenbedoelde lijst.

2. De werken bij het zuidelijk landhoofd der spoorwegbrug over de *Maas* bij *Hedel* en de werken bij het noordelijk landhoofd der spoorwegbrug over de *Waal* bij *Nijmegen*, mede vermeld in de bij dit besluit gevoegde lijst, worden gerangschikt tot de vestingwerken, die tot geene klasse behooren.

Dit besluit komt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

(*Uitgeg.* 21 *April* 1886.)

LIJST.

Gemeente of gemeenten, waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot			Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot geene klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	PERCEELEN of perceelsgedeelten, binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
	de eerste klasse.	de tweede klasse.	de derde klasse.			
's Bosch.				Het fort ter rechterzijde van den grindweg van *'s Bosch* naar *Crevecoeur*.		
Empel.				Het fort *Crevecoeur*.		
Empel.				De werken bij het zuidelijk landhoofd der spoorwegbrug over de *Maas* bij *Hedel*.		
Alem.				Het werk aan de *Blauwe Sluis*.		
Heerewaarden, Rossum en Alem.			Het fort *Nieuw St. Andries*.			
Vught.				De verschanste legerplaats bij *Vught*.		
Rosmalen.				De verschanste legerplaats bij *Hintham*.		
Lithoijen.				De stelling voor het dorp *Lithoijen*.		
's Bosch en Vught.				De forten *St. Anthonie* en *Isabella*.		
's Bosch.				Het werk voor den *Maasdijk* bij *Herven*.		
Hedikhuizen.				Het werk achter de *Hedikhuizensche Sassluis*.		
Hedikhuizen.				Het werk achter den hoogen *Maasdijk* bij *Hedikhuizen*.		
Hedikhuizen.				Het werk tegenover de *Bernsche hoeven*.		
Oud-Heusden.				Het werk op den straatweg van *Heusden* naar *Elshout*.		

Gemeente of gemeenten, waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot de eerste klasse.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot de tweede klasse.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot de derde klasse.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot geene klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	PERCEELEN of perceelsgedeelten, binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
Oud-Heusden.				Het werk achter den *Elshoutschen dijk*.		
Drongelen.				Het werk te *Doeveren*.		
Drongelen.				De batterij op den *Pruimendijk*.		
Made en Drimmelen.			De batterij bij de *Drimmelsche Sluis*.			De perceelen gelegen op den rechterboord van de haven, van de *Breede vaart* en van het tusschen beide gelegen kanaal waarin zich de sluis bevindt. De perceelen op den rechteroever van den *Amer* en van den arm van deze rivier genaamd *de Ham*.
Steenbergen.				De batterijen aan den mond van den *Roosendaalschen Vliet*		
Oud- en Nieuw-Gastel en Steenbergen.				Het werk aan het *Lindenbergsche Veer*		
Nijmegen.				Het fort *Kraijenhoff*.		
Elst (*Lent*).				Het werk op den rechter *Waaloever* boven *Lent*.		
Elst (*Lent*) en *Valburg* (*Slijk-Ewijk*)			Het werk op den rechter *Waaloever* beneden *Lent*.			
Elst (*Lent*).				De werken bij het noordelijk landhoofd der spoorwegbrug over de *Waal* bij *Nijmegen*.		

Behoort bij het besluit des Konings van 8 April 1886 (*Staatsblad* nº. 48).

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

---

9 *April* 1886. BESLUIT, houdende voorziening in de uitvoering der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* nº. 264), tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten. S. 49.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op de artikelen 6 en 7 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* nº. 264), tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 6den Maart 1886, nº. 66, Registratie;

Willende voorzien in de uitvoering dier wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30sten Maart 1886, nº. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 6den April 1886, nº. 42, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De zegeling der *binnen* het Rijk opgemaakte effecten, bedoeld in het tweede lid van art. 5 der wet van 31 December 1885 (*Staats-*

blad n°. 264), geschiedt door de ontvangers der registratie en van het zegel, die van de betaling van het recht op het reeds gebruikte papier doen blijken door de volgende quitantie op de stukken te stellen:

„N°. . . . . Ontvangen voor zegelrecht . . . . . en voor . . . . opcenten . . . . . te . . . . . , den . . . . . .

De ontvanger,

(onderteekening)"

2. De zegeling der *buiten* het Rijk of in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakte effecten tegen verminderd recht, overeenkomstig art. 6 derzelfder wet, geschiedt:

1°. met den natten zegelstempel aan alle kantoren van het buitengewoon zegel;

2°. met het in art. 4 van dit besluit bedoelde plakzegel, aan alle kantoren van registratie of successierechten of ook door de belanghebbenden zelf, mits de stukken, overeenkomstig het laatste lid van voormeld art. 4, door of namens een ontvanger der registratie of successierechten afgestempeld worden.

Op schriftelijk verzoek der belanghebbenden en, voor zoover de dienst dit toelaat, kunnen de ontvangers der registratie of successierechten, tegen vooruitbetaling der kosten van verplaatsing, de opplakking en afstempeling van het plakzegel doen of, onder hunne verantwoordelijkheid, laten doen ten huize van de belanghebbenden, aan wie voor de betaalde kosten van verplaatsing quitantie wordt gegeven.

3. De zegeling met den natten zegelstempel geschiedt overeenkomstig de daarvoor bestaande voorschriften.

De zegelstempel vermeldt het volle bedrag van het zegelrecht, al is daarvoor slechts een vijfde of de helft betaald.

4. Het plakzegel, bestemd voor de zegeling van effecten, is zwart en wordt overigens vervaardigd naar het model, vastgesteld bij Ons besluit van den 7den December 1885 (*Staatsblad* n°. 229).

Het volle bedrag van het recht wordt op het plakzegel vermeld, met aanwijzing echter, in roode letters, dat slechts $\frac{1}{5}$ of $\frac{1}{2}$ van dat bedrag betaald is.

De plakzegels zijn verkrijgbaar aan al de kantoren van registratie of successierechten en slechts geldig voor het in art. 2 bedoelde gebruik, mits zij, na volgens de voorschriften van art. 5, eerste alinea, te zijn vastgeplakt, door of namens een ontvanger der registratie of successierechten afgestempeld zijn: de met $\frac{1}{5}$ van het recht betaalde, binnen zes maanden nà het in werking treden der voormelde wet; de met $\frac{1}{2}$ van het recht betaalde, binnen de daaropvolgende drie maanden.

5. Het plakzegel wordt in zijn geheel, gaaf en ongeschonden, zooals het van Rijkswege wordt uitgegeven, op de eerste bladzijde van het effect zooveel mogelijk bovenaan vastgeplakt, zonder dat papier of eenige andere stof tusschen het effect en het plakzegel aanwezig zij.

De in het derde lid van het vorig artikel bedoelde afstempeling geschiedt door middel van een op of over het zegel af te drukken stempel, houdende aanwijzing van de qualiteit en standplaats van den ontvanger door of namens wien, wanneer het stuk van voldoend zegel voorzien is, de afstempeling geschiedt.

6. Zijn de bij dit besluit betrekkelijk het gebruik van het plakzegel vastgestelde voorschriften niet alle nagekomen, dan wordt het stuk beschouwd als of het niet gezegeld ware.

7. Ten aanzien van de zegeling van het papier bestemd voor effecten, die na het in werking treden der voormelde wet, binnen het Rijk opgemaakt worden, blijven de thans bestaande voorschriften van kracht.

Buiten het Rijk of in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakte effecten, die niet behoorlijk gezegeld zijn binnen negen maanden na het in werking treden der voormelde wet, kunnen, welke dagteekening zij ook dragen, alleen gezegeld worden aan alle kantoren van het buitengewoon zegel met den natten of den drogen zegelstempel.

8. Dit besluit zal in werking treden op het tijdstip, voor het in werking treden der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264) door Ons vast te stellen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1886.)

—

9 *April* 1886. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264), tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten, in werking zal treden. S. 50.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 6den April 1886, n°. 43, Registratie;

Gelet op art. 7 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264), tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat die wet zal in werking treden op 1 Juni 1886, en dat de plakzegels, bestemd voor de zegeling der *buiten* het Rijk of in de Overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakte effecten tegen verminderd recht, overeenkomstig art. 6 der gemelde wet, te rekenen van 24 Mei 1886 verkrijgbaar zullen worden gesteld.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 9den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Algemeen Reglement van politie voor de Rijkskanalen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 30). S. 51.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februarij 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Art. 30, 2de lid van Ons besluit van 5 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 30), tot vaststelling van een Algemeen Reglement van politie voor de Rijkskanalen, wordt gewijzigd als volgt:

„Geschiedt de verwijdering van drijvende voorwerpen van Rijkswege, dan worden die voorwerpen door de kanaalbeambten tegen voldoening der gemaakte kosten aan den rechthebbende teruggegeven."

2. In art. 31, 1ste lid van gezegd besluit vervallen de woorden:

„Bij nalatigheid voorzien de kanaalbeambten hierin op zijne kosten."

3. Art. 32 van gezegd besluit wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De bevelvoerder van een gezonken schip geeft van het ongeval terstond kennis aan den naastbijzijnden kanaalbeambte, die den ingenieur van het ongeval verwittigt. Terstond na het ongeval plaatst de bevelvoerder op of bij het gezonken vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den bevelvoerder om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart door de Koningshaven en op de Nieuwe Maas, onder de gemeente Rotterdam, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 25 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 51). S. 52.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februarij 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het eerste en tweede lid van art. 9 van het reglement van politie voor de scheepvaart door de *Koningshaven* en op de *Nieuwe*

Maas, onder de gemeente *Rotterdam*, vastgesteld bij Ons besluit van 25 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 51), vervallen.

2. Art. 10 van gezegd reglement wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De schipper van een gezonken schip moet daarop een steeds boven water blijvende baak plaatsen en onderhouden, des daags van eene roode vlag en van zonsondergang tot zonsopgang van een rood licht gevende lantaarn voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den schipper om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

3. De laatste zinsnede van art. 24 van gezegd reglement vervalt.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging der bij Koninklijk besluit van 27 December 1880 (*Staatsblad* n°. 233) vastgestelde bepalingen van politie op de *Nieuwe Merwede*, de *Oude Maas*, het *Mallegat*, de *Dordtsche Kil*, het *Krabbe*, het *Spui*, het *Hollandsch Diep*, den *Amer*, de *Maas*, den *Gelderschen IJssel*, het *Zwartewater* en het *Zwolsche Diep*. S. 53.

WIJ WILLEM III ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, n°. 16, Afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, Afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 2 van Ons besluit van 27 December 1880 (*Staatsblad* n°. 233), tot vaststelling van bepalingen van politie op de *Nieuwe Merwede*, de *Oude Maas*, het *Mallegat*, de *Dordtsche Kil*, het *Krabbe*, het *Spui*, het *Hollandsch Diep*, den *Amer*, de *Maas*, den *Gelderschen IJssel*, het *Zwarte Water* en het *Zwolsche Diep*, wordt vervangen door de volgende bepaling:

„Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* no. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den bevelvoerder van het vaartuig of van den vlotvoerder, om het aan den grond zittend of gezonken vaartuig of vlot aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het gezonken vaartuig of vlot gelicht of het aan den grond zittend vaartuig of vlot weder vlot gemaakt mochten hebben, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het bij Koninklijk besluit van 13 Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 74) vastgesteld reglement van politie voor de Rijkssluizen en Rijksbruggen in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*. S. 54.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het 2de en 3de lid van art. 23 van Ons besluit van 13 Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 74),

tot vaststelling van een reglement van politie voor de Rijkssluizen en Rijksbruggen in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*, worden vervangen door de volgende bepaling:

„Geschiedt de verwijdering van drijvende voorwerpen van Rijkswege, dan worden die voorwerpen door de kanaalbeambten tegen voldoening der gemaakte kosten aan den rechthebbende teruggegeven.

2. Het laatste lid van art. 24 van gezegd besluit vervalt.

3 Art. 25 van gezegd besluit wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De bevelvoerder van een gezonken schip geeft van het ongeval terstond kennis aan den naastbij zijnden kanaalbeambte, die den ingenieur van het ongeval verwittigt. Terstond na het ongeval plaatst de bevelvoerder, op of bij het gezonken vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den bevelvoerder om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het algemeen reglement van politie voor de sluizen en beweegbare bruggen in de provincie *Friesland*, die bij het Rijk in beheer en onderhoud zijn, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 April 1885 (*Staatsblad* nº. 77). S. 55.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, nº. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, nº. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, nº. 34, afdeeling Waterstaat A,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. **1.** Het 2de en 3de lid van art. 20 van het algemeen reglement van politie voor de sluizen en beweegbare bruggen in de provincie *Friesland*, die bij het Rijk in beheer en onderhond zijn, vastgesteld bij Ons besluit van 15 April 1885 (*Staatsblad* nº. 77), worden vervangen door de volgende bepaling:

„Geschiedt de verwijdering van drijvende voorwerpen van Rijkswege, dan worden die voorwerpen door de kanaalbeambten tegen betaling der kosten aan den rechthebbende ternggegeven."

2. Het laatste lid van art. 21 van gezegd reglement vervalt.

3. Art. 22 van gezegd reglement wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De bevelvoerder van een in eene sluis of in eene brug gezonken schip plaatst terstond na het ongeval op of bij het gezonken vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den bevelvoerder om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier de *Merwede*, met hare havens en verdere werken, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 8 November 1878 (*Staatsblad* nº. 166). S. 56.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februarij 1886, n°. 15, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 22 van het reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, ten zuiden van de rivier *de Merwede*, met hare havens en verdere werken, vastgesteld bij Ons besluit van 8 November 1878 (*Staatsblad* n°. 166), wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De schipper of bevelvoerder van een in de voorhavens, schutkolken of toeleidingskanalen gezonken of aan den grond geraakt vaartuig plaatst onverwijld na het ongeval op of bij het vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den schipper of bevelvoerder om het gezonken of aan den grond geraakt vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij inmiddels belanghebbenden het gezonken of aan den grond geraakt vaartuig gelicht of weder vlot gemaakt mochten hebben, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te *Breskens*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1866 (*Staatsblad* n°. 170). S. 57.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 10 van het reglement van politie voor de haven te *Breskens*, vastgesteld bij Ons besluit van 27 October 1866 (*Staatsblad* n°. 170), wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De schipper van een in de haven gezonken schip plaatst onverwijld na het ongeval op of bij het vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den schipper om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te *Veere*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 2 Maart 1885 (*Staatsblad* n°. 70). S. 58.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 10 van het reglement van politie voor de haven te *Veere*, vastgesteld bij Ons besluit van 2 Maart 1885 (*Staatsblad* n°. 70), wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De gezagvoerder van een in de haven gezonken schip plaatst onverwijld na het ongeval op of bij het vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den gezagvoerder om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

13 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te *Moerdijk*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 11 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 91). S. 59.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 Februari 1886, n°. 16, afdeeling Waterstaat A;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Maart 1886, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 April 1886, n°. 34, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In art. 8 van het reglement van politie voor de haven te *Moerdijk*, vastgesteld bij Ons besluit van 11 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 91), vervallen de slotwoorden: „bij weigering geschiedt dit door de zorg der havenmeesters, ten koste van den schipper."

2. Art. 14 van gezegd reglement wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De schipper van een in de haven gezonken schip plaatst onverwijld na het ongeval op of bij het vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den schipper om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan".

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 13den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1886.)

—

14 *April* 1886. WET, houdende goedkeuring van sommige bepalingen der op 30 Juni 1885 te *Berlijn* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* gesloten overeenkomst tot regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den *Rijn*. S. 60.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86, n°. 76, 1—22.
Handel. id. 1885/86, *bladz* 1146—1152, 1154—1166.
Handel. 1e *Kamer* 1885/86, *bladz.* 298, 303—307.

WIJ WILLEM III ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat sommige bepalingen der op 30 Juni 1885 te *Berlijn* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* gesloten overeenkomst tot regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den *Rijn*, de goedkeuring der Staten-Generaal vorderen;

Gelet op het laatste gedeelte van artikel 57 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden goedgekeurd de artikelen 1, 2, 3, 4, 7, 2°., 8, 9, 10 en 11 der overeenkomst en de artikelen 1 en 2 van het daarbij behoorend

slotprotocol, den 30sten Juni 1885 te *Berlijn* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* onderteekend, en in Nederlandschen en Duitschen tekst luidende als volgt:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruissen, met toestemming van:

Zijne Majesteit den Koning van Beijeren,

Zijne Majesteit den Koning van Wurtemberg,

Zijne Koninklijke Hoogheid den Groothertog van Baden,

Zijne Koninklijke Hoogheid den Groothertog van Hessen and bei Rhein, en

Zijne Koninklijke Hoogheid den Groothertog van Oldenburg, evenzeer als

de Bondsraad van het Zwitsersch Eedgenootschap,

Geleid door den wensch om ter vermeerdering van den zalmstapel de zalmvisscherij in het stroomgebied van den Rijn gelijkelijk te regelen, hebben voor het sluiten van een daartoe strekkend verdrag tot gevolmachtigden benoemd:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden:

jonkheer mr. FREDERIK PHILIPPE VAN DER HOEVEN, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigden Minister bij Zijne Majesteit den Duitschen Keizer, Koning van Pruissen;

den heer mr. EDUARD NICOLAAS RAHUSEN, President van het College voor de zeevisscherijen, en

den heer mr. PHILIP ADRIAAN HOLSBOER, Administrateur der domeinen bij het Departement van Financiën;

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruissen:

Hoogstdeszelfs Onderstaatssecretaris en werkelijken Geheimraad, den heer EDUARD MARCARD,

en de Bondsraad van het Zwitsersch Eedgenootschap:

den heer dr. ARNOLD ROTH, Zijnen Buitengewonen Gezant en Gevolmachtigden Minister, en

den heer dr. ALFRED DE CLAPARÈDE, Gezantschapsraad,

die, na mededeeling en wederkeerige erkenning hunner volmachten, zijn overeengekomen als volgt:

Art. I. In den Rijn van den val bij Schaffhausen afwaarts en in alle zijne uitmondingen, waardoor water van den bij Lobith onverdeelden Rijn in zee afvloeien kan, is het verboden bij de vischvangst den stroom over meer dan de helft zijner breedte, bij gewoon laag water over de kortste rechte lijn van oever tot oever gemeten, hetzij door vaststaande inrichtingen (vischweer, schutting, zalmsteek), hetzij door aan den oever of in het stroombed bevestigde of verankerde visscherijinrichtingen (fuiken, spernetten) voor den doortocht der trekvisschen te versperren.

Deze bepaling is ook op de zijrivieren van den Rijn toepasselijk, doch op die gedeelten dier zijrivieren, welke de grens uitmaken van eenen Staat, die geene partij is bij deze overeenkomst, slechts voor zooverre in het naburig land eene gelijke handelwijze wordt gevolgd.

De op sommige zijrivieren bestaande vaste visscherijinrichtingen waaraan een voor dit bijzonder vischtuig geldend vischrecht verbonden is, zijn aan de bepaling van dit artikel niet onderworpen.

II. In de in artikel I, eerste alinea, aangewezen gedeelten van den Rijn en in de bij alinea 2 aangewezen zijrivieren van den Rijn, voor zooverre deze aan zalm en elft toegang naar de paaiplaatsen verleenen, mogen drijfnetten bij de vischvangst slechts gebruikt worden, wanneer zij tusschen den bovenreep en den onderreep niet meer dan 2 5 meter breed zijn. Netten zonder laddermazen, die slechts voor de steurvangst bestemd en geschikt zijn, zijn niet aan deze beperking onderworpen.

Drijfnetten mogen slechts op een afstand van elkander worden uitgeworpen, van minstens het dubbele der lengte van het grootste net.

III. In den Rijn van den val bij Schaffhausen afwaarts, in al zijne uitmondingen, waardoor water van den bij Lobith onverdeelden Rijn in zee kan afvloeien en in al zijne zijrivieren, is elke zalmvisscherij met zegens jaarlijks gedurende den tijd van twee maanden verboden.

Dit verbod omvat:

1°. Op Nederlandsch gebied den tijd van 16 Augustus tot en met 15 October;

2°. Op het gebied boven de Nederlandsch-Pruissische grens den tijd van 27 Augustus tot en met 26 October.

De Regeeringen van de daarbij betrokken oeverstaten zullen ieder voor haar gebied vaststellen, welke visscherijen aan dit voorschrift moeten onderworpen worden, en daarbij zorgen, dat niet onder voorgeven van te visschen op andere vischsoorten, werkelijk zalmvisscherij wordt uitgeoefend.

De Regeeringen zullen elkander de gemaakte bepalingen mededeelen.

IV. Van Basel afwaarts in den Rijn en die gedeelten van zijne zijrivieren, die aan zalm en elft toegang naar de paaiplaatsen verleenen, alsmede in zijne in artikel I genoemde uitmondingen moet

de visscherij op zalm en elft met vischtuig van welke soort ook gedurende 24 uren in elke week, en dat wel van Zaterdagavond 6 uur tot Zondagavond 6 uur, geschorst worden.

Het blijft der Koninklijk Nederlandsche Regeering voorbehouden voor de zalmvisscherij met fuiken (steekvisscherij) op het gebied van den vloed, het begin van den wekelijkschen gesloten tijd vast te stellen op het eerste laag water na Zaterdagavond 6 uur en den duur op twee getijden.

V. In die deelen van de zijrivieren van den Rijn waarin zich geschikte paaiplaatsen voor den zalm bevinden en in den Boven-Rijn zelf van Mannheim (Ludwigshafen) opwaarts tot den waterval van Schaffhausen mag de zalmvisscherij gedurende den tijd van minstens 6 weken, vallende tusschen den 15den October en den 31sten December slechts met uitdrukkelijke vergunning van de overheid plaats hebben, en deze vergunning slechts gegeven worden, wanneer het gebruik der elementen van voortplanting (kuit en hom) van de gevangen paairijpe of der rijpheid nabijzijnde zalmen voor de kunstmatige vischteelt verzekerd is. Onder deze voorwaarde mag de zalmvisscherij ook gedurende den wekelijkschen gesloten tijd van overheidswege toegestaan worden.

VI. De bepalingen van de artikelen I tot V van dit verdrag vinden geene toepassing op de Moezel van het punt af waarop zij Elzas-Lotharingen verlaat tot Trier en op alle linker zijrivieren van de Moezel, die langs Pruissisch en Luxemburgsch gebied loopen.

Het blijft aan de Koninklijk Pruissische Regeering voorbehouden om de aangelegenheden der visscherij op deze wateren door overeenkomst met de Groothertogelijke Luxemburgsche Regeering in den zin van dit verdrag te regelen.

VII. Tot vermeerdering van den zalmstapel in het Rijngebied zal daarop gelet worden, dat:

1. de natuurlijke paaiplaatsen in de zijrivieren voor de opzwemmende zalmen weder zooveel mogelijk geopend en toegankelijk gemaakt worden;

2. de elementen van voortplanting (kuit en hom) van de gevangen zalmen zooveel mogelijk voor de kunstmatige vischteelt worden gebruikt.

VIII. De Regeeringen van de daarbij betrokken oeverstaten zullen ieder voor haar gebied een minimum van maat vaststellen, beneden welke zalmen evenmin mogen worden gevangen als in den handel gebracht.

IX. De Regeeringen van de daarbij betrokken oeverstaten zullen de voor de uitvoering van dit verdrag noodige voorschriften uitvaardigen, op de overtreding daarvan gepaste straffen stellen, en het personeel aanstellen, dat voor de handhaving dezer bepalingen noodig is.

Door dit verdrag wordt de bevoegdheid van de verschillende Staten niet uitgesloten om voor hun gebied strengere bepalingen ter bescherming van den visch te treffen.

X. Elke Regeering der daarbij betrokken oeverstaten zal voor haar gebied een gevolmachtigde aanstellen.

Deze gevolmachtigden zullen elkander de door hunne Regeeringen getroffene maatregelen, betreffende de visscherij in het Rijngebied, wederkeerig mededeelen en van tijd tot tijd te zamen komen, om over de te nemen maatregelen ter bevordering der zalmvisscherij in het Rijngebied te beraadslagen.

XI. Deze overeenkomst treedt onmiddellijk na hare bekrachtiging in werking, blijft van dien dag af gedurende 10 jaren van kracht en, indien zij niet 12 maanden vóór dit tijdstip door eene der contracteerende Regeeringen is opgezegd, verder van jaar tot jaar, tot na verloop van een jaar van den dag af gerekend waarop eene der contracteerende Regeeringen de overeenkomst heeft opgezegd.

XII. Dit verdrag zal bekrachtigd worden en de uitwisseling der akten van bekrachtiging zal zoo spoedig mogelijk te Berlijn plaats hebben.

Ter oorkonde daarvan hebben de gevolmachtigden de overeenkomst onderteekend en van hun zegel voorzien.

Aldus gedaan te Berlijn, den 30 Juni 1885.

(*L. S.*) (*get.*) F. P. VAN DER HOEVEN.
" " E. N. RAHUSEN.
" " PH A. HOLSBOER.
" " MARCARD.
" " A. ROTH.
" " ALFRED DE CLAPARÈDE.

SLOTPROTOCOL.

Bij de heden plaats gehad hebbende onderteekening van de overeenkomst tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Duitsche Rijk en Zwitserland over de regeling van de zalmvisscherij in het stroomgebied van den Rijn werd de overeenstemming van de gevolmachtigden der gezamenlijke betrokken oeverstaten over de volgende punten geconstateerd:

I. Ten aanzien der visscherijen, van welken

aard ook, in de verlaten zijarmen van den Rijn, zullen de bepalingen dezer overeenkomst niet gelden, voor zooverre deze zijarmen niet van beide zijden met den hoofdstroom zóó verbonden zijn, dat de trekvisschen voortdurend vrij door kunnen zwemmen.

II. Aan de beperkende bepalingen van de artt. II en III dezer overeenkomst zullen die zegen- en drijfnetvisscherijen onderworpen worden, die bij voorkeur de vangst van zalmen ten doel hebben; in het bijzonder ook

a. de op bepaalde plaatsen gedreven visscherijen met drijfnetten (netten met laddermazen);

b. de in de Nederlanden met groote zegens (netten zonder laddermazen) met aanwending van stoom- of paardenkracht gedreven groote zegenvisscherijen;

c. de voornamelijk op Nederlandsch en Pruisisch grondgebied met zegens (netten zonder laddermazen) doch zonder aanwending van stoom- of paardenkracht gedreven, zoogenaamde handzegenvisscherijen.

III. Naar aanleiding van het voorlaatste lid van artikel III van het verdrag zal in het bijzonder daarvoor gezorgd moeten worden, dat gedurende den najaars gesloten tijd de vangst van andere trekvisschen, speciaal die van houting (coregonus oxyrynchus), niet tot voorwendsel genomen wordt om in werkelijkheid de zalmvisscherij uit te oefenen.

IV. Zoodra de toetreding van het Groot-Hertogdom Luxemburg tot deze overeenkomst is gevolgd, zal de bepaling van art. VI der overeenkomst vervallen.

V. Bij de uitvoering der bepalingen van artikel V en VII der overeenkomst zullen de Regeeringen der betrokken oeverstaten zich ten doel stellen het behoud en de vermeerdering van den zalmstapel op den Rijn met de ruimste aanwending van de kunstmatige vischteelt.

VI. Vóór de onderteekening der overeenkomst en van het slotprotocol, hebben de Nederlandsche gevolmachtigden uitdrukkelijk verklaard, dat de overeenkomst eerst dan aan de bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal worden onderworpen, wanneer zij door de Staten-Generaal zal zijn goedgekeurd.

Ter oorkonde hiervan hebben de ondergeteekende gevolmachtigden dit protocol vastgesteld en van hunne onderteekening voorzien. Het zal zonder uitdrukkelijke bekrachtiging, door het enkele feit der uitwisseling van de akten van bekrachtiging der overeenkomst waarop het betrekking heeft, gelden als door de betrokken Regeeringen aangenomen en bekrachtigd.

Aldus gedaan te Berlijn, den 30sten Juni 1885.

(*L. S.*) (*get.*) F. P. VAN DER HOEVEN.
" " E. N RAHUSEN.
" " PH. A. HOLSBOER.
" " MARCARD.
" " A. ROTH.
" " ALFRED DE CLAPARÈDE.

2. Deze wet treedt in werking den 1sten Juni 1886.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 14den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken
(*get.*) v. KARNEBEEK.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 15 *Mei* 1886.)

—

14 *April* 1886. WET, houdende wijziging van eenige bepalingen der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87), tot regeling der jacht en visscherij. S. 61.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *n°.* 112, 1—7.
Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 1435.
Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 301, 307.

WIJ WILLEM III ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat naar aanleiding van de op 30 Juni 1885 te *Berlijn* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* gesloten overeenkomst tot regeling van de zalmvisscherij in het stroomgebied van den *Rijn*, enkele bepalingen der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) behooren te worden gewijzigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 10 der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) wordt gelezen:

"De wijze van uitoefening der zalm- en elftvisscherij wordt door Ons, na Gedeputeerde Staten gehoord te hebben, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur geregeld."

2. Met wijziging dier wet worden de straffen gesteld op de overtredingen van de verordening, bedoeld in artikel 10, in de gevallen bij artikel 40 voorzien, bepaald op eene boete van ten minste *vijftig cents* en ten hoogste *tweehonderd gulden;* in de gevallen van artikel 41 op eene

boete van ten minste *vijftig cents* en ten hoogste *vier honderd gulden* of gevangenisstraf van ten minste één dag en ten hoogste drie maanden; in de gevallen van artikel 42 op eene boete van ten minste *vijftig cents* en ten hoogste *zeshonderd gulden* of gevangenisstraf van ten minste één dag en ten hoogste vier maanden, met verdubbeling overeenkomstig het laatste lid van artikel 42.

Van den eersten September 1886 af worden de in dit artikel beloelde feiten beschouwd als overtredingen en wordt de daarop gestelde gevangenisstraf vervangen door hechtenis van gelijken duur.

3. Deze wet treedt in werking op 1 Juni 1886.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 14den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 14 *April* 1886.)

—

14 *April* 1886. WET, tot vaststelling der beginselen van het gevangeniswezen. S. 62.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1883/84 no. 190, 2; 1884/85 *tweede zitting* no. 38, 1, 2; 1885/86 no. 27, 1—7;

Handel. id. 1885/86 *bladz.* 1011—1030, 1032—1070;

Handel, 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 279—281; 296, 297, 307—309.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens art. 22 van het Wetboek van Strafrecht, de wet de beginselen stelt waarnaar de inrichting en het beheer der gevangenissen, de verdeeling der gevangenen in klassen, de arbeid, de bestemming van de opbrengst van den verplichten arbeid, het onderwijs, de godsdienstoefeningen en de tucht bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur zullen worden geregeld; dat art. 32 van dat Wetboek dezelfde voorziening eischt ten aanzien van de Rijkswerkinrichtingen, terwijl zij ten aanzien van de Rijksopvoedingsgestichten mede wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

TITEL I.

Inrichting en beheer.

Art. **1.** Het opperbeheer der gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen berust bij Onzen Minister van Justitie.

2. Het beheer van de in het vorig artikel genoemde gestichten wordt gevoerd door een directeur of door een cipier onder de bevelen van colleges van regenten.

De leden worden door Ons benoemd en ontslagen.

Bij tijdelijke ontstentenis van colleges van regenten wordt in de vervulling hunner werkzaamheden door Ons op andere wijze voorzien.

Ten opzichte van het college van regenten over de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen worden door Ons afzonderlijke regelen gesteld.

3. De directeuren worden door Ons benoemd en ontslagen; de cipiers en overige beambten door Onzen Minister van Justitie, na de colleges van regenten te hebben gehoord.

4. De gevangenen, bedoeld in art. 3, 2o en 3o, van de wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* no. 3), worden aan geene andere beperkingen onderworpen dan die voor het doel hunner opsluiting of in het belang der orde volstrekt noodzakelijk zijn.

5. In de verschillende gestichten worden mannen en vrouwen te allen tijde van elkander gescheiden.

6. Zij, die in gemeenschap geplaatst zijn, worden gedurende den nacht onderling afgezonderd.

In buitengewone gevallen staat het college van regenten uitzonderingen op dien regel toe.

7. Bij de regeling van den werktijd, van het arbeidsloon en van de kantine staan de veroordeelden in de strafgevangenissen ten achter bij de veroordeelden in de huizen van bewaring en in de Rijkswerkinrichtingen.

8. De veroordeelden in de strafgevangenissen en in de huizen van bewaring ontvangen in den regel gedurende de twee eerste etmalen van hun straftijd niet anders dan water en brood.

9. De pistole bestaat alleen in de huizen van bewaring.

10. Aan gevangenen en verpleegden kan van Rijkswege bij hun ontslag reisgeld of reisgelegenheid worden verstrekt.

Onder gevangenen wordt verstaan de bevolking der gevangenissen; onder verpleegden die der Rijkswerkinrichtingen.

TITEL II.

Indeeling in klassen.

11. Bij de klassenindeeling der gevangenen en der verpleegden wordt hoofdzakelijk gelet op het verleden, het gedrag en het feit, waarvoor de

veroordeeling heeft plaats gehad, en daarbij tevens zooveel mogelijk rekening gehouden met den leeftijd en de mate van ontwikkeling alsmede met den duur der straf, alles in onderling verband.

De indeeling in klassen geschiedt door het college van regenten, met dien verstande, dat de tot levenslange gevangenisstraf veroordeelden steeds van de andere gevangenen gescheiden blijven.

TITEL III.

Arbeid en arbeidsloon.

12. De verplichte arbeid zal zich bij voorkeur uitstrekken tot den huisdienst en overvoorwerpen voor 's Rijks dienst.

13. Het door den gevangene of verpleegde verdiend arbeidsloon is zijn eigendom.

Dit loon wordt in de strafgevangenissen, behalve voor hen die tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld zijn, en in de Rijkswerkinrichtingen verdeeld in uitgaanskas en zakgeld.

Het laatste blijft onder bewaring van het bestuur van het gesticht, doch is ter beschikking van den gevangene of verpleegde, volgens daaromtrent te stellen regelen.

14. Moedwillig door den gevangene of verpleegde tijdens zijn straftijd toegebrachte schade kan zoowel op de uitgaanskas als op het zakgeld worden verhaald.

De uitgaanskas is overigens onvervreemdbaar en niet vatbaar voor beslag.

Zij wordt den gevangene of verpleegde bij of na zijne in vrijheidstelling uitgekeerd. De uitkeering kan ook in termijnen geschieden.

15. In strafgevangenissen geldt als regel, dat de gevangenen elken werkdag gedurende ten minste 10 uur arbeiden.

16. Aan elken gevangene en verpleegde wordt minstens één etmaal per week als rustdag gegund.

TITEL IV.

Onderwijs en godsdienstoefeningen.

17. In de gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen wordt onderwijs in lezen, schrijven en rekenen als regel, behoudens persoonlijke uitzonderingen, gegeven aan de veroordeelden voor meer dan drie maanden, die den leeftijd van 40 jaar nog niet hebben bereikt.

Voortgezet en vakonderwijs kan naar de behoefte, in verband met den persoonlijken aanleg der gevangenen en verpleegden, worden verstrekt.

18. In de gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen wordt gelegenheid gegeven om godsdienstonderwijs te ontvangen.

19. Behoudens uitdrukkelijke vrijstelling nemen de gevangenen en verpleegden aan de godsdienstoefeningen, die te hunnen behoeve worden gehouden, deel.

TITEL V.

Tucht.

20. In de gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen is de oplegging der navolgende disciplinaire straffen geoorloofd:

1°. opsluiting in eene volstrekt donkere strafcel;

2°. gewone sluiting in de boeien;

3°. opsluiting in eene gewone strafcel;

4°. opsluiting in eene gewone cel;

5°. verstrekking van water en brood in plaats van het gewone voedsel;

6°. onthouding van arbeid, van het genot der vrije lucht, van lectuur, van bezoek, van het schrijven of ontvangen van brieven, van het gebruik maken der kantine of van andere voorrechten.

Meerdere dezer straffen kunnen gelijktijdig worden opgelegd.

De straf sub 1° wordt opgelegd voor ten hoogste 48 uren.

De straffen sub 2°, 3° en 5° worden opgelegd voor ten hoogste 4 weken.

De straf sub 4° wordt opgelegd voor ten hoogste 6 maanden.

De straf sub 5° wordt, ingeval zij langer duurt dan 2 dagen, slechts om den anderen dag toegepast.

Het genot der vrije lucht kan voor niet langer dan 7 dagen worden onthouden.

21. Behalve de straffen, in het vorig artikel genoemd, kan in de Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen* n°. 2 en te *Veenhuizen* n°. 3 ook verplaatsing naar de Rijkswerkinrichting te *Hoorn* als straf worden opgelegd.

22. Behalve de straffen in artikel 20 genoemd, kan in de bijzondere strafgevangenis te *Leeuwarden* ook de lijfstraf worden opgelegd.

23. Geen straf wordt opgelegd, dan nadat de overtreder door hem, die de straf geeft, is gehoord.

TITEL VI.

Rijksopvoedingsgestichten.

24. Op de Rijksopvoedingsgestichten zijn toepasselijk artikel 1, artikel 2, artikel 3, artikel 6,

artikel 10 alinea 1, artikel 13 alinea 1, artikel 14, artikel 16 en artikel 19 dezer wet.

25. De daarin geplaatste minderjarigen worden als verpleegden aangemerkt.

26. Het geheele bedrag van het verdiend arbeidsloon wordt in de Rijksopvoedingsgestichten als regel tot uitgaanskas bewaard.

27. Aan de verpleegden in de Rijksopvoedingsgestichten wordt gegeven gewoon lager onderwijs en ambachtsonderwijs, alsmede, behoudens de uitzonderingen door het college van regenten aan te wijzen, godsdienstonderwijs.

28. In de Rijksopvoedingsgestichten is de oplegging geoorloofd der disciplinaire straffen in artikel 20 dezer wet vermeld sub 2°, 3°, 5° en 6°.

De straf sub 2° wordt opgelegd voor ten hoogste 3 dagen;

de straf sub 3° voor hoogste 7 dagen;

de straf sub 5° voor ten hoogste 14 dagen en, ingeval zij langer duurt dan 2 dagen, slechts om den anderen dag.

Het genot der vrije lucht kan voor niet langer dan 3 dagen worden onthouden.

29. Deze wet treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 14den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 16 *April* 1886.)

—

15 *April* 1886. WET, tot nadere wijziging der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmagt. S. 63

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1883/84 n°. 146; 1884/85 n°. 58; 1884/85 2e *zitting* n°.35; 1885/86 n°. 24, 1—4.

Handel. idem 1885/86 *bladz.* 1072—1075.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 297—315.

WIJ WILLEM III ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bij de invoering van het „Wetboek van Strafrecht" eenige wijzigingen te brengen in de wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmagt, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wet van 9 November 1875 (*Staatsblad* n°. 201);

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. **1.** In art. 22 van de wet houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmagt wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten".

In de artikelen 83 en 93 van gemelde wet wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten."

In artikel 92 wordt het woord „misdrijf" vervangen door „feit".

In artikel 90, eerste lid, wordt het woord „misdrijf" vervangen door „strafbaar feit". In het derde lid van dat artikel wordt het woord „misdrijf" vervangen door „een strafbaar feit".

In artikel 120 worden de woorden „geen misdrijf oplevert" vervangen door de woorden „niet valt in de bepaling van eenig strafbaar feit".

2. In artikel 134 worden de woorden „het misdrijf" vervangen door „de qualificatie van het strafbaar feit".

Achter het woord „gevangenisstraf" in de artikelen 24, 26, en 155 van gemelde wet worden ingevoegd de woorden „of hechtenis".

In de artikelen 120, vierde lid, 135, 146, en 147 wordt het woord „hechtenis" vervangen door „verzekerde bewaring".

In de artikelen 93 en 149 wordt het woord „inhechtenisneming" vervangen door „gevangenneming".

In artikel 146 wordt vóór het woord „arrest" gevoegd „bewaring of van".

3. Artikel 11 van gemelde wet wordt gelezen:

„De overtreding dezer reglementen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen of met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

De feiten strafbaar gesteld bij deze reglementen worden beschouwd als overtredingen in den zin van het Wetboek van Strafrecht."

4 Artikel 23 van gemelde wet wordt gelezen:

„Wanneer de bij artikel 22 bedoelde feiten in de bepaling van een misdrijf vallen, waarop, als maximum, eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld, met uitzondering van de misdrijven, genoemd in de artikelen 181, 1°., 310 en 322 van het Wetboek van Strafrecht, behoort de kennisneming daarvan aan de arrondissementsregtbank te *Amsterdam* of aan den raad van Justitie te *Batavia*, naarmate zij zijn gepleegd in

landen, gelegen aan deze of gene zijde van de *Kaap de Goede Hoop* en van *Kaap Hoorn*."

5. Het eerste lid van artikel 25 van gemelde wet wordt gelezen:

"Schippers van Nederlandsche schepen, op weg naar Nederland of Nederlandsch-Indië, zijn, tenzij zij geldige reden voor weigering hebben, verpligt te voldoen aan de vordering der consulaire ambtenaren om veroordeelden of beklaagden, benevens de stukken van overtuiging of tot de zaak betrekkelijk, tegen behoorlijke vergoeding aan boord te nemen."

5*a*. Het laatste lid van artikel 26 van gemelde wet vervalt.

5*b*. Aan artikel 27 van gemelde wet worden de twee volgende leden toegevoegd:

"De langste duur van den lijfsdwang wordt bij het vonnis bepaald. Deze kan in geen geval langer dan zes maanden duren.

De lijfsdwang kan niet meer worden toegepast wanneer vijf jaren na de geheele uitvoering der straf zijn verloopen, of wanneer het regt tot uitvoering der straf door verjaring is vervallen."

6. Het eerste lid van artikel 34 van gemelde wet wordt gelezen:

"Hij neemt kennis, alléén en zonder hooger beroep, van alle overtredingen door Nederlanders binnen zijn ressort gepleegd, waarop geen zwaardere straf is gesteld dan hechtenis van zes dagen en eene geldboete van zestig gulden, alternatief of afzonderlijk."

7. Het eerste lid van artikel 43 van gemelde wet wordt vervangen door de navolgende bepaling:

"Zij neemt in eersten aanleg kennis van alle misdrijven door Nederlanders binnen haar ressort gepleegd, waarvan de kennisneming niet, ingevolge artikel 23, aan de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of den raad van justitie te *Batavia* is opgedragen. Zij neemt in het hoogste ressort kennis van alle overtredingen door Nederlanders binnen haar ressort gepleegd, behalve van die vermeld in artikel 34."

Het derde lid van voormeld artikel vervalt.

8. In de artikelen 46, 77, eerste en tweede lid, 79, 80, tweede lid, 123, 125, 126, 143, 144, 145, 147 en 148 worden de woorden "provinciaal geregtshof in Noordholland" of "hof in Noordholland" vervangen door "geregtshof te Amsterdam" of "hof te Amsterdam."

In artikel 125, tweede lid, vervalt het woord "provinciaal".

In de artikelen 152 en 153, 2de lid, worden de woorden "het provinciaal geregtshof in Noordholland" of "het hof" vervangen door "de arrondissements-regtbank te Amsterdam" of "de regtbank".

In artikel 152 wordt het woord "procureur-generaal" vervangen door "officier van justitie".

In artikel 153, eerste lid, vervallen de woorden "procureur-generaal of de".

In artikel 154 worden de woorden "arrondissements-regtbank te Amsterdam of naar den raad van justitie te Batavia" vervangen door "openbare teregtzitting".

9. In het eerste lid van artikel 65 van gemelde wet worden achter het woord "kunnen" ingevoegd de woorden "onverminderd het bepaalde bij de artikelen 192 en 444 van het Wetboek van Strafrecht."

In hetzelfde lid van gemeld artikel vervallen de slotwoorden "en tot eene boete van vijf en twintig tot vijftig gulden".

In het tweede lid van artikel 106 vervallen de woorden: "Bij nietverschijning kunnen zij worden verwezen in de geldboete, bij artikel 65 bepaald."

Het derde lid van gemeld artikel wordt gelezen: "Bij niet-verschijning worden zij op nieuw gedagvaard."

10. De artikelen 84, 85 en 86 van gemelde wet vervallen.

Als nieuw artikel 84 wordt gelezen:

"De klagte en de intrekking daarvan geschieden bij de consulaire ambtenaren, binnen het ressort van het consulaat, waarin het misdrijf is gepleegd, op de wijze en in de vormen bij het Nederlandsche Wetboek van Strafvordering vastgesteld."

Als nieuw artikel 85 wordt gelezen:

"De klagte kan slechts worden ingediend gedurende drie maanden nadat de tot klagte geregtigde kennis heeft bekomen van het misdrijf, indien hij binnen het ressort van het consulaat waarin het is gepleegd, of gedurende negen maanden nadat hij daarvan kennis heeft bekomen, indien hij daarbuiten verblijf houdt."

11. In artikel 87 van gemelde wet worden de woorden "ter zake van misdrijf waarop geene zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld" vervangen door de woorden "ter zake van een misdrijf waarvan de kennisneming in eersten aanleg tot de bevoegdheid van de consulaire regtbank behoort."

12. Het eerste lid van artikel 89 van gemelde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

"Het voorloopig onderzoek, bij deze paragraaph

voorgeschreven, moet plaats hebben ter zake van de misdrijven ingevolge artikel 23 tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of den raad van justitie te *Batavia* behoorende."

13. Artikel 91 van gemelde wet wordt gelezen:

"De consulaire ambtenaar zal, indien hij het noodig oordeelt, zich behalve door den griffier, doen vergezellen van of bijstaan door een of meer deskundigen, ten einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoodanige verslagen te vragen als in het belang van het onderzoek worden vereischt.

Het derde lid van artikel 60 is op deze deskundigen van toepassing.

Hunne verslagen worden opgenomen in het proces-verbaal door den consulairen ambtenaar, den griffier en de deskundigen te onderteekenen."

14. In het voorlaatste lid van artikel 94 worden de woorden "misdrijf, waarvan de consulaire ambtenaar alleen kennis neemt" vervangen door "overtreding".

15. In de artikelen 103, nº. 3, en 156, eerste lid, van gemelde wet worden de woorden "waartegen eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd" vervangen door "ingevolge artikel 23 tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of van den raad van justitie te *Batavia* behoorende."

16. De woorden in het opschrift van § 3 van de vijfde afdeeling van het derde hoofdstuk van gemelde wet "waartegen eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd" en die in het opschrift van § 6 van dezelfde afdeeling "waarop eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld" worden vervangen door de woorden "waarvan de kennisneming in eersten aanleg de bevoegdheid van de consulaire regtbank te boven gaat."

17. In artikel 122 van gemelde wet worden de woorden: "Indien tegen het feit eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd" vervangen door: "Indien het feit ingevolge artikel 23 tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of van den raad van justitie te *Batavia* behoort."

In artikel 138 worden de woorden "dat tegen het den beklaagde ten laste gelegde feit eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is bedreigd" vervangen door de woorden "dat het den beklaagde ten laste gelegde feit tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of den raad van justitie te *Batavia* behoort."

In artikel 151 worden de woorden "waarop eene zwaardere straf dan gevangenisstraf is gesteld" vervangen door de woorden "tot de kennisneming van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam* of den raad van justitie te *Batavia* behoorende."

18. In het eerste lid van artikel 130 van gemelde wet worden de woorden "wanneer het hem ten laste gelegde feit met gevangenisstraf is bedreigd" vervangen door de woorden "wanneer het hem ten laste gelegde feit een misdrijf oplevert."

19. Artikel 150 van gemelde wet vervalt.

20. In artikel 156 van gemelde wet wordt in het eerste lid vóór de woorden "akte van beschuldiging" gevoegd "dagvaarding of".

In het eerste en tweede lid van gemeld artikel vervallen de woorden "arrest of".

21. In artikel 158 worden de woorden "de beschuldigde" vervangen door "de beklaagde".

22. Achter artikel 22 van gemelde wet worden de volgende bepalingen ingevoegd:

"*Artikel 22a.* In de gevallen waarin in Nederlandsch-Indië gevangenisstraf moet worden ondergaan, wordt deze ondergaan overeenkomstig de aldaar geldende voorschriften, als gevangenisstraf.

Wanneer de veroordeelde behoort tot de inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië, wordt de straf, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië, vervangen door dwangarbeid buiten de ketting of wegzending naar een oord van ballingschap."

"*Artikel 22b.* In de gevallen waarin in Nederlandsch-Indië hechtenis moet worden ondergaan, wordt deze ondergaan overeenkomstig de aldaar geldende voorschriften, als gevangenisstraf.

Wanneer de veroordeelde behoort tot de inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië, wordt de hechtenis vervangen door de straffen, vermeld in de artikelen 5, 7º, 11 en 8 van het Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië, volgens de aldaar gemaakte onderscheidingen.

23. Deze wet treedt in werking op hetzelfde tijdstip waarop, ingevolge artikel 32 van de wet houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmagt,

het Wetboek van Strafrecht binnen het ressort der Nederlandsche consulaten verbindend wordt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) V. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 22 *April* 1886.)

—

15 *April* 1886. WET, houdende bepalingen, regelende het in werking treden van het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht en den overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, alsmede om overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en het nieuwe wetboek. S. 64.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1883/84 n°. 220, 1—3; 1884/85 *tweede zitting* n°. 40, 1—2; 1885/86 n°. 29, 1—11.

Handel. 2e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 1086—1091, 1093—1106, 1110—1113, 1115—1136.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 281—291, 297, 316.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens art. 475 van het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) vastgestelde „Wetboek van Strafrecht" het in werking treden van dat Wetboek bij de wet moet worden geregeld, terwijl het tevens noodzakelijk is zoowel om bepalingen vast te stellen omtrent den overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, als om overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en het nieuwe wetboek;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

§ I. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. De wetten van 10 Juni 1840 (*Staatsblad* n°. 20—26) zijn ingetrokken.

2. Het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht treedt in werking op den 1sten September 1886.

§ II. *Bepalingen, houdende afschaffing, handhaving of wijziging van wetten die thans in werking zijn.*

3. Op het in art. 2 vermelde tijdstip zijn afgeschaft:

a. het Fransche Wetboek van Strafrecht (Code Pénal), voor zoover het thans nog hier te lande van kracht is;

b. het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 Januari 1814 (*Staatsblad* n°. 17), omtrent den boekhandel en den eigendom van letterkundige werken, voor zooverre dit besluit nog niet is afgeschaft;

c. de wetten van:

6 October 1791, concernant les biens et usages ruraux et la police rurale;

28 September 1816 (*Staatsblad* n°. 51), „tot vaststelling van straffen voor hen, die vreemde Mogendheden beleedigen";

12 December 1817 (*Staatsblad* n°. 33), „houdende straffen tegen degenen, die, niet aan den militairen rechtsdwang onderworpen, de desertie van het krijgsvolk begunstigen";

20 November 1818 (*Staatsblad* n°. 39), „houdende strafbepalingen om den slavenhandel te betengelen";

23 December 1824 (*Staatsblad* n°. 75), „houdende daarstelling van nadere maatregelen tot wering en uitroeijing van den slavenhandel";

16 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 34), „houdende aanvulling van eenige gapingen in het Wetboek van Straftrecht";

19 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 35), „strekkende om de vermenging van vergiftige of andere schadelijke zelfstandigheden in eet- en drinkwaren te betengelen";

1 Juni 1830 (*Staatsblad* n°. 15), „tot betengeling van hoon en laster en andere vergrijpen tegen het openbaar gezag en de algemeene rust";

24 April 1836 (*Staatsblad* n°. 13), „betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis";

10 Mei 1837 (*Staatsblad* n°. 21), „houdende tijdelijke aanvulling der bepalingen omtrent de enkele en bedriegelijke bankbreuk";

3 Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 44), „regelende de verjaring der straffen, uitgesproken wegens de misdrijven, vermeld in de wetten van 16 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 34) en 1 Juni 1830 (*Staatsblad* n°. 15)";

28 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 68), „tot invoering van het stelsel van eenzame opsluiting ten aanzien van enkele op te leggen straffen";

3 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 20), „regelende de gevolgen van door den militairen strafregter uitgesproken veroordeelingen bij later gepleegde misdaad of wanbedrijf";

29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102), „houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld";

3 Juni 1859 (*Staatsblad* n°. 44), »houdende wijziging en aanvulling der wet van 12 December 1817 (*Staatsblad* n°. 33), met opzigt tot het koopen, in pand of bewaring nemen, of ontvangen van militaire kleedingstukken enz.";

25 December 1860 (*Staatsblad* n°. 102), »houdende aanvulling van art. 10 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102), omtrent strafbare poging tot misdaad";

22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 29), »houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken";

17 September 1870 (*Staatsblad* n°. 162), »tot afschaffing der doodstraf". De artt. 2 en 7 dezer wet blijven van kracht;

24 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 84), tot wijziging van art. 7 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102), »houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld";

12 April 1872 (*Staatsblad* n°. 23), »houdende bedreiging van straf tegen de vernieling en de onbruikbaarmaking van schepen en andere vaartuigen door andere dan de in artt. 434 en 435 van het Wetboek van Strafrecht genoemde middelen";

12 April 1872 (*Staatsblad* n°. 24), »tot vervanging van de artt. 414, 415 en 416 van het Wetboek van Strafrecht door andere bepalingen";

31 December 1875 (*Staatsblad* n°. 255), »tot toepasselijkverklaring van art. 55 van het Wetboek van Strafrecht, voor zooveel de aansprakelijkheid voor de gerechtskosten betreft op hen, die wegens ééne en dezelfde overtreding veroordeeld worden";

d. de strafbepalingen alsmede alle bepalingen omtrent onderwerpen in de acht eerste Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld, welke in andere dan de onder *a*, *b* en *c* genoemde wetten voorkomen, voor zoover die wetten vóór 1 Maart 1886 zijn in werking getreden en de bedoelde bepalingen niet in deze wet worden gehandhaafd.

Disciplinaire voorschriften worden niet als bepalingen beschouwd, onder letter *d* bedoeld.

4. Op het in art. 2 vermelde tijdstip zijn mede afgeschaft:

1°. het avis du Conseil d'Etat van $\frac{\text{28 October}}{\text{20 November}}$ 1806 sur la compétence en matière de délits commis à bord des vaisseaux neutres dans les ports et rades de France;

2°. de wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 103), houdende »uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken".

5. De bepalingen krachtens welke de Regeering vreemdelingen, wegens bedelarij of landlooperij veroordeeld, over de grenzen doet leiden, blijven van kracht.

6. Blijven van kracht de bepalingen omtrent onderwerpen in de acht eerste Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld alsmede de strafbepalingen, welke voorkomen in verdragen met buitenlandsche Mogendheden.

Feiten, bij deze verdragen strafbaar gesteld, worden, voor zoover deze strafbaarstelling niet geschiedt door toepasselijkverklaring van het nationale recht, beschouwd als overtredingen.

7. Blijven van kracht de bepalingen omtrent onderwerpen in de acht eerste Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld alsmede de strafbepalingen, welke voorkomen in wetten rakende zaken van Rijksbelastingen, met uitzondering van het tweede lid van art. 9, het vierde lid van art. 13 en art. 27 der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178) »omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken".

Het maximum der daarin bepaalde gevangenisstraffen wordt met de helft verminderd. De minima van het Wetboek van Strafrecht zijn toepasselijk zoowel voor die straffen als voor de geldboeten, welke volgens de tegenwoordige belastingwetten, bij het bestaan van verzachtende omstandigheden, voor vermindering vatbaar zijn.

De in zake van Rijksbelastingen thans geldende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten en gerechtskosten blijven van kracht.

Gevangenisstraf tot verhaal van geldboete of gerechtskosten of van beide wordt vervangen door hechtenis van gelijken duur doch den tijd van één jaar niet overschrijdende. Het algemeen minimum van het Wetboek van Strafrecht is ook voor deze hechtenis van toepassing.

Lijfsdwang tot verhaal van geldboete of gerechtskosten blijft bestaan in de gevallen waarin hij thans kan worden toegepast.

De lijfsdwang zal bij gebleken onvermogen nimmer den duur van zes maanden te boven gaan, behoudens hervatting indien de veroordeelde later in staat geraakt om het door hem verschuldigde te voldoen.

Ook bij in- of vervoer van goederen in strijd met de Rijksbelastingwetten door kinderen beneden den leeftijd van tien, of, indien niet blijkt, dat door hen met oordeel des onderscheids is gehandeld, beneden den leeftijd van zestien jaren, kan de rechter, in het tweede lid van de artt. 38 en 39 van Wetboek van Strafrecht aangewezen,

op vordering van het bestuur der belastingen, de verbeurdverklaring der aangehaalde goederen uitspreken.

De feiten, in het eerste lid van dit artikel bedoeld, worden beschouwd als misdrijven, behalve voor de toepassing van art. 62 eerste lid van het Wetboek van Strafrecht.

8. Artikel 26 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen:

„Wanneer de opschudding op de teregtzitting van eene arrondissements-regtbank, een geregtshof of den Hoogen Raad vergezeld is geweest van beleedigingen of bedreigingen jegens de regters of de regterlijke ambtenaren, welke het kenmerk van misdrijf dragen, zullen de daders dadelijk op dezelfde teregtzitting, zonder eenige dagvaarding, kunnen worden teregtgesteld en, nadat de feiten tot klaarheid gebragt zijn, na verhoor van het openbaar ministerie kunnen worden veroordeeld."

In het *tweede* lid van art. 13 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie worden de woorden: „een bevel van dagvaarding in persoon", vervangen door: „regtsingang zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding".

Art. 10 van de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 5) ondergaat de volgende wijzigingen:

In het onder dat artikel voorkomende art. 88 worden de woorden: „of de in de artt. 390, 1°. 391" vervangen door: „of de in artt. 390, 1°., 391, 1°.";

aan de tweede zinsnede van het tweede lid van het onder voormeld art. 10 voorkomende art. 123*d* wordt toegevoegd: „en indien het van die bevoegdheid gebruik gemaakt heeft, tot de beslissing daarover, mits binnen den daarvoor gestelden tijd gegeven";

aan voormeld art. 10 wordt toegevoegd:

In art. 105 worden de woorden „den cipier" vervangen door „het hoofd".

Art. 12 van laatstgemelde wet ondergaat de volgende wijziging:

In het tweede lid van het onder dat artikel voorkomende art. 221*v* vervallen de slotwoorden: „en over de verwijzing in de kosten, door de beleedigde partij gemaakt".

Art. 20 van laatstgemelde wet ondergaat de volgende wijzigingen:

Het eerste lid van het onder dat artikel voorkomende art. 320 wordt gelezen:

„Zoodra de procureur-generaal voldoende aanwijzing heeft gekregen van een gepleegd misdrijf, als bij art. 315 bedoeld en van den persoon, die zich daaraan heeft schuldig gemaakt en hij het verleenen van regtsingang noodig oordeelt, biedt hij de stukken met zijne daartoe strekkende vordering aan den hoogen raad aan."

Het laatste lid van het onder voormeld art. 20 voorkomende art. 325 vervalt.

9. De militaire strafwetten en de bepalingen van militair strafrecht, in andere wetten voorkomende, blijven van kracht, behoudens de hieronder volgende wijzigingen.

Ieder feit, strafbaar volgens die wetten en bepalingen, wordt, voor zoover het niet als disciplinair vergrijp te beschouwen is, beschouwd als misdrijf.

In art. 7 der wet van 17 September 1870 (*Staatsblad* n°. 162), „tot afschaffing der doodstraf", worden de woorden „tuchthuisstraf van vijf tot vijf en twintig jaren" vervangen door: „militaire gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren"; en de woorden: „kruiwagenstraf van vijf tot vijftien jaren" door: „militaire gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren".

De wetten van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191 en n°. 193), tot „wijziging van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande" en tot „wijziging van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te water", ondergaan de navolgende wijzigingen:

Het *eerste* lid van art. 2, in beide wetten, wordt vervangen door de navolgende bepaling:

„Bij veroordeeling tot eene gevangenisstraf van drie jaren of meer spreekt de militaire regter tevens de in art. 11 vermelde vervallenverklaring uit."

In het *tweede* lid van art. 2, in beide wetten, worden de woorden „Bij veroordeeling tot eene der andere straffen van het gemeene regt" vervangen door: „Bij veroordeeling tot gevangenisstraf van minder dan drie jaren".

In het *tweede* lid van art. 3, in beide wetten, wordt het woord „gevangenisstraf" vervangen door „hechtenis".

Art. 4, B, 1°., in beide wetten, vervalt.

Het *tweede* en *derde* lid van art. 5, in beide wetten, vervallen.

Het *eerste* en *tweede* lid van art. 7, in beide wetten, worden gelezen:

„De militaire gevangenisstraf bestaat in opsluiting in eene strafgevangenis.

Haar duur is ten minste één dag en, behoudens de gevallen waarin zij de straf van den strop vervangt en die van strafverhooging ter

zake van samenloop van misdrijven, ten hoogste vijftien achtereenvolgende jaren.

Bij strafverhooging ter zake van samenloop van misdrijven is zij ten hoogste twintig achtereenvolgende jaren."

In het *derde* en *vierde* lid van art. 7, in beide wetten, wordt het woord »vijf" vervangen door: »drie".

In het *vierde* lid van art. 7, in beide wetten, worden de woorden: »spreekt . . . . uit", vervangen door: »kan . . . . nitspreken".

Het *vijfde* en *zesde* lid van art. 7, in beide wetten, worden gelezen:

»Op deze militaire gevangenisstraf zijn toepasselijk de regelen, in het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht voor de gevangenisstraf geschreven."

Art. 10 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en het *eerste*, *vierde* en *vijfde* lid van art. 10 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) worden gelezen:

»De straf van militaire detentie bestaat in opsluiting in een huis van bewaring, of, zoo de gelegenheid ontbreekt daarvan gebruik te maken, in een huis van provoost, voor den tijd van ten minste één dag en ten hoogste twee achtereenvolgende jaren, behoudens het geval van strafverhooging ter zake van samenloop van misdrijven, in welk geval haar duur ten hoogste twee jaren en acht maanden is.

Op de militaire detentie zijn toepasselijk de regelen, in het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht voor de hechtenis geschreven.

Het verzoek van den veroordeelde om de detentie in afzondering te ondergaan wordt alleen toegestaan zoo daartoe gelegenheid bestaat."

In het *derde* lid van art. 10 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) vervallen de woorden: »of zelfs de verdere uitvoering geschorst".

In het *derde* lid van art. 13 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en in het *tweede* lid van art. 13 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) worden de woorden »militaire detentie of tot correctioneele gevangenisstraf, wanneer" vervangen door: »militaire detentie, tot militaire gevangenisstraf, of tot gevangenisstraf, beide van minder dan drie jaren, voor zoover de regter niet tevens de in art. 12 vermelde ontzegging heeft uitgesproken en".

Het *eerste* lid van art. 15 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en van art. 16 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) wordt gelezen:

»Wanneer een militair tot militaire gevangenisstraf of tot gevangenisstraf zonder de in art. 12 vermelde ontzegging, tot hechtenis of tot militaire detentie is veroordeeld geweest, wordt de tijd zijner opsluiting, ook der preventieve, niet als diensttijd medegerekend."

In het *eerste* lid van art. 16 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en van art. 17 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) worden de woorden »wanneer tegen het voltooid misdrijf de doodstraf met eerloosverklaring of de tuchthuisstraf is bedreigd" vervangen door: »wanneer op het voltooid misdrijf door het Crimineel Wetboek de doodstraf met den strop werd gesteld".

In het *tweede* lid van laatstgemelde beide artikelen worden de woorden »tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren" vervangen door: »militaire gevangenisstraf van ten hoogste dertien jaren".

Het *eerste* lid van art. 17 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en van art. 18 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) vervalt. Aan deze artikelen wordt als nieuw lid toegevoegd de navolgende bepaling:

»De betrekkelijke zwaarte van ongelijksoortige militaire hoofdstraffen wordt bepaald door de volgorde van art. 4; die van burgerlijke en militaire straffen door deze volgorde: doodstraf, gevangenisstraf, militaire gevangenisstraf, militaire detentie, hechtenis, geldboete, met dien verstande, dat de voorrang der gevangenisstraf boven de militaire gevangenisstraf en der militaire detentie boven de hechtenis eerst bij gelijke maxima der gestelde straffen in aanmerking komt."

Art. 18 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en art. 19 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) worden vervangen door de volgende bepaling:

»Het regt tot strafvordering wegens militaire misdrijven vervalt door verjaring:

1°. in zes jaren voor de misdrijven waarop militaire detentie of militaire gevangenisstraf van niet meer dan drie jaren is gesteld met uitzondering van het misdrijf van desertie;

2°. in achttien jaren voor de misdrijven waarop in het Crimineel Wetboek de doodstraf met den strop werd gesteld;

3°. in twaalf jaren voor het misdrijf van desertie en alle andere misdrijven niet in n°s. 1 en 2 bedoeld".

In het eerste lid van art. 19 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) en in het

tweede lid van art. 20 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) worden de woorden »met eerloosverklaring" vervangen door: »met de in art. 11 vermelde vervallenverklaring".

In de beide voormelde artikelen en de door deze gewijzigde artikelen van de Crimineele Wetboeken te water en te lande vervallen de *minima* van den duur der militaire gevangenisstraf en der militaire detentie.

De *maxima* van den duur der militaire gevangenisstraf krachtens een dier beide artikelen en de door deze gewijzigde artikelen van de Crimineele Wetboeken te water en te lande op te leggen, worden verminderd:

bijaldien meer dan tien jaren kon worden opgelegd, met vijf jaren;

bijaldien tien jaren of minder kon worden opgelegd, tot de helft.

Art. 21 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) vervalt.

10. De volgende strafbepalingen en bepalingen omtrent onderwerpen in de eerste acht Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld, blijven, behoudens de in deze wet vermelde wijzigingen, van kracht.

1°. Art. 12 van de publicatie van 24 Februari 1806, houdende bepalingen omtrent een algemeen rivier- of waterregt, art. 7 van Titel XXVIII en, voorzoover het hertogdom Limburg betreft, de artt. 42, 43 en 44 van Titel XXVII van de Ordonnance des eaux et forêts du mois d'Août 1669;

de woorden, voorkomende in het eerste lid van art. 12 voormeld »te verdeelen" tot en met de woorden »waar de contraventie is geschied" alsmede de woorden in het tweede lid van dit artikel »op dubbel gewin" vervallen;

De in artt. 7 en 42, tweede lid, bepaalde geldboeten van 500 livres worden vervangen door geldboeten van ten hoogste honderd gulden. Overtreding van art. 42, eerste lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden. De in art. 44 bepaalde straf »d'être punis comme usurpateurs" wordt vervangen door eene geldboete van ten hoogste honderd gulden;

2°. de artt. 1 en 5 van de wet van 22 Juli 1814 (*Staatsblad* n°. 86), houdende »verbod van alle vreemde of particuliere loterijen";

in het tweede lid van art. 1 worden de woorden »van een honderd zilveren dukatons" vervangen door: »van ten hoogste een honderd gulden";

3°. de artt. 6 en 7 van de wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21), houdende »voorschriften ter viering der dagen aan den openbaren Christelijken Godsdienst toegewijd";

4°. de artt. 9, 27, 36, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 70 en 71 van de wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17), houdende »oprigting van schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks";

in art. 4 wordt na het woord »straf" ingevoegd: »of tot eene gevangenisstraf van een jaar of langer";

in art. 60 vervallen de woorden »misdaden of";

5°. art. 22 van de wet van 9 Oct. 1841 (*Staatsblad* n°. 42) betrekkelijk de regtsmagt der hooge en andere heemraadschappen, dijk- en polderbesturen;

Aan dit artikel wordt als tweede lid toegevoegd: »De opbrengst der boeten bij schikking opgelegd, komt ten bate van het waterschap";

6°. de artt. 5, 20, 24, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 53, 55, 56, 57, 64, 66 en 69 van de wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* n°. 20) op »het Notarisambt", gewijzigd bij de wet van 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 29) en bij die van 26 April 1876 (*Staatsblad* n°. 85);

van art. 51 dezer wet vervalt het 1ste lid en in het tweede lid, gewijzigd bij art. 7 der wet van 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 29), vervallen het woord »correctionele" en de woorden: »met uitzondering van de gevangenisstraf die de geldboete vervangt";

in art. 54 worden de woorden: »correctionele zaken" vervangen door: »strafzaken ter kennisneming van de arrondissementsregtbank", en de woorden: »van den 23sten en" door: »van den 8sten Titel, eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht en van den";

7°. art. 13 van de wet van 28 Augustus 1843 (*Staatsblad* n°. 37), houdende »vaststelling eener algemeene bepaling en van den eersten Titel van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken";

in art. 19 dezer wet worden de woorden »als eene correctioneele zaak" vervangen door: »als eene strafzaak ter kennisneming van de arrondissements-regtbank"; en de woorden »van den 23sten en" door: »van den achtsten Titel, eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht en van den";

8°. art. 7 der wet van 28 Augustus 1843 (*Staatsblad* n°. 38), houdende »vaststelling van den tweeden Titel van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken";

9°. de artt. 25 en 26 van de wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15), tot »vaststelling van het briefport en tot regeling der aangelegenheden van de brievenposterij", gewijzigd bij de wet van 5 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 61), en de artt. 27 en 28 van eerstgemelde wet;

in het eerste lid van art. 25 vermeld vervallen de woorden: »of wel, in geval van wanbetaling, op straf eener gevangenis van drie tot zeven dagen in het eerste en van zeven tot veertien dagen in het tweede geval";

10°. de artt. 9, 12 en 13 van de wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102), tot »regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen";

11°. de artt. 45, 57 en 58 van de wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128), houdende »bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat";

in de eerste zinsnede van art. 57 vervallen de woorden: »of, bij wanbetaling, met gevangenis van een tot drie dagen, met inachtneming van het bepaalde bij het tweede lid van art. 14";

in de tweede zinsnede van art. 57 vervallen de woorden: »of, bij wanbetaling, met gevangenis van drie tot zeven dagen, mede met inachtneming van het bepaalde bij het tweede lid van art. 14";

12°. de artt. 11, eerste lid, en 12, eerste en tweede lid, van de wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100), tot »regeling van het armbestuur", gewijzigd door de wet van 1 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 85);

13°. art. 23 van de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* n°. 32), tot »regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering" voor zooveel betreft de verwijzing naar de artt. 16, 18, 20 en 21;

in voormeld artikel worden de woorden: »gulden en" vervangen door: »gulden of" en vervallen de woorden: »gezamenlijk of afzonderlijk";

14°. de artt. 20, 40, 41, 42, 44 en 45 van de wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87); tot »regeling der jagt en visscherij";

aan art. 14 wordt een nieuwe littera *f* toegevoegd, luidende: »personen die tot eene gevangenisstraf van drie jaar of langer zijn veroordeeld, indien nog geen vijf jaren zijn verloopen na het ondergaan der straf";

in art. 39, tweede lid, worden de woorden »de gevallen en op de wijze, in artt. 51 en 52" vervangen door: »in het geval en op de wijze in art. 74 van het Wetboek van Strafrecht";

in den aanhef van de artt. 41 en 42 worden de woorden »met of zonder" vervangen door »of";

de artt. 43 en 58 vervallen;

in art. 47, derde lid, worden de woorden »is art. 22 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102) van toepassing" vervangen door: »is het onder art. 12 der wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 5) voorkomende art. 221 *ee* van toepassing";

15°. art 11 van de wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93), houdende »bepalingen op de loodsdienst voor zeeschepen", art. 8 van de wet van 30 December 1865 (*Staatsblad* n°. 173), tot »regeling van het loods- en bakenwezen op eenige wateren en stroomen", en art 2 van de wet van 22 December 1867 (*Staatsblad* n°. 158), houdende »aanvulling der regeling van het loods- en bakenwezen op eenige wateren en stroomen";

art. 12 der wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93) vervalt;

16°. art. 23 van de wet van 1 Juni 1861 (*Staatsblad* n°. 53), houdende »bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers" gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 124);

17°. de artt. 141, 183, 184 en 187 aanhef en 1°. en 2°. van de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), »betrekkelijk de nationale militie", laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 24 April 1884 (*Staatsblad* n°. 70);

in art. 24, 1ste lid, wordt tusschen »weldadigheid" en »en" gevoegd: »van Rijkswerkinrigtingen"

in art. 24, 2de lid, wordt het woord »misdrijf" vervangen door »strafbaar feit";

aan art. 55 wordt een nieuw nummer toegevoegd, luidende:

»3°. die tot eene gevangenisstraf van één jaar of langer onherroepelijk is veroordeeld";

in art. 56, n°. 2, wordt het woord »wanbedrijf" vervangen door »een strafbaar feit";

in art. 181, 1ste lid, wordt het woord »misdrijven" vervangen door: »strafbare feiten";

in de artt. 56, 1ste en 2de, en 181, 2de lid, wordt het woord »hechtenis" vervangen door: »verzekerde bewaring";

in art. 184 vervallen de woorden: »te zamen of afzonderlijk" en wordt het woord »en" vervangen door: »of";

18°. het eerste en tweede lid van art. 19 van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60), regelende »de uitoefening der geneeskunst", aangevuld door de wet van 23 April 1880 (*Staatsblad* n°. 65);

in voormeld tweede lid worden de woorden »en daarenboven" vervangen door »of";

19°. art. 31, eerste en tweede lid, en art. 32, eerste, tweede en derde lid, van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n° 61), regelende »de uitoefening der artsenijbereidkunst";

in het eerste lid van art. 31 wordt achter de woorden »dezer wet" gevoegd: »behalve die van art. 1, die van art. 12, tweede lid, voor zoover afschriften door regterlijke of geneeskundige ambtenaren gevraagd worden, die van art. 19 en die van art. 25" en in het tweede lid van voormeld artikel worden de woorden »en daarenboven" vervangen door »of";

in het derde lid van art. 32 worden de woorden »en kan hen daarenboven" vervangen door »of" en vervallen de woorden: »worden opgelegd";

20°. art. 41 en het tweede lid van art. 44 van de wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende »bepalingen betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën voor 's Konings legers of vestingen gevorderd", gewijzigd bij de wet van 29 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 53);

in de artt. 42, 2de lid, en 44, 2de lid van eerstgemelde wet worden de woorden »misdrijf" en »misdrijven" vervangen door: »strafbaar feit" en »strafbare feiten";

21°. art. 3 van de wet van 6 April 1869 (*Staatsblad* n°. 39), houdende »intrekking der wetten van 29 Floréal jaar X en 7 Ventôse jaar XII (Vervoer van vrachten op de landwegen)";

22°. art. 28 aanhef en n°. 1, artt. 29 tot en met 35 van de wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 96), betreffende »de maten, gewigten, weegwerktuigen en gasmeters";

in den aanhef van art. 28 wordt het woord »en" vervangen door »of" en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk";

in art. 34 worden de woorden »constateren eener overtreding of van een zwaarder misdrijf" vervangen door: »constateren van een strafbaar feit";

23°. art. 40, aanhef en 1°. en 2°., art. 41, aanhef en n°s. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11, art. 42 en art. 43, aanhef en n°s. 2, 3, 4 en 7 van de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65), tot »vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten";

in art. 39 wordt het woord »misdrijven" vervangen door: »feiten";

in art. 42 worden de woorden »het 3de lid van art. 27 van het Burgerlijk Wetboek" vervangen door: »artikel 466 van het Wetboek van Strafrecht";

in den aanhef van art. 40 wordt het woord »en", waar dit de tweede maal voorkomt, en in den aanhef van de artt. 41 en 43 wordt dat woord vervangen door »of", en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk";

24°. de artt. 19 en 20 van de wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 96), betrekkelijk »de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren der Nederlandsche vlag";

25°. art. 24, aanhef en litt. *a*, *e* en *h*; artt. 26 en 27 van de wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97), regelende »het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen";

in de artt. 26 en 29 wordt het woord »misdrijven" vervangen door: »strafbare feiten";

in de litt. *a* en *h* van art. 24 worden de woorden »twee honderd" vervangen door: »drie honderd" en het woord »en" door »of", en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk";

26°. de artt. 35, 36, 37, 38, 39, 1ste en 2de lid van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot »regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezigt en de veeartsenijkundige politie", aangevuld en gewijzigd door de wetten van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 94), 8 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 115) en 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123);

in art. 27, 2de lid, van eerstgemelde wet wordt het woord »misdrijven" vervangen door: »strafbare feiten";

Art. 35, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

»Belemmering of verhindering van hetgeen

geschiedt tot uitvoering van deze wet of van Onze krachtens de artt. 15, 31 en 34 te geven voorschriften, het geheel of gedeeltelijk opgraven van begraven vee, vleesch, beenderen of overblijfselen daarvan, het vervoer van een of meer der in art. 29 bedoelde voorwerpen, in strijd met dat artikel, of met den algemeenen maatregel van inwendig bestuur in art. 34 bedoeld, naar of uit het in een afgesloten kring gelegen terrein; het opzettelijk in verdachten toestand brengen of doen brengen van vee; het zonder voorafgaande ontsmetting van kleederen verlaten van dat terrein, overtreding der artt. 14, 21 en 32 dezer wet, en van hetgeen door Ons krachtens de artt. 15, 31 en 34 wordt vastgesteld, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één jaar of geldboete van ten hoogste vijf honderd gulden";

in art. 3, 2de lid, van de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 94), wordt het woord „misdrijf" vervangen door: „strafbaar feit";

27°. art. 30, aanhef en n°s. 2 en 3, en art. 31 aanhef en n°. 2 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), tot „voorziening tegen besmettelijke ziekten", aangevuld en gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188) en 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36);

in art. 19 van eerstgemelde wet wordt achter het woord „gevangenissen" ingevoegd: „van Rijksopvoedingsgestichten, van Rijkswerkinrigtingen";

in den aanhef van de artt. 30 en 31 van eerstgemelde wet wordt het woord „en" vervangen door „of" en vervallen de woorden „te zamen of afzonderlijk";

28°. art. 12, 2de en 3de lid van de wet van 8 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 98), tot „regeling van de uitoefening der veeartsenijkunst", gewijzigd door de wet van 4 April 1875 (*Staatsblad* n°. 37)";

in het voormeld tweede lid vervallen de woorden: „en weigering door de veeartsen om den districtsveearts in hunne woning toe te laten";

in voormeld derde lid worden de woorden „en daarenboven" vervangen door „of";

29°. art. 4 van de wet van 19 September 1874 (*Staatsblad* n°. 130), houdende „maatregelen tot het tegengaan van overmatigen arbeid en verwaarloozing van kinderen";

in het eerste lid van voormeld artikel wordt het woord „en" vervangen door „of" en vervallen de woorden „te zamen of afzonderlijk";

30°. de artt. 53, 54, tweede lid, van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), tot „regeling van de dienst en het gebruik der spoorwegen", art. 56, aanhef en 2de lid, met uitzondering der strafbaarstelling van het niet voldoen aan een krachtens art. 22 gegeven bevel of verbod; art. 56, 3de en 4de lid; artt. 58 en 63 dier wet;

in het eerste lid van art. 63 wordt het woord „honderd" vervangen door „twee honderd" en vervallen de woorden „te zamen of afzonderlijk";

in art. 71 wordt het woord „misdrijven" vervangen door „strafbare feiten";

31°. art. 22, met uitzondering van het voorlaatste lid, en art. 29, voor zooveel betreft de toepasselijk verklaring van art. 22, van de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), „tot regeling van het toezigt bij het oprigten van inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken";

in art. 22, laatste lid, wordt het woord „wanbedrijven" vervangen door: „strafbare feiten";

in het eerste lid van voormeld art. 22 vervallen sub *a* en *b* de woorden „te zamen of afzonderlijk" en wordt het woord „en", sub *a* waar het de eerste maal en sub *b* waar het de tweede maal voorkomt, vervangen door: „of";

32°. art. 6, met uitzondering van het 5de lid, art. 7, 2de lid van de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), tot „vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdolheid" en art. 8 dezer wet doch alleen voor zoover het de strafbaarstelling betreft van het verzuim der kennisgeving bedoeld bij art. 1;

in voormeld art. 8 wordt het woord „en" waar het de derde maal voorkomt, vervangen door „of" en vervallen de woorden „te zamen of afzonderlijk".

33°. art. 2 van de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 113), betrekkelijk „het nemen van maatregelen tegen overbrenging van den Colorado-kever";

in de 1ste alinea van voormeld artikel vervallen de woorden „te zamen of afzonderlijk" en wordt het woord „en" vervangen door „of";

34°. de artt. 65 en 102, eerste lid, van de wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102), tot „regeling van het hooger onderwijs", gewijzigd

bij de wetten van 7 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 33), van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 107), van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 75) en van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 141);

35°. art. 9, tweede lid, van de wet van den 24 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 117), houdende »regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst en van de uitoefening dier kunst";

36°. art 2, 2de en 3de lid, van de wet van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 150), houdende »maatregelen tegen het gevaar, hetwelk door den in-, door- en vervoer van vergiftige stoffen kan ontstaan";

in art. 2, 2de en 3de lid, wordt het woord »misdrijf" en »misdrijven" vervangen door: »strafbaar feit" en »strafbare feiten";

in art. 2, 2de lid, wordt het woord »en" vervangen door »of" en vervallen de woorden »gezamenlijk of afzonderlijk";

37°. art. 22, met uitzondering van het laatste lid, van de wet van 17 November 1876 (*Staatsblad* n°. 227), tot »regeling der coöperatieve vereenigingen";

38°. art. 19 van de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot »wering van besmetting door uit zee aankomende schepen";

in art. 19 wordt het woord »en", waar dit de tweede maal voorkomt, vervangen door »of" en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk";

39°. art. 10 van de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 43), tot »vervanging der koperen door bronzen pasmunt";

40°. art. 9, 1ste lid, van de wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), tot »regeling van het lager onderwijs", gewijzigd door de wetten van 27 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 117) 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 2) en 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123);

in het eerste lid van art. 9 vervallen de woorden: »zonder daartoe bevoegd te zijn lager onderwijs geeft of", wordt het woord »en", waar dit de tweede maal voorkomt, vervangen door »of" en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk";

art. 10*b* der eerstgenoemde wet wordt gelezen: »tot eene der straffen omschreven in art. 28 n°°. 4 en 5 van het Wetboek van Strafrecht";

41°. art. 9, met uitzondering van het voorlaatste lid, van de wet van 23 April 1880 (*Staatsblad* n°. 67), betreffende »de openbare middelen van vervoer, met uitzondering der spoorwegdiensten";

42°. art. 6 van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89), tot »bescherming van diersoorten, nuttig voor landbouw of houtteelt";

in het tweede lid van voormeld artikel worden de woorden: »sinds de schuldige krachtens dezelfde strafbepaling werd veroordeeld" vervangen door: »sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens overtreding van hetzelfde artikel dezer wet onherroepelijk is geworden";

43°. de artt. 14, 15, 16, 17 en 18 van de wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende »bepalingen omtrent de zeevisscherijen", aangevuld bij de wet van 7 October 1884 (*Staatsblad* n°. 211);

44°. de artt. 16, 17, aanhef en n°. 2, 18, 23 en 27 van de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 97), houdende »wettelijke bepalingen tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling van openbare dronkenschap", gewijzigd bij de wetten van 23 April 1884 (*Staatsblad* n°. 54) en 16 April 1885 (*Staatsblad* n°. 78);

n°. 4 van art. 3 wordt gelezen: »Wanneer de verzoeker binnen de laatste twee jaren tweemaal wegens overtreding van eene strafbepaling dezer wet, met uitzondering van die van art. 23, of wegens een der feiten omschreven in art. 184, voor het geval het feit betrekking heeft op een bevel of eene vordering, krachtens deze wet of de bij deze wet bedoelde plaatselijke verordeningen gedaan, of in de artt. 252, 426, 453 en 454 van het Wetboek van Strafrecht onherroepelijk is veroordeeld of wanneer hij van de uitoefening van zijn beroep is ontzet, zoolang die ontzetting voortduurt";

in art. 18 worden de woorden: »artikel 19" vervangen door: »artikel 252, 2°. en 3°., van het Wetboek van Strafrecht";

45°. de artt. 6, 7 en 8 van de wet van 7 December 1883 (*Staatsblad* n°. 202), »ter uitvoering van de op 6 Mei 1882 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst tot regeling van de politie op de visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren";

46°. de artt. 36, aanhef en 3°., 37, met uitzondering van het laatste lid, en 38 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), tot »regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen";

het 2de en 3de lid van art. 18 worden vervangen door de navolgende bepaling: «Ingeval de rechter oordeelende in strafzaken, met toepassing van het 2de lid van art. 37 van het Wetboek van Strafrecht, heeft bevolen, dat iemand in een krankzinnigengesticht zal worden geplaatst, geschiedt de opneming van zoodanigen persoon tegen overlegging van een uittreksel uit de onherroepelijk geworden uitspraak, die de plaatsing beveelt";

47°. de artt. 14, 15 en 19 van de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142), tot «regeling der Staatsloterij";

in het tweede lid van de voormelde artikelen worden de woorden «sedert de schuldige wegens dergelijk feit onherroepelijk is veroordeeld" vervangen door «sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens dergelijk feit onherroepelijk is geworden".

11. De feiten in het vorig artikel bedoeld, worden beschouwd als overtredingen. Zij worden als zoodanig berecht voor zoover niet in de bijzondere wet uitdrukkelijk het tegendeel bepaald is.

De in de wetten in het vorig artikel bedoeld met name genoemde poging blijft als zelfstandige overtreding strafbaar.

De op in het vorig artikel bedoelde feiten gestelde gevangenisstraf wordt vervangen door hechtenis met een maximum van gelijken duur doch den tijd van een jaar niet overschrijdende en met een minimum van één dag.

Het minimum der geldboete wordt gesteld op of verminderd tot vijftig cents.

Wanneer op herhaling van overtreding zwaardere straf is gesteld, zonder vermelding van eenig tijdvak, binnen hetwelk die herhaling moet hebben plaats gebad, is die bepaling slechts dan van kracht wanneer tijdens het plegen van de overtreding nog geen vijf jaren zijn verloopen sedert de vroegere veroordeeling van den schuldige onherroepelijk is geworden of de op de overtreding gestelde geldboete vrijwillig is betaald.

Waar een andere aanvangstijd van den termijn voor de herhaling vastgesteld, is bepaald, wordt de in het vorige lid bedoelde tijd van aanvang daarvoor in de plaats gesteld.

12. Blijven van kracht:

1°. art. 39, 3de lid, van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot «regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie", aangevuld door de wetten van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 94), 8 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 115) en 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123);

in voormeld artikel worden de woorden: «De artt. 142 en 143 van het Strafwetboek, het laatste in verband met art. 5 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102), zijn toepasselijk op" vervangen door: «Wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaar";

2°. art. 17 van de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142), tot «regeling der Staatsloterij".

De feiten in dit artikel bedoeld, worden beschouwd als misdrijven.

13. De bij bijzondere wetten en verordeningen verleende bevoegdheid tot het opsporen van strafbare feiten blijft gehandhaafd, ook voorzoover tegen die feiten thans in het Wetboek van Strafrecht is voorzien.

14. In art. 10 der wet van 30 April 1815 (*Staatsblad* n°. 33) «houdende instelling van de Militaire Willemsorde" en in art. 12 der wet van 29 September 1815 (*Staatsblad* n°. 47) «houdende instelling van de orde van den Nederlandschen Leeuw", worden de woorden: «een onteerend vonnis" vervangen door: «eene onherroepelijke veroordeeling tot gevangenisstraf van drie jaren of tot zwaardere straf".

15. In art. 27 der wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24) «betreffende de burgerlijke pensioenen", laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64), in art. 71 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127) «tot regeling der militaire pensioenen bij de zeemagt", art. 70 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129) «tot regeling der militaire pensioenen bij de landmagt", art. 43 der wet van 24 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 92) «betreffende het verleenen van pensioen aan mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden", en art. 21 der wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 94), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1876 (*Staatsblad* n°. 92), «betreffende het verleenen van pensioen en onderstand aan schippers, loodsen, loodskweekelingen en hulploodsen bij de loodsdienst voor zeeschepen", worden de woorden «lijf- of onteerende" vervangen door: «gevangenisstraf van drie jaren of zwaardere", en de woorden «tot op de rehabilitatie" of «tot aan de rehabilitatie" door: «gedurende een door den regter bij het vonnis te bepalen tijd".

16. Art. 28 van de wet van 7 Mei 1856 (*Staatsblad* n°. 32) «houdende bepalingen omtrent de huishouding en tucht op de koopvaardijschepen" wordt gelezen:

«Bij de monstering worden de artt. 5—9, 17, 20, 21, 23, 24 en 26 dezer wet en de artt. 391—401, 406 en 408 Wetboek van Strafrecht aan de schepelingen voorgelezen."

17. Art. 7 van de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), gewijzigd door de wetten van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 143) en van den 25 April 1879 (*Staatsblad* n°. 87) «houdende regeling van het middelbaar onderwijs", vervalt.

Art. 8, eerste lid *b*, van eerstgenoemde wet wordt gelezen: «tot eene der straffen omschreven in art. 28, n°s. 4 en 5, van het Wetboek van Strafrecht".

18. De wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 66) «tot regeling der algemeene voorwaarden, op welke, ten aanzien van de uitlevering van vreemdelingen, verdragen met vreemde Mogendheden kunnen worden gesloten", blijft van kracht, behoudens de navolgende wijzigingen.

De navolgende nummers van art. 2 dier wet worden gelezen als volgt:

1°. *a.* aanslag, ondernomen met het oogmerk om den Koning, de regerende Koningin, den Regent of een ander hoofd van een bevrienden Staat van het leven of de vrijheid te berooven of tot regeren ongeschikt te maken;

b. aanslag op het leven of de vrijheid van de niet-regerende Vorstin, van den Troonopvolger of van een lid van het Vorstelijk Huis;

2°. doodslag of moord, kinderdoodslag of kindermoord;

3°. bedreigingen strafbaar gesteld bij het tweede lid van art. 285 van het Wetboek van Strafrecht;

4°. het opzettelijk veroorzaken van de afdrijving of den dood der vrucht van eene vrouw door haar zelve of door anderen;

5°. mishandeling die zwaar ligchamelijk letsel of den dood ten gevolge heeft, mishandeling met voorbedachten rade of zware mishandeling;

6°. verkrachting of een der misdrijven tegen de zeden strafbaar gesteld bij de artt. 243 tot en met 247 van het Wetboek van Strafrecht;

7°. koppelarij;

11°. het namaken of vervalschen, met het in art. 208 van het Wetboek van Strafrecht omschreven oogmerk, van muntspeciën of muntpapier of het opzettelijk in omloop brengen van valsche of vervalschte muntspeciën of muntpapier;

12°. valschheid in zegels en merken strafbaar gesteld bij de artikelen 216 en 217 van het Wetboek van Strafrecht;

13°. valschheid in geschriften, strafbaar gesteld bij de artt. 225 tot en met 227 van het Wetboek van Strafrecht, benevens het in voorraad hebben of invoeren van billetten eener krachtens wettige verordeningen van den Staat opgerichte circulatiebank, waarvan de valschheid of vervalsching den dader toen hij ze ontving bekend was, met het oogmerk om ze als echt en onvervalscht uit te geven;

14°. meineed;

15°. omkooping van ambtenaren strafbaar gesteld bij de artt. 178, 363 en 364 van het Wetboek van Strafrecht, knevelarij, verduistering door ambtenaren of daarmede gelijk gestelden;

16°. brandstichting in de in art. 157 en art. 328 van het Wetboek van Strafrecht strafbaar gestelde gevallen;

17°. opzettelijke en wederregtelijke vernieling van een gebouw strafbaar gesteld bij art. 352 van het Wetboek van Strafrecht of van een gebouw of getimmerte in de in art. 170 van voormeld Wetboek strafbaar gestelde gevallen;

18°. openlijk geweld met vereenigde krachten tegen personen of goederen, omschreven in art. 141 van het Wetboek van Strafrecht;

19°. het in de in art. 168 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde gevallen opzettelijk en wederregtelijk doen zinken of stranden, vernielen, onbruikbaar maken of beschadigen van vaartuigen;

25°. verduistering.

In de artikelen 6 en 7 wordt het woord «misdrijf" vervangen door: «strafbaar feit" en in artikel 10 het woord «hechtenis" door: «verzekerde bewaring".

§ III. *Bepalingen omtrent overtredingen van Algemeene Maatregelen van inwendig bestuur, van Provinciale verordeningen, reglementen en reglementaire voorschriften, van gemeenteverordeningen en van politieverordeningen of keuren van waterschappen.*

19 Blijven van kracht, voor zoover betreft feiten waartegen in eenige andere wet niet is voorzien, de bepalingen omtrent onderwerpen in de acht eerste Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld, alsmede de strafbepalingen, bij eenige bijzondere wet vastgesteld ten opzichte van overtreding van eenigen alge-

meenen maatregel van inwendig bestuur tot uitvoering dier wet uitgevaardigd.

Art. 11 dezer wet is daarbij van toepassing.

De bepalingen voorkomende in de wetten bedoeld in eerste lid van dit artikel omtrent solidariteit bij veroordeeling tot boete, voorziening in geval van wanbetaling van boete, bestemming van boete en van verbeurdverklaarde, niet vernietigde of onbruikbaar gemaakte voorwerpen, verval van het recht van strafvordering door transactie of door vrijwillige betaling van het maximum der boete, alsmede omtrent verzachtende omstandigheden blijven of zijn ingetrokken.

In art. 2, 1ste lid, van de wet van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 150), houdende »maatregelen tegen het gevaar, hetwelk door den in-, door- en vervoer van vergiftige stoffen kan ontstaan", wordt het woord »en" vervangen door »of" en vervallen de woorden »te zamen of afzonderlijk".

In art. 3 van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80) »houdende buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen" en in art. 6 van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81) »houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere licht ontvlambare of ontplofbare stoffen" worden de woorden »sedert de schuldige wegens hetzelfde feit onherroepelijk is veroordeeld" vervangen door: »sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk feit onherroepelijk is geworden".

20. Waar in de thans bestaande wetten het geven van nadere voorschriften aan algemeene maatregelen van inwendig bestuur is overgelaten, zonder bepaling van straf tegen de overtreding van voorschriften bij die algemeene maatregelen van inwendig bestuur gegeven, zal die overtreding gestraft worden met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

21. Hij die het reglement betrekkelijk de ontginning van steenkolenmijnen, behoorende bij Ons besluit van 28 Juni 1877 (*Staatsblad* n°. 155) overtreedt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

22. Onverminderd de bepalingen van de drie voorgaande artikelen blijft art. 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) tot den 1sten September 1888 van kracht.

In voormeld artikel worden de woorden: »met eene boete van ten minste tien en ten hoogste honderd gulden, of eene gevangenis van ten minste één en ten langste veertien dagen, of met boete en gevangenis te zamen, mits binnen de evengenoemde beperkingen respectivelijk begrepen zijnde" vervangen door: »met hechtenis van een tot veertien dagen of geldboete van vijftig cents tot honderd gulden".

23. Art 74 der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39), regelende »de zamenstelling en magt van de Provinciale Staten" blijft van kracht.

Art. 1 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 86) »tot herziening der wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) omtrent de straffen tegen overtreders van algemeene verordeningen, enz." blijft van kracht.

In het *eerste* lid van voormeld artikel worden de woorden »geldboete van één tot vijf en zeventig gulden en gevangenisstraf van een tot zeven dagen, te zamen of afzonderlijk" vervangen door: »hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden".

Aan voormeld artikel wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

»De duur der vervangende hechtenis is in geval het maximum der bepaalde boete zestig gulden te bovengaat, ten hoogste twaalf dagen."

24. Art. 47 van de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), regelende »de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeentebesturen", blijft van kracht.

De artt. 161—165 van voormelde wet worden vervangen door de twee navolgende bepalingen:

Art. 161. »De raad kan op overtreding zijner verordeningen, voor zooveel daartegen niet bij eene wet, eenen algemeenen maatregel van inwendig bestuur of eene provinciale verordening is voorzien, hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden stellen, alsmede verbeurdverklaring van de voorwerpen door middel van de overtreding verkregen of waarmede de overtreding is gepleegd, voor zoover zij den veroordeelde toebehooren."

Art. 162. »Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of daarvoor vrijwillig de geldboete is betaald, kan de regter geldboete of hechtenis tot het dubbel van het voor elk gesteld maximum uitspreken."

25. De artt. 271, 272, 274—282 der in het vorig artikel bedoelde wet blijven van kracht.

Art. 273 van voormelde wet wordt gelezen: "Voor de strafbaarheid der in art 271 bedoelde poging en medepligtigheid gelden de eischen, in de artt. 45 en 48 van het Wetboek van Strafrecht voor strafbare poging tot en medepligtigheid aan misdrijf gesteld."

In de artt. 272, 274, 275 en 277 van voormelde wet wordt het woord "misdrijven" vervangen door: "overtredingen".

In de artt. 274 en 275 van voormelde wet worden de woorden "de artikelen 270 en" vervangen door: "artikel".

26. De artt. 1 tot 5 der wet van 12 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 102) "tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen" worden vervangen door de twee volgende bepalingen:

Art. 1. "De besturen van waterschappen kunnen op overtreding der keuren of verordeningen van politie, door hen krachtens de hun toegekende of tot hiertoe wettig uitgeoefende bevoegdheid gemaakt of te maken, en van daarmede gelijkstaande voorschriften, voor zooveel daartegen niet bij eene wet of wettelijke verordening is voorzien, hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden stellen."

Art. 2. "Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of daarvoor vrijwillig de geldboete is betaald, kan de regter geldboete of hechtenis tot het dubbel van het gesteld maximum uitspreken."

27. In de bestaande provinciale, gemeente- of waterschaps-verordeningen, reglementen, reglementaire voorschriften of keuren wordt de gevangenisstraf vervangen door hechtenis, het minimum der hechtenis op één dag en dat der geldboete op vijftig cents gesteld.

Wanneer gevangenisstraf en geldboete te zamen of afzonderlijk op het feit zijn gesteld, kan de rechter slechts één van beide opleggen.

Behoudens het bij dit artikel bepaalde blijft art. 3 van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 86) van kracht.

28. De strafbare feiten, bedoeld in de artt. 20—27, worden beschouwd als overtredingen.

§ IV. *Algemeene bepaling omtrent herhaling van strafbare feiten.*

29. De bepalingen van het Wetboek van Strafrecht omtrent strafverzwaring, in geval van herhaling van strafbare feiten, worden toegepast ook indien de vroegere veroordeeling wegens soortgelijk feit of de vrijwillige betaling van de boete onder de heerschappij der oude wetgeving plaats had, zelfs wanneer in die wetgeving aan het eerste feit eene andere qualificatie werd gegeven.

§ V. *Bepalingen betreffende strafbare feiten vóór 1 September 1886 gepleegd en op of na dien dag te berechten.*

30. Ter bepaling van de bevoegdheid van den rechter en de wijze van rechtspleging, wordt uitsluitend de wetgeving toegepast in werking op het tijdstip waarop rechtsingang werd verleend of, voor de eerste maal, rauwelijks voor de openbare teregtzitting gedagvaard.

31. In alle zaken waarin vóór 1 September 1886 reeds, al ware het bij verstek, een eindvonnis gewezen is, worden, ook na verzet of na gebruik van het middel van hooger beroep of van cassatie, uitsluitend de onde strafrechtelijke bepalingen toegepast.

Indien daareutegen wegens een feit vóór 1 September 1886 gepleegd, eerst op of na dien dag het eerste eindvonnis gewezen wordt, gelden de bepalingen der vijftien volgende artikelen en van art. 48.

32. Indien in de oude wetgeving levenslange tuchthuisstraf is gesteld, treedt daarvoor levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste twintig jaren in de plaats.

33. Indien in de oude wetgeving vijf tot vijf en twintigjarige tuchthuisstraf is gesteld, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren in de plaats.

34. Indien in de oude wetgeving vijf tot twintigjarige tuchthuisstraf is gesteld, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren in de plaats.

35. Indien in de oude wetgeving vijf tot vijftienjarige tuchthuisstraf of deportatie is gesteld, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren in de plaats.

36. Indien in de oude wetgeving vijf tot tienjarige tuchthuisstraf is gesteld, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren in de plaats.

37. Indien in de oude wetgeving verbanning is gesteld, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden in de plaats.

38. In de gevallen in de artt. 32—37 bedoeld is de rechter bevoegd, ontzetting uit te spreken van de in art. 28, n°. 1, 2, 3 en 4 van het Wetboek van Strafrecht vermelde rechten, benevens van voogdij en curateele over eigen kinderen, voor den duur in artikel 31 van dat Wetboek aangewezen.

39. Indien in de oude wetgeving correctioneele gevangenisstraf is gesteld, treedt daarvoor in de plaats gevangenisstraf waarvan het maximum wordt verminderd tot de helft.

40. Indien naar de oude wetgeving ontzetting had kunnen worden uitgesproken van al de in art. 8 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102) vermelde rechten, treedt daarvoor 's rechters bevoegdheid tot ontzetting van de in art 28, n°. 1, 2, 3 en 4 van het Wetboek van Strafrecht vermelde rechten, benevens van voogdij en curateele over eigen kinderen, in de plaats.

41. Indien naar de onde wetgeving ontzetting had kunnen worden uitgesproken van sommige der in art. 8 der wet van 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102) vermelde rechten, kan die ontzetting slechts plaats hebben in zoover die rechten ook in art. 28 van het Wetboek van Strafrecht vermeld zijn.

Het laatste lid van voormeld art. 8 blijft buiten toepassing.

42. Indien in de oude wetgeving politiegevangenisstraf is gesteld, treedt daarvoor hechtenis van gelijken duur in de plaats.

43. Ten aanzien van het minimum der gevangenisstraf, hechtenis en geldboete, gelden de bepalingen der artt. 10, 18 en 23 van het Wetboek van Strafrecht.

44. Indien de strafbepalingen der nieuwe wetgeving voor den schuldige minder ongunstig mochten zijn dan die van de oude wetgeving na de verwisseling in de artt. 32—37, 39 en 42 dezer wet voorgeschreven, worden alleen de bepalingen der nieuwe wetgeving toegepast.

Alleen de maxima der gestelde straffen worden in vergelijking gebracht.

Bij cumulatieve of alternatieve strafbedreiging worden alleen de zwaarste straffen in vergelijking gebracht.

Bijkomende straffen worden niet in vergelijking gebracht.

Voor zooveel geldboeten betreft, wordt alleen het bedrag der boeten, niet de duur der subsidiaire gevangenisstraf of hechtenis in vergelijking gebracht.

45. Opzending van bedelaars of landloopers naar een bedelaarsgesticht of werkhuis, kan slechts worden gelast voor zoover krachtens de nieuwe wetgeving veroordeeling tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting zou kunnen worden uitgesproken.

De opzending is in geen geval verplichtend.

46. Indien hetzij naar de oude, hetzij naar de nieuwe wetgeving, het feit alleen op klachte vervolgbaar is, wordt de strafvordering niet ontvankelijk verklaard tenzij de klacht is gedaan.

De in art. 66 van het Wetboek van Strafrecht vastgestelde termijn vangt aan op den dag in art. 2 dezer wet bedoeld.

Ten aanzien van klachten vóór dien dag ingediend vangt op dien dag de termijn aan bedoeld in art. 67 van het Wetboek van Strafrecht.

47. De artt. 63—67 der wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100) »tot regeling van het armbestuur", gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 85), blijven gelden voor hen wier overbrenging krachtens rechterlijk vonnis, gewezen vóór het in werking treden van deze wet, zal zijn geschied, zoolang zij in zoodanig gesticht verblijven.

De in het eerste lid vermelde artikelen zijn afgeschaft zoodra de laatste landlooper of bedelaar uit de bedelaarsgestichten is ontslagen.

48. Alle bepalingen in het Wetboek van Strafrecht gemaakt, betrekkelijk den ingang, de wijze en de kosten van tenuitvoerlegging van straffen, daaronder begrepen de bepalingen betrekkelijk de bestemming van boete en van verbeurdverklaarde voorwerpen en de straffen die, bij gebreke van voldoening aan de rechterlijke uitspraak, daarvoor in de plaats treden, zijn toepasselijk.

§ VI. *Bepaling omtrent straffen vóór 1 September 1886 opgelegd.*

49. Art. 35 van het Wetboek van Strafrecht is niet van toepassing op straffen, die ten uitvoer worden gelegd krachtens vonnissen vóór 1 September 1886 gewezen.

Slotbepaling.

50. Deze wet treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht met uitzondering van

art. 27, dat in werking treedt op den dag waarop deze wet in het *Staatsblad* wordt afgekondigd. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) V. KARNEBEEK.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Mei* 1886.)

—

15 *April* 1886. WET, houdende maatregelen ter uitvoering van de internationale overeenkomst tot bescherming van onderzeesche telegraafkabels. S 65.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1884/85 2e *zitting* n° 156; 1885/86, N°. 41, 1—6.

Handel. idem 1885/86, *bladz.* 1435—1443, 1447—1449.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 294, 301, 316—318.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat artikel 12 van de internationale overeenkomst tot bescherming van onderzeesche telegraafkabels den 14den Maart 1884 te *Parijs* tusschen verschillende Staten, waaronder *Nederland*, gesloten en goedgekeurd bij de wet van 15 April 1885 (*Staatsblad* n°. 89), het noodzakelijk maakt, maatregelen te nemen ter uitvoering van die overeenkomst;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art 1. De bepalingen dezer wet gelden voor alle buiten de territoriale wateren op wettige wijze aangelegde onderzeesche telegraafkabels, aan land komende op het grondgebied van een of meerdere der tot de internationale overeenkomst van 14 Maart 1884, goedgekeurd bij de wet van 15 April 1885 (*Staatsblad* n°. 89), toegetreden of nog toetredende Staten, of aan land komende in de koloniën of bezittingen van die Staten, voor zoover de overeenkomst ook op die koloniën en bezittingen toepasselijk is.

2. Hij, die buiten het geval, voorzien in het tweede lid van art. 2 der internationale overeenkomst van 14 Maart 1884, goedgekeurd bij de wet van 15 April 1885 (*Staatsblad* n°. 89), een in art. 1 bedoelden telegraafkabel opzettelijk en wederrechtelijk vernielt, onbruikbaar maakt of zoodanig beschadigt, dat de telegraphische gemeenschap verbroken of bemoeilijkt zou kunnen worden, wordt gestraft met gevangenisstraf van één dag tot drie jaren.

Hij, aan wiens schuld zoodanige vernieling, onbruikbaarmaking of beschadiging te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van één dag tot ééne maand of geldboete van vijftig cents tot driehonderd gulden.

3. Met geldboete van vijftig cents tot driehonderd gulden zullen worden gestraft:

1°. de gezagvoerder of die hem vervangt, die zich met zijn vaartuig niet terugtrekt, of dit niet ten minste één zeemijl (van 60 in een graad) verwijderd houdt van een vaartuig, bezig met het leggen of herstellen van in artikel 1 bedoelde kabels, en voerende de voor deze vaartuigen voorgeschreven seinen, zoodanig dat zij van het andere vaartuig zichtbaar zijn;

2°. hij, die zijn vischtuigen of netten niet op den sub 1°. genoemden afstand houdt.

Niettemin zullen visschersbooten, van waar een telegraafvaartuig, de gezegde seinen voerende, wordt gezien of kan gezien worden, ten hoogste vier en twintig uren, gedurende welke zij in hunne bewegingen niet bemoeilijkt mogen worden, den tijd hebben zich overeenkomstig de aldus gegeven waarschuwing te gedragen;

3°. de gezagvoerder of die hem vervangt, die zijn vaartuig niet ten minste een kwart zeemijl (van 60 in een graad) verwijderd houdt van de voor hem zichtbare boeien, bestemd om bij het leggen, bij verstoring of bij verbreking de ligging der kabels aan te geven;

4°. hij, die zijn vischtuigen of netten niet op den sub 3°. genoemden afstand houdt.

4. Met gevangenisstraf van één dag tot drie maanden of geldboete van vijftig cents tot zeshonderd gulden zal worden gestraft hij, die opzettelijk niet voldoet aan de bevelen, op grond der meergenoemde overeenkomst gegeven door de officieren, bevel voerende over oorlogsschepen van een der

(1) Dit artikel is gewijzigd bij de wet van 19 April 1886, S. 92, en wordt gelezen: "Deze wet treedt in werking op den 1sten September 1886."

tot die overeenkomst toegetreden Staten of over door deze opzettelijk tot handhaving van die overeenkomst uitgezonden vaartuigen.

5. De in de artikelen 2 en 4 omschreven feiten worden als misdrijven, de in art. 3 omschreven feiten worden als overtredingen beschouwd.

6. Deze wet treedt in werking te gelijk met de bovengenoemde internationale overeenkomst.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

(*Uitgeg.* 19 *April* 1886.)

—

15 *April* 1886. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 66.

De bekrachtiging is verleend aan de heffing van kanaal-, brug- en opslaggelden, bij de Scharsterbrug over de Scharsterrijn in de gemeente *Doniawerstal*.

—

15 *April* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van nieuwe aanvoerkanalen in de gemeente *Zandvoort* ten behoeve der Amsterdamsche Duinwatermaatschappij S 67.

—

15 *April* 1886. WET, tot wijziging van den termijn, genoemd in art. 2 der wet van 6 December 1883 (*Staatsblad* nº. 181), betreffende de uitvoering der op 3 November 1881 te *Bern* gesloten internationale overeenkomst tot wering der druifluis (Phylloxera). S. 68.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging wenschelijk is van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 6 December 1883 (*Staatsblad* nº. 181), betreffende de uitvoering der op 3 November 1881 te *Bern* gesloten internationale overeenkomst tot wering der druifluis (Phylloxera);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Met wijziging van artikel 2 der wet van 6 December 1883 (*Staatsblad* nº. 181) wordt bepaald, dat de algemeene maatregel van inwendig bestuur, bij die wet bedoeld, vóór den 1sten Januarij 1888 aan bekrachtiging bij de wet moet worden onderworpen.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 21 *April* 1886.)

—

15 *April* 1886. WET, tot verandering van de grens tusschen de gemeente *Kollumerland en Nieuw-Kruisland* (kadastrale gemeente *Burum*) en de gemeenten *Oldehove, Grijpskerk* en *Achtkarspelen* (kadastrale gemeente *Drogeham*). S. 69.

—

16 *April* 1886. WET, tot verandering van de grens tusschen de gemeente *Achtkarspelen* (kadastrale gemeente *Drogeham*) en de gemeente *Grijpskerk*. S. 70.

—

16 *April* 1886. WET, tot wijziging van de grens tusschen de provinciën *Friesland* en *Groningen*. S. 71.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de grens tusschen de provinciën *Friesland* en *Groningen* te wijzigen;

Gelet op het tweede lid van art. 2 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De tegenwoordige grens in het midden van de *Lauwers*, nevens de zuidelijke punt van den *Nieuwen Ruigezandsterpolder*, wordt, in zuidoostelijke richting, doorgetrokken tot den oostelijken kanaalboord en loopt van dat punt, hetwelk is gelegen op ongeveer 114 M. ten zuidwesten van de brug bij J. KERKSTRA, in zuidwestelijke richting langs genoemden kanaalboord, de daarop uitkomende slooten en wateren snijdende, tot aan de *Nieuwe Friesche brug*, tevens noodwaterkeering bij *Munnekezijl*, loopt verder om de werken, tot het zuidoostelijk hoofd van die brug behoorende en vervolgens weder langs denzelfden kanaalboord, de daarop uitkomende slooten en wateren snijdende, tot waar die kanaalboord op de scheiding tusschen de kadastrale perceelen *Burum*, sectie C, nº. 917, en *Grijpskerk*, sectie

G, n°. 422, de bestaande grenzen tusschen de gemeenten *Kollumerland en Nieuw-Kruisland* (kadastrale gemeente *Burum*) en *Grijpskerk* ontmoet.

2. De overgang van grondgebied van de eene provincie naar de andere heeft plaats op den 1sten Mei 1886.

3. De ten behoeve der provinciën geheven wordende opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1886 blijven ten voordeele van de provincie waartoe dat grondgebied thans behoort.

4. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *April* 1886.)

—

16 *April* 1886. WET, tot wijziging van de tarieven van in- en uitvoerrechten in *Nederlandsch-Indië*. S. 72.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86 n°. 79, 1—16.

Handel. idem, 1885/86 *bladz.* 1176—1187, 1246—1263, 1265—1283, 1286—1315.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 309, 322—327.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de tarieven van invoer- en van uitvoerrechten in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij de artikelen 1 en 3 van de wet van den 17den November 1872 (*Staatsblad* n°. 130) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. **1.** Het tarief van invoerrechten, vervat in artikel 1 van de wet van 17 November 1872 (*Staatsblad* n°. 130), wordt vervangen door het navolgende:

GOEDEREN.	MAATSTAF.	RECHTEN.
Aardewerk (Gebakken) en porselein	waarde.	6 pCt.
" Dakpannen, tegels en metselsteenen		vrij.
Arakleggers		vrij.
Azijn	waarde.	10 pCt.
Beenzwart		vrij.
Bier, op fust	Hectoliter.	*f* 4.—
" afgetapt	"	*f* 4.50
Blik		vrij.
Blikwerk	waarde.	10 pCt.
Boeken, land- en zeekaarten, platen en prenten en muziek in bladen, ingenaaid of ingebonden (1)		vrij.
Buskruit	waarde.	6 pCt.
Cement		vrij.
Dranken, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	10 pCt.
Eetwaren, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	10 pCt.
Fabriek- en stoomwerktuigen, machineriën, werktuigen, toestellen en gereedschappen ten dienste van landbouw, fabriek en stoomwezen, mijnontginningen en handwerken of ambachten. Alsmede gedeelten daarvan, mits als zoodanig door de ambtenaren erkend		vrij.
Gambier	100 kilogr.	*f* 20.—
Garen	waarde.	6 pCt.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

(1) Platen en prenten in lijsten. Als meubelen.

GOEDEREN.	MAATSTAF.	RECHTEN.
Gedistilleerd	Per hectol. vloeistof, bevattende 50 liters alkohol bij eene temperatuur van 15 graden van den honderddeeligen thermometer. (1)	*f* 40, of, in geval het bedrag van den accijns in Nederl. Indië van inlandsch gedistilleerd geheven wordende meer bedraagt, zooveel gulden meer als bij koloniale ordonnantie zal worden vastgesteld.
Glas en glaswerk, van alle soorten	waarde.	10 pCt.
Goud en zilver, blad-	"	10 pCt.
" " " in staven, baren of stukken, gemunt en stofgoud		vrij.
" " " goud- en zilverwerk, galon, passement en draad	waarde.	10 pCt.
Hars		vrij.
Hout, gezaagd of ongezaagd, scheepsbouw- en timmerhout, daaronder begrepen masten, spieren, riemen en ander rondhout .		vrij.
Houtwerk	waarde.	6 pCt.
IJs		vrij.
IJzer in staven, stukken, roeden of platen, spoorstaven, lasch- en verbindingsplaten voor spoorwegen, buizen voor waterleidingen, ijzeren gaspijpen, assen, bussen en wielen (2), gegoten of getrokken ijzeren laadbooten of prauwen, ge-		

BIJZONDERE BEPALINGEN.

(1) Bij hoogere of mindere sterkte wordt de hoeveelheid herleid tot het alcoholgehalte van *vijftig percent*. De voorschriften, de werktuigen en de tafels voor opneming van de sterkte en de herleiding worden door den Gouverneur-Generaal vastgesteld.

Echter geschiedt de herleiding ten aanzien van *likeuren en andere dergelijke gedistilleerde dranken*, welke bereid of vermengd zijn met zelfstandigheden, die de rechtstreeksche opneming van de sterkte, enkel door middel van vochtwegers en thermometers, verhinderen, steeds in verhouding tot eene sterkte van *vijf en zeventig percent*, tenzij de ambtenaren vermoeden, dat vloeistoffen, aangegeven als dergelijke dranken, een hooger alcoholgehalte dan van *vijf en zeventig percent* hebben. In dat geval zijn zij bevoegd de opneming van de werkelijke sterkte te vorderen en geschiedt de herleiding naar de bevonden hoogere sterkte.

Voor *vernis en alle andere met alcohol bereide vloeistoffen, geen dranken zijnde*, zoomede voor *houtgeest en alle daaruit bereide of daarmede vermengde vloeistoffen*, geschiedt de herleiding in verhouding tot eene sterkte van honderd percent.

De Gouverneur-Generaal kan echter, onder de noodige voorzieningen, vrijdom van invoerrecht verleenen: 1°. voor houtgeest en 2°. voor gedistilleerd: *a*. dat in Nederland overeenkomstig de aldaar geldende bepalingen omtrent den vrijdom van accijns, is vermengd met houtgeest of eene andere aldaar voor het ongeschikt maken tot gewoon gebruik aangewezen zelfstandigheid; *b*. dat in Nederlandsch-Indië volgens de daaromtrent te geven voorschriften, onder toezicht van ambtenaren, door toevoeging van houtgeest of eene andere daarvoor door den Gouverneur-Generaal aangewezene zelfstandigheid voor gewoon gebruik ongeschikt gemaakt wordt; *c*. tot het vervaardigen van azijn.

Het invoerrecht op aether sulfuricus, chloroforme en alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen wordt door den Gouverneur-Generaal bij koloniale ordonnantie geregeld naar de belasting, die bij invoer van gedistilleerd verschuldigd is.

Bij invoer van gedistilleerde dranken langs andere kantoren dan die daartoe door den Gouverneur-Generaal in het bijzonder zijn aangewezen, worden zij belast als vernis en daarmede gelijkstaande vloeistoffen.

De Gouverneur-Generaal stelt voorschrifen vast omtrent het bijbetalen van het bedrag der verhooging van het inkomend recht voor het gedistilleerd, dat bij de invoering dezer wet voorhanden is in eene hoeveelheid, boven het door hem te bepalen maximum.

(2) Assen, bussen en wielen, behoorende tot rijtuigen, worden bij den invoer belast als rijtuigen.

GOEDEREN.	MAATSTAF.	RECHTEN.
raamten van ijzeren gebouwen, loodsen of pakhuizen, ijzeren bruggen en gedeelten daarvan, ijzeren dakbedekking en goten, al dan niet gegalvaniseerd, bonten en spijkers, ijzerdraad, scheepsankers, scheepskettingen, scheepsspillen, scheepswant, telegraafdraad en kabels		vrij.
IJzer, ijzerwerk, gegoten, geslagen, geplet of gesmeed, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	10 pCt.
Instrumenten, mathematische, physische, chirurgicale en optische		vrij.
Juweelen, paarlen en edelgesteenten, al of niet gezet		vrij.
Kaarsen	100 kilogr.	*f* 12.—
Kalk		vrij.
Klappers en klapperolie		vrij.
Kleederen, gemaakt, geweven of gebreid	waarde.	10 pCt.
Kolen, (Steen-) en cokes		vrij.
Koper, ruw en gaar, geslagen of geplet, daaronder begrepen platen en bladen voor het koperen der schepen, muntmetaal, koperen roeden voor binten, bonten en spijkers		vrij.
Idem, opgemaakt koperwerk, al dan niet verlakt, verguld of geschilderd, bronswerk en koperdraad	waarde.	10 pCt.
Kramerij (1)	"	6 pCt.
Leder en lederwerk	"	10 pCt.
Lood, ruw, geplet en gestreken		vrij.
" bewerkt, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	10 pCt.
Manufacturen, lijnwaden en stoffen: van katoen, ruw, wit of gebleekt, geverfd of gedrukt, van zijde, van wol, van hennep, vlas en werk, linten en band, passementwerk en alle andere, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	6 pCt.
Meel	"	10 pCt.
Mest		vrij.
Meubelen	waarde.	6 pCt.
Mineraalwater, bron- of kunstwater	100 kruiken of flesschen.	*f* 3.60
Muziekinstrumenten	waarde.	10 pCt.
Opium	100 kilogr.	*f* 450.—
Paarden, ezels en muilezels		vrij.
Papier van alle soorten. Meubel-, muziek-, chits-, kaart-, bordpapier, schrijfboeken en registers, wit of gelijnd	waarde.	10 pCt.
Pek		vrij.
Petroleum	waarde.	6 pCt.
	Zoodra een accijns op petroleum wordt geheven tot een bedrag van *f* 1.75 per hectoliter, zal het invoerrecht op dit artikel bedragen *f* 0.25 per hectoliter.	
Reukwerken en parfumerieën uit of met alcohol bereid		als gedistilleerd.
" andere	waarde.	10 pCt.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

(1) Zoo noodig wordt door den Gouverneur-Generaal nader aangewezen, welke artikelen behooren tot *kramerij*.

GOEDEREN.	MAATSTAF.	RECHTEN.
Rijst, gepeld of ongepeld		vrij.
Rijtuigen, alsmede gedeelten van rijtuigen (1)	waarde.	6 pCt.
Schilderijen		vrij.
Schrijf- en teekenbehoeften (2)	waarde.	6 pCt.
Speelkaarten. Europeesche	12 spellen (3).	*f* 1.—
" Chineesche	waarde.	10 pCt.
Staal, in staven, bladen en platen, spoorstaven, lasch- en verbindingsplaten voor spoorwegen		vrij.
Staal, staalwerk, niet afzonderlijk genoemd	waarde.	10 pCt.
Stroop, siropen uit vruchten	100 flesschen.	*f* 15.—
" siropen met gedistilleerd samengesteld		als likeuren (zie gedistilleerd).
Tabak. Tabak en snuif	100 kilogr.	*f* 8.—
" Manilla-sigaren	"	*f* 200.—
" Andere sigaren en sigaretten	"	*f* 50.—
Teer		vrij.
Thee	kilogram.	*f* 0.20.
Touwwerk, kabels of geslagen, want en alle ander touwwerk		vrij.
Uurwerken, horloges, klokken en pendules	waarde.	6 pCt.
Vee, levend		vrij.
Verfwaren, zoo droge als natte, en lijnolie	waarde.	6 pCt.
Vleesch van alle soorten	"	10 pCt.
Wapens (vuur-), alsmede gedeelten van vuurwapens	"	6 pCt
Wijn op fust	Hectoliter.	*f* 9.—
" afgetapt	"	*f* 10.50.—
" champagne en andere mousseerende wijnen	100 flesschen.	*f* 21.—
Zeildoek		vrij.
Zink, ruw en geplet, daaronder begrepen platen en bladen voor het bekleeden, bouten en spijkers		vrij.
Zink, werk van zink, al dan niet verfakt of geschilderd	waarde.	10 pCt.
Zout	100 kilogr.	*f* 2.—
Alle andere goederen, niet in het bijzonder genoemd of niet onder de voorgaande begrepen	waarde.	6 pCt.

VERWIJZINGEN.

Aambeelden. Als ijzer in staven enz.

Absinth. Als likeuren.

Ambachtsgereedschappen. Zie fabriek- en stoomwerktuigen.

Aether sulfuricus. Zie gedistilleerd.

Amfioen. Als opium.

Ankers. Zie ijzer.

Arak. Als gedistilleerd.

Assen, bussen en wielen. Zie ijzer.

Band. Zie manufacturen.

Bandijzer. Als ijzer in staven.

Baren. Zie goud.

Batist en kamerdoek. Als manufacturen.

Bedden en matrassen. Als meubelen.

Bessensap. Als dranken.

Byouteriën van geen goud of zilver. Als kramerij.

Bladen van koper. Zie koper.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

(1) Spoorwegrijtuigen en gedeelten daarvan zijn vrij van rechten.

(2) Uitgezonderd papier.

(3) Als spel wordt gerekend een getal kaarten van ten hoogste 52.

Bladen van staal. Zie staal.
" " zink. Zie zink.
Bordpapier. Zie papier.
Borstelmakerswerk. Als kramerij.
Boter. Als eetwaren.
Bouten (koperen). Zie koper.
Brandewijn. Als gedistilleerd.
Brandspuiten. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Brandspuitslangen. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Brillenglazen, glaskoralen en andere snuisterijen van glas. Als kramerij.
Bronmineraalwater. Zie mineraalwater.
Bronswerk. Als koperwerk, zie koper.
Bussen, assen en wielen. Zie ijzer.
Chirurgicale instrumenten. Zie instrumenten.
Chitspapier. Zie papier.
Chloor-calcium (ruw). Als beenzwart.
Chloroforme. Zie gedistilleerd.
Cognac. Als gedistilleerd.
Cokes. Zie kolen (steen-).
Cider of appeldrank. Als dranken.
Dakglazen. Als glas en glaswerk.
Dakpannen. Zie aardewerk.
Dakpannen van glas. Als glas en glaswerk.
Dekens. Als manufacturen.
Doeken en shawls. Als manufacturen.
Draad (goud-). Zie goud en zilver.
" (koper-). Zie koper.
" (staal-). Zie staal.
" (zink-). Zie zink.
Drukpersen. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Drijfriemen. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Edelgesteenten. Zie juweelen.
Ezels en muilezels. Zie paarden.
Gaarkoper. Zie koper, ruw en gaar.
Galanteriewaren van geen goud of zilver. Als kramerij.
Galon. (echt). Zie goud en zilver.
" (valsch). Als passementwerk onder kramerij.
Gasmeters. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Gaspijpen. Zie ijzer.
Gemunt goud en zilver. Zie goud en zilver.
Gemunt koper. Zie koper.
Geraamten voor ijzeren gebouwen, loodsen en pakhuizen. Zie ijzer.
Gereedschappen. Zie fabriek- en stoomwerktuigen.
Geslagen want. Zie touwwerk.
Geslagen of geplet koper. Zie koper.
Geweven of gebreide kleedingstukken. Zie kleederen.
Glaskoralen. Zie brillenglazen.
Glaswerk. Zie glas en glaswerk.
Graslinnen. Als manufacturen.
Guano. Als mest
Handschoenen. Als kleederen, gemaakte enz.
Hennep-manufacturen. Zie manufacturen.
Hoeden en petten. Als kleederen.
Honden. Als vee.
Horloges. Zie uurwerken.
Houtgeest. Zie gedistilleerd.
India-rubber voor fabrieken. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
IJzerdraad. Zie ijzer.
IJzerwerk. Zie ijzer.
Jachtgeweren. Zie wapens.
Jenever. Als gedistilleerd.
Kaarten (land- en zee-). Zie boeken.
Kaartpapier. Zie papier.
Kaas. Als eetwaren.
Kabels. Zie touwwerk.
Kabels (telegraaf-). Zie ijzer.
Kamerdoek. Als manufacturen.
Kanten en tulen. Als manufacturen.
Karotten. Zie tabak.
Kasimieren. Als manufacturen.
Kettingen (scheeps-). Zie ijzer.
Keukensiroop. Als eetwaren.
Klapperolie. Zie klappers.
Klokken. Zie uurwerken.
Koffermakerswerk. Als leder en lederwerk.
Koperdraad. Zie koper.
Koperen munt. Zie koper.
Koperen roeden voor bouten. Zie koper.
Koperwerk. Zie koper.
Kousen. Als kleederen (gemaakte).
Kristal. Als glas en glaswerk.
Kuipwerk. Zie vaat- en kuipwerk.
Kunstbloemen. Als modewaren onder kleederen.
Kunstwater. Zie mineraalwater.
Laadbooten. Zie ijzer.
Lakens. Als manufacturen.
Land- en zeekaarten. Zie boeken.
Landbouwwerktuigen. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Lederwerk. Zie leder en lederwerk.
Lijnolie. Zie verfwaren.
Lijnwaden. Zie manufacturen.
Likeuren. Zie gedistilleerd.
Linnen. Als manufacturen.
Lint. Zie manufacturen.
Machinerieën. Zie fabriek- en stoomwerktuigen.
Masten. Zie hout.
Mathematische instrumenten. Zie instrumenten.
Matrassen. Als meubelen.

Messen en messenmakerswerk. Als kramerij.
Metaal. Als koper.
Metselsteenen. Zie aardewerk.
Meubelpapier. Zie papier.
Modewaren. Als kleederen.
Muilezels. Zie paarden.
Muziek. Zie boeken.
Muziekpapier. Zie papier.
Naaimachines. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Nieuw zilver (zoogenaamd). Als koper.
Olie (klapper-). Zie klappers.
Olie (lijn-). Zie verfwaren.
Optische instrumenten. Zie instrumenten.
Paarlen. Zie juweelen.
Parapluies en parasols. Als modewaren onder kleederen.
Parasols. Zie parapluies.
Parfumerieën. Zie reukwerken.
Passementwerk van echt goud en zilver. Zie goud, anders zie kramerij.
Pendules. Zie uurwerken.
Perry of perensap. Als dranken.
Petten. Zie hoeden. Als kleederen.
Photographische toestellen. Als fabriek- en stoomwerktuigen.
Physische instrumenten. Zie instrumenten.
Pistolen. Als wapens (vuur-).
Platen en prenten. Zie boeken.
Platen (ijzeren). Zie ijzer.
" (koperen). Zie koper.
" (stalen). Zie staal.
" (zinken). Zie zink.
Pleetwerk. Als kramerij.
Polemieten. Als manufacturen.
Porselein. Zie aardewerk.
Prauwen. (ijzeren). Zie ijzer.
Prenten. Zie boeken.
Provisiën. Als eetwaren.
Registers (wit of gelijnd). Zie papier.
Riemen (houten). Zie hout.
Roeden (ijzeren). Zie ijzer.
" (koperen). Zie koper.
Rondhout. Zie hout.
Rum. Als gedistilleerd.
Schapen en lammeren. Als vee (levend).
Scheepsketttingen. Zie ijzer.
Schoenmakerswerk. Als leder en lederwerk.
Schrijfboeken. Zie papier.
Sigaren. Zie tabak.
Siropen. Zie stroop.
Snuif. Zie tabak.
Spek. Zie vleesch.
Spiauter. Als zink.
Spieren. Zie hout.
Spijkers. Zie ijzer, koper of zink.
Spillen (scheeps-). Zie ijzer.
Staalwerk. Zie staal.
Staven (ijzeren). Zie ijzer.
" (gouden). Zie goud.
Steenkolen. Zie kolen.
Stoffen van katoen, wol, vlas of hennep, of zijde. Zie manufacturen.
Stofgoud. Zie goud.
Stoomwerktuigen. Zie fabriek- en stoomwerktuigen.
Tafelkleeden. Zie tapijten.
Tapijten, vloertapijten, tapijtenbehangels en tafelkleeden van alle soorten. Als manufacturen.
Teekenbehoeften Zie schrijf- en teekenbehoeften.
Teekeningen. Als schilderijen.
Tegels. Zie aardewerk.
Theelood. Als lood, ruw en geplet.
Timmerhout. Zie hout.
Toestellen (fabriek-). Zie fabriek- en stoomwerktuigen.
Vensterglas. Als glas en glaswerk.
Vernis met alcohol bereid. Zie gedistilleerd.
Vloertapijten. Zie tapijten.
Vruchten op brandewijn of gedistilleerd. Als likeuren.
Vuurwapens. Zie wapens.
Want (geslagen). Zie touwwerk.
Waren en linten van zijde. Zie manufacturen.
Werktuigen. Zie fabriek- en stoomwerktuigen.
Wielen, bussen en assen. Zie ijzer.
Wollen manufacturen. Zie manufacturen.
Worst. Als vleesch.
Zadelmakerswerk. Als leder en lederwerk.
Zakken (linnen en andere). Zie manufacturen.
Zeekaarten. Zie boeken.
Zijden manufacturen. Zie manufacturen.
Zilver. Zie goud en zilver.

2. Het tarief van uitvoerrechten, vervat in artikel 3 der wet van 17 November 1872 (*Staatsblad* n°. 130), wordt vervangen door het volgende:

GOEDEREN.	MAATSTAF.	RECHTEN.
Huiden	waarde.	2 pCt.
Indigo, niet bereid voor de inlandsche markt	Kilogr.	*f* 0.10
Koffie	100 kilogr.	*f* 1.—
Suiker	100 kilogr.	*f* 0.15
Tabak, niet bereid voor de inlandsche markt	100 kilogr.	*f* 1.—
Tin	100 kilogr.	*f* 3.50
Vogelnestjes	waarde.	6 pCt.

3. Deze wet treedt in werking den 1sten Juli 1886. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 22 *April* 1886.)

—

16 *April* 1886. WET, tot verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1886 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 73.

—

17 *April* 1886. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Mozes Mendel. S. 74.
Anton Fein. S. 75.
Johann Heinrich Schröder. S. 76.
Gerhard Johann Heinrich Höveler vel Wrocklage. S. 77.
Carl Gustav Rommenhöller. S. 78.

—

17 *April* 1886. BESLUIT, tot wijziging van art. 2 van de bij Koninklijke besluiten van 4 Augustus 1880 (*Staatsbladen* n°s. 153 en 154) vastgestelde reglementen voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbruggen over het *Noordzeekanaal* te *Velzen*, in den spoorweg *Haarlem-Uitgeest*, en te *Zaandam*, in den spoorweg *Nieuwediep-Amsterdam*. S. 79.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 20sten Maart 1886, n°. 42, afdeeling Waterstaat B;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den April 1886, n°. 9);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 14 April 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat B;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. de voorlaatste alinea van art. 2 van de bij Onze besluiten van 4 Augustus 1880 (*Staatsbladen* n°s. 153 en 154) vastgestelde reglementen voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over het *Noordzeekanaal* te *Velzen*, in den spoorweg *Haarlem-Uitgeest*, en te *Zaandam*, in den spoorweg *Nieuwediep-Amsterdam*, te wijzigen en op nieuw vast te stellen als volgt:

„Is de doorvaart veilig, dan wordt dit des daags door een wit bord en des nachts door een wit licht aangedui.

Iedere doorvaartopening wordt door twee groene lichten aangewezen."

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 17den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 2 *Mei* 1886.)

—

17 *April* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het verschaffen van gelegenheid tot kostelooze koepokinenting.

De geneeskundige raad van Noordbrabant en Limburg vestigt mijne aandacht op het feit, dat onder de zeer jonge kinderen van mingegoeden in die provincies er vele voorkomen, die niet zijn ingeënt.

Een der redenen, waarom de kinderen van mingegoeden en onvermogenden minder veelvuldig ingeënt worden dan de kinderen van voor de inenting betalenden, moet volgens het gevoelen van den raad gezocht worden in de groote afstanden, waarop somtijds de woningen der ouders van die kinderen gelegen zijn van de publieke plaats (raadhuis, school als anderszins), alwaar elke drie maanden, ingevolge art. 18 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gelegenheid wordt aangeboden om de kinderen kosteloos te doen inenten.

De raad verzocht mij daarom de gemeentebesturen er op te wijzen, dat het raadzaam is de gelegenheden, jaarlijks voor kostelooze inenting bestaande, zoo te verdeelen, dat in gemeenten ten platten lande, waar in verschillende buurtschappen of gehuchten scholen aanwezig zijn ieder dier scholen minstens eenmaal per jaar tot plaats van inenting worde aangewezen.

De belangrijke uitbreiding der pokziekte in Noordbrabant gedurende de laatste maanden, de verspreiding der ziekte ook over eenige der aangrenzende provincien en het groot aantal oningeënte zeer jonge kinderen, door die ziekte aangetast, leidt er mij toe UHEdG. te verzoeken de gemeentebesturen met het bovenstaande in kennis te stellen, met verzoek om, in verband met het schrijven van mijn ambtsvoorganger van 15 April 1873, La B., 9e afd., het advies van den raad indachtig te zijn en, waar noodig, de toepassing van art. 18 der genoemde wet in bovenbedoelden zin te bevorderen.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

17 *April* 1886. BESLUIT, waarbij wordt bepaald dat het Wetboek van Strafvordering, met de daarin door de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 5) en andere wetten gebrachte wijzigingen, in eene doorloopende reeks van Titels en artikelen samengevat en in zijn geheel in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. S. 80.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 14den April 1886, Afdeeling 2*a* n°. 75;

Gezien artikel 30 van de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 5);

Hebben goedgevonden en verstaan te gelasten, dat het Wetboek van Strafvordering, met de daarin door voormelde en andere wetten gebrachte wijzigingen, in eene doorloopende reeks van Titels en artikelen samengevat en, door bijvoeging van het alzoo gewijzigde wetboek in zijn geheel bij dit besluit, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 4 *Mei* 1886.)

WETBOEK VAN STRAFVORDERING.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. **1.** Niemand mag tot straf vervolgd of veroordeeld worden, dan op de wijze en in de gevallen bij de wet voorzien.

2. Tot strafvordering zijn alleen geregtigd de ambtenaren, welke bij de wet daartoe bevoegd zijn verklaard.

3. Behalve in de gevallen bij de wet voorzien, kan de vergoeding van schade, door eenig strafbaar feit veroorzaakt, alleenlijk bij eene afzonderlijke burgerlijke regtsvordering vervolgd worden.

4. Gedurende den loop van de regtsvervolging tot straf, blijft de regtsvordering tot vergoeding van schade voor den burgerlijken regter geschorst, onverminderd de behoedmiddelen bij de wet veroorloofd.

5. Geene regtsvervolging tot straf kan gestuit of geschorst worden door het afzien van de burgerlijke regtsvordering, ten zij in de gevallen bij de wet voorzien.

6. Indien de verdediging van den beklaagde een geschilpunt van burgerlijk regt betreft, van welks beslissing de regter oordeelt dat de waardering van het feit afhangt, aan denzelven te laste gelegd, zal de regtsvervolging met of zonder tijdsbepaling worden geschorst.

Indien de beklaagde in bewaring is, zal de regter zijne voorloopige invrijheidstelling kunnen gelasten.

7. Alle dagvaardingen en beteekeningen van stukken op last of van wege het openbaar ministerie of van wege andere ambtenaren, daartoe bij de wet gemagtigd, geschieden door eenen deurwaarder of dienaar van de openbare magt, op de wijze voorgeschreven bij art. 144.

EERSTE TITEL.

Van het opsporen der strafbare feiten.

EERSTE AFDEELING.

Van de ambtenaren belast met de opsporing der strafbare feiten.

8. Met het opsporen der strafbare feiten zijn, volgens de onderscheidingen bij de wet gemaakt, de hiernavolgende ambtenaren belast, elk voor zoo veel aangaat de uitgestrektheid van het grondgebied voor hetwelk hij is aangesteld en beëdigd:

1°. De veld- en boschwachters;

2°. De officieren en onder-officieren der maréchaussée;

3°. De directeuren en commissarissen van policie en de waterschouten;

4°. De burgemeesters, of degenen die hen vervangen, doch alleen in de gemeenten alwaar geene commissarissen van policie zijn;

5°. De kanton-regters;

6°. De ambtenaren van het openbaar ministerie, behalve die bij de kanton-geregten;

7°. Alle andere beambten in zaken bij bijzondere wetten en wettige verordeningen aan hunne waakzaamheid toevertrouwd

9. In de gemeenten, die in verscheidene afdeelingen van policie verdeeld zijn, zullen de commissarissen van policie hunne ambtsverrigtingen uitoefenen over de geheele uitgestrektheid der gemeente, in welke zij zijn geplaatst, zonder zich van deze verpligting te kunnen verschoonen, op grond dat de feiten gepleegd zouden zijn buiten de bijzondere afdeeling waarover zij zijn gesteld.

10. Elke gestelde magt, elk openbaar ambtenaar die in de uitoefening van zijne bediening kennis bekomt van een strafbaar feit, zal gehouden zijn daarvan dadelijk den ambtenaar van het openbaar ministerie bij de regtbank, binnen welks regtsgebied het feit begaan is, of waarin de verdachte woont of mogt kunnen gevonden worden, berigt te geven, en aan denzelven ambtenaar alle de bescheiden, processen-verbaal en akten, die tot de zaak betrekkelijk zijn, in te zenden.

11. Een ieder die getuige is geweest van eenen aanslag, het zij tegen de openbare rust of veiligheid, het zij tegen iemands leven of eigendom, zal desgelijks gehouden zijn daarvan dadelijk berigt te geven aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij de regtbank, het zij van het arrondissement waarin de daad gepleegd is, het zij van dat alwaar de verdachte woont of kan worden gevonden, of aan een' der hulpofficieren.

De vorenstaande bepaling is niet toepasselijk op de personen bij het tweede en derde lid van art. 66 vermeld.

12. Ieder tegen wien een strafbaar feit is gepleegd of die daarvan kennis draagt, is bevoegd daarvan aangifte te doen bij een der ambtenaren, genoemd in art. 8.

De schriftelijke aangiften zullen moeten worden onderteekend.

De mondelinge aangiften zullen door den ambtenaar, die dezelve ontvangt, in geschrifte worden gesteld, en zoo door hem, als door den aangever, worden onderteekend, zoo deze kan schrijven. In geval van beletsel wordt de reden daarvan vermeld.

13. Bij misdrijven alleen op klagte vervolgbaar geschiedt de klagte mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den tot de klagte geregtigde in persoon, hetzij door een ander, daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmagt voorzien.

De mondelinge klagte wordt door den ambtenaar die haar ontvangt in geschrift gesteld en na voorlezing door hem met den klager of diens gevolmagtigde onderteekend. Indien deze niet teekenen kan, wordt de reden van het beletsel vermeld. De schriftelijke volmagt of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de akte vastgehecht.

De schriftelijke klagte wordt door den klager, of, onder overlegging van de schriftelijke volmagt, of, in het geval bedoeld in het vorige lid, van een authentiek afschrift daarvan, door den gevolmagtigde onderteekend.

Alles op straffe van nietigheid.

14. Tot het ontvangen der klagte is elk officier en elk hulp-officier van justitie bevoegd en verpligt.

15. De intrekking der klagte geschiedt bij de ambtenaren, op de wijze en in den vorm voor het doen der klagte bij de artt. 13 en 14 bepaald.

TWEEDE AFDEELING.

Van de burgemeesters en commissarissen van policie, met betrekking tot strafbare feiten aan de kennisneming van den kanton-regter onderworpen.

16. De commissarissen van policie, en, in de gemeenten waar geene commissarissen van policie zijn, de burgemeester of die deszelfs plaats ver-

vult, zullen de strafbare feiten aan de kennisneming van den kanton-regter onderworpen nasporen, zelfs ook de zoodanige die tot het bijzonder toezigt van de veldwachters en boschwachters behooren. Zij zullen de berigten en aangiften ontvangen tot de voornoemde feiten betrekkelijk.

De processen-verbaal door hen te dien einde op te maken, zullen inhouden den aard en de omstandigheden der feiten, den tijd wanneer, en de plaats waar dezelve zijn bedreven, mitsgaders de bewijzen of aanwijzingen ten laste van de vermoedelijk schuldigen.

17. In gemeenten, in welke niet meer dan één commissaris van policie is, zal, bij wettig beletsel van denzelven, de burgemeester of die deszelfs plaats vervult, den gezegden dienst waarnemen, of door tijdelijke aanstelling van eenen persoon tot vervanging van den commissaris van policie, in diens dienst voorzien.

18. De burgemeester of die deszelfs plaats vervult, of wel de commissaris van policie, zal aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt alle de stukken en narigten doen geworden, ten langste binnen den tijd van drie dagen, de dag, op welken het feit tot zijne kennis is gekomen, daaronder begrepen.

DERDE AFDEELING.

Van de veld- en boschwachters.

19. De veld- en boschwachters zijn voornamelijk belast met het opsporen der strafbare feiten, strekkende tot benadeeling van veld- en bosch-eigendommen.

20. De veld- en boschwachters staan, voor zoo verre het opsporen der strafbare feiten betreft, die tot de bevoegdheid van de regtbank behooren, onder het toezigt van den officier van justitie van het arrondissement, onverminderd hunne onderhoorigheid aan de ambtenaren der administratieve magt, die boven hen zijn gesteld.

Zij zullen van alle strafbare feiten processen-verbaal opmaken, ten einde te doen blijken van den aard, de omstandigheden, den tijd en de plaats van de begane strafbare feiten, zoo als ook van de bewijzen en aanwijzingen die zij daarvan hebben kunnen inwinnen.

21. De veld- en boschwachters moeten hun proces-verbaal binnen den tijd van vier en twintig uren doen toekomen aan den commissaris van policie, en binnen de gemeenten, alwaar geen commissaris van policie is, aan den burgemeester of dengenen die hem vervangt. Deze zijn verpligt de processen-verbaal, uiterlijk binnen vier en twintig uren na de ontvangst, aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie in te zenden.

VIERDE AFDEELING.

Van de ambtenaren van het openbaar ministerie.

22. De ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt is belast met de vervolging van het in het kanton gepleegde strafbaar feit, dat tot de bevoegdheid van den kanton-regter behoort.

Hij is bevoegd, naar aanleiding van hem ter vervolging toegezonden processen-verbaal nasporingen te doen of een nader onderzoek in te stellen.

Hij kan die nasporingen of dat nader onderzoek opdragen aan de hulp-officieren van justitie — de kanton-regters uitgezonderd — zoomede aan de beambten, genoemd in art. 8, 1°. en 7°.

23. De officieren van justitie zijn belast met de nasporing en vervolging van alle strafbare feiten, waarvan de kennisneming behoort aan de arrondissements-regtbanken.

24. Tot de waarneming der ambtsverrigtingen, bij het vorige artikel aan de officieren van justitie opgedragen, zijn gelijkelijk geregtigd:

Die van het arrondissement waarin het feit is begaan;

Die van het arrondissement waarin de verdachte woont;

Die van het arrondissement waarin de verdachte wordt gevonden;

In geval van gelijktijdige bemoeijing van onderscheidene officieren van justitie, zal diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast blijven, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

25. Strafbare feiten, buiten het Rijk in Europa aan boord van een Nederlandsch vaartuig gepleegd, worden, ter bepaling van de bevoegdheid van den vervolgden ambtenaar, geacht te zijn begaan ter plaatse waar de eigenaar van het vaartuig woont of de reederij is gevestigd.

26. De ambtsverrigtingen van de ambtenaren van het openbaar ministerie worden, onverminderd de bepalingen van de wet op de consulaire regtsmagt, bij vervolging van strafbare feiten buiten het Rijk in Europa niet aan boord van een Nederlandsch vaartuig gepleegd, vervuld door de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de arrondissements-regtbank of het kanton-geregt, onder

wier ressort de verdachte woont, gevonden wordt, of zijne laatst bekende verblijfplaats heeft gehad.

In geval van gelijktijdige bemoeijing van onderscheidene ambtenaren van het openbaar ministerie blijft diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

Wanneer de verdachte hier te lande niet woont, niet wordt gevonden, en geen bekende verblijfplaats heeft gehad, worden de bedoelde ambtsverrigtingen uitgeoefend door den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank of door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt n°. 1 te Amsterdam.

27. De ambtenaren, met het nasporen der strafbare feiten belast, hebben het regt om, in de uitoefening van hunne ambtsverrigtingen, de openbare burgerlijke, of de gewapende magt onmiddellijk in te roepen.

De veld- en boschwachters zijn hiervan uitgezonderd; deze zullen zich te dien einde vervoegen bij de hoofden der plaatselijke besturen van de gemeenten alwaar zij hun ambt uitoefenen.

28. De officieren van justitie zijn gehouden om, zoodra strafbare feiten, die tot de kennisneming van de regtbank behooren, tot hunne kennis komen, den procureur-generaal bij het geregtshof daarvan berigt te geven.

Onverminderd hunne verpligting tot vervolging moeten zij de voorschriften opvolgen die deze hun, tot het doen van onderzoek, of tot vervolging van die feiten, zal geven.

29. De bepaling van het voorgaand artikel geldt eveneens ten aanzien van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kanton-geregten tegenover den officier van justitie bij de regtbank met betrekking tot de feiten, die tot de kennisneming van den kanton-regter behooren.

30. De ambtenaren van het openbaar ministerie zullen zorg dragen voor de verzending, de beteekening en de uitvoering der bevelschriften die door den regter, in het beleid der zaak, zullen worden gegeven.

31. Wanneer een officier van justitie door klagte of aangifte, of op eenige andere wijze is onderrigt, dat in zijn ressort een strafbaar feit is gepleegd, of dat iemand, die daarvan vermoed wordt schuldig te zijn, zich binnen hetzelve bevindt, zal hij verpligt zijn, naar omstandigheden, aanvankelijk alle narigten te verzamelen en in te winnen, welke dienstig kunnen zijn om over de zaak licht te verspreiden.

32. De officier van justitie zal, wanneer daartoe termen zijn, de stukken aan den regter-commissaris doen toekomen, met zoodanige requisitoiren als hij zal geraden achten.

33. Indien de regtbank, op beklag van den belanghebbende, of op eene andere voldoende wijze, bevindt, dat er verzuim plaats heeft in het vervolgen van een strafbaar feit aan hare kennisneming onderworpen, zal zij den officier van justitie kunnen belasten om te dien aanzien aan haar verslag te doen, en hem voorts kunnen bevelen om ter zake der opgegeven daadzaken, zoo daartoe termen zijn, vervolgingen in te stellen.

VIJFDE AFDEELING.

Van de hulp-officieren.

34. Hulp-officieren zijn de in art. 8 n°s. 2—5 genoemde ambtenaren.

35. In geval van gelijktijdige bemoeijing van de officieren van justitie en van de hulp-officieren, zullen laatstgemelde zich van alle verdere bemoeijingen onthouden en dezelve aan den officier van justitie overlaten, ten ware deze hen gelasten mogt in de door hen aangevangen verrigtingen voor te gaan of hem behulpzaam te zijn.

36. De hulp-officieren zullen de aangiften, de processen-verbaal en andere akten, door hen in zaken van hunne bevoegdheid opgemaakt, onverwijld aan den officier van justitie inzenden, welke gehouden zal zijn daarmede te handelen, zoo als in art. 31 en 32 hierboven is gezegd.

De processen-verbaal zullen zijn gedagteekend, en zoo veel mogelijk inhouden den aard en de omstandigheden van het strafbaar feit, den tijd wanneer en de plaats waar hetzelve is begaan, mitsgaders de bewijzen of aanwijzigingen ten laste van den vermoedelijk schuldige.

37. Zij zullen dit insgelijks doen, in geval van klagte of aangifte van andere strafbare feiten, dan met welker onderzoek en nasporing zij onmiddellijk belast zijn, en de officier van justitie zal gehouden zijn daarmede insgelijks overeenkomstig het bepaalde bij art. 31 en 32 te handelen.

38. De hulp-officieren zijn gehouden om, op de vordering van den officier van justitie, alle zoodanige narigten te geven en onderzoek te bewerkstelligen ter zake van feiten aan de kennisneming der regtbank onderworpen, als met welker vervolging deze ambtenaren worden belast, gelijk ook, in het beheer der justitie en regterlijke

politie, de bevelen na te komen, welke hun door denzelven worden gegeven.

ZESDE AFDEELING.

Van ontdekking op heeter daad.

39. In geval van ontdekking of vervolging van een strafbaar feit op heeter daad, zullen de ambtenaren bij art. 8 vermeld, verpligt en gehouden zijn onmiddellijk alles aan te wenden wat dienstig kan zijn, niet alleen om het feit tot klaarheid te brengen, maar ook om den dader in handen te krijgen; alles overeenkomstig hetgeen bij de volgende artikelen is vastgesteld.

40. Ontdekking op heeter daad heeft plaats, wanneer het strafbaar feit, terwijl hetzelve gepleegd wordt, of terstond nadat hetzelve is gepleegd, ontdekt wordt, of wanneer iemand terstond daarna als dader door het openbaar gerucht wordt vervolgd, of bij hem goederen, wapenen, werktuigen of papieren worden gevonden, welke aanduiden dat hij dader of medepligtig is.

41. In geval een strafbaar feit op heeter daad wordt ontdekt, is elk dienaar van de openbare magt verpligt, en een iegelijk bevoegd, den verdachte aan te houden en voor den officier van justitie of een' der hulp-officieren te brengen.

In de gevallen waarin geene voorloopige aanhouding is toegelaten, zal de officier van justitie, of deszelfs hulp-officier, proces-verbaal opmaken, en den aangehoudene dadelijk in vrijheid stellen.

Wanneer er volgens de wet grond is tot voorloopige aanhouding en de verdachte door eenen bijzonderen persoon of door eenen hulp-officier is gevat geworden, zal deze den verdachte dadelijk, met de in beslag genomen goederen, wapenen, werktuigen of papieren, aan den officier van justitie overleveren, ten einde te worden gehandeld, zoo als bij art. 53 en 54 is voorgeschreven.

42. De tot aanhouding bevoegde ambtenaren zullen zich te dien einde de sterke hand doen verleenen door den burgemeester van de gemeente, of door dengenen die deszelfs plaats vervult, welke zich daaraan niet zullen mogen onttrekken.

Weggenomen goederen zullen zij, in dat geval, ter plaatse waar die mogten zijn heen gevoerd, nasporen en in bewarende hand stellen; nogtans zullen zij in de huizen, werkplaatsen, getimmerten en de daaraan belendende omschutte en omheinde plaatsen niet mogen binnen treden, dan in het bijzijn van den kanton-regter, of van den commissaris van politie, of den burgemeester der gemeente, of die deszelfs plaats vervult, en het daarvan op te maken proces-verbaal zal moeten worden onderteekend door hem te wiens overstaan het opgemaakt is.

43. In het geval van strafbare feiten, waartegen als maximum eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, zal de officier van justitie handelen, zoodanig als bij dit en bij de volgende artikelen tot en met art 54 is voorgeschreven.

Hij begeeft zich, indien zulks noodig is, onverwijld naar de plaats alwaar de daad gepleegd is, om aldaar de vereischte processen-verbaal op te maken, ten einde te doen blijken van het bestaan van het feit, den staat van deszelfs voorwerp en de gesteldheid der plaats, en om de verklaringen in te winnen van degenen die tegenwoordig mogten zijn geweest, of van de buren, huisgenooten of anderen, die men vermoeden kan in staat te zijn om opheldering of narigten nopens het feit te geven, welke allen hunne verklaringen zullen moeten teekenen; zullende, bij weigering, daarvan melding moeten worden gemaakt

Hij zorgt, zoo noodig, dat de vereischte politiebeambten ter plaatse aanwezig zijn.

Hij is verpligt den regter-commissaris onverwijld te verwittigen, dat hij zich naar de plaats waar het misdrijf is gepleegd begeeft, doch hij behoeft dien ambtenaar niet af te wachten.

Zoodra de regter-commissaris op die plaats tegenwoordig is, zullen alle bemoeijingen, in deze afdeeling vermeld, door hem op requisitoir van het openbaar ministerie worden verrigt.

44. De officier van justitie zal mogen bevelen dat niemand, wie het ook zij, het huis verlate of zich van de plaats verwijdere, tot na den afloop van het onderzoek te dier plaatse.

De overtreders van zoodanig bevel zullen kunnen worden gevat en tot na het sluiten van het proces-verbaal aangehouden.

45. Hij zal, in de gevallen van ontdekking op heeter daad, mogen bevelen dat de vermoedelijk schuldigen in verzekering worden genomen en voor hem gebragt; na derzelver verhoor, zal hij, in de gevallen en op de gronden in art. 86 vermeld, tegen hen een bevel van voorloopige aanhouding mogen uitvaardigen, en daarbij aanduiden de plaats alwaar de aangehoudene zal worden in verzekering gebragt.

46. Hij zal in beslag nemen de wapenen en al hetgeen tot het plegen van het strafbaar feit blijkt of schijnt gediend te hebben of bestemd te

zijn geweest, gelijk ook alles wat dienen kan om de waarheid aan den dag te brengen.

Hij zal den verdachte aanmanen om zich te verklaren over de in beslag genomene voorwerpen, welke hem zullen worden vertoond.

Hij zal van dit alles een proces-verbaal opmaken, hetwelk onderteekend zal worden door den verdachte, of, bij weigering, zal daarvan worden melding gemaakt.

47. Indien de aard van het strafbaar feit zoodanig is, dat het bewijs waarschijnlijk kan worden verkregen uit de papieren of andere stukken en zaken in het bezit van den verdachte, zal de officier van justitie, vergezeld van den kantonregter, of, wanneer deze zich niet op de plaats bevindt, of op eenige andere wijze verhinderd is, van den burgemeester of die denzelven mogt vervangen, zich terstond ter woonstede van den verdachte begeven, om aldaar datgene op te sporen wat hij nuttig zal oordeelen om de waarheid aan het licht te brengen.

Hij zal daarvan proces-verbaal opmaken, en de papieren of andere stukken onder zich nemen.

48. Hij zal tot de ontdekking van het strafbaar feit hetzelfde onderzoek mogen doen, zoo wel in de woning van den verdachte, als in herbergen, koffijhuizen en andere openbare plaatsen.

49. De door hem in beslag genomene voorwerpen zullen besloten en verzegeld worden in eenen omslag, waarop door hem gesteld zal worden de behoorlijke aanteekening van den dag waarop zij in beslag genomen zijn.

Indien dezelve niet geschikt zijn om in eenen omslag te worden gesloten, zal aan dezelve door hem eene strook papier met zijn zegel worden vastgehecht, op welke de bovengemelde aanteekening door hem zal gesteld en onderteekend zijn.

50. De verrigtingen in de drie voorgaande artikelen voorgeschreven, zullen geschieden in bijwezen van den verdachte, in geval hij gevat is geworden; de voorwerpen zullen hem worden voorgehouden, ten einde dezelve te erkennen, en te waarmerken, zoo daartoe termen zijn, en in geval van weigering, zal daarvan in het proces-verbaal melding worden gemaakt.

51. De officier van justitie zal, indien hij het noodig oordeelt, zich van een of meer deskundigen doen vergezellen of bijstaan, ten einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoodanige verslagen te vragen, als in het belang van het onderzoek worden vereischt.

52. Ieder die als deskundige daartoe wordt opgeroepen, is verpligt zijne diensten aan de justitie te leenen.

De deskundigen zullen in handen van den officier van justitie den eed afleggen dat zij hem verslag naar hun geweten zullen geven.

53. De processen-verbaal, akten, stukken en instrumenten, ingevolge de voorgaande artikelen opgemaakt of in beslag genomen, zullen onverwijld door den officier van justitie, met de requisitoiren, welke hij ten dienste der justitie noodzakelijk zal achten, overeenkomstig het vastgestelde bij art. 32, aan den regter-commissaris worden ingediend.

54. Het bevel van voorloopige aanhouding, bedoeld bij art. 45, is slechts gedurende zes dagen van kracht.

Op de vordering van den officier van justitie kan de regtbank in raadkamer, alvorens regtsingang te verleenen, in de gevallen en op de gronden in art. 86 vermeld, bij eene met redenen omkleede beschikking het bevel eenmaal verlengen voor een tijd door de regtbank te bepalen, maar in geen geval voor langer dan zes dagen.

Is niet binnen zes dagen na de dagteekening, hetzij de verlenging toegestaan, hetzij gevangenneming of gevangenhouding overeenkomstig art. 85 bevolen, of is in geval van verlenging niet binnen den gestelden termijn gevangenneming of gevangenhouding bevolen, dan is de aangehoudene van regtswege vrij.

55. Bij verhindering of bij ontstentenis van den officier van justitie, zullen de hulp-officieren de bemoeijingen waarnemen, waarvan in art. 43 tot en met art. 52 gehandeld wordt.

TWEEDE TITEL.

Van den regter-commissaris en van de voorloopige informatien.

56. Het geregtshof benoemt, bij iedere arrondissements-regtbank, uit derzelver leden, een' of meer regters-commissarissen, belast met de instructie der strafzaken.

57. De regters-commissarissen worden voor den tijd van twee jaren aangesteld.

Echter zal de instructie eener zaak worden voortgezet en ten einde gebragt door dengenen die dezelve heeft begonnen.

De regters-commissarissen zijn steeds weder benoembaar.

Niemand zal echter, na den afloop van zijnen diensttijd verpligt zijn die functien te blijven waar-

nemen, voor dat hij gedurende twee jaren daarvan is bevrijd geweest.

58. Indien de regter-commissaris tijdelijk mogt zijn verhinderd, zal de regtbank eenen anderen tot de waarneming van zijnen dienst benoemen.

Daar, waar meer dan één regter-commissaris is, zal de dienst van dengenen die verhinderd is, bij voorkeur door den anderen worden waargenomen.

59. De regter-commissaris kan geene voorloopige informatien inwinnen, zonder requisitoir van het openbaar ministerie, overeenkomstig de bepalingen van artikel 32 hier boven.

Indien de regter-commissaris verklaart dat er geene termen tot het inwinnen van informatien bestaan, zal de officier van justitie de verklaring van dien ambtenaar ter kennis der arrondissements-regtbank kunnen brengen, ten einde daaromtrent door die regtbank worde beslist.

In geval de regtbank beslist dat de zaak behoort te worden vervolgd, zal zij daartoe eenen anderen regter-commissaris benoemen.

60. De regter-commissaris moet, bij alle zijne ambtsverrigtingen, door den griffier of eenen substituut-griffier worden bijgestaan.

De officier van justitie kan bij de verhooren tegenwoordig zijn, indien de regter-commissaris hem daartoe uitnoodigt.

Zoo dikwijls de officier van justitie bij de verhooren tegenwoordig is, wordt daarvan bij het proces-verbaal melding gemaakt en hij is bevoegd aan den regter-commissaris de vragen, die hij verlangt gedaan te worden, op te geven, waarop de regter-commissaris, naar bevind van zaken, zal beschikken.

De regter-commissaris is verpligt, telken reize, de verhooren en informatien aan den officier van justitie, op diens verlangen, mede te deelen, ten einde deze in staat te stellen om de vereischte requisitoiren te doen.

61. De regter-commissaris zal de dagvaarding bevelen van de personen, welke hem als getuigen door het openbaar ministerie zijn opgegeven.

Hij kan insgelijks doen oproepen den verdachte en de getuigen die door dezen zijn aangeduid, of die hij ambtshalve vermeent te moeten hooren.

Bij zijn proces-verbaal wordt melding gemaakt van alle de door den verdachte, als getuigen, opgegeven personen, om het even of de regter-commissaris die al of niet heeft laten oproepen.

De dagvaarding der getuigen of verdachten geschiedt op last van het openbaar ministerie.

62. De getuigen zullen door den regter-commissaris ieder afzonderlijk worden gehoord; hij kan dezelve echter met elkander confronteren.

63. De getuigen zullen beloven de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zeggen; de regter-commissaris zal hun hunne namen, voornamen, ouderdom, staat, beroep en woonplaats afvragen, alsmede of zij zijn dienstboden van den verdachte of hem door bloedverwantschap of door aanhuwelijking bestaan en, zoo ja, in welken graad.

De regter-commissaris zal de belofte en opgaven, mitsgaders alle de vragen en de antwoorden der getuigen, door den griffier behoorlijk in geschrift doen stellen.

64. Het alzoo in geschrift gestelde zal onderteekend worden door den regter-commissaris, den griffier en de getuigen of verdachten, nadat hetzelve zal zijn voorgelezen, en laatstgenoemden verklaard hebben daarbij te volharden. Ingeval de getuigen of verdachten niet teekenen kunnen of willen moet daarvan melding worden gemaakt.

65. Tusschen de regels zal niet mogen worden ingeschreven.

De doorschrappingen en de verwijzingen zullen door den regter-commissaris, den griffier en de getuigen of verdachten goedgekeurd en onderteekend moeten worden; het tusschen de regels ingeschrevene, mitsgaders de niet goedgekeurde doorhalingen en verwijzingen, zijn nietig en van onwaarde.

66. Een ieder die gedagvaard is om getuigenis der waarheid te geven, is gehouden voor den regter-commissaris te verschijnen, en getuigenis af te leggen.

Des verdachten bloedverwanten en aangehuwden in de regte linie; deszelfs broeders, zusters en aangehuwden in gelijken graad; deszelfs ooms, moeijen en deszelfs broeders- en zusters-kinderen, mitsgaders de echtgenoot zelfs na echtscheiding, kunnen niet genoodzaakt worden getuigenis af te leggen.

Hetzelfde is toepasselijk op hen, die, uithoofde van hunnen stand, beroep of wettige betrekking, tot geheimhouding verpligt zijn, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen, als zoodanig, is toevertrouwd.

67. Indien een getuige op de hem gedane dagvaarding niet verschijnt, zal de regter-commissaris op nieuw zijne oproeping kunnen bevelen en hetzij te gelijker tijd, hetzij later, daarbij een bevel tot medebrenging kunnen voegen.

Bij niet-verschijning van den verdachte, zal

deze daartoe door geene dwangmiddelen kunnen worden verpligt.

68. Indien de getuige op de eerste of tweede dagvaarding verschenen, of, voor den regter-commissaris gebragt zijnde, weigert getuigenis der waarheid af te leggen, kan de regtbank, op verslag van den regter-commissaris, na verhoor of behoorlijke oproeping van den getuige en op de conclusie van het openbaar ministerie, bevelen dat de getuige in gijzeling worde gebragt en gehouden, tot dat hij aan zijne verpligting zal hebben voldaan.

Het vonnis van de regtbank zal bij voorraad worden ten uitvoer gelegd, niettegenstaande verzet of hooger beroep.

De gijzeling duurt niet langer dan dertig dagen. Zij kan, zoolang de behandeling der zaak niet is afgeloopen, op vordering van den officier van justitie door de regtbank telkens van dertig dagen tot dertig dagen worden verlengd.

69. Indien de getuige of verdachte de Nederlandsche taal niet verstaat, is de regter-commissaris bevoegd eenen tolk te benoemen, die den ouderdom van achttien jaren moet hebben bereikt en beveelt zijne dagvaarding.

De tolk legt naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen.

Indien de getuige of verdachte doofstom is, tijdelijk het gebruik van zijn gehoor- en spraakvermogen of een dezer vermogens tijdelijk of voortdurend mist, doet de regter-commissaris zijne vragen door den griffier in geschrift stellen, waarop door den getuige of verdachte schriftelijk wordt geantwoord.

Kan de in het vorig lid bedoelde getuige of verdachte niet lezen of schrijven, dan benoemt de regter-commissaris eenen daartoe geschikten persoon tot tolk en beveelt zijne dagvaarding. Het tweede lid van dit artikel is dan van toepassing.

70. Wanneer een getuige schadeloosstelling vraagt, zal dezelve door den regter-commissaris worden begroot, op vertooning van de akte van dagvaarding.

71. Wanneer een getuige of verdachte door verklaringen van eenen arts of heelmeester doet blijken dat hij buiten staat is van op de hem gedane dagvaardingen te kunnen verschijnen, zal de regter-commissaris zich te zijner woning begeven.

72. Indien een getuige of verdachte in een ander kanton woont, dan waartoe de gemeente behoort, binnen welke de regtbank zitting houdt, kan de regter-commissaris den kanton-regter magtigen, om dien getuige of verdachte te hooren.

73. Zoo dikwijls getuigen zullen moeten gehoord worden, welke woonachtig zijn in een ander arrondissement, zal de regter-commissaris de ontworpen vraag-artikelen overzenden aan den regter-commissaris binnen wiens arrondissement die getuigen woonachtig zijn, ten einde hen, op of naar aanleiding dier vraag-artikelen te hooren.

Indien echter de woonplaats van den getuige nader gelegen is bij de hoofdplaats van het arrondissement alwaar de instructie geschiedt, dan bij die van het arrondissement waarin hij woont, is de regter-commissaris bevoegd, den getuige voor zich te doen ontbieden, al ware des getuigen woonplaats in eene andere provincie gelegen.

74. Indien, in het geval van het eerste lid van het vorig artikel, de ambtenaar van het openbaar ministerie het volstrekt noodzakelijk mogt achten dat zoodanige getuigen worden opontboden om gehoord te worden, zal hij deswege een met redenen bekleed verslag aan de regtbank doen, welke daarop naar bevind van zaken zal beschikken.

75. Wanneer de regtbank in de overkomst dier getuigen bewilligt, zullen zij daartoe gedagvaard worden, en melding daarvan zal in de akte van dagvaarding worden gemaakt.

76. Indien de verdachte in een ander arrondissement woont, kan de regter-commissaris de ontworpen vraag-artikelen overzenden aan den regter-commissaris, binnen wiens arrondissement de verdachte woonachtig is, ten einde hem op of naar aanleiding dier vraag-artikelen te hooren.

77. Hij, die op verzoek van eenen regter-commissaris verklaringen heeft ingewonnen, zal het proces-verbaal besloten en verzegeld aan laatstgenoemden overzenden.

78. De regter-commissaris kan, zooveel mogelijk in overleg met den officier van justitie, in het belang der door hem gevoerd wordende informatiën en instructiën, bet doen van nasporingen opdragen en bevelen geven aan de hulp-officieren van justitie, zoomede aan de beambten, genoemd in art. 8, 1°. en 7°.

79. Wanneer in den loop van het onderzoek voldoende aanwijzing van schuld tegen den verdachte ontstaat, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden in art. 86 vermeld, op de vordering van den officier van justitie, tegen den verdachte een bevel van voorloopige aanhouding verleenen met aanduiding van de

plaats alwaar de aangehoudene zal worden in verzekering gebragt.

Is het bevel niet onmiddellijk op het hooren van den verdachte gevolgd, dan wordt hij binnen vier en twintig uren, na zijne opneming in de gevangenis, gehoord.

Art. 54 is op het bevel in dit artikel bedoeld van toepassing.

80. Wanneer gedurende het onderzoek van den regter-commissaris een der aanwezigen de stilte stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den regter-commissaris is gewaarschuwd of het bevel van dezen om zich te verwijderen, niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd.

Heeft gedurende het onderzoek eenig strafbaar feit plaats, dan maakt de regter-commissaris daarvan proces-verbaal op en zendt dit aan den officier van justitie. Hij kan tevens, op de gronden en in de gevallen vermeld in art. 86, een bevel van voorloopige aanhouding tegen den verdachte verleenen.

Art. 54 en het tweede lid van art. 79 zijn dan van toepassing.

DERDE TITEL.

Van het verleenen van regtsingang en de verdere geregtelijke instructie.

81. Zoodra de officier van justitie voldoende aanwijzing heeft gekregen van een gepleegd strafbaar feit, aan de regtsmagt der regtbank onderworpen en van den persoon, die zich daaraan schuldig heeft gemaakt en hij het verleenen van regtsingang noodig oordeelt, biedt hij de stukken met zijne daartoe strekkende vordering aan de regtbank aan.

Hij vordert daarbij, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij verwijzing der zaak naar de teregtzitting, hetzij dat de instructie der zaak worde gelast.

Op deze vordering wordt door de regtbank in raadkamer beslist.

82. Indien het aan de regtbank blijkt, dat de kennisneming en de instructie der zaak tot de bevoegdheid van een onder kollegie behoort, zal zij dezelve naar den bevoegden regter verwijzen. De officier van justitie zal de stukken aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie, bij zoodanig kollegie, doen toekomen.

Wanneer de verdachte zich in hechtenis bevindt, kan de regtbank bevelen, dat hij in hechtenis zal verblijven.

Wanneer binnen zes dagen daarna door den bevoegden regter geen nieuw bevel van gevangenhouding is verleend, wordt de verdachte in vrijheid gesteld.

83. Indien ter zake van het feit geen regt tot strafvervolging aanwezig is, weigert de regtbank den regtsingang en stelt zij den verdachte buiten vervolging.

84. Indien geene voldoende aanwijzing bestaat omtrent den aard van het feit of dat hetzelve is gepleegd of van de schuld van den verdachte, weigert zij den regtsingang en stelt den verdachte buiten vervolging of beveelt de voortzetting van het voorloopig onderzoek, en is in dat geval bevoegd om, voor zoover dit nog niet overeenkomstig het tweede lid van art. 54 heeft plaats gehad, ook ambtshalve, met inachtneming van het aldaar bepaalde, het bevel van voorloopige aanhouding éénmaal te verlengen.

85. In alle andere gevallen verleent zij den regtsingang en verwijst zij de zaak naar de teregtzitting of gelast zij instructie, in het een en ander geval met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding.

Op straffe van nietigheid kan echter in geen geval ter zake van een misdrijf verwijzing naar de teregtzitting plaats hebben zoolang de verdachte niet door den regter-commissaris is gehoord of daartoe behoorlijk is opgeroepen.

86. Gevangenneming, of, zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, gevangenhouding, kan, bij het verleenen van regtsingang, worden bevolen indien tegen het misdrijf als maximum eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd of indien de regtsingang wordt verleend wegens verduistering, opligting of de in de artt. 390 1°, 391 1°, 392 1°, 395 en 416 van het Wetboek van Strafrecht omschreven misdrijven, wegens medepligtigheid aan of poging tot de misdrijven, in dit artikel vermeld of wegens de in de artt. 432 en 433 omschreven overtredingen, doch alleen op grond hetzij van gegronde vrees voor vlugt van den verdachte, hetzij van eenige andere gewigtige reden van maatschappelijke veiligheid.

De reden wordt op straffe van nietigheid in de beschikking met name vermeld.

In alle andere gevallen wordt, zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, diens invrijheidstelling bevolen.

87. In geval de aan de regtbank gelijktijdig overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot zamenhangende feiten of tot feiten door denzelfden

persoon begaan en het belang van het onderzoek zich niet tegen de voeging verzet, zal de regtbank over deze allen bij eene en dezelfde beschikking uitspraak doen.

88. Strafbare feiten worden geacht zamenhangende te zijn, wanneer zij begaan zijn:

1°. door verscheidene vereenigde personen gelijktijdig;

2°. door verschillende personen op onderscheidene tijden of plaatsen, doch ten gevolge van eene door hen vooraf gemaakte afspraak;

3°. met het oogmerk om zich de middelen te verschaffen tot het begaan van een ander strafbaar feit of de uitvoering daarvan te bevorderen of tot stand te brengen of wel om zich tegen de straf van een ander strafbaar feit te beveiligen.

89. De regtbank doet eveneens bij eene en dezelfde beschikking uitspraak, wanneer buiten de gevallen bij art. 87 bedoeld de gelijktijdig aan de regtbank overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot meerdere strafbare feiten, tusschen welke verband bestaat en de voeging in het belang van het onderzoek is.

90. Indien in de gevallen van de artt. 87 en 89 de strafbare feiten ieder afzonderlijk aan de kennisneming van dezelfde regtbank zijn onderworpen, kan deze in elken stand der zaak, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op verzoek van den beklaagde, de voeging bevelen.

91. Indien buiten de gevallen van art. 87 meerdere strafbare feiten gelijktijdig aan de kennisneming van dezelfde regtbank worden onderworpen, kan de regtbank in elken stand der zaak, zoowel ambtshalve als op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de splitsing bevelen.

Dit bevel is verpligtend indien geen der gevallen, bedoeld bij art. 87 en art. 89, aanwezig is.

92. De beschikkingen, bij de artt. 82, 83, 84 en 85 bedoeld, houden in:

den naam, of, als die onbekend is, de aanwijzing zoo duidelijk mogelijk, van den verdachte;

het feit in hoofdzaak dat hem ten laste wordt gelegd;

de vordering van het openbaar ministerie;

de beslissing, met de gronden waarop zij rust.

93. De beschikking, waarbij regtsingang wordt verleend, vermeldt, behalve het bij het voorgaand artikel bepaalde, de artikelen der wet, waarbij het feit is strafbaar gesteld.

Zij wordt den beklaagde zoodra mogelijk, en in ieder geval vóór of uiterlijk te gelijk met de eerstvolgende akte van vervolging, van wege het openbaar ministerie beteekend.

94. In de gevallen, voorzien bij de artt. 82—85 kan de officier van justitie, binnen den tijd van vier en twintig uren na de uitspraak van de regtbank, daartegen verzet doen, door middel van eene verklaring ter griffie der regtbank afgelegd.

De akte van verzet moet, benevens de processtukken, des noods vergezeld van eene memorie, bevattende de redenen, voor zoo verre die niet bij de akte zelve zijn uitgedrukt, binnen de volgende vier en twintig uren door den officier van justitie aan den procureur-generaal bij het geregtshof worden opgezonden, welke binnen drie dagen na de ontvangst, dezelve met zijn verslag en requisitoir indient bij het hof.

Het hof, zamengesteld uit vijf leden, zal binnen drie dagen daarna de uitspraak der regtbank goedkeuren of te niet doen, en bevelen hetgeen bevonden zal worden te behooren.

Binnen drie dagen na de uitspraak, zal de procureur-generaal het arrest van het hof aan den officier doen toekomen.

95. Indien instructie is gelast, beveelt de regter-commissaris, zoodra de stukken in zijne handen zijn gesteld, de verschijning van den beklaagde om door hem te worden gehoord op het feit, bij het bevel in hoofdzaak uitgedrukt.

De beklaagde, die in vrijheid is, wordt door tusschenkomst van het openbaar ministerie gedagvaard

96. Indien de beklaagde niet op de dagvaarding verschijnt, kan de regter-commissaris hem andermaal doen dagvaarden en daarbij voegen een bevel van medebrenging.

De beambte, met dat exploit belast, zal, des noodig zijnde, de openbare burgerlijke of de gewapende magt van de plaats, of die der naastbij gelegene plaats, ter zijner hulp inroepen. Zij is verpligt onmiddellijk aan die vordering te voldoen.

97. Gedurende den loop der instructie doet de regter-commissaris, zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, den beklaagde, zoo deze in verzekerde bewaring is, voor zich verschijnen, of, zoo hij in vrijheid is, daartoe dagvaarden. Bij elke niet-verschijning van den beklaagde, wordt door den regter-commissaris gehandeld, zoo als bij het eerste lid van het vorige artikel is bepaald.

98. Bij het ontstaan van meer gewigtige bezwaren tegen den beklaagde die in vrijheid is, of op grond van omstandigheden, na het ver-

leenen van den regtsingang bekend geworden, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden vermeld in art. 86, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie een bevel van voorloopige aanhouding tegen den beklaagde verleenen.

Art. 54 en het tweede lid van art. 79 zijn van toepassing.

De officier van justitie biedt de stukken met zijne vordering aan de regtbank aan, die in raadkamer, met inachtneming van art 86, de gevangenhouding of de invrijheidstelling beveelt.

99. In de gevallen, waarin de beklaagde niet voor den regter-commissaris kan worden gebragt of niet kan worden gevangen genomen of na zijne in verzekerde bewaringstelling is ontvlugt, wordt de instructie niettemin aangevangen of voortgezet en zooveel mogelijk ten einde gebragt.

100. Na het eerste verhoor van den beklaagde, zal de regter-commissaris met de instructie voortgaan; en denzelven zoo dikwijls hooren en, des noods, met de getuigen of deze onderling confronteren, als hij, het zij ambtshalve, het zij op het requisitoir van het openbaar ministerie, het zij op verzoek van den beklaagde, zal noodig achten.

Alle bepalingen van den vorigen Titel betrekkelijk het hooren van getuigen, en derzelver verpligting om getuigenis der waarheid af te leggen, mitsgaders de bevoegdheid tot het aanwenden van het middel van lijfsdwang, zijn te dezen toepasselijk.

In geval de beklaagde na behoorlijke oproeping niet verschijnt, of een tegen hem uitgevaardigd bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming niet is kunnen worden ten uitvoer gelegd, en er vermoeden bestaat, dat hij voortvluchtig is en dat de overlegging van beëedigde getuigenissen noodig zal zijn om zijne uitlevering te verkrijgen, gelast de regter-commissaris, op de vordering van het openbaar ministerie, dat de getuigen, alvorens hun getuigenis af te leggen, elk op de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte zullen doen van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de personen, bedoeld in art. 164 van het Wetboek van Strafvordering.

Van den gedanen eed of de gedane belofte geschiedt aanteekening door den griffier.

101. De officier van justitie is geregtigd aan den regter-commissaris de vragen op te geven, die hij verlangt dat aan den beklaagde zullen worden gedaan, en waarop de regter-commissaris naar bevind van zaken, beschikken kan.

Hij kan bij dat verhoor tegenwoordig zijn, indien de regter-commissaris hem daartoe uitnoodigt. Het derde lid van art. 60 is te dezen toepasselijk.

102. Indien de regter-commissaris zulks noodig acht, zal hij het vereischte verslag kunnen vragen van een of meer deskundigen.

De deskundigen zullen in handen van den regter-commissaris den eed afleggen, dat zij hun verslag, naar hun geweten, zullen geven.

Op deze deskundigen is de bepaling van het eerste lid van art. 52 van toepassing.

103. Geene strikvragen zullen in den geheelen loop van eenig proces aan eenige beklaagden of getuigen mogen worden gedaan, en de regter zal geen acht mogen slaan op de antwoorden welke op zoodanige strikvragen mogten zijn gegeven.

Vragen in welke eene daadzaak, door den beklaagde of de getuigen niet beleden of opgegeven, als waarheid wordt aangenomen of vooronderstelt, zullen ook als strikvragen moeten worden beschouwd.

104. Wanneer uit de instructie gewigtige bezwaren tegen anderen dan den beklaagde ontstaan, kan de regter-commissaris, in de gevallen en op de gronden in art. 86 vermeld, tegen dezen, op de vordering van den officier van justitie, een bevel van voorloopige aanhouding verleenen.

Art. 54 en het tweede lid van art. 79 zijn van toepassing.

De officier van justitie handelt overeenkomstig art. 81.

De zaak wordt verder op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen Titel behandeld.

105. De bevelen van gevangenneming en de beschikkingen waarbij regtsingang is verleend kunnen in de geheele uitgestrektheid van het koningrijk worden ten uitvoer gelegd.

Indien de beklaagde gevonden wordt buiten het arrondissement van den regter, die het bevel van gevangenneming heeft uitgevaardigd, zal hij, alvorens hij in gevangenis worde gesteld, gebragt worden voor den kanton-regter, of den burgemeester, of commissaris van policie van de plaats waar hij gevat is, welke het bevel voor *gezien* zal teekenen.

106. Indien hij, die met de uitvoering van het bevel van gevangenneming belast is, het noodzakelijk acht voorzorgen te nemen, ten einde de beklaagde zich niet aan de vervolgingen der justitie onttrekke, zal hij den bijstand der open-

bare burgerlijke, of der gewapende magt kunnen inroepen van de plaats of van de naburige plaats, waar de gevangenneming moet geschieden. De openbare burgerlijke of de gewapende magt is verpligt, op de vertooning van het regterlijk bevel, onmiddellijk aan de aanvrage te voldoen.

107. In geval de beklaagde niet kan worden gevat, zal het bevel van gevangenneming aan zijne woonplaats, of, wanneer die onbekend is, aan deszelfs laatste verblijf worden beteekend, en er zal een proces-verbaal van de gedane nasporing worden opgemaakt, hetwelk voor *gezien* zal moeten worden geteekend door den kantonregter, den commissaris van policie of den burgemeester van de plaats.

Het bevel van gevangenneming en het proces-verbaal zullen aan den officier van justitie worden teruggebragt.

108. De beklaagde, die uit krachte van een bevel van gevangenneming is gevat, zal zonder verwijl worden gebragt in de gevangenis, bij het bevel vermeld.

109. De deurwaarder of de ambtenaar met de uitvoering van het bevel van gevangenneming belast, zal den beklaagde aan het hoofd van de gevangenis overgeven; welke, op vertooning van het bevel, denzelven zal innemen, en schriftelijk zal verklaren zulks te hebben gedaan; de deurwaarder, of de ambtenaar met de uitvoering van het bevel belast, zal vervolgens de stukken tot den gearresteerde betrekkelijk, ter griffie brengen en schriftelijk bewijs nemen dat dezelve aldaar overgenomen zijn.

Hij zal deze beide schriftelijke bewijzen binnen vier en twintig uren aan den officier van justitie vertoonen, welke dezelve voor *gezien* zal teekenen, met bijvoeging van de dagteekening.

110. Buiten het geval van betrapping op heeter daad, zal geene huiszoeking mogen plaats hebben, zonder verlof van de arrondissements-regtbank.

Er zal evenwel, in geval van dringende noodzakelijkheid, zonder dit verlof, door den regter-commissaris, ter requisitie van den officier van justitie, huiszoeking mogen geschieden:

1°. In de woning van den beklaagde;

2°. In de woning waarin het misdrijf gepleegd is;

3°. In herbergen, koffijhuizen en andere openbare plaatsen.

111. In alle gevallen eener huiszoeking, al had die zelfs plaats met verlof van de regtbank, zal het den regter-commissaris niet geoorloofd zijn geschriften, boeken en andere papieren te onderzoeken of in beslag te nemen, zonder dat hij daartoe uitdrukkelijk door de regtbank zij gemagtigd.

112. De huiszoekingen zullen door den regter-commissaris in tegenwoordigheid van den officier van justitie geschieden.

Indien deze mogten belet zijn, kan de regter-commissaris zich door den kanton-regter en de officier van justitie door den burgemeester doen vervangen.

113. Indien de papieren of boeken van den beklaagde moeten onderzocht worden, zal hij daarbij in persoon of bij een' gemagtigde kunnen tegenwoordig zijn.

Het proces-verbaal zal door den beklaagde of zijnen gemagtigde worden onderteekend, indien de een of ander daarbij tegenwoordig is, of er zal melding worden gemaakt van zijne weigering.

114. De regter-commissaris zal daarenboven de voorschriften nakomen van art. 47, 48 en 49 van dit Wetboek.

115. De regtbanken kunnen, het zij ambtshalve, het zij op verzoek van den beklaagde, zich de stukken doen voorleggen en bevelen dat de instructie spoedig worde voleindigd, of dezelve sluiten, zoo daartoe gronden zijn.

Zij zullen bijzonder acht slaan dat, wanneer er eene voorloopige aanhouding heeft plaats gehad, de zaak met den vereischten spoed worde voortgezet.

116. Alle bevelen tot gevangenneming of gevangenhouding zijn voor niet langer dan dertig dagen geldig, te rekenen van den dag, waarop zij zijn ten uitvoergelegd.

Indien aan het eind van dien termijn de instructie niet is afgeloopen of de zaak niet is beregt, wordt de beklaagde onmiddellijk in vrijheid gesteld, tenzij de regtbank op vordering van den officier van justitie het bevel bij gemotiveerde beschikking voor ten hoogste dertig dagen hebbe verlengd. Hetzelfde zal nog daarna telkens van dertig dagen tot dertig dagen kunnen geschieden, indien de regtbank na den laatst verleenden termijn zulks noodig oordeelt. Op deze beschikkingen is het tweede lid van art. 93 van toepassing.

117. Na afloop der instructie of wanneer, in het geval van art. 99, deze wegens ontstentenis van den beklaagde niet is kunnen worden voltooid, deelt de regter-commissaris de stukken mede aan den officier van justitie.

Oordeelt deze de instructie niet volledig, dan

vordert hij, met aanduiding van hetgeen hij daartoe noodig acht, dat zij meer volledig wordt gemaakt.

118. Zoodra de instructie is ten einde gebragt, doet de officier van justitie den beklaagde bij exploit aanzeggen, dat de instructie gesloten is, met vermelding van het requisitoir dat tegen hem genomen zal worden.

119. De beklaagde kan, binnen acht dagen na de beteekening van de sluiting der instructie, eene memorie ter griffie van de regtbank inleveren. De bevoegdheid daartoe wordt hem bij het exploit, in het voorgaand artikel bedoeld, op straffe van nietigheid, kenbaar gemaakt.

De beklaagde kan in het exploit de verklaring doen opnemen, dat hij van deze bevoegdheid afstand doet. Hij kan die verklaring ook later doen. De verklaring wordt door hem geteekend. Zoo hij zijne verklaring niet kan teekenen, wordt daarvan in het exploit melding gemaakt.

120. De beklaagde kan zich omtrent het indienen eener memorie beraden met een raadsman, door hem met inachtneming van art. 133 gekozen.

121. De beklaagde, die wegens misdrijf vervolgd wordt en zich ingevolge art. 86 te dier zake in verzekerde bewaring bevindt, kan zich omtrent het indienen der memorie beraden met een raadsman, hem op zijn verzoek door den president der regtbank ambtshalve toegevoegd.

122. De toevoeging geschiedt uit de advocaten en procureurs in het arrondissement gevestigd. Zij wordt den benoemde, alsmede den beklaagde, door of namens den president dadelijk kenbaar gemaakt.

123. Gedurende den tijd voor de inlevering der memorie bepaald, heeft de toegevoegde raadsman van den beklaagde toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, alleen spreken.

Gedurende dienzelfden tijd kan de raadsman, alsmede de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, ter griffie inzage nemen van de stukken.

124. De memorie kan ook door den raadsman worden onderteekend.

Van de inlevering der memorie wordt aan dengene die haar overlegt, door den griffier schriftelijk bewijs gegeven.

125. De griffier teekent den dag der inlevering op de memorie aan en zendt die binnen vier en twintig uren aan den officier van justitie.

De officier van justitie dient haar, binnen drie dagen na die inlevering, met de stukken en met zijne vordering bij de regtbank in.

Is geene memorie ingeleverd, dan dient de officier van justitie de stukken, met zijne vordering, bij de regtbank in binnen drie dagen na verloop van den termijn, voor de inlevering der memorie bepaald of, zoo de afstand is gedaan, in het tweede lid van art. 119 bedoeld, binnen drie dagen na de dagteekening van het aldaar vermelde exploit.

Op de vordering van den officier van justitie wordt door de regtbank in raadkamer beslist.

126. Indien de regtbank de instructie niet volledig oordeelt, beveelt zij, met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek.

Zoodra het bevolen onderzoek is afgeloopen, wordt gehandeld overeenkomstig de artt. 118, 119 en 125.

De termijnen in het eerste lid van art. 119 en het derde lid van art. 125 worden bepaald op twee dagen.

127. Indien het aan de regtbank blijkt dat de kennisneming der zaak tot de bevoegdheid van een ander kollegie behoort, verwijst zij dezelve naar den bevoegden regter.

De officier van justitie doet de stukken aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij zoodanig kollegie toekomen.

Het tweede en derde lid van art. 82 zijn hier van toepassing.

Indien ter zake van het feit geen regt tot strafvervolging aanwezig is of de instructie geene voldoende aanwijzing van schuld tot verdere vervolging heeft opgeleverd, stelt zij den beklaagde te dier zake buiten vervolging.

Indien in de instructie of na den afloop daarvan vormen zijn verzuimd, beveelt zij herstel van dat verzuim of heropening van het onderzoek van de laatst geldige akte af, welke aan het verzuim is voorafgegaan.

In alle andere gevallen verwijst zij de zaak naar de teregtzitting.

De artt. 87—91 zijn hier van toepassing.

128. Wanneer de beklaagde buiten vervolging wordt gesteld of, bij verwijzing, geen der gevallen of gronden vermeld in art. 86, meer aanwezig is, beveelt de regtbank, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, zijne invrijheidstelling.

129. Op de beschikkingen bij art. 127 vermeld, is art. 92, en op die, houdende verwijzing naar de teregtzitting, bovendien art. 93 van toepassing.

130. Tegen de beschikkingen, waarbij de beklaagde ter zake van misdrijf naar de teregtzitting is verwezen, kan deze, en tegen die, vermeld in art. 127 eerste en vierde lid kan de officier van justitie verzet doen.

Het verzet geschiedt door middel eener verklaring ter griffie, af te leggen door den officier binnen twee dagen na de uitspraak en door den beklaagde binnen acht dagen na de beteekening der beschikking.

In geval van verzet van den officier van justitie, verzendt deze de akte van verzet, vergezeld van eene memorie bevattende de redenen, wanneer die niet in de akte zelve zijn uitgedrukt, binnen de volgende vier en twintig uren aan den procureur-generaal van het geregtshof.

In geval van verzet van den beklaagde, kan deze binnen voornoemde acht dagen eene memorie ter griffie indienen en geschiedt de verzending aan den procureur-generaal binnen vier en twintig uren na verloop van dezen termijn of na de indiening der memorie.

In het een en ander geval dient de procureur-generaal, binnen drie dagen na de ontvangst, zijn verslag en requisitoir bij het hof in en wordt voorts gehandeld overeenkomstig art. 94, derde en vierde lid.

131. De beklaagde kan van het regt, in het voorgaand artikel bedoeld, afstand doen.

132. Indien bij de verwijzing naar de teregtzitting ter zake van een misdrijf de beklaagde zich te dier zake ingevolge art. 86 in verzekerde bewaring bevindt en wordt gehouden of daarbij zijne gevangenneming wordt bevolen, bepaalt de regtbank, dat aan den beklaagde ambtshalve een raadsman zal worden toegevoegd.

De toevoeging geschiedt door den president der regtbank uit de advocaten en procureurs, in het arrondissement gevestigd. Zij wordt den beklaagde gelijktijdig met de beschikking, waarbij de zaak naar de teregtzitting is verwezen, beteekend.

De toegevoegde raadsman kan daarna alsnog door een gekozen raadsman worden vervangen, indien deze uiterlijk twee dagen vóór de teregtzitting ter griffie verklaring aflegt, dat hij bereid is ten bepaalden dage de verdediging van den beklaagde op zich te nemen. De griffier geeft hiervan onverwijld kennis aan den toegevoegden raadsman. De toegevoegde heeft de bevoegdheid eenen anderen raadsman in zijne plaats te doen optreden, mits hij daarvan vooraf aan den voorzitter kennis geve.

133. Als raadslieden worden slechts toegelaten advocaten en procureurs binnen het Rijk de praktijk uitoefenende.

134. Na beteekening van de beschikking, houdende verwijzing naar de teregtzitting, heeft, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, de gekozen of toegevoegde raadsman toegang tot hem en kan bij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt, alleen spreken.

Hij, zoowel als de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, kan ter griffie inzage nemen van de stukken, zonder de voortzetting der zaak op te houden.

De beklaagde kan van de stukken, voor zoover hij dit verlangt, ten zijnen koste afschriften doen nemen.

Bij onvermogen, ter beoordeeling van de regtbank, kan deze gelasten, dat de afschriften, welke zij noodig acht, kosteloos worden afgegeven. In dat geval worden de kosten der afschriften als geregtskosten aangemerkt.

135. In alle gevallen waarin, na gehouden instructie, de regter blijkt onbevoegd te zijn, blijft echter de instructie van kracht.

136. Niemand kan, buiten vervolging zijnde gesteld, ter zake van hetzelfde feit in regten worden betrokken, tenzij nieuwe bezwaren zijn bekend geworden.

Als nieuwe bezwaren worden aangemerkt de verklaringen van getuigen, stukken, bescheiden en processen-verbaal, welke niet zijn onderzocht geworden, doch echter van dien aard zijn, dat zij of de bewijzen versterken, welke de regtbank te zwak heeft geoordeeld of de feiten meer ontwikkelen tot betere ontdekking der waarheid.

In dat geval biedt de officier van justitie de stukken wederom aan de regtbank aan, met zoodanige vorderingen, als hij, met inachtneming van het bepaalde bij art. 81, raadzaam oordeelt en wordt de zaak op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen Titel behandeld.

137. Alle uitspraken der raadkamer vermelden, op straffe van nietigheid, de namen der leden van het regtskollegie, door wie zij zijn gewezen en worden door ieder hunner en door den griffier onderteekend.

Zoo dikwijls de regtbank in raadkamer eene beschikking neemt, is zij zamengesteld uit drie leden.

138 Alle bevelen van gevangenneming en gevangenhouding zijn uitvoerbaar niettegenstaande verzet van den beklaagde.

De bevelen tot invrijheidstelling op grond van onvoldoende aanwijzing van schuld zijn uitvoerbaar niettegenstaande elk beroep. Van de andere kan het openbaar ministerie de uitvoering opschorten gedurende den termijn, binnen welken het tegen de beschikking kan opkomen en indien het van die bevoegdheid gebruik gemaakt heeft, tot de beslissing daarover, mits binnen den daarvoor gestelden tijd gegeven. Hetzelfde geldt voor het geval, dat ten gevolge van onbevoegdverklaring overeenkomstig de artt. 82 en 127 de invrijheidstelling zou moeten plaats hebben.

139. De beklaagde, krachtens bevel van gevangenneming aangehouden, wordt, binnen vier en twintig uren na zijne opneming in de gevangenis, door den regter-commissaris gehoord.

140. Bij verzuim of bij nietigheid van eenige in dezen Titel voorgeschreven beteekening kan de beklaagde, mits bij zijne eerste verschijning, de nietigverklaring vorderen van de dagvaarding waarbij hij, zoo instructie is gelast, voor den regter-commissaris, of, zoo de zaak naar de teregtzitting is verwezen, ter teregtzitting is opgeroepen.

VIERDE TITEL.

Van het regtsgeding op de teregtzitting van de arrondissements-regtbank.

§ 1. *Van het aanhangig maken der zaak.*

141. De zaak wordt ter teregtzitting aanhangig gemaakt:

1°. door eene dagvaarding, van wege den officier van justitie aan den beklaagde beteekend, hetzij regtstreeks, hetzij ten gevolge van verwijzing;

2°. door eene dagvaarding, beteekend van wege andere ambtenaren, daartoe bij de wet gemagtigd.

De artt. 87—91 zijn toepasselijk op zaken, welke regtstreeks bij dagvaarding worden aanhangig gemaakt.

142. Bij de dagvaarding worden tevens opgegeven de naam, het beroep en de woon- of verblijfplaats, of, bij onbekendheid van een of ander, de aanduiding, zoo naauwkeurig mogelijk, van de getuigen en deskundigen, die van wege den officier van justitie of den in nummer 2 van het eerste lid van het vorige artikel bedoelden ambtenaar zullen worden gedagvaard.

In geval van regtstreeksche dagvaarding zijn de bepalingen van het tweede, derde en vierde lid van art. 134 van toepassing, zoodra de beteekening der dagvaarding is geschied.

143. De dagvaarding behelst eene opgave van het feit, dat ten laste wordt gelegd met vermelding omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het begaan zou zijn; alles op straffe van nietigheid.

Zij behelst tevens de vermelding van de omstandigheden, waaronder het feit zou gepleegd zijn.

144. De dagvaarding wordt, met afgifte of achterlating van een afschrift, beteekend aan den persoon van den beklaagde of, zoo deze niet in verzekerde bewaring is, aan zijn persoon of zijne woonplaats; indien hij hier te lande geene bekende woonplaats heeft, aan zijn laatste verblijfplaats hier te lande.

In geval de beambte, met de beteekening der dagvaarding belast, noch den beklaagde noch iemand van diens huisgenooten aan zijne woon- of verblijfplaats vindt, zal hij het afschrift terstond ter hand stellen aan het hoofd van het plaatselijk bestuur of aan dengene die hem vervangt, die het oorspronkelijk stuk voor *gezien* zal moeten teekenen, en het afschrift zoo mogelijk aan den beklaagde zal moeten doen toekomen, zonder dat van dit laatste echter in regten zal behoeven te blijken.

Indien de beklaagde hier te lande geene bekende woon- of verblijfplaats heeft, geschiedt de beteekening der dagvaarding door middel van aanplakking van het afschrift aan het gebouw, waar de regtbank zitting houdt.

Alles op straffe van nietigheid.

Bij bekende verblijfplaats buitenslands wordt door den beambte met de beteekening der dagvaarding belast tevens een afschrift van de dagvaarding bij aangeteekenden brief aan den beklaagde verzonden.

145. Indien regtstreeks van wege den officier van justitie is gedagvaard, kan de beklaagde verzoeken, dat de zaak door de regtbank in raadkamer worde onderzocht en daartoe tegen de dagvaarding verzet doen bij exploit, binnen vijf dagen na de dagvaarding te beteekenen aan den officier van justitie.

Dit verzet doet de dagvaarding van regtswege vervallen.

De officier biedt daarop, na des noods den beklaagde door den regter-commissaris te hebben doen hooren, de stukken aan de regtbank aan met zoodanige vordering als hij, met inachtneming van art. 81, raadzaam acht en zorgt voor de intrekking van de dagvaarding van getuigen, zoo deze heeft plaats gehad.

De zaak wordt alsdan behandeld volgens de voorschriften betreffende het onderzoek in raadkamer, evenals ware geene dagvaarding geschied.

146. Onverminderd de bevoegdheid van den beklaagde om zelf getuigen en deskundigen te doen dagvaarden, kan op zijn verzoek de president van de regtbank bevelen, dat deze van wege den officier van justitie of den in nummer 2 van het eerste lid van art. 141 bedoelden ambtenaar worden gedagvaard.

De beklaagde geeft, ten minste tweemaal vier en twintig uren vóór de teregtzitting, overeenkomstig het bepaalde bij art. 142, van de getuigen en deskundigen, door hem gedagvaard of te dagvaarden, bij exploit kennis aan den officier van justitie, of, indien de dagvaarding is geschied van wege den in nummer 2 van het eerste lid van art. 141 bedoelden ambtenaar, aan dien ambtenaar.

147. Op straffe van nietigheid moet tusschen den dag waarop de dagvaarding aan den beklaagde is beteekend en dien der teregtzitting een termijn van ten minste tien dagen verloopen.

Met toestemming van den beklaagde kan deze termijn worden verkort, mits in het exploit van dagvaarding de verklaring van den beklaagde, houdende zijne toestemming, worde opgenomen en door hem geteekend. Zoo de beklaagde zijne verklaring niet kan teekenen, wordt daarvan in het exploit melding gemaakt.

148. Vrijwillige verschijning van den beklaagde op eene dagvaarding, beteekend in strijd met de voorschriften van art. 144 of met die van het voorgaand artikel, dekt de nietigheid.

§ 2. *Van het onderzoek ter teregtzitting.*

149. De regter, die als regter-commissaris de zaak heeft onderzocht, neemt, op straffe van nietigheid, aan het onderzoek ter teregtzitting geen deel.

De regtbank zal bij voorkeur zijn zamengesteld uit regters, die niet over de verwijzing naar de teregtzitting hebben gezeten.

150. In zaken, betreffende strafbare feiten, op welke geene gevangenisstraf is bedreigd, kan de beklaagde zich laten vertegenwoordigen door eenen advocaat of procureur, bepaaldelijk daartoe door hem gevolmagtigd, ten ware de regtbank mogt bevelen, dat hij in persoon verschijne.

Het tweede lid van art. 190 is van toepassing.

151. De president handhaaft de orde op de teregtzitting en geeft daartoe de noodige bevelen.

Indien een der aanwezigen de stilte of orde op de teregtzitting stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd en zoo noodig gedurende den tijd der teregtzitting worden in bewaring gehouden.

152. De president doet het onderzoek een aanvang nemen door den beklaagde, of, zoo er meer dan één beklaagde is, ieder hunner, in de orde waarin zij zijn gedagvaard, af te vragen zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijne geboorteplaats, zijne woon- of verblijfplaats en zijn beroep. Hij vermaant hem oplettend te zijn op hetgeen hij zal hooren.

Hij doet het bevel van verwijzing, zoo deze heeft plaats gehad, door den griffier voorlezen

Het onderzoek wordt onafgebroken voortgezet, behoudens de gevallen, waarin de wet schorsing toelaat of de regtbank, die, om daarbij te vermelden redenen, noodig oordeelt.

153 In de gevallen, waarin van nietigheid der dagvaarding, niet-ontvankelijkheid van den officier van justitie of onbevoegdheid van de regtbank, zonder onderzoek der zaak zelve, kan blijken, is de beklaagde of zijn raadsman bevoegd die verwering reeds dadelijk na de ondervraging, in het voorgaand artikel bedoeld, voor te dragen en toe te lichten.

De officier van justitie kan daarop antwoorden.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen andermaal en, zoo de officier van justitie daarna weder het woord verlangt, nogmaals het woord voeren.

De regtbank gaat tot beraadslaging over en doet uitspraak.

Wordt de verwering ontijdig of ongegrond bevonden, dan wordt het onderzoek der zaak zelve onmiddellijk voortgezet.

154. De officier van justitie draagt de zaak voor. Hij legt eene lijst over der getuigen, die ten zijnen verzoeke of ten verzoeke van den beklaagde zijn gedagvaard.

Deze lijst wijst geene andere getuigen aan dan die, van welke, met inachtneming van het bepaalde bij artt. 142 en 146, van wege den officier aan den beklaagde of van wege dezen aan den officier opgave is gedaan, of die, welke ten verzoeke van den beklaagde door den officier zijn gedagvaard.

155. Op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, mits

gedaan vóór den aanvang van het getuigenverhoor, worden ook gehoord getuigen, niet op de lijst voorkomende, doch ter teregtzitting tegenwoordig.

In dit geval, alsmede in geval een getuige bij de opgave niet voldoende is aangeduid, kan op de vordering van den officier van justitie, indien het verhoor is verzocht door den beklaagde of op het verzoek van dezen, indien het verhoor is gevorderd door den officier van justitie, het onderzoek door de regtbank voor eenen bepaalden tijd worden geschorst.

156. De president kan om bijzondere redenen aan een of meer getuigen, op daartoe gedaan verzoek, met toestemming van den officier van justitie en den beklaagde, vergunnen zich vóór het afleggen hunner verklaring tot een door hem te bepalen tijdstip te verwijderen.

157. Indien een op de lijst vermelde getuige blijkt niet te zijn verschenen, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor bepaalden of onbepaalden tijd schorsen.

Op gelijke wijze kan worden gehandeld, indien een verschenen getuige bij de verdere behandeling der zaak is achtergebleven, of, na de vergunning om zich te verwijderen, ten bepaalden tijde niet is teruggekeerd.

De bepalingen van dit artikel zijn mede van toepassing bij niet-verschijning, of bij het achterblijven, gedurende de verdere behandeling, van den raadsman van den beklaagde.

158. In de gevallen, bij het voorgaand artikel bedoeld, wordt de getuige, tenzij blijke van geldige verhindering, op de vordering van den officier van justitie, bij het vonnis, waarbij het onderzoek wordt geschorst, veroordeeld tot betaling der dien ten gevolge noodeloos gemaakte geregtskosten, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

De regtbank beveelt tevens, dat hij tegen den dag voor de nadere teregtzitting bepaald of te bepalen andermaal worde gedagvaard en des noods door een deurwaarder of dienaar der openbare magt voor haar worde gebragt.

159. De getuige kan van de kosten geheel of gedeeltelijk worden ontheven, indien hij op de nadere teregtzitting voor zijn achterblijven gegronde redenen of verschoonende omstandigheden ter beoordeeling van de regtbank aanvoert.

De officier van justitie wordt in ieder geval op het verzoek gehoord.

160. De president beveelt, behoudens het bepaalde bij art. 156, dat de getuigen zich begeven naar het voor hen bestemde vertrek, met uitzondering van den eersten, dien hij voor zich doet verschijnen.

Nadat deze zijne verklaring heeft afgelegd, worden achtereenvolgens de overigen, in de orde bij de lijst aangewezen, ieder afzonderlijk opgeroepen, eerst zij, die ten verzoeke van den officier van justitie, daarna zij, die ten verzoeke van den beklaagde moeten worden gehoord.

De orde kan echter door den president worden veranderd, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

De president neemt, zoo noodig, maatregelen om de getuigen te beletten, dat zij zich vóór het afleggen van hunne getuigenis, onder elkander over het ten laste gelegde feit, over den beklaagde of over het door hen gegeven of nog te geven getuigenis onderhouden.

161. De president vraagt den getuige af zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijn beroep en zijne woon- of verblijfplaats; of hij den beklaagde gekend heeft vóór het feit waarvoor deze te regt staat; of hij bloed- of aanverwant is van den beklaagde en in welken graad, en of er dienstbetrekking tusschen hem en den beklaagde bestaat of bestaan heeft.

De getuige doet hierna, op straffe van nietigheid, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid den eed of de belofte van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen.

Daarop wordt hij door den president ondervraagd. Hij legt zijne verklaring af, zonder zich van een schriftelijk opstel te mogen bedienen.

De regtbank kan echter om bijzondere redenen den getuige toestaan, bij zijne verklaring van die geschriften of schriftelijke aanteekeningen gebruik te maken, welke zij veroorloven zal.

162. Als getuigen zullen niet mogen worden gehoord en kunnen zich verschoonen:

1°. des beklaagden of medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de regte lijn;

2°. des beklaagden of medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de zijlinie tot den derden graad ingesloten;

3°. des beklaagden of medebeklaagden echtgenoot, of vroegere echtgenoot na echtscheiding.

Het hooren der voorschreven personen brengt geene nietigheid te weeg, indien zij getuigenis hebben afgelegd met gezamenlijke toestemming van den officier van justitie en van den beklaagde.

Zij kunnen zelfs zonder die toestemming door de regtbank worden toegelaten, om zonder eedsaflegging inlichtingen te geven.

163. Van het geven van getuigenis, en zelf van het afleggen van onbeëedigde verklaring kunnen zich ook verschoonen zij, die uit hoofde van hunnen stand, hun beroep of hun ambt tot geheimhouding verpligt zijn, doch alleen omtrent hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd.

164. Zullen niet anders dan tot het geven van inlichtingen en buiten eede kunnen worden gehoord:

1°. zij, die den vollen ouderdom van zestien jaren niet hebben bereikt;

2°. zij, die wegens ziekelijke storing der verstandelijke vermogens onder curatele of op regterlijke magtiging in bewaring zijn gesteld, al hebben zij bij tusschenpoozen het gebruik dier vermogens.

165. De regtbank kan bevelen, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dat niet anders dan buiten eede worden gehoord zij, die wegens meineed tot welke straf ook of uit anderen hoofde tot gevangenisstraf van drie jaren of langer zijn veroordeeld, of tegen wie ter zake van misdrijf, waartegen eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, eene vervolging na verleenden regtsingang aanhangig is.

166. Indien een getuige, op de eerste of de nadere dagvaarding verschenen, of voor de regtbank gebragt, zonder wettigen grond weigert den eed of de belofte te doen of zijne verklaring af te leggen, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen.

In dat geval is het eerste lid van art. 158 van toepassing. De regtbank beveelt tevens, dat de getuige in gijzeling worde gesteld, of daarin gehouden, zoo hij ter zake van gelijke weigering bij het voorloopig onderzoek of in de instructie zich reeds in gijzeling bevindt, en dat hij op den bepaalden dag weder voor haar worde gebragt.

Het bevel wordt gewezen op de vordering van den officier van justitie, nadat de getuige in zijne verdediging, door hem of zijnen raadsman voorgedragen, is gehoord.

167. Indien een getuige, bij het voorloopig onderzoek of de instructie gehoord, overleden is, of niet is kunnen worden gedagvaard, of op de dagvaarding niet is verschenen of verschenen zijnde weigert getuigenis te geven, en de zaak niet wordt geschorst, of wanneer, in geval van schorsing, de getuige bij zijne weigering volhardt, kan de regtbank bevelen, dat de vroeger afgelegde verklaringen door den griffier worden voorgelezen.

De voorlezing heeft, op straffe van nietigheid, plaats, wanneer zij door den officier van justitie gevorderd, of door den beklaagde verzocht wordt.

De regtbank zal op deze voorgelezen verklaringen zoodanig acht kunnen slaan als zij, met inachtneming van de voorschriften van art. 409, zal meenen te behooren.

168. Men zal den getuige niet in de rede mogen vallen.

De getuigen mogen op de teregtzitting met elkander niet in woordenwisseling treden.

169. Nadat de getuige zijne verklaring heeft afgelegd, kunnen hem door de regters en den officier van justitie vragen worden gedaan. De president geeft hun, op hun verlangen, daartoe het woord.

De president geeft voorts aan den beklaagde en aan zijnen raadsman de gelegenheid den getuige vragen te doen en tegen den getuige en diens verklaring in te brengen wat tot verdediging kan dienen.

De ondervraging der getuigen door den beklaagde of zijn raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de regtbank toesta, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De regtbank kan ambtshalve of op het verzet van den officier van justitie of van den beklaagde, beletten, dat aan eenige vraag, door den beklaagde of diens raadsman of door den officier van justitie gedaan, worde gevolg gegeven.

170. Gedurende den verderen loop van het onderzoek kunnen den getuige, die reeds zijne verklaring heeft afgelegd, met inachtneming der bepalingen van het voorgaand artikel, nog vragen worden gedaan.

171. Na het afleggen zijner verklaring blijft de getuige in de gehoorzaal, tenzij de regtbank met toestemming van den officier van justitie en van den beklaagde, en, zoo noodig, met bevel om op eenen te bepalen tijd weder in de gehoorzaal aanwezig te zijn, hem vergunt zich te verwijderen.

172. De president kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, getuigen met elkander confronteren.

Op gelijke wijze kan hij bevelen dat, na afgelegde getuigenis, een of meer der getuigen de

gehoorzaal verlaten en dat een of meer hunner op nieuw worden binnengelaten, ten einde, hetzij afzonderlijk, hetzij in elkanders bijzijn, nogmaals te worden gehoord.

173. Op gelijke wijze als bij het voorgaand artikel bedoeld, kan de president bevelen, dat een of meer beklaagden de gehoorzaal verlaten, ten einde een getuige buiten hunne tegenwoordigheid worde ondervraagd.

In dat geval wordt, op straffe van nietigheid, daarna met het onderzoek der zaak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderrigt van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

174. Indien een getuige verdacht wordt zich op de teregtzitting aan het misdrijf van meineed te hebben schuldig gemaakt, kan de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dienaangaande onderzoek bevelen, met schorsing, zoo noodig, der zaak tot na den afloop van dat onderzoek.

In dat geval wordt door den griffier dadelijk proces-verbaal opgemaakt en met den president en de regters onderteekend. Het proces-verbaal bevat de afgelegde verklaring van den getuige

De verklaring van den getuige wordt hem voorgelezen en door hem onderteekend. Bij gebreke van onderteekening vermeldt het proces-verbaal de weigering of de reden van verhindering.

De regtbank kan daarop regtsingang verleenen volgens de bepalingen van den derden Titel.

Het proces-verbaal wordt door de regtbank in handen gesteld van den officier van justitie.

175. Wanneer in het geval, bij het voorgaand artikel bedoeld, de regtbank geen regtsingang verleent, kan zij echter, op de gronden vermeld in art. 86, de voorloopige aanhouding van den getuige bevelen.

De officier van justitie handelt overeenkomstig art. 81.

Art. 54 is toepasselijk.

De zaak wordt verder volgens de voorschriften van den derden Titel behandeld.

176. Alle bepalingen in deze paragraaph ten aanzien van getuigen voorkomende zijn ook van toepassing ten aanzien van deskundigen, behoudens dat de deskundigen den eed of de belofte afleggen, voorgeschreven bij art. 52.

Dezelfde persoon kan als getuige en als deskundige worden gehoord, mits hem vóór het afleggen van den eed of de belofte de voor beiden bestemde eeden worden voorgehouden.

177. Processen-verbaal, verslagen van deskundigen of andere stukken worden op last van den president, wanneer deze of een der regters of wel den officier van justitie dit verlangt, door den griffier voorgelezen.

Gelijke voorlezing heeft plaats op het verzoek van den beklaagde, tenzij de regtbank ambtshalve, of op het verzet van den officier van justitie anders beveelt

Ten bezware van den beklaagde wordt, op straffe van nietigheid, op geene stukken acht geslagen, dan voor zooveel en voor zoover zij zijn voorgelezen.

178. Nadat alle getuigen en deskundigen zijn gehoord, wordt de beklaagde door den president ondervraagd, behoudens dien bevoegdheid om reeds vroeger en zelfs vóór den aanvang van het getuigenverhoor aan den beklaagde vragen te doen.

Is er meer dan één beklaagde, dan geschiedt de ondervraging in de orde, waarin die, bedoeld bij art. 152 heeft plaats gehad.

Het derde lid van art. 160 is hier van toepassing.

179. Indien de beklaagde weigerachtig of in gebreke blijft gedane vragen te beantwoorden, wordt niettemin met de zaak voortgegaan.

Zoo de beklaagde de stilte of de orde op de teregtzitting stoort en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan de regtbank zijne verwijdering uit de gehoorzaal bevelen, en, zoo noodig, dat hij gedurende den tijd der teregtzitting in bewaring worde gehouden. De behandeling der zaak wordt voortgezet en de uitspraak geschiedt, evenals ware de beklaagde tegenwoordig gebleven.

In de beide gevallen, bij dit artikel bedoeld, blijft de raadsman van den beklaagde met de verdediging belast.

180. De president kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, bevelen, dat een of meer der beklaagden de gehoorzaal verlaten, ten einde een ander hunner buiten tegenwoordigheid van dien beklaagde worde ondervraagd.

Het tweede lid van art. 173 is dan van toepassing.

181. Ook de regters en de officier van justitie kunnen aan den beklaagde vragen doen. De president geeft hun daartoe op hun verlangen het woord.

De beklaagde of zijn raadsman kan ook aan zijnen medebeklaagde vragen doen.

Het derde en vierde lid van art. 169 zijn hier van toepassing.

182. Na de ondervraging van den beklaagde kunnen aan getuigen of deskundigen op nieuw vragen worden gedaan of stukken worden voorgelezen.

183. Indien een beklaagde of getuige de Nederlandsche taal niet verstaat, kan het onderzoek, op straffe van nietigheid, geen plaats hebben zonder bijstand van een tolk.

De tolk wordt van wege den officier van justitie ter teregtzitting gedagvaard, tenzij de tolk ter teregtzitting aanwezig mogt zijn.

De regtbank kan ook, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de dagvaarding van eenen tolk bevelen, indien op de teregtzitting de bijstand blijkt noodig te zijn. Het voorgaand lid is dan van toepassing.

De beklaagde kan den tolk wraken, mits daarvoor redenen gevende. De regtbank doet daarover terstond uitspraak.

184. De tolk moet den ouderdom hebben bereikt van achttien jaren.

Hij legt, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen.

Geen der getuigen of der regters, die van de zaak kennis nemen, wordt als tolk toegelaten.

Hetgeen in strijd met de bepalingen van dit artikel is vertolkt, wordt geacht niet vertolkt te zijn.

185. De bijstand van eenen tolk wordt mede, op straffe van nietigheid, gevorderd, wanneer een beklaagde of getuige het gehoor- en spraakvermogen of één dezer vermogens mist en niet schrijven kan.

In dit geval wordt als tolk gedagvaard iemand, die geschikt is met hem om te gaan.

De twee voorgaande artikelen zijn hier van toepassing, behoudens dat in dit geval de tolk slechts den ouderdom van zestien jaren behoeft te hebben bereikt.

Indien de hier genoemde beklaagden en getuigen schrijven kunnen, zal de griffier hun de vragen en opmerkingen, aan hen te doen, bij geschrifte ter hand stellen, en zullen zij bij geschrifte daarop antwoorden, al hetwelk vervolgens door den griffier zal worden voorgelezen. Op gelijke wijze zal door de hier genoemde getuigen de eed of de belofte worden afgelegd.

186. In de gevallen, bij de artt. 183 en 185 bedoeld, wordt hetgeen ter teregtzitting is gesproken of voorgelezen zonder voor den beklaagde vertolkt te zijn, voor zoover dit ten zijnen nadeele strekt, geacht niet te zijn gesproken of voorgelezen.

187. Bij niet-verschijning van den gedagvaarden tolk, of bij diens weigering om den eed of de belofte af te leggen of zijne diensten te leenen, alsmede bij het aannemen eener voorgestelde wraking en in het geval, bij het derde lid van art. 183 voorzien, zijn de artt. 157, 158, 159 en 166 van toepassing.

188. In den loop van of na het getuigenverhoor zal de president den beklaagde en zoo noodig den getuigen de voorwerpen, die als stukken van overtuiging dienen, vertoonen en hen daaromtrent hooren.

189. Nadat, behoudens het bepaalde bij art. 182, de ondervraging van den beklaagde heeft plaats gehad, kan de officier van justitie het woord voeren, en legt hij, na voorlezing, zijne vordering aan de regtbank over.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen hierop antwoorden.

De officier van justitie kan daarna andermaal het woord voeren.

Aan den beklaagde en zijnen raadsman wordt echter, op straffe van nietigheid, het regt gelaten om het laatst te spreken.

Ook daarna is art. 182 van toepassing en kan ook de beklaagde nader worden ondervraagd. In dat geval kunnen de officier van justitie en de beklaagde en zijn raadsman nogmaals, op den hiervoren vermelden voet, het woord voeren.

190. Indien aan de regtbank, naar aanleiding van den loop van het onderzoek, de noodzakelijkheid blijkt van het verhoor van ter teregtzitting nog niet gehoorde getuigen of deskundigen, of van de inzage, het onderzoek of de bezigtiging van bescheiden of stukken van overtuiging, die niet ter teregtzitting aanwezig zijn, beveelt zij, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de oproeping dier getuigen of deskundigen, zoo noodig met last aan den deurwaarder of dienaar der openbare magt om hen dadelijk ter teregtzitting mede te brengen, of de overlegging van die bescheiden of van die stukken van overtuiging.

De regtbank kan daartoe het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen. Zij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor eenen bepaalden tijd te verlengen.

Art. 177, derde lid, is op deze bescheiden van toepassing.

191. Indien uit het onderzoek omstandigheden zijn bekend geworden, die, niet in de dagvaarding vermeld, volgens de wet tot verzwaring van straf grond geven, maakt de officier van justitie den beklaagde daarop opmerkzaam.

Bij gebreke daarvan wordt door de regtbank, op straffe van nietigheid, op die omstandigheden geen acht geslagen.

192. In het geval, bij het voorgaand artikel bedoeld, kan de regtbank tot nader onderzoek dier omstandigheden, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen. Zij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor eenen bepaalden tijd te verlengen.

Op de bepaalde teregtzittingen kunnen nog niet gehoorde getuigen of deskundigen of nog niet overgelegde bescheiden of stukken van overtuiging worden bijgebragt.

Van de dagvaarding van nog niet gehoorde getuigen of deskundigen geschiedt beteekening, overeenkomstig art. 142 of het laatste lid van art. 146.

Op de nieuwe bescheiden is art. 177, derde lid, van toepassing.

193. Indien gedurende den loop van het onderzoek de noodzakelijkheid blijkt van instructie of van aanvulling van eene gevoerde instructie, beveelt de regtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek en stelt zij daartoe, met schorsing der zaak tot na den afloop, de stukken in handen van den regtercommissaris.

De instructie geschiedt volgens de voorschriften van den derden Titel.

Na afloop wordt gehandeld overeenkomstig art. 117 en wordt de beklaagde bij exploit, hem van wege den officier van justitie beteekend, tot voortzetting van het geding ter teregtzitting, voor de nadere behandeling bepaald, opgeroepen.

De artt. 142, 146, 147 en 148 zijn dan van toepassing.

194. In alle gevallen, waarin schorsing van het geding plaats heeft, wordt de zaak op de nadere teregtzitting hervat in den stand, waarin zij zich op het tijdstip der schorsing bevond. De regtbank is bevoegd om, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, te bevelen, dat het onderzoek ter teregtzitting op nieuw worde aangevangen.

195. In alle gevallen, waarin de zaak voor eenen bepaalden tijd wordt uitgesteld of geschorst, wordt door den president aan den beklaagde en aan de verschenen getuigen, deskundigen en tolken de dag aangezegd, waarop zij, zonder daartoe op nieuw gedagvaard te worden, ter teregtzitting moeten verschijnen.

Bij niet-verschijning van getuigen, deskundigen of tolken op den aangezegden dag, wordt gehandeld evenals waren zij niet verschenen op de dagvaarding.

196. Indien op de teregtzitting eenig strafbaar feit wordt gepleegd, wordt de verdachte met de getuigen onmiddellijk ondervraagd en daarvan door den griffier proces-verbaal opgemaakt en met den president en de regters onderteekend.

Het proces-verbaal wordt door de regtbank in handen gesteld van den officier van justitie.

In de gevallen en op de gronden vermeld in art. 86, kan de regtbank, op de vordering van den officier van justitie of ambtshalve, tevens de voorloopige aanhouding van den verdachte bevelen. Het tweede, derde en laatste lid van art. 175 zijn dan van toepassing.

197. Indien uit het onderzoek ter teregtzitting voldoende aanwijzing ontstaat, dat de beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan een ander strafbaar feit dan waarvoor hij te regt staat, wordt, wanneer de officier van justitie het vordert, op de wijze bij het eerste lid van het voorgaand artikel bepaald, proces-verbaal opgemaakt, houdende de verklaringen van de getuigen en van den verdachte ten aanzien van dat feit.

Het tweede en derde lid van het voorgaand artikel zijn dan van toepassing.

198. De griffier houdt proces-verbaal der teregtzitting, waarin achtereenvolgens aanteekening geschiedt van de in acht genomen vormen en van al hetgeen met betrekking tot de zaak ter teregtzitting voorvalt.

Het behelst tevens den zakelijken inhoud van de verklaringen der getuigen en deskundigen en van de opgaven van den beklaagde.

De president kan gelasten, dat daarin van eenige omstandigheid, verklaring of opgave aanteekening wordt gedaan.

Gelijke aanteekening geschiedt, wanneer een

der regters het verlangt, alsmede op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

Het proces-verbaal wordt door den president en den griffier vastgesteld en onderteekend binnen den termijn, bij het eerste lid van art. 226 vermeld.

199. In alle gevallen, waarin bij deze paragraaph aan den beklaagde de bevoegdheid wordt toegekend tot het doen van eenig verzoek of verzet, komt die bevoegdheid mede toe aan den raadsman van den beklaagde.

200. Weigering of verzuim om te beslissen over eene vordering of een verzet van den officier van justitie of een verzoek of verzet van den beklaagde, naar aanleiding van eenige bepaling van dezen Titel gedaan, heeft nietigheid ten gevolge.

201. Indien de zaak overeenkomstig nummer 2 van het eerste lid van art. 141 door andere ambtenaren wordt vervolgd, zal zij ter teregtzitting op de gewone wijze worden behandeld, behoudens dat te dier zake de bemoeijingen aan den officier van justitie opgedragen door die ambtenaren of van hunnentwege worden verrigt.

De regtbank zal daarna de stukken stellen in handen van den officier van justitie, die, hetzij in dezelfde, hetzij in eene volgende teregtzitting zijne conclusie zal nemen.

De beklaagde zal het regt hebben om dadelijk tegen die conclusie schriftelijke bedenkingen aan de regtbank aan te bieden.

§ 3. *Van de beleedigde partij.*

202. Indien de beleedigde partij hare vordering om schadevergoeding tot 150 gulden of minder beperkt en niet bij den burgerlijken regter heeft aanhangig gemaakt, kan zij zich in het geding over de strafzaak voegen. Dit geschiedt door eene verklaring op de openbare teregtzitting onmiddellijk na de ondervraging van den beklaagde, bij art. 152 bedoeld, of, zoo deze niet is verschenen, na het verleenen van het verstek.

Zij die, om in eene burgerlijke zaak in regten te verschijnen, bijstand behoeven, of vertegenwoordigd moeten worden, hebben, om zich in het strafgeding te voegen, dien bijstand of die vertegenwoordiging van noode.

203. De beleedigde partij kan zich op hare kosten doen vertegenwoordigen door eenen gemagtigde en zich doen bijstaan door eenen raadsman. Als gemagtigde en als raadsman worden alleen toegelaten zij, die als raadsman van eenen beklaagde kunnen optreden.

Heeft de beleedigde partij hare woonplaats buiten de gemeente waar de regtbank is gevestigd, dan is zij verpligt in die gemeente woonplaats te kiezen.

204. De beleedigde partij mag harerzijds tot bewijs dat door haar, ten gevolge van het ten laste gelegde feit, schade is geleden, of tot staving van het opgegeven bedrag der schade, stukken overleggen, doch geene getuigen of deskundigen aanbrengen.

205. De beleedigde partij of de raadsman, die haar bijstaat, kan aan de getuigen vragen doen, doch alleen voor zoover die vragen betreffen het bewijs van de geleden schade of van het bedrag dier schade.

De ondervraging der getuigen door de beleedigde partij of haren raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de regtbank toestaat, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De regtbank kan ambtshalve of op het verzet van den officier van justitie of van den beklaagde of diens raadsman, beletten, dat aan eenige vraag, door of namens de beleedigde partij gedaan, gevolg worde gegeven.

206. De beleedigde partij kan haren eisch toelichten of door haren raadsman doen toelichten, nadat de officier van justitie zijne vordering, overeenkomstig het eerste lid van art. 189, heeft overgelegd. Zij heeft andermaal het woord nadat de officier van justitie in de gelegenheid is gesteld ten tweeden male het woord te voeren.

207. De beleedigde partij kan, op straffe van niet-ontvankelijkheid, geene vordering doen, die reeds is aanhangig gemaakt bij den burgerlijken regter, of die eene hoogere of andere is dan die, waarover door de regtbank gelijktijdig met de strafzaak kan worden uitspraak gedaan.

208. De regtbank doet over de vordering der beleedigde partij gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

§ 4. *Van de beraadslaging en uitspraak.*

209. Nadat overeenkomstig art. 189 de beklaagde het regt op het laatste woord heeft kunnen uitoefenen, sluit de president het onderzoek en deelt mede wanneer, volgens beslissing der regtbank, de uitspraak zal plaats vinden.

Ten bepaalden tijde kan de uitspraak tot een naderen dag worden uitgesteld.

In geen geval mag de uitspraak bepaald worden later dan op den veertienden dag na het sluiten van het onderzoek.

Heeft de uitspraak alsdan niet plaats gehad, dan wordt de zaak op de bestaande dagvaarding op nieuw onderzocht.

210. De president en regters kunnen, zoowel vóór de teregtzitting als na het sluiten van het onderzoek, inzage der processtukken nemen.

211. De regtbank beraadslaagt naar aanleiding van de dagvaarding en van het onderzoek op de teregtzitting over het bewezene of niet bewezene der feiten, over derzelver qualificatie, over het bewezene der schuld van den beklaagde en over de toepassing van de straf bij de wet bepaald.

Heeft de beleedigde partij zich in het geding gevoegd, dan beraadslaagt de regtbank tevens over de ontvankelijkheid en gegrondheid der vordering, door deze ingesteld.

212. Blijkt onder de beraadslaging, dat het onderzoek niet volledig is geweest, dan kan de regtbank, bij een met redenen omkleed bevel gelasten, dat op eene door haar te bepalen teregtzitting het onderzoek worde hervat.

Bij het bevel worden tevens aangewezen de getuigen of deskundigen, wier verhoor, of de bescheiden of stukken van overtuiging, welker inzage of bezigtiging de regtbank noodig acht.

De aangewezen getuigen of deskundigen, alsmede de beklaagde, tenzij deze bij de uitspraak tegenwoordig zij, worden door den officier van justitie tegen den bepaalden dag bij exploit ter teregtzitting opgeroepen.

Het onderzoek ter teregtzitting geschiedt voorts naar de regelen, in dezen Titel vervat.

213. In het geval, bij het voorgaand artikel voorzien, kan ook de regtbank, indien nieuwe bezwaren zijn bekend geworden, met aanduiding van het onderwerp, eene nadere instructie bevelen en de stukken daartoe stellen in handen van den regter-commissaris.

Het tweede, derde en vierde lid van art. 193 zijn dan van toepassing.

214. Bij schuldigverklaring wordt de straf opgelegd op het feit gesteld.

De veroordeelde wordt tevens verwezen in de kosten.

Zijn meerdere feiten ten laste gelegd, en wordt de beklaagde slechts ter zake van sommige dier feiten veroordeeld, dan kan de verwijzing in de kosten ook voor een deel der kosten plaats hebben.

Bij veroordeeling van mede-beklaagden wegens hetzelfde misdrijf, heeft hoofdelijke verwijzing in de kosten plaats.

Worden mede-beklaagden niet wegens hetzelfde misdrijf veroordeeld, dan wordt voor ieder der veroordeelden het aandeel in de kosten bij het vonnis bepaald.

Indien mede-beklaagden niet allen worden veroordeeld, kan, ten aanzien van den veroordeelde, verwijzing in de kosten ook voor een deel plaats hebben.

Kosten, door of ten behoeve van den beklaagde gemaakt, zijn alleen in zooverre onder de geregtskosten begrepen, als zij zijn veroorzaakt door de afgifte van kostelooze afschriften van stukken aan den beklaagde en de oproeping van getuigen of deskundigen, die ingevolge verzoek van den beklaagde op bevel van den president zijn gedagvaard.

215. De veroordeeling in de kosten wordt uitvoerbaar verklaard, ook bij lijfsdwang, waarvan de langste duur door de regtbank wordt bepaald.

De veroordeelde kan voor de kosten waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan zes maanden in gijzeling worden gehouden.

De lijfsdwang kan niet meer worden toegepast, wanneer vijf jaren na de geheele uitvoering der straf zijn verloopen, of, wanneer het regt tot uitvoering der straf door verjaring is vervallen.

216. Indien de regtbank niet uit wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft geput, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd of dat het is gepleegd door den beklaagde, spreekt zij den beklaagde vrij.

Indien het feit of de dader niet strafbaar is, ontslaat zij den beklaagde van alle regtsvervolging te dier zake.

Indien uit anderen hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, verklaart zij den officier van justitie niet ontvankelijk.

217. In de gevallen, voorzien bij het voorgaand artikel, beveelt de regtbank dat de kosten, door den beklaagde gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen of tot het bijbrengen van stukken met uitzondering van die kosten, welke de regtbank verklaart noodeloos te zijn gemaakt, den beklaagde door den Staat worden vergoed.

Het bedrag der vergoeding wordt bij het vonnis vastgesteld.

Door den president wordt daarvoor, zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een bevelschrift van tennitvoerlegging afgegeven.

218. Indien het aan de regtbank blijkt, dat de kennisneming der zaak tot de bevoegdheid van een ander kollegie behoort, verwijst zij dezelve naar den bevoegden regter.

De officier van justitie doet de stukken aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij zoodanig kollegie toekomen.

Het tweede en derde lid van art. 82 zijn hier van toepassing.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing, wanneer het feit een misdrijf of eene overtreding oplevert, waarvan de kennisneming aan den kanton-regter behoort en de beklaagde de verwijzing naar dien regter niet heeft gevorderd. In dat geval kan aan de beleedigde partij, die zich in het geding heeft gevoegd, de vordering slechts tot zoodanig beloop worden toegewezen als waarover de kanton-regter gelijktijdig met de strafzaak had kunnen uitspraak doen.

De beklaagde kan in het geval, bij het vorig lid van dit artikel bedoeld, van het vonnis niet komen in hooger beroep.

219. In alle gevallen beveelt de regtbank de teruggave der voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van acht dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, die de voorwerpen tijdelijk als stukken van overtuiging heeft afgestaan of bij wien zij zijn in beslag genomen, tenzij de regtbank beslisse, dat deze de voorwerpen door misdrijf heeft verkregen, in welk geval zij de teruggave kan gelasten aan den met name in het vonnis te vermelden persoon aan wien de voorwerpen wederregtelijk zijn onttrokken, of tenzij daarop door den eigenaar of regthebbende binnen den voormelden termijn onder den griffier beslag zij gelegd, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een strafbaar feit, kan in het vonnis worden gelast.

220. Bij het vonnis wordt de invrijheidstelling bevolen van den beklaagde, die in verzekerde bewaring is, wanneer hij niet wordt veroordeeld of veroordeeld wordt wegens een strafbaar feit, niet vermeld in art. 86.

221. Het vonnis moet met redenen omkleed zijn en het strafbaar feit uitdrukken met alle omstandigheden, die volgens de wet tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven.

Het moet wijders inhouden de beslissing der regtbank over de punten bij art. 211 vermeld, mitsgaders, in geval van veroordeeling, de artikelen der wet welke worden toegepast en de straf waartoe de beklaagde wordt veroordeeld.

Het bevat eindelijk de namen der regters door wie het is gewezen, den naam van den griffier, die in de raadkamer aanwezig is geweest, en den dag van de uitspraak.

222. Het vonnis wordt in eene openbare zitting uitgesproken door den president of een der regters, die over de zaak hebben geoordeeld.

223. Niet nakoming van eene of meer der bepalingen van de twee voorgaande artikelen heeft nietigheid ten gevolge.

224. De beklaagde, die in verzekerde bewaring is, moet bij de uitspraak tegenwoordig zijn.

Is hij daartoe niet in staat of heeft, naar aanleiding van art. 179, de uitspraak buiten zijne tegenwoordigheid plaats gehad, dan wordt het vonnis hem door den griffier in de gevangenis voorgelezen, met de kennisgeving in het volgend artikel voor den president voorgeschreven. Van dit een en ander wordt door den griffier op het vonnis melding maakt.

225. Na het uitspreken van het vonnis geeft de president den veroordeelde, indien hij tegenwoordig is, kennis van het regtsmiddel, dat tegen het vonnis openstaat en van den termijn, binnen welken dat regtsmiddel kan worden aangewend.

226. Het vonnis wordt binnen tweemaal vier en twintig uren na de uitspraak door de regters, die over de zaak hebben geoordeeld, en den griffier onderteekend.

Zijn één of meer hunner daartoe buiten staat, dan wordt hiervan aan het slot van het vonnis melding gemaakt.

Zoodra het vonnis is geteekend, kunnen de raadsman van den beklaagde en de beklaagde zelf, zoo hij niet in verzekerde bewaring is, daarvan en van het proces-verbaal der teregtzitting inzage nemen.

227. In elken stand van het geding, zoowel gedurende den loop van de instructie als van het onderzoek ter teregtzitting en bij de einduitspraak, kan de regtbank, zoowel ambtshalve als op de voordragt van den regter-commissaris, zoolang deze met de instructie is belast, op de vordering van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de invrijheidstelling van dezen, indien hij in verzekerde bewaring is en, eveneens ambtshalve of op de vordering van den officier

van justitie, in de gevallen en op de gronden in art. 86 vermeld, de gevangenneming of gevangenhouding van den beklaagde bevelen.

Op de bevelen van gevangenneming of gevangenhouding is het tweede lid van art. 93 toepasselijk. Zij zijn uitvoerbaar niettegenstaande elk beroep.

Op de bevelen tot invrijheidstelling is het laatste lid van art. 138 van toepassing.

VIJFDE TITEL.

Van het hooger beroep van vonnissen van de arrondissements-regtbanken.

228. Tegen de daarvoor vatbare vonnissen, door de arrondissements-regtbanken na het onderzoek ter teregtzitting of in den loop van dat onderzoek gewezen, kan hooger beroep worden ingesteld door den officier van justitie en door den beklaagde.

Van vonnissen bij verstek kan alleen de officier van justitie in hooger beroep komen. Dit beroep vervalt van regtswege, indien binnen acht dagen na de aanzegging, bedoeld bij art 234, de veroordeelde bij verstek tegen het vonnis verzet doet.

Indien tegen hetzelfde vonnis door den officier van justitie hooger beroep en door den beklaagde beroep in cassatie, of door den officier van justitie beroep in cassatie en door den beklaagde hooger beroep is ingesteld, wordt aan het hooger beroep geen gevolg gegeven, zoolang geen uitspraak is gedaan op het beroep in cassatie.

In dat geval vervalt het hooger beroep van regtswege, wanneer de voorziening in cassatie door den Hoogen Raad ontvankelijk wordt geoordeeld.

Tegen vonnissen, die geene eindvonnissen zijn, is het hooger beroep slechts gelijktijdig met dat van het eindvonnis toegelaten.

229. Het hooger beroep moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak van het vonnis.

In het geval echter, bedoeld bij het tweede lid van art. 224, loopt de termijn van den dag, waarop het vonnis den beklaagde is voorgelezen.

230. Het hooger beroep wordt ingesteld door eene verklaring af te leggen door dengene, die van het middel gebruik maakt, ter griffie van de regtbank, die het vonnis heeft gewezen.

De verklaring van den beklaagde kan ook namens hem geschieden door zijnen raadsman of door eenen bijzonder daartoe schriftelijk gemagtigde.

Verlangt de beklaagde, die in verzekerde bewaring is, de verklaring zelf af te leggen, dan begeeft de griffier zich tot hem, om haar aan te nemen.

231. Van de verklaring, in het voorgaand artikel vermeld, wordt door den griffier kosteloos eene akte opgemaakt, die door hem met dengene, die de verklaring aflegt, wordt geteekend Indien deze niet kan teekenen, wordt de oorzaak van het beletsel in de akte vermeld.

De schriftelijke volmagt, in het tweede lid van het voorgaand artikel bedoeld, of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de verklaring gehecht.

Van het hooger beroep wordt aanteekening gedaan in een daartoe bestemd ter griffie berustend register.

232. Binnen veertien dagen na de verklaring van in hooger beroep te komen, zal de beroepende partij aan het geregtshof eene memorie kunnen indienen, behelzende de middelen en gronden, waarop zij haar hooger beroep steunt. Deze memorie moet door dezelfde partij of haren raadsman onderteekend zijn; zij zal bij de stukken worden gevoegd en zal daarvan door de tegenpartij of haren raadsman inzage kunnen worden genomen.

233. De griffier van de regtbank, welke het vonnis gewezen heeft, zal, binnen drie dagen na de aanteekening van het hooger beroep, de stukken van het geding moeten overzenden ter griffie van het geregtshof.

234. Indien het hooger beroep is ingesteld door den officier van justitie, wordt van wege dezen aan den beklaagde daarvan bij exploit aanzegging gedaan.

De aanzegging geschiedt, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, binnen drie dagen, in andere gevallen binnen acht dagen na het afleggen der verklaring.

Bij gebreke hiervan wordt, wanneer de beklaagde bij zijne verschijning ter teregtzitting van het geregtshof daartoe verzoek doet, de zaak voor eenen bepaalden tijd uitgesteld, zonder dat de door het uitstel veroorzaakte kosten ten laste van den beklaagde kunnen worden gebragt.

235. De beklaagde, die buiten de plaats waar het geregtshof gevestigd is in verzekerde bewaring is, wordt, nadat hij zijne verklaring heeft afgelegd of de in het voorgaand artikel bedoelde aanzegging hem is gedaan, en de termijn voor het instellen van hooger beroep voor hem is ver-

streken, ten spoedigste overgebragt naar de gevangenis, bestemd tot bewaring van beklaagden, ter plaatse waar het geregtshof is gevestigd.

Zoodra die overbrenging is geschied, heeft zijn raadsman toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt alleen spreken.

236. Den beklaagde, die ter zake van het feit, waarvoor hij teregt staat, in verzekerde bewaring is, wordt door den president van het geregtshof een raadsman toegevoegd.

De toevoeging geschiedt uit de advocaten en procureurs, in het arrondissement, alwaar het geregtshof zitting houdt, gevestigd. Zij wordt dadelijk door of namens den president aan den beklaagde kenbaar gemaakt.

Het laatste lid van art. 132 is toepasselijk.

Op de verdediging in hooger beroep zijn voorts de artt. 133 en 134, tweede, derde en vierde lid toepasselijk.

237. De zaak wordt in hooger beroep aanhangig gemaakt door eene dagvaarding, vanwege den procureur-generaal aan den beklaagde beteekend.

De artt. 147 en 148 zijn hier van toepassing.

Heeft de beleedigde partij zich in het geding gevoegd, dan doet de procureur-generaal haar bij exploit den dag aanzeggen, waarop de zaak ter teregtzitting zal worden behandeld.

Zoolang niet gedagvaard is, kan hij, die in hooger beroep is gekomen, van het beroep afstand doen. De afstand geschiedt en wordt gestaafd op de wijze, voorgeschreven bij de artt. 230 en 231. De griffier geeft hiervan onverwijld kennis aan den procureur-generaal.

Van den afstand, door den officier van justitie gedaan, geschiedt van wege dezen bij exploit aanzegging aan den beklaagde.

238. De procureur-generaal en de beklaagde kunnen zoowel in eersten aanleg gehoorde als nieuwe getuigen of deskundigen doen hooren.

Zij kunnen ook nieuwe bescheiden overleggen.

Ten aanzien van de dagvaarding van getuigen of deskundigen in hooger beroep gelden de voorschriften van de artt. 142, eerste lid, en 146.

239. Behoudens de bepalingen in de volgende artikelen van dezen Titel vervat, zijn de artt. 150 tot en met 227 op het regtsgeding bij het geregtshof van toepassing.

Al hetgeen in die artikelen voorkomt ten aanzien van de regtbank, den president en de leden van en de ambtenaren bij de regtbank, geldt ook ten aanzien van het geregtshof, den president en de leden van en de ambtenaren bij het geregtshof.

240. Na de ondervraging, bij art. 152 bedoeld, wordt verslag uitgebragt door een raadsheer-rapporteur, door den president te benoemen binnen acht dagen, nadat de stukken ter griffie zijn gebragt.

De beklaagde kan daarna mondeling zijne bezwaren tegen het vonnis opgeven of door zijnen raadsman doen opgeven.

241. In het geval, voorzien bij de artt. 174 en 175, wordt het proces-verbaal, met de stukken van het geding, door den procureur-generaal toegezonden aan den officier van justitie bij de regtbank, die in eersten aanleg heeft gevonnisd en is die regtbank bevoegd om van het misdrijf kennis te nemen.

De verdachte wordt, indien zijne voorloopige aanhouding door het geregtshof is bevolen, naar de gevangenis dier regtbank, tot bewaring van beklaagden bestemd, overgebragt.

242. Art. 190 is van toepassing ten aanzien van de in eersten aanleg gehoorde en niet in hooger beroep gedagvaarde getuigen en deskundigen.

243. In de gevallen, voorzien bij de artt. 193 en 213, wordt de instructie gevoerd door den regter-commissaris bij de regtbank, die in eersten aanleg heeft gevonnisd. Na afloop van het bevolen onderzoek deelt de regter-commissaris de stukken mede aan den procureur-generaal.

244. In de gevallen, bedoeld bij de artt. 196 en 197, wordt het proces-verbaal door den procureur-generaal toegezonden aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de vervolging belast.

Is de voorloopige aanhouding van den verdachte door het geregtshof bevolen, dan wordt deze overgebragt naar de tot bewaring van beklaagden bestemde gevangenis bij de regtbank, tot kennisneming van het misdrijf bevoegd.

245. De beleedigde partij, die zich niet overeenkomstig art. 202 in het geding in eersten aanleg heeft gevoegd, is daartoe onbevoegd in het geding in hooger beroep.

Heeft de voeging in eersten aanleg plaats gehad, dan duurt zij van regtswege voort in hooger beroep, ook al is de beleedigde partij daarin niet verschenen.

246. De beraadslaging, bedoeld bij art. 211, geschiedt naar aanleiding zoowel van het onderzoek op de teregtzitting in hooger beroep, als van het onderzoek op de teregtzitting in eersten

aanleg, zooals dit volgens het proces-verbaal dier teregtzitting heeft plaats gehad.

247. Het geregtshof bevestigt het vonnis, hetzij met overneming, hetzij met verbetering van de gronden, of doet, met geheele of gedeeltelijke vernietiging van het vonnis, datgene wat de regtbank had behooren te doen.

Indien echter de hoofdzaak niet door de regtbank is beslist en het onderzoek daarvan het gevolg moet zijn van de vernietiging van het vonnis, verwijst het geregtshof daartoe de zaak naar dezelfde of eene aangrenzende regtbank binnen zijn regtsgebied.

248. Indien alleen de beklaagde in hooger beroep is gekomen, kan hij tot geene zwaardere straf worden veroordeeld dan hem bij het vonnis is opgelegd.

249. De kosten van het hooger beroep komen niet ten laste van den beklaagde, indien, op het beroep van den officier van justitie alleen, het vonnis in zijn geheel wordt bevestigd of in het voordeel van den beklaagde gewijzigd. Het geregtshof is bevoegd die kosten niet of slechts voor een deel ten laste van den beklaagde te brengen, indien, op het beroep van den beklaagde het vonnis in diens voordeel wordt gewijzigd, of, op het beroep van den officier van justitie en den beklaagde beide, het vonnis wordt bevestigd.

Bij verwijzing overeenkomstig het tweede lid van art. 247, wordt de uitspraak omtrent de kosten voorbehouden tot de eindbeslissing.

250. Het arrest van het geregtshof wordt in eene openbare zitting uitgesproken door den president of een der leden, die over de zaak hebben geoordeeld.

251. Indien de zaak in eersten aanleg is aanhangig gemaakt door of van wege de ambtenaren bij art. 141, 2°. aangeduid, zullen ten aanzien van het hooger beroep van deze procedure en de daaraan verbonden vervolging door de ambtenaren van het openbaar ministerie ingesteld, de vorenstaande bepalingen gelden, onder de navolgende wijzigingen:

1°. dat de verklaring bij art. 230 vermeld, zal geschieden door de partij welke in beroep is gekomen, binnen den termijn van een en twintig dagen na de beteekening van het vonnis;

2°. dat de bepalingen van de artt. 232, 233, 234 en 237 op dat beroep niet toepasselijk zijn;

3°. dat de partij welke in beroep is gekomen, op straffe van verval, binnen een en twintig dagen na hare verklaring, hare wederpartij zal doen dagvaarden, om te verschijnen op de eerste teregtzitting van het hof, welke na acht vrije dagen zal worden gehouden, met aandniding van dag en nur;

4°. dat het geding op de teregtzitting zal worden behandeld overeenkomstig hetgeen bij art. 201 is voorgeschreven;

5°. dat beide partijen hare stukken onder inventaris aan het hof moeten overleggen;

6°. dat de bedoelde ambtenaren in de kosten van den processe kunnen worden veroordeeld.

ZESDE TITEL.

Van de beregting van strafzaken die tot de bevoegdheid van den kanton-regter behooren, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep.

252. Bij de kanton-geregten zal de kennisneming van strafbare feiten aanhangig worden gemaakt door de dagvaarding van wege het openbaar ministerie bij het kanton-geregt.

253. Op het regtsgeding bij het kanton-geregt is de vierde Titel van toepassing; hetgeen daarin ten aanzien van de regtbank, den president, de regters of de ambtenaren bij de regtbank voorkomt, geldt ook ten aanzien van de kanton-regters of de ambtenaren bij het kanton-geregt, behoudens:

1°. dat de termijn van dagvaarding is van acht vrije dagen;

2°. dat de beklaagde, tenzij hij vervolgd wordt ter zake van strooperij of de kanton-regter beveelt, dat hij in persoon verschijne, zich ter teregtzitting kan doen vertegenwoordigen door eenen daartoe bij bijzondere volmagt gemagtigde; de volmagt, of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt overgelegd en aan het proces-verbaal der teregtzitting gehecht;

3°. dat de bepalingen betrekkelijk de beteekening van de lijsten der wederzijdsche getuigen, de geregtelijke instructie, den regter-commissaris, het bevel van verwijzing, de verzekerde bewaring en het verzet tegen de dagvaarding niet toepasselijk zijn;

4°. dat de vordering der beleedigde partij zich niet verder dan tot de som van 50 gulden kan uitstrekken;

5°. dat in geval van veroordeeling wegens overtreding van art. 439, 1°. van het Wetboek van Strafrecht de kanton-regter in het vonnis beveelt, dat de in dat artikel bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging gediend hebben, voor

zoover zij bij den veroordeelde werden in beslag genomen, aan het militair gezag zullen worden uitgeleverd;

6°. dat de veroordeelde voor de kosten, waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan eene maand in gijzeling kan worden gehouden.

254. Indien iemand overeenkomstig de bepalingen van art. 74 van het Wetboek van Strafrecht de vervolging wenscht te voorkomen, zal hij, voorzien van eene schriftelijke magtiging van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt, binnen den termijn bij die magtiging daartoe bepaald, ten kantore van den met de invordering der boeten belasten ambtenaar, het maximum van de bedreigde boete met de reeds gemaakte kosten moeten betalen en de aan verbeurdverklaring onderworpen voorwerpen moeten afgeven of de waarde, waarop zij zijn geschat, moeten voldoen

In het exploit van dagvaarding wordt de bevoegdheid vermeld, den beklaagde bij art 74 van het Wetboek van Strafrecht verleend.

255. In de gevallen waarin volgens de wet hooger beroep wordt toegelaten, kan zulks geschieden door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt en door den veroordeelde

256. Op het hooger beroep van vonnissen van de kanton-geregten is de vijfde Titel van toepassing met uitzondering van de artt. 230 laatste lid, 235, 236, 239, 241, 243, 244 en 250.

Hetgeen in de artt. 230—233 voorkomt omtrent de griffie of den griffier van de regtbank of van het geregtshof, geldt ten aanzien van de griffie of den griffier van het kanton-geregt of van de regtbank. Hetgeen in de overige toepasselijke artikelen voorkomt ten aanzien van het geregtshof of de ambtenaren bij het geregtshof, geldt ten aanzien van de regtbank of de ambtenaren bij de regtbank.

257. Behoudens het bepaalde bij artt. 253, 256 en 258 zijn de artt. 150 tot en met 226 op het regtsgeding bij de regtbank in hooger beroep van toepassing.

258. Wanneer de regtbank bevindt, dat het feit reeds in eersten aanleg ter harer kennisneming behoort, doet zij de zaak zelve af.

Haar vonnis is in dit geval vatbaar voor hooger beroep.

ZEVENDE TITEL.

Van strafvordering tegen regterlijke ambtenaren.

259. Met uitzondering van den hoogen raad neemt geen regterlijk kollegie of kanton-regter kennis van eene zaak, waarin een regterlijk ambtenaar, tot het kollegie of het kanton-geregt behoorende, als verdachte is betrokken.

Bovendien neemt geene arrondissements-regtbank kennis van eene zaak, waarin een lid of een regterlijk ambtenaar van het geregtshof, tot welks regtsgebied de regtbank behoort, als verdachte is betrokken.

Evenmin neemt een kanton-geregt kennis van eene zaak, waarin een lid of een regterlijk ambtenaar van de regtbank, tot welker regtsgebied het kanton-geregt behoort als verdachte is betrokken.

Indien grond voor vervolging bestaat, wordt tot de behandeling der zaak een ander regterlijk kollegie van gelijken rang of een andere kantonregter aangewezen.

260. De aanwijzing, in het voorgaand artikel vermeld, geschiedt door den hoogen raad.

Zij geldt tevens ten aanzien van medeverdachten van den regterlijken ambtenaar.

261. De aanwijzing geschiedt in raadkamer met zeven leden, nadat de procureur-generaal is gehoord, op verzoekschrift, met de stukken in te dienen door den ambtenaar van het openbaar ministerie, die naar de gewone regelen met de vervolging zou zijn belast.

262. De beschikking van den hoogen raad wordt van wege den procureur-generaal aan den verdachte beteekend.

De procureur-generaal doet tevens afschrift van de beschikking met de stukken toekomen aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het aangewezen kollegie of kanton-geregt, waarna de verdere vervolging op de gewone wijze geschiedt.

263. Ten aanzien van het opsporen der strafbare feiten bij dezen Titel bedoeld blijven de voorschriften van den eersten Titel van kracht.

ACHTSTE TITEL.

Van afwezig gebleven beklaagden.

264. Tegen hem, die in gebreke blijft op de aan hem gedane dagvaarding ter teregtzitting te verschijnen of zich, in de gevallen bij de wet voorzien, door eenen gemagtigde te laten vertegenwoordigen, wordt verstek verleend, waarna

dadelijk wordt overgegaan tot het onderzoek en de beregting overeenkomstig den vierden, vijfden of zesden Titel.

Eveneens wordt verstek verleend tegen den gedaagde, die niet voldoet aan het in de artt. 150 en 253, nº. 2 vermelde bevel om in persoon te verschijnen.

265. Het vonnis bij verstek gewezen, waarbij de beklaagde is veroordeeld of waarbij zijne opzending naar een rijksopvoedingsgesticht is bevolen, moet aan hem van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie worden beteekend.

266. De veroordeelde of hij, wiens opzending naar een rijksopvoedingsgesticht is bevolen, kan bij exploit aan het openbaar ministerie beteekend verzet doen, uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen na dien, waarop hij is aangehouden ter tenuitvoerlegging van de tegen hem uitgesproken plaatsing in een rijksopvoedingsgesticht, of van de gevangenisstraf of hechtenis; wat de laatste betreft, zoowel van die, waartoe hij is veroordeeld, als die voor eene hem opgelegde boete in de plaats treedt, of nadat lijfsdwang op hem toegepast, of beslag op zijne goederen gelegd is tot verhaal van eene tegen hem uitgesproken boete.

Door het verzet wordt de tenuitvoerlegging van het vonnis geschorst.

Het bevel van gevangenneming verleend overeenkomstig art. 227 is uitvoerbaar niettegenstaande verzet.

Niettegenstaande zijne vrijspraak, blijven alle de kosten, door het verstek veroorzaakt, ten laste van dengene die in verzet is gekomen, tenware de dagvaarding mogt zijn nietig verklaard, of hij mogt bewijzen in de onmogelijkheid te zijn geweest van te kunnen verschijnen.

267. Het verzet brengt van regtswege dagvaarding mede op de eerstkomende gewone teregtzitting; hetzelve zal worden vervallen verklaard, wanneer degene die in verzet gekomen is, niet ten dage dienende in regten verschijnt, en het vonnis, bij verstek gewezen, zal ten uitvoer worden gelegd.

Wanneer degene, die in verzet gekomen is, ten dage dienende verschijnt, wordt de zaak behandeld overeenkomstig de voorschriften van den vierden, vijfden of zesden Titel. De regter bekrachtigt de bij verstek gewezen uitspraak, of doet met geheele of gedeeltelijke vernietiging van die uitspraak op nieuw regt.

268. Na de uitspraak bij verstek kan uitvoering worden gegeven aan de beslissing, die de regtbank ten aanzien van de stukken van overtuiging gegeven heeft, nadat van dezelve eene naauwkeurige beschrijving door den griffier zal zijn opgemaakt en ter griffie nedergelegd.

De regter kan van de teruggave of vernietiging uitzonderen zoodanige voorwerpen als hij noodig vindt.

NEGENDE TITEL.

Van de herkenning van veroordeelden die ontvlugt en weder achterhaald zijn.

269. Wanneer een veroordeelde ontvlugt is, en iemand mogt gevat zijn die voor den ontvlugte is gehouden, doch omtrent de eenzelvigheid van wiens persoon twijfel of onzekerheid is ontstaan; of die ontkent dat hij degene is voor wien men hem houdt, zal het geregtshof, of de regtbank door welke de veroordeeling was uitgesproken, op requisitoir van het openbaar ministerie, bevelen dat op eene te bepalen teregtzitting zal worden overgegaan tot het onderzoek van de eenzelvigheid van dien persoon.

270. Het openbaar ministerie zal, te dien einde, op de teregtzitting zijne getuigen doen dagvaarden om op die teregtzitting tegenwoordig te zijn; de getuigen en de achterhaalde zullen vervolgens worden gehoord, en het hof of de regtbank zal uitspraak doen overeenkomstig de voorschriften van den vierden titel.

271. Indien het vonnis door eene arrondissements-regtbank is uitgesproken, is hetzelve voor hooger beroep vatbaar.

272. Het openbaar ministerie en de achterhaalde kunnen zich in cassatie voorzien, in de vormen en binnen de termijnen nopens cassatien bij dit Wetboek vastgesteld.

TIENDE TITEL.

Van de regtspleging ter zake van valschheid.

273. In alle strafzaken betrekkelijk tot valschheid in geschriften, zal het stuk dat beweerd wordt valsch of vervalscht te zijn, ter griffie worden overgelegd, en tevens onderteekend en op iedere bladzijde gewaarmerkt door den griffier, die een uitvoerig proces-verbaal van de gesteldheid van het stuk zal opmaken, mitsgaders door dengenen door wien die overlegging wordt gedaan, en eindelijk door den ambtenaar, onder wiens bewaring het is geweest, indien hetzelve uit eene openbare bewaarplaats is genomen.

274. Bij de verhooren van den beklaagde over dat stuk zal hetzelve mede door dezen, en ook bovendien door den regter-commissaris en den griffier onderteekend worden.

275. Het misdrijf kan altijd worden vervolgd, ook dan wanneer de stukken, die er het onderwerp van zijn, tot grondslag gediend hebben van geregtelijke of burgerlijke akten.

276. Alle openbare of bijzondere bewaarders van stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, zijn verpligt, op straffe van daartoe bij lijfsdwang genoodzaakt te worden, dezelve, op een bevelschrift van het geregtshof of van de arrondissements-regtbank, ter griffie van den hove of der regtbank in bewaring te geven; van deze inbewaringneming zal een proces-verbaal worden opgemaakt, hetwelk, met en benevens het bevelschrift, den bewaarder zal strekken tot ontlasting jegens alle belanghebbenden.

Het staat aan denzelven vrij, van de door hem in bewaring gegeven stukken en van het proces-verbaal kosteloos afschriften te vorderen.

De kosten tot overbrenging der stukken worden onder de justitie-kosten begrepen.

277. De stukken die geleverd zullen worden om tot vergelijking te dienen, zullen, even als de stukken welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, worden onderteekend en gewaarmerkt, op de wijze in de twee eerste artikelen van dezen titel gemeld.

278. De bepaling van artikel 276 hier boven, is insgelijks toepasselijk op alle openbare bewaarders van stukken, ter vergelijking kunnende dienen.

279. Indien de overgave van een authentiek stuk vereischt en gevorderd wordt, zal aan dengenen, die hetzelve in zijne bewaring heeft, een afschrift daarvan worden gelaten, hetwelk met het oorspronkelijke door den voorzitter van de arrondissements-regtbank zal worden vergeleken, die daarvan een proces-verbaal zal opmaken; indien zoodanig authentiek stuk onder bewaring is van een openbaar persoon, zal het voorzeide afschrift door dezen gelegd worden onder zijne oorspronkelijke stukken, om in de plaats van het oorspronkelijke te strekken, tot de terugzending van het laatstgemelde, en met bevoegdheid om daarvan grossen of afschriften uit te geven, mits daarbij melding makende van het proces-verbaal.

Indien nogtans het stuk een gedeelte uitmaakt van een register, zoo dat het daarvan niet voor eenen tijd kan worden afgescheiden, kan de regtbank het overbrengen van het register ter inzage bevelen, en vrijstelling verleenen van de formaliteit bij dit artikel vastgesteld.

280. Onderhandsche geschriften kunnen insgelijks als stukken van vergelijking overgelegd en als zoodanig aangenomen worden, indien volkomen van derzelver echtheid blijkt.

Echter kunnen de bijzondere personen welke, zelfs volgens hunne eigene erkenning, onderhandsche geschriften bezitten, niet onmiddellijk tot derzelver afgifte worden genoodzaakt, maar indien zij voor het hof of de regtbank zijn gedagvaard en hunne gronden van weigering niet zijn geldig verklaard, kan bij regterlijk bevel de overgave, zelfs bij lijfsdwang, worden bevolen.

281. De getuigen welke gehoord zullen worden over eenig stuk of stukken, in het geding overgelegd, zijn gehouden dezelve insgelijks te waarmerken en te onderteekenen.

282. De beklaagde, daartoe door den regter gelast, is verpligt, in diens tegenwoordigheid, een geschrift te vervaardigen, of wel andere stukken, door hem geschreven, over te leggen.

283. In de voorloopige geregtelijke instructie, zal de regter-commissaris eenen of meer deskundigen kunnen benoemen, ten einde het stuk, welks valschheid of vervalsching beweerd wordt, en de stukken van vergelijking, te onderzoeken, en een schriftelijk verslag van hunne bevinding uit te brengen, hetwelk bij het geding zal worden gevoegd.

284. Indien de beklaagde wordt teregt gesteld, kunnen de in het vorige artikel vermelde deskundigen worden gehoord.

Het hof of de regtbank kan ook op requisitoir van het openbaar ministerie, of ten verzoeke van den beklaagde andere deskundigen hooren.

285. Indien de beklaagde ter zake van valschheid in eene authentieke akte wordt veroordeeld, zal de regtbank het zij verklaren dat het geheele stuk valsch is, het zij bepaaldelijk aanduiden, waarin de vervalsching bestaat. Van die verklaring wordt door den griffier proces-verbaal opgemaakt en door den president en hem onderteekend.

Zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, zal afschrift van het proces-verbaal, door den griffier onderteekend, aan het valsch of vervalschte stuk worden gehecht, en bij de uitgifte van grossen of afschriften van het stuk, zal steeds aan den voet afschrift van het proces-verbaal moeten gevoegd worden.

Eindelijk zal op het valsche of vervalschte stuk,

door den griffier eene aanteekening worden gesteld, waarbij naar het aangehechte proces-verbaal wordt verwezen.

286. De stukken van overtuiging en van vergelijking worden binnen veertien dagen, nadat het arrest of vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, terug gebragt ter plaatse, van waar zij gekomen zijn, of terug gegeven aan degenen, die dezelve hebben medegedeeld.

287. Voor het overige heeft de instructie ter zake van valschheid op dezelfde wijze plaats, als ten aanzien van andere misdrijven is bepaald.

288. Indien de bewaarder of de getuigen weigeren of niet in staat zijn de overgelegde of hun vertoond wordende stukken te waarmerken en te onderteekenen, of indien de beklaagden weigeren de stukken te teekenen, of in 's regters tegenwoordigheid te schrijven, zal zulks in het proces-verbaal vermeld worden.

ELFDE TITEL.

Van de wijze van regtspleging jegens hen, die den eerbied schenden, aan den openbare magt verschuldigd.

289. In geval op plaatsen, waar en tijdens de Commissaris des Konings in de provincien, de leden der Provinciale en Gedeputeerde Staten, de hoofden en leden van de gemeentebesturen, mitsgaders de ambtenaren van administratieve of regterlijke policie in het openbaar eenige ambtsverrigtingen waarnemen, een of meer personen de stilte storen of teekenen van goed- of afkenring geven, of, op welke wijze ook, geraas of beweging verwekken en zij op de eerste waarschuwing zich niet dadelijk stil houden, zal hun gelast worden te vertrekken en die zich daartegen verzetten zullen verwijderd en tot na afloop van de ambtsverrigtingen in bewaring gehouden worden; de voormelde ambtenaren maken van een en ander proces-verbaal op, hetwelk aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie wordt toegezonden.

TWAALFDE TITEL.

Van de wijze, op welke in strafzaken de getuigenissen van de leden van het koninklijk geslacht zullen worden ontvangen.

290. De prinsen en prinsessen van het koninklijk geslacht zullen nimmer voor den regter-commissaris, noch ook ter teregtzitting van een hof of eene regtbank, als getuigen kunnen worden gedagvaard, ten zij de Koning, door een bijzonder besluit, tot dat einde strekkende, hoogstdezelve tot die verschijning mogt hebben gemagtigd.

291. Wanneer de getuigenis der prinsen of prinsessen vereischt mogt worden, gedurende de voorloopige instructie, zal dezelve afgenomen en in geschrift worden gesteld door den president van het geregtshof, binnen welks regtsgebied de prinsen of prinsessen zich op dat oogenblik bevinden, en zal de president zich naar hoogstderzelver paleis tot dat einde begeven.

Hij zal daarna de alzoo door hem ingewonnen verklaringen terstond toezenden aan den regter-commissaris, die met de instructie der zaak is belast.

292. Wanneer de getuigenis der prinsen of prinsessen vereischt mogt worden op eene teregtzitting, en zij tot aflegging van dezelve aldaar bij koninklijk besluit gemagtigd zijn, zal hetzelve besluit tevens de plegtigheden regelen, welke ten aanzien van hoogstdezelve moeten worden in acht genomen.

293. Wanneer de prinsen of prinsessen niet gemagtigd zijn geworden om in persoon te verschijnen, zullen hunne getuigenissen op de teregtzitting worden gelezen, op straffe van nietigheid, en het zal aan den regter geoorloofd zijn, om derzelver inhoud, naar gelang der omstandigheden, tot bewijsmiddel te doen dienen.

DERTIENDE TITEL.

Van strafvordering ter zake van strafbare feiten, aan de kennisneming van den hoogen raad in het eerste en laatste ressort onderworpen.

§ 1. *Van strafvordering ter zake van misdrijven bedoeld in art. 93 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.*

294. Behoudens het bepaalde bij de artt. 295, 296 en 297 blijven ten aanzien van de opsporing van misdrijven volgens art. 93 der Wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, aan de kennisneming van den hoogen raad in het eerste en laatste ressort onderworpen, de voorschriften van den eersten Titel van kracht.

295. De procurenr-generaal bij den hoogen raad waakt voor de rigtige opsporing van misdrijf, als in het voorgaand artikel bedoeld.

De bevelen, die hij daartoe geeft aan de officieren van justitie en de vorige ambtenaren met de opsporing van misdrijf belast, worden door dezen opgevolgd.

Op de officieren van justitie en de hulp-officieren rusten tegenover den procureur-generaal gelijke verpligtingen, als bij den eersten Titel aan de hulp-officieren tegenover den officier van justitie zijn opgelegd.

296. Wanneer de procureur-generaal kennis heeft bekomen van een misdrijf, als bij art. 294 bedoeld, doch geene voldoende gronden vindt tot dagvaarding of tot het vorderen van regtsingang, wint hij, naar omstandigheden, zelf de narigten in, die de zaak tot meer klaarheid kunnen brengen of stelt daartoe, met zoodanige vordering als hij geraden acht, de stukken in handen van den raadsheer-commissaris, op zijne vordering door den hoogen raad in raadkamer uit de leden van den raad benoemd.

297. In geval van ontdekking op heeter daad, wordt door den officier van justitie, de hulp-officieren en den regter-commissaris datgene verrigt, wat hun voor dat geval naar de gewone regelen is opgedragen.

De officier van justitie zendt de stukken, tot de zaak betrekkelijk, en de in beslag genomen voorwerpen ten spoedigste aan den procureur-generaal bij den hoogen raad.

Zoodra deze op de plaats bedoeld bij art. 43 tegenwoordig is, houdt de bemoeijing van den officier van justitie op en wordt door den procureur-generaal verrigt hetgeen bij de artt. 43 tot 53 aan den officier van justitie is opgedragen.

Zoodra ook de raadsheer-commissaris op de bedoelde plaats tegenwoordig is, wordt hetzelfde verrigt door dezen, op de vordering van den procureur-generaal.

298. Op het voorloopig onderzoek van den raadsheer-commissaris zijn de bepalingen van den tweeden Titel en de artt. 110 tot 114 van toepassing, behoudens:

dat, onverminderd de bevoegdheid van den raadsheer-commissaris tot opdragt van verhoor, overeenkomstig art. 73, in geen geval bewilliging tot dagvaarding als bij art. 75 bedoeld, wordt gevorderd.

dat, onverminderd de bevoegdheid van den raadsheer-commissaris en den procureur-generaal om zich bij huiszoeking te doen vervangen op de wijze, bedoeld bij het tweede lid van art. 112, de huiszoeking in ieder geval door hen zelven kan geschieden.

299. Zoodra de procureur-generaal voldoende aanwijzing heeft gekregen van een gepleegd misdrijf, als bij art. 294 bedoeld en van den persoon, die zich daaraan heeft schuldig gemaakt en hij het verleenen van rechtsingang noodig oordeelt, biedt hij de stukken met zijne daartoe strekkende vordering aan den hoogen raad aan.

Hij vordert daarbij, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij verwijzing der zaak naar de teregtzitting, hetzij dat de instructie der zaak worde gelast.

Op deze vordering wordt door den hoogen raad in raadkamer beslist.

300. De bepalingen van den derden Titel zijn op het onderzoek in raadkamer bij den hoogen raad van toepassing, behoudens:

1°. dat, indien de hooge raad instructie gelast, hij tevens een zijner leden tot raadsheer-commissaris benoemt, tenzij zoodanige benoeming reeds krachtens art. 296 heeft plaats gehad;

2°. dat de arresten, door den hoogen raad op de vordering tot regtsingang of na afloop der instructie gewezen, niet vatbaar zijn voor eenig beroep.

§ 2. *Van strafvordering ter zake van de ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen, vermeld bij art.* 92 *der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.*

301. De artt. 4 tot en met 19 der wet van den 22sten April 1855 (Staatsblad n°. 33) houdende regeling der verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen blijven van kracht.

Zij zijn van toepassing op alle ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen begaan door de in art. 92 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie opgenoemde personen. Al hetgeen in die artikelen voorkomt omtrent Ministers en Hoofden van Ministeriele Departementen geldt ook bij de vervolging van deze wegens andere ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen dan die zijn omschreven in de artt. 355 en 356 van het Wetboek van Strafrecht, alsmede bij de vervolging wegens ambtsmisdrijven en ambtsovertredingen begaan door alle andere in art. 92 voormeld bedoelde personen.

302. De procureur-generaal bij den hoogen raad is verpligt aan den ontvangen last onmiddellijk gevolg te geven.

Hij vordert van den hoogen raad de benoeming van een zijner leden tot raadsheer-commissaris, ten einde voorloopig onderzoek worde ingesteld.

Op dit voorloopig onderzoek is art. 298 van toepassing.

Geene vordering geschiedt tot het verleenen van

regtsingang, tot last tot instructie of tot verwijzing der zaak naar de teregtzitting. Wordt door den procureur-generaal gevangenneming of gevangenhouding noodig geoordeeld, dan beslist de hooge raad, op de vordering van den procureur-generaal, alleen omtrent de gevangenneming of gevangenhouding. Art. 116 is op deze arresten van den hoogen raad van toepassing.

Zoodra het onderzoek, in het tweede lid bedoeld, is afgeloopen, of, heeft zoodanig onderzoek geen plaats gehad, zoodra de last tot vervolging is ontvangen, wordt de verdachte van wege den procureur-generaal ter teregtzitting gedagvaard en zijn de volgende artikelen van dezen Titel van toepassing.

De dagvaarding bevat, op straffe van nietigheid, de opgave van het feit, in den last tot vervolging uitgedrukt.

§ 3. *Bepalingen aan de in de twee vorige paragraphen bedoelde gedingen gemeen.*

303. In de gevallen, waarin bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming is verleend, wordt de aangehoudene onmiddellijk, na de uitvoering van het bevel, overgebragt naar de gevangenis tot bewaring van beklaagden, ter plaatse waar de hooge raad is gevestigd.

304. Het regtsgeding in het eerste en laatste ressort bij den hoogen raad wordt gevoerd op de wijze, bij den vierden Titel voorgeschreven, behoudens:

dat de uitzondering, vervat in het vierde lid van art. 218, geldt zoo dikwijls het feit een misdrijf of overtreding oplevert, waarvan de kennisneming aan eenen anderen regter behoort, en de beklaagde de verwijzing naar dien regter niet heeft gevorderd, in welke gevallen aan de beleedigde partij, die zich, waar dit was toegelaten, in het geding heeft gevoegd, de vordering slechts tot zoodanig beloop kan worden toegewezen, als waarover de bevoegde regter gelijktijdig met de strafzaak uitspraak had kunnen doen.

305. De achtste Titel is op het regtsgeding bij verstek bij den hoogen raad van toepassing.

306. Al hetgeen in de toepasselijk verklaarde Titels voorkomt omtrent de arrondissements-regtbanken, de presidenten en de leden van of de ambtenaren van het openbaar ministerie en de griffiers bij die kollegien, is, behoudens de wijzigingen uit dezen Titel voortvloeijende, van toepassing op den hoogen raad, den president en de leden van en den procureur-generaal en den griffier bij den hoogen raad.

307. De vervolging der medeverdachten van dengene, die voor den hoogen raad te regt staat, heeft bij hetzelfde kollegie plaats.

VEERTIENDE TITEL.

Van de regeling van regtsgebied.

308. Er zal regeling van regtsgebied kunnen plaats hebben in de navolgende gevallen:

1°. Wanneer onderscheidene regterlijke kollegien of regters, aan welke bij de grondwet of andere wettelijke bepalingen regtsmagt is opgedragen, zich de kennisneming van dezelfde of van zamenhangende strafbare feiten hebben aangetrokken;

2°. Wanneer onderscheidene regterlijke kollegien of regters, door een van welke de strafzaak noodwendig behoort te worden beregt, zich hebben onbevoegd verklaard daarvan kennis te nemen.

309. De verzoeken tot regeling van regtsgebied worden gedaan bij request; zij worden alleenlijk bij memorien behandeld.

310. Op het ingekomen verzoek, met de daartoe behoorende stukken, zal de regter bevelen dat alles worde medegedeeld aan de partijen, of wel dadelijk zonder mededeeling beslissen, behoudens verzet.

311. Wanneer op het verzoek van den beklaagde, tot regeling van regtsgebied, de mededeeling aan partijen wordt bevolen, zal het bevelschrift beide de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de regterlijke ligchamen, voor welke die zaak gelijktijdig is aanhangig gemaakt, gelasten de stukken van het geding over te zenden, met bijvoeging van een met redenen bekleed advijs over het geschil wegens de bevoegdheid.

312. Wanneer de mededeeling bevolen is op het verzoek, tot regeling van regtsgebied, van een' der gemelde ambtenaren, zal het bevelschrift den andere bevelen om de stukken, en zijn met redenen bekleed advijs, over te zenden.

313. Bij het bevel van mededeeling wordt, naar mate van den afstand der plaatsen, de termijn bepaald, binnen welken de stukken en de met redenen bekleede advijzen ter griffie moeten worden ingezonden.

Dit bevel wordt, benevens afschrift van het verzoek tot regeling van regtsgebied, aan partijen beteekend en door die beteekening wordt de

eindelijke beslissing der zaak geschorst, behoudens den voortgang der instructie.

De beklaagde kan zijne middelen omtrent het regtsgebied in geschrift indienen, uiterlijk binnen den tijd van acht dagen na de beteekening van het bevel van mededeeling.

314. De zaak zal worden afgedaan op de teregtzitting, op een rapport, en na de conclusie van het openbaar ministerie te hebben gehoord.

315. Wanneer op het verzoek tot regeling van regtsgebied, dadelijk en zonder bevolene mededeeling uitspraak is gedaan, zal het vonnis van wege het openbaar ministerie worden beteekend aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij de hoven, regtbanken of regters, welke tot het geschil hebben aanleiding gegeven.

Het zal mede worden beteekend aan den beklaagde, welke daartegen in verzet zal kunnen komen binnen acht dagen.

Dit verzet schorst van regtswege het uitwijzen der zaak.

316. De beklaagde die zich niet in verzekerde bewaring bevindt, wordt niet tot het doen van verzet toegelaten, ten zij hij vóór of uiterlijk binnen acht dagen na de beteekening, woonplaats hebbe gekozen binnen de gemeente, waarin een der beide kollegien of regters, over welker bevoegdheid geschil is, zitting heeft.

Bij gebreke hiervan zal hij zich niet daarop kunnen beroepen, dat hem geene mededeeling is gedaan, waartoe de verzoeker, in dat geval, ongehonden is.

317. De hooge raad, het geregtshof, of de arrondissements-regtbank, zal tevens de uitspraak doen over alle handelingen en vonnissen, welke door den regter, aan wien de zaak onttrokken wordt, mogten gedaan of gewezen zijn.

318. De arresten of vonnissen, in zake wegens geschil van regtsgebied gewezen, zullen door geen verzet kunnen worden bestreden, wanneer er een bevel van mededeeling is vooraf gegaan en behoorlijk ten uitvoer gebragt.

319. Het arrest of vonnis gewezen, het zij na een bevel van mededeeling, het zij na gedaan verzet, zal aan de partijen in dezelfde vormen worden beteekend, als ten aanzien der beteekening van het bevel van mededeeling zijn voorgeschreven.

320. De eindvonnissen der arrondissements-regtbanken en hoven, in zake wegens geschil van regtsgebied, zijn respectievelijk vatbaar voor hooger beroep en cassatie.

VIJFTIENDE TITEL.

Van de wraking en verschooning van regters en de verzending van de zaak uit dien hoofde naar eenen anderen regter.

321. Een lid van den hoogen raad, van de geregtshoven, van de arrondissements-regtbanken of een kanton-regter, kan zoo wel door den beklaagde, als door het openbaar ministerie worden gewraakt, om de volgende redenen:

1°. Indien hij den beklaagde in bloedverwantschap of in zwagerschap bestaat tot in den vierden graad ingesloten;

2°. Indien hij persoonlijk belang bij de zaak heeft;

3°. Indien, binnen het jaar vóór de wraking, tegen den beklaagde, of tegen deszelfs echtgenoot of nabestaanden en aangehnwden in de regte linie, eene vervolging wegens misdrijf op klagte of aangifte van den gewraakten regter heeft plaats gehad;

4°. Indien de regter een schriftelijk advijs in de zaak gegeven heeft;

5°. Indien hij, hangende het geding, geschenken van iemand, die bij de zaak belang heeft, heeft ontvangen, of dezelve aan hem zijn beloofd, en hij deze belofte heeft aangenomen;

6°. Indien er een burgerlijk regtsgeding tusschen den regter, zijne vrouw, of hunne bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie, ten eenre, en den beklaagde, ter andere zijde, aanhangig is;

7°. Indien de regter is voogd, toeziende voogd, curator of toeziende curator, vermoedelijke erfgenaam of begiftigde van den beklaagde;

8°. Indien er een hooge graad van vijandschap tusschen den regter en den beklaagde bestaat;

9°. Indien er tusschen den regter en den beklaagde sedert den aanleg van het regtsgeding of binnen zes maanden vóór de wraking, hebben plaats gehad beledigingen of bedreigingen.

322. Behoudens hetgeen bij art. 328 ten aanzien van de wraking van den regter-commissaris, raadsheer-commissaris of rapporteur is bepaald, kan een regter alleen worden gewraakt ter gelegenheid der openbare teregtzitting.

323. De wraking moet mondeling of bij schriftelijke conclusie worden voorgedragen, zoodra het

onderzoek ter teregtzitting aanvang neemt. In den loop des onderzoeks is men daartoe niet meer ontvankelijk.

324. Indien de wrakende partij vermeent meer dan eene reden van wraking tegen denzelfden regter te hebben, moet zij alle te gelijk voordragen.

325. Indien zij meer dan één lid van het regterlijk kollegie wil wraken, kan zij de tweede of verdere wraking niet voordragen, vóór dat over de voorgaande is beslist.

326. De hooge raad, het geregtshof of de arrondissements-regtbank zal, na de conclusien van het openbaar ministerie, of, indien hetzelve de wrakende partij is, na deszelfs requisitoir, dadelijk over de wraking raadplegen en vervolgens ter openbare teregtzitting uitspraak doen.

Geen der leden, behalve de gewraakte regter, mag zich verschoonen aan de raadplegingen over, en de beslissing van de wraking deel te nemen.

327. Indien een kanton-regter wordt gewraakt, zal de wrakende partij eene schriftelijke akte van wraking, met redenen bekleed, aan den kanton-regter ter hand stellen.

Deze zal met het onderzoek der strafzaak niet kunnen voortgaan, en zal de voorschrevene akte, benevens zijn schriftelijk advijs, onmiddellijk aan de arrondissements-regtbank inzenden, welke op de conclusien van het openbaar ministerie uitspraak doet.

Ingeval de wraking wordt geldig verklaard, zal een der plaatsvervangers van den kanton-regter optreden.

328. In geval van wraking van eenen regter-commissaris, raadsheer-commissaris of rapporteur, wordt de akte van wraking, met redenen bekleed, door de wrakende partij ingeleverd, aan de arrondissements-regtbank, het geregtshof of den hoogen raad, bij welke de strafzaak aanhangig is, welke, na het berigt van den gewraakten te hebben ingewonnen, op requisitoir of op de conclusien van het openbaar ministerie uitspraak doet.

329. Indien een regter zich wil verschoonen om eene der redenen, in art. 321 vermeld, of op andere billijke gronden, zal hij die aan het kollegie, waartoe hij behoort voordragen. en zich aan deszelfs beslissing moeten onderwerpen.

330. Wanneer ten gevolge van geldig verklaarde wraking of van vrijwillige verschooning, de leden van een geregtshof of eene regtbank niet meer in genoegzamen getale mogten zijn om van de zaak kennis te nemen, zal dezelve naar een ander geregtshof of eene andere regtbank verzonden worden.

331. Het verzoek tot verzending zal door de belanghebbende partij worden gedaan aan den hoogen raad, wanneer de regtsvervolging plaats heeft voor een geregtshof en aan het geregtshof, wanneer de regtsvervolging plaats heeft voor eene arrondissements-regtbank, of aan de arrondissements-regtbank wanneer de wraking van den kanton-regter mogt zijn geldig verklaard, en de plaatsvervangers ontbreken of gewraakt zijn.

332. Het verzoek wordt gedaan bij reqnest, op hetwelk de hooge raad, het hof of de regtbank, na het openbaar ministerie te hebben gehoord, zal beschikken, en, indien het verzoek wordt toegestaan, den regter aanwijzen, aan welken de kennisneming wordt opgedragen.

333. De uitspraak zal door of van wege den procureur-generaal of den officier van justitie worden gebragt ter kennis van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het hof, de regtbank of het kanton-geregt, aan welke de zaak is verwezen.

Die uitspraak wordt aan den beklaagde van wege het openbaar ministerie beteekend.

334. De arresten en vonnissen, ter zake van wraking, verschooning en verzending gewezen, zijn, in geen geval, aan hooger beroep of cassatie onderworpen.

ZESTIENDE TITEL.

Van het ten uitvoer leggen van arresten en vonnissen.

335. Geen arrest of vonnis, in kracht van gewijsde gegaan, mag worden ten uitvoer gelegd, zoo lang:

1°. de termijn tot het aanteekenen van cassatie niet is verstreken;

2°. in geval van beroep in cassatie, de hooge raad niet bij eindvonnis heeft beslist.

336. Indien de termijn tot het aanteekenen van hooger beroep of van cassatie is verstreken of er door den hoogen raad uitspraak is gedaan, blijft niettemin, indien de veroordeelde dit nitdrukkelijk verlangt, de tenuitvoerlegging van het arrest of vonnis geschorst gedurende den tijd van acht dagen daarna.

337. Binnen den voorschreven termijn kan de veroordeelde een verzoekschrift om gratie, ongesloten, inleveren of doen inleveren ter griffie van

het kollegie, hetwelk de veroordeeling heeft uitgesproken

Deze inlevering heeft het gevolg, dat de ten uitvoerlegging geschorst wordt.

De griffier houdt nauwkeurige aanteekening van den dag der inlevering van zoodanig verzoekschrift; hij geeft daarvan kennis aan den ambtenaar van het openbaar ministerie met de ten uitvoerlegging van het arrest of vonnis belast, en verzendt onmiddellijk het verzoekschrift aan het departement van justitie, ten einde aan den Koning te worden ingeleverd

338. In het geval bij art. 374 voorzien, wordt de ten uitvoerlegging van het arrest of vonnis, ten aanzien van de mede veroordeelden, die zich niet in cassatie hebben voorzien, zoo zij dit uitdrukkelijk verlangen geschorst, tot na den eindelijken afloop der zaak.

339. De ten uitvoerlegging van alle arresten en vonnissen blijft van regtswege geschorst zoolang de Koning over een verzoek om gratie raadpleegt.

340. Te dien einde is de procureur-generaal bij den hoogen raad verpligt, om, zoodra een verzoek om gratie door den Koning aan den hoogen raad is ingezonden, daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den ambtenaar met de ten uitvoerlegging van het arrest of vonnis belast.

341. Indien de veroordeelde geene gratie heeft verzocht, of zijn verzoek is afgewezen, geschiedt de ten uitvoerlegging van het arrest of vonnis, zoo dra mogelijk, na verloop van den termijn bij art. 336 aangewezen.

342. De straffen van gevangenis, hechtenis, plaatsing in eene rijkswerkinrigting en openbaarmaking van de regterlijke uitspraak worden ten uitvoer gelegd op bevel van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het regterlijk kollegie of kanton-gerecht, dat de veroordeeling heeft uitgesproken.

Die ambtenaar kan daarbij de hulp inroepen van de openbare burgerlijke of gewapende magt.

343. De vervolging tot verhaal van boeten, verbeurdverklaarde voorwerpen en kosten heeft plaats in maniere als volgt:

Indien de zaak bij den hoogen raad, of bij het geregtshof is beslist, of wel bij de regtbank is aanhangig gemaakt, overeenkomstig de voorschriften van art. 141, n° 1, geschiedt de ten uitvoerlegging in naam van den ambtenaar van het openbaar ministerie, door het daartoe bevoegd bestuur.

Indien de ambtenaren, bij art. 141, n°. 2, aangeduid, het geding hebben aangelegd, geschiedt de ten uitvoerlegging ter requisitie van diezelfde ambtenaren.

344. Bij strafbare feiten, waarvan de kantonregter kennis neemt, worden de boeten, verbeurdverklaarde voorwerpen en kosten verhaald in naam van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-geregt, door den daartoe bevoegden ontvanger.

345. Indien, in de gevallen bij de wet voorzien, aan de beleedigde partij eene som tot schadevergoeding is toegelegd, geschiedt de vervolging door haar zelve.

ZEVENTIENDE TITEL.

Van het beroep in cassatie.

EERSTE AFDEELING.

Van het beroep in cassatie in het algemeen.

346. Wanneer in den loop van het regtsgeding voor het geregtshof, de arrondissements-regtbank of het kanton-geregt eenige vormen mogten zijn geschonden of nagelaten, welke bij dit Wetboek op straffe van nietigheid, zijn voorgeschreven, zal zoodanig verzuim of schending, op de vordering van den veroordeelde of van het openbaar ministerie, gronden opleveren tot vernietiging van het arrest of vonnis en van hetgeen daaraan is vooraf gegaan, te rekenen van de eerste nietige akte af.

Hetzelfde zal plaats hebben, zoo wel in de gevallen van onbevoegdheid, als in geval er nagelaten of geweigerd is uitspraak te doen, hetzij op eene of meer vorderingen van den beklaagde, hetzij op eene of meer vorderingen van het openbaar ministerie, gestrekt hebbende om gebruik te kunnen maken van eene bevoegdheid, of van een regt, hetwelk door de wet is toegekend; ofschoon ook de straf van nietigheid niet woordelijk verbonden zij aan het nalaten der formaliteit, waarvan de uitvoering gevraagd of gevorderd was.

Eindelijk wordt ook de cassatie toegelaten, zoo wel wegens verkeerde toepassing of schending der wet, als wegens overschrijding van regtsmagt.

347. In geval de beklaagde is vrijgesproken, op grond dat deszelfs schuld niet is bewezen, kan de cassatie van het vonnis of arrest, door den procureur-generaal bij den hoogen raad, alleen vervolgd worden *in het belang der wet*, zonder den vrijgesprokene te benadeelen.

348. Indien de beklaagde van alle regtsvervolging is ontslagen, op grond dat het feit noch

misdrijf, noch overtreding oplevert, kan de cassatie door het openbaar ministerie worden gevorderd, op de wijze bij de tweede afdeeling van dezen Titel voorgeschreven.

349. Indien de nietigheid berust op de veroordeeling tot eene andere straf dan die, welke bij de wet tegen het misdrijf of de overtreding is bepaald, kan de cassatie insgelijks op voorschreven wijze worden gevorderd, zoo wel door het openbaar ministerie als door den veroordeelde.

350. In het geval bij de artikels 348 en 349 voorzien, kan de beklaagde incidenteel en zonder voorafgaande aanteekening, zich in cassatie beroepen, ter zake van informaliteiten bij gelegenheid der teregtstelling begaan.

Zoodanig incidenteel verzoek wordt vooraf geinstrueerd en beslist.

Indien het vonnis of arrest te dier zake wordt vernietigd, handelt de hooge raad overeenkomstig artikel 106 van de wet op de regterlijke organisatie.

Indien daarentegen de eisch tot cassatie wordt verworpen, wordt het beroep van den procureur-generaal voortgezet en beslist.

351. Wanneer de opgelegde straf dezelfde is als die der wet welke op het misdrijf of de overtreding toepasselijk is; zal de veroordeelde de vernietiging van het arrest of vonnis niet kunnen vorderen, op grond dat er een misslag begaan is in de aanhaling van de artikelen der wet; onverminderd het regt van het openbaar ministerie om de vernietiging alleen in het belang der wet te kunnen vorderen.

352. Wanneer de hooge raad de instructie eener zaak vernietigt, zal dezelve, indien er zeer grove misslagen mogten hebben plaats gehad, bevelen dat de kosten van het vernietigd geding komen zullen ten laste van den ambtenaar welke de nietigheid begaan heeft.

353. In geenerlei strafzaken, zijn partijen ontvankelijk om in cassatie te worden toegelaten, zoo lang de gewone manier van procederen toereikend is.

TWEEDE AFDEELING.

Van de wijze van procederen in cassatie.

354. Het beroep in cassatie tegen voorbereidende gewijsden en tegen gewijsden van instructie of gelijksoortige vonnissen, in het hoogste ressort gewezen, zal niet openstaan dan na het eindvonnis; de vrijwillige voldoening aan zoodanige voorbereidende gewijsden of vonnissen kan, in geen geval, worden tegengeworpen als een grond van niet ontvankelijkheid.

De bepaling van dit artikel is niet toepasselijk op de gewijsden of vonnissen over onbevoegdheid, noch over exceptien van verjaring en van gewijsde zaak

355. De aanteekening van beroep in cassatie zal door den beklaagde of zijnen raadsman of gemagtigde, ter griffie worden gedaan, en onderteekend zoo door dengenen die de verklaring doet, als door den griffier.

Indien degene, die de verklaring doet, niet teekenen kan, zal de griffier er melding van maken.

De verklaring zal in een daartoe bestemd openbaar register kosteloos worden ingeschreven, waaruit een iegelijk geregtigd is zich uittreksels te doen geven.

356. De beklaagde zal drie dagen vrij hebben, na den dag op welken het arrest of vonnis is uitgesproken, ten einde zijne verklaring te doen. Dezelfde termijn wordt aan het openbaar ministerie toegestaan.

357. Indien het openbaar ministerie, bij het geregtshof, de arrondissements-regtbank of het kantongeregt zich van het middel van cassatie bedient, geschiedt de aanteekening op dezelfde wijze als bij het eerste en derde lid van art. 355 is voorgeschreven, en moet in dat geval die aanteekening aan den beklaagde worden kenbaar gemaakt in maniere als volgt:

Indien hij in verzekerde bewaring is, wordt de aanteekening aan dezelven, binnen drie dagen nadat dezelve heeft plaats gehad, door den griffier voorgelezen en hem daarvan afschrift gelaten.

Indien hij in vrijheid is, wordt hem de aanteekening binnen veertien dagen van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie beteekend.

Bij gebreke van de in het eerste lid bedoelde kennisgeving binnen den daarvoor gestelden termijn wordt, wanneer van wege den beklaagde op de teregtzitting daartoe verzoek gedaan wordt, uitstel verleend, met last dat de aanzegging alsnog geschiede.

358. De beklaagde zal, het zij bij het doen van zijne voornoemde aanteekening, het zij binnen de tien volgende dagen, ter griffie van het hof of van de regtbank, waar het beklaagde arrest of vonnis gewezen is, een verzoekschrift kunnen indienen, houdende zijne middelen van cassatie.

De griffier zal hem daarvan een schriftelijk bewijs geven.

359. Indien het openbaar ministerie zich in

cassatie beroept, is hetzelve op straffe van niet ontvankelijkheid verpligt om, op dezelfde wijze en binnen denzelfden termijn, als in het vorige artikel is vermeld, eene memorie ter griffie van het hof, de regtbank of het kanton-geregt in te dienen, houdende zijne middelen van cassatie.

360. Onverminderd de middelen van cassatie bij de wederzijdsche memorien vermeld, kunnen nog andere worden voorgedragen, behoudens de bevoegdheid van den hoogen raad, om aan de wederpartij, zoo daartoe gronden zijn, eenen bekwamen tijd van uitstel te verleenen

361. Binnen drie dagen na het verloopen van den termijn bij art. 358 vermeld, zal de griffier, onder inventaris, welke kosteloos wordt opgemaakt, alle de stukken van het geding overzenden aan den griffier bij den hoogen raad, die dezelve ter griffie zal nederleggen en daarvan dadelijk kennis geven aan den procureur-generaal bij den hoogen raad.

362. De beklaagde kan het verzoekschrift of de memorie, of wel de beteekende uitgifte of afschriften van het vonnis of arrest, of afschrift van zijnen eisch tot cassatie, dadelijk aan den griffier van den hoogen raad inzenden.

363. Zoodra de stukken ter griffie van den hoogen raad zijn nedergelegd, kan, zoo wel de procureur-generaal als de beklaagde, of zijn advocaat daarvan inzage nemen.

364. Nadat de stukken, gedurende den tijd van acht dagen, ter griffie hebben berust, zal de procureur-generaal dezelve onmiddellijk, tegen een bewijsschrift, ligten en aan den hoogen raad inleveren.

De president zal, bij appointement eenen rapporteur benoemen, en den dag bepalen op welken het verslag ter teregtzitting zal worden uitgebragt.

Er zullen ten minste veertien dagen moeten verloopen tusschen den dag van het gemeld appointement en den dag voor de teregtzitting bepaald.

365. Binnen tweemaal vier en twintig uren na het appointement van den president, zal de griffier de stukken aan den rapporteur moeten ter hand stellen.

366. Zoodra de president den dag heeft bepaald, geeft hij daarvan kennis aan den procureur-generaal, welke die tijdsbepaling ten minste acht dagen vóór den dag der teregtzitting aan den beklaagde doet beteekenen.

367. Op den bepaalden dag doet de rapporteur zijn verslag, hetwelk moet behelzen een summier voorstel der feiten, en de juiste aanduiding van de middelen van cassatie, indien en voor zoo ver die zijn voorgedragen.

368. Daarna zal de procureur-generaal, benevens de advokaat van den beklaagde, indien er een voor denzelven verschijnt, het woord voeren.

369. De hooge raad zal hierop in raadkamer raadplegen, en den eisch in cassatie, het zij op de aangevoerde gronden, het zij op andere gronden welke de hooge raad zelf mogt oordeelen te bestaan, ontzeggen, of het arrest of vonnis vernietigen.

In het laatste geval handelt dezelve overeenkomstig de voorschriften en onderscheidingen in de artt. 105 en 106 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie voorkomende.

Het arrest zal ter openbare teregtzitting worden uitgesproken.

370. De beklaagde, wiens veroordeeling ten gevolge van de beslissing van den hoogen raad geheel of gedeeltelijk stand houdt, wordt verwezen in de kosten op het beroep gevallen.

De kosten komen echter niet ten zijnen laste, wanneer de veroordeeling stand houdt ten gevolge van de verwerping van een beroep, ingesteld door het openbaar ministerie alleen.

De hooge raad is bevoegd de kosten van het beroep niet of slechts voor een deel ten laste van den beklaagde te brengen, indien, op het beroep van het openbaar ministerie of van den beklaagde, het vonnis of arrest in het voordeel van laatstgenoemde wordt gewijzigd of een beroep van het openbaar ministerie en van den beklaagde beide wordt verworpen.

Bij verwijzing der zaak naar denzelfden of eenen anderen regter, wordt de uitspraak omtrent de kosten voorbehouden tot de eindbeslissing.

371. De beklaagde welke in verzekerde bewaring is, en die, tengevolge van de vernietiging van het arrest of vonnis eene nieuwe teregtstelling moet ondergaan, wordt in dien staat aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie overgeleverd.

372. Wanneer een eisch tot cassatie ontzegd is, zal de partij die denzelven had gedaan, onder geen voorwendsel hoegenaamd, of op welke wijze ook, eenige verdere voorziening tot cassatie tegen hetzelfde arrest of vonnis kunnen aanwenden.

373. Het arrest, waarbij een eisch tot cassatie ontzegd is, zal binnen drie dagen, bij een eenvoudig uittreksel, door den griffier onderteekend,

en door den president gewaarmerkt, worden uitgegeven aan den procureur-generaal bij den hoogen raad, en door dezen worden verzonden aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het hof of de regtbank, welke het beklaagde arrest of vonnis heeft gewezen.

374. Indien bij het vonnis of arrest van veroordeeling meerdere medebeklaagden zijn veroordeeld, en slechts één of eenigen hunner, zich in cassatie hebben beroepen, zal, in geval van vernietiging van de uitspraak, zulks ten aanzien van allen gelden.

De beklaagde die niet in cassatie is opgekomen, kan echter, bij een nieuw arrest, tot geene zwaardere straf worden veroordeeld, dan diegene, waartoe hij bevorens verwezen was.

ACHTTIENDE TITEL.

Van de opschorting en vernietiging van arresten en vonnissen, uit hoofde van bepaalde omstandigheden.

375. De arresten of vonnissen, waarbij iemand tot straf is veroordeeld, kunnen, zelfs in het geval dat het verzoek om cassatie is afgewezen, door den hoogen raad, het zij ter requisitie van den procureur-generaal bij dat kollegie, of op een verzoekschrift van den veroordeelde, worden geschorst en zelfs vernietigd, in de drie volgende gevallen:

1°. Indien twee of meer beklaagden bij onderscheidene arresten of vonnissen als daders van hetzelfde strafbare feit zijn veroordeeld, en die arresten niet zijn overeen te brengen, maar het bewijs van onschuld van den eenen of den anderen der veroordeelden medebrengen;

2°. Indien, na de veroordeeling wegens moord, doodslag of eenig misdrijf met doodelijk gevolg, er stukken worden te berde gebragt, waaruit aanvankelijk genoegzaam blijkt dat de persoon, wiens voorondersteld dood aanleiding tot de veroordeeling heeft gegeven of bij de bepaling der straf in aanmerking is genomen, nog in leven is;

3°. Indien, na de veroordeeling van eenen beklaagde, om welk strafbaar feit ook, een of meer getuigen, welke te zijnen laste getuigenis hebben afgelegd, ter zake van meineed in dat geding, in regten worden betrokken.

376. In het geval bij n°. 1 van het vorige artikel vermeld, zal de hooge raad, na onderzoek, de beide gewijsden of vonnissen vernietigen, en de beklaagden verzenden naar een der arrondissements-regtbanken, welke van het strafbaar feit, aan de beklaagden ten laste gelegd, geene kennis hoegenaamd genomen heeft, en zulks ten einde de zaak op nieuw te onderzoeken en daarin regt te doen.

377. In het geval bij n°. 2 van art. 375 hier boven vermeld, zal de hooge raad de ten uitvoerlegging van het arrest of vonnis schorsen, en eene regtbank benoemen en magtigen, om geregtelijk onderzoek en uitspraak te doen wegens de eenzelvigheid van den persoon, en om daarna de stukken, benevens het vonnis deswege te vellen, aan den hoogen raad in te zenden, welke laatstgenoemde alsdan, naar bevind van zaken, de schorsing zal intrekken, of wel het arrest of vonnis van veroordeeling zal te niet doen, en tevens op het requisitoir van den procureur-generaal een nader onderzoek der zaak zal bevelen, voor zoo verre daartoe gronden zonden mogen zijn.

378. In het geval bij n°. 3 van art. 375 vermeld, zal de hooge raad insgelijks de tenuitvoerlegging van het arrest of vonnis van veroordeeling schorsen, tot dat over de schuld van de beklaagde getuigen zal zijn uitspraak gedaan.

Indien de getuigen worden vrijgesproken, zal de hooge raad bevelen, dat het oorspronkelijk arrest of vonnis, tegen de beklaagden gewezen, worde ten uitvoer gelegd.

Wanneer de getuigen daarentegen ter zake van meineed worden veroordeeld, zal de hooge raad het oorspronkelijk arrest of vonnis, tegen den beklaagde gewezen, vernietigen, en de zaak naar eene arrondissements-regtbank verzenden, welke noch van de oorspronkelijke zaak, noch van die, betrekkelijk tot den meineed, kennis heeft genomen.

De getuigen, die wegens meineed zijn veroordeeld, zullen in het nieuw onderzoek niet mogen gehoord worden.

379. Indien in een der gevallen bij art. 375 vermeld, na den definitieven afloop der zaak, van de onschuld van eenen persoon mogt blijken, welke reeds zijne straf heeft ondergaan, zal, op diens verzoek, de hooge raad den veroordeelde in zijne eer herstellen bij een arrest, hetwelk ten koste van den staat zal worden afgekondigd.

Indien de veroordeelde mogt zijn overleden, zal het verzoek daartoe door eenen zijner nabe-

staanden, of, bij het ontbreken derzelve, door eenen curator *ad hoc*, door den hoogen raad te benoemen, mogen gedaan worden, en zal, in dat geval, de hooge raad de nagedachtenis van den overledene ontlasten van de veroordeeling welke tegen hem was uitgesproken.

NEGENTIENDE TITEL.

Van gevangenissen.

380. De hoofden van alle gevangenissen en rijkswerkinrigtingen zijn verpligt een register te houden.

Dat register zal op de eerste en laatste bladzijde door den president van de arrondissements-regtbank geteekend en voorts op alle andere bladen door hem gewaarmerkt zijn.

381. Elk, die een bevel van voorloopige aanhouding, een bevel van gevangenneming, of een arrest of vonnis van veroordeeling ten uitvoer legt, moet bij de overlevering van den persoon aan het hoofd van het gesticht, door dezen op deszelfs registers doen inschrijven:

1°. Den voornaam, naam, het beroep en zoo mogelijk de geboorteplaats en de woonplaats van den gearresteerde;

2°. De opgave van het regterlijk kollegie of van den ambtenaar welke de aanhonding of de in gevangenisstelling heeft bevolen;

3°. De dagteekening van het bevel, vonnis of arrest;

4°. Den dag der overlevering; en

5°. Bij veroordeeling, den tijd der straf.

Deze inschrijving wordt door hem benevens het hoofd van het gesticht geteekend.

Het hoofd van het gesticht stelt hem een uittreksel uit zijn register tot zijne ontlasting ter hand.

Hij is eindelijk verpligt het bevel, vonnis of arrest aan het hoofd van het gesticht te vertoonen.

382. Geen hoofd van eene gevangenis of rijkswerkinrigting mag iemand in het gesticht innemen of houden dan uit krachte van een bevel daartoe door de bevoegde magt verleend, of van een vonnis of arrest, en zonder dat zoodanig bevel, vonnis of arrest, in voege voormeld, in zijn register is ingeschreven.

383. Op het bovengemeld register zal insgelijks door het hoofd van het gesticht, ter zijde der akte van overneming, worden aangeteekend de dag van het vertrek van den gevangene of verpleegde, alsmede het bevelschrift, arrest of vonnis, uit kracht van hetwelk hij vertrokken is.

384. Gedurende de instructie eener strafzaak is de regter-commissaris, of, in de gevallen waarin de instructie door een raadsheer-commissaris geschiedt, deze bevoegd in de gevangenis ten opzigte van den beklaagde zoodanige bevelen te geven als hij in het belang der instructie noodig acht.

Indien nogtans door den procureur-generaal of officier van justitie, of ook door den regter-commissaris of raadsheer-commissaris, noodzakelijk mogt worden geacht dat een gevangene, na den dag zijner gevangenneming, langer dan zes dagen buiten toegang behoorde te worden gehouden, zal de voortduring daarvan geen plaats mogen hebben, dan uit kracht van een bevel van den hoogen raad, van het hof, of van de regtbank.

385. De hooge raad, de hoven en de arrondissements-regtbanken zijn verpligt om de gevangenissen en rijkswerkinrigtingen van tijd tot tijd door commissarissen uit hun midden te doen bezigtigen, ten einde voor de nakoming van de voorschriften van dezen en den volgenden titel te zorgen.

Dezelfde verpligting rust op den procureur-generaal en de officieren van justitie bij die collegien.

TWINTIGSTE TITEL.

Van de middelen om de persoonlijke vrijheid te verzekeren tegen onwettige gevangenhouding of andere willekeurige handelingen.

386. Wanneer, in het geval van art. 152 van de grondwet, het politiek gezag een ingezeten des rijks mogt hebben doen arresteren, zal, onverminderd de verpligting, in zoodanig geval, aan het politiek gezag, hetwelk de aanhonding bevolen heeft, opgelegd, degene in wiens bewaring zoodanig ingezeten is overgeleverd, gehouden zijn daarvan onmiddellijk kennis te geven aan het geregtshof, mitsgaders aan de arrondissements-regtbank.

387. Indien het politiek gezag niet heeft nagekomen de verpligtingen welke bij het voornoemd artikel der grondwet zijn voorgeschreven, zal het hof of de regtbank, na verhoor van den procureur-generaal of van den officier van justitie, bevelen dat de gearresteerde worde in vrijheid gesteld

388. Indien het politiek gezag voldaan heeft aan het voorschrift van art. 152 der grondwet, zal ten aanzien van den gearresteerde gehandeld worden overeenkomstig de bepalingen van dit Wetboek.

389. Een ieder die kennis draagt dat iemand

gevangen gehouden wordt in eene plaats, die niet wettig bestemd is om tot gevangenis te dienen, is gehonden daarvan kennis te geven aan den officier van justitie bij de arrondissementsregtbank, of aan den procureur-generaal bij het geregtshof.

390. Deze ambtenaren zijn verpligt, het zij van ambtswege, het zij op daarvan bekomen berigt, zich terstond naar de plaats te begeven, en den gevangen gehouden persoon in vrijheid te doen stellen, of, zoo er eene wettige reden van aanhouding gegeven wordt, denzelven dadelijk voor den bevoegden regter te doen brengen.

Zij zullen van dat alles een behoorlijk procesverbaal opmaken.

EEN EN TWINTIGSTE TITEL.

Van het bewijs der strafbare feiten.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

391. Niemand kan wegens misdrijf of overtreding veroordeeld worden, ten zij de regter, door wettige bewijsmiddelen, de overtuiging hebbe bekomen, dat een strafbaar feit werkelijk heeft plaats gehad, en dat de beklaagde daaraan schuldig is.

Op bloote vermoedens of onvolkomen bewijs mag niemand veroordeeld worden.

392. Als wettige bewijsmiddelen worden alleen erkend:

1°. Bewijs door getuigen;

2°. Schriftelijke bescheiden;

3°. Bekentenis;

4°. Aanwijzingen.

393. Deze bewijsmiddelen kunnen, zoo wel op zich zelve afzonderlijk, als onderling vereenigd, tot daarstelling van regterlijke overtuiging dienen, voor zoo verre zij met de hierna volgende voorschriften overeenkomen.

394. Alle soort van bewijsmiddelen kan door tegenbewijs worden ontzenuwd.

395. Geenerlei bewijsmiddel zal ter veroordeeling van eenen beklaagde verpligtend zijn, wanneer de regter niet volkomen overtuigd is dat deze het hem ten laste gelegde strafbaar feit waarlijk heeft begaan of daaraan medepligtig is.

TWEEDE AFDEELING.

Van bewijs door getuigen.

396. Tot het geven van getuigenis in strafzaken zijn allen bevoegd, die daarvan niet zijn uitgesloten bij de artt. 162, 164 en 165 van dit Wetboek.

397. De afzonderlijke getuigenis van eenen enkelen getuige kan niet als wettelijk bewijs gelden.

Echter kunnen afzonderlijke en op zich zelve staande getuigenissen omtrent onderscheidene feiten, als wettelijk bewijs gelden, wanneer zij door hunnen zamenloop en hun verband strekken tot staving eener bepaalde daadzaak.

De beoordeeling hiervan wordt aan de voorzigtigheid van den regter overgelaten.

398. Iedere afgelegde getuigenis moet loopen over feiten welke de getuige zelf gehoord, gezien of ondervonden heeft, en moeten daarbij tevens uitdrukkelijk worden opgegeven de redenen van wetenschap.

Bijzondere meeningen of gissingen, bij redenering opgemaakt, zijn geene getuigenissen.

399. In de beoordeeling der waarde van de getuigenis, moet de regter bijzonder acht geven op de onderlinge overeenstemming der getuigen; op de overeenstemming der getuigenissen met hetgeen van elders aangaande de zaak en het geding bekend is; op de beweegredenen welke de getuigen kunnen hebben gehad om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen; op de levenswijze, de zeden en den stand der getuigen; en, in het algemeen, op alles wat op derzelver meerdere of mindere geloofwaardigheid invloed zonde kunnen hebben.

DERDE AFDEELING.

Van schriftelijke bescheiden.

400. De voorschriften omtrent de kracht van bewijs van openbare en bijzondere schriftelijke bescheiden in burgerlijke zaken, moeten ook ten aanzien van het bewijs in strafzaken in acht genomen worden.

401. De verklaringen, verbalen of relazen van hen, die in eenige openbare posten, ambten of bedieningen gesteld zijn, moeten, om als schriftelijke bescheiden te gelden, door hen afgelegd zijn op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, of wel daarna met eede bevestigd worden.

402. De rapporten van deskundigen, van ambtswege benoemd om over de bijzonderheden of gesteldheid eener zaak hun oordeel en hunne bevinding te verklaren, kunnen alleen dienen om tot des regters inlichting te verstrekken.

VIERDE AFDEELING.

Van bekentenis.

403. Eene bekentenis, door den beklaagde voor den regter afgelegd, dat hij het aan hem ten laste gelegde feit heeft gepleegd, en vergezeld van eene bepaalde en naauwkeurige opgave van omstandigheden welke ook, hetzij uit eene verklaring van den persoon tegen wien het feit is gepleegd, of uit andere bewijsmiddelen, bekend zijn, en daarmede overeenstemmen, kan een volledig bewijs van schuld opleveren.

404. Eene bloote bekentenis van schuld, door geenerlei in het geding bekende omstandigheden bevestigd, is nimmer genoegzaam om een wettelijk bewijs daar te stellen.

405. De herroeping eener geregtelijke bekentenis van schuld maakt dezelve niet krachteloos, ten zij die herroeping op aannemelijke redenen gegrond zij.

VIJFDE AFDEELING.

Van aanwijzingen.

406. Door aanwijzingen worden verstaan daadzaken, gebeurtenissen of omstandigheden, welker bestaan en overeenstemming, zoo onderling, als met het ten laste gelegde feit zelf, klaarblijkelijk aantoonen dat er een strafbaar feit gepleegd is, en wie hetzelve bedreven heeft.

407. Het bestaan dezer aanwijzingen kan niet anders worden bewezen dan:

1°. Door getuigen;

2°. Door schriftelijke bescheiden;

3°. Door persoonlijk onderzoek of bezigtiging, bij den regter gedaan;

4°. Door eigen erkentenis van den beklaagde, zelfs buiten het geregt gedaan.

408. De beoordeeling der kracht van bewijs welke aanwijzingen in elk bijzonder geval hebben, wordt aan de bescheidenheid des regters overgelaten. Deszelfs geweten wordt op het ernstigste belast met de inachtneming van de alleruiterste zorgvuldigheid en naauwkeurigheid in dat onderzoek.

ZESDE AFDEELING.

Van de kracht van onbeëedigde verklaringen.

409. In de gevallen waarin de wet toelaat personen te hooren die onbevoegd zijn om als getuigen op te treden, zal derzelver verklaring alleen als toelichting mogen worden aangemerkt.

De regter zal alzoo geen volkomen geloof mogen hechten aan hetgeen zoodanige onbevoegde getuigen verklaren te hebben gehoord, gezien en ondervonden, al ware zulks met redenen van wetenschap bekleed, maar hunne verklaringen alleen doen strekken om bekend te worden met en op het spoor te geraken van daadzaken, welke van elders kunnen blijken of bevestigd worden.

TWEE EN TWINTIGSTE TITEL.

Van het ophouden en te niet gaan van vervolgingen en straffen.

EERSTE AFDEELING.

Van den dood of de zinneloosheid der verdachten, beklaagden of veroordeelden.

410. De bepaling van art. 69 van het Wetboek van Strafrecht lijdt uitzondering, voor zooveel aangaat het verhaal van boete of van verbeurte van bepaalde voorwerpen in zake van landelijke, plaatselijke en andere openbare belastingen, alles volgens de bepalingen en onderscheidingen in artt. 411, 412, 413 en 414 voorkomende.

411. Indien in het geval van het vorige artikel, het geding nog niet aanhangig is gemaakt, wordt hetzelve, voor zoo veel die boeten en verbeurdverklaringen betreft, door de ambtenaren bij artikel 141, n°. 2, vermeld, of door het openbaar ministerie, tegen de erfgenamen van den dader of diens vertegenwoordigers aangelegd en vervolgd, bij denzelfden regter en op dezelfde wijze, als tegen den overledene zoude hebben plaats gehad, indien deze alleen boete of verbeurdverklaring, of beiden, zoude hebben beloopen.

412. Indien de vervolging reeds vóór het overlijden van den dader was aangevangen, zal zij tegen de erfgenamen of vertegenwoordigers worden voortgezet, door eene dagvaarding in den vorm en binnen de termijnen in burgerlijke zaken voorgeschreven, strekkende ten einde het regtsgeding te hervatten, en, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering op dat stuk, volgens de laatste gedingstukken, voort te zetten op de wijze als in strafzaken van dien aard gebruikelijk is.

413. Indien de strafzaak reeds in het hoogste ressort is beslist, doch de termijn tot cassatie nog niet is verloopen, of een beroep in cassatie aanhangig is, wordt op dezelfde wijze gehandeld als in het vorige artikel is voorgeschreven.

414. Indien in de gevallen bij de twee vorige

artikelen voorzien, de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene belang hebben bij de afdoening van het geding, kunnen zij hetzelve hervatten, door middel van eene verklaring aan den ambtenaar, welke de vordering heeft ingesteld, beteekend; en zal in dat geval de zaak tot het uiteinde worden voortgezet volgens de laatste gedingstukken, overeenkomstig het bepaalde bij art. 412.

Indien het geding vóór het overlijden van den dader nog niet was aangevangen, kunnen de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene als aanleggers optreden, wanneer eenig voorwerp mogt zijn in beslag genomen.

415. Indien een persoon na het plegen der daad, welke tot strafvordering kan aanleiding geven, is krankzinnig geworden, en die staat wordt erkend door den regter welke van het strafbaar feit moet kennis nemen, wordt de strafvordering geschorst tot na het herstel van den beklaagde; alles behoudens de bepalingen en onderscheidingen in art. 416 en 417 voorkomende.

416. De vordering tot boete en verbeurdverklaring, bij art. 410 vermeld, kan, indien de beklaagde is onder curatele gesteld, tegen den curator, of anderzins tegen eenen curator *ad hoc* worden aangevangen of voortgezet, op dezelfde wijze, als bij vorenstaande artikelen, ten aanzien van erfgenamen of vertegenwoordigers van eenen overledene, is voorgeschreven.

417. De curator heeft, van zijne zijde, dezelfde bevoegdheid tot het aanvangen of doen voortzetten van het geding, als bij het tweede lid van art. 414 aan de erfgenamen of vertegenwoordigers is toegekend.

418. Indien in de gevallen bij art. 410 vermeld de dader is overleden, nadat de veroordeeling tot straf kracht van gewijsde heeft bekomen, worden alle boeten en verbeurdverklaringen, mitsgaders de kosten, op de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene verhaald.

Bij krankzinnigheid wordt in dat geval tegen den curator gehandeld, onverminderd de uitvoering der andere straffen tegen den veroordeelde, zoodra hij hersteld is.

TWEEDE AFDEELING.

Van verjaring.

419. De ambtenaren van het openbaar ministerie en de regters geven ambtshalve acht op de verjaring, al ware het dat zij niet door de beklaagden wordt ingeroepen.

—

18 *April* 1886. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Itzig, ook genaamd Isidor Seelig. S. 81.

Hubert Wilhelm Jacob Werners. S. 82.

Ernst Moritz Geisenhainer. S. 83.

—

18 *April* 1886. WET, tot wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 84.

Bij deze wet worden de volgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 67 met *f* 25,000. *Art.* 113 met *f* 12,000. *Art.* 169 met *f* 80.

b. verminderd:

Art. 80 met *f* 25,000. *Art.* 131 met *f* 12,000. *Art.* 161 met *f* 80.

—

18 *April* 1886. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 85.

Bij deze wet worden de volgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 37 met *f* 44,742. *Art.* 54 met *f* 15,400. *Art.* 144 met *f* 21,000.

b. toegevoegd:

Art. 110 *bis.* Schadevergoeding, interessen en kosten ten gevolge van het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, dd 1 Mei 1885, in zake den bouw van het nieuwe Departement van Justitie . . . . . *f* 32,989.44°.

Art. 110 *ter.* Belooning van den architect G. H. PETERS, boven zijne jaarwedde als ambtenaar, voor zijne diensten bij den bouw van het nieuwe Departement van Justitie, in de jaren 1876 tot en met 1883, na aftrek van de reeds genoten *f* 3000 . . . . . *f* 9000

Art. 158 *bis.* Inrichting van gebouwen achter de Kloosterkerk te *'s Gravenhage*, tot herstellingswerkplaats, magazijn en toebehooren *f* 21,329.

c. verminderd:

Art. 28 met *f* 30,000. *Art.* 30 met *f* 12,000. *Art.* 46 met *f* 11,000. *Art.* 47 met *f* 7,000. *Art.* 53 met *f* 42,131.44°. *Art.* 143 met *f* 21,000. *Art.* 158 met *f* 21,329.

—

18 *April* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de verbetering van het bovenpand der *Drentsche hoofdvaart*. S. 86.

19 *April* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een kanaal van *Amsterdam* naar de *Merwede*, gedeelte tusschen *Nigtevecht* en de sluis bewesten *Utrecht*. S. 87.

—

19 *April* 1886. WET, betrekkelijk het toestaan van kredieten ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1886, ter voldoening van tot de afgesloten dienstjaren 1878 tot en met 1884 behoorende onverevende vorderingen. S. 88.

Bij deze wet worden ter voldoening van de vorderingen betreffende de begrootingen van *Nederlandsch-Indië* over de jaren 1878 tot en met 1884, op de bij deze wet gevoegde zeven staten vermeld en niet vóór de afsluiting der betrokken diensten verevend, opnieuw kredieten toegestaan tot een bedrag, voor zooveel den dienst van 1878 betreft van *f* 237.62, van 1879 van *f* 1,294.94^{5}, van 1880 van *f* 394.09^{8}, van 1881 van *f* 1,560.53, van 1882 van *f* 3,886.31, van 1883 van *f* 6,052.88, van 1884 van *f* 1,581.11, te bestrijden uit de sommen voor onvoorziene uitgaven, toegestaan bij de onderafdeelingen van het Iste en IIde hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor 1886.

—

19 *April* 1886. WETTEN, houdende naturalisatie van

Heinrich Joseph Kleingerdes. S. 89.

Friedrich Wilhelm Hubert Gummersbach. S. 90.

Rudolph Carl Friederich Johann Leopold Sigismund Holzschuher von Harrlach. S. 91.

—

19 *April* 1886. WET, tot wijziging der wet houdende „bepalingen regelende het in werking treden van het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht en den overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, alsmede om overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en het nieuwe wetboek". S. 92.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86 n°. 143, 1—4.
Handel. idem 1885/86 *bladz.* 1561, 1568.
Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 332, 335.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 50 der wet houdende „bepalingen regelende het in werking treden van het bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) vastgestelde Wetboek van Strafrecht en den overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, alsmede om overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en het nieuwe Wetboek", te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 50 van voormelde wet wordt gelezen:

„Deze wet treedt in werking op den 1sten September 1886."

2. Deze wet treedt in werking op den dag, waarop zij in het *Staatsblad* wordt afgekondigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) V. KARNEBEEK.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.
De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.
De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.
De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Mei* 1886.)

—

19 *April* 1886. WET, tot verandering der grens tusschen de gemeenten *Hengelo* en *Weerselo*. S. 93.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is in de grens tusschen de gemeenten *Hengelo* en *Weerselo* verandering te brengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten *Hengelo* en *Weerselo* wordt veranderd als volgt:

Van het punt, waar de noordwestelijke boord van de noordwestelijke sloot langs den spoorweg *Almelo-Salzbergen* de bestaande grens tusschen de gemeenten *Hengelo* en *Weerselo* ontmoet, zijnde aan den zuidelijken hoek van het perceel sectie M, n°. 1873, loopt de grens in noordoostelijke richting langs den noordwestelijken boord van genoemde spoorwegsloot tot aan het in zuidelijke richting verlengde van de meest westelijke scheiding van perceel M, n°. 1865. Verder noordwaarts langs dat verlengde tot aan den zuidwestelijken hoek van laatstgenoemd perceel. Vervolgens loopt

de nieuwe gemeentegrens eerst in noordelijke, dan in oostelijke en vervolgens weder in noordelijke richting langs de scheiding tusschen de perceelen sectie M, n°. 1865 eenerzijds, en nommers 617 en 615 anderzijds, tot aan het punt waar de noordelijke grens van perceel sectie M, n°. 615 gesneden wordt door het in zuidelijke richting verlengde der westelijke grens van perceel sectie M, n°. 566, vervolgens noordoostwaarts langs dit verlengde tot aan den zuidwestelijken hoek van perceel sectie M, n°. 566. Van daar in oostelijke richting langs de zuidzijde der perceelen sectie M, n°s. 566 en 565, tot aan den zuidoostelijken hoek van laatstgenoemd perceel, vervolgens in noordelijke richting langs de oostzijde en daarop in westelijke richting langs de noordzijde van dit perceel tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel sectie M, n°. 1647, daarna in noordelijke richting langs de oostelijke en vervolgens in westelijke richting langs de noordelijke grens van genoemd perceel 1647, tot aan den zuidwestelijken hoek van perceel sectie M, n°. 526. Van dit punt in noordelijke richting langs de westzijde der perceelen sectie M, n°s. 526 en 525, naar den noordwestelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Van hier in noordwestelijke richting langs het verlengde der noordoostelijke grens van perceel sectie M, n°. 525 tot waar dit verlengde de westelijke grens ontmoet van perceel sectie M, n°. 2009.

Van dit punt noordwaarts langs de westelijke grens der perceelen sectie M, n°. 2009, 2025, 2021 en 2020 tot aan den noordwestelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Van hier langs het in noordelijke richting verlengde der westelijke scheiding van perceel sectie M, n°. 2020, den straatweg tusschen *Hengelo* en *Oldenzaal* overstekende, ontmoet de nieuwe gemeentegrens de zuidoostelijke scheiding van perceel sectie L, n°. 2402, loopt dan in noordoostelijke richting langs de zuidoostzijden der perceelen sectie L, nommers 2402, 2403 en 2742 tot aan den oostelijken hoek van laatstgenoemd perceel, en steekt, in dezelfde richting voortgaande, den daar aanwezigen weg over, tot aan den meest zuidelijken hoek van perceel sectie L, n°. 1848. Van dit punt noordwestwaarts langs de zuidwestelijke scheiding van gemeld perceel en vervolgens in dezelfde richting den weg overstekende tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel sectie L, n°. 1847, volgt de nieuwe gemeentegrens eerst in noordwestelijke en daarna in meer westelijke richting, de zuidzijde van perceel n°. 1847 tot aan den zuidwestelijken hoek van dit perceel, steekt in westelijke richting den daar aanwezigen dwarsweg over naar den zuidoostelijken hoek van perceel sectie L, n°. 1871. Van dit punt in westelijke en vervolgens in noordwestelijke richting de grenzen volgende tusschen den weg eenerzijds en de perceelen sectie L, n°s. 1871, 1874 en 1877 anderzijds tot aan den westelijken hoek van laatstgenoemd perceel, vervolgens in noordwestelijke richting den weg overstekende naar den zuidelijken hoek van perceel sectie L, n°. 1878, en in dezelfde richting de zuidwestzijden volgende van de perceelen sectie L, n°s. 1878, 1879, 1897, 2567 en 2566 tot aan den westelijken hoek van perceel n°. 2567, steekt de nieuwe gemeentegrens, steeds in dezelfde richting voortgaande, den weg over naar den zuidelijken hoek van perceel sectie K, n°. 2595, en volgt in noordwestelijke richting de zuidwestzijde, vervolgens in noordelijke richting de westzijde van dit perceel tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel sectie K, n°. 1611.

Van dien hoek in noordelijke richting de oostelijke scheiding van perceel sectie K, n°. 1611 volgende en langs het verlengde van die scheiding, de waterleiding ten noorden van laatstgenoemd perceel overstekende, volgt de grens in westelijke richting de noordzijde van die waterleiding tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel sectie K, n°. 415. Van daar in noordelijke richting langs de oostelijke scheiding van de perceelen sectie K, n°. 415 en 414, tot aan den noordoostelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Van dit punt loopt de grens in noordwestelijke richting langs de noordelijke scheiding van de perceelen sectie K, n°s. 414, 413, 412, 411, 410, 409, 408, 407, 406, 405, 404, 403, 402, 400, 399, 398, 397, 395, 394, 393 en 2729 tot waar de noordelijke scheiding van laatstgenoemd perceel de oostelijke scheiding van perceel sectie K, n°. 2727 ontmoet. Van daar eerst in noordelijke richting langs de oostelijke scheiding en vervolgens in noordwestelijke richting langs de noordelijke scheiding van laatstgenoemd perceel tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel sectie K, n°. 2734. Van dat punt in noordelijke richting langs de oostelijke scheiding van laatstgenoemd perceel en vervolgens in noordwestelijke richting langs de noordelijke scheiding van de perceelen sectie K, n°s. 2734, 2735, 2738 en 2739 den noordwestelijken hoek van

laatstgenoemd perceel ombuigende en in zuidelijke richting de westelijke grens van dat perceel volgende tot aan den zuidwestelijken hoek van hetzelfde perceel sectie K, nº. 2739. Van daar in noordwestelijke richting de noordelijke scheiding van perceel sectie K, nº. 2724, in hare ombuigingen volgende tot aan den noordwestelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Vervolgens in noordwestelijke richting langs de noordelijke scheiding van perceel sectie K, nº. 2722, tot aan den steen, gelegen op den noordwestelijken hoek van laatstgenoemd perceel, waar de nieuwe gemeentegrens de bestaande ontmoet.

Al de hierboven genoemde perceelen zijn gelegen in de gemeente *Weerselo*.

2. Het aan de gemeente *Hengelo* toegevoegd grondgebied gaat den 1sten Mei 1886 tot haar over.

3. De gemeentelijke openbare werken en inrichtingen, gelegen op het grondgebied, hetwelk bij *Hengelo* wordt gevoegd, gaan op den in art. 2 genoemden dag tot die gemeente over.

4. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend betreffende de perceelen, welke naar de gemeente *Hengelo* overgaan, worden aan deze uitgekeerd.

Het bestuur dezer gemeente heeft te allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van het archief der gemeente *Weerselo* en uit dit archief afschriften of uittreksels op gemeene kosten te vorderen.

5. De gemeente-opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1886 worden, voor zooveel het naar *Hengelo* overgaand grondgebied betreft, geheven ten behoeve der gemeente *Weerselo*.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten worden, voor zooveel het naar de gemeente *Hengelo* overgaand grondgebied betreft, $\frac{6}{12}$ uitgekeerd aan laatstgemelde gemeente.

6. De som bedoeld in art. 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 169) wordt, te beginnen met het jaar 1887, voor zooveel de gemeente *Hengelo* betreft, vermeerderd en voor zoover de gemeente *Weerselo* betreft, verminderd met vier vijfde gedeelten van de zuivere opbrengst der hoofdsom en Rijksopcenten van de belasting op het personeel, gemiddeld over de belastingjaren 1882—1883, 1883—1884 en 1884—1885 geheven op het naar *Hengelo* overgaand grondgebied.

7. De ingezetenen, gevestigd op het naar *Hengelo* overgaand grondgebied, worden voor het opmaken der kiezerslijsten en voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van 1 Mei 1886 af als ingezetenen dier gemeente beschouwd.

8. De ingezetenen, gevestigd op het van de gemeente *Weerselo* naar de gemeente *Hengelo* overgaand grondgebied, die geplaatst zijn op de in *Weerselo* opgemaakte kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, worden op 1 Mei 1886 door het bestuur der gemeente *Weerselo* van die lijsten geschrapt.

Dit bestuur zendt tevens op voormelden dag een uittreksel der kiezerslijsten, de bedoelde personen betreffende, aan het bestuur der gemeente *Hengelo*, welk bestuur deze personen zoo spoedig mogelijk plaatst op de kiezerslijsten zijner gemeente tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad. De burgemeester van *Hengelo* doet een uittreksel der aldus aangevulde kiezerslijsten, voor zooveel zij bedoelde personen betreffen, aanplakken en op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen, en zorgt, dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Met den dag dezer kennisgeving zijn en blijven deze lijsten van kracht, behoudens de wijzigingen daarin tengevolge van rechterlijke uitspraken of herziening te brengen.

9. Degene der in de beide vorige artikelen bedoelde ingezetenen, die bij het in werking treden dezer wet voor de eerstvolgende lichting der nationale militie zijn ingeschreven, worden overgeschreven op de registers der gemeente *Hengelo*.

Gelijke overschrijving geschiedt ten aanzien van de ingezetenen die tot de schutterij behooren.

10. Het grondgebied, dat van de gemeente *Weerselo* naar de gemeente *Hengelo* overgaat, behoort tot het kanton *Enschedé*.

De tijdens de invoering dezer wet bij het kantongerecht te *Almelo* aanhangige rechtsgedingen, die volgens de voorgaande alinea tot de bevoegdheid van den kantonrechter te *Enschedé* zouden behooren, worden niettemin behandeld en afgedaan bij het kantongerecht waarbij zij aanhangig zijn gemaakt.

11. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 25 *April* 1886.)

19 *April* 1886. MISSIVE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende de wijze van storting der opbrengst van den verkoop van gezonken vaartuigen.

Volgens art. 7 der wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151), moet bij verkoop van eenig gezonken vaartuig door den burgemeester de opbrengst van den verkoop of een gedeelte er van worden gestort in 's Rijks schatkist, wanneer de opruiming heeft plaats gehad in een onder beheer van het Rijk staand water.

Ik heb de eer U te verzoeken aan de burgemeesters, die zulks aangaat, in Uwe provincie mede te deelen, dat de gelden, van zoodanigen verkoop afkomstig, voortaan uitsluitend bij den betrokken betaalmeester moeten worden gestort.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

20 *April* 1886. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Ludewig Bendix Iwersen. S. 94.
Joannes Baptista Augustinus De Schutter. S. 95.
Petrus Verhaert. S. 96.
Franz Konert. S. 97.
Johannis Francis van Duuren. S. 98.
Carl Gustav Heidemann. S. 99.

—

22 *April* 1886. BESLUIT, houdende handhaving van het besluit van Ged. Staten van Noordbrabant, waarbij goedkeuring werd onthouden aan de begrooting der gemeente Waspik voor 1886, op grond dat daarop niet in ontvang was uitgetrokken de gecontracteerde bijdrage van belanghebbenden voor het onderhoud van het post- en telegraafkantoor.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door den raad der gemeente Waspik ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 7 Januari 1886, n°. 68, tot onthouding van hunne goedkeuring aan de begrooting dier gemeente voor 1886.

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 April 1886, n°. 17;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 April 1886, n°. 1724, afd. B. B.;

Overwegende, dat op 22 December 1880, ten overstaan van den notaris B. A. MIDDELKOOP te Capelle, tusschen de gemeente Waspik eenerzijds en elf ingezetenen anderzijds, eene overeenkomst is gesloten, waarbij deze zich hebben verbonden gene gedurende 25 achtereenvolgende jaren te zullen vrijwaren voor het jaarlijksch nadeelig slot van ontvangsten en uitgaven, dat voor haar zoude kunnen ontstaan ten gevolge van den bouw van een vereenigd post- en telegraafkantoor;

dat uit krachte dezer verbintenis de waarborggevers verplicht zijn te betalen: *a.* de kosten van onderhoud van het gebouw, *b.* hetgeen te kort komt aan de som, die als opbrengst van het kantoor door de gemeente aan het Rijk is gewaarborgd; terwijl de rente van het oprichtingskapitaal wordt gedekt door de huur van de Directeurswoning;

dat op de begrooting der gemeente Waspik voor 1886 onder de uitgaven (Hoofdstuk VII, art 23) een post van *f* 100 is gebracht voor uitkeering aan het Rijk, wegens tekort op de gewaarborgde opbrengst van het post- en telegraafkantoor en onder de inkomsten (Hoofdstuk IV, art. 12) een post van gelijk bedrag als teruggaaf van bedoeld tekort;

dat echter, wat de onderhoudskosten van het post- en telegraafkantoor betreft, daarvoor wel onder de uitgaven (Hoofdstuk IV, art 6 *b*), eene som van *f* 200 is uitgetrokken, maar onder de inkomsten geen post is opgenomen voor terugbetaling van deze uitgaaf aan de gemeente;

dat de gemeenteraad deswege geen post onder de inkomsten had opgenomen, omdat (zooals in de Memorie van Toelichting wordt gezegd) na de oprichting van het post- en telegraafkantoor gebleken is, dat deze inrichting te zeer ten algemeenen nutte strekt om geheel door enkele ingezetenen te worden bekostigd;

dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, bij besluit van 7 Januari 1886, hunne goedkeuring aan de begrooting hebben onthouden en daarbij hebben overwogen, dat de gemeente het recht had van de garantie-gevers de kosten van onderhoud van het post- en telegraafkantoor terug te vorderen; dat die vordering niet kon worden vervreemd of prijs gegeven, dan krachtens een besluit, ingevolge art. 194 *c* der gemeentewet door Gedeputeerde Staten goedgekeurd; dat zoodanig besluit tot dusverre niet was genomen, dat, nu op de begrooting van uitgaven voor bedoelde onderhoudskosten een bedrag van *f* 200 was uitgetrokken, onder de inkomsten eene gelijke som wegens terugbetaling daarvan had moeten zijn opgenomen, en de begrooting van inkomsten derhalve niet,

overeenkomstig art. 204 der gemeentewet, alle ontvangsten der gemeente vermeldt;

dat de gemeenteraad van dit besluit zich bij Ons in beroep heeft begeven en in zijn op 31 Januari 1886 bij Ons Kabinet ingekomen adres aanvoert, dat, zijns inziens, genoemd art 194 *c* niet toepasselijk is op het besluit, waarbij de gemeente het onderhoud van het post- en telegraafkantoor heeft overgenomen, aangezien voor de overeenkomst van vrijwaring ook niet de goedkeuring van Gedeputeerde Staten is gevorderd; dat de gemeenteraad, overtuigd van het groote nut, hetwelk het post- en telegraafkantoor voor het algemeen heeft, het zeer onbillijk acht, dat alle kosten, welke op een dergelijke inrichting vallen, door slechts enkele ingezetenen zouden moeten worden gedragen, en hij daarom, de aanvulling van het tekort op de gewaarborgde opbrengst ten laste van de garantie-gevers latende, de onderhoudskosten voor rekening van de gemeente gebracht heeft;

Overwegende, dat uit de overeenkomst, den 22 December 1880 tusschen de gemeente Waspik en eenige ingezetenen aangegaan, voor eerstgemelde tegenover laatstbedoelden eene vordering voortvloeit, niet alleen tot jaarlijksche bijbetaling van hetgeen tekortkomt aan de som, die als opbrengst van het post- en telegraafkantoor door de gemeente aan het Rijk is gewaarborgd, maar ook tot jaarlijksche vergoeding van de kosten voor het onderboud van dit kantoor gemaakt en dat deze vordering nog deugdelijk bestond toen op 28 October 1885. de begrooting der inkomsten en uitgaven van de gemeente Waspik voor 1886 werd vastgesteld;

dat nu wel de raad der gemeente Waspik bij het vaststellen dier begrooting besloten heeft, de onderhoudskosten van het post- en telegraafkantoor voor rekening der gemeente te nemen, en daarna bij besluit van 21 November 1885 met 4 tegen 3 stemmen in beginsel heeft aangenomen de te dezer zake verkregen rechten prijs te geven;

dat echter onder 4 leden, die tot het nemen van dit besluit hebben medegewerkt, zich 3 bevonden, die als garantiegevers bij de zaak belang hadden;

dat afgescheiden van de vraag, of het besluit van 21 November 1885 derhalve niet in strijd met art. 46 der gemeentewet is genomen, en van de vraag, of, zoo dat besluit al wettig ware, het niet, als zijnde het vervreemden eener vordering en als vallende onder de toepassing van art. 194 *c* der gemeentewet, afzonderlijk aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten had moeten zijn onderworpen, in ieder geval de overeenkomst van den 22 September 1880 noch geheel noch ten deele kan worden herroepen, enkel door het nemen van een besluit als op 21 November 1885 is geschied, en alzoo de uit die overeenkomst voortvloeiende verbintenis wettig alsnog bestaat en de gemeente alsnog eene vordering heeft, die haar eene bepaalde inkomst verzekert;

dat mitsdien door Gedeputeerde Staten te recht is geoordeeld, dat de begrooting niet voor goedkeuring vatbaar is, omdat zij niet, overeenkomstig art 204 der gemeentewet, onder de inkomsten alle ontvangsten, van welken aard ook, vermeldt;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, van 7 Januari 1886, n°. 68, het daartegen door appellant ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 22 April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get*) HEEMSKERK.

—

26 *April* 1886. BESLUIT, tot nadere vaststelling van de sterkte, samenstelling en indeeling der dienstdoende schutterij te *Rotterdam*. S. 100.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 April 1886, n°. 488, afdeeling Militie en Schutterijen;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 April 1886, n°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 22 April 1886, n°. 609, afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat, wegens de belangrijke uitbreiding van grondgebied en bevolking van *Rotterdam*, als gevolg der wet van 4 December 1885 (*Staatsblad* n°. 202), tot vereeniging van *Rotterdam* en *Delfshaven*, nadere regeling noodig is

van de sterkte, samenstelling en indeeling der dienstdoende schutterij van *Rotterdam;*

Gezien art. 23 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17), alsmede Onze besluiten van 17 en 28 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 9 en 33);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. de sterkte, samenstelling en indeeling van de dienstdoende schutterij der gemeente *Rotterdam* vast te stellen gelijk is aangeduid op den bij dit besluit behoorenden staat, die geacht wordt daarmede één geheel uit te maken;

2°. te bepalen, dat de dienstdoende schutterij van *Rotterdam* voor den dienst der Infanterie bestemd is.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 26sten April 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Mei* 1886.)

STAAT, *aanduidende de sterkte, samenstelling en indeeling van de dienstdoende schutterij te Rotterdam.*

Aantal zielen volgens de uitkomsten der zesde tienjarige volkstelling.	Sterkte der schutterij volgens de 1ste zinsnede van art. 23 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* nº. 17).	Getal der			STAF.																	Getal der officieren, onderofficieren, korporaals en tamboers of hoornblazers bij elke compagnie.								*Aanmerkingen.*
		Regimenten.	Bataljons.	Compagnieën.	Kolonel.	Luitenant-kolonel.	Majoor.	Kapitein-adjudant.	Kapitein-kwartiermeester.	1ste luitenant-adjudant.	1ste of 2de luitenant-kwartiermeester.	Officier van gezondheid 1ste klasse.	Officier van gezondheid 2de klasse.	Adjudant-onderofficier-vaandeldrager.	Adjudant-onderofficier.	Kapelmeester.	Onderkapelmeester.	Muzikanten.	Sergeant-tamboer.	Korporaal-tamboer.	Sergeant-geweermaker.	Officieren.			Onderofficieren.					
																						Kapitein.	1ste luitenant.	2de luitenant.	Sergeant-majoor.	Sergeant.	Fourier.	Korporaal.	Tamboer of hoornblazer.	
159,527	3,190	1	4	16	1	1	4	1	1	4	4	1	4	1	4	1	1	50	1	4	1	1	1	2	1	6	1	8	2	In de sterkte, in de 2de kolom vermeld, tellen niet mede zij die, niet door de wet tot den dienst geroepen, vrijwillig bij de schutterij dienen, daaronder begrepen zij, die ingevolge art. 23 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* nº. 17) naar de reserve zijn overgegaan, ook dan wanneer zij niet verlangd hebben in tijd van vrede van het dragen van wapenen of van andere schutterlijke diensten verschoond te blijven, en zij die, ofschoon recht op finaal ontslag verkregen hebbende, geen gebruik hebben gemaakt van de hun bij de 2de zinsnede van art. 25 dier wet gegeven bevoegdheid.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 26 April 1886 (*Staatsblad* nº. 100).

Mij bekend,

De Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, (*geteekend*) HEEMSKERK.

28 *April* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de naleving der wet op het zegel, met betrekking tot beschikkingen enz. voortvloeiende uit de wet tot regeling van den kleinhandel in sterken drank.

Mijn ambtgenoot van Financiën bericht mij, dat bij het verleenen van vergunningen tot verkoop van sterken drank in het klein, de zegelwet door onderscheidene gemeentebesturen niet naar behooren wordt toegepast.

Ik heb daarom de eer Uw collegie te verzoeken het navolgende ter kennis van de verschillende gemeentebesturen te brengen.

De aan de belanghebbenden *in originali of in afschrift uitgereikt wordende schriftelijke* niet geheel afwijzende *beschikkingen* op verzoekschriften om vergunning, bedoeld in art. 5 der wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 97) zooals die bij latere wetten gewijzigd is, en de in art. 13 dier wet bedoelde *afschriften der vergunningen* moeten ingevolge de artt. 12 en 13 der wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) op verbeurte eener boete van *f* 25 gezegeld zijn naar de oppervlakte van het papier, tot een minimum bedrag van 50 cent in hoofdsom.

De *quitantien voor het vergunningsrecht*, betaald overeenkomstig het tweede lid van art. 7 van eerstvermelde wet, behooren ingevolge diezelfde wetsartikels en art. 1, 2e alinéa, der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) op verbeurte van gelijke boete te worden gezegeld, indien het recht meer dan *f* 20 bedraagt. Die quitantien mogen dan niet op het afschrift der vergunning worden gesteld en moeten geschreven worden op papier, dat naar zijne oppervlakte gezegeld is, (minimum recht 15 cent in hoofdsom).

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

5 *Mei* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 26 Februari 1885 te *Berlijn* onderteekende Algemeene Congo-Akte. S. 101.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 26 Februari 1885 te *Berlijn* onderteekende Algemeene Congo-Akte, van welke Akte de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

ALGEMEENE AKTE DER CONFERENTIE VAN BERLIJN.

In naam van God den Almachtige,

Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.; Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme, enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje; de President der Vereenigde Staten van Amerika; de President der Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz., enz., enz.; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, enz., enz., en Zijne Majesteit de Keizer van Turkije;

Voornemens in een geest van wederzijdsche goede verstandhouding de meest gunstige voorwaarden te regelen voor de ontwikkeling van den handel en de beschaving in zekere streken van Afrika, en aan alle volken de voordeelen te verzekeren der vrije scheepvaart op de twee voornaamste Afrikaansche stroomen, die in den Atlantischen Oceaan uitloopen; anderzijds wenschende de misverstanden en geschillen te voorkomen, welke, in de toekomst, de nieuwe inbezitnemingen op de kusten van Afrika zouden kunnen te weeg brengen en te gelijker tijd bezorgd voor de middelen om het zedelijk en stoffelijk welzijn der inlandsche bevolking te vermeerderen, hebben besloten, op de uitnoodiging die Hun door de Keizerlijke Regeering van Duitschland in overeenstemming met de Regeering der Fransche Republiek, is gedaan, te dien einde eene Conferentie te Berlijn te vereenigen, en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.:

den heer FREDERIK PHILIP Jonkheer VAN DER HOEVEN, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen:

den heer OTTO Prins VAN BISMARCK, Hoogst-Deszelfs Voorzitter van den Ministerraad van Pruissen, Rijkskanselier;

den heer PAUL Graaf VAN HATZVELDT, Hoogst-Deszelfs Minister van Staat en Staats-Secretaris van het Departement van Buitenlandsche Zaken;

den heer AUGUST BUSCH, Hoogst-Deszelfs Werkelijken Geheim-Gezantschapsraad en Onder-Staats-Secretaris aan het Departement van Buitenlandsche Zaken; en

den heer HENDRIK VAN KUSSEROW, Hoogst-Deszelfs Geheim-Gezantschapsraad aan het Departement van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme enz. en Apostolisch Koning van Hongarije:

den heer EMERIC Graaf SZÉCHÉNYI VAN SÁRVÁRI FELSÖ-VIDÉK, Kamerheer en Werkelijk Geheimraad, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

den heer GABRIEL AUGUST Graaf VAN DER STRATEN PONTHOZ, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen; en

den heer AUGUST Baron LAMBERMONT, Minister van Staat, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken:

den heer ÉMILE DE VIND, Kamerheer, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje:

Don FRANSISCO MERRY Y COLOM Graaf VAN BENOMAR, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

De President der Vereenigde Staten van Amerika:

den heer JOHANNES A. KASSON, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister der Vereenigde Staten van Amerika bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen; en

den heer HENDRIK S. SANFORD, Oud-Minister;

de President der Fransche Republiek:

den heer ALPHONSE Baron VAN COURCEL, Buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van Frankrijk bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië:

Sir EDUARD BOUDEWIJN MALET, Hoogst-Derzelver Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Koning van Italie:

den heer EDUARD Graaf VAN LAUNAY, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz., enz., enz.:

den heer DA SERRA GOMES, Markies VAN PENAFIEL, Pair van het Koninkrijk, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen, en

den heer ANTON DE SERPA PIMENTEL, Staatsraad en Pair van het Koninkrijk;

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen:

den heer PIETER Graaf KAPNIST, Geheimraad, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, enz., enz.:

den heer GILLIS Baron BILDT, Luitenant-Generaal, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Zijne Majesteit de Keizer van Turkije:

MÉHEMED SAÏD PACHA, Vizier en Groot-Waardigheidbekleeder, Hoogst-Deszelfs Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur bij Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen;

Die, voorzien van volmachten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, achtereenvolgens hebben overwogen en aangenomen:

1°. eene verklaring betrekkelijk de vrijheid van handel in het bekken van den Congo, diens mondingen en omliggende landen, met enkele daarmede samenhangende bepalingen;

2°. eene verklaring betrekkelijk den slavenhandel en de verrichtingen dienende om te land of ter zee slaven voor dien handel te leveren;

3°. eene verklaring betrekkelijk de onzijdigheid van het grondgebied, begrepen in het bij de overeenkomst bepaald bekken van den Congo;

4°. eene akte voor de scheepvaart op den Congo, die, rekening houdende met de plaatse-

lijke omstandigheden op dien stroom, diens nevenrivieren en de daarmede gelijkgestelde wateren, de algemeene beginselen toepast, vermeld in de artt. 108 tot 116 der slotakte van het Congres van Weenen en bestemd om tusschen de Mogendheden, welke die akte hebben onderteekend, de vrije vaart te regelen langs de bevaarbare wateren, die verschillende Staten scheiden of doorloopen, welke beginselen sedert bij overeenkomst op Europeesche en Amerikaansche stroomen zijn toegepast, en in het bijzonder op den Donau, met de wijzigingen voorzien bij de traktaten van Parijs van 1856, van Berlijn van 1878 en van Londen van 1871 en van 1883;

5°. eene akte voor de scheepvaart op den Niger, die, evenzeer rekening houdende met de plaatselijke omstandigheden op dien stroom en zijne nevenrivieren, dezelfde beginselen, nedergelegd in de artt. 108 tot 116 der slotakte van het Congres van Weenen, toepast;

6°. eene verklaring, waarbij in de internationale betrekkingen gelijkluidende regelen worden ingevoerd betrekkelijk de inbezitnemingen, die in vervolg van tijd op de kusten van het vaste land van Afrika zullen kunnen plaats hebben;

En geoordeeld hebbende, dat die verschillende bescheiden gevoegelijk zouden kunnen worden gerangschikt in een zelfde stuk, hebben zij die vereenigd in eene algemeene akte, samengesteld uit de volgende artikelen.

HOOFDSTUK I.

Verklaring betrekkelijk de vrijheid van handel in het bekken van den Congo, diens mondingen en omliggende landen, en bepalingen daarmede samenhangende.

Art. 1. De handel van alle natiën zal eene volkomen vrijheid genieten:

1°. In alle landstreken het bekken van den Congo en diens nevenrivieren uitmakende. Dat bekken wordt begrensd door de toppen der aanliggende bekkens, te weten namelijk de bekkens van den Niari, den Ogowé, den Schari en den Nijl, ten noorden; door de lijn van de oostelijke kruin der nevenrivieren van het meer Tanganyka, ten oosten; door de toppen der bekkens van den Zambeze en de Logé, ten zuiden. Het bevat mitsdien het geheele gebied dat door den Congo en diens nevenrivieren wordt besproeid, met inbegrip van het meer Tanganyka en deszelfs oostelijke nevenrivieren.

2°. In het zeegebied zich over den Atlantischen Oceaan uitstrekkend van de parallel gelegen op 2°30′ zuiderbreedte tot aan de monding van de Logé.

De noordelijke grens zal de parallel volgen van 2°30′ van af de kust tot aan het punt van ontmoeting met het aardrijkskundig bekken van den Congo, met vermijding van het bekken van den Ogowé waarop de bepalingen der tegenwoordige akte niet van toepassing zijn.

De zuidelijke grens zal den loop der Logé volgen tot aan den oorsprong dier rivier en zal zich van daar oostwaarts wenden tot aan de vereeniging met het aardrijkskundig bekken van den Congo.

3°. In de streek die zich uitstrekt beoosten het Congobekken, zooals het hierboven is begrensd, tot aan den Indischen Oceaan, van af den vijfden graad noorderbreedte tot aan de monding van den Zambeze ten zuiden; van dat punt zal de afscheidingslijn den Zambeze volgen tot vijf mijlen boven diens samenvloeiing met den Shiré en voortgezet worden door de lijn der kruin die de wateren, welke naar het meer Nyassa vloeien, scheidt van die welke zich in den Zambeze storten, om eindelijk de deelingslijn der wateren van den Zambeze en den Congo te bereiken.

Het is uitdrukkelijk verstaan dat bij het uitbreiden van het beginsel van handelsvrijheid tot die oostelijke streek, de ter Conferentie vertegenwoordigde Mogendheden zich alleen voor zichzelve verbinden en dat gezegd beginsel niet toepasselijk zijn zal op het gebied behoorende tot eenigen onafhankelijken en souvereinen Staat, dan voor zooveel deze daarin zal hebben toegestemd. De Mogendheden komen overeen hunne goede diensten te zullen aanwenden bij de Regeeringen, gevestigd op de Afrikaansche kust der Indische Zee, ten einde voorzegde toestemming te verkrijgen, en in allen gevalle, aan den doorvoer van alle natiën de meest gunstige bepalingen te verzekeren

2. Alle vlaggen, zonder onderscheid van nationaliteit, zullen vrijen toegang hebben tot de zeekust der hierboven genoemde landstreken, tot de rivieren die zich aldaar in zee storten, tot alle wateren van den Congo en diens nevenrivieren, de meren daaronder begrepen, tot alle havens op de boorden dier wateren gelegen, even als tot alle kanalen die, in het vervolg van tijd, zouden kunnen worden gegraven, met het doel de waterwegen of meren, begrepen in de geheele uitge-

strektheid van het in artikel 1 omschreven gebied, met elkander te verbinden. Zij zullen iedere soort van vervoerhandel kunnen ondernemen en de kustvaart alsmede de groote en kleine riviervaart kunnen uitoefenen op denzelfden voet als de eigen nationalen.

3. De koopwaren van iedere herkomst, ingevoerd in dat gebied, onder welke vlag het ook zij, over zee, langs de rivieren of over land, zullen aan geene andere heffingen onderworpen zijn, dan aan die welke geënd zouden kunnen worden als eene billijke vergoeding van voor den handel nuttige uitgaven en die, als zoodanig, gelijkelijk zullen moeten gedragen worden door de nationalen en door de vreemdelingen van iedere nationaliteit.

Elke differentieele behandeling, zoo ten opzichte van schepen als van koopwaren, is verboden.

4. De koopwaren in dat gebied ingevoerd zullen vrij blijven van inkomende rechten en van doorvoerrechten.

De Mogendheden behouden zich voor, na afloop van eenen termijn van twintig jaren, te beslissen of de vrijheid van inkomende rechten al dan niet zal worden gehandhaafd.

5. Geene Mogendheid, die souvereiniteitsrechten in bovenbedoeld gebied uitoefent of uitoefenen zal, zal aldaar in handelszaken een monopolie of privilege van welken aard ook kunnen verleenen.

De vreemdelingen zonder onderscheid zullen aldaar, ten opzichte der bescherming hunner personen en goederen, de verkrijging en overdracht van roerende en onroerende eigendommen, en de uitoefening van bedrijven, dezelfde behandeling en dezelfde rechten genieten als de nationalen.

Bepalingen betreffende de bescherming der inlanders, der zendelingen en der reizigers, alsmede betreffende de godsdienstvrijheid.

6. Alle Mogendheden, die in voorzegd gebied souvereiniteitsrechten of eenigen invloed uitoefenen, verbinden zich om te waken voor het behoud der inlandsche bevolking en voor de verbetering der voorwaarden van haar zedelijk en stoffelijk bestaan en om mede te werken tot opheffing van de slavernij en vooral van den slavenhandel; zij zullen zonder onderscheid van nationaliteit of van godsdienst, beschermen en bevorderen alle godsdienstige, wetenschappelijke en liefdadige instellingen en ondernemingen, met dat doel ingesteld en tot stand gebracht, of strekkende om de inlanders te onderwijzen en hun de voordeelen der beschaving te leeren begrijpen en waardeeren.

De Christen-zendelingen, de geleerden, de onderzoekers, hunne bedekking, bezitting en verzamelingen zullen insgelijks het voorwerp eener bijzondere bescherming uitmaken.

De gewetensvrijheid en de godsdienstige verdraagzaamheid zijn uitdrukkelijk gewaarborgd aan de inboorlingen even als aan de nationalen en de vreemdelingen. De vrije en openbare uitoefening van alle godsdiensten, het aan alle godsdiensten toekomend recht om godsdienstige gebouwen op te richten en zendingsposten te stichten, zullen aan geene beperking noch belemmering onderworpen worden.

Postverkeer.

7. De overeenkomst der Algemeene Post-Unie, herzien te Parijs den 1sten Juni 1878, zal van toepassing zijn op het, bij deze overeenkomst vastgesteld, bekken van den Congo.

De Mogendheden, die aldaar rechten van souvereiniteit of van bescherming uitoefenen of zullen uitoefenen, verbinden zich om, zoodra de omstandigheden zulks toelaten, de noodige maatregelen te nemen voor de uitvoering der voorgaande bepaling.

Recht van toezicht toegekend aan de Internationale Scheepvaartcommissie voor den Congo.

8. In alle gedeelten van het door de tegenwoordige verklaring bedoeld gebied, waar geene Mogendheid rechten van souvereiniteit of van bescherming uitoefenen mocht, zal de Internationale Scheepvaartcommissie van den Congo, ingesteld krachtens artikel 17, belast zijn met het toezicht op de naleving der door deze Verklaring uitgesproken en bevestigde beginselen.

Voor alle gevallen, waarin moeielijkheden mochten komen te rijzen ten opzichte van de toepassing der door de tegenwoordige overeenkomst vastgestelde beginselen, zullen de betrokken Regeeringen kunnen overeenkomen de goede diensten der Internationale Commissie in te roepen, door aan haar een onderzoek op te dragen naar de feiten, welke tot die moeielijkheden aanleiding zullen hebben gegeven.

HOOFDSTUK II.

Verklaring betreffende den slavenhandel.

9. Vermits, overeenkomstig de beginselen van het volkenrecht, zoo als die erkend zijn door de Mogendheden die de tegenwoordige overeenkomst onderteekend hebben, de slavenhandel verboden

is, en de verrichtingen waardoor zoo te land als ter zee, slaven voor den handel verkregen worden, insgelijks als verboden beschouwd moeten worden, verklaren de Mogendheden, die souvereiniteitsrechten of invloed uitoefenen of zullen uitoefenen in de landstreken die het bij deze overeenkomst vastgesteld bekken van den Congo uitmaken, dat die landstreken niet zullen kunnen dienen, noch tot marktplaats, noch tot doorvoer voor den handel in slaven, van welk ras het ook zij. Elke dier Mogendheden verbindt zich alle middelen, die in hare macht zijn, aan te wenden om een einde te maken aan dien handel en hen die zich daarmede bezighouden te straffen.

HOOFDSTUK III.

Verklaring betrekkelijk de onzijdigheid van de landstreken, begrepen in het bij deze overeenkomst vastgesteld bekken van den Congo.

10. Ten einde een nieuwen waarborg van veiligheid te geven aan den handel en de nijverheid, en, door de handhaving van den vrede, de ontwikkeling der beschaving te bevorderen, in de landstreken in artikel 1 vermeld en onder het stelsel van handelsvrijheid geplaatst, verbinden de Hooge Partijen die de tegenwoordige akte hebben onderteekend en zij, die in het vervolg daaraan zullen toetreden, zich de onzijdigheid te eerbiedigen van de landstreken of gedeelten van landstreken van dat gebied afhangende, met inbegrip der territoriale wateren, zoo lang als de Mogendheden welke rechten van souvereiniteit of bescherming over die landstreken uitoefenen of zullen uitoefenen, bij het gebruikmaken van de bevoegdheid om zich onzijdig te verklaren, de verplichtingen zullen naleven, welke de onzijdigheid medebrengt.

11. Ingeval eene Mogendheid, welke rechten van souvereiniteit of van bescherming uitoefent in de landstreken, vermeld in artikel 1 en onder het stelsel van handelsvrijheid geplaatst, in een oorlog zoude worden betrokken, verbinden zich de Hooge Partijen, door wie de tegenwoordige akte is onderteekend, en zij die in het vervolg daaraan zullen toetreden, hare goede diensten te verleenen opdat de landstreken aan die Mogendheid toebehoorende, en begrepen in het gebied waaraan bij deze overeenkomst de vrijheid van handel is verzekerd, met gemeenschappelijke toestemming van die Mogendheid en van de andere of de verschillende andere oorlogvoerende partijen, voor den duur van den oorlog, geplaatst worden onder het stelsel van onzijdigheid en beschouwd worden als tot een niet oorlogvoerenden Staat te behooren, met dien verstande dat de oorlogvoerende partijen er alsdan van afzien de vijandelijkheden uit te strekken tot de aldus onzijdig gemaakte landstreken, en ook om die tot basis voor oorlogsverrichtingen te doen strekken.

12. Ingeval tusschen de Mogendheden, door wie de tegenwoordige akte is onderteekend, of de Mogendheden die in het vervolg daaraan mochten toetreden, een ernstig geschil kwam te rijzen, 't welk zijn oorsprong zou hebben naar aanleiding van, of binnen de grenzen der in art. 1 vermelde landstreken, die onder het stelsel van vrijheid van handel zijn geplaatst, verbinden die Mogendheden zich om, alvorens naar de wapenen te grijpen, de bemiddeling in te roepen van eene of meerdere bevriende Mogendheden.

Voor hetzelfde geval behouden dezelfde Mogendheden zich, des verkiezende, de bevoegdheid voor om de beslissing van een scheidsgerecht in te roepen.

HOOFDSTUK IV.

Scheepvaartakte voor den Congo.

13. De scheepvaart op den Congo, geene der vertakkingen of uitmondingen van dien stroom uitgezonderd, is en zal geheel en al vrij blijven voor de koopvaardijschepen van alle natiën, hetzij beladen of in ballast, zoowel voor het vervoer van koopwaren als dat van reizigers. Zij zal zich moeten gedragen naar de bepalingen der tegenwoordige scheepvaartakte en naar de, tot uitvoering van diezelfde akte, vast te stellen reglementen.

In de uitoefening der scheepvaart zullen de onderdanen en de vlaggen van alle natiën in alle opzichten behandeld worden op den voet eener volkomen gelijkheid, zoo voor de rechtstreeksche vaart uit de volle zee naar binnenwaarts gelegen havens van den Congo, en omgekeerd, als voor de groote en kleine kustvaart, alsmede voor de kleine riviervaart, langs den geheelen loop van dien stroom.

Bij gevolg zal, over den gedeelen loop en aan de mondingen van den Congo, in het geheel geen onderscheid gemaakt worden tusschen de onderdanen van de oeverstaten en die der niet-oeverstaten, en er zal geen enkel uitsluitend privilege van scheepvaart worden verleend, hetzij

aan maatschappijen of vereenigingen, hetzij aan bijzondere personen.

Deze bepalingen zijn door de Mogendheden, die de tegenwoordige overeenkomst onderteekend hebben, erkend, als voor het vervolg deel uitmakende van het internationaal staatsrecht.

14. De scheepvaart op den Congo zal niet kunnen onderworpen worden aan eenige belemmering of heffing, die niet uitdrukkelijk zouden zijn bedongen bij de tegenwoordige akte. Zij zal niet belast worden met eenige verplichting om aan te leggen, te stapelen, in bewaring te geven, lading te breken, of gedwongen tusschenplaatsen aan te doen.

Over de geheele uitgestrektheid van den Congo, zullen de vaartuigen en de handelswaren, die langs den stroom doorgevoerd worden, aan geen enkel doorvoerrecht onderworpen worden, welke ook hunne herkomst of hunne bestemming zij.

Er zal noch bij aanvoer uit zee, noch op den stroom eenige tol geheven worden, die uitsluitend op het uitoefenen der scheepvaart gegrond is, noch eenig recht op de koopwaren, welke zich aan boord der schepen bevinden.

Er zullen alleen heffingen of rechten geïnd kunnen worden, die het karakter bezitten van vergoeding voor aan de scheepvaart zelve bewezen diensten, te weten:

1°. Havengelden, voor het werkelijk gebruik van zekere plaatselijke inrichtingen, als kaden, magazijnen enz.

Het tarief dier gelden zal berekend worden, naar gelang der kosten van aanbouw en onderhoud van gezegde plaatselijke inrichtingen en de toepassing daarvan zal plaats vinden, zonder onderscheid van de herkomst der schepen en hunne bevrachting.

2°. Loodsgelden, op die gedeelten van den stroom, waar het noodig zou kunnen schijnen van overheidswege loodsen aan te stellen.

Het tarief dier gelden zal vast zijn en geëvenredigd aan den bewezen dienst.

3°. Rechten bestemd tot dekking van technische en administratieve uitgaven in het algemeen belang van de scheepvaart gedaan, met inbegrip van vuur-, ton- en bakengelden.

De rechten van laatstgenoemde soort zullen berekend worden naar de tonnenmaat der schepen, zoo als die uit de scheepspapieren blijkt en overeenkomstig de regelen, vastgesteld voor den Beneden-Donau.

De tarieven, volgens welke de in drie vorige paragrafen opgenoemde gelden en rechten zullen worden geheven, zullen geene differentieele behandeling medebrengen, en zullen ambtelijk moeten worden bekend gemaakt in iedere haven. De Mogendheden behouden zich voor, na afloop van een tijdperk van vijf jaren te onderzoeken of er aanleiding bestaat om de hierboven vermelde tarieven, in gemeen overleg, te herzien.

15. De nevenrivieren van den Congo zullen in alle opzichten worden onderworpen aan hetzelfde stelsel als de stroom, waarin zij vloeien. Hetzelfde stelsel zal worden toegepast op de stroomen en rivieren, gelijk ook op de meren en kanalen aangewezen bij de paragrafen 2 en 3 van artikel 1.

Evenwel zal de werkkring der Internationale Commissie van den Congo zich niet tot gezegde stroomen, rivieren, meren en kanalen uitstrekken, dan met toestemming der Staten, onder wier souvereiniteit zij geplaatst zijn. Het is ook wel verstaan dat voor de landstreken, vermeld in art. 1, § 3, de toestemming der Souvereine Staten, aan wie de landstreken toebehooren, voorbehouden blijft.

16. De wegen, spoorwegen of zijkanalen, die zouden kunnen worden daargesteld, met het bepaalde doel om te gemoet te komen aan de onbevaarbaarheid of aan de onvolkomenheden van den waterweg op zekere gedeelten van den loop van den Congo, van zijne nevenrivieren en der andere wateren, die bij art. 15 daarmede zijn gelijkgesteld, zullen, in hunne hoedanigheid van middelen van gemeenschap, beschouwd worden als afhangende van dien stroom en zullen insgelijks geopend zijn voor den handel van alle natiën.

Evenals op den stroom zullen op die wegen, spoorwegen en kanalen geen andere tollen kunnen geheven worden dan berekend naar de kosten van aanleg, onderhoud en beheer en naar de voordeelen den ondernemers toekomende.

Wat het bedrag dier tollen betreft, zullen de vreemdelingen en de nationalen van het betrokken grondgebied behandeld worden op den voet eener volkomen gelijkheid.

17. Er wordt eene Internationale Commissie ingesteld, belast met het verzekeren van de uitvoering der bepalingen van de tegenwoordige scheepvaartakte.

De Mogendheden door wie deze akte is onderteekend, alsmede degenen die later daaraan zullen toetreden, zullen zich, ten allen tijde, ieder door eenen afgevaardigde in die Commissie kunnen doen vertegenwoordigen. Geen afgevaar-

digde zal over meer dan eene stem kunnen beschikken, zelfs in het geval dat hij meerdere Regeeringen vertegenwoordigen mocht.

Die afgevaardigde zal rechtstreeks door zijne Regeering bezoldigd worden.

De bezoldigingen en toelagen ten behoeve der agenten en beambten van de Internationale Commissie, zullen ten laste komen van de opbrengst der, overeenkomstig art. 14, § 2 en 3, geheven rechten.

Het bedrag van gezegde bezoldigingen en toelagen, evenals het getal, de rang en de werkkring der agenten en beambten, zal vermeld worden in het verslag, 't welk telken jare aan de in de Internationale Commissie vertegenwoordigde Regeeringen zal worden aangeboden.

18. Aan de leden der Internationale Commissie, even als aan de door haar benoemde agenten, zal het privilege van onschendbaarheid in de uitoefening hunner ambtsbezigheden worden verleend. Dezelfde waarborg zal zich uitstrekken tot de kantoren, bureelen en archieven der Commisie.

19. De Internationale Commissie voor de scheepvaart op den Congo zal optreden, zoodra als vijf der Mogendheden, door wie de tegenwoordige algemeene akte onderteekend is, hare afgevaardigden zullen hebben benoemd. In afwachting van de samenstelling der Commissie, zal de benoeming der afgevaardigden ter kennis worden gebracht van de Regeering des Duitschen Rijks, door wier zorgen de noodige stappen zullen worden gedaan om de bijeenkomst der Commissie te doen plaats hebben.

De Commissie zal onverwijld reglementen ontwerpen voor de scheepvaart, de rivier-politie, het loodswezen en de quarantaine.

Die reglementen zullen, even als de door de Commissie vast te stellen tarieven, alvorens in werking te treden, onderworpen worden aan de goedkeuring der in de Commissie vertegenwoordigde Mogendheden. De belanghebbende Mogendheden zullen haar gevoelen binnen den kortst mogelijken tijd kenbaar moeten maken.

De inbreuken op die reglementen zullen worden beteugeld door de agenten der Internationale Commissie, daar waar deze rechtstreeks haar gezag zal uitoefenen en elders door den oeverstaat.

Ingeval van misbruik van macht, of van onrechtvaardigheid, van de zijden van eenen agent of beambte der Internationale Commissie, zal degene die zich als in zijn persoon of zijne rechten benadeeld beschouwt, zich kunnen wenden tot den consulairen agent zijner natie. Deze zal de klacht moeten onderzoeken; indien hij deze «prima facie" gegrond oordeelt, zal hij het recht hebben haar bij de Commissie aan te brengen. Op zijn initiatief zal de Commissie, vertegenwoordigd door minstens drie harer leden, zich aan hem toevoegen voor een onderzoek, rakende het gedrag van haren agent of beambte. Zoo de consulaire agent de beslissing der Commissie beschouwt als aanleiding gevende tot bedenkingen van rechtskundigen aard, zal hij daaromtrent verslag uitbrengen aan zijne Regeering, welke zich zal kunnen wenden tot de in de Commissie vertegenwoordigde Mogendheden, en deze uitnoodigen om zich te verstaan, ten aanzien der aan de Commissie te geven instructiën.

20. De werkkring van de Internationale Commissie voor den Congo, ingevolge artikel 17 belast met het verzekeren der uitvoering van de tegenwoordige scheepvaartakte, zal met name omvatten:

1°. Het aanwijzen van de noodige werkzaamheden ten einde de bevaarbaarheid van den Congo overeenkomstig de behoeften van den internationalen handel te verzekeren.

Op de gedeelten van den stroom, waar geene Mogendheid souvereiniteitsrechten uitoefenen zal, zal de Internationale Commissie zelve de noodige maatregelen nemen, om de bevaarbaarheid van den stroom te verzekeren.

Op de gedeelten van den stroom door eene souvereine Mogendheid bezet, zal de Internationale Commissie zich verstaan met de overheid van den oeverstaat.

2°. Het vaststellen van het tarief van loodsgelden alsmede van het algemeen tarief van scheepvaartrechten, bedoeld bij paragraaf 2 en 3 van artikel 14.

De tarieven vermeld in paragraaf 1 van artikel 14 zullen door de territoriale overheid worden vastgesteld, binnen de door gezegd artikel bedoelde grenzen.

De inning van die verschillende rechten zal plaats hebben door de zorgen der internationale of territoriale overheid, voor wier rekening zij zijn vastgesteld.

3°. Het beheeren der uit de toepassing van bovenstaande paragraaf 2 voortspruitende inkomsten.

4°. Het toezien op de quarantaine-inrichting, ingevolge artikel 24 opgericht.

5°. Het benoemen van agenten voor den algemeenen dienst van de scheepvaart en van hare eigene beambten.

De aanstelling van onder-inspecteurs zal aan de territoriale overheid toekomen voor de gedeelten van den stroom, die door eene Mogendheid bezet zijn, en aan de Internationale Commissie voor de overige gedeelten.

De Regeering van den oeverstaat zal aan de Internationale Commissie kennis geven van de benoeming der onder-inspecteurs, die zij zal hebben aangesteld, en die Regeering zal zich met hunne bezoldiging belasten.

In de uitoefening van haren werkkring, zoo als die hierboven is omschreven en beperkt, zal de Internationale Commissie niet afhangen van de territoriale overheid.

21. Bij de vervulling harer taak, zal de Internationale Commissie, des vereischt, de hulp kunnen inroepen van de oorlogsschepen der Mogendheden, door wie deze akte is onderteekend, en van degene die daaraan later zullen toetreden, onder voorbehoud der instructiën die aan de commandanten dier schepen door hunne respectieve Regeeringen zouden kunnen gegeven zijn.

22 De oorlogsschepen der Mogendheden door wie de tegenwoordige overeenkomst onderteekend is, zijn, wanneer zij den Congo bevaren, vrijgesteld van de voldoening der scheepvaartrechten, bedoeld bij paragraaf 3 van artikel 14, maar zij zullen de eventueele loodsgelden voldoen, evenals de havengelden, tenzij hunne tusschenkomst, ingevolge de bepaling van het voorgaande artikel, door de Internationale Commissie of hare agenten ingeroepen ware.

23. Met het doel van te voorzien in de technische en administratieve uitgaven, die zij te doen heeft, zal de Internationale Commissie bij artikel 17 ingesteld, in haar eigen naam leeningen kunnen aangaan, uitsluitend onder pand van de aan gezegde Commissie toegelegde inkomsten.

De besluiten der Commissie strekkende tot het aangaan eener leening zullen moeten genomen worden bij eene meerderheid van twee derden der stemmen. Het is wel verstaan, dat de in de Commissie vertegenwoordigde Regeeringen in geen geval beschouwd zullen kunnen worden als een waarborg op zich te nemen, of eenige verbindtenis of hoofdelijke aansprakelijkheid aan te nemen ten opzichte van gezegde leeningen, tenzij te dien einde bijzondere overeenkomsten door haar mochten gesloten zijn.

De opbrengst der in paragraaf 3 van artikel 14 opgenoemde rechten zal bij wijze van voorrang worden aangewend, tot voldoening der interessen en tot delging van gezegde leeningen naar gelang van de met de geldschieters getroffen overeenkomsten.

24. Aan de monden van den Congo zal, hetzij op initiatief der oeverstaten, hetzij door tusschenkomst der Internationale Commissie, eene inrichting tot het houden van quarantaines worden gesticht, die, zoowel bij het binnenvallen als bij het uitloopen, toezicht zal houden op de schepen.

Later zal door de Mogendheden worden beslist, of en op welke wijze, eene gezondheidscontrôle op de schepen zal moeten worden uitgeoefend, gedurende de vaart op den stroom.

25. De bepalingen van de tegenwoordige scheepvaartakte zullen in tijd van oorlog van kracht blijven. Dientengevolge zal de scheepvaart van alle natiën, onzijdig of oorlogvoerend, ten allen tijde vrij zijn, voor het gebruik van den handel op den Congo, zijne vertakkingen, zijne nevenrivieren en zijne mondingen, alsmede op de territoriale zee, tegenover de uitwatering van dien stroom.

De handel zal insgelijks, niettegenstaande den staat van oorlog, vrij blijven op de wegen, spoorwegen, meren en kanalen, vermeld in de artikelen 15 en 16.

Er zal op dat beginsel geene uitzondering worden gemaakt dan voor zooveel betreft het vervoer van voorwerpen voor eenen oorlogvoerende bestemd, en, overeenkomstig het volkenrecht, als artikelen van oorlogscontrabande beschouwd.

Alle werken en inrichtingen tot uitvoering der tegenwoordige akte tot stand gebracht, en met name de ontvangst-kantoren en hunne kassen, even als het aan den dienst dier inrichtingen vast verbonden personeel, zullen onder het stelsel van onzijdigheid worden geplaatst, en als zoodanig, door de oorlogvoerenden worden geëerbiedigd en beschermd.

HOOFDSTUK V.

Scheepvaartakte van den Niger.

26. De scheepvaart op den Niger, zonder uitzondering van eenige der vertakkingen of uitwateringen van dien stroom, is en zal geheel vrij blijven voor de koopvaardijschepen van alle natiën, hetzij geladen of in ballast, zoowel voor het vervoer van koopwaren als voor dat van reizigers. Zij zal zich moeten gedragen naar de bepalingen der tegenwoordige scheepvaartakte, en naar de

tot uitvoering van die akte vast te stellen reglementen.

In de uitoefening dier scheepvaart zullen de onderdanen en de vlaggen van alle natiën, in alle opzichten, behandeld worden op den voet eener volkomen gelijkheid, zoo voor de rechtstreeksche vaart uit de volle zee naar de binnenwaarts gelegen havens van den Niger, en omgekeerd, als voor de groote en kleine kustvaart, alsmede voor de kleine riviervaart over den geheelen loop van dien stroom.

Bij gevolg zal over den geheelen loop en aan de mondingen van den Niger in het geheel geen onderscheid gemaakt worden tusschen de onderdanen van de oeverstaten en die der niet-oeverstaten, en er zal geen enkel uitsluitend privilege van scheepvaart worden verleend, hetzij aan maatschappijen of vereenigingen, hetzij aan bijzondere personen.

Deze bepalingen worden door de Mogendheden, die de tegenwoordige overeenkomst onderteekend hebben, erkend, als voor het vervolg deel uitmakend van het internationaal staatsrecht.

27. De scheepvaart op den Niger zal niet kunnen onderworpen worden aan eenige belemmering of heffing die eeniglijk en alleen op de uitoefening der scheepvaart berusten.

Zij zal onderhevig zijn aan geene verplichting om aan te leggen, te stapelen, in bewaring te geven, lading te breken of gedwongen tusschenplaatsen aan te doen.

Over de geheele uitgestrektheid van den Niger zullen de schepen en de koopwaren, die langs den stroom worden doorgevoerd, aan geen enkel doorvoerrecht onderworpen zijn, welke ook hunne herkomst of hunne bestemming zij.

Er zal noch bij aanvoer uit zee, noch op den stroom eenige tol geheven worden, die uitsluitend op de uitoefening der scheepvaart gegrond is, noch eenig recht op de koopwaren welke zich aan boord der schepen bevinden. Alleen de heffingen of rechten, die het karakter zullen hebben van vergoeding voor aan de scheepvaart zelve bewezen diensten, zullen geïnd kunnen worden. De tarieven dier heffingen of rechten zullen geene differentieele behandeling medebrengen.

28. De nevenrivieren van den Niger zullen in alle opzichten onderworpen worden aan hetzelfde stelsel als de stroom in welken zij vloeien.

29. De wegen, spoorwegen of zijkanalen die zouden kunnen worden daargesteld, met het bepaalde doel om tegemoet te komen aan de onbevaarbaarheid of aan de onvolkomenheden van den waterweg op zekere gedeelten van den loop van den Niger, van zijne nevenrivieren, vertakkingen en uitmondingen, zullen, in hunne hoedanigheid van middelen van gemeenschap, beschouwd worden als afhangende van dien stroom, en zullen insgelijks geopend zijn voor den handel van alle natiën.

Evenals op den stroom zullen op die wegen, spoorwegen en kanalen geene andere tollen geheven kunnen worden dan berekend naar de kosten van aanleg, onderhoud en beheer, en naar de voordeelen den ondernemers toekomende.

Wat het bedrag dier tollen betreft, zullen de vreemdelingen en nationalen van het betrokken grondgebied behandeld worden op den voet eener volkomen gelijkheid.

30. Groot-Brittannië verbindt zich de in de artikelen 26, 27, 28, 29 nedergelegde beginselen der vrijheid van scheepvaart toe te passen voor zooveel de wateren van den Niger, diens nevenrivieren, vertakkingen en uitmondingen onder zijne souvereiniteit of zijne bescherming zijn of zullen zijn.

De reglementen welke dat Rijk zal vaststellen voor de veiligheid van en het toezicht op de scheepvaart, zullen vastgesteld worden op zoodanige wijze dat daardoor de vrije beweging der koopvaardijschepen zooveel mogelijk wordt vergemakkelijkt.

Het is wel verstaan dat in de aldus genomen verplichtingen niets zal kunnen worden uitgelegd als Groot-Brittannië verhinderende of zullende verhinderen, om welke scheepvaartreglementen ook te maken, welke met den geest dezer verplichtingen in strijd zijn.

Groot-Brittannië verplicht zich tot het beschermen der vreemde kooplieden van alle natiën den handel drijvende in de gedeelten van den loop des Nigers, die onder Britsche souvereiniteit of bescherming zijn of zijn zullen, alsof het zijne eigene onderdanen waren, mits echter die kooplieden zich gedragen naar de reglementen, die krachtens het voorstaande zijn of zullen worden vastgesteld

31. Frankrijk neemt, onder hetzelfde voorbehoud en in gelijkluidende termen, de verplichtingen aan, die in het voorgaande artikel zijn neergelegd, voor zooveel betreft de wateren van den Niger, diens nevenrivieren, vertakkingen en uitmondingen, welke onder Fransche souvereiniteit of bescherming staan of zullen staan.

32. Ieder der overige Mogendheden, door wie de tegenwoordige akte is onderteekend, neemt dezelfde verplichting op zich, voor het geval dat zij in de toekomst rechten van souvereiniteit of van bescherming mocht uitoefenen op eenig gedeelte der wateren van den Niger, diens nevenrivieren, vertakkingen en uitmondingen.

33. De bepalingen van de tegenwoordige scheepvaartakte zullen in tijd van oorlog van kracht blijven. Dientengevolge zal de scheepvaart van alle natiën, onzijdig of oorlogvoerend, ten allen tijde vrij zijn voor het gebruik van den handel op den Niger, diens vertakkingen en nevenrivieren, diens mondingen en uitwateringen, evenals op de territoriale zee, tegenover de mondingen en uitwateringen van dien stroom.

De handel zal insgelijks, niettegenstaande den staat van oorlog, vrij blijven op de wegen, spoorwegen en kanalen, vermeld in art. 29.

Er zal op dat beginsel geene uitzondering worden gemaakt, dan voor wat het vervoer betreft van voorwerpen voor een oorlogvoerende bestemd, en krachtens het volkenrecht, als artikelen van oorlogscontrabande beschouwd.

HOOFDSTUK VI.

Verklaring betreffende de noodzakelijke voorwaarden waaronder nieuwe inbezitnemingen op de kusten van het vasteland van Afrika als werkelijk bestaande zullen worden beschouwd.

34. De Mogendheid die voortaan eenig grondgebied op de kusten van het vasteland van Afrika, buiten hare tegenwoordige bezittingen gelegen, in bezit zal nemen, of die, tot dusverre niet zoodanig bezit hebbende, het mocht komen te verkrijgen, eveneens de Mogendheid die aldaar een prectoraat mocht aanvaarden, zal de betrekkelijke handeling doen vergezeld gaan van eene kennisgeving gericht tot de overige Mogendheden, door wie de tegenwoordige akte is onderteekend, ten einde deze in staat te stellen, des vereischt, hare bezwaren te doen gelden.

35. De Mogendheden, door wie de tegenwoordige akte onderteekend is, erkennen de verplichting, om in de door haar bezette landstreken, op de kusten van het vaste land van Afrika, het bestaan te verzekeren van een voldoend gezag, tot het doen eerbiedigen van verkregen rechten, en, zoo noodig, van de vrijheid van handel en van doorvoer, op zoodanige wijze als die zou mogen bedongen zijn.

HOOFDSTUK VII.

Algemeene bepalingen.

36. De Mogendheden, door wie de tegenwoordige algemeene akte onderteekend is, behouden zich voor daarin, later, en in gemeen overleg, de wijzigingen of verbeteringen aan te brengen, waarvan het nut door de ondervinding mocht zijn aangetoond.

37. De Mogendheden, die de tegenwoordige algemeene akte niet zullen onderteekend hebben, zullen bij eene afzonderlijke akte tot hare bepalingen kunnen toetreden.

Van de toetreding van iedere Mogendheid wordt, langs diplomatieken weg, kennis gegeven aan de Regeering des Duitschen Rijks, en door deze aan alle Staten door wie de algemeene akte is onderteekend of die daaraan zijn toegetreden.

De toetreding brengt, van rechtswege, de aanvaarding mede van alle verplichtingen, en de toelating tot alle voordeelen, bij de tegenwoordige algemeene akte bedongen.

38. De tegenwoordige algemeene akte zal worden bekrachtigd binnen een tijdsverloop dat zoo kort mogelijk zal moeten wezen, en 't welk in geen geval langer dan een jaar zal kunnen zijn.

Zij zal voor iedere Mogendheid van kracht wezen, van af de dagteekening waarop zij haar zal hebben bekrachtigd.

In afwachting verbinden zich de Mogendheden, door wie de tegenwoordige algemeene akte is onderteekend, geen maatregel aan te nemen, die strijdig zoude wezen met de bepalingen van gezegde akte.

Iedere Mogendheid zal hare bekrachtiging toezenden aan de Regeering des Duitschen Rijks, door wier zorgen daarvan zal kennis gegeven worden aan alle andere Mogendheden, door wie de tegenwoordige algemeene akte onderteekend is.

De bekrachtigingen van alle Mogendheden zullen bewaard blijven in de archieven van de Regeering des Duitschen Rijks.

Wanneer alle bekrachtigingen zullen zijn ingekomen, zal eene akte van bewaargeving worden opgemaakt in een protocol, hetwelk onderteekend zal worden door de vertegenwoordigers van alle Mogendheden die aan de Conferentie te Berlijn hebben deelgenomen, en van hetwelk een gewaarmerkt afschrift aan alle die Mogendheden zal worden toegezonden.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden de tegenwoordige algemeene akte hebben onderteekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan te Berlijn, den zes en twintigsten dag van de maand Februari achttienhonderd vijf en tachtig.

(*get.*) F. P. VAN DER HOEVEN.
" V. BISMARCK.
" BUSCH.
" V. KUSSEROW.
" SZÉCHÉNYI.
" Graaf AUGTE. V. D. STRATEN PONTHOZ.
" Baron LAMBERMONT
" E. VIND.
" Graaf DE BENOMAR.
" JOHN. A. KASSON.
" H. S. SANFORD.
" ALPH. DE COURCEL.
" EDWARD B. MALET.
" LAUNAY.
" Markies DE PENAFIEL.
" A. DE SERPA PIMENTEL.
" Graaf P. KAPNIST.
" GILLIS BILDT.
" SAÏD

Gelet dat, op grond der 1ste zinsnede van artikel 38 van genoemde akte, de nederlegging der akten van bekrachtiging binnen het jaar had moeten plaats hebben, doch dat gezegde termijn met algemeen goedvinden der betrokken Staten is verlengd;

Gelet dat, met uitzondering der *Vereenigde Staten van Amerika*, alle Staten, welke de Algemeene Congo-Akte hebben onderteekend, die ook hebben bekrachtigd en, overeenkomstig de 3de zinsnede van voormeld artikel 38, hunne akte van bekrachtiging aan de Regeering des *Duitschen Rijks* doen toekomen;

Gelet dat, overeenkomstig de laatste zinsnede van meergenoemd artikel 38, het protocol van nederlegging der voormelde akten van bekrachtiging in de archieven der Regeering des *Duitschen Rijks* den 19den April 1886 te *Berlijn* is opgemaakt en onderteekend;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 1 Mei 1886, Algemeen Secretariaat, n°. 3742;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande Algemeene Congo-Akte met de vertaling te gelasten door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven Algemeene Akte vervat.

Het Loo, den 5den Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken
(*get.*) V. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 28 *Mei* 1886.)

—

6 *Mei* 1886. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in *Nederlandsch-Indië* of bij de zeemacht.

WIJ WILLEM III ENZ.

Gezien Onze besluiten van 18 April 1878, n°. 21 en 7 Maart 1881, n°. 8, betreffende de opleiding van officieren van gezondheid bij het leger in *Nederlandsch-Indië* en bij de zeemacht;

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Marine van 28/30 April 1886, letters C en B, n°s. 41 en 62;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Te rekenen van den datum van Ons tegenwoordig besluit, worden overeenkomstig de voorschriften, vastgesteld bij Onze hooger vermelde besluiten, geen studenten meer aangenomen ter opleiding tot officier van gezondheid bij het leger in *Nederlandsch-Indië* of bij de zeemacht.

Op den voormelden datum treedt in werking het aan dit Ons besluit gehechte:

"Reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in *Nederlandsch-Indië* of bij de zeemacht."

2. Alle uitgaven, krachtens dit Ons besluit te doen, worden verevend, voor zooveel de opleiding van officieren van gezondheid bij het leger in *Nederlandsch-Indië* betreft, ten laste van het Iste hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië;* overigens, ten laste van het VIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting, Departement van Marine.

Onze Ministers van Koloniën en Marine zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnen-

landsche Zaken en van Oorlog, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 6den Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

REGLEMENT *voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van* 6 *Mei* 1886, *n°.* 41.

Van de bevoegdheid om ter opleiding te worden aangenomen.

Art. 1. § 1. Behoudens de uitzonderingen, hierna vermeld, kunnen jongelieden, die den leeftijd van acht en twintig jaar niet overschreden hebben en op den 1sten Januari van het jaar waarin de verbintenis wordt aangegaan minstens 20 jaar oud waren, door de Departementen van Koloniën en van Marine worden aangenomen om, overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement, verder te worden opgeleid tot officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht; die jongelieden moeten daartoe echter voldaan hebben aan een of meer der volgende examens, te weten:

a. het examen, omschreven in de *eerste* alinea der *derde* paragraaf van art. 2 van 's Konings besluit van 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), of wel het *eerste* natuurkundig examen;

b. het *candidaats*-examen in de medicijnen, of wel het *tweede* natuurkundig examen;

c. het *doctoraal* examen in de medicijnen of wel het *theoretisch geneeskundig* examen;

d. het *eerste* gedeelte van het practisch artsexamen;

§ 2. Ter opleiding kunnen niet worden aangenomen:

I. Voor den dienst bij het leger in Nederlandsch-Indië:

1°. studenten, die niet zijn ingezetenen van het Rijk of van zijne koloniën;

2°. studenten, die reeds op eenigerlei wijze van Rijkswege geldelijken steun ontvangen ten behoeve van hunne studiën, of wel, bij de nationale militie ingelijfd zijnde, van den Minister van Oorlog — of van Marine, voor zooveel de zeemilitie aangaat — geen schriftelijke vergunning krijgen om de verbintenis aan te gaan;

3°. studenten, die den leeftijd van *vier en twintig* jaar overschreden hebben, en niet het bewijs kunnen overleggen dat zij voldaan hebben aan een der examens hierboven sub *b* vermeld;

4°. studenten, die den leeftijd van *zes en twintig* jaar overschreden hebben en niet het bewijs kunnen overleggen dat zij voldaan hebben aan een der examens, hierboven sub *c* vermeld.

II. Voor den dienst bij de Zeemacht:

1°. studenten, die niet zijn Nederlander, volgens de wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44);

2°. studenten, vallende in de termen van het hierboven sub I, punt 2, 3 en 4 bepaalde.

§ 3. Studenten, die aan een of meer der in § 1 genoemde examens hebben voldaan maar op 1 Januari van het jaar waarin de verbintenis wordt aangegaan den leeftijd van *twintig* jaar nog niet bereikt hadden, kunnen almede ter opleiding worden aangenomen, indien zij, ten genoegen van den Minister van Koloniën of van Marine aantoonen, dat zij niet militieplichtig zijn in Nederland of vrijgesteld van persoonlijken dienst bij de nationale militie.

Van de opleiding en van den aard der verbintenis.

2. § 1. De opleiding tot officier van gezondheid, in art. 1 bedoeld, geschiedt aan een der Rijksuniversiteiten of wel aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam en sluit voor den student de volgende verplichtingen in:

a. hij is gehouden om zich, onmiddellijk nadat hem het arts-diploma is uitgereikt, ter beschikking te stellen van het Departement van Koloniën of van Marine en den Staat gedurende minstens acht achtereenvolgende jaren te dienen als officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht;

b. hij is verplicht om — ingeval van oorlog of van andere buitengewone omstandigheden, bedoeld in art. 184 der Grondwet — bijaldien hij dan reeds voldaan heeft aan een der examens, genoemd in art. 1 § 1, sub *c*, zich bij de eerste oproeping ter beschikking te stellen van de Regeering, ten einde, op alsdan door Haar nader te bepalen voorwaarden, te worden ingedeeld bij den militairen geneeskundigen dienst van land- of zeemacht;

c. hij behoort zich, telkens wanneer hem dit door of van wege den Minister wordt opgedragen, te onderwerpen aan een militair geneeskundig

onderzoek, dat minstens eenmaal 's jaars wordt gevorderd van hen, die opgeleid worden op den voet van art. 4 § 3.

§ 2. Het tijdvak van acht jaar in § 1 sub *a* genoemd gaat in:

voor den officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië van en met den dag van inscheping tot vertrek derwaarts,

voor den officier van gezondheid bij de zeemacht, van en met den dag der eedsaflegging.

Van de toelating tot de verbintenis.

3. § 1. Jaarlijks in de maand Mei wordt in de Nederlandsche Staatscourant bekend gemaakt hoeveel studenten tusschen 1 Augustus e. k. en ultimo Juli d. a. v. ter opleiding tot officier van gezondheid kunnen worden aangenomen voor elk der beide dienstvakken.

§ 2. Verzoeken om volgens dit Reglement te worden opgeleid moeten, bij gezegeld request, worden ingediend aan het ter zake betrokken Departement, en wel door den student zelf indien hij meerderjarig is, anders door diens ouders of voogd. Het request moet eene duidelijke aanwijzing bevatten of men opleiding verlangt op den voet van art. 4 § 2 of § 3, en vergezeld gaan van:

a. een extract-geboorteregister van den student of, ter vervanging daarvan, van eene akte van bekendheid;

b. een bewijs, dat de student is ingezeten van het Rijk of van zijne koloniën, en — bijaldien opleiding tot officier van gezondheid bij de zeemacht verlangd wordt — in de plaats van het zooeven genoemde stuk, een bewijs dat de student is Nederlander;

c. een certificaat of certificaten van goed gedrag, afgegeven door het hoofd der gemeente (of door de hoofden der gemeenten), waar de student gedurende de laatste zes maanden is gevestigd geweest;

d. een bewijs betreffende het examen, waaraan hij laatstelijk heeft voldaan;

e. tenzij kan worden aangetoond, dat de student niet militieplichtig is in Nederland, een bewijs ten blijke dat en hoe hij heeft voldaan aan zijne verplichtingen ten opzichte van de nationale militie;

f. eene verklaring van den adressant, waaruit blijkt tot welk bedrag reeds collegegelden voor of door den student zijn betaald, alsmede in hoeverre die gelden aan het Rijk of aan de gemeente Amsterdam zijn betaald.

§ 3. Gunstige beschikking op het request is in de eerste plaats afhankelijk van den uitslag van een militair geneeskundig onderzoek, waaraan de student wordt onderworpen.

§ 4. Wordt op het verzoek gunstig beschikt, dan is de *meerderjarige* student gehouden om aan het Departement, waarbij hij solliciteert, in te zenden de eerste grosse in executorialen vorm van eene notariëele akte, overeenkomstig het bij dit Reglement gevoegde model *A*, benevens eene verklaring volgens model *B*.

Is de student *minderjarig*, dan geldt eene soortgelijke verplichting voor diens ouders of voogd, echter met dien verstande, dat de akte dan moet zijn opgemaakt overeenkomstig model *C*, en dat *twee* verklaringen moeten worden ingediend overeenkomstig de modellen *B* en *D*.

§ 5. Het verzoek wordt gehouden te zijn vervallen, indien de in § 4 aangeduide bescheiden niet bij het Departement zijn ingekomen op het daarvoor door den Minister in elk bijzonder geval aan te geven tijdstip.

§ 6. Komen tusschen het tijdstip waarop de in § 1 vermelde aankondiging is geplaatst en 1°. Augustus daaraanvolgend meer verzoeken in om ter opleiding te worden aangenomen dan het getal beschikbaar gestelde plaatsen bedraagt, dan wordt de voorkeur gegeven aan studenten, die, blijkens de overgelegde bewijsstukken, het verst gevorderd zijn in de studie.

Van hen die, met betrekking tot de door hen af te leggen examens, een gelijk radikaal bezitten, komen het eerst in aanmerking zij die wenschen te worden aangenomen op den voet van art. 4 § 2, daarna zij die aanneming verlangen op den voet van art. 4 § 3.

Degenen die, krachtens de beide vorige alinea's, gelijke aanspraken hebben om te worden aangenomen, komen in aanmerking naar de volgorde der tijdstippen, waarop hunne requesten inkwamen. Blijven nog vacatures bestaan nadat op alle aanvragen, ingekomen gedurende het in de eerste alinea dezer paragraaf aangegeven tijdvak, beschikt is, dan geldt, bij de beoordeeling van nadere aanvragen, almede de voorkeur, ontleend aan de zooeven genoemde volgorde.

Moet eene keuze worden gedaan tusschen twee of meer personen, wier requesten gelijktijdig zijn ingekomen, dan wordt die afhankelijk gesteld van nopens hen in te winnen inlichtingen, en zoo noodig door het lot beslist.

Van het subsidie.

4. § 1. Hij die ter opleiding wordt aangenomen geniet eene subsidie uit 's lands kas ten bedrage

van *f* 7000 (*zevenduizend gulden*), en dat wel in dier voege:

a. dat van landswege worden voldaan de na zijne aanneming nog voor hem te betalen collegegelden;

b. dat hem geregeld worden uitbetaald: òf *premiën* overeenkomstig § 2 hieronder, òf wel *toelagen* en *premiën* overeenkomstig § 3.

§ 2. Worden premiën alleen genoten, dan worden die betaald als volgt:

Aan of ten behoeve van den student, die, tijdens zijne aanneming ter verdere opleiding tot officier van gezondheid, laatselijk heeft voldaan aan:	Nadat bij het Departement zijn ontvangen de stukken vermeld in art. 3, § 4.	Nadat bij het Departement is ontvangen het bewijs, dat de student heeft voldaan aan: het *candidaats*-examen in de medicijnen, of wel aan het *tweede* natuurkundig examen.	het *doctoraal* examen in de medicijnen of wel aan het *theoretisch* geneeskundig examen.	het *eerste* gedeelte van het *practisch* artsexamen.	Na de beëdiging als officier van gezondheid.
I. het examen, omschreven in de eerste alinea der *derde* paragraaf van art. 2 van 's Kouings besluit van den 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), of wel het *eerste* natuurkundig examen . .	*f* 400	*f* 2000	*f* 2000	*f* 1000	Hetgeen aan collegiegelden, premien, toelagen, en eventueel ook aan buitengewone tegemoetkoming te zamen, in het geheel, minder is betaald dan *f* 7000.
II. het *candidaats*-examen in de medicijnen, of wel het *tweede* natuurkundig examen . .	600	—	2500	2500	
III. het *doctoraal* examen in de medicijnen of wel het *theoretisch* geneeskundig examen.	800	—	—	4000	

3. Worden toelagen en premiën genoten, dan worden die betaald als volgt:

Aan of ten behoeve van den student, die, tijdens zijne aanneming ter verdere opleiding tot officier van gezondheid, laatstelijk heeft voldaan aan:	De toelage bedraagt per jaar.	De premiën bedragen: Nadat bij het Departement zijn ontvangen de stukken vermeld in art. 3, § 4.	Nadat bij het Departement is ontvangen het bewijs dat de student heeft voldaan aan: het *candidaats*-examen in de medicijnen of wel aan het *tweede* natuurkundig examen.	het *doctoraal* examen in de medicijnen of wel aan het *theoretisch* geneeskundig examen.	het *eerste* gedeelte van het *practisch* artsexamen.	Na de beëdiging als officier van gezondheid.
I. het examen, omschreven in de eerste alinea der *derde* paragraaf van art. 2 van 's Konings besluit van den 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), of wel het *eerste* natuurkundig examen . .	*f* 600	*f* 200	*f* 600	*f* 500	*f* 500	Hetgeen aan collegegelden, premiën, toelagen, en eventueel ook aan buitengewone tegemoetkomingen, te zamen, in het geheel minder is betaald dan *f* 7000.
II. het *candidaats*-examen in de medicijnen, of wel het *tweede* natuurkundig examen	1200	400	—	1000	1000	
III. het *doctoraal* examen in de medicijnen, of wel het *theoretisch* geneeskundig examen	1500	600	—	—	2000	

§ 4. Het subsidie wordt uitbetaald aan den *meerderjarigen* student zelf en, voor den *minderjarigen*, aan diens vader, voogd of voogdes.

Aan of ten behoeve van den student, die meerderjarig is geworden sedert het aangaan der verbintenis, worden geen gelden uitbetaald, dan nadat bij het Departement is ontvangen de eerste grosse in executorialen vorm van eene notariëele akte, overeenkomstig het hierachter voorkomende model *E*, benevens eene verklaring overeenkomstig model *B*.

§ 5. De toelagen worden jaarlijks betaald in drie termijnen, telkens nadat bij het Departement is ingekomen eene verklaring op zegel, overeenkomstig model *F*, afgegeven door den voorzitter van de faculteit der geneeskunde aan de universiteit, waarbij de student is ingeschreven. Die termijnen vervallen op 15 Februari, 15 Mei en 15 November van elk jaar.

Verklaringen, afgegeven meer dan 14 dagen vóór den vervaldag zijn ongeldig.

Is de verklaring acht dagen na den vervaldag niet bij het Departement ontvangen, dan wordt de verschenen termijn niet uitbetaald, tenzij ten genoegen des Ministers worde aangetoond, dat redenen, onafhankelijk van den wil van den student, de inzending hebben vertraagd.

§ 6. De uitbetaling van toelagen wordt gestaakt, zoodra *in dien vorm* de volgende bedragen van het subsidie zijn genoten, namelijk:

a. door studenten, vallende in rubriek I van § 3 . . . . . *f* 3600

b. door studenten, vallende in rubriek II van § 3 . . . . . „ 3000

c. door studenten, vallende in rubriek III van § 3 . . . . . „ 3000

§ 7. Ingeval een student, ten genoegen van den Minister aantoont dat door ziekte of andere van hem onafhankelijke oorzaken de geregelde gang zijner studiën dreigt gestoord te worden, kan hem, op zijn verzoek, in een of meer termijnen, eene buitengewone tegemoetkoming worden verleend. Het bedrag van de krachtens deze paragraaf uit te keeren gelden mag echter in het geheel de som van *zes honderd gulden* (*f* 600) niet te boven gaan, en strekt in mindering van de totale som van *f* 7000 hierboven in § 1 genoemd.

§ 8. Geen premie wordt uitbetaald, dan nadat door een militair geneeskundig onderzoek is gebleken, dat de student niet lijdende is aan eene ziekte of een gebrek, waardoor militairen overeenkomstig de Koninklijke besluiten van 2 November 1883 (*Staatsblad* n°. 151), 21 December 1883 (*Staatsblad* n°. 247) en 30 December 1883 (*Staatsblad* n°. 256), worden geacht ongeschikt te zijn geworden voor den dienst bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht.

§ 9. Studenten, die tijdens hunne aanneming reeds voldaan hebben aan het *eerste* gedeelte van het practisch arts-examen, kunnen niet in het genot van toelagen treden. Hun wordt, nadat bij het Departement zijn ontvangen de stukken, vermeld in art. 3 § 4, eene premie van *f* 1000 uitbetaald; zij ontvangen na hunne beëediging als officier van gezondheid hetgeen aan of voor hen in het geheel minder dan *f* 7000 is betaald.

Van het ontslag van de verbintenis.

5. § 1. De uitkeering van het subsidie wordt gestaakt en de student van de verbintenis ontslagen:

a. indien bij een militair geneeskundig onderzoek blijkt, dat hij lijdt aan eene ziekte of een gebrek, waardoor militairen, overeenkomstig de Koninklijke besluiten van 2 November 1883 (*Staatsblad* n°. 151), 21 December 1883 (*Staatsblad* n°. 247) en 30 December 1883 (*Staatsblad* n°. 256) worden geacht ongeschikt te zijn geworden voor den dienst bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht;

b. ingeval hij, naar 's Ministers oordeel, geacht moet worden door gebrek aan aanleg, door traagheid, onwil of slecht gedrag niet in staat te zijn om het arts-diploma te verwerven, of wel onwaardig om tot officier van gezondheid te worden benoemd;

c. wanneer hij de voorschriften van dit Reglement niet nakomt.

Voorts kan een student van de verbintenis worden ontslagen:

1°. wanneer hij, naar 's Ministers oordeel, geacht moet worden zijne studiën in de geneeskunde niet geregeld voort te zetten;

2°. wanneer hij, zonder toestemming van den Minister, in het huwelijk is getreden.

§ 2. Wordt het ontslag verleend op den hierboven in § 1 sub *a* genoemden grond, dan behoeft het genoten gedeelte van het subsidie niet te worden terugbetaald, tenzij de ongeschiktheid voor den militairen dienst het gevolg is van ongeregeld gedrag of aan eigen schuld is te wijten.

Overigens sluit het ontslag steeds onvoorwaar-

delijk de verplichting in zich om alle door den staat betaalde collegegelden, toelagen, premiën en eventueel verder genoten tegemoetkomingen terug te betalen, vermeerderd met tien ten honderd.

§ 3. Ontslag van de aangegane verbintenis op verzoek wordt niet verleend, dan nadat de gelden, krachtens § 2 hierboven terug te betalen, in 's lands kas zijn gestort.

§ 4. Ruiling van bestemming wordt niet toegestaan, dan tusschen studenten, die het arts-diploma hebben verworven.

§ 5. Wie overeenkomstig de bepalingen van dit artikel van de verbintenis wordt ontheven, verliest daardoor alle aanspraken om later als arts bij een der beide diensten te worden aangenomen.

Van de benoeming tot officier van gezondheid.

6. § 1. De studenten, overeenkomstig dit Reglement opgeleid, worden, nadat zij aan het Departement van Koloniën of van Marine het arts-diploma hebben ingezonden, zoodra mogelijk aan den Koning voorgedragen ter benoeming tot officier van gezondheid der tweede klasse bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de Zeemacht, ook wanneer er op dat oogenblik geen vacatures in dien rang bestaan.

§ 2. Officieren van gezondheid voor den dienst bij het leger in Nederlandsch-Indië opgeleid volgens dit Reglement, genieten bij hunne uitzending derwaarts *niet* de gratificatie van *f* 1000, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 Mei 1881 (*Staatsblad* nº. 28).

MODELLEN, *behoorende bij het Reglement voor de opleiding van Studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot Officier van gezondheid bij het leger in de koloniën of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 6 Mei* 1886, nº. 41.

MODEL **A**.

. . . . . zijn verschenen:

1º. N. N., geboren te . . . . ., den . . . . ., thans student in de geneeskunde aan de Universiteit te . . . . . ., die verklaarde volkomen bekend te zijn met de bepalingen van het Reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in de koloniën of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van . . . . . ., zich te verbinden voor den dienst $\frac{\text{in de Koloniën}}{\text{bij de Zeemacht}}$ overeenkomstig dat Reglement, en tot terugbetaling — binnen drie maanden, nadat hij daartoe door of van wege den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ zal zijn aangeschreven, — van al de gelden, door den Staat te vorderen, ingevolge art. 5, § 2 of 3 van voormeld Reglement, bijaldien hij, hetzij op eigen verzoek of om andere redenen, mocht worden ontheven van de verplichtingen, ingevolge genoemd Reglement op hem rustende, of wel indien hij zich op eenige wijze aan zijne bestemming onttrekt;

2º. P. P. (qualiteit en woonplaats) en Q. Q. (qualiteit en woonplaats), die, gehoord de bovenomschreven verklaring van N. N., verklaarden volkomen bekend te zijn met de bepalingen van voormeld Reglement, en zich bij deze jegens den Staat der Nederlanden te stellen als borgen voor meergenoemden N. N., en derhalve als zoodanig ieder met hem hoofdelijk voor het geheel, en onder afstand van alle exceptiën en voorrechten, door de wet aan borgen in rechten toegekend, zich te verbinden tot de voldoening, *binnen drie maanden* nadat zij daartoe door of namens den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ zijn aangeschreven, van al hetgeen N. N. uit voormelden hoofde aan den Staat der Nederlanden zal verschuldigd zijn;

terwijl zij, zoowel N. N., als P. P. en Q. Q., nu vooralsnog verklaren zich te zullen gedragen aan de *opgave* van het bedrag van wege den Staat.

Uitgegeven voor eerste grosse aan en ten verzoeke van den Staat der Nederlanden enz.

MODEL **B**.

De burgemeester der gemeente . . . . . verklaart dat P. P. en Q. Q. (de borgen) bij hem ter goeder naam en faam bekend staan als genoegzaam gegoed om te kunnen voldoen aan de geldelijke verplichtingen, die zij op zich namen, ingevolge akte den . . . . . verleden voor den notaris . . . . . te . . . . . .

. . . . . , den . . . . . .

De Burgemeester,

MODEL C.

. . . . . zijn verschenen:

a. R. R. en S. S. . . . . (onders, vader, voogd of moeder-voogdes) van N. N., geboren te . . . . . , den . . . . . , thans student in de geneeskunde aan de Universiteit te . . . . . , die verklaarden (verklaarde):

1°. volkomen bekend te zijn met de bepalingen van het Reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in de Koloniën of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van . . . . . .

2°. aan genoemden minderjarige toestemming te verleenen tot de verbintenis voor den dienst $\frac{\text{in de Koloniën}}{\text{bij de Zeemacht}}$ overeenkomstig dat Reglement, en

3°. zich uit eigen hoofde te verbinden tot terugbetaling, binnen drie maanden na daartoe door of van wege den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ te zijn aangeschreven, van al de gelden, door den Staat, ingevolge art. 5, § 2 of 3 van voormeld Reglement te vorderen wegens gelden aan of ten behoeve van meergenoemd student gedurende zijne minderjarigheid betaald, namelijk, voor het geval hij, hetzij op verzoek of om andere redenen mocht worden ontheven van de verplichtingen, ingevolge meergenoemd Reglement op hem rustende, of wel indien hij zich op andere wijze aan zijne bestemming onttrekt;

b. T. T. (qualiteit en woonplaats) en U. U. (qualiteit en woonplaats), die, gehoord de bovenomschreven verklaring van R. R. (R. R. en S. S.), verklaarden volkomen bekend te zijn met de bepalingen van voornoemd Reglement, en zich bij deze jegens den Staat der Nederlanden te stellen als borgen voor $\frac{\text{de comparanten R. R. en S. S.}}{\text{den comparant R. R.}}$ en derhalve als zoodanig ieder met hen (hem) hoofdelijk voor het geheel en onder afstand van alle exceptiën en voorrechten, door de wet aan borgen in rechten toegekend, zich te verbinden tot de voldoening, binnen drie maanden, nadat zij daartoe door of namens den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ zijn aangeschreven, van al hetgeen R. R. en S. S., uit voormelden hoofde, aan den Staat der Nederlanden zullen (zal) verschuldigd zijn, —

terwijl zij, zoowel R. R. (R. R. en S. S.) als T. T. en U. U. nu voor als dan, verklaren zich te zullen gedragen aan de *opgave* van het bedrag van wege den Staat.

Uitgegeven voor Eerste Grosse aan en ten verzoeke van den Staat der Nederlanden enz.

MODEL D.

De ondergeteekende . . . . . , geboren te . . . . . den . . . . . , thans student in de geneeskunde aan de Universiteit te . . . . . , verklaart volkomen bekend te zijn met de bepalingen van het Reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in de Koloniën of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van . . . . . , en de verbintenis te willen aangaan, overeenkomstig dat Reglement, en wel voor den dienst $\frac{\text{in de Koloniën}}{\text{bij de Zeemacht}}$, overeenkomstig art. 4, paragraaf $\frac{\text{twee}}{\text{drie}}$.

. . . . . , den . . . . . .

(Handteekening van den student.)

Gezien voor legalisatie der handteekening van . . . . . .

De Burgemeester,

MODEL E.

. . . . . zijn verschenen:

1°. N. N., geboren te . . . . . , den . . . . . , thans student in de geneeskunde aan de Universiteit te . . . . . , die verklaarde volkomen bekend te zijn met de bepalingen van het Reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in de Koloniën of bij de Zeemacht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van . . . . . , zich te verbinden voor den dienst $\frac{\text{in de Koloniën}}{\text{bij de Zeemacht}}$, overeenkomstig dat Reglement, en tot terugbetaling — binnen drie maanden nadat hij daartoe door of van wege den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ zal zijn aangeschreven — van al de gelden, ingevolge art. 5 § 2 of 3 van voormeld Reglement, door den Staat te vorderen wegens gelden aan hem of te zijnen behoeve betaald sedert hij meerderjarig werd, namelijk, voor het geval hij, hetzij op eigen verzoek of om andere redenen, mocht worden ontheven van de verplichtingen, ingevolge meergenoemd Reglement op hem rustende,

of wel indien hij zich op eenige wijze aan zijne bestemming onttrekt;

2°. P. P. (qualiteit en woonplaats) en Q. Q. (qualiteit en woonplaats), die, gehoord de bovenomschreven verklaring van N. N., verklaarden volkomen bekend te zijn met de bepalingen van voormeld Reglement, en zich bij deze jegens den Staat der Nederlanden te stellen als borgen voor meergenoemden N. N., en derhalve als zoodanig ieder met hem hoofdelijk voor het geheel en onder afstand van alle exceptiën en voorrechten, door de wet aan borgen in rechten toegekend, zich te verbinden tot de voldoening, binnen drie maanden nadat zij daartoe door of namens den Minister van $\frac{\text{Koloniën}}{\text{Marine}}$ zijn aangeschreven, van al hetgeen N. N. uit voormelden hoofde aan den Staat der Nederlanden zal verschuldigd zijn;

terwijl zij, zoowel N. N. als P. P. en Q. Q., nu voor als dan verklaren zich te zullen gedragen aan de *opgave* van het bedrag van wege den Staat.

Uitgegeven voor Eerste Grosse aan en ten verzoeke van den Staat der Nederlanden enz.

MODEL F.

De Hoogleeraar . . . . . , Voorzitter van de faculteit der geneeskunde aan de Universiteit te . . . . . , verklaart dat N. N., bij die Universiteit ingeschreven als student in de geneeskunde, door trouwe studie en goed gedrag aan zijne verplichting voldoet.

. . . . . , den . . . . . .

De Hoogleeraar voornoemd,

—

9 *Mei* 1886. WET, tot conversie van vier ten honderd in drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 102.

Zie het besluit van 25 *Mei* 1886, S. 106

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86 no. 124, 1—11.

Handel. idem 1885/86 *bladz.* 1315—1337, 1341—1371.

Handel. 1e *Kamer* 1885/86 *bladz.* 292, 293, 298—301, 310—313, 327—329, 346—359, 363—369.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene vermindering der rente van de ten laste van den Staat zijnde vier ten honderd rentegevende schuld wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De inschrijvingen in het Grootboek der vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld en de schuldbekentenissen ten laste van den Staat uitgegeven krachtens de wetten van 5 Juni 1878 (*Staatsblad* no. 87), van 16 Maart 1883 (*Staatsblad* no. 34) en van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* no. 146), alsmede de schuldbekentenissen, ingevolge de bij de wet van den 19den December 1882 (*Staatsblad* no. 231) bekrachtigde overeenkomst met de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij ten laste van den Staat gebracht, worden, met inachtneming van door Ons aan te geven termijnsbepaling, hetzij in eens, hetzij achtereenvolgens, verwisseld tegen inschrijvingen in het in art. 8 genoemde Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, of tegen schuldbekentenissen rentende drie en een half ten honderd 's jaars.

De niet verwisselde schulden in de eerste zinsnede bedoeld, worden op de tijdstippe en de wijze door Ons te bepalen, afgelost.

2. Rechthebbenden worden gedurende een door Ons te bepalen termijn in de gelegenheid gesteld om te verklaren of zij aan verwisseling van hunne vier ten honderd rentegevende inschrijvingen of schuldbekentenissen, in artikel 1 bedoeld, tegen drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, dan wel aan aflossing binnen een door Ons tijdig te bepalen termijn de voorkeur geven.

Zij die zich binnen den gestelden termijn niet verklaard hebben, worden geacht de verwisseling te verkiezen en hebben van een door Ons te bepalen dag af alleen recht op eene jaarlijksche rente van drie en een half ten honderd over het nominaal bedrag hunner inschulden.

De voorwaarden voor de verwisseling, voor zooverre zij niet bij deze wet geregeld zijn, worden door den Minister van Financiën vastgesteld. (1)

3. Het recht tot opvordering der aflosbaar gestelde Staatsschuld vervalt tien jaren na den dag der aflosbaarstelling.

4. De Minister van Financiën wordt gemachtigd tot de tegeldemaking van zoodanig bedrag aan schuldbekentenissen ten laste van den Staat, rentende drie en een half ten honderd 's jaars, als voor de aflossing der in artikel 1 genoemde Staatsschulden en voor de in artikel 9 vermelde uitkeering gevorderd wordt.

---

(1) Deze voorwaarden zijn door den Minister vastgesteld den 27 Mei 1886 en kosteloos verkrijgbaar bij den Agent van het ministerie van financiën te Amsterdam, en bij de betaalmeesters in de hoofdplaatsen der provinciën en te Rotterdam.

De voorwaarden voor die tegeldemaking, voor zoover zij niet bij deze wet geregeld zijn, worden door den Minister van Financiën vastgesteld. (1)

5. De krachtens deze wet uit te geven schuldbekentenissen luiden aan toonder.

Zij worden door de Algemeene Rekenkamer geregistreerd en van een bewijs dier registratie voorzien.

Zij zijn voorzien van halfjaarlijksche coupons verschijnende 1°. April en 1°. October en betaalbaar te Amsterdam en in de verdere door den Minister van Financiën aan te wijzen plaatsen. Wanneer plaatsen, in het buitenland gelegen, voor die betaalbaarstelling aangewezen worden, kan door den Minister van Financiën aan de met de uitbetaling te belasten bankiers eene provisie worden toegekend van ten hoogste één achtste ten honderd over het nominaal bedrag der door hunne tusschenkomst uitbetaalde coupons.

Jaarlijks wordt een gedeelte van deze schuldbekentenissen afgelost, ten beloope van minstens drie tienden ten honderd van het geheele bedrag der krachtens deze wet in het leven geroepen drie en een half ten honderd rentegevende schuld, vermeerderd met het bedrag der door die verplichte aflossingen vrijgevallen rente. Die aflossingen geschieden voor het nominaal bedrag der daarvoor bij uitloting aangewezen stukken. Het plan der jaarlijksche aflossingen wordt op de schuldbekentenissen afgedrukt.

Tot vroegere of meerdere aflossing dan het plan aanwijst blijft de Staat nà 1 Januari 1896 ten allen tijde bevoegd.

De afgeloste stukken worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

6. De rente der krachtens deze wet uitgegeven schuldbekentenissen loopt niet verder dan tot aan den dag van aflosbaarstelling.

Het recht tot opvordering van het kapitaal der aflosbaar gestelde stukken vervalt tien jaren na den dag van aflosbaarstelling.

7. Indien de Staat een gedeelte der krachtens deze wet uitgegeven schuldbekentenissen inkoopt, blijven de nummers dier stukken deelen in de lotingen, welke tot aflossing van deze schuld gehouden worden.

8. Er wordt aangelegd een Grootboek van drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, hetwelk van gelijken aard zal zijn als de thans bestaande en waarop al de bepalingen, welke voor de tegenwoordige Grootboeken gelden, toepasselijk zijn.

De rente voor de op dit Grootboek ingeschreven kapitalen wordt in halfjaarlijksche termijnen betaald op 1°. April en 1°. October.

Op dat Grootboek worden ingeschreven:

1°. de kapitalen vier ten honderd rentegevende schuld, waarvan de verwisseling tegen inschrijvingen in dat Grootboek door rechthebbenden verlangd is of ingevolge art. 2 geacht wordt verlangd te zijn, behoudens eene uit het verschil der verschijndagen voortvloeiende verrekening van renten;

2°. de nominale bedragen der krachtens art. 4 uitgegeven en nog niet uitgelote of aflosbaar gestelde schuldbekentenissen, welke ter inschrijving door de houders worden ingeleverd.

De bovenbedoelde inschrijvingen geschieden met inachtneming der door Ons te stellen regelen, die onder n°. 1 kosteloos en die onder n°. 2 alleen tegen betaling van de deswege vereischte formulieren.

De aldus verwisselde schuldbekentenissen worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

Bij uitloting daarvan wordt het voor hare aflossing bestemd bedrag tot inkoop en aflossing van rentegevende Nationale Schuld aangewend.

9. Bij verwisseling van vier ten honderd rentegevende schuld tegen drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt eene door den Minister van Financiën te bepalen vergoeding in geld toegekend, welke niet meer zal bedragen dan drie ten honderd en niet minder dan twee ten honderd over het nominaal bedrag der te verwisselen vier ten honderd rentegevende schuld.

De prijs waarvoor de bij deze wet bedoelde drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen aan toonder worden te gelde gemaakt, mag niet minder bedragen dan zeven en negentig ten honderd van haar nominaal bedrag.

De Minister van Financiën is bevoegd het bedrag der ingevolge artt. 2 en 4 uitgegeven drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld geheel of ten deele tegen den prijs van zes en negentig en drie vierden ten honderd over het nominaal bedrag dier schuld te verkoopen onder voorwaarde dat de bij art. 12 bedoelde commissie door de koopers betaald wordt.

10. De bij deze wet verleende machtiging tot verwisseling van vier ten honderd rentegevende schuld tegen drie en een half ten honderd rente-

(1) Zie de aanteekening op art. 2.

gevende Nationale Schuld, tot aflossing der eerstgenoemde soort en tot tegeldemaking der laatstgenoemde soort, vervalt op den 31sten December 1887.

11. Ouders, voogden, curators, bewindvoerders en alle andere personen met het beheer of toezicht over den persoon of de goederen van derden belast, fideï-commissaire bezitters, benevens de bestuurders van gestichten, zedelijke lichamen en instellingen van allen aard, zijn gemachtigd en bevoegd om voor de personen welke zij vertegenwoordigen of voor de instellingen of boedels onder hun beheer, de bij art. 1 bedoelde verwisseling van schuld in inschrijvingen op het Grootboek rentende drie en half ten honderd te bewerkstelligen en om de ingevolge art. 9 bij zoodanige verwisseling uit te keeren vergoeding in ontvangst te nemen.

Zij zijn bevoegd de bij art. 1 bedoelde verwisseling van schuld tegen schuldbekentenissen alsmede de aflossing der onder hun beheer staande kapitalen vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld te vorderen, mits met inachtneming van de bepalingen welke voor het geval van vervreemding of overdracht dier kapitalen van toepassing zouden zijn, zullende de daartoe gevorderde stukken vrij zijn van rechten van zegel en van registratie.

12. Aan bankiers, makelaars en anderen die commissiehandel in effecten nitoefenen kan door den Minister van Financiën worden toegekend eene commissie van een vierde ten honderd over het nominaal bedrag der drie en een half ten honderd rentegevende schuld welke door hunne tusschenkomst tegen vier ten honderd rentegevende schuld verwisseld of tegen contant geld uitgegeven wordt.

13. Van de verwisseling, de aflossing en de tegeldemaking der bij deze wet bedoelde Staatsschuld wordt vóór 1°. Juli 1888 eene rekening afgelegd, welke, na door de Algemeene Rekenkamer te zijn opgenomen en gesloten, aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld.

Op deze rekening worden alléén verantwoord de bedragen welke, in overeenstemming met de ter uitvoering van deze wet, door den Minister van Financiën te sluiten overeenkomsten, in de schatkist gestort of daaruit betaald zijn.

De vier ten honderd rentegevende schuldbekentenissen worden, naar gelang zij zijn afgelost, ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

14. Het saldo der in art. 13 bedoelde rekening zoomede alle kosten door de uitvoering dezer wet veroorzaakt, worden, ongeacht het jaar waarin de ontvangsten of uitgaven gedaan zijn, ten laste der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886 verevend.

In het VIIde hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het jaar 1886 wordt het volgende artikel ingelascht:

Art. 16. Kosten vallende op de tenuitvoerlegging van de wet tot conversie van vier ten honderd rentegevende schuld in drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, daaronder begrepen de rente, welke bij de uitgifte van — of de verwisseling van vier ten honderd rentegevende nationale schuld tegen — drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld mocht toegekend worden boven hetgeen in verhouding der gedane stortingen verschuldigd zou zijn, zoomede een zeker gedeelte niet te boven gaande het een derde van de geheele tot 31 December 1887 te verkrijgen rente-besparing welke door de uitvoering der bovengenoemde wet zal verkregen worden, voor zoover de Minister van Financiën zoodanig aandeel in die besparing bij de ter uitvoering dier wet te sluiten overeenkomsten, aan derden zal toekennen . . . . . *een millioen zes honderd duizend gulden* (*f* 1,600,000).

15. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 9den Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 13 *Mei* 1886.)

—

9 *Mei* 1886. BESLUIT, tot wijziging van art. 7 der bij Koninklijk besluit van 21 Juni 1877 (*Staatsblad* n°. 152) vastgestelde instructie voor den geneeskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen. S. 103.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 Maart 1886, n°. 952, afdeeling Medische politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 April 1886, n°. 17);

Gezien de nadere voordracht van Onzen Mi-

nister voornoemd, van 5 Mei 1886, nº. 1351, afdeeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat in art. 7 der bij Koninklijk besluit van 21 Juni 1877 (*Staatsblad* nº. 152) vastgestelde instructie voor den geneeskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* nº. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, de woorden: "het voorschrift van het Koninklijk besluit van 17 April 1873 (*Staatsblad* nº. 43)" vervangen worden door de woorden: "de regelen ingevolge art. 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134) door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld of nader vast te stellen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Marine, alsmede aan den Raad van State, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 9den Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 14 *Mei* 1886.)

—

10 *Mei* 1886. WET, houdende bepalingen ter bevordering van de verdeeling van markgronden. S. 104.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1884/85, *tweede zitting* nº. 116; 1885/86, nº. 36, 1—6.

Handel. idem 1885/86, *bladz.* 1579—1586, 1588—1616.

Handel 1e *Kamer* 1885/86, *bladz.* 340, 359—361, 369—377.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nieuwe bepalingen vast te stellen ter bevordering van de verdeeling van markgronden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

§ 1. *Inleidende bepalingen.*

Art. 1. Onder markgronden verstaat deze wet gronden, die van oudsher in onverdeelden eigendom bezeten worden onder de namen van marken, maalschappen, holtingen, meenscharen, meenten, buurten, buurtschappen of andere soortgelijke namen.

2. Onder markgenooten verstaat deze wet de medegerechtigden in markgronden, en onder marken de vereenigingen, bekend onder de in art. 1 bedoelde namen.

§ 2. *Van de vordering tot verdeeling.*

3. Ieder markgenoot is gerechtigd de verdeeling van de markgronden te vorderen.

4. Niemand is in eene vordering tot verdeeling van markgronden ontvankelijk, tenzij hij vooraf het bestuur der mark vruchteloos tot vrijwillige verdeeling gerechtelijk heeft aangemaand.

De aanmaning wordt geacht vruchteloos te zijn gedaan:

1º. wanneer niet binnen veertien weken daarna aan hem, van wien zij uitging, een besluit der markgenooten tot vrijwillige verdeeling is beteekend;

2º. wanneer het besluit tot vrijwillige verdeeling niet binnen twee jaren nadat het genomen werd, is ten uitvoer gelegd door overschrijving der akte van scheiding en deeling in de openbare registers.

5. De gerechtelijke aanmaning geschiedt aan den persoon of ter woonplaats van ieder der bestuurders van de mark.

Zij wordt bovendien aangeplakt ter plaatse van de gewone afkondigingen in de gemeente of gemeenten, waar de markgronden gelegen zijn.

6. Binnen ééne maand na die aanmaning roept het bestuur de markgenooten op ter bijwoning van eene binnen twee maanden te houden vergadering, om over het verdeelen der markgronden te beslissen, alles op de bij de mark gebruikelijke wijze.

Waar die wijze niet bij reglement is voorgeschreven of door gewoonte bepaald, beslist de meerderheid der ter vergadering tegenwoordige markgenooten over de vordering tot verdeeling.

De leden van het bestuur der mark zijn aansprakelijk voor de gevolgen door het verzuim dezer oproeping veroorzaakt.

In geval van zoodanig verzuim is hij, die het bestuur der mark tot vrijwillige verdeeling gerechtelijk heeft aangemaand, bevoegd de markgenooten op een termijn van eene maand op te roepen ter bijwoning van eene vergadering, als in het eerste lid bedoeld.

De bepalingen van de artikelen 19, 20, 21, 22, 24 en 30 zijn ook bij vrijwillige verdeeling van toepassing, met dien verstande echter dat het bestuur der mark in de plaats treedt van de in die artikelen genoemde rechter-commissaris en commissie en de landmeter door het bestuur wordt benoemd.

§ 3. *Van het geding tot verdeeling.*

7. Van de vordering tot verdeeling wordt in eersten aanleg kennis genomen door de arrondissements-rechtbank, onder wier gebied de markgronden of het voornaamste deel daarvan, naar de belastbare opbrengst berekend, zijn gelegen.

De vordering wordt als summiere zaak behandeld.

Indien de ontvankelijkheid der vordering wordt betwist met de bewering, dat de gronden, waarvan de verdeeling wordt gevorderd, geen markgronden zouden zijn, wordt over dit geschilpunt het openbaar ministerie gehoord.

8 De vordering wordt aanhangig gemaakt door dagvaarding van het bestuur.

Deze dagvaarding geschiedt en wordt aangeplakt overeenkomstig hetgeen in artikel 5 ten opzichte van de aanmaning is bepaald.

Alle andere gerechtelijke exploten voor de mark bestemd, geschieden op gelijke wijze, doch daarvan wordt geene aanplakking vereischt.

9. Bij het vonnis waarbij de verdeeling der markgronden wordt gelast, benoemt de rechtbank een rechter-commissaris, door wien, na verhoor of behoorlijke oproeping van het markbestuur, eene commissie van drie of vijf personen, bij voorkeur uit de markgenooten, en een landmeter worden benoemd.

10. De termijn van hooger beroep van elk vonnis in de procedure tot verdeeling van markgronden is van ééne maand, te rekenen van den dag der uitspraak.

Zoodra het vonnis of arrest, waarbij de verdeeling van markgronden is gelast, in kracht van gewijsde is gegaan, wordt door den rechter-commissaris een uittreksel daarvan openbaar gemaakt door aanplakking ter plaatse in artikel 5 omschreven en door aankondiging in een of meer door hem aan te wijzen nieuwsbladen.

§ 4. *Van de gerechtelijke verdeeling.*

11. De rechter-commissaris bepaalt tijd en plaats der bijeenkomst, waarop allen die, hetzij als markgenooten, hetzij wegens de uitoefening van eenig zakelijk recht, hetzij wegens eene huurovereenkomst, bij de verdeeling belang hebben, voor hem kunnen verschijnen, persoonlijk of bij schriftelijk daartoe gemachtigden.

Hij doet zijne beschikking aanplakken op de wijze in art. 5 omschreven.

12. Op den bepaalden tijd wordt de bijeenkomst gehouden onder voorzitterschap van den rechter-commissaris, bijgestaan door den griffier der rechtbank en in het bijzijn der in artikel 9 vermelde commissie, of deze daartoe opgeroepen zijnde, die zoo noodig inlichtingen geeft.

Indien er geschil blijkt te bestaan over iemands aandeel in, of recht op de markgronden of over iemands recht als huurder van die gronden, en de rechter-commissaris partijen niet kan vereenigen, verwijst hij haar, voor zoover het geschil niet reeds aanhangig is, naar eene door hem te bepalen zitting van de rechtbank.

Deze verwijzing vervangt de dagvaarding.

De zaak wordt als summiere zaak behandeld.

13. Van de verschijning en de opgaven der belanghebbenden en van hunne verwijzing naar de rechtbank wordt door den rechter-commissaris proces-verbaal opgemaakt.

Tevens wordt door hem eene voorloopige lijst samengesteld van hen wier rechten niet zijn betwist, met vermelding van den aard en den omvang van ieders recht.

Indien de werkzaamheden niet op één dag kunnen afloopen, verdaagt de rechter-commissaris de zitting tot een anderen dag zonder nadere oproeping en maakt daarvan melding in het proces-verbaal.

14. De lijst van rechthebbenden ligt met het proces-verbaal gedurende vier weken op de griffie der rechtbank, en een door den rechter-commissaris geteekend afschrift daarvan op de secretarie der gemeente of gemeenten, waarin de markgronden gelegen zijn, kosteloos ter inzage, terwijl ieder daarvan voor zijne rekening afschrift of uittreksel kan bekomen.

Van deze nederlegging wordt door den rechter-commissaris kennis gegeven door aanplakking op de wijze in artikel 5 omschreven, met bepaling van tijd en plaats waarop eene nadere bijeenkomst zal gehouden worden.

15. In de nadere bijeenkomst is ieder belanghebbende, ook de tot dusver niet verschenen, bevoegd, zijne rechten te doen kennen en het recht van anderen te betwisten, onverschillig of deze al dan niet reeds op de lijst van rechthebbenden zijn geplaatst.

De bepalingen van de artikelen 12 en 13 zijn op de nadere bijeenkomst van toepassing.

16. De lijst van rechthebbenden, volgens de nadere opgaven gewijzigd en aangevuld, wordt met het proces-verbaal door den rechter-commissaris ter griffie der rechtbank, en een door den rechter-commissaris geteekend afschrift daarvan op

de secretarie der gemeente of gemeenten, waarin de markgronden gelegen zijn, nedergelegd, op den voet van artikel 14.

Van die nederlegging wordt door hem kennis gegeven door aanplakking op de wijze in artikel 5 omschreven.

Binnen vier weken na die aanplakking kunnen belanghebbenden tegen den inhoud dezer lijst bij de regtbank in verzet komen.

Die bevoegdheid wordt in de bij het tweede lid voorgeschreven kennisgeving vermeld.

Het verzet wordt als summiere zaak behandeld.

17. Indien bij het einde van dat tijdsverloop geen verzet is gedaan, en geen geschil als bedoeld bij artikel 12 aanhangig is, wordt de lijst door den rechter-commissaris gesloten en onderteekend.

Is op dat tijdstip verzet gedaan of eenig geschil aanhangig, zoo geschiedt de sluiting en onderteekening van de lijst, zoodra de uitspraak des rechters in kracht van gewijsde is gegaan.

Na de sluiting en onderteekening van de lijst wordt niemand dan die daarin als zoodanig vermeld wordt, als rechthebbende erkend.

18. Zoodra de lijst van rechthebbenden is gesloten, wordt overgegaan tot het opmaken van een plan van verdeeling der markgronden door den rechter-commissaris, onder voorlichting van de in artikel 9 vermelde commissie of deze althans daartoe opgeroepen zijnde, bijgestaan door den landmeter.

19. De rechter-commissaris doet door den landmeter eene kaart der markgronden vervaardigen, waarop worden aangewezen, zoowel de bestaande wegen en waterleidingen die onveranderd behouden worden, als die welke ten openbaren dienst, door de zorg der commissie, voor rekening der mark moeten worden aangelegd of verbeterd.

De in art. 9 bedoelde commissie geeft zoowel den rechter-commissaris als den landmeter de inlichtingen, die zij wenschelijk acht te verstrekken of die van haar worden verlangd.

Een afschrift der kaart met eene beschrijving, behelzende de breedte der wegen en de breedte en diepte der waterleidingen, wordt door den rechter-commissaris ter goedkeuring toegezonden aan het bestuur der gemeente of gemeenten waarin de markgronden gelegen zijn.

20. Indien door het bestuur eener gemeente binnen drie weken geen beschikking aan den rechter-commissaris door een daartoe bevoegden ambtenaar is beteekend, wordt, voor zooveel die gemeente betreft, de goedkeuring geacht te zijn verleend.

Van die al of niet beteekening geeft de rechter-commissaris kennis aan ieder der leden van de in art. 9 bedoelde commissie.

Indien een gemeentebestuur zijne goedkeuring weigert, is de rechter-commissaris zoowel als de commissie bevoegd, binnen drie weken na de beteekening daarvan, in hooger beroep te komen bij Gedeputeerde Staten.

Wordt het besluit van Gedeputeerde Staten door Ons op grond van strijd met de wet of het algemeen belang vernietigd, dan hebben deze opnieuw over de zaak uitspraak te doen met inachtneming van Onze beslissing.

21. Het onderhoud van de ten openbaren dienst bestaande of door de zorg der commissie aan te leggen of te verbeteren wegen en waterleidingen met de daartoe behoorende kunstwerken komt, tegen eene billijke vergoeding, ten laste van de gemeenten waarin de markgronden gelegen zijn.

Bij verschil tusschen de commissie en een gemeentebestuur over de aanvaarding in onderhoud dezer wegen en waterleidingen, kan de beslissing van Gedeputeerde Staten worden ingeroepen en is het laatste lid van artikel 20 van toepassing.

Geschillen over de billijke vergoeding voor dit onderhoud te ontvangen, beslist de rechter.

22. Door de gerechtelijke verdeeling worden de bestaande overeenkomsten van huur en verhuur van markgronden verbroken, behoudens schadeloosstelling van de huurders overeenkomstig artikel 23.

23. De commissie waardeert de verschillende gronden met het oog op hun aard en ligging.

Zij bepaalt den aard en de hoegrootheid der schadeloosstelling te ontvangen voor het gemis van zakelijke rechten en voor het verbreken van verhuringen.

Zij maakt de kavelingen waarbij aan ieder rechthebbende zijn aandeel wordt toegedeeld, met inachtneming van het bij art. 24 bepaalde.

Zij doet op de kaart brengen de uit- en overwegen naar en van den openbaren weg en de waterloozingen naar de openbare waterleiding.

Zij onderwerpt een en ander aan de goedkeuring van den rechter-commissaris.

24. Aan hen, die alleen krachtens ingezetenschap tot het genot van markgronden gerechtigd zijn, zonder zelf een eigendomsrecht te hebben, wordt geen aandeel toebedeeld, doch aan de gemeente of afdeeling eener gemeente, aan welker ingezetenschap zij dat genot ontleenen, wordt een derde gedeelte toebedeeld van het aandeel, dat zij verkrijgen zouden indien hun recht dat van eigen-

dom ware, welk gedeelte wordt gekort op het aandeel van ieder der overige markgenooten naar evenredigheid.

De toebedeeling aan de gemeente of afdeeling heeft niet plaats indien deze zelve een recht van eigendom heeft op het gedeelte, tot welks genot hare ingezetenen gerechtigd zijn, en haar op dien grond een aandeel wordt toebedeeld.

Zij, die krachtens ingezetenschap tot het genot gerechtigd waren, blijven zulks voor wat betreft het aan de gemeente of afdeeling toebedeelde aandeel, tenzij hun recht wordt afgekocht tegen schadeloosstelling, door scheidsmannen in oneffen getal te bepalen, op wier benoeming, werkzaamheden en beslissing de artikelen 624 en volgende van den eersten titel van het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toepasselijk zijn.

25. De door den rechter-commissaris goedgekeurde verkaveling, met vermelding van het bedrag der toegekende schadeloosstellingen, ligt met toelichting gedurende vier weken voor belanghebbenden ter inzage op het huis der gemeente of gemeenten, waar de markgronden gelegen zijn.

De rechter-commissaris geeft van deze nederlegging kennis door aanplakking op de wijze in artikel 5 omschreven, met bepaling van tijd en plaats waarop belanghebbenden voor hem kunnen verschijnen, persoonlijk of bij schriftelijk daartoe gemachtigden, ten einde hunne bezwaren te doen kennen.

26. Op de bijeenkomst met belanghebbenden is de commissie tegenwoordig tot het geven van inlichting.

Indien belanghebbenden bezwaren hebben of onderling van stukken grond wenschen te ruilen, geven zij dat op die bijeenkomst te kennen.

Van het aldaar verhandelde wordt door den rechter-commissaris proces-verbaal opgemaakt.

Bij gebreke van overeenstemming, verwijst de rechter-commissaris partijen naar eene door hem te bepalen zitting der rechtbank.

Deze verwijzing vervangt de dagvaarding.

De zaak wordt als summiere zaak behandeld.

27. Indien naar aanleiding der bijeenkomst wijziging wordt gebracht in de verkaveling of schadeloosstelling, liggen deze wijzigingen, met het proces-verbaal, gedurende veertien dagen andermaal voor belanghebbenden ter inzage.

Voor deze nederlegging en de daarop volgende bijeenkomst zijn de bepalingen van de artikelen 25 en 26 van toepassing.

28. Na afloop der laatste bijeenkomst of, indien er dan nog eenig geschil aanhangig is, zoodra de uitspraak des rechters in kracht van gewijsde is gegaan, maakt een door den rechter-commissaris aangewezen notaris een akte van scheiding op.

Zij wordt onderteekend door de commissie en den rechter-commissaris, en overgeschreven in de openbare registers, ten bewijze van overdracht der toegedeelde en geruilde gronden.

Zoolang de akte van scheiding niet in haar geheel in de openbare registers is overgeschreven, kan ieder, aan wien daarbij gronden worden toegedeeld, een uittreksel der akte voor wat betreft de hem toegedeelde en door hem in ruil genomen gronden in de openbare registers doen overschrijven ten bewijze van overdracht.

29. Gedurende de werkzaamheden tot de gerechtelijke verdeeling kunnen, nadat vooraf de markgenooten door het bestuur zijn opgeroepen, de markgronden verkocht worden, wanneer een verkoop van het geheel bij meerderheid van stemmen der aanwezige markgenooten, of van een deel door den rechter-commissaris, op voordracht der commissie, noodzakelijk wordt geacht.

In beide gevallen geschiedt die verkoop in het openbaar door het markbestuur, ten overstaan van den door den rechter-commissaris aangewezen notaris.

Indien binnen zes maanden na de dagteekening van het besluit der markgenooten tot verkoop of na de mededeeling aan het markbestuur door den rechter-commissaris van zijne zienswijze omtrent gedeeltelijken verkoop, het markbestuur dien verkoop niet heeft doen plaats hebben, geschiedt deze door de zorg der in art. 9 vermelde commissie.

30. De verdeeling, alsmede de daartoe noodige verkoop van markgronden, hebben plaats ook indien daarin het Kroondomein, de Staat, provinciën, gemeenten of waterschappen medegerechtigd zijn, en indien er onder de belanghebbenden mochten zijn afwezigen, minderjarigen of andere personen, die de vrije beschikking over hunne goederen missen, zonder dat voor hen eene bijzondere machtiging vereischt wordt.

Bewindvoerders, voogden en curators zijn verplicht de afwezigen, de minderjarigen en onder curateele gestelden bij deze verdeeling of verkoop te vertegenwoordigen en hunne belangen waar te nemen.

De vermoedelijke erfgenamen en legatarissen, die in het bezit van de goederen van een afwezige zijn getreden, overeenkomstig de artikelen 528

en 531 van het Burgerlijk Wetboek, oefenen bij deze verdeeling of verkoop dezelfde rechten uit als aan den afwezige zelf zouden toekomen.

31. Aan de commissie wordt op hare aanvraag door de bewaarders kosteloos inzage gegeven van de betrekkelijke kadastrale stukken, plans en registers.

32. Alle kosten uit de verdeeling voortvloeiende benevens die van de verdeeling zelve der markgronden komen ten laste van de medegerechtigden in evenredigheid van ieders aandeel; die van de geschillen ten laste van de verliezende partij, behoudens de toepasselijkheid van art. 56 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

33. Indien de kas der mark niet toereikend is om de kosten uit de verdeeling voortvloeiende en die van de verdeeling zelve te bestrijden, kan zoowel de rechter-commissaris als de in art. 9 bedoelde commissie een voorschot vorderen van dengene, die eene vordering tot verdeeling heeft ingesteld.

34. De commissie doet rekening van hare werkzaamheden aan den rechter-commissaris en draagt het saldo met het afschrift der goedgekeurde rekening aan het bestuur der mark over.

35. De laatste bestuurders zijn met de verevening der zaken en het opmaken der slotrekening belast.

Deze rekening wordt gedaan aan de gewezen markgenooten op dezelfde wijze als gedurende het bestaan der mark plaats vond.

Door de gewezen markgenooten wordt naar evenredigheid van ieders aandeel het voordeelig slot genoten of het nadeelig slot gedragen.

Alle boeken, kaarten en papieren, die tot het markbeheer behoord hebben, worden overgebracht naar de verzameling van 's Rijks onde archieven in de provincie, waarin de markgronden of het grootste deel daarvan gelegen waren.

Belanghebbenden hebben recht tot kostelooze inzage en tot het verkrijgen van afschriften of uittreksels voor hunne rekening.

§ 5. *Slot- en overgangsbepalingen*

36. Zij, die op den 1sten Januari 1886 als markgenooten in de boeken of schrifturen der mark bekend staan, worden als zoodanig aangemerkt, behoudens tegenbewijs.

Zij, die op hetzelfde tijdstip als bestuurders der mark in de boeken of schrifturen der mark bekend staan, of op andere wijze als zoodanig zijn erkend, blijven als zoodanig aangemerkt totdat zij door anderen op de bij de mark gebruikelijke wijze zijn vervangen, of een bestuur overeenkomstig het eerste lid van art. 37 is benoemd.

37. Binnen drie maanden na het in werking treden dezer wet doen de bestuurders opgaaf van hunne namen en woonplaatsen, alsmede van de plaats voor de zittingen bestemd, aan het bestuur der gemeente of aan de besturen der gemeenten waarin de markgronden gelegen zijn.

Zoodra in deze namen of plaatsen eenige verandering voorvalt, geschiedt daarvan gelijke opgaaf.

Deze opgaven worden niet beschouwd als eene erkenning, dat de betrokken gronden markgronden in den zin dezer wet zijn.

Van de ingekomen opgaven wordt door het gemeentebestuur openbare bekendmaking gedaan en aanteekening gehouden in een openbaar register.

Alle gerechtelijke exploten worden gedaan aan de besturen, voor zoover zij in de daarvoor gehouden registers bekend staan, en anders aan het hoofd van het gemeentebestuur of aan de hoofden der gemeentebesturen, die het oorspronkelijke voor gezien zullen teekenen.

38. Indien eene mark op den 1sten Januari 1886 geen bestuur heeft of geen bestuurders volgens het eerste lid van artikel 36 zijn opgegeven of de bestuurders aftreden zonder door andere te worden vervangen op de bij de mark gebruikelijke wijze, wordt door den Commissaris des Konings in de provincie waarin de markgronden of het grootste deel daarvan gelegen zijn, een bestuur van drie leden, bij voorkeur uit de markgenooten, benoemd.

Bij de benoeming wordt tevens voorgeschreven, op welke wijze de in artikel 6 vermelde oproeping en stemming zullen plaats hebben wanneer geene reglementen van de mark daaromtrent bestaan.

De benoemden geven binnen drie maanden na hunne benoeming aan het gemeentebestuur de plaats op, waar zij zitting zullen houden.

De bepalingen van het tweede, vierde en vijfde lid van het voorgaand artikel zijn in dit geval toepasselijk.

39. Bij verhindering, afwezigheid of ontstentenis van een lid der commissie wordt door den rechter-commissaris een ander benoemd om dat lid voor zoolang noodig te vervangen.

De leden der commissie die buiten de markgenooten zijn benoemd, ontvangen een door den rechter-commissaris te bepalen salaris.

Deze regelt insgelijks het salaris van den landmeter, in overleg met de commissie.

40. Van het recht van registratie zijn vrijgesteld:

a. de gerechtelijke stukken en uitspraken in rechtsgedingen op grond van deze wet ingesteld;

b. de akten en processen-verbaal door den rechter-commissaris of door de in artikel 9 vermelde commissie krachtens deze wet opgemaakt.

In geval van verkoop van markgronden aan een markgenoot worden de rechten van registratie en overschrijving slechts geheven na aftrek van des koopers aandeel in al de verkochte markgronden.

Het laatste lid van artikel 7 en artikel 9 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92), tot wijziging der bepalingen betreffende de heffing der rechten van registratie, zijn niet van toepassing op de akten van verdeeling van markgronden.

41. De wetten van 16 Grasmaand 1809 ter bevordering van het ontginnen van woeste gronden, en van 10 Bloeimaand 1810 over de wijze van stemmen bij marken enz. worden ingetrokken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den Mei 1886.

(*get*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM

(*Uitgeg.* 13 *Mei* 1886.)

—

11 *Mei* 1886. BESLUIT, betreffende de sluiting van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal en de ontbinding van de Tweede Kamer. S. 105.

—

24 *Mei* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1886, n°. 30, is vrijdom van port verleend voor de briefwisseling over dienstzaken, welke gevoerd wordt tusschen de voorzitters der militieraden onderling, alsmede tusschen de genoemde voorzitters ter eenre en den Commissaris des Konings in de provincie, den bevelhebber in de militaire afdeeling, alsmede den militie-commissaris en de gemeentebesturen in het militiedistrict ter andere zijde.

Ik heb de eer UH.E.G. te verzoeken hiervan mededeeling te doen aan den militiecommissaris en te zijner tijd aan den voorzitter van den militieraad in Uwe provincie.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

Voor den Minister,

De Secret.-Generaal, (*get.*) ARNTZENIUS, *l. S.-G.*

—

25 *Mei* 1886. BESLUIT, houdende bepalingen ter uitvoering van de wet van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102), tot conversie van vier ten honderd in drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 106.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd 20 Mei 1886, n°. 27, afdeeling Generale Thesaurie;

Gezien artt. 1, 2 en 11 der wet van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De rechthebbenden op:

a. inschrijvingen in het Grootboek der vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

b. schuldbekentenissen ten laste van den Staat, uitgegeven krachtens de wetten van 5 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 87), van 16 Maart 1883 (*Staatsblad* n°. 34) en van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 146); en

c. schuldbekentenissen ingevolge de bij de wet van 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 231) bekrachtigde overeenkomst met de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij, ten laste van den Staat gebracht;

worden gedurende een termijn van zestien dagen, aanvangende met 31 Mei 1886 en eindigende den 15 Juni 1886, in de gelegenheid gesteld om te verklaren of zij aan verwisseling der hun toebehoorende of onder hun beheer zijnde inschrijvingen en schuldbekentenissen tegen drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, dan wel aan aflossing binnen een door Ons nader tijdig te bepalen termijn de voorkeur geven.

2. De verklaring dat aflossing verlangd wordt, geschiedt door inlevering aan het kantoor van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam of aan een der kantoren van de Betaalmeesters in de hoofdplaatsen der provinciën en te Rotterdam, van behoorlijk ingevulde en onderteekende formulieren in duplo, welke van den 30sten Mei 1886 af, aan die kantoren kosteloos verkrijgbaar zijn.

Die kantoren zijn daartoe op elken werkdag van den bij artikel 1 bepaalden termijn, van des voormiddags negen tot des namiddags drie ure, geopend.

Bij de verklaring worden overgelegd:

a. voor zooverre daarbij aflossing verlangd wordt door beheerders, bezitters of bestuurders in het 1ste lid van artikel 11 der wet van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) bedoeld, de bewijzen dat de onderteekenaars daartoe overeenkomstig het 2de lid van dat artikel bevoegd zijn;

b. voor zooverre daarbij de aflossing verlangd wordt van schuldbekentenissen aan toonder, die schuldbekentenissen zelve, met de daarbij behoorende couponbladen en talons, met bijvoeging van eene lijst in duplo waarop de nummers dier stukken naar volgorde vermeld zijn.

De schuldbekentenissen en de eerst vervallende coupons worden door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam gestempeld. Voor zoover de stempeling niet terstond bij de inlevering kan geschieden, wordt van de overname der stukken een bewijs afgegeven, vermeldende de soort, het bedrag en het aantal der stukken.

Deze stukken worden binnen vier dagen nà de dagteekening van het bewijs van overname en tegen intrekking daarvan, aan den inleveraar door voornoemden Agent of, des verlangd door tusschenkomst van den Betaalmeester bij wien ze zijn ingeleverd, teruggegeven.

Formulieren voor die lijsten zijn van den 30sten Mei 1886 af aan de bovengenoemde kantoren kosteloos verkrijgbaar.

Verklaringen, waarbij de gevorderde stukken niet zijn overgelegd, worden, behoudens het bepaalde bij artikel 3, als niet ingeleverd beschouwd.

3. Onze Minister van Financiën is bevoegd, aan de in art. 11 der wet van den 9den Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) bedoelde beheerders, bezitters en bestuurders, die binnen den bij artikel 1 van dit besluit bepaalden termijn het verlangen tot aflossing der onder hun beheer staande kapitalen vier ten honderd rentegevende Staatsschuld hebben te kennen gegeven, maar om redenen welke ter beoordeeling van den Minister staan, verhinderd werden de bij artikel 2, litt. *a*, van dit besluit bedoelde bewijzen nevens de verklaring tot aflossing over te leggen, een naderen termijn van ten hoogste twee maanden na den bij artikel 1 van dit besluit bepaalden termijn toe te staan, binnen welken zij de bedoelde bewijzen zullen hebben over te leggen. Na het verstrijken van dien termijn zullen zij, die in het hier onderstelde geval verkeeren en de gevorderde bewijzen niet overgelegd hebben, geacht worden zich niet voor de aflossing verklaard te hebben.

4. Houders van certificaten, uitgegeven door een administratiekantoor der vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld, kunnen de verklaring, dat zij de aflossing verlangen van de op de certificaten vermelde kapitalen vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld, binnen den bij artikel 1 bepaalden termijn rechtstreeks indienen bij den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, mits daarbij overleggende de certificaten zelve, waarvoor aflossing verlangd wordt, met de daarbij behoorende couponbladen en talons, met bijvoeging van eene lijst in duplo waarop de nummers dier stukken naar volgorde vermeld zijn. Indien de certificaten door verschillende administratiekantoren zijn uitgegeven, zal voor ieder dier kantoren eene afzonderlijke lijst moeten ingediend worden. Deze lijsten, welke van den 30sten Mei 1886 af bij den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam kosteloos verkrijgbaar zijn, moeten voorzien zijn van eene aan den voet daarvan gestelde verklaring, ten blijke dat het administratiekantoor kennis draagt van het verlangen tot afschrijving van het bedrag der daarin genoemde certificaten van het hoofd van rekening van dat kantoor. De certificaten zelve en de eerst vervallende coupons worden door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, op gelijke wijze als voor de schuldbekentenissen aan toonder is bepaald, gestempeld en aan de houders teruggegeven.

5. Het genot der rente ad vier ten honderd 's jaars over de in artikel 1 der wet van den 9den Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) genoemde Staatsschulden, waarvan de verwisseling gevraagd is of ingevolge het bepaalde bij artikel 2 dier wet geacht wordt gevraagd te zijn, eindigt met den 30sten Juni 1886.

Met 1 Juli 1886 wordt het bij artikel 8 der evengenoemde wet ingestelde Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld geopend en begint het rentegenot ad drie en een half ten honderd 's jaars op de daarop over te schrijven kapitalen en op de schuldbekentenissen aan toonder, welke ter verwisseling tegen vier ten honderd rentegevende Staatsschulden worden uitgegeven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in

het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal geplaatst worden.

Wildungen, den 25sten Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 28 *Mei* 1886.)

—

25 *Mei* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Wolfaartsdijk* van 25 Maart jl., bepalende dat voor zooveel zijn dienst als veldwachter dat toelaat, de gemeente-veldwachter, tevens bode der gemeente, den ontvanger in zijne betrekking kan behulpzaam zijn en dat het halen van geld moet geschieden op risico van de gemeente. S. 107.

WIJ WILLEM III, ENZ

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 April 1886, n°. 1834, afdeeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Wolfaartsdijk* van 25 Maart jl., bepalende dat voor zooveel zijn dienst als veldwachter dat toelaat, de gemeente-veldwachter, tevens bode der gemeente, den ontvanger in zijne betrekking kan behulpzaam zijn en dat het halen van geld moet geschieden op risico der gemeente;

Overwegende, dat art. 113 der gemeentewet den ontvanger belast met de invordering van alle inkomsten en ontvangsten der gemeente en aan hem de zorg opdraagt, dat die invordering behoorlijk geschiede;

dat dus de raad niet bevoegd is te bepalen, dat de inning van aan de gemeente toekomende gelden door een ander, buiten verantwoordelijkheid van den ontvanger, kan geschieden;

dat bovenvermeld besluit van den raad van *Wolfaartsdijk*, derhalve in strijd is met art. 113 der gemeentewet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Mei 1886, n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 18 Mei 1886, n°. 2137, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenvermeld besluit van den raad van *Wolfaartsdijk* van 25 Maart jl., wegens strijd met de wet te vernietigen

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Wildungen, den 25sten Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Mei* 1886.)

—

28 *Mei* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 133), houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*. S. 108.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, dd. 1 Mei 1886, litt. D, n°. 23;

Den Raad van State gehoord (advies van den 18den Mei 1886, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, dd. 22 Mei 1886, litt. D, n°. 14;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De eerste alinea van art. 11 van Ons besluit van 29 Augustus 1883 n°. 25 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133, *Indisch Staatsblad* n°. 249), houdende nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*, wordt gelezen als volgt:

Van de personen, behoorende tot de in art. 10, sub *a* bedoelde categorie, komen bij voorkeur voor uitzending in aanmerking degenen, die voldoen aan het examen, dat na de in dat artikel bedoelde bekendmaking, gehouden wordt en wel naar de volgorde, die zij op de ranglijst van het examen innemen. Tusschen hen, die op de ranglijst gelijk staan, beslist het lot.

Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst wordt.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Wildungen, den 28sten Mei 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Koloniën, (*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 8 *Juni* 1886.)

—

31 *Mei* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende misbruik van portvrijdom.

Zie de nadere missive van 10 *Augustus* 1886.

Mijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en Nijverheid deelt mij mede dat niettegenstaande mijne aanschrijving dd. 10/14 October 1881, n°. 4433, afdeeling B.B., wederom is gebleken dat door de gemeentebesturen nog steeds op uitgebreide schaal misbruik wordt gemaakt van den verleenden vrijdom van port voor dienstzaken, ter ontbieding, verzending en betaling van stukken ten behoeve van derden.

Het misbruik betreft hoofdzakelijk de stukken (geboorte- en overlijdensacten, certificaten van voldoening aan de wet op de militie, toestemming van corpscommandanten, legalisatiën van handteekeningen der ambtenaren van den burgerlijken stand, certificatea van gedane huwelijksaangiften, enz.), die door de burgemeesters, secretarissen of ambtenaren van den burgerlijken stand worden aangevraagd en verzonden ten behoeve van personen die een huwelijk wenschen te sluiten, terwijl bovendien de kosten dier acten enz. meermalen per dienstbrief in postzegels tusschen genoemde ambtenaren worden overgemaakt.

Op verzoek van mijn voornoemden ambtgenoot en met herinnering aan mijne hierboven aangehaalde circulaire, noodig ik U uit den burgemeesters in Uw gewest het ongeoorloofde daarvan te doen opmerken en hun te gelasten zich voortaan daarvan te onthouden.

Ongaarne zou mijn ambtgenoot, ter wering van dit misbruik, overgaan tot het nemen van maatregelen, die voor de daarbij betrokken personen zeer onaangename gevolgen zouden na zich slepen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

1 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente *Muiden*, waar eene bewaarplaats van buskruit kan worden opgericht en in werking gebracht. S. 109.

—

1 *Juni* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 17 April 1886 te *Caïro* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland* en *Egypte* onderteekende verklaring, betreffende den Nederlandschen handel en de Nederlandsche scheepvaart op *Egypte*. S. 110.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 17 April 1886 te *Caïro* tusschen de gevolmachtigden van *Nederland* en *Egypte* onderteekende verklaring, betreffende den Nederlandschen handel en de Nederlandsche scheepvaart op *Egypte*, van welke verklaring de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De ondergeteekenden, Jonkheer PIETER JOSEPH FRANS MARIE VAN DER DOES DE WILLEBOIS, Politiek Agent en Consul Generaal van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden in Egypte, en Zijne Excellentie NUBAR PACHA, President van den Ministerraad, Minister van Buitenlandsche Zaken en van Justitie der Regeering van Zijne Hoogheid den Khedive van Egypte, daartoe behoorlijk door hunne respectieve Regeeringen gemachtigd, zijn overeengekomen als volgt:

De Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden stemt er in toe, dat de Egyptische reglementen op de in- en uitgaande rechten welke volgens de handels- en douaneconventie, den 3den Maart 1884 tusschen de Grieksche en de Egyptische Regeering gesloten, op de onderdanen, de schepen, de scheepvaart en den handel van Griekenland worden toegepast, eveneens toegepast zullen worden op de onderdanen, de schepen, de scheepvaart en den handel van Nederland.

Alle rechten, voorrechten en vrijdommen, welke de Egyptische Regeering tegenwoordig verleent of in het vervolg zou kunnen verleenen aan de onderdanen, de schepen, de scheepvaart en den handel van eenige andere Mogendheid, zullen eveneens verleend worden aan de onderdanen, de schepen, de scheepvaart en den handel van Nederland, die daarvan rechtens de uitoefening en het genot zullen hebben.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden deze akte hebben onderteekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan te Caïro, den zeventienden April 1886.

(*Get.*) VAN DER DOES DE WILLEBOIS.

" N. NUBAR.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 25sten Mei 1886, Algemeen Secretariaat, n°. 3688;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bovenstaande verklaring, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen

van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verklaring vervat.

Wildungen, den 1sten Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 9 *Juni* 1886)

—

4 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep van den raad der gemeente Zuidbroek, ingesteld tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, betreffende de begrooting dier gemeente voor 1886, waarbij art. 212 der gemeentewet is toegepast.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door den raad der gemeente Zuidbroek, ingesteld tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, van 8 Januari 1886 n°. 52, afd. 2, betreffende de begrooting dier gemeente, voor 1886;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Mei 1886, n°. 25;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1886 n°. 2190, afd. B. B.;

Overwegende, dat door Onzen Commissaris in de provincie Groningen den 14 October 1885 een besluit is genomen, waarbij hij, krachtens art. 191 lid 5 der gemeentewet, bepaalde, dat met ingang van 1 Januari 1886, in de gemeente Zuidbroek een tweede veldwachter zou worden aangesteld;

dat de gemeenteraad echter weigerde de posten van uitgaaf voor jaarwedden van agenten en veldwachters en voor kleeding en wapening van deze in overeenstemming met dat besluit van Onzen Commissaris te verhoogen en dat daarop Gedeputeerde Staten, bij besluit van 18 December 1885, krachtens art. 212 der gemeentewet, de uitgaven ter uitvoering van het besluit van Onzen Commissaris op de begrooting der gemeente hebben gebracht door art. 5 der eerste afdeeling van hoofdstuk I, jaarwedde van de agenten en veldwachters, door den gemeenteraad uitgetrokken op *f* 350, te verhoogen tot *f* 700 en art. 1 der vierde afd. van hoofdstuk II, kleeding en wapening der agenten en veldwachters, uitgetrokken op *f* 75, te verhoogen tot *f* 175, met uitnoodiging aan den gemeenteraad, om tot dekking dezer verhooging van uitgaven de vereischte middelen voor te dragen;

dat, toen de raad zich daartoe niet genegen verklaard had, Gedeputeerde Staten bij hun voormeld besluit van 8 Januari 1886, twee posten der begrooting van uitgaven tot vinding van het gezamenlijk bedrag der verhoogingen hebben verminderd, te weten: hoofdstuk II, afd. II, art. 1, voor het aanschaffen en onderhouden van lantarens met *f* 150 en art. 2 derzelfde afdeeling: voor olie en het opsteken van lantarens met *f* 300, waarna zij de aldus gewijzigde begrooting hebben goedgekeurd;

dat de gemeenteraad, oordeelende, dat door dit besluit van Gedeputeerde Staten, wanneer het moet worden uitgevoerd, de verlichting van de hoofdwegen en paden der gemeente, geheel of grootendeels moet worden gestaakt om te voorzien in de kosten van onderhoud van een tweeden veldwachter, zich bij adres, ingekomen bij Ons Kabinet 30 Jan. 1886, tot Ons heeft gewend met verzoek, dat door Ons de gemeentebegrooting voor 1886, zooals zij door den raad het laatst aan Gedeputeerde Staten is ingezonden, moge worden goedgekeurd;

dat de raad bij dit adres in het breede de noodzakelijkheid der aanstelling van een tweeden veldwachter bestrijdt, en tevens aanvoert, dat volgens art. 205 lett. *l* in verband met art. 179*b* der gemeentewet, de straatverlichting niet minder dan het onderhouden van een veldwachter tot de bij de wet bedoelde veiligheid behoort;

dat, wat het eerste punt betreft, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van 18 December 1885, waarbij de posten voor jaarwedden en kleeding en wapening der veldwachters zijn verhoogd, binnen den termijn bepaald bij art. 200 der gemeentewet door den raad bij Ons geene voorziening is gevraagd, zoodat die verhooging als vaststaande moet worden aangemerkt; en dat, al ware zulks niet het geval, de beslissing omtrent de noodzakelijkheid tot aanstelling van een of meer veldwachters, staat aan Onzen Commissaris van de provincie, van wiens beslissing in deze volgens art. 191 der gemeentewet geen beroep op Ons openstaat;

dat, wat het andere punt betreft, art. 212 der gemeentewet voorschrijft, dat wanneer Gedeputeerde Staten krachtens het eerste lid van het artikel uitgaven op de gemeentebegrooting hebben gebracht, en de plaatselijke inkomsten niet toereikende zijn, terwijl de raad weigert nieuwe middelen tot dekking voor te dragen, de overige niet bij de wet aan de gemeente opgelegde uit-

gaven door Gedeputeerde Staten in zoodanige reden worden verminderd, dat tusschen de plaatselijke inkomsten en uitgaven evenwicht zij;

dat de plaatselijke inkomsten op de begrooting der gemeente Zuidbroek voor 1886 voorkomende, hier inderdaad niet toereikende waren om de uitgaven tot het bedrag, zooals dat ten gevolge der verhooging door Gedeputeerde Staten gestegen was, te dekken en de raad geweigerd heeft nieuwe middelen tot dekking voor te dragen, zoodat alleen de vraag overblijft, of de vermindering door Gedeputeerde Staten te recht op de posten van uitgaaf, betreffende de verlichting der wegen is toegepast;

dat nu onder de door de wet opgelegde uitgaven wel is waar volgens art. 205*l* der gemeentewet in verband met art. 179*h* behooren die van de zorg voor de bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der plaatselijke wegen, straten, pleinen, vaarten en bruggen, en de kosten voor verlichting, waar deze noodig is, onder die uitgaven te rekenen zijn;

dat echter de aangehaalde bepalingen niet zijn onbeperkt, maar alleen betreffen de wegen en andere genoemde werken, waarvoor de zorg op het gemeentebestuur rust, niet die, welke bij andere openbare besturen in onderhoud en beheer zijn; zoodat de uitgaven, welke de zorg, voor deze laatste vereischt, niet onder de uitgaven door de wet aan de gemeente opgelegd kunnen worden gerangschikt;

dat de posten, waarop de vereischte vermindering door Gedeputeerde Staten is toegepast, volgens de omschrijving in het algemeen voor het aanschaffen en onderhouden van lantarens en voor olie, en het opsteken van lantarens zijn bestemd; terwijl uit de bekomen inlichtingen is gebleken, dat door de gemeente de verlichting ook op andere dan gemeentewegen, o. a. provinciale wegen, wordt bekostigd;

dat hoezeer dit, zooals de raad betoogt, geacht mag worden in het welbegrepen belang der gemeente te geschieden, de uitgaven daarvoor te doen toch niet als uitgaven bij de wet opgelegd, zijn aan te merken en dus de posten der begrooting bestemd om daaruit ook die uitgaven te doen, volgens het tweede lid van art. 212 voor vermindering door Gedeputeerde Staten vatbaar waren, terwijl niet is aangetoond, dat het op die posten beschikbaar gelatene onvoldoende zou zijn om de kosten der verlichting, voor zoo ver die als wettelijke verplichte uitgaaf te beschouwen is, te bestrijden;

dat het voorts niet aangaat, zooals de raad in zijn adres, het besluit van Gedeputeerde Staten, een besluit tot opheffing der verlichting te noemen, vermits dat college tegen de posten voor verlichting door den raad voorgedragen op haar zelve geen bezwaar heeft gemaakt en de raad dus volkomen vrij blijft bij suppletoire begrooting die posten tot hun oorspronkelijk bedrag terug te brengen, mits hij daarbij de noodige middelen tot dekking voordrage;

dat dus de bezwaren van appellant zijn ongegrond;

Gezien artt. 200, 205*l* en 212 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het aangevallen besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, te verklaren, dat er geene termen zijn om aan het verzoek van appellant te voldoen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Wildungen, den 4den Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

11 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende bestemming van de strafgevangenis te Leeuwarden, mede tot strafgevangenis voor militairen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 2 Juni 1886, 4e afdeeling, nº. 121;

Gelet op het laatste lid van art. 7 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* nº 3);

Hebben goedgevonden en verstaan:

de strafgevangenis te *Leeuwarden*, aangewezen tot opneming van burgerlijk veroordeelde mannen die levenslange gevangenisstraf, of tijdelijke gevangenisstraf van meer dan vijf jaren moeten ondergaan, ook te bestemmen tot strafgevangenis voor militairen of daarmede gelijkgestelden, voor zoover zij, na gedurende vijf jaren afgezonderd opgesloten te zijn geweest, militaire gevangenisstraf in gemeenschap moeten ondergaan.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wildungen, den 11den Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

11 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing der gestichten waar de vonnissen, vóór den 1 September 1886 uitgesproken, ten uitvoer behooren te worden gelegd.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 2 Juni 1886, 4e afdeeling, nº. 121;

Gelet op art. 12 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* nº. 3);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

a. dat tegen 1 September a. s., op welk tijdstip het huis van correctie te *Hoorn*, krachtens art. 8 der gemelde wet, wordt bestemd tot rijkswerkinrichting, de in het huis van correctie gedetineerden voor het verder ondergaan van hunne straffen, zullen worden overgebracht naar buiten gebruik zijnde lokalen in de militaire strafgevangenis nabij *Leiden*, om aldaar, buiten aanraking met de veroordeelde militairen, te worden verpleegd;

b. dat de mannen, veroordeeld tot eene gemeenschappelijke gevangenisstraf van zes maanden of langer, die op 31 Augustus 1886 in de tegenwoordige huizen van verzekering worden verpleegd en wier straf niet eindigt voor 1 Januari 1887, voor het verder ondergaan van hunne straffen evenzeer in de sub *a* bedoelde lokalen van de militaire strafgevangenis zullen worden opgenomen;

c. dat de tot tuchthuisstraf veroordeelde mannen hunne straffen zullen ondergaan in de te *Leeuwarden* gevestigde bijzondere strafgevangenis voor mannen, veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf of tijdelijke gevangenisstraf van meer dan 5 jaar;

d. dat de tot tuchthuisstraf veroordeelde vrouwen hare staffen zullen ondergaan, aanvankelijk in de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te *'s Hertogenbosch*, doch zoodra deze wordt in gebruik genomen, in de te *Gorinchem* gevestigde bijzondere strafgevangenis voor vrouwen;

e. dat de vrouwen, veroordeeld tot eene gemeenschappelijke gevangenisstraf van zes maanden of langer, die op 31 Augustus in de tegenwoordige huizen van verzekering worden verpleegd en wier straf niet eindigt vóór 1 Januari 1887, voor het verder ondergaan van hare straffen in de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te *'s Hertogenbosch* zullen worden opgenomen;

f. dat de vóór of op 31 Augustus 1886 uitgesproken doch nog niet ten uitvoer gelegde vonnissen, houdende veroordeeling tot tuchthuisstraf of tot gemeenschappelijke militaire of burgerlijke gevangenisstraf, in dezelfde gestichten zullen worden ten uitvoer gelegd als de straffen van gelijken aard, welke op 31 Augustus reeds werden ondergaan;

g. dat de bijzondere strafgevangenis te *Gorinchem*, voor zooveel de ruimte dit toelaat, tevens wordt bestemd tot opneming van correctioneel veroordeelde vrouwen, opgenomen in de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te *'s Hertogenbosch;*

h. dat de militaire strafgevangenis nabij *Leiden*, de daaraan verbonden strafgevangenis voor correctioneel veroordeelde mannen en de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te *'s Hertogenbosch*, blijven bestaan, zoolang daarin veroordeelden aanwezig zijn;

i. dat de veroordeelden tot eene gemeenschappelijke burgerlijke gevangenisstraf van minder dan zes maanden hunne straffen zullen ondergaan in de gestichten waarin zij op 31 Augustus worden verpleegd, of welke vóór of op dien datum voor hunne opneming zijn aangewezen.

j. dat het rijksgesticht *Ommerschans* zijne tegenwoordige bestemming zal behouden, tot de verpleging van mannen, die wegens bedelarij of landlooperij tot opzending naar een bedelaarsgesticht zijn veroordeeld, zal zijn geeindigd;

k. dat de sub *j* bedoelde veroordeelden ook kunnen worden opgenomen en verpleegd in de rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen II* en *III*, doch dat deze, zoodra de ruimte in het rijksgesticht *Ommerschans* dit toelaat, derwaarts moeten worden overgebracht;

l. dat de rijkswerkinrichting te *Veenhuizen I* tevens bestemd zal zijn tot opneming en verpleging van vrouwen, vóór of op 31 Augustus veroordeeld tot opzending naar een bedelaarsgesticht.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wildungen, den 11den Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

---

11 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende verandering der benaming van gestichten waar gevangenis enz. wordt ondergaan.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 2 Juni 1886, 4e afdeeling, nº. 121;

Gelet op de wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* nº. 3), waarbij — behoudens de Ons bij

art. 12 gegeven bevoegdheid — is bepaald, dat te rekenen van het tijdstip, waarop het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij de wet van den 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35) en gewijzigd bij de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 6), in werking treedt, zijnde 1 September 1886, alleen zullen bestaan strafgevangenissen, huizen van bewaring, passantenhuizen, rijksopvoedingsgestichten en rijkswerkinrichtingen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De burgerlijke en militaire huizen van verzekering te *Arnhem* en *'s Gravenhage* en de huizen van arrest en van bewaring te *Zutfen*, *Rotterdam*, *Amsterdam*, *Alkmaar*, *Middelburg*, *Utrecht* en *Groningen*, worden huizen van bewaring.

De burgerlijke en militaire huizen van verzekering te *'s-Hertogenbosch* en *Leeuwarden*, het vereenigd huis van arrest en provoost te *Haarlem* en de huizen van arrest en van bewaring te *Tiel*, *Dordrecht*, *Zierikzee*, *Heerenveen*, *Zwolle*, *Almelo*, *Winschoten*, *Assen*, *Maastricht* en *Roermond* worden huizen van bewaring en voorloopig tevens strafgevangenissen.

De cellulaire gevangenissen te *Breda*, *Arnhem*, *Zutfen*, *'s-Gravenhage*, *Rotterdam*, *Amsterdam*, *Alkmaar*, *Utrecht* en *Groningen* worden strafgevangenissen en voorloopig tevens hulphuizen van bewaring.

Het huis van verbetering en opvoeding voor jongens te *Alkmaar* wordt rijksopvoedingsgesticht.

De strafgevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden, tevens hulphuis van verbetering en opvoeding voor jongens te *Doetinchem*, wordt rijksopvoedingsgesticht.

De gevangenis voor jeugdige vrouwelijke veroordeelden, tevens huis van verbetering en opvoeding voor meisjes te *Montfoort*, wordt rijksopvoedingsgesticht.

Het huis van opsluiting en tuchtiging te *Leeuwarden* wordt strafgevangenis voor mannen die levenslange gevangenisstraf, of tijdelijke gevangenisstraf van meer dan vijf jaren moeten ondergaan.

Het huis van correctie te *Hoorn* wordt rijkswerkinrichting.

De gevangenis voor veroordeelde vrouwen te *'s-Hertogenbosch*, de militaire strafgevangenis nabij *Leiden* en het rijksgesticht *Ommerschans* blijven voorloopig in dienst.

2. De beambten, bij het in werking treden van dit besluit bij de voormelde gestichten in dienst, behouden *voorloopig* hunne rangen en jaarwedden.

De titels van commandant en adjunct-commandant worden echter gewijzigd in directeur en adjunct-directeur.

3. De besturen van de voormelde gestichten en van de strafgevangenissen te *Goes*, *Sneek*, *Deventer* en *Appingedam* blijven voorloopig in het genot van de hun reeds toegekende abonnementen tot goedmaking der schrijfloonen en andere kleine onkosten.

4. Dit besluit treedt den 1 September 1886 in werking.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Wildungen, den 11den Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

11 *Juni* 1886. RESOLUTIE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een tarief voor het vervoer van ontplofbare stoffen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op het bepaalde bij art. 25, 1ste alinea, van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen;

Heeft goedgevonden:

1°. het tarief, volgens welk door de afzenders van particuliere transporten ontplofbare stoffen, vergoeding verschuldigd is, vast te stellen op:

een gulden (*f* 1.—) voor elke te vervoeren hoeveelheid ontplofbare stof van *drie honderd vijftig* (350) kilogram, bruto.

Onderdeelen van dat gewicht worden gerekend voor 350 kilogram;

2°. Te bepalen, dat dit tarief in werking treedt op 1°. Juli 1886.

's Gravenhage, den 11den Juni 1886.

(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

15 *Juni* 1886. BESLUIT, waarbij, met intrekking van het Koninklijk besluit van 11 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 74), wordt vastgesteld een nieuw reglement van politie voor de schutsluis te *St. Andries*, hare havens en verdere werken. S. 111.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 19 April 1882, n°. 25, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 190 der Grondwet en art. 577 van het Burgerlijk Wetboek;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 Mei 1882, n°. 9);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen voornoemden Minister, van 9 Juni 1886, n°. 25, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van Ons besluit van 11 Mei 1870 (*Staatsblad* n° 74), vast te stellen het navolgende reglement van politie voor de schutsluis te *St. Andries*, hare havens en verdere werken:

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. **1.** Dit reglement verstaat onder schepen alle soorten van vaartuigen;

onder bevelvoerders hen die op het schip of vlot het gezag uitoefenen of met de leiding belast zijn;

onder zeilvaartuigen worden ook de stoomvaartuigen verstaan, welke onder zeil en niet onder stoom zijn;

onder stoomvaartuigen alle vaartuigen onder stoom, al of niet zeil voerende.

2. Ieder bevelvoerder die van de sluis van *Sint Andries* gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement zijn voorzien. Hij moet dit desgevorderd aan den sluismeester vertoonen.

Afdrukken van dit reglement zijn steeds bij den sluismeester verkrijgbaar tegen betaling van vijf cent voor ieder exemplaar.

TITEL II.

BEPALINGEN BETREKKELIJK DE VAART.

§ 1. *Van de schepen in het algemeen.*

3. Schepen of houtvlotten, welke meer dan 7.60 M. breedte of meer dan 62 M. lengte hebben, worden in de sluis of hare havens niet toegelaten.

4. Vaartuigen zonder vast dek en van grooter inhoud dan 10 M³., moeten voorzien zijn van waterdichte borden, boorden of wanden, welke ten minste 0.25 M. boven den waterspiegel reiken.

5. Geene schepen mogen in de sluis of hare havens naast elkander vastgemaakt varen, dan met vergunning van den sluismeester. Evenzoo is het verboden een schip dwars in het vaarwater te laten liggen of drijven.

6. Zoodra en zoolang het water aan eene der peilschalen 7.50 M. of meer boven AP. teekent, welk cijfer de hoogte van het schutpeil aanwijst, alsmede zoodra en zoolang tusschen den waterstand op de *Waal* en dien op de *Maas* een verschil bestaat van 2:50 M. of meer, wordt en blijft de sluis voor den doortocht van schepen gesloten.

7. Schuttingen geschieden des noodig te allen tijde, uitgezonderd des nachts bij hoog opperwater, wanneer de dammen naar de sluis onder water staan.

Bij vriezend weder, wanneer de monden der sluis en de schutkolk zijn dicht gevroren, wordt in geen geval des nachts geschut en bij dag alleen wanneer de sluismeester daarin geen bezwaar ziet.

De nacht wordt gerekend van zonsondergang tot zonsopgang.

8. Het varen des nachts kan door den ingenieur van den waterstaat, met het toezicht op de sluis belast, worden belet aan schepen, waarmede aan de kunst- of andere werken van de sluis, tengevolge van gebrek aan voorzorg van de bevelvoerders, bij de vaart des nachts schade is toegebracht.

9. De bevelvoerder, zijn schip verlatende, doet zich op zijne verantwoordelijkheid door een geschikt persoon vervangen. Deze bepaling is niet van toepassing op schepen van minderen inhoud dan 10 M³. of die van den wal met den boom worden voortgeduwd.

Schepen, onbeheerd in de sluis of hare havens drijvende, worden door den sluismeester vastgelegd op kosten van den bevelvoerder of van den eigenaar.

Op de aanvraag van den sluismeester moeten de schippers den tonnenlast en den aard der lading opgeven.

10. Schepen die overladen zijn, in zinkenden toestand verkeeren of naar het oordeel van den sluismeester onvoldoende bemand of getuigd zijn, moeten op aanzegging van dien beambte de vaart staken en naar eene door hem aan te wijzen plaats worden verwijderd.

11. Het is verboden vóór den buitenmond der buitenhaven te ankeren Vaartuigen welke de buitenhavens binnenloopen, moeten stoppen aan de daartoe bestemde meerpalen.

Niet meer dan twee vaartuigen mogen naast elkander in de buitenhavens liggen; de voorste vaartuigen moeten ten minste 30 M. van de sluis verwijderd blijven; de overigen moeten buiten deze havens wachten en steeds het vaarwater vrij houden.

Vaartuigen welke voor de sluis komen, mogen om meer nabij den ingang hiervan te geraken, de meer voorop gelegen vaartuigen niet voorbijvaren. Vaartuigen welke niet spoedig geschut behoeven te worden, moeten ten minste 50 M. van den mond der buitenhavens verwijderd blijven.

Vaartuigen of houtvlotten mogen in de buitenhavens niet worden vastgelegd of geankerd of aldaar verblijven, behalve ingeval van storm of onvoorzien toeval ter beoordeeling van den sluismeester.

12. Het is verboden de jaaglijnen of trossen van een ander schip door te snijden.

Het schip welks bemanning zich hieraan schuldig maakt wordt, onverminderd de straf wegens overtreding van dit reglement, eerst bij de sluis doorgelaten, na het schip welks jaaglijn of trossen zijn doorgesneden.

13. Het aandoen van eene der buitenhavens is verboden, wanneer des daags eene roode vlag of des nachts een rood licht op een der hoofden dier haven is geplaatst, ten teeken dat de toegang tot die haven door aanwezige vaartuigen of door andere oorzaken is belemmerd.

14. Vaartuigen mogen niet in de sluis gehaald worden, tenzij de voorgaande schutting geheel is afgeloopen. Een vaartuig mag niet door de sluis varen met staande zeilen, noch met buiten boord hangende ankers. Vóór den aanvang der schutting moeten alle zeilen gestreken, de ankers binnen boord gebracht, de zwaarden in rust en de boegspriet opgehaald zijn. Door de vertrekkende vaartuigen mag binnen een door seinpalen aangewezen afstand van de sluis en alleen met toestemming van den sluismeester zeil worden gemaakt. Bevelvoerders van binnenkomende stoomvaartuigen moeten zorg dragen, dat op een afstand van ten minste 200 M. van de sluis met halve stoomkracht of minder wordt gewerkt en wel zoodanig verminderende dat de stoombooten vóór de sluis komende, in rust zijn. Bij het uitvaren van de buitenhavens mag met niet meer dan halve stoomkracht worden gewerkt.

Het is verboden bij het doorvaren van de sluis met kloeten, boomen, haken of andere voorwerpen op of in den bodem, de deuren, de muren, het hout- of ijzerwerk der sluis en bijbehoorende werken, te stooten of te steken.

De haalijzers, de ringen en daartoe geplaatste ijzeren pennen zijn gesteld ten gebruike bij de doorvaart.

15. Wanneer meerdere schepen tegelijk de sluis naderen, regelt de sluismeester de volgorde waarin zij mogen naderen en den afstand, dien zij daarbij onderling moeten bewaren.

16. Ieder schip wordt geschut naar de orde van aankomst.

Indien van weerszijden zich schepen ter doorschutting aanmelden, worden zij beurtelings van de eene en andere zijde doorgelaten, te beginnen met het schip, komende van de kant waar de waterstand gelijk is aan dien der schutkolk. Bij drukke scheepvaart geeft de sluismeester nummers voor het bewaren der orde af.

Is de schutting aangevangen, dan mag van de draaibrug geen gebruik worden gemaakt, alvorens zij is volbracht.

17. Recht op voorschutting hebben:

1°. schepen die den wimpel mogen voeren;

2°. rijksvaartuigen en schepen dienende uitsluitend tot vervoer van ambtenaren, belast met het toezicht op de sluis of van sluisbeambten;

3°. vaartuigen dienende tot geregeld vervoer van personen, goederen of vee, met hunne lichters en bijliggers;

4°. schepen met versche visch geladen; en

5°. schepen met licht ontvlambare of ontplofbare lading.

Schepen met buskruit, vuurwerken, schietkatoen, nytro-glycerine en hare verbindingen, of andere dergelijke licht ontplofbare stoffen geladen, worden zooveel mogelijk vóór alle andere en steeds afzonderlijk geschut.

18. Gedurende de schutting moet ieder schip, dat zich in of in de nabijheid der schutkolk bevindt, voor en achter behoorlijk gemeerd zijn ter plaatse door den sluismeester aangewezen.

De schepen, welke geschut of doorgelaten moeten worden, naderen de sluis of brug niet vóór dat de sluismeester daartoe het sein geeft.

Wordt hieraan naar diens oordeel niet spoedig genoeg gevolg gegeven, dan kan hij bevelen dat een ander schipper voorga.

Wanneer een schip na geschut te zijn niet spoedig genoeg uit de sluis haalt, of de brug doorvarende hierbij niet genoeg spoed maakt, naar het oordeel van den sluismeester, kan deze daarin voorzien op kosten van den bevelvoerder. Gedurende de schutting of het doorvaren gedraagt de bevelvoerder zich naar de aanwijzingen van den sluismeester.

19. Bij het varen door de sluis of brug mogen stoomschepen en gesleept wordende schepen niet meer vaart hebben dan voor het besturen noodig is.

Het slepen van kettingen of trossen bij het doorvaren van de sluis of brug is verboden.

20. Indien de doorvaart door de sluis of brug wegens onstuimig weder, spuiing, aftapping of inlating van water onraadzaam is, wordt die door den sluismeester geweigerd.

Het is verboden door de sluis of brug te varen bij afwezigheid van den sluismeester of wie hem vervangt, of in strijd met diens verbod.

Het is mede verboden om zelf door de sluis te schutten of de beweegbare deelen van de sluis of brug op eenigerlei wijze in beweging te brengen, tenzij de sluismeester hiertoe vergunning verleent.

21. Wordt een schip in de sluis of hare havens door de vorst ingesloten, dan is de bevelvoerder verplicht op aanzegging van den sluismeester te zorgen dat rondom het vaartuig een bijt van minstens één meter breedte wordt gehakt en opengehouden. Bij nalatigheid wordt hierin op kosten van den bevelvoerder door den sluismeester voorzien.

22. Bij het vervoer van licht ontvlambare of ontplofbare goederen zijn de bevelvoerders, onverminderd de naleving der omtrent dit vervoer bestaande wetten en verordeningen, verplicht de bijzondere voorzorgsmaatregelen na te leven, die hun door den sluismeester worden voorgeschreven.

23. Indien van een schip voorwerpen worden verloren, welke drijvende of gezonken voor de vaart gevaarlijk kunnen zijn, is de bevelvoerder verplicht hiervan onmiddellijk aan den sluismeester kennis te geven.

Geschiedt de verwijdering van drijvende voorwerpen van Rijkswege, dan worden die voorwerpen door de kanaalbeambten, tegen voldoening der gemaakte kosten, aan den rechthebbende teruggegeven.

De bevelvoerders zorgen dat geene lichters, vlotten of balken, bij hunne schepen in gebruik, zich los of ongemeerd bevinden.

24. Ingeval een schip aan den grond raakt en de lading naar het oordeel van den sluismeester moet gelicht worden om het weder vlot te brengen, is de bevelvoerder verplicht, onmiddellijk tot het lichten over te gaan. Bij nalatigheid voorziet de sluismeester hierin op zijne kosten.

25. De bevelvoerder van een gezonken schip geeft van het ongeval terstond kennis aan den sluismeester, die daarvan den ingenieur verwittigt. Terstond na het ongeval plaatst de bevelvoerder op of bij het gezonken vaartuig eene steeds zichtbare baak, des daags van eene witte vlag, des nachts van een wit licht voorzien.

Zoolang niet van overheidswege krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) tot opruiming is overgegaan, duurt de verplichting van den bevelvoerder om het gezonken vaartuig aan te duiden of kenbaar te maken voort, tenzij belanghebbenden inmiddels het vaartuig mochten hebben gelicht, waartoe zij steeds bevoegd blijven tot het oogenblik, waarop tot het opruimen van overheidswege wordt overgegaan.

§ 2. *Bijzondere bepalingen voor stoomschepen.*

26. De overblijfselen der vuren mogen niet in de sluis of hare havens, noch op de daartoe behoorende gronden geworpen worden De bevelvoerder is verplicht die overblijfselen aan den sluismeester op zijne aanvrage te vertoonen.

27. Stoomschepen, die stoomtuigen van hooge drukking hebben, moeten voorzien zijn van eene afvoerpijp buiten den schoorsteen voor den afgewerkten stoom of van eene afsluiting van vlechtwerk in de rookkast. Zoodanige afsluiting moet aanwezig zijn op alle stoombooten welker ketels met cokes, turf of hout gestookt worden.

§ 3. *Van de vlotten.*

28. De vlotten moeten zoodanig zijn vastgemaakt en aan beide zijden verbonden, dat zij de vaart niet hinderen, noch andere schepen of vlotten of de sluiswerken kunnen beschadigen. Zij moeten zoo zijn samengesteld, dat de balken gemakkelijk kunnen geteld worden en niet kruiselings.

De tengels, dienende tot koppeling der balken, mogen niet buiten het vlot uitsteken.

Ieder vlot moet voorzien zijn van een langsscheeps geplaatst bord, waarop, aan beide zijden met van de sluis- en havenboorden duidelijke leesbare letters, de naam en woonplaats van den eigenaar of bevelvoerder zijn te lezen.

29. Uit geen schip mag de houtlading in de sluis of hare havens gelost worden om er vlotten van samen te stellen, dan na bekomen vergunning van den sluismeester.

In geen geval mogen meer balken uit een schip gelost worden, dan dadelijk tot een vlot of vlotten kunnen worden vereenigd, waartoe de noodige manschappen moeten aanwezig zijn.

30. Een vlot van niet meer dan 25 balken mag, mits daarop een man ter besturing is, aan een schip worden vastgekoppeld.

Overigens moeten alle vlotten afzonderlijk gejaagd of gesleept worden. Elk vlot van 25 M. of mindere

lengte moet door minstens twee bekwame mannen bestuurd worden.

Voor elke 20 M. meerdere lengte of gedeelte daarvan moet één man meer op het vlot aanwezig zijn.

Te zamen gekoppelde vlotten worden als één vlot beschouwd.

31. De vlotten mogen geene masten noch jaagstokken voeren, hooger dan 3 M. boven den waterspiegel.

32. Des nachts mogen geene vlotten door de sluis en havens vervoerd worden en mogen zij zich evenmin, tenzij met vergunning van den sluismeester, in de havens ophouden.

33. Vlotten worden bij de brug en sluis eerst na de aanwezige schepen doorgelaten, tenzij zij te zamen met het schip in de schutkolk kunnen worden toegelaten.

TITEL III.

BEPALINGEN BETREKKELIJK HET GEBRUIK VAN DE SLUIS EN HETGEEN DAARTOE BEHOORT.

34. Het is verboden zich met eenig vaartuig of vlot in de sluis of hare havens te vestigen tot het drijven van handel, het houden van herberg, het verleenen van huisvesting of het houden van vast verblijf.

De ingenieur kan vergunning geven tot het verleenen van huisvesting in een vaartuig bij uitvoering van werken aan de sluis.

35. Behalve in geval van eenig onheil mogen aan boord van een schip of vlot des nachts geene klokken geluid worden.

36. De bevelvoerder op wiens schip brand is ontstaan, moet terstond de klok doen luiden en het schip uit de nabijheid van andere vaartuigen verhalen.

37. Niemand mag aan boord van eenig in de sluis of in hare havens vertoevend schip of vlot licht ontvlambare of fel brandende stoffen smelten, koken of warmen.

Het is insgelijks verboden van het schip of vlot te schieten of vuurwerk af te steken.

TITEL IV.

BEPALINGEN TER INSTANDHOUDING VAN DE SLUIS EN VAN HETGEEN DAARTOE BEHOORT.

38. Het is verboden:

1°. de sluis- en havenwerken met al wat daartoe behoort of hetgeen daarop gebouwd, geplant of gegroeid is te beschadigen of eenig deel daarvan weg te nemen;

2°. het gebruik van of den toegang tot de sluiswerken te belemmeren of te beletten;

3°. in de havens met inbegrip van de sluiskolk iets te werpen, te laten vallen, drijven of loopen, dat de scheepvaart kan belemmeren, aan schepen schade kan toebrengen, den loop van het water kan hinderen of verondieping veroorzaken;

4°. in of langs de havens vuilnis te werpen of andere voorwerpen op te hangen of neer te leggen;

5°. over de draaibrug te loopen of te rijden vóór zij geheel gesloten en vastgezet is, of over de sluisdeuren te loopen vóór zij geheel gesloten zijn;

6°. over de draaibrug anders dan stapvoets te rijden;

7°. zich op of naar eenig werk te begeven, waartoe de toegang verboden is;

8°. zonder de toestemming van den sluismeester in de schutkolk of de buitenhavens te laden of te lossen;

9°. in den afsluitdijk, de pakbermen of in de glooiingen rondom de sluis te ankeren;

10°. in de schutkolk of buitenhavens te overwinteren.

TITEL V.

BEPALINGEN TOT HANDHAVING VAN DIT REGLEMENT.

39. In dit reglement wordt bedoeld,

1°. door ambtenaren van den waterstaat: de hoofdinspecteur, inspecteur, hoofdingenieurs, ingenieurs, adspirant-ingenieurs en opzichters van 's Rijks waterstaat;

2°. door sluisbeambten: de sluismeesters en de sluisknechten.

Bij afwezigheid van den sluismeester wordt hij door den oudsten sluisknecht vervangen.

40. Met de handhaving van dit reglement zijn belast de ambtenaren der Rijks- en gemeentepolitie, van den waterstaat en de sluisbeambten. Op hunne aanvrage wordt hun door het hoofd van het betrokken gemeentebestuur en door alle ambtenaren met openbaar gezag bekleed bijstand verleend.

De door hen opgemaakte processen-verbaal moeten, voor zooverre zij niet zijn opgemaakt op den eed bij den aanvang hunner bediening afgelegd, binnen 48 uren voor den kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de overtreding plaats heeft gehad, worden beëedigd.

Die processen-verbaal worden vervolgens door hen gezonden aan den betrokken rechterlijken ambtenaar en in afschrift aan den ingenieur medegedeeld.

41. De ambtenaren en beambten, met de handhaving van dit reglement belast, zijn bevoegd, des noods ondersteund door den sterken arm, al hetgeen in strijd met dit reglement wordt gedaan of nagelaten weg te nemen, te beletten of te verrichten op kosten van den overtreder.

42. De in het vorig artikel bedoelde ambtenaren en beambten zijn bevoegd zich te allen tijde aan boord der zich in de sluis of in hare havens bevindende schepen of vlotten te begeven.

De bevelvoerders zijn verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, welke hun door die ambtenaren en beambten in het belang der vaart worden gegeven.

Zij zijn verantwoordelijk voor alle schade welke door hunne schuld, nalatigheid of onvoorzichtigheid of door die hunner ondergeschikten, aan de sluis- en havenwerken wordt toegebracht en evenzoo voor de kosten der door de in art. 41 bedoelde ambtenaren en beambten, krachtens dat artikel genomen maatregelen.

43. Van alle schade welke aan de sluis- en havenwerken wordt toegebracht, wordt door den sluismeester proces-verbaal opgemaakt. Dit proces-verbaal houdt in den staat waarin het beschadigde zich vóór het ongeval bevond, de omstandigheden waaronder de beschadiging heeft plaats gehad, de vermoedelijke kosten der herstelling, den persoon die tot de vergoeding gehouden wordt geacht en het bedrag dat door dezen is verschuldigd. Tot vaststelling van dit bedrag wordt achtgeslagen op den toestand waarin de werken zich vóór dat de schade was toegebracht, bevonden.

Dit proces-verbaal wordt aan den ingenieur en in afschrift aan den betrokken bevelvoerder medegedeeld.

44. De bevelvoerder van het schip of vlot dat de schade berokkend heeft, is verplicht het in het proces-verbaal geraamde bedrag van het door hem verschuldigde onmiddellijk aan den sluismeester te voldoen, of daarvoor borg te stellen, onverminderd zijne verplichting om ook de meerdere kosten van herstel te voldoen.

Bij gebreke hiervan wordt het voortzetten der reis belet.

45. Indien de schade wordt toegebracht door een gesleept wordend schip of vlot en de bevelvoerder daarvan weigert het geraamde bedrag te voldoen of daarvoor borg te stellen, is de bevelvoerder der sleepboot daartoe verplicht, onverminderd zijn later verhaal op eerstgenoemden bevelvoerder, zoo daartoe termen zijn.

De laatste zinsnede van het vorig artikel is in dit geval ook op de sleepboot van toepassing

46. Van de bevelen van den sluismeester is, onverminderd de verplichting des bevelvoerders om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op den Commissaris des Konings.

47. De overtredingen van dit reglement van politie en het niet voldoen aan de bevelen of vorderingen, krachtens dit reglement door de met de handhaving daarvan belaste ambtenaren en beambten gegeven of gedaan, worden gestraft volgens de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* no. 12).

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld.

Wildungen, den 15den Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 24 *Juni* 1886.)

—

15 *Juni* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing omtrent het volgende:

Kan, wanneer krachtens eene gemeentelijke verordening ter verzekering van het onderhoud van publieke wegen enz., de last tot onderhoud wordt bepaald door eigendom of burgerrechtelijke verbintenis, door de overeenkomstig de voorschriften dier verordening opgemaakte leggers worden uitgemaakt wie tot het bedoelde onderhoud is verplicht, dan wel behoort in zoodanig geval de beslissing daaromtrent bij den rechter? — *In laatstgemelden zin beslist.*

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, namens den req. voorgesteld bij pleidooi, en luidende:

I. Schending van de artt. 1, 3, 19 der toegepaste verordening van Barradeel, 471, 5°. Strafrecht, en 1, 206 en 211 Strafvord.; omdat het vonnis de veroordeeling des beklaagden als nalatig onderhoudsplichtige der walbeschoeiing te vergeefs zoekt te staven door de opmerking dat die walbeschoeiing zou zijn betrokken bij den trekweg, als een kunstwerk van dezen, want dat:

1°. de bekl. niet terecht stond als onderhoudsplichtige van dien trekweg en die onderhoudsplicht dan ook bij het vonnis niet is behandeld;

2°. de verordening de walbeschoeiingen niet behandelt als accessoire kunstwerken, wier onderhoud zou volgen uit den onderhoudsplicht van

weg of vaart, waarbij zij zouden behooren, doch als zelfstandige voorwerpen van onderhoudsplicht;

3°. het toegepaste gebod van art. 19, blijkens zijn eigen strekking en blijkens den titel der verordening, die haren geheelen inhoud beheerscht, enkel slaat op die wallen en beschoeiingen welke gelegen zijn aan zulke vaarten die niet bij Rijk, provincie etc. in onderhoud zijn, zoodat waar, gelijk *in casu*, vaststaat, dat de wal ligt aan een vaart bij de provincie in onderhoud, art. 19 dat object niet raakt, onverschillig of de trekweg, waarvan de wal óók aan ligt en waarvan hij volgens het vonnis een deel zou zijn, al of niet onder de verordening zou vallen;

4°. al ware dit alles anders, dan nog het factum probandum dat de trekweg niet is in onderhoud o. a bij de gemeente zelve, niet kan worden goedgemaakt door het extract uit den legger, want dat de legger, wat hij ook moge zijn voor de administratie, op dit punt, getuige art. 231 der gemeentewet, nooit kan zijn een legger voor de justitie;

II. Schending en verkeerde toepassing van dezelfde artikelen, omdat de verordening als onderhoudsplichtige der opgesomde publieke werken aanwijst òf den eigenaar òf den burgerrechtelijk verbondene, doch uit het vonnis niet blijkt op welke van beide gronden des requirants onderhoudsplicht zal berusten, ja het veeleer schijnt dat die is aangenomen op grond van eigendom van *nevens* gelegen land, doch dit is buiten de verordening, en de legger ten deze niets kan afdoen, daar zelfs de verordening zelve niet pretendeert dat de legger over den onderhoudsplicht in judicio zal beslissen;

III. Schending van de artt. 135 en 239 der gemeentewet, omdat, oordeelt men dat het vonnis requirants onderhoudsplicht aanneemt hetzij op grond van zijn eigendom *van*, hetzij op grond van zijn eigendom *langs* het te onderhouden publiek werk, alsdan de veroordeeling steeds is onwettig, omdat de gemeente zulk een plicht niet vermag op te leggen zonder goedkeuring des Konings;

Overwegende dat bij het beklaagde vonnis als bewezen is aangenomen, dat op de leggers der gemeente Barradeel, dorp Almenum, van onderhoudsplichtigen der wegen, voetpaden, vaarten, waterlossingen en van alle daarbij betrokken kunstwerken tot gemeenen dienst van allen bestemd en niet in onderhoud bij het Rijk, de provincie, de gemeente of waterschappen, de req. voorkomt als belast met het onderhoud van eene walbeschoeiing aan de trekvaart van Harlingen naar Franeker, en wel voor de gedeelten gelegen nevens de in de dagvaarding kadastraal aangeduide perceelen;

dat voorts door den kantonrechter is overwogen, dat die leggers zijn opgemaakt, vastgesteld en goedgekeurd overeenkomstig de voorschriften in de hierboven vermelde verordening der gemeente Barradeel vervat, terwijl bij het beklaagde vonnis verder is beslist, dat de bedoelde walbeschoeiing is gelegen zoowel aan de gemelde *trekvaart* als aan den daarnaast gelegen *trekweg*, alsmede dat de trekvaart is in onderhoud en beheer bij de provincie Friesland, doch de trekweg daarentegen als voorwerp van onderhoud voorkomt op de hierboven bedoelde leggers, zoodat de walbeschoeiing, als betrokken bij dien trekweg, begrepen is onder de kunstwerken, waarvan de verordening het onderhoud, de instandhouding en bruikbaarheid regelt;

O. dat verder beslist is, dat de req. niet heeft voldaan aan eene vanwege het gemeentebestuur gedane aanzegging tot herstel van de beschoeiing, waardoor art. 3 der verordening, bepalende dat de onderhoudsplichtigen het gebrekkige moeten vernieuwen of herstellen, onmiddellijk na daartoe vanwege het gemeentebestuur ontvangen aanzegging, door hem zal zijn overtreden;

O. dat de kantonrechter de verplichting van den req. tot onderhoud van voorzegde beschoeiing heeft aangenomen op grond dat deze als onderhoudsplichtige op de leggers was aangewezen;

O. dat de inleidende dagvaarding inhoudt, dat de req. uit hoofde hij als onderhoudsplichtige op de leggers voorkwam, tot het onderhoud was verplicht, zoodat met betrekking tot den onderhoudsplicht het feitelijk onderzoek van den kantonrechter beperkt was tot de vraag, of de req. als onderhoudsplichtige op de leggers was aangewezen, en dat dus de kantonrechter door die vraag toestemmend te beantwoorden en op dien grond de verplichting van den req. om de walbeschoeiing te vernieuwen of te herstellen aan te nemen, wel kan hebben geschonden de bij het 1e en het 2e middel aangehaalde artt. 1 en 3 der toegepaste verordening, maar geenszins de daarbij mede als geschonden aangegeven artt. 206 en 211 Strafvord.;

O. dat volgens art. 1 der verordening de last tot onderhoud van de daarin bedoelde werken rust op den eigenaar of op hem, die daartoe uit kracht van eene overeenkomst of van eenen anderen burgerlijken rechtstitel is verplicht;

O. dat wel is waar art. 4 en volgg. voorschrijven, dat van de onderhoudsplichtigheid door burg. en weth. onder goedkeuring van Gedep Staten leggers moeten worden opgemaakt en op welke wijze die moeten worden vastgesteld, maar dat, vooral nu de verordening zelve inhoudt, dat eigendom of burgerrechtelijke verbintenis, waaromtrent het administratief gezag niet heeft te beslissen, den last tot onderhoud bepaalt, wie tot het onderhoud verplicht is door de leggers niet kan worden uitgemaakt;

O. dat alzoo de kantonrechter in strijd met art. 1 der verordening den req. omdat hij als onderhoudsplichtige op de leggers was vermeld, als zoodanig heeft beschouwd, en bijgevolg ten onrechte geoordeeld heeft, dat de ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten de bij art. 471, n°. 5 Strafrecht strafbaar gestelde overtreding van art. 3 der verordening opleveren.

O. mitsdien:

dat de twee eerste cassatiemiddelen, voor zoover daarbij beweerd is schending van de artt. 1 en 3 der toegepaste verordening en van art. 471 n°. 5 Strafrecht, zijn gegrond;

O. dat vermits hiervan het gevolg is, dat de req. van alle rechtsvervolging behoort te worden ontslagen, het onderzoek naar de bij het derde middel bestreden rechtsgeldigheid van hetgeen in art. 1 der verordening bepaald is, zou zijn overbodig:

Vernietigt het vonnis den 19 Dec. 1885 door den kantonrechter te Harlingen in deze zaak gewezen, behalve wat betreft de bewezen verklaarde feiten;

Krachtens art. 105 R. O. ten principale recht doende;

Verklaart dat die feiten noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding opleveren;

Ontslaat den req. te dier zake van alle rechtsvervolging, de kosten van het geding, daaronder begrepen die in cassatie gevallen, te dragen door den Staat.

---

15 *Juni* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing, dat onder de uitdrukking „scholen" in art. 17 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), ook zijn bedoeld bewaarscholen, dat derhalve onder de uitdrukkingen van „onderwijzers", „onderwijzeressen" en „leerlingen" in genoemd artikel, ook zijn te verstaan zij die op de bewaarscholen onderwijs geven en ontvangen, en dat art. 10 van het K. B. van 28 Februari 1873 (*Staatsblad* n°. 35) ook van toepassing is op het hoofd eener openbare bewaarschool.

De Hooge Raad enz

Gelet op het middel van cassatie, namens de req. voorgesteld bij pleidooi, en luidende:

Verkeerde toepassing van art. 17 der wet van den 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), doordien bij het beklaagde vonnis ten onrechte het in dat artikel bepaalde omtrent de toelating van onderwijzers, onderwijzeressen of leerlingen tot de scholen, geoordeeld is toepasselijk te zijn op de toelating van helpsters en kinderen tot bewaarscholen;

Overwegende dat, volgens de feitelijke beslissing, de requirante in de maand Sept. 1885 bij gelegenheid van een bezoek van den inspecteur van het geneeskundig staatstoezicht in de provincie Noord-Holland aan de Christelijke bewaarschool te Zaandam, waarvan zij het hoofd was, op de door genoemden inspecteur gedane vraag, dezen niet heeft kunnen vertoonen de geneeskundige verklaringen, dat hare helpsters J. de V. en J. B. en een groot aantal harer leerlingen met goed gevolg of meer dan eens de inenting der koepokken hadden ondergaan of aan de natuurlijke kinderpokken hadden geleden;

O. dat zoowel de kantonrechter als de rechtbank heeft geoordeeld dat de requirante verplicht was die geneeskundige verklaringen overeenkomstig het voorschrift van art. 10 van het Kon. besluit van den 28 Febr. 1873 (*Staatsblad* n°. 35) te vertoonen, omdat de inrichting waarvan zij aan het hoofd stond, eene school is als bedoeld wordt in art. 17 der wet van den 4 Dec. 1872 (*Staatsblad* n°. 134) en de helpsters en leerlingen als onderwijzeressen en leerlingen in den zin van dat artikel zijn te beschouwen;

O. dat tot toelichting van het middel van cassatie hiertegen is aangevoerd dat het woord „scholen" in art. 17 der wet van 1872 te verstaan is in de meer beperkte beteekenis van inrichtingen waarvan het doel alleen is het geven van onderwijs, en dat dus bewaarscholen daaronder niet begrepen zijn; dat op de bewaarscholen geen onderwijs gegeven wordt in den zin der wet van den 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) die geldende was toen de wet van 1872 tot stand kwam, maar die scholen alleen dienen om kinderen te bewaren en op hen te passen; dat daarom ook de helpsters op eene bewaarschool

niet gezegd kunnen worden «onderwijzeressen" te zijn, evenmin als de kinderen die er komen «leerlingen" genoemd kunnen worden; dat uit de geschiedenis dezer bepaling ten aanzien van het woord «scholen" ook niet valt af te leiden dat de bewaarscholen daarbij bedoeld zijn; dat dit ook geheel overeenkomt met de ratio legis waarbij alleen vaccinedwang beoogd wordt en niet de besmetting op de scholen te weren, zoodat aan het doel der wet is beantwoord wanneer de bepaling alleen wordt toegepast op de scholen waar lager onderwijs gegeven wordt, welke toch door verreweg het grootste gedeelte der kinderen worden bezocht;

O. daaromtrent, dat bij art. 17 al. 1 der wet van den 4 December 1872 is bepaald, dat onderwijzers, onderwijzeressen of leerlingen die niet blijkens verklaring van een geneeskundige met goed gevolg of meer dan eens de inenting der koepokken hebben ondergaan, of aan de natuurlijke kinderpokken (variolae) hebben geleden, in de scholen niet worden toegelaten;

O. dat deze bepaling wel niet zegt op welke scholen het verbod van toepassing is, doch de algemeenheid der gebezigde uitdrukking niet toelaat om de beteekenis van het woord «scholen", vooral waar het voorkomt in eene wet die een onderwerp regelt, dat vreemd is aan het onderwijs, zoodanig te beperken dat daarmede eene bepaalde soort van scholen bedoeld zou zijn, en wel die inrichtingen waarvan het geven van lager onderwijs het eenig doel is; dat hierdoor, ofschoon de wet niet onderscheidt, in strijd met het gewone spraakgebruik, de bewaarscholen van de verbodsbepaling zouden zijn uitgesloten, zonder dat daartoe aanleiding te vinden is in den aard en het doel dezer scholen;

dat toch, al is de bewaarschool wel niet eene inrichting waar men zich het geven van onderwijs hoofdzakelijk ten doel stelt, de lichamelijke verzorging, die daar aan de zeer jonge kinderen die er te zamen komen, gegeven wordt, niet belet dat het verblijf der kinderen in de bewaarschool in den regel, voorzooveel zij daarvoor vatbaar zijn, ook dienstbaar wordt gemaakt aan hunne verstandelijke ontwikkeling, ten einde hen voor het lager onderwijs voor te bereiden;

O. dat dit doel van de bewaarschool door den wetgever zelf is erkend, zooals blijkt uit de bepaling van art. 15 der wet van den 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) alwaar gesproken wordt van scholen waarin geene kinderen boven de 6 jaren worden toegelaten en waarin geen ander dan voorbereidend onderwijs gegeven wordt, terwijl deze scholen, wat de gezondheids-politie betreft, aan hetzelfde staatstoezicht als de scholen van lager onderwijs onderworpen zijn;

O. dat dit doel trouwens ook op de school der requirante niet uit het oog wordt verloren, daar toch volgens de feitelijke beslissing aldaar door haar zelve werkelijk aan de kinderen onderwijs gegeven wordt, onder andere door het opgeven en verhooren van van buiten geleerde versjes, door teekenen op de lei en door het vlechten van papier;

O. dat, waar dus moet worden aangenomen dat de bewaarscholen, en ook die der requirante, niet enkel dienen tot lichamelijke verzorging, maar ook ten einde de verstandelijke ontwikkeling der kinderen door voorbereidend onderwijs te bevorderen, ook geene ongeoorloofde uitbreiding wordt gegeven aan de in art. 17 gebezigde uitdrukkingen van «onderwijzers" en «onderwijzeressen" en «leerlingen", wanneer men daaronder verstaat hen die op de bewaarscholen dat onderwijs geven en ontvangen;

O. dat met deze opvatting niet in strijd is de geschiedenis der bepaling van art. 17; dat toch dit artikel bij amendement in de wet is opgenomen, ten einde de bijna gelijkluidende bepaling van een vroeger ontwerp te herstellen, en dat uit de tusschen de regeering en de Tweede Kamer der Staten-Generaal over dat ontwerp gewisselde stukken blijkt, dat het de bedoeling was om het verbod van toepassing te doen zijn «zoowel op onderwijzers en onderwijzeressen als op leerlingen in alle scholen zonder onderscheid, dus ook op bewaar-, naai-, brei- en andere scholen", terwijl uit de over de tegenwoordige wet naar aanleiding van het amendement gevoerde discussie niet blijkt dat men eene andere beteekenis aan de woorden van het hersteld artikel heeft gehecht;

O. Eindelijk, dat de bedoeling des wetgevers met de bepaling van art 17 ongetwijfeld geweest is om de koepokinenting zooveel mogelijk te bevorderen door toegang tot de scholen te weigeren aan hen die niet zijn ingeënt of de natuurlijke kinderpokken niet gehad hebben, doch dat de gevolgtrekking die de requirante daaruit afleidt, dat daarom de bepaling alleen op de lagere scholen van toepassing zou zijn, niet juist is, omdat dezelfde reden die den wetgever bewogen heeft om de verplichte vaccine voor de lagere

scholen voor te schrijven, mede geldt voor de bewaarscholen, waar kinderen te zamen komen, die door hun leeftijd meer dan anderen aan de kinderziekte blootstaan, en wier inenting dus in hun eigen belang en ook in dat van het algemeen in de eerste plaats zooveel mogelijk bevorderd behoort te worden;

O. dat mitsdien het voorgestelde middel van cassatie is ongegrond:

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt de requirante in de kosten daarop gevallen, des noods invorderbaar bij lijfsdwang.

—

15 *Juni* 1886. BESLUIT, waarbij, met vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, de uitspraak van den militieraad wordt gehandhaafd, ten aanzien van de aanwijzing tot den dienst van een loteling, die ofschoon broederdienst hebbende, deze reden van vrijstelling bij den militieraad niet heeft doen gelden.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van Onzen Commissaris in de provincie Groningen, tegen de beslissing van Gedeputeerde Staten dier provincie, dd. 2 April 1886, n°. 60/68, 3e afd., waarbij de loteling HIDDO VELDMAN, van de lichting der nationale militie van dit jaar, uit de gemeente Delfzijl, wegens broederdienst is vrijgesteld;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 26 Mei 1886, n°. 45;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Juni 1886, n°. 805, afd. M. en S.;

Overwegende, dat aan den loteling HIDDO VELDMAN, van de lichting der nationale militie van dit jaar, uit de gemeente Delfzijl, het dienstplichtig nummer 26 ten deel is gevallen;

dat deze loteling, zoon van KLAAS VELDMAN en EELJE VOS, beide overleden, tijdens de loting de derde was uit een gezin van vier zoons, waarvan de oudste in 1882 wegens lichaamsgebreken voor den dienst is afgekeurd, de tweede in 1884 bij de zeemilitie is ingelijfd en nog in dienst is, terwijl de jongste op het tijdstip der loting den dienstplichtigen leeftijd nog niet had bereikt;

dat na de loting, doch vóór de eerste zitting van den militieraad en wel op 5 Maart 1886, de jongste broeder is overleden, waardoor de loteling HIDDO VELDMAN kwam te behooren tot een gezin van drie zoons, waarvan de tweede nog in dienst is;

dat gezegde loteling daarop door tusschenkomst van den burgemeester van Delfzijl, bij het departement van Marine een bewijs van werkelijken dienst van zijn broeder heeft aangevraagd, en met het oog op de zitting van den militieraad, die den 10 Maart zou worden gehouden, het getuigschrift model n°. 10, en het daaraan gehechte zakboekje van zijn broeder met de middagpost van 9 Maart, aan den militie-commissaris te Groningen heeft ingezonden;

dat deze stukken, blijkens den poststempel op den omslag, dienzelfden dag, des namiddags tusschen 3 en 4 uur, ten postkantore te Groningen zijn aangekomen en hoogstwaarschijnlijk nog op dien dag aan de woning van den militie-commissaris zullen zijn bezorgd;

dat door den militie-commissaris is te kennen gegeven, dat dit laatste wel mogelijk is, doch dat hij de stukken eerst den volgenden dag heeft gevonden, zoodat hij ze niet in de zitting van den militieraad ter tafel heeft kunnen brengen, terwijl het inmiddels van het departement van Marine ontvangen getuigschrift van werkelijken dienst van den verlofganger FOKKO VELDMAN, blijkens den poststempel op den omslag, den 10 Maart uit Delfzijl werd verzonden, en op dien dag tusschen 3 en 4 uur, na afloop van de zitting van den militieraad te Groningen is aangekomen;

dat de militieraad, aangezien hij noch mondeling, noch schriftelijk eenige mededeeling had ontvangen, dat de loteling HIDDO VELDMAN eene reden van vrijstelling kon doen gelden, dezen voor den dienst heeft aangewezen;

dat tegen die aanwijzing door genoemden loteling bij Gedeputeerde Staten van Groningen bezwaar is ingebracht op grond dat voor hem, wegens broederdienst, eene geldige reden van vrijstelling bestaat, en hij tijdig voor het leveren van de bewijsstukken heeft gezorgd;

dat Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 2 April 1886, de uitspraak van den militieraad, d.d. 10 Maart bevorens, hebben vernietigd en aan den reclamant HIDDO VELDMAN, wegens broederdienst alsnog vrijstelling van den dienst bij de nationale militie hebben verleend, uit overweging, dat, terwijl hij bij de loting geen redenen van vrijstelling had kunnen doen gelden, hij onmiddellijk na het opkomen van die redenen de bezwaren tegen een aanwijzing voor den dienst heeft ingebracht en de bewijzen daarvoor, zooveel hem

mogelijk was, heeft ingeleverd bij den burgemeester, als de ambtenaar, die tot de inzending van die stukken aan den militie-commissaris is aangewezen; dat de stukken zoo tijdig zijn verzonden, dat zij ter tafel gebracht hadden kunnen zijn van den militieraad in zijne zitting van 10 Maart, dat deze, zoo hij van die stukken kennis had genomen, reclamant in de gelegenheid zou hebben gesteld zijne redenen van vrijstelling volledig te staven en dat, nu de militieraad, geheel buiten de schuld van reclamant, van de door dezen verstrekte bewijsstukken geen kennis heeft kunnen nemen, en de loteling dientengevolge tot den dienst is aangewezen, deze gerechtigd is van de uitspraak van den militieraad in hooger beroep te komen en staande dat beroep de bewijsstukken aan te vullen;

dat Onze Commissaris in de provincie Groningen tegen deze beslissing Onze voorziening heeft ingeroepen en van oordeel is, dat de reclamant HIDDO VELDMAN op grond van art. 98, sub 1°. der militiewet, door Gedputeerde Staten niet-ontvankelijk had moeten zijn verklaard, terwijl in het beroepschrift onder anderen nog wordt aangevoerd dat genoemde loteling, nu de reden van vrijstelling slechts enkele dagen vóór de eerste zitting van den militieraad was ontstaan, zijnerzijds niet alles heeft gedaan wat mogelijk en noodig was, om zijne redenen van vrijstelling bij den militieraad in te brengen en door bewijzen te staven; dat de toezending der stukken aan den militie-commissaris niet voldoende was om dien loteling te ontslaan van alle verdere verantwoordelijkheid en zorg voor het tijdig bekend worden aan den militieraad van zijne redenen van vrijstelling; dat naar het stelsel der wet, Gedeputeerde Staten, zoolang de militieraad zitting houdt, slechts de bevoegdheid hebben om in tweede instantie omtrent redenen van vrijstelling uitspraak te doen, en dat het, om in tweede instantie bij Gedeputeerde Staten ontvankelijk te zijn, een vereischte is, dat de redenen van vrijstelling bij den militieraad zóó zijn ingebracht, dat daaromtrent door het college onderzoek en uitspraak heeft kunnen plaats hebben;

dat in een nader door Onzen Commissaris aan den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, ingezonden schrijven nog wordt gewezen op de mogelijkheid, dat de belangen van derden worden benadeeld, daar bij eene vrijstelling, op de wijze als waarop die hier is verleend, de loteling, wiens nummer dientengevolge dienstplichtig wordt, en die onder andere omstandigheden èn van de uitspraak van den militieraad èn van die van Gedeputeerde Staten voorziening zou kunnen vragen, in dit geval van eene instantie zou worden beroofd;

Overwegende, dat art. 98 sub 1°. der militiewet bepaalt, dat geene bezwaren tegen eene uitspraak van den militieraad kunnen worden ingediend, waarbij een loteling voor den dienst is aangewezen, zonder dat door hem eenige reden van vrijstelling was ingebracht;

dat hieruit volgt, dat de redenen van vrijstelling vóór de uitspraak van den militieraad moeten zijn ingebracht en dat slechts dan tegen eene aanwijzing voor den dienst beroep is toegelaten, zoo de redenen van vrijstelling bij den militieraad, die omtrent het bestaan van het recht op vrijstelling uitspraak moet doen, een punt van onderzoek en overweging hebben kunnen uitmaken;

dat het in art. 98 sub 1°. der militiewet gestelde geval hier aanwezig is, naardien bij den militieraad, toen hij omtrent den loteling HIDDO VELDMAN uitspraak moest doen, geene aanvraag om vrijstelling was ingekomen en hij van geene reden van vrijstelling kennis droeg;

dat het hier niet betreft de aanvulling van bewijsstukken of de nadere volledige staving eener reden van vrijstelling, maar de omstandigheid, dat de militieraad in het geheel geene aanvraag om vrijstelling en geen enkel bewijsstuk had ontvangen;

dat, moge het al waar zijn, dat de stukken, die op de reden van vrijstelling betrekking hadden en die 's daags vóór de zitting van den militieraad aan den militie-commissaris waren gezonden, buiten schuld van den loteling HIDDO VELDMAN niet in handen van den militieraad zijn gekomen, dit niets verandert aan het feit, dat in de zitting van den militieraad, waarin die loteling voor den dienst werd aangewezen, noch mondeling, noch schriftelijk eenige reden van vrijstelling was ingebracht en er derhalve voor Gedeputeerde Staten geen aanleiding bestond om aan dien loteling een recht van beroep toe te kennen, hetwelk art. 98, sub 1°. der militiewet hem in dit geval heeft ontzegd;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten den loteling HIDDO VELDMAN in zijn bezwaar tegen de uitspraak van den militieraad niet-ontvankelijk hadden behooren te verklaren en ten onrechte, met vernietiging van de uitspraak van den militieraad, aan dien loteling vrijstelling van den dienst hebben verleend;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging der beslissing van Gedeputeerde Staten van Groningen, d.d. 2 April 1886, n°. 60/68, 3e afd te verklaren, dat HIDDO VELDMAN in zijn bij dat college ingebracht bezwaar, tegen de uitspraak van den militieraad in de provincie Groningen, d.d. 10 Maart 1886, waarbij hij voor den dienst werd aangewezen, niet-ontvankelijk was en die uitspraak mitsdien te handhaven. (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Wildungen, den 15 Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

22 *Juni* 1886. BESLUIT, betreffende de loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1886 in de gemeente *Klundert*. S. 112.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van A. M. VAN ALPHEN c. s. te *Klundert*, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 12 Maart 1886, G, n°. 53, 3de afdeeling, Militie en Schutterijen, tot vernietiging van de op den 1sten dier maand voor genoemde gemeente aldaar plaats gehad hebbende loting voor de lichting der nationale militie van dit jaar;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van den 12 Mei 1886, n°. 42);

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 16 Juni 1886, n°. 826 M., afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende:

dat Onze Commissaris in *Noordbrabant*, bij besluit van 28 Januari 1886, A, n°. 16, 3de afdeeling, heeft bepaald, dat de loting der te *Klundert* voor de lichting der nationale militie van dit jaar ingeschrevenen zou gehouden worden in de gemeente *Klundert* op Maandag den 1sten Maart daaraanvolgende, des middags te 12 uren;

dat de loting op dien dag aldaar heeft plaats gehad, doch, in stede van op het bepaalde tijdstip, te ongeveer 11¼ uur des voormiddags is aangevangen, omdat de militie-commissaris, zooals deze aan Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* heeft bericht, wenschte nog per spoortrein van 1 uur 26 minuten van *Moerdijk* te kunnen vertrekken, terwijl hij anders tot des avonds daar had moeten wachten;

dat de loting dientengevolge vóór het door Onzen Commissaris voornoemd daartoe bepaalde uur reeds was afgeloopen;

dat na afloop van de loting een der ingeschrevenen, HENDRIK JACOBUS KUYPERS, zich op het vooraf, overeenkomstig art. 28 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), bekend gemaakte tijdstip aan het gemeentehuis van *Klundert* de voor de loting bestemde plaats, heeft vervoegd om aan de loting deel te nemen, doch hem alstoen is te kennen gegeven dat de loting reeds was afgeloopen, de burgemeester van *Klundert* voor hem had geloot en hem een dienstplichtig nummer (n°. 20) was te beurt gevallen;

dat de vader van genoemden loteling tegen de wijze, waarop de loting heeft plaats gehad, bezwaren heeft ingebracht bij Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, die bij uitspraak van 12 Maart 1886, G, n°. 53, 3de afdeeling, Militie en Schutterijen, op den 16den dier maand aan belanghebbenden medegedeeld, de loting als in strijd met de wettelijke voorschriften gehouden, hebben vernietigd;

dat appellanten, als belanghebbende lotelingen en een hunner als voogd van een der lotelingen uit de gemeente *Klundert*, van deze uitspraak Onze voorziening hebben ingeroepen;

Overwegende:

dat de militiewet duidelijke en stellige voorschriften bevat omtrent de wijze, waarop de loting der ingeschrevenen voor de nationale militie moet plaats hebben;

dat de wetgever daarbij kennelijk het denkbeeld heeft willen eerbiedigen, dat de hand die trekt invloed kan uitoefenen op het te trekken nummer, en daarom heeft bepaald, dat de ingeschrevenen, indien zij tegenwoordig zijn, zelve hunne nummers trekken;

dat buiten tegenspraak is, dat de op 1 Maart 1886 voor de ingeschrevenen in de gemeente *Klundert* gehouden loting is aangevangen vóór het door

(1) Op grond van billijkheid is den belanghebbende, bij K. B. van 26 Juli 1886, n°. 22, na inlijving bij de militie, ontheffing verleend van den werkelijken dienst bij de militie voor zijn geheelen diensttijd.

Onzen Commissaris daartoe aangewezen tijdstip en reeds was afgeloopen toen de ingeschrevene HENDRIK JACOBUS KUYPERS zich op den daartoe door Onzen Commissaris bepaalden tijd ter deelneming aan de loting aanmeldde ter plaatse waar de loting moest geschieden;

dat zoolang het door Onzen Commissaris bepaalde, en overeenkomstig art. 28, tweede en derde zinsneden der militiewet ter openbare kennis gebrachte tijdstip van aanvang der loting niet daar was, niet gezegd kon worden dat genoemde ingeschrevene of zijn vader, moeder of voogd niet tot het trekken van een nummer was opgekomen, in welk geval alleen de burgemeester of een lid van den Raad der gemeente bevoegd was, ingevolge art. 33, derde zinsnede van voormelde wet, een nummer voor dien ingeschrevene te trekken;

dat KUYPERS alzoo verkort is in een hem bij de wet toegekend recht en voor hem is geloot door iemand die op het tijdstip, waarop dit geschiedde, daartoe niet bevoegd was;

dat deze onregelmatigheid op den uitslag der loting van invloed heeft kunnen zijn, doch slechts voor zooveel genoemden militieplichtige en de ingeschrevenen betreft, die naar de bij de alphabetische lijst aangewezen volgorde nà hem aan de loting moesten deelnemen;

dat Gedeputeerde Staten ten onrechte de geheele loting hebben vernietigd, vermits voor zooveel de ingeschrevenen, hoezeer onverplicht, aan de loting hebben deelgenomen of daarin hebben berust, niet als bewezen kan worden aangenomen, dat het enkele verschil van tijd invloed op den uitslag der loting kan hebben gehad;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 12 Maart 1886, G, n°. 53, 3de afdeeling, Militie en Schutterijen te handhaven het gedeelte der loting voor de gemeente *Klundert*, dat de ingeschrevenen betreft, door of voor wie geloot is vóórdat HENDRIK JACOBUS KUYPERS aan de beurt van loten was, en die loting alleen voor het overige gedeelte te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal geplaatst en, te gelijk met de in den hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen voornoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Wildungen, den 22sten Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Juli* 1886.)

—

22 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende bepalingen nopens de aflossing van vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 113.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 16den Juni 1886, n°. 56, Generale Thesaurie;

Gezien artt. 1 en 2 der wet van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102), zoomede artt. 1, 2 en 4 van Ons besluit van 25 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 106);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het tijdstip van aflossing van de in artikel 1 der wet van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) genoemde 4 ten honderd rentegevende Staatsschuld, waarvan de aflossing overeenkomstig de artikelen 2 en 4 van Ons besluit van 25 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 106) is aangevraagd, wordt bepaald op 1 September 1886.

2. De in artikel 1 bedoelde kapitalen, welke zijn ingeschreven in het Grootboek der 4 ten honderd rentegevende Nationale Schuld, worden van de daartoe betrekkelijke hoofden van rekening afgeschreven. Van iedere afschrijving wordt opgemaakt een bewijs, hetwelk van 1 September 1886 af bij de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld in ontvangst kan genomen worden. Het bewijs van afschrijving, door de daarop rechthebbenden voor voldaan geteekend, wordt vervolgens aangeboden aan den Agent van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam* en door dezen ingetrokken tegen uitbetaling van het in het bewijs vermelde nominaal bedrag der afgeloste inschrijving en van de rente daarover ad vier ten honderd 's jaars, berekend van den 1sten April 1886 tot en met den 31sten Augustus 1886.

Houders van certificaten, uitgegeven door een administratiekantoor der 4 ten honderd rentegevende Nationale Schuld, waarvan de aflossing verlangd is, ontvangen het voor hen bestemde bewijs van afschrijving op vertoon en tegen inlevering der ingevolge artikel 4 van Ons besluit van 25 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 105) voor aflossing afgestempelde certificaten met de daarbij

behoorende nog niet vervallen coupons en het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

3. De hiervoor in artikel 1 bedoelde en overeenkomstig artikel 2 van Ons besluit van 25 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 106) gestempelde schuldbekentenissen aan toonder, kunnen van den 1sten September 1886 af ter aflossing worden aangeboden aan den Agent van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam*. De schuldbekentenissen moeten voorzien zijn van alle nog niet vervallen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

Aan de houders zal tegen voldaanteekening der stukken worden uitbetaald het daarin genoemde nominaal bedrag benevens de rente ad 4 ten honderd 's jaars, berekend van den vervaldag der laatst verschenen coupon tot en met den 31sten Augustus 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal geplaatst worden.

Wildungen, den 22sten Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 30 *Juni* 1886.)

---

29 *Juni* 1886. BESLUIT, houdende goedkeuring van een reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf en intrekking van vijf daarmede in verband staande besluiten. S. 114.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 18 Mei 1886, Litt. J, afdeeling Posterijen;

Gezien de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48);

Gelet op Onze besluiten van 16 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 32), waarbij een reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf wordt vastgesteld, van 27 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 22) en van 5 April 1884 (*Staatsblad* n°. 46), tot wijziging en aanvulling van dat reglement;

In aanmerking nemende de wenschelijkheid, dat de bepalingen van het telegraphisch verkeer binnen Nederland zooveel mogelijk overeenstemmen met die, welke te rekenen van 1 Juli 1886 voor het internationaal verkeer zullen gelden, en voorts gelet op de noodzakelijkheid tot herziening zoo van het binnenlandsch telegraaftarief als van eenige andere bepalingen van het rijkstelegraafreglement;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Juni 1886, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 25 Juni 1886, litt. A, afdeeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het reglement voor den dienst der rijkstelegraaf goed te keuren, zooals het aan het tegenwoordig besluit is gehecht;

2°. Onze besluiten van 16 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 32), van 27 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 22) en van 5 April 1884 (*Staatsblad* n°. 46), alsmede die van 7 October 1879 (*Staatsblad* n°. 156) en van 5 December 1885 (*Staatsblad* n°. 222) in te trekken;

3°. te bepalen, dat het bij dit besluit voor den dienst der Rijkstelegraaf goedgekeurde reglement op een nader door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen tijdstip zal worden ten uitvoer gebracht, met welk tijdstip tevens de reglementen, bij Onze sub 2°. genoemde besluiten goedgekeurd, buiten werking worden gesteld. (1)

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit beslnit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Arolsen, den 29sten Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 2 *Juli* 1886.)

REGLEMENT *voor den dienst der Rijkstelegraaf.*

Kantoren en lijnen.

Art. **1.** De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid bepaalt, in welke plaatsen kantoren van de Rijkstelegraaf gevestigd worden. De gemelde Minister is mede bevoegd tot opheffing van kantoren, zoo daartoe aanleiding bestaat.

Geheimhouding.

2. Den beambten, met den telegraafdienst belast, is elke mededeeling omtrent telegrammen, anders dan aan hen die tot kennisneming bevoegd zijn, overeenkomstig hun ambtseed verboden, op

---

(1) Bij beschikking van den Minister van 1 Juli 1886 is de in werking treding van dit reglement bepaald op 7 Juli 1886.

de bij art. 10 der wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* nº. 48) bepaalde straffen. Ook mogen zij, middellijk noch onmiddellijk, anders dan ambtshalve nieuwstijdingen aan dagbladen bezorgen of tot de redactie dier bladen in eenige betrekking staan.

Toegang tot de seinkamers.

3. De toegang tot de seinkamers is alleen geoorloofd aan de personen die tot den telegraafdienst behooren, of daartoe door den Hoofddirecteur der Posterijen zijn gemachtigd.

Openstelling der kantoren.

4. De telegraafkantoren worden naar den tijd gedurende welken zij voor de aanneming en overbrenging der telegrammen open zijn, verdeeld in drie klassen, namelijk:

a. kantoren met dag- en nachtdienst;

b. kantoren met doorloopenden dagdienst;

c. kantoren met beperkten dagdienst.

De kantoren met dag- en nachtdienst zijn onafgebroken voor den dienst open.

De kantoren met doorloopenden dagdienst van 8 uur des morgens tot 9 uur des avonds.

De Hoofddirecteur der Posterijen is echter bevoegd, den diensttijd der rijkstelegraafkantoren met doorloopenden dagdienst in bijzondere gevallen te beperken of uit te breiden. Hij regelt tevens den diensttijd der kantoren met beperkten dagdienst.

De uren van openstelling der kantoren worden in de *Staatscourant* medegedeeld. Zij worden voortdurend op eene aan de buitenzijde van het kantoor zichtbare plaats voorgehangen of op andere wijze bekend gemaakt. De middelbare tijd van *Amsterdam* geldt voor al de Nederlandsche rijkstelegraafkantoren.

Verzending uit plaatsen waar geen telegraafkantoor bestaat.

5. Uit plaatsen, waar geen telegraafkantoor is gevestigd, kan de inzending van telegrammen aan het naaste telegraafkantoor door tusschenkomst der postkantoren geschieden.

De tusschenkomst der postkantoren bestaat in de aanneming der telegrammen in den vorm van gesloten, gefrankeerde en, naar keuze van den afzender, al dan niet aangeteekende brieven, in de verzending aan het kantoor van de Rijkstelegraaf met de eerstvertrekkende post, in de invordering der verschuldigde gelden en overmaking daarvan aan het rijkstelegraafkantoor.

De kosten daarop vallende zijn voor rekening van den afzender.

Schrijfgereedschap ten dienste van het publiek.

6. De telegrammen kunnen aan de telegraafkantoren worden geschreven. Het noodige schrijfgereedschap is daar ten dienste van het publiek beschikbaar.

Hoe de telegrammen zijn te onderscheiden.

7. De telegrammen worden onderscheiden in regeerings-, dienst- en bijzondere telegrammen.

Onder regeeringstelegrammen worden verstaan:

a. telegrammen van den Koning en van de leden van het Koninklijk Huis;

b. telegrammen van 's Konings Ministers en van 's Konings Commissarissen in de provinciën;

c. telegrammen van de opperbevelhebbers der land- en zeemacht, de bevelhebbers in de militaire afdeelingen en de commandanten der maritieme directiën;

d. telegrammen van de Nederlandsche en vreemde diplomatieke en consulaire agenten, met dien verstande dat, wanneer consulaire agenten handel drijven, hunne telegrammen niet als regeeringstelegrammen worden beschouwd, tenzij die aan een officieel persoon gericht zijn en over dienstzaken handelen;

e. de telegrammen, aan welke door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid tijdelijk de rang van regeeringstelegrammen wordt toegekend;

f. de antwoorden op regeeringstelegrammen, met dien verstande, dat hij, die een telegram als antwoord op een regeeringstelegram wenscht te zien beschouwd, bij de aanbieding daarvan, des verlangd, het ontvangen regeeringstelegram vertoone.

Als diensttelegrammen worden beschouwd de telegrammen, die uitsluitend den dienst van de telegraaf betreffen.

Bijzondere telegrammen zijn die, welke niet tot de regeerings- of diensttelegrammen behooren.

Regeeringstelegrammen.

8. Regeeringstelegrammen moeten, ten blijke der bevoegdheid van den afzender en van zijn verlangen om het bericht als regeeringstelegram te doen behandelen, in den regel en behoudens het geval dat omtrent een en ander geen twijfel bestaat, van een zegel of stempel zijn voorzien.

Gebruik van talen. Overeengekomen taal en geheimschrift. Telegrammen zonder inhoud.

9. De telegrammen kunnen worden gesteld in voor ieder verstaanbare taal, in overeengekomen taal of in geheimschrift. Iedere taal mag worden gebezigd, waarvan de letters door de voorgeschreven seinteekens kunnen worden overgebracht. Nochtans wordt bij voorkeur het gebruik van het Nederlandsch, Duitsch, Fransch of Engelsch aanbevolen.

De telegrammen in overeengekomen taal of in geheimschrift kunnen een of meer gedeelten in verstaanbare taal bevatten. In dat geval behoort het gedeelte, dat uit niet verstaanbare taal bestaat, van hetgeen voorafgaat en volgt door haakjes ( ) gescheiden te zijn.

De bevoegdheid der afzenders met betrekking tot de keuze van de taal, waarin een telegram is te stellen, of ten aanzien van het gebruik van overeengekomen taal en geheimschrift, kan door den Hoofddirecteur der Posterijen worden beperkt voor de berichten, bestemd om door middel van de telephoon te worden overgebracht.

Telegrammen zonder inhoud worden toegelaten.

Overeengekomen taal.

10. Onder overeengekomen taal wordt verstaan het gebruik van woorden waaraan eene bepaalde beteekenis is toegekend, en die dus alleen verstaanbaar zijn voor hen welke omtrent die beteekenis zijn ingelicht. Die woorden worden ontleend aan woordenlijsten, die voor dat doel zijn toegelaten.

De overeengekomen taal mag alleen bestaan uit woorden, die uit hoogstens tien letters zijn samengesteld en ontleend zijn aan de Duitsche, Engelsche, Fransche, Italiaansche, Latijnsche, Nederlandsche, Portugeesche en Spaansche talen. In hetzelfde telegram kunnen woorden uit verschillende talen worden toegelaten.

Eigennamen mogen in de woordenlijsten niet voorkomen. Zij mogen in telegrammen in overeengekomen taal niet worden gebezigd dan met hunne gewone beteekenis. Komen zij met eene andere dan de gewone beteekenis in een telegram voor, zoo wordt dit geacht geheel in geheimschrift te zijn gesteld.

Het kantoor van afzending kan de overlegging vorderen van de woordenlijst of de woordenlijsten, waaraan de woorden van een telegram in overeengekomen taal zijn ontleend.

Geheimschrift.

11. Als telegrammen in geheimschrift worden beschouwd:

1°. die, welke cijferschrift of onverstaanbaar letterschrift bevatten;

2°. die, welke reeksen of groepen cijfers of letters bevatten, waarvan het kantoor van afzending de beteekenis niet kent, of ook woorden, namen of samenvoegingen van letters, welke niet voldoen aan de eischen, voor de verstaanbare of de overeengekomen taal gesteld.

Het geheimschrift moet uitsluitend uit letters van het alphabet of uitsluitend uit arabische cijfers bestaan.

In het verkeer met landen buiten Europa kan van geheimschrift slechts in zoover worden gebruik gemaakt als dit door de andere partij is toegelaten.

Duidelijk schrift. Waarmerkingen.

12. Elk te verzenden telegram moet duidelijk geschreven zijn. Uitschrappingen, verwijzingen, doorhalingen, bijvoegingen of overschrijvingen worden alleen toegelaten, wanneer zij behoorlijk zijn gewaarwerkt.

Volgorde. Verkorte aanwijzingen.

13. Bij de samenstelling van een telegram moet de onderstaande volgorde worden in acht genomen:

1°. de aanwijzing voor voorrang, betaald antwoord, collationneering, kennisgeving van ontvang, naseining, open bestelling, bezorging buiten de lijn, betaling van bestelgeld, bestelling per telephoon, enz.;

2°. het adres;

3°. de inhond;

4°. de onderteekening.

Voor de onder n°. 1 bedoelde aanwijzingen kunnen de volgende verkortingen worden gebruikt:

Dringend.	D.
Betaald diensttelegram	ST.
Antwoord betaald.	RP.
Dringend antwoord betaald.	RPD.
Collationneering	TC.
Kennisgeving van ontvang.	CR.
Naseinen.	FS.
Open bestelling	RO.
Post betaald	PP.
Post aangeteekend	PR.
Bode betaald	XP.
Bode borggesteld	XD.

Bestelgeld betaald . . . . . DP.
Estafette betaald . . . . . EP.
Estafette borggesteld. . . . . ED.
Telephoonbestelling . . . . . TB.

Iedere verkorte aanwijzing moet tusschen haakjes worden gesteld, en wordt als één woord geteld.

Schrijft men aan het hoofd van buitenlandsche telegrammen de aanwijzingen voluit, dan moeten zij in het Fransch gesteld zijn.

Verzendingsweg.

14. Voor telegrammen naar den vreemde kan de weg van verzending, indien verschillende wegen openstaan, door eene aanwijzing aan den voet van het telegram door den afzender worden opgegeven.

Die aanwijzing wordt kosteloos overgebracht.

Telegrammen die niet aan de vereischten voldoen.

15. Telegrammen, welke niet aan de vereischten voldoen, worden den afzender ter aanvulling, verbetering of overschrijving teruggegeven.

Adressen.

16. De adressen moeten volledig en duidelijk zijn, met vermelding, zoo mogelijk, van straat, buurt en huisnummer, af anders van het beroep van den geadresseerde of andere dergelijke aanwijzing. In elk geval moet door het adres de naam van den geadresseerde en het telegraafkantoor van bestemming worden aangewezen.

In stadtelegrammen (zie art. 23) kan de aanwijzing der plaats van bestemming worden weggelaten.

De adressen kunnen in een tusschen de belanghebbenden overeengekomen of in verkorten vorm worden geschreven. Voor het gebruik van elk overeengekomen of verkort adres is een recht van twintig gulden 's jaars verschuldigd, bij vooruitbetaling te voldoen door den geadresseerde, die zich onder dat adres telegrammen doet seinen.

Het adres der telegrammen, naar andere dan Nederlandsche kantoren, moet worden gesteld in het Fransch of in de taal van het land van bestemming.

Voor telegrammen naar den vreemde is in vele gevallen eene nadere aanwijzing omtrent de ligging der plaats van bestemming aan te bevelen.

Telegrammen, aan reizenden gericht, zijn alleen toegelaten, als de afgifte zonder bezwaar voor den dienst kan geschieden.

Latere aanvulling of verbetering van een onvolledig of gebrekkig adres, of van eene onvoldoende aanwijzing voor bezorging buiten de lijn, geschiedt bij een nieuw telegram aan het kantoor van bestemming op kosten van den afzender (zie art. 27).

Onderteekening.

17. De onderteekening kan onder een overeengekomen of verkorten vorm geschreven worden of ook geheel wegblijven.

Van den afzender van een bijzonder telegram kan echter worden verlangd, dat hij zijne identiteit bewijze, en in elk geval kan de beambte vorderen, dat de naam van den afzender op het telegram worde gesteld, en dat de woonplaats of het adres van den afzender worde opgegeven.

De afzender is van zijn kant bevoegd de verklaring der echtheid van zijne handteekening in het telegram op te nemen. Hij kan die verklaring doen overbrengen, hetzij woordelijk, hetzij in dezen vorm: *„Onderteekening bekrachtigd door . . . .“*.

De beambte overtuigt zich van de deugdelijkheid der bekrachtiging. Tenzij de onderteekening aan het kantoor bekend is, wordt die niet als deugdelijk erkend, dan voorzien van het zegel of den stempel der autoriteit, die de bekrachtiging heeft onderteekend.

Bezorging buiten de telegraaflijn.

18. Is in de plaats van bestemming geen telegraafkantoor gevestigd, of verlangt de afzender, dat zijn telegram niet tot de plaats van bestemming of tot het naastbij gelegen kantoor door de telegraaf zal worden overgebracht, dan geschiedt de verdere bezorging van het door den afzender aangewezen telegraafkantoor, door de post, door boden of door estafetten, volgens de opgaaf van den afzender.

Ook telegrammen met de aanwijzing *„telegraaf restant“* of *„poste restante“* zijn toegelaten.

Neemt de afzender, in de gevallen waarin dit is toegestaan, de kosten van bezorging buiten de telegraaflijn voor zijne rekening, dan worden aan die opgaaf de woorden *Betaald* of *Borggesteld* (art. 13) toegevoegd.

Indien de geadresseerde vroeger de betaling van bodenkosten heeft geweigerd, worden volgende telegrammen hem ongefrankeerd per post gezonden.

Staat geen sneller middel ter beschikking van het eindtelegraafkantoor, zoo is het tot verzending per post verplicht.

Weigering van telegrammen.

19. Bijzondere telegrammen worden geweigerd wanneer hun inhoud in strijd wordt geacht met

de wetten des lands, de publieke orde of de veiligheid van den Staat. Buitendien worden telegrammen naar den vreemde geweigerd, als hun inhoud strijden mocht met de goede zeden.

Van iedere weigering wordt terstond kennis gegeven aan den hoogsten ter plaatse van het kantoor van afzending aanwezigen burgerlijken overheidspersoon, die tusschen den telegraafbeambte en den belanghebbende beslist. Van deze beslissing is beroep op den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid (art. 8 der wet van 7 Maart 1852).

Indien de telegraafbeambte eerst na de aanneming, doch nog vóór de overseining van een telegram, of ook na het overseinen daarvan, tot de overtuiging komt, dat de inhoud strijdig is met de in den aanhef van dit artikel gestelde voorwaarden, brengt hij het, met opgaaf van redenen, per telegraaf ter kennis van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en vraagt diens beslissing.

Ten aanzien van reeds overgeseinde telegrammen behoort de beambte zich vooraf te overtuigen, dat de bestelling daarvan nog kan worden gestuit. Het kantoor van bestemming geeft aan eene aanvraag tot stuiting der bestelling, onder zoodanige omstandigheden, gevolg.

In het internationaal verkeer wordt de niet uitreiking van een telegram onverwijld medegedeeld aan het telegraafbestuur waaronder het kantoor van afzending behoort.

Vertragingen.

20. Wanneer zich bij aanbieding of na de aanneming van een telegram aanmerkelijke vertraging laat voorzien, moet de afzender voor zooveel mogelijk, daarvan verwittigd en hem het telegram, indien hij zulks verlangt, teruggegeven worden.

Telegrammen waarvan de overbrenging vóór of op een door den afzender opgegeven tijdstip niet mogelijk is geweest, worden mede teruggegeven (art. 38).

Overkomst der telegrammen.

21. De goede overkomst der telegrammen in het algemeen, of binnen een bepaalden tijd, wordt niet gewaarborgd (art. 9 der wet van 7 Maart 1852).

Den afzender van een telegram wordt geene toezegging gedaan omtrent den tijd, waarop het zijne bestemming zal bereiken.

Vrijstelling van seinkosten.

22. Alleen diensttelegrammen worden kosteloos overgeseind.

Tarief.

23. De seinkosten voor telegrammen tusschen twee Nederlandsche kantoren in verschillende plaatsen bedragen voor tien of minder woorden 25 cent, en voorts drie cent voor iedere twee woorden daarenboven; met dien verstande, dat als het gezamenlijk getal woorden niet door twee deelbaar is, voor de toepassing van het tarief een der woorden voor twee zal worden berekend.

Telegrammen tusschen een rijkskantoor en de in dezelfde gemeente bestaande hulpkantoren (stadtelegrammen) worden overgeseind tegen den prijs van 15 cent voor de eerste tien woorden en van 1 cent voor elk woord daarenboven.

Het tarief voor telegrammen naar plaatsen buiten Nederland wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid volgens de gesloten of nader te sluiten overeenkomsten vastgesteld. (Zie voorts art. 37 omtrent de nieuwjaarskaarten.)

Tarieven ter raadpleging.

24. Op elk kantoor zijn tarieven ter inzage voor het publiek voorhanden.

Wijze van tellen der woorden en teekens.

25. Bij het tellen der woorden van een telegram tot toepassing van het tarief, worden de volgende regelen inachtgenomen:

1°. Behoudens de bij dit reglement vermeldde uitzonderingen worden alle woorden, bestemd om te worden overgeseind, in de prijsberekening begrepen.

2°. Om als één woord te worden geteld, mag een woord in het verkeer binnen Europa uit niet meer dan vijftien, en in dat met kantoren in andere werelddeelen uit niet meer dan tien letters bestaan.

Bij langere woorden geldt ieder vijftien- of tiental letters alsmede de overschietende letters minder dan vijftien of tien voor één woord. *Ch*, *ä* (*ae*) en *ö* (*oe*) worden bij deze telling ieder als één letter aangemerkt.

3°. In telegrammen voor den vreemde worden echter de in het adres voorkomende namen van het kantoor en van het land van bestemming, onafhankelijk van het aantal letters, voor één woord geteld, mits die namen zijn geschreven, zooals ze voorkomen in de officieele lijsten der rijkstelegraafkantoren.

4°. Woorden of woorddeelen, door een koppelteeken verbonden of door eene apostrofe gescheiden, worden ieder voor één woord geteld.

5°. Met het taalgebruik strijdige samenvoeging van woorden is niet geoorloofd. Behoudens het bepaalde sub 3°., gelden namen van plaatsen, straten, pleinen enz., eigennamen van steden en personen, de namen van schepen, gelijk ook getallen in letters, voor zooveel woorden als de afzender heeft gebruikt om ze uit te drukken.

6°. In het verkeer binnen Europa worden vijf cijfers en in dat met kantoren buiten Europa drie cijfers voor één woord gerekend. Bij getallen van meer dan vijf of drie cijfers geldt dan elk vijf- of drietal cijfers alsmede de overschietende cijfers, minder dan vijf of drie, voor één woord. Dezelfde regel geldt voor de berekening van lettergroepen.

7°. Op zichzelf staande letters of cijfers alsmede onderstrepingen worden elk als één woord geteld.

8°. De tot den inhoud van een telegram behoorende zinteekens, apostrofen, koppelteekens, aanhalingsteekens (« ») en haakjes ( ), gelijk ook de aanduiding van een nieuwen regel worden bij de berekening der seinkosten niet in rekening gebracht. Tot hunne overbrenging in het verkeer met kantoren buiten Europa bestaat geene verplichting.

De teekens, die de telegraaf niet kan overbrengen, en welke de afzender mitsdien door woorden moet omschrijven, worden voor zooveel woorden, als er gebruikt zijn, berekend.

9°. Punten en komma's welke tusschen de cijfers van een getal voorkomen, alsmede breukstrepen worden als cijfers in rekening gebracht.

10°. De gebezigde letters, bij getallen, als »25sten, 20ième", worden ieder als een cijfer medegeteld.

Van handels- en goederenmerken worden de bijeengevoegde letters en de bijeengevoegde cijfers ieder afzonderlijk berekend, terwijl de door punten, komma's of strepen gescheiden letters of cijfers ieder voor een woord gelden. Zoo zijn »CH23" = 2 woorden, $\frac{3"}{"M}$ = 2 woorden, »C.H.F 5" = 4 woorden

11°. Indien een telegram, gesteld in de taal van het land van bestemming, met die taal strijdige samenvoegingen bevat, die ten kantore van afzending niet zijn opgemerkt, wordt den geadresseerde het door den afzender te weinig betaalde in rekening gebracht.

12°. De vorenstaande bepalingen gelden ook voor de berekening van woorden of teekens van de overeengekomen taal of het geheimschrift.

Mededeelingen ambtshalve.

26. De naam van het kantoor van afzending, de dagteekening en de tijd van aanbieding worden den geadresseerde ambtshalve medegedeeld. Tot de mededeeling van de dagteekening en den tijd van aanbieding is, in het verkeer met kantoren buiten Europa, de telegraafdienst niet verplicht.

Herstelling van onjuistheden of fouten.

27. Voor telegraphische berichten tot verbetering, aanvulling of intrekking, en in het algemeen voor iedere mededeeling tusschen twee telegraafkantoren, die, op verzoek van den afzender of geadresseerde van een geheel of gedeeltelijk overgeseind telegram wordt gewisseld, is betaling verschuldigd volgens het gewoon tarief. Die mededeelingen worden echter als diensttelegrammen van dringenden aard, dus vóór de bijzondere telegrammen, overgebracht.

De afzender of de geadresseerde van elk telegram kan, binnen driemaal 24 uren, na de aanbieding of den ontvang daarvan, verbetering vragen van twijfelachtige woorden.

De afzender betaalt dan de kosten van een telegram, berekend naar het aantal te verbeteren woorden, alsmede die van het antwoord, zoo dit wordt verlangd. De geadresseerde betaalt de kosten van het telegram, waarbij de vraag wordt gedaan en die van het antwoord.

Blijken de te verbeteren woorden van een oorspronkelijk gecollationneerd telegram onjuist te zijn overgeseind, dan worden de kosten van de bovenbedoelde telegrammen teruggegeven, doch alleen voor zoover de onjuist overgebrachte woorden betreft.

De kosten van het oorspronkelijk telegram worden in geen geval terugbetaald.

Verzendingsweg.

28. Indien de afzender omtrent den verzendingsweg voor telegrammen naar het buitenland geene aanwijzing heeft gedaan, wordt de minst kostbare van de beschikbare wegen gekozen, voor zooveel daarop geene storing of belemmering bestaat.

Dringende telegrammen.

29. De afzender van een bijzonder telegram, in het binnenlandsch verkeer of bestemd voor een land, in het verkeer waarmede dit is toegelaten, kan vorderen dat zoodanig telegram vóór andere telegrammen van denzelfden rang worde overge-

bracht. Hij stelt dan boven het adres van het telegram het woord: *Dringend* of (*D*).

Voor overbrenging van een dringend telegram wordt in het binnenlandsch verkeer het dubbel, en in dat met het buitenland het drievoud van den gewonen tariefprijs geheven.

Vooruitbetaling van antwoord.

30. Ieder afzender kan het antwoord, dat hij zijn correspondent vraagt, vooruitbetalen, in het verkeer met andere dan Nederlandsche kantoren, echter niet meer dan de seinkosten van dertig woorden, tenzij het antwoorden geldt op de in art. 27 bedoelde telegrammen.

Hij, die verlangt vooruit te betalen, stelt vóór het adres van zijn telegram de woorden: *Antwoord betaald* of (*RP*), indien hij een antwoord van tien woorden bedoelt. Wenscht hij zijn correspondent over minder of meer woorden te laten beschikken, dan moet het aantal vooruitbetaalde woorden uit de aanwijzing blijken, bijv. *Antwoord betaald* 15 of (*RP* 15).

Wil de afzender van een telegram met verschillende adressen het antwoord voor de verschillende geadresseerden vooruitbetalen, is de aanwijzing: *Antwoord betaald* of (*RP*) vóór elk adres te herhalen.

Indien de afzender een dringend antwoord wenscht vooruit te betalen, schrijft hij vóór het adres de aanwijzing *Dringend antwoord betaald* of (*RPD*).

Het kantoor van bestemming zendt den geadresseerde een bewijs, waarvoor hij bij alle kantoren de kostelooze overbrenging kan vorderen van een telegram, onverschillig voor welke bestemming, mits de kosten dier overbrenging het op het bewijs uitgedrukt bedrag niet overtreffen. Wat het telegram meer kost wordt bijbetaald, doch wat het minder kost wordt niet teruggegeven.

Het bewijs is geldig gedurende zes weken, gerekend van den dag der uitgifte.

Bijaldien de geadresseerde geen gebruik heeft gemaakt van het bewijs tot verzending van een telegram, kan terugbetaling der antwoordkosten aan den afzender geschieden in het binnenlandsch verkeer en in dat buiten Europa. Tot dat einde moet de geadresseerde, binnen zes weken, eene aanvraag om terugbetaling ten bate van den afzender, vergezeld van het bewijs, overleggen aan het kantoor van hetwelk hij het ontving.

Weigert de geadresseerde het bewijs, zoo geeft het kantoor van bestemming daarvan terstond kennis aan den afzender bij een ambtelijk antwoord, hetwelk geacht wordt het vooruitbetaalde antwoord te vervangen.

Bij onbestelbaarheid van een telegram met vooruitbetaald antwoord wordt daarvan volgens art. 50 kennis gegeven en het bij de vorige zinsnede bedoeld ambtelijk antwoord verzonden na acht dagen, indien het telegram gedurende dien tijd onbestelbaar blijft. In het binnenlandsch verkeer kan de afzender binnen acht dagen de gestorte antwoordkosten terugvorderen, in welk geval het ambtelijk antwoord vervalt.

De voorafgaande bepalingen zijn niet verbindend voor landen buiten Europa.

Collationneering.

31. Ieder afzender kan zijn telegram doen collationneeren. Hij schrijft dan boven het adres de aanwijzing *Collationneering* of (*TC*). Die collationneering wordt door al de kantoren, die tot de overbrenging medewerken, tot den geheelen inhoud van het telegram uitgestrekt.

De kosten der collationneering bedragen een vierde gedeelte van die der overseining van een gewoon telegram van hetzelfde aantal woorden over denzelfden afstand.

Kennisgeving van ontvang.

32. De afzender van een telegram kan zich tegen den gewonen prijs van een telegram van tien woorden voor dezelfde bestemming, den tijd van aflevering aan zijn correspondent per telegraaf doen melden. Hij stelt dan boven het adres de aanwijzing *Kennisgeving van ontvang* of (*CR*).

Die kennisgeving wordt vóór de bijzondere telegrammen overgebracht.

Is het telegram onbestelbaar, dan wordt zulks door het kantoor van bestemming aan dat van afzending bericht bij een telegram, dat eventueel de opgaven bevat, welke de afzender kan behoeven om het telegram zijne bestemming te doen bereiken.

Indien dit niet leidt tot opsporing van den geadresseerde, dan treedt in de plaats van de kennisgeving van ontvang, na vier en twintig uren, de mededeeling der voortdurende onbestelbaarheid.

Na te seinen telegrammen.

33. De afzender van een telegram kan vorderen, dat dit door het kantoor van aankomst, mits niet naar kantoren buiten Europa, worde nageseind.

Boven het adres moet dan door hem de aanwijzing *Naseinen* of (*FS*) worden gesteld.

Na aan het opgegeven adres te zijn aangeboden, wordt het eventueel terstond aan het nieuwe adres, dat van wege den geadresseerde opgegeven wordt of op het adres is aangegeven, nageseind.

Bij het ontbreken van een nader adres of bij het niet terechtkomen aan een der nadere adressen, wordt het bij het kantoor van bestemming bewaard, onder kennisgeving nochtans van de niet-uitreiking, volgens art. 50.

De afzender van een na te seinen telegram betaalt alleen de seinkosten naar het eerste kantoor van bestemming. Het verder verschuldigde moet de geadresseerde voldoen.

De kosten van een nageseind telegram, dat blijkt onbestelbaar te zijn, worden op den afzender verhaald.

Telegrammen aan verschillende personen.

34. Een telegram kan geadresseerd worden, hetzij aan onderscheidene personen in dezelfde plaats, hetzij aan denzelfden persoon, aan verschillende woningen in dezelfde plaats.

Van zulke telegrammen worden de seinkosten, naar het gezamenlijk aantal woorden van den tekst, de onderteekening en de verschillende adressen, slechts éénmaal berekend.

Voor de uitreiking van elk afschrift is de afzender verschuldigd, in het binnenlandsch verkeer, vijftien cent, en in het verkeer met het buitenland, vijf en twintig cent voor elk honderdtal woorden, met dien verstande, dat minder dan honderd woorden voor honderd woorden worden berekend.

Tenzij uit het adres blijkt, dat de afzender al de door hem opgegeven adressen in de afschriften wenscht te zien vermeld, wordt elk afschrift alleen voorzien van het adres, waaraan het is te bezorgen.

Kustseinen.

35. Het adres der naar schepen in zee over te brengen telegrammen moet den naam, het nummer en de nationaliteit van het schip aanduiden. De telegrammen moeten gesteld zijn in de taal van het land, waar de kustseinpost is gevestigd, of in de seinteekens van het Algemeen Seinboek, ten dienste van alle natiën. In het laatste geval worden zij als telegrammen in geheimschrift behandeld.

Voor een telegram naar een schip in zee betaalt de afzender, en voor een telegram van een schip uit zee betaalt de geadresseerde, boven het gewone landtarief, één gulden per telegram.

Indien een telegram niet binnen 28 dagen aan het opgegeven schip kan worden geseind, wordt daarvan per telegraaf aan den afzender kennis gegeven. Deze kan dan, tegen betaling der kosten van een gewoon telegram van tien woorden, een en andermaal verzoeken, dat de overbrenging telkens gedurende een nieuw tijdvak van dertig dagen beproefd worde.

Bezorging buiten de lijn.

36. De bezorging buiten de lijn per post geschiedt kosteloos, tenzij de afzender het telegram heeft voorzien van de aanwijzing *Post aangeteekend* of (*P R*), in welk geval de verzending per post geschiedt op den voet van aangeteekende brieven, tegen betaling van tien cent.

De kosten van verzending per post over zee worden door den afzender betaald, tot zoodanig bedrag als door de daarbij betrokken Administratiën wordt bepaald.

De telegrammen op een Nederlandsch kantoor aangeboden en bestemd voor eene plaats aan gene zijde van de Nederlandsche grenzen, doch waarvan verzending op een Nederlandsch kantoor nabij de grenzen is verzocht, om van daar per post verder te worden verzonden, worden door dat telegraafkantoor ongefrankeerd ter post gedaan.

In het binnenlandsch verkeer kunnen de kosten van bezorging per bode of estafette door den afzender betaald of voor rekening van den geadresseerde gelaten worden. In dat met het buitenland kan de afzender die kosten alleen dan vooruitbetalen, als hij tevens de kosten voor kennisgeving van ontvang voldoet. In dat geval behoeft echter de aanwijzing *Kennisgeving van ontvang* of (*C R*) niet nevens die voor de boden- of estafettenbezorging boven het adres te worden vermeld.

Geschiedt de betaling van de kosten van bezorging buiten de telegraaflijn door den afzender, zoo bedragen die kosten in het binnenlandsch verkeer, voor de verzending:

door boden, over eenen afsand van ten hoogste elf kilometers, zeventig cent;

door boden, over eenen afstand van meer dan elf en ten hoogste twee en twintig kilometers, één gulden en veertig cent.

De kosten, wegens veergeld en dergelijke, welke den bode boven het gewoon overbrengloon zijn te vergoeden, worden den afzender

afzonderlijk in rekening gebracht, zoodra het bedrag daarvan vijftig cent overtreft;

door boden, over eenen afstand van meer dan twee en twintig kilometers, en per estafette, den door den telegraafdienst voor die verzending betaalden prijs.

Indien het bedrag der kosten van verzending niet vooruit bekend is, moet de afzender, tot dekking van het vermoedelijk bedrag, eene toereikende borgstelling storten, waarvan het overschot kan teruggevorderd worden, na ontvang der opgaaf van het eindtelegraafkantoor omtrent het juiste bedrag der kosten.

Heeft de afzender van een telegram met bezorging buiten de lijn voor kennisgeving van ontvang betaald, zoo worden de kosten dier bezorging, indien die niet reeds vooraf zijn vastgesteld, hem opgegeven in de mededeeling nopens de aflevering, die het kantoor van bestemming, ingevolge het bepaalde bij art. 32, tot hem richt.

De borgstelling voor kosten van bezorging buiten de lijn bedraagt ten minste vijf en twintig cent voor elken kilometer afstand.

Nieuwjaarskaarten.

37. Door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid kan de Rijkstelegraaf worden beschikbaar gesteld voor het overbrengen der namen van hen, die zich op 31 December en 1 Januari aanmelden. Die overbrenging geschiedt dan tegen een vasten prijs, 15 cent niet te boven gaande, en voorts op de voorwaarden, door genoemden Minister, ook tot verzekering van den goeden gang van den gewonen telegraafdienst, te stellen.

Intrekking van telegrammen.

38. Een telegram, waarvan het overseinen nog niet begonnen is, wordt aan den afzender of zijn gemachtigde op zijn verzoek teruggegeven. De seinkosten worden dan terugbetaald, onder inhouding van vijftien cent, tenzij het telegram wordt teruggenomen wegens storing, na de aanbieding ontstaan, in welk geval de volle kosten worden terugbetaald.

Onder gelijke inhouding geschiedt terugbetaling, wanneer een telegram niet vóór een door den afzender schriftelijk opgegeven tijdstip kan worden verzonden.

Aan den afzender van een reeds overgeseind telegram wordt mede de gelegenheid gegeven om de intrekking daarvan te beproeven door een bijzonder telegram aan het kantoor van bestemming te richten. Indien tevens het antwoord op dit telegram is vooruitbetaald, wordt hem per telegraaf medegedeeld of de bestelling al dan niet is gestuit. Is het antwoord niet vooruitbetaald, dan geschiedt mededeeling omtrent de al of niet bestelling, in het binnenlandsch verkeer, *ambtshalve*, en in dat met het buitenland *ongefrankeerd* per post.

Indien een telegram naar het buitenland op een tusschenliggend kantoor wordt aangehouden, worden de seinkosten voor den niet doorloopen afstand, zoowel van het aangehouden telegram als van dat waarbij de intrekking is gevraagd, aan den afzender teruggbetaald.

Vooruitbetaling.

39. Behoudens de gevallen in de voorafgaande artikelen vermeld, worden de seinkosten van den afzender geheven.

In de gevallen, dat heffing van kosten bij aankomst moet geschieden, wordt het telegram den geadresseerde niet dan tegen betaling van het verschuldigd bedrag afgeleverd.

Verzending van telegrammen bij storing.

40. Bij storing der gewone gemeenschap tusschen twee Nederlandsche kantoren, wordt de verzending der telegrammen langs een omweg, desnoods langs de lijnen van een aangrenzend land, beproefd.

Een kantoor, dat tijdelijk geheel van de gemeenschap is afgesloten, verzendt het telegram ambtshalve aangeteekend, per post, aan het naaste telegraafkantoor, dat tot verderseining in staat is, behoudens het bepaalde bij art. 20.

Quitantie voor betaalde kosten.

41. Quitantiën voor betaalde kosten worden afgegeven tegen voldoening van vijf cent voor iedere quitantie.

Onjuist berekende kosten.

42. Wanneer later mocht blijken, dat den afzender van een telegram te weinig seinkosten zijn berekend, is hij tot bijbetaling van het te weinig gevorderde verplicht. Hij is mede gehouden tot betaling der kosten, welke de geadresseerde verschuldigd is maar niet vergoedt of die van dezen niet kunnen worden ingevorderd, omdat hij niet te vinden is.

Te veel ingevorderde seinkosten worden den afzender teruggegeven.

Terugbetaling van sein- en andere kosten.

43. Er geschiedt terugbetaling van de kosten van elk telegram, dat aanzienlijk vertraagd of niet ter bestemming is gekomen, en van elk gecollationneerd telegram, dat, ten gevolge van verminking, zijn doel heeft gemist. Van een per telephoon overgebracht telegram geschiedt in geen geval terugbetaling, tenzij het overtuigend bewezen is, dat het niet ter bestemming kwam door de schuld van den rijkstelegraafdienst.

Van telegrammen in het verkeer met landen buiten Europa kunnen worden terugbetaald de seinkosten van elk onovergeseind woord, tenzij de geadresseerde de fout ontdekkende, volgens art. 27, verbetering gevraagd en verkregen hebbe.

Als aanzienlijke vertraging wordt beschouwd aankomst later dan bij verzending per post, met dien verstande echter, dat in het verkeer binnen Europa eene vertraging van meer dan tweemaal 24 uren en in dat buiten Europa van meer dan zesmaal 24 uren aanspraak op terugbetaling geeft.

Bij storing op eene onderzeesche telegraaflijn worden alleen de kosten van den niet doorloopen afstand terugbetaald.

Bij gedeeltelijke terugbetaling der kosten van een telegram met afschriften, wordt voor ieder afschrift, als hoedanig het telegram zelf wordt medegeteld, een evenredig deel terugbetaald.

Indien de bestelling van een telegram, waarvan de kosten voor bezorging per bode door den afzender zijn betaald, op verzoek van den geadresseerde aan een adres binnen den kosteloozen bestellingskring (zie art. 49) geschiedt, worden de bodenkosten niet dan op aanvraag van den afzender terugbetaald.

Aanvragen om terugbetaling.

44. Wegens telegrammen in het verkeer binnen Europa moeten de aanvragen om terugbetaling der seinkosten of andere, onder overlegging van bewijsstukken, uiterlijk twee maanden, en in dat met plaatsen buiten Europa uiterlijk zes maanden na den dag der aanbieding van het telegram worden ingediend, tot welk einde formulierbladen bij de rijkstelegraafkantoren beschikbaar zijn.

De stukken betreffende aanvragen om terugbetaling zijn vrij van zegel.

Volgorde der overbrenging.

45. De overseining der telegrammen en hunne bestelling geschieden in de volgende orde:

a. regeeringstelegrammen van den Koning en van het Koninklijk Huis;

b. regeeringstelegrammen van 's Konings Ministers en van 's Konings Commissarissen in de provinciën;

c. regeeringstelegrammen van de opperbevelhebbers der land- en zeemacht;

d. regeeringstelegrammen van de bevelhebbers in de militaire afdeelingen en de kommandanten van de directiën der marine;

e. regeeringstelegrammen van de Nederlandsche en vreemde gezanten en consuls;

f. de overige regeringstelegrammen;

g. diensttelegrammen van dringenden aard;

h. dringende bijzondere telegrammen;

i. niet dringende bijzondere telegrammen; en

k. diensttelegrammen, welke geen bijzonderen spoed vereischen

De volgorde voor telegrammen van gelijken rang wordt bepaald door den tijd, waarop zij door de afzenders zijn aangeboden.

Behandeling der telegrammen ten kantore van bestemming.

46. Terstond na den ontvang worden de telegrammen ter aflevering gereedgemaakt. Het tijdstip der afgifte aan den besteller, den bode of de estafette wordt ingeschreven op het ontvangbewijs, dat, nevens het telegram, den geadresseerde wordt aangeboden

Ieder afzender van een binnenlandsch telegram kan vorderen, dat het ter plaatse van bestemming, zonder omslag, open worde afgeleverd, mits hij van dat verlangen doe blijken, door plaatsing op het adres van de woorden: *Openbestellen* of (*RO*) (art 13).

Hetzelfde kan geschieden met buitenlandsche telegrammen, voor zooveel de andere partij zich tot open aflevering heeft bereid verklaard.

Ieder afzender kan in het binnenlandsch verkeer, tegen betaling van vijf cent per telegram, verlangen dat zijn telegram per telephoon aan den geadresseerde wordt overgebracht. Hij stelt dan boven het adres de aanwijzing *Telephoonbestelling* of (*TB*). Blijkt de overbrenging per telephoon onuitvoerbaar, dan geschiedt zij met den besteller, doch de geheven kosten worden niet teruggegeven.

Afwijking van de gewone wijze van bezorging.

47. Op elk rijkstelegraafkantoor is een register voorhanden, waarin de belanghebbenden verzoeken om afwijking van de gewone bestelling hunner telegrammen, bijv. door bezorging op bepaalde

uren ter beurze, op een kantoor of elders, kunnen inschrijven.

Bestelling.

48. De bestelling geschiedt tegen onderteekening, door of namens den geadresseerde, van het ontvangbewijs, waarop tevens het uur der bestelling is in te vullen.

Indien de woning van den geadresseerde gesloten is, of niemand bereid is het telegram aldaar in ontvang te nemen, wordt zoo mogelijk een bericht achtergelaten, dat het op het kantoor kan worden afgehaald.

Telegrammen met de aanwijzing *Telegraaf restant* worden niet afgegeven, dan nadat zij, die zich aanmelden, voor zooveel zij niet ten kantore bekend zijn, hunne identiteit op voldoende wijze hebben bewezen.

Bestelling door de kantoren met nachtdienst tusschen 11 uren des avonds en den volgenden morgen te 6½ ure des zomers en 7½ ure des winters, geschiedt slechts dan, wanneer zij door het gewicht van het in het telegram behandeld onderwerp kennelijk gevorderd wordt of wanneer de onmiddellijke bestelling door de belanghebbenden uitdrukkelijk is verlangd.

Het is den bestellers verboden fooien of geschenken, in welken vorm ook, aan te nemen.

Bestellingskring.

49. Door ieder telegraafkantoor in Nederland worden de telegrammen binnen den door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen kring, kosteloos besteld.

Aan telegraafkantoren in spoorwegstations, welke op eenigszins belangrijken afstand liggen van de kom der gemeenten, welker naam die stations dragen, kan door den voornoemden Minister het heffen van bestelgeld worden toegestaan. Dit bestelgeld bedraagt, bij vooruitbetaling door den afzender 25 cent. Indien het komt ten laste van den geadresseerde, dan wordt het dezen tot het werkelijk uitgeschoten bedrag, naar gelang van den afstand, in rekening gebracht

Onbestelbare telegrammen.

50. Indien een telegram onbestelbaar is, wordt aan het kantoor van afzending van de reden der onbestelbaarheid kennis gegeven. Dat kantoor waarschuwt den afzender, als blijkt dat het adres nauwkeurig is overgebracht.

Van latere uitreiking aan den geadresseerde wordt door dat kantoor aan den afzender alleen op zijne aanvraag mededeeling gedaan.

Onbestelbare telegrammen worden gedurende zes weken bij het kantoor van bestemming bewaard.

Telegrammen aan reizigers.

51. Indien reizigers aan het opgegeven adres niet worden aangetroffen dan moet de persoon, ten wiens huize de bezorging had te geschieden, worden uitgenoodigd, schriftelijk te verklaren wat hem nopens de komst of het vertrek van den geadresseerde bekend is.

Is de geadresseerde nog niet aangekomen, dan wordt aan het opgegeven adres een bericht achtergelaten en het telegram ten kantore beschikbaar gehouden tot het einde van den dag, als dien van aankomst opgegeven. Daarna wordt het overeenkomstig het voorschrift van art. 50 behandeld.

Afschriften van vroeger verzonden of ontvangen telegrammen.

52. Aan den afzender of den geadresseerde worden, op zijn verzoek, deugdelijk verklaarde afschriften uitgereikt der telegrammen, door hem aangeboden of ontvangen, mits het juiste tijdstip van aanbieding of ontvang bij het verzoek wordt opgegeven, en voor zoover de telegrammen nog voorhanden zijn De prijs van een afschrift is vijftien cent voor ieder honderdtal woorden, met dien verstande, dat minder dan honderd woorden voor honderd woorden worden berekend.

De aldus af te geven afschriften zijn vrij van zegel.

Bewaring der telegrammen.

53. De minuten en de afschriften der telegrammen in het verkeer binnen Europa worden gedurende minstens zes maanden, en in dat buiten Europa ten minste achttien maanden na den dag der aanbieding bewaard, met de noodige voorzorgen tot verzekering van het geheim. Na verloop van dien tijd kunnen zij worden vernietigd.

Verdeeling van de seinkosten der telegrammen tusschen het Rijk en bijzondere ondernemingen.

54. In het verkeer met kantoren van bijzondere ondernemingen worden de seinkosten der telegrammen aldus verdeeld:

a. van een binnenlandsch telegram, dat de lijnen van een of meer bijzondere ondernemingen en die van het Rijk doorloopt: de bijzondere onderneming of ondernemingen en het Rijk elk een gelijk deel;

b. van een verzonden of ontvangen buitenlandsch

telegram ontvangt de bijzondere onderneming een bedrag, gelijkstaande aan haar aandeel in een binnenlandsch telegram van gelijk woordental, met dien verstande echter, dat het gemeld aandeel van een dringend telegram het drievoud van dat van een gewoon telegram bedraagt.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 29 Juni 1886 (*Staatsblad* nº. 114).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

29 *Juni* 1886. BESLUIT, betreffende de opening der buitengewone vergadering van de Staten-Generaal. S. 115.

Bepaald op 14 *Juli* 1886 *in eene vereenigde zitting der beide Kamers.*

—

29 *Juni* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 12 Maart 1886, G., nº. 103, 2de afdeeling, houdende beschikking op het verzoek van G. W. PRIESTER, hoofd der openbare school te *Andel*, om de uitbetaling te bevorderen van het hem verschuldigde voor zijne jaarwedde en vergoeding voor huishuur. S. 116.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 April 1886, nº. 1338, afdeeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 12 Maart jl., G., nº. 103, 2de afdeeling;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* bij dat besluit beschikt hebben op het verzoek van G. W. PRIESTER, hoofd der openbare school te *Andel* om de uitbetaling te bevorderen van het hem verschuldigde voor zijne jaarwedde en vergoeding voor huishuur;

dat Gedeputeerde Staten daarbij na gedaan onderzoek hebben bevonden en erkend, dat de gevorderde som behoort tot hetgeen door de wet aan de gemeente is opgelegd en op de begrooting der gemeente *Andel* voor het dienstjaar 1885 is gebracht;

dat zij echter hebben beslist, dat hier niet aanwezig is het geval, waaromtrent voorziening is genomen bij art. 225 der Gemeentewet;

dat zij deze uitspraak gronden op de overweging, dat burgemeester en wethouders van *Andel* aan wie art. 224 der Gemeentewet opdraagt de uitgaven uit de plaatselijke kas te bevelen, niet hebben geweigerd bevelschriften af te geven voor de betaling der door adressant gevorderde sommen, aangezien zoodanig college in de gemeente *Andel* voor het oogenblik niet bestaat;

Overwegende, dat art. 225 der Gemeentewet aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid geeft om „ingeval tot betaling van hetgeen door de wet aan de gemeente is opgelegd en op hare begrooting gebragt, geene bevelschriften worden afgegeven", na den Raad te hebben gehoord onder persoonlijke aansprakelijkheid van hen, die er toe medewerkten, bij een besluit de betaling te bevelen;

dat de uitoefening der hiervermelde bevoegdheid dus niet afhankelijk is gesteld van eene bepaalde *weigering* van burgemeester en wethouders om de vereischte bevelschriften af te geven, maar alleen van de omstandigheid, dat geene bevelschriften *zijn* afgegeven;

dat het derhalve overbodig is te onderzoeken of er in den tegenwoordigen toestand van het plaatselijk bestuur te *Andel* al dan niet sprake kan zijn van eene *weigering* van burgemeester en wethouders om de betaling der gevorderde sommen te bevelen;

dat het immers vaststaat, dat daartoe geen bevelschriften op den behoorlijken tijd zijn afgegeven; dat dus *in casu* wel het geval aanwezig is, voorzien in art. 225 der Gemeentewet;

dat Gedeputeerde Staten, volgens art. 151 in verband met art. 127 der Provinciale wet, geroepen om met al de hun ten dienste staande wettelijke middelen de goede uitvoering van de wet op het lager onderwijs te bevorderen, in dit geval art. 225 der Gemeentewet behooren toe te passen, opdat uitvoering kunne worden gegeven aan art. 26 der wet op het lager onderwijs;

dat derhalve bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, waarbij het tegendeel is beslist, is in strijd met de wet;

Gelet op de artikelen 166, 169, 173 en 174 der Provinciale wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 1 Juni 1886, nº. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 23 Juni 1886, afdeeling Binnenlandsch bestuur, nº. 2533;

Hebben goedgevonden en verstaan bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 12 Maart jl., G., nº. 103, 2de afdeeling, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk

in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Arolsen, den 29sten Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 8 *Juli* 1886.)

—

29 *Juni* 1886. BESLUIT, tot handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van de prov. Groningen, houdende niet-ontvankelijk verklaring, op grond dat de nadere reden van vrijstelling niet bij den militieraad was ingediend, van het beroep van een loteling van de uitspraak van den militieraad, waarbij hij, met afwijzing zijner ingebrachte reden van vrijstelling, tot den dienst werd aangewezen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van K. BOLT, te St. Annen, gemeente ten Boer, van een uitspraak van Gedeputeerde Staten van Groningen, van 9 April 1886, n°. 75, 3e Afd., waarbij is gehandhaafd de uitspraak van den militieraad tot aanwijzing voor den dienst van zijn zoon ROELF BOLT;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juni 1886, n°. 53;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 Juni 1886, n°. 868, M., Afd. M. en S.;

Overwegende, dat ROELF BOLT is eenige wettige zoon uit het huwelijk van KORNELIS BOLT en JANTJE TER VEN, hebbende hij nog een natuurlijken broeder BERNARDUS, voor het huwelijk zijner ouders geboren, en op 7 Februari 1885 door den vader met toestemming der moeder erkend, doch niet gewettigd, welke BERNARDUS, in 1885 als loteling voor den dienst aangewezen, thans, blijkens overgelegd certificaat, nog bij de zeemilitie in dienst is;

dat ROELF BOLT bij de loting als reden van vrijstelling heeft opgegeven de omstandigheid van te zijn eenige wettige zoon en broederdienst, dat hij echter voor den militieraad alleen als reden van vrijstelling heeft opgegeven broederdienst;

dat de militieraad op 11 Maart 1886 ROELF BOLT voor den dienst heeft aangewezen, en de ingebrachte reden van vrijstelling ongegrond heeft verklaard, aangezien om vrijstelling wegens broederdienst te kunnen doen gelden de dienst door een wettigen broeder of halven broeder gepraesteerd moet zijn;

dat appellant zich alstoen tot Gedeputeerde Staten heeft gewend met verzoek aan zijn zoon ROELF als eenige wettige zoon vrijstelling te verleenen van den dienst bij de nationale militie;

dat echter Gedeputeerde Staten van Groningen bij resolutie van 7 April 1886, uit overweging, dat de bij den militieraad ingebrachte reden van vrijstelling ongegrond was, en de thans aangevoerde omstandigheid van te zijn eenige wettige zoon, als niet bij den militieraad ingebracht, niet bij hun college kon worden onderzocht, de aanwijzing tot den dienst van ROELF BOLT hebben gehandhaafd;

dat appellant thans van Ons vernietiging dier uitspraak heeft verzocht en vrijstelling van den dienst van zijn zoon ROELF als zijnde eenige wettige zoon;

Overwegende, dat wel bij art. 98 n°. 1 bepaald is, dat geene bezwaren kunnen worden ingebracht tegen eene uitspraak, waarbij een loteling voor den dienst is aangewezen, zonder dat door hem eenige reden van vrijstelling was ingebracht, maar dat daaruit niet anders volgt, dan dat tegen de uitspraak, waarbij de aanwijzing voor den dienst gedaan is van een loteling, die wel een reden van vrijstelling heeft ingebracht, bezwaren kunnen worden ingediend, maar daarin geenszins ligt opgesloten, dat die bezwaren ook andere gronden van vrijstelling kunnen betreffen, waarover door den militieraad geene uitspraak is gedaan;

dat, waar de wet het recht geeft om tegen de uitspraak van den militieraad bezwaren in te brengen, Gedeputeerde Staten alleen geroepen zijn om in beroep te oordeelen over de vraag of de militieraad op de hem verstrekte gegevens eene juiste uitspraak heeft gedaan, maar niet kunnen treden in eene beoordeeling van redenen van vrijstelling, waaromtrent de militieraad geene uitspraak heeft gedaan, noch heeft kunnen doen, omdat zij niet bij hem waren ingebracht;

dat voorts, zoo als bij Ons besluit van 31 Juli 1883 (*Staatsblad* n°. 124) is beslist, het bij de loting opgeven van de redenen van vrijstelling, die een loteling meent te hebben, niet aangemerkt kan worden als het indienen of inbrengen der redenen van vrijstelling bij het college, dat omtrent het bestaan van het recht op vrijstelling uitspraak moet doen, en mitsdien als het aanvragen van vrijstelling bij dat college, dat bovendien het toelaten van het inbrengen in hooger beroep bij Gedeputeerde Staten van nieuwe redenen van vrijstelling, die niet aan den militieraad zijn opge-

geven, ook de belangen van derden aanmerkelijk zou kunnen benadeelen;

dat mitsdien de militieraad terecht de bij hem ingebrachte reden van vrijstelling wegens broederdienst heeft afgewezen en Gedeputeerde Staten terecht, het inbrengen eener andere reden van vrijstelling niet-ontvankelijk achtende, het bij hen tegen de uitspraak van den militieraad ingediend bezwaar ongegrond hebben verklaard, zoodat de aanwijzing voor den dienst van den loteling ROELF BOLT terecht door Gedeputeerde Staten is gehandhaafd;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving der bestreden uitspraak van Gedeputeerde Staten van Groningen, het daartegen door K. BOLT ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Arolsen, den 29 Juni 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

2 *Juli* 1886. BESLUIT, tot aanvulling van art 2 van het Koninklijk besluit van 5 December 1851 (*Staatsblad* n°. 149), houdende instelling van een eereteeken voor eervollen, langdurigen werkelijken dienst bij de schutterijen. S. 117.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Mei 1886, n°. 757, afdeeling Militie en Schutterijen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 Juni 1886, n°. 8);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 25 Juni 1886, n°. 869, afdeeling Militie en Schutterijen;

Gezien art. 33 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17), alsmede Onze besluiten van 5 December 1851 (*Staatsblad* n°. 149) en 30 December 1866 (*Staatsblad* n°. 244);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 2 van Ons besluit van 5 December 1851 (*Staatsblad* n°. 149) aan te vullen met de volgende zinsneden:

„Voor leden der schutterijen beneden den rang van officier, aan wie het eereteeken is toegekend, mogen na 20 jaren dienst de ring, de stedelijke kroon en de krans van olijven- en eikenloof verguld zijn; na 30 jaren dienst mag het geheele eereteeken verguld zijn.

Het vergulden, in de vorige zinsnede bedoeld, geschiedt door de zorg en op kosten van de belanghebbenden." (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

(1) Bij brief van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juli 1886, n°. 1054, afd. M. S., is het volgend model vastgesteld voor de opgaaf van de hier bedoelde reeds met het eereteeken begiftigde leden der schutterij, die gebruik wenschen te maken van de verleende bevoegdheid.

NOMINATIEVE STAAT *van leden van dienstdoende schutterijen beneden den rang van officier, die gebruik wenschen te maken van de bevoegdheid, verleend bij het Koninklijk besluit van* 2 *Juli* 1886 (*Staatsblad* n°. 117).

Volgnommer.	Namen	Voornamen.	Gemeente tot welker dienstdoende schutterij zij behooren.	Graad dien zij bekleeden.	Datum en nummer van het Kon. besluit, waarbij hun het eereteeken is verleend	Geheele werkelijke dienstijd bij de plaatselijke en, casu quo bij de mobiele schutterij, te zamen.			Dienstijd bij de mobiele schutterij buiten de woonplaats, vallende in de termen van art. 5 van het Kon. besluit van 5 Dec. 1851, S. 149.			Totaal der kolommen 7 en 8.			Aanmerkingen.
						Jaren.	Maanden.	Dagen.	Jaren.	Maanden	Dagen.	Jaren.	Maanden.	Dagen.	
1	2	3	4	5	6	7			8			9			10

belast met de uitvoering van dit besluit, dat in afschrift zal worden medegedeeld aan den Raad van State, aan de Departementen van Oorlog en van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer, tot kennisgeving, en in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 2den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 8 *Juli* 1886.)

—

2 *Juli* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 30 Juni 1885 te *Berlijn* tusschen *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* gesloten overeenkomst tot regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den *Rijn* en van het daarbij behoorend slotprotocol. S. 118.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 30 Juni 1885 te *Berlijn* tusschen *Nederland*, *Duitschland* en *Zwitserland* gesloten overeenkomst tot regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den *Rijn* en het daarbij behoorend slotprotocol, waarvan de inhoud luidt als volgt:

(*Zie de overeenkomst en het slotprotocol in de wet van* 14 *April* 1886, S. 60.)

Gezien de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* nº. 60), houdende goedkeuring van sommige bepalingen van gezegde overeenkomst en van het daarbij behoorend slotprotocol;

Gelet dat de akten van bekrachtiging van voornoemde overeenkomst door Ons den 2den Mei 1886, door Z. M. den Keizer van *Duitschland* Koning van *Pruissen*, den 6den Juni daaraanvolgende en door den Bonds-President, namens den Zwitserschen Bondsraad, den 14den Juli 1885 zijn onderteekend en den 7den Juni 1886 aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te *Berlijn* zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 25sten Juni 1886, nº. 5515, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bedoelde overeenkomst en van het daarbij behoorend slotprotocol te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voornoemde stukken vervat.

Soestdijk, den 2den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1886.)

—

2 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep van den Commissaris des Konings in Noord-Brabant van een besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, waarbij aan de krachtens art. 127 der gemeentewet vastgestelde begrooting der gemeente Andel voor 1886 goedkeuring is onthouden.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door Onzen Commissaris in de provincie Noord-Brabant ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie van 18 Maart 1886, G. nº. 16, waarbij aan de krachtens art. 127 der gemeentewet vastgestelde begrooting der gemeente Andel voor 1886 goedkeuring is onthouden;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juni 1886, nº. 49;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 25 Juni 1886, nº. 2574, Afd. B. B.;

Overwegende, dat in de gemeente Andel, nadat alle raadsleden hun ontslag hadden genomen, in Januari 1885 zeven nieuwe raadsleden zijn benoemd, die hunne benoeming hebben aangenomen, hunne geloofsbrieven hebben ingezonden, welke zijn goedgekeurd, doch later niet ter vergadering zijn opgekomen tot eedsaflegging en tot benoeming van wethouders;

dat, daar bij gebreke van wethouders de begrooting van plaatselijke inkomsten en uitgaven voor 1886 niet door burgemeester en wethouders aan den Raad werd aangeboden, zooals art. 203 der gemeentewet voorschrijft, Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant dit bij besluit van 12 Januari 1886, krachtens art. 127 der gemeentewet heeft gedaan;

dat, toen vervolgens de raadsleden, overeenkomstig art. 49 der gemeentewet, driemalen ter vergadering waren opgeroepen, maar niet waren opgekomen, Onze Commissaris in de provincie — overwegende, dat de gemeenteraad van Andel weigerde uitvoering te geven aan de 2e zinsnede van art. 203 der gemeentewet en dat bij gebreke van wethouders hierin niet kon worden voorzien

op de wijze aangegeven in de tweede zinsnede van art. 126 dier wet — op 3 Februari 1886 krachtens art. 127 der gemeentewet heeft besloten:

1°. de begrooting op de secretarie der gemeente voor een ieder ter lezing te doen nederleggen en in afschrift tegen betaling der kosten te doen verkrijgbaar stellen;

2°. den burgemeester van Andel uit te noodigen voor de uitvoering van dit besluit zorg te dragen en van de nederlegging en verkrijgbaarstelling ingevolge de 2e zinsnede van art. 203 der gemeentewet openbare kennisgeving te doen;

dat, nadat het een en ander was geschied, de begrooting gedurende veertien dagen ter lezing had gelegen, en de raadsleden, na op drie latere dagen ter vergadering te zijn opgeroepen, onder andere tot: *a.* eedsaflegging door de leden; *b.* benoeming van wethouders; *c.* onderzoek en vaststelling der gemeentebegrooting voor 1886, niet waren verschenen, Onze Commissaris in de provincie — overwegende, dat de raad weigerde tot vaststelling der begrooting mede te werken, en dat bij gebreke van wethouders hierin niet kon worden voorzien op de wijze aangegeven in de 2e zinsnede van art. 126 der gemeentewet — krachtens art. 127 dier wet, en lettende op art. 203 en 207 derzelfde wet bij besluit van 6 Maart 1886 de begrooting der gemeente Andel voor 1886 heeft vastgesteld, zooals zij bij zijn besluit van 12 Januari 1886 aan den gemeenteraad was aangeboden;

dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabrant, aan wie deze begrooting ter goedkeuring is ingezonden, daaraan bij besluit van 18 Maart 1886, G, n°. 16, hunne goedkeuring hebben onthouden;

dat de gronden dezer beslissing, zooals die in het besluit zijn uiteengezet en bij een later bericht nader zijn toegelicht, in hoofdzaak hierin bestaan, dat in art. 127 der gemeentewet niet ligt opgesloten de bevoegdheid van Onzen Commissaris in de provincie, om de gemeentebegrooting te ontwerpen en aan den raad aan te bieden; dat het toch met het beginsel van art. 140 der grondwet, dat de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente aan den raad wordt overgelaten, bezwaarlijk zou zijn overeen te brengen art. 127 der gemeentewet zoo te verstaan, dat daarbij ook bedoeld werd de uitvoering van die voorschriften, welke alleen op de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente betrekking hebben; dat wat in het bijzonder betreft het ontwerpen der gemeentebegrooting door Onzen Commissaris in de provincie, daaraan ook in den weg staat de zin van art. 203 der gemeentewet; dat toch dit artikel het ontwerpen der begrooting heeft opgedragen aan burgemeester en wethouders, omdat dit college, als zijnde met de dagelijksche leiding van zaken en met het beheeren der inkomsten en uitgaven belast, het meest van nabij bekend is met de behoeften van den volgenden dienst en tevens het best in staat is te beoordeelen in hoeverre en op welke wijze daarin, ook in verband met den financieelen toestand der gemeente, behoort te worden voorzien; dat nu de waarborg, dien de wet in het ontwerpen der begrooting door burgemeester en wethouders gezocht heeft, ontbreekt, wanneer het ontwerp der begrooting niet van hen afkomstig is; dat indien art. 127 der gemeentewet ook van toepassing was op art. 203 dier wet, daaruit zou volgen, dat in elke gemeente, alwaar vier maanden voor den aanvang van het dienstjaar de begrooting niet aan den raad was aangeboden, Onze Commissaris in de provincie bevoegd zou zijn daartoe over te gaan, en dat dergelijke strekking toch bezwaarlijk aan art. 127 kan worden toegekend; dat, al mocht in het algemeen bevoegdheid van Onzen Commissaris tot het ontwerpen en aanbieden der gemeentebegrooting in art. 127 liggen opgesloten, dan nog in dit geval geene termen voor de toepassing van dit artikel aanwezig zijn; dat toch de door het artikel toegekende bevoegdheid gegeven wordt voor het geval dat burgemeester en wethouders niet of niet behoorlijk voor de hun opgedragen uitvoering zorgen; dus voor het geval van weigering of nalatigheid van burgemeester en wethouders, zooals nog duidelijker wordt door de in het artikel voorkomende woorden „ten koste der nalatigen", en dat in de gemeente Andel, waar geene wethouders zijn, geen sprake kan wezen van weigering of nalatigheid van burgemeester en wethouders of van nalatige leden van dat college;

dat Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant, van oordeel zijnde, dat de bevoegdheid, bij art. 127 der gemeentewet gegeven, zich uitstrekt tot alles wat imperatief bij de wet aan burgemeester en wethouders is opgedragen en dat het voor de uitoefening dier bevoegdheid onverschillig is, om welke reden de voorgeschreven uitvoering achterwege blijft, op groud van art. 209 der gemeentewet tegen de beslissing van Gedeputeerde Staten bij Ons voorziening heeft gevraagd;

dat Gedeputeerde Staten de ontvankelijkheid van dit beroep hebben bestreden, op grond dat volgens

art. 209 der gemeentewet voorziening kan worden gevraagd door den gemeenteraad; dat nergens is bepaald, dat Onze Commissaris in de provincie, overgegaan zijnde tot het vaststellen eener gemeentebegrooting, dezelfde bevoegdheid zal hebben als bij art. 209 aan den gemeenteraad is toegekend, terwijl de bevoegdheid zeker niet met een beroep op art. 127 zou te verdedigen zijn;

Overwegende, wat dit laatste punt betreft, dat in art. 209 de raad is genoemd, omdat dit artikel, beroep willende toekennen tegen het niet-goedkeuren der begrooting, dit had toe te kennen aan de macht, die de begrooting vaststelt, en die macht in den regel is de gemeenteraad;

dat, terwijl het noemen van den raad in art. 209 op die wijze is te verklaren, daarnit niet kan worden afgeleid, dat, wanneer, door de wet er toe geroepen, eene andere macht in de plaats van den raad de begrooting heeft vastgesteld, de bevoegdheid tot het instellen van beroep tegen het niet-goedkeuren der begrooting aan die andere macht niet zou toekomen, maar veeleer is aan te nemen, dat deze in dat geval met diezelfde bevoegdheid is bekleed;

dat het daarentegen weinig aannemelijk is, dat het bij uitzondering vaststellen der begrooting door een andere macht dan den gemeenteraad aanleiding zou kunnen geven tot het doen vervallen der hoogere instantie, die in den regel na de beslissing van Gedeputeerde Staten omtrent de begrooting openstaat;

dat dus Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant moet geacht worden ontvankelijk te zijn in zijn verzoek om voorziening;

Overwegende verder, wat betreft de vraag of hier te recht gehandeld is krachtens art. 127 der gemeentewet, dat de bevoegdheid bij dat artikel aan Onzen Commissaris in de provincie toegekend, zonder eenige uitzondering wordt gegeven ten aanzien van den geheelen omvang der „uitvoering aan burgemeester en wethouders bij het vorig artikel opgedragen", dat is de uitvoering van wetten, van algemeene maatregelen van inwendig bestuur, van Onze daartoe betrekkelijke bevelen en van Provinciale reglementen en verordeningen;

dat dus de bevoegdheid van Onzen Commissaris bestaat zoo dikwijls een voorschrift eener wet of eener andere verordening in art. 126 genoemd, onverschillig over welk onderwerp, medewerking van het gemeentebestuur vordert en die medewerking niet wordt verleend;

dat het nu hier betreft de aanbieding van de jaarlijksche gemeentebegrooting aan den raad, en voorts de verdere behandeling en de eindelijke vaststelling dier begrooting: handelingen bij de artt. 203 en 207 der gemeentewet aan de gemeentebesturen voorgeschreven, derhalve strekkende tot uitvoering dier wetsbepalingen en dus behoorende tot die, welke door Onzen Commissaris in de provincie kunnen verricht worden, wanneer het niet door burgemeester en wethouders, hetzij voor zich zelve, hetzij bij weigering van den raad voor dezen optredende, geschiedt;

dat voorts, wel is waar, eene gemeentebegrooting door haren inhoud gedeeltelijk buiten het begrip van uitvoering van wetten of andere in art. 126 der gemeentewet genoemde verordeningen kan vallen, voor zoover zij namelijk bestaat uit posten, welke geene wet of andere verordening de gemeenten verplicht in hare begrooting op te nemen; maar dat zij altijd voor een belangrijk gedeelte bestaat uit posten bij art. 205 der gemeentewet of bij dat artikel in verband met de bepalingen van andere wetten voorgeschreven, en in zooverre weder strekt tot uitvoering der wet; en dat nu bij de samenstelling der begrooting van Andel voor 1886 kennelijk is gehandeld met de bedoeling om haar zoo strikt mogelijk tot de laatstbedoelde posten te beperken;

Overwegende eindelijk, wat betreft de vraag of — aangenomen, dat de bij art. 127 der gemeentewet gegeven bevoegdheid de vaststelling der gemeentebegrooting omvat — dan hier de omstandigheden aanwezig zijn, waarin die bevoegdheid kan worden uitgeoefend, dat het geval, waarin dit kan geschieden, wordt omschreven door de woorden: wanneer burgemeester en wethouders niet of [niet] behoorlijk voor de hun bij het vorig artikel opgedragen uitvoering zorgen";

dat dit geval zich ongetwijfeld voordoet, wanneer door welke oorzaak dan ook, de bij de wet gevorderde medewerking van burgemeester en wethouders tot hare uitvoering achterwege blijft, en dat dit laatste te Andel plaats heeft;

dat ook de woorden „ten koste der nalatigen" niet tot een ander besluit kunnen leiden; dat deze toch kennelijk geschreven zijn om bij de toepassing van art. 127 aan personen, wier nalatigheid in de vervulling hunner betrekking tot die toepassing aanleiding gaf, de kosten te kunnen opleggen wegens hunne nalatigheid gemaakt, maar niet om de toepassing van het artikel daarvan afhankelijk te maken of er nalatigen kunnen worden aangewezen;

Overwegende derhalve, dat Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant te recht krachtens art. 127 der gemeentewet is opgetreden tot het aan den raad aanbieden en later tot het vaststellen der begrooting van de gemeente Andel voor 1886, en tegen den inhoud dier begrooting geene bedenkingen zijn gerezen;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 18 Maart 1886, G, n°. 16, de begrooting der gemeente Andel voor 1886, zooals die door Onzen Commissaris in de provincie bij besluit van 6 Maart 1886, krachtens art. 127 der gemeentewet, is vastgesteld, goed te keuren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 2den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Binnenl Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

—

2 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing der plaatsen waar buiten de arrondissements hoofdplaatsen huizen van bewaring zullen zijn of worden gevestigd.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 25 Juni 1886, 4e afdeeling n°. 94;

Gelet op het tweede lid van art. 6 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat buiten de arrondissementshoofdplaatsen huizen van bewaring zullen zijn of worden gevestigd te *Eindhoven*, *Boxmeer*, *Nijmegen*, *Harderwijk*, *Doesburg*, *Kuilenburg*, *Leiden*, *Schiedam*, *Brielle*, *Sommelsdijk*, *Hoorn*, *Helder*, *Terneuzen*, *Oostburg*, *Tholen*, *Amersfoort*, *Sneek*, *Deventer*, *Enschede*, *Meppel*, *Borger* en *Hoogeveen*, terwijl de bestaande huizen van bewaring te *Zevenaar* en *Schoonhoven* worden bestemd tot passantenhuis.

Onze genoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 2den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

4 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Heerewaarden, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van genoemden gemeenteraad, tot vermindering van de jaarwedden der in functie zijnde onderwijzers aan de openbare lagere school in die gemeente.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Heerewaarden tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 9 Maart 1886, n°. 65, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van genoemden gemeenteraad, van 3 Februari bevorens, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere school in die gemeente;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 16 Juni 1886, n°. 47;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 Juni 1886, afd. Onderwijs, n°. 1891;

Overwegende, dat de raad der gemeente Heerewaarden bij besluit van 3 Februari ll., op grond dat de min gunstige financiele toestand dier gemeente eene vermindering van het hoog opgevoerde bedrag der jaarwedden der aan de openbare lagere school aldaar in betrekking zijnde onderwijzers wenschelijk, en dat de veranderde omstandigheden ten aanzien der beschikbare krachten voor het onderwijs die zelfde vermindering billijk en onschadelijk zouden maken, die jaarwedden — thans bedragende voor het hoofd der school *f* 1000, voor den onderwijzer *f* 650 en voor de onderwijzeres *f* 650 — nader heeft geregeld en met ingang van 1 Januari 1887 vastgesteld als volgt: voor het hoofd der school, onder verplichting van herhalingsonderwijs te geven, op *f* 800, voor den onderwijzer, onder dezelfde verplichting op *f* 500, voor de onderwijzeres op *f* 500;

dat Gedeputeerde Staten van Gelderland bij hun besluit van 9 Maart ll. de vereischte goedkeuring aan deze regeling hebben onthouden, als zijnde, naar hun oordeel, onbillijk jegens de in betrekking zijnde onderwijzer en in strijd met de belangen van het onderwijs;

dat de gemeenteraad voornoemd van deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, en hare vernietiging vraagt op grond van het in elk op-

zicht voldoende bedrag der verminderde jaarwedden en van de wettigheid zoowel als de noodzakelijkheid der vermindering;

Overwegende dat, al moge vermindering der jaarwedde van in betrekking zijnde onderwijzers niet in strijd zijn met eenige bepaling der wet op het lager onderwijs, zoodanige maatregel toch niet vrij zoude zijn van onbillijkheid, zoowel omdat die onderwijzers op het genot der hun toegekende jaarwedden hebben gerekend en hunne leefwijze met recht daarnaar hebben mogen inrichten, als omdat deze vermindering zoude kunnen ten gevolge hebben vermindering van het eventueel door hen te ontvangen pensioen;

dat ook de verlaging van jaarwedden van in betrekking zijnde onderwijzers niet geschikt is om den ijver in de waarneming hunner betrekking te bevorderen; dat zij bij voorkomende vacatures in de gemeente allicht een nadeeligen invloed op het aantal en de hoedanigheid der candidaten uitoefenen zoude; en dat zij, meer algemeen in gebruik komende, vele geschikte jongelieden zoude afschrikken van de toewijding aan het onderwijs;

dat derhalve Gedeputeerde Staten van Gelderland, die krachtens art. 26 der wet op het lager onderwijs de gemaakte regeling evenzeer aan de belangen van het onderwijs als aan de bepalingen der wet hadden te toetsen, hunne goedkeuring aan die regeling te recht hebben onthouden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 24 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 182);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 9 Maart 1886, n°. 65, het daartegen ingesteld beroep te verklaren ongegrond, en mitsdien te bepalen, dat de jaarwedden der in betrekking zijnde onderwijzers aan de openbare lagere school te Heerewaarden zullen blijven vastgesteld op haar tegenwoordig bedrag.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 4den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

---

6 *Juli* 1886. BESLUIT, betreffende het toekennen van het eereteeken voor het deelnemen aan belangrijke krijgsverrichtingen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien Ons besluit van 19 Februari 1869 (*Staatsblad* n°. 24), tot instelling van een eereteeken ter uitreiking aan hen, die deelnamen aan belangrijke krijgsverrichtingen;

Gezien artikel 6 van Ons besluit van 6 October 1874, n°. 10, ter belooning dergenen, die zich onderscheidden bij de 1e en 2e expeditie tegen *Atjeh*;

Nog gezien Onze besluiten van 7 Juni 1876, n°. 6, en 29 Mei 1881, n°. 19, waarbij eene nadere regeling werd getroffen nopens de uitreiking van het hooger genoemde eereteeken aan hen, die hebben deelgenomen aan de krijgsverrichtingen in *Atjeh* in de jaren 1873—1876 en 1873—1880;

Overwegende, dat een aantal schepelingen en militairen, die na 1 Januari 1881 een werkzaam deel namen aan de krijgsverrichtingen in *Atjeh*, verstoken zijn van het voorrecht, het meergemelde eereteeken te dragen;

En willende een nieuw bewijs geven van Onze bijzondere tevredenheid over den moed en de volharding door zee- en landmacht steeds bij de krijgsverrichtingen in *Atjeh* aan den dag gelegd;

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Marine dd. 26 Juni 1886, Kabinet, letter I7, en van 1 Juli 1886, letter B, n°. 154.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art 1. Het eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven, ingesteld bij Ons eerstvermeld besluit, wordt toegekend aan hen, die hebben deelgenomen aan de krijgsverrichtingen in *Atjeh* en onderhoorigheden in de jaren 1881 tot en met 1885.

De hun deswege uit te reiken gesp draagt het opschrift *Atjeh* 1873—1885. Zij wordt niet gelijktijdig gedragen met de gespen, vastgesteld bij artikel 6 van Ons besluit dd. 6 October 1874, n°. 10, en bij Onze besluiten van 7 Juni 1876, n°. 6, en 29 Mei 1881, n°. 19.

2. Zij, die versierd zijn met een der drie gespen, aan het slot van het vorige artikel vermeld, zijn bevoegd haar te verwisselen met die, welke ten opschrift draagt: *Atjeh* 1873—1885.

Onze Ministers van Koloniën en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister

van Oorlog, aan Onzen Kanselier der beide Orden en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 6den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

—

6 *Juli* 1886. MISSIVE van den Minister van Oorlog, betreffende de toepassing der wetten op het recht van zegel.

Ten vervolge op de dezerzijdsche aanschrijving van 26 Mei 1883, I^e^ afd., Secretariaat, n° 65, heb ik, naar aanleiding van nader van Zijne Excellentie den Minister van Financiën ontvangen mededeelingen, de eer, onder uwe aandacht te brengen, dat verklaringen, bedoeld sub 1°. van evengemelde aanschrijving, alleen dàn zijn aan te merken als *verklaringen van gerechtigdheid ten behoeve van schuldeischers van den Staat* en, als zoodanig, aan zegelrecht zijn onderworpen, wanneer zij zijn gesteld *in het belang van den schuldeischer*, d. w. z. wanneer, zonder die verklaring, de schuldeischer geen recht op de betaling heeft.

Meergemelde verklaringen zijn echter vrij van zegelrecht, wanneer zij slechts, ordeshalve, *in het belang der administratie* zijn afgegeven.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

—

7 *Juli* 1886. MISSIVE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende verkoop van gezonken en door het Rijk gelichte vaartuigen of andere voorwerpen.

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen afschrift van een door mij ontvangen schrijven van de Algemeene Rekenkamer, betreffende het doen van rekening en verantwoording door burgemeesters, bij verkoop van rijksgoederen.

UHEG. gelieve de daarin vervatte opmerkingen, namens mij ter kennis te brengen van heeren burgemeesters in Uw gewest, met uitnoodiging bij verkoop van gezonken en door het Rijk gelichte vaartuigen of andere voorwerpen hierop indachtig te zijn.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

Het bedoeld schrijven luidt:

's Gravenhage, den 7 Juni 1886.

Somtijds worden in verkooprekeningen, *waarbij van de koopers geen opcenten bedongen werden*, de zegel- en registratierechten van het procesverbaal van verkoop in uitgaaf gebracht.

Dit geschiedt ten onrechte: wat het zegelrecht betreft, als in strijd met art. 28 der wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47), terwijl om de registratierechten ten laste van het rijk te kunnen brengen, er een uitdrukkelijk beding zou noodig zijn, ingevolge art. 1502 van het Burgerlijk Wetboek.

Zoo zijn, blijkens aan Uwe Excellentie medegedeelde beschikkingen van 17 Mei 1885, n°. 2 R en van 4 dezer n°. 4 R, dergelijke kosten verworpen uit twee rekeningen van den burgemeester van . . . . . ., ter zake den verkoop van wrakken, ten opzichte waarvan de rendant mededeelt, wegens zijn gering inkomen niet bij machte te zijn, die gelden uit eigen beurs terug te betalen.

De burgemeester had het verworpen dezer uitgaven uit zijne rekening kunnen voorkomen, indien hij bij den verkoop had bedongen, dat de koopers, boven den koopprijs opcenten tot goedmaking der onkosten zouden betalen, gelijk is voorgeschreven bij het Koninklijk besluit van 25 Januari 1826, n°. 112; in dat geval zouden de zegel- en registratiekosten, tegenover de in ontvang verantwoorde opcenten in uitgaaf zijn toegelaten.

Het gebeurt bovendien niet zelden, — en dit was ook met de eerste rekening van genoemden burgemeester het geval —, dat een exemplaar van de rekeningen wegens den verkoop van gelichte wrakken op zegel is geschreven. Dit is in strijd met art. 27 A n°. 24 van de reeds aangehaalde zegelwet; en waar dus ook hiervan zegelkosten in uitgaaf zijn gesteld, worden deze uit de rekening verworpen, zelfs al zijn er opcenten door de koopers betaald.

Eindelijk komt het meermalen voor, dat de kwitantie wegens storting van de zuivere opbrengst niet bij de rekening wordt overgelegd, maar afzonderlijk aan Gedeputeerde Staten der provincie toegezonden en dan later, eerst na een langen omweg bij de Rekenkamer wordt ontvangen. De afdoening der rekeningen wordt daardoor, geheel noodeloos, vertraagd.

Ten einde in het vervolg dergelijke moeielijkheden te voorkomen, heeft de Algemeene Rekenkamer de eer Uwe Excellentie in overweging te geven om voortaan, wanneer aan burgemeesters het verkoopen van gezonken en door het rijk gelichte vaartuigen of andere voorwerpen wordt opgedragen, hen tevens aan te schrijven, op bovenbedoelde punten te letten. Ten opzichte van het

heffen van opcenten, werd eene circulaire van gelijke strekking reeds uitgevaardigd aan de burgemeesters in Zuidholland, naar aanleiding eener resolutie van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 30 Juli 1872, n°. 104, betreffende de veeziekte. Zij is te vinden in het Provinciaal blad van Zuidholland, n°. 51 van 1875.

—

7 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende vergunning aan regenten van het Cellenbroederenhuis „de Ellendige" en andere broederschappen te *Nijmegen*, als medebestuurders van de bewaarplaats voor krankzinnigen aldaar, om genoemde bewaarplaats te laten voortbestaan. S. 119.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 Juli 1886, n°. 2116, afdeeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, alinea 4, en art. 8, alinea 5, der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96);

Gedeputeerde Staten van *Gelderland* en de Inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan regenten van het Cellenbroederenhuis „de Ellendige" en andere broederschappen te *Nijmegen*, als medebestuurders van de bewaarplaats voor krankzinnigen aldaar, vergunning te verleenen de genoemde bewaarplaats te laten voortbestaan, onder voorwaarde, dat het maximum van het aantal verpleegden zal bedragen tien en het minimum van het aantal geneeskundigen één.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 7den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1886.)

—

8 *Juli* 1886. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 120.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van den 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen noodzakelijk is, wegens gevallen van cholera asiatica in *Italië* en elders;

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 25 Mei 1886, n°. 1731, afdeeling Medische Politie, en van Onzen Minister van Financiën, van 26 Mei 1886, n°. 4C, afdeeling Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), en op Ons besluit van 16 Augustus 1885 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 Juni 1886, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 22 Juni 1886, n°. 1994, afdeeling Medische Politie, en van Onzen Minister van Financiën, van 5 Juli 1886, n°. 68, afdeeling Invoerrechten en Accijnzen:

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De in- en doorvoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed is verboden uit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aan te wijzen.

Deze aanwijzingen worden, telkens ten minste drie dagen voordat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, met gelijke plaatsing in de *Staatscourant*, alsmede te bepalen of, en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

2. Ons tegenwoordig besluit, dat van kracht blijft tot 15 Augustus 1887, treedt in werking op den 16den Augustus 1886.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 20 *Juli* 1886.)

8 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing der perceelen in de gemeente *Ellewoutsdijk*, welke onteigend moeten worden ten behoeve van den aanleg van eene inlaagkade in het calamiteuze waterschap *Ellewoutsdijk*. S. 121.

—

15 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende niet ontvankelijkverklaring van het beroep, ingesteld door den schoolopziener in het district Middelburg, tegen eene beschikking van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij een besluit van den raad der gemeente Arnemuiden tot regeling van de jaarwedde van het hoofd der school in de kom dier gemeente, is goedgekeurd.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den schoolopziener in het district Middelburg tegen de beschikking van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 19 Maart 1886 n°. 22, waarbij het besluit van den raad der gemeente Arnemuiden van 26 Januari 1886, tot regeling der jaarwedde van het hoofd der school in de kom dier gemeente is goedgekeurd;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 30 Juni 1886, n°. 50;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1886 n°. 2055, afd. Onderwijs;

Overwegende, dat de raad der gemeente Arnemuiden, bij besluit van 26 Januari 1886, de jaarwedde van het hoofd der school in de kom dier gemeente, op nieuw geregeld en van *f* 1000 op *f* 800 gebracht heeft, met ingang van 1 April d. a. v., tegen welken datum aan den hoofdonderwijzer P. KWEKKEBOOM, op zijn verzoek eervol ontslag was verleend;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland, na te vergeefs gepoogd te hebben, den raad in zooverre van zijn besluit terug te brengen, dat de jaarwedde nader wierde vastgesteld op *f* 900, geëindigd zijn bij beschikking van 19 Maart 1886, op dat besluit hunne goedkeuring te verleenen, in strijd met het advies van den schoolopziener in het district Middelburg;

dat de districtsschoolopziener tegen deze beschikking bij Ons beroep heeft ingesteld door middel van een adres van den 7en April 1886 bij Ons Kabinet ingekomen, waarin hij op onderscheidene gronden het besluit van den gemeenteraad bestrijdt, en Ons verzoekt de beschikking van Gedeputeerde Staten te vernietigen en de jaarwedde voor het hoofd der openbare school in de kom der genoemde gemeente op nieuw vast te stellen op het vroeger bepaald bedrag van *f* 1000;

Overwegende, dat uit kracht van art. 26 (voorlaatste lid) der wet op het lager onderwijs, de jaarwedden der onderwijzers door den gemeenteraad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten geregeld worden, zonder dat de wet daarbij aan den districtsschoolopziener eenige bemoeiing opdraagt;

dat nu wel is waar Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om, alvorens aan een raadsbesluit tot regeling van onderwijzerswedden hunne goedkeuring te verleenen of te weigeren, het gevoelen van den districtsschoolopziener in te winnen, maar dat deze, ingeval die goedkeuring in strijd met zijn gevoelen verleend of geweigerd wordt, niet het recht heeft, daarvan bij Ons in beroep te komen;

dat toch art. 14 der wet op het lager onderwijs het recht van hooger beroep alleen toekent aan „ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Gedeputeerde Staten belang heeft";

dat nu, al moge de districtsschoolopziener de vernietiging van het besluit van 19 Maart 1886 in het belang van het onderwijs noodig oordeelen, hij toch niet geacht kan worden bij die vernietiging een eigen persoonlijk belang te hebben;

dat hij dus aan art. 14 der wet op het lager onderwijs de bevoegdheid niet kan ontleenen, tegen gemeld besluit van Gedeputeerde Staten bij ons in beroep te komen, en hij mitsdien in zijn beroep niet-ontvankelijk behoort te worden verklaard;

Gezien de wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 24 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 182);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 15den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

—

16 *Juli* 1886. BESLUIT, tot vaststelling van een tarief van bruggeld voor het verkeer over de brug over den *Vaartschen Rijn* te *Jutphaas*. S. 122.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, ddo. 12 Mei 1886, no. 58, Dom., en ddo. 18 Mei 1886, litt. A, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten Juni 1886, no. 9);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 2den Juli 1886, no. 58, Dom., en 8 Juli 1886, no. 3, afdeeling Waterstaat A;

Hebben besloten en besluiten:

I. Met geheele intrekking van het Koninklijk besluit van 2 April 1818, no. 149 — zoover het reeds, wat de scheepvaart betreft, vervallen is door dat van 17 Maart 1827, no. 138 — vast te stellen het hierbij gevoegd tarief van bruggeld voor het verkeer *over* de brug over den *Vaartschen Rijn* te *Jutphaas*.

II. Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het gelijktijdig zal worden opgenomen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 23 *Juli* 1886.)

TARIEF *van bruggeld bij overgang der brug over den Vaartschen Rijn te Jutphaas.*

Voor een rij- of voertuig bespannen met één paard.	7½ cent.
Voor elk aangespannen paard meer .	2½ "
Voor een ezelwagen	5 "
Voor een hondenwagen	5 "
Voor een gezadeld paard	5 "
Voor een ongezadeld paard	2½ "
Voor een rund.	2½ "
Voor een kalf	1 "
Voor een ezel	1 "
Voor een schaap of een varken . .	½ "
Voor een vreemd dier (beer, olifant of dergelijke), aangespannen of niet. .	10 "

Vrijdom van bruggeld wordt genoten voor:

A. paarden en rijtuigen van:

1°. Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin en de verdere leden van het Koninklijk Huis met Hoogstderzelver gevolg;

2°. den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht;

3°. den hoofdingenieur en de andere met het beheer der brug belaste ambtenaren van den Waterstaat;

4°. den directeur, den inspecteur en den ontvanger der registratie en domeinen, onder wier ressort, divisie en kantoor de brug behoort;

5°. de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen en van de directe belastingen en het kadaster, in wier dienstkring de brug ligt, op vertoon hunner aanstelling;

6°. den aannemer en den vasten vertegenwoordiger van den aannemer van het onderhoud der brug;

B. de paarden, rij- en voertuigen, uitsluitend dienende voor de brievenposterij en den postpakkettendienst, voor het vervoer van militaire transporten en oorlogsmaterieel of van materialen ten dienste van het onderhoud van het Rijkswerk, waartoe de brug behoort;

C. de paarden van in uniform reizende militairen en politiebeambten, zoomede voor de paarden en voertuigen die dezen laatsten geleiden; en

D. bespannen brandblusschmaterieel.

Behoort bij 's Konings besluit van den 16den Juli 1886 (*Staatsblad* no. 122).

Ons bekend,

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

—

16 *Juli* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het onbruikbaar maken van afgeloste gemeentelijke schuldbekentenissen en betaalde coupons.

Bij circulaires van mijn toenmalige ambtsvoorgangers van 14 Januari 1853, no. 240 en van 24 Februari 1859, no. 123, beide 2e afdeeling, werd, naar aanleiding van het onderzoek door de Algemeene Rekenkamer van gemeenterekeningen, overeenkomstig de voorschriften van art. 59 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* no. 40), de aandacht gevestigd op de onvoldoende wijze, waarop gemeentelijke rentebewijzen en schuldbekentenissen plegen te worden onbruikbaar gemaakt.

Gemelde Kamer komt nu op deze aangelegenheid terug, met vermelding dat in de meeste gemeenten de vernietiging slechts geschiedt door eene inktstreep of door een stempel, vermeldende „betaald" of „vernietigd" en beveelt voor de ge-

meenten den maatregel aan, thans bij het rijk en de provincien in gebruik, namelijk het slaan van een gat door of het uitknippen van de handteekeningen, die op die stukken voorkomen.

Naar aanleiding daarvan heb ik de eer U te verzoeken nader de aandacht der gemeentebesturen in uwe provincie op dit punt in dien zin te vestigen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

20 *Juli* 1886. BESLUIT, waarbij het huis van arrest en van bewaring en cellulaire gevangenis voor vrouwen te *Dordrecht*, wordt aangewezen voor huis van bewaring.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 14 Juli 1886, 4e afdeeling, nº. 163;

Gezien Onze besluiten van 25 Januari 1881 nº. 17 en 18 en 11 Juni jl., nº. 30 en 32;

Gelet op de wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* nº. 3);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het huis van arrest en van bewaring en cellulaire gevangenis voor vrouwen te *Dordrecht*, wordt huis van bewaring.

2. De enz.

6. Deze regeling treedt met 1 September a. s. in werking.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 20sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

21 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende nadere regeling van de wijze van uitoefening der zalm- en elftvisscherij. S. 123.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie, van 11 Mei 1886, nº. 116, 3de afdeeling, en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 6 Mei 1886, nº. 69, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gelet op artikel 10 der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* nº. 87), zooals het is gewijzigd bij de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* nº. 61);

Gehoord de Gedeputeerde Staten der provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Zuidholland*, *Utrecht*, *Overijssel* en *Limburg*;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 Juli 1886, nº. 15);

Gezien de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers, van 19 Juli 1886, nº. 159, 3de afdeeling, en van 20 Juli 1886, litt. E, afdeeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 10 October 1871 (*Staatsblad* nº. 103), de wijze van uitoefening der zalm- en der elftvisscherij nader te regelen als volgt:

Art. 1. Voor de toepassing van dit besluit worden beschouwd:

I. als een zalm- of elftzegen:

a. iedere zegen die met eene spil ingehaald en aan een of meer vaste ophaalplaatsen opgehaald wordt of bij het uitbrengen, afdrijven of inhalen waarvan gebruik wordt gemaakt van stoomkracht of van paarden;

b. iedere zegen die langer is dan 100 meter en gebruikt wordt op den Rijn of op een zijner vertakkingen of uitmondingen;

c. iedere zegen, die na te zijn opgehaald, weder in dezelfde zegendreef of zegenworp wordt uitgeworpen, of met een of meer andere zegens om beurten in dezelfde zegendreef of zegenworp in dier voege wordt gebezigd, dat het inhalen van de eene door het uitwerpen van de andere gevolgd wordt;

II. als een zalm- of elftdrijfnet:

elk drijfnet met laddermazen, dat boezemmazen heeft van meer dan 12 centimeter;

III. als een zalm- of elftfuik:

elke fuik, wier grootste hoepel grooter middellijn heeft dan 1.25 meter, en die op den Rijn of op een zijner vertakkingen of uitmondingen gebruikt wordt, staande aan eene steek of aan eene andere uit schuttingen of vastgezette netten bestaande geleiding;

IV. als een zalm- of elftkruisnet op de Maas in Limburg:

elk kruisnet, dat recht opstaande wanden of schermen heeft, welke als keernet dienen.

Onder de grootte eener maas wordt hier en in art. 9 van dit besluit verstaan de lengte van twee zijden met de daartusschen liggende knoop, nat gemeten.

Stukken zegen of drijfnet, die tegelijk te water of in een visschersvaartuig of gedeeltelijk te water en gedeeltelijk in een vaartuig zijn, worden als éene zegen of als één drijfnet beschouwd.

Onder de wateren, bedoeld sub I, litt. *b*, sub

III en IV, worden niet medegerekend de beneden afdammingen gelegen afgedamde rivierarmen, wanneer de afdammingen geen voor den doortocht van visch geschikte opening hebben en niet overstroomd zijn.

2. Het is verboden zalmen die geene grootere lengte hebben dan van 0.40 meter, gemeten van de punt van den kop tot het midden der staartvin, te verkoopen, te koopen, te koop aan te bieden, te vervoeren, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Dit verbod is niet van toepassing op door kunstmatige teelt voortgebrachte zalmen.

3. Het is verboden op den Rijn, zijne vertakkingen en uitmondingen:

I. met een zalm- of elftzegen of een zalm- of elftdrijfnet te visschen tusschen Zaterdagavond zes uur en Zondagavond zes uur;

II. eene zalm- of elftfuik openstaande te water te hebben:

a. daar waar vloed gaat tusschen het tijdstip van het eerste laagwater na Zaterdagavond zes uur en het tijdstip van het tweede daarop volgende laagwater;

b. daar waar geen vloed gaat tusschen Zaterdagavond zes uur en Zondagavond zes uur.

Eene zalm- of elftfuik wordt slechts dan geacht niet open te staan, wanneer het einde van den niet aan de zijde der bout zich bevindenden vleugel is vastgezet tegen den wel aan die zijde zich bevindenden vleugel.

4. Het is verboden in het tijdvak van 16 Augustus tot en met 15 October te visschen met de zalm- of elftzegen.

5. Op eene zegenvisscherij met spil en een of meer vaste ophaalplaatsen mogen niet meer dan twee netten tegelijk visschende in het water zijn.

6. Eene zegen met beide vleugels aan denzelfden oever toegehaald, wordt niet als visschende beschouwd.

7. Zalm- of elftdrijfnetten mogen tusschen de hontreep en de loodreep niet breeder zijn dan 2.5 meter langs het garen der laddermazen gemeten.

Zij mogen niet worden vastgezet en op geen korteren afstand van elkander worden uitgeworpen dan de dubbele lengte van het grootste net.

8. Het is verboden op den Rijn, zijne vertakkingen en uitmondingen de rivier over meer dan de helft harer breedte, gemeten bij gewoon laagwater in de kortste rechte lijn, van oever tot oever, te bezetten met eene zalm- of elftsteek of met andere schuttingen van staken of rijshout, of met vaststaande netten of met verschillende dezer inrichtingen.

Als vaststaand net wordt beschouwd: 1°. ieder net waarvan een of beide einden op den oever of aan een of meer staken of ankers in den rivierbodem bevestigd is; 2°. ieder net dat, zonder op den oever of in den rivierbodem bevestigd te zijn, meer dan 15 minuten geheel of gedeeltelijk te water is zonder af te drijven.

9. De palen en staken of rijzen van eene zalm- of elftsteek en van iedere andere tot geleiding naar eene of meer zalm- of elftfuiken dienende schutting, moeten ten minste tien centimeter en de dwarsverbindingen ten minste twintig centimeter van elkander verwijderd zijn.

De mazen van vaststaande netten, dienende tot geleidingen naar eene of meer zalm- of elftfuiken, moeten ten minste 14 centimeter groot zijn.

10. De visscherij met zalm- of elftfuiken, staande aan eene steek of andere schutting, mag niet worden uitgeoefend, zonder vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

11. De vergunning moet worden aangevraagd ten minste drie maanden vóór den dag, waarop de verzoeker verlangt aan te vangen met het stellen der steken of schuttingen.

Heeft hij binnen drie maanden na zijne aanvrage geene beschikking daarop ontvangen, dan wordt de gevraagde vergunning geacht te zijn verleend tot en met den 31sten Augustus volgende op de aanvrage.

De dag der aanvrage wordt bepaald door de dagteekening van het ontvangbewijs, dat den verzoeker terstond wordt uitgereikt, en de plaatsen of riviervakken vermeldt, waar hij verzocht heeft steken of schuttingen te mogen stellen.

De aanvrage en de beschikking zijn vrij van zegel.

12. De vergunning bepaalt het riviervak waarbinnen iedere steek of schutting mag staan, de diepte waartoe zij mag reiken en beneden welke geenerlei voorwerpen in den bodem mogen worden gestoken, alsmede de grootte der openingen die voor de scheepvaart moeten gelaten worden en de wijze waarop die openingen mogen worden afgezet, mits de bodem er niet dieper is dan het peil, waartoe de steek of de schutting mag reiken.

13. De vergunning geldt tot wederopzeggens toe.

Geschiedt de opzegging echter tusschen 1 Februari en 31 Augustus, terwijl de steek of de schutting staat, dan treedt zij eerst in werking op laatstgenoemden dag.

De opzegging geschiedt door kennisgeving aan den belanghebbende, dat de vergunning is ingetrokken.

14. De bepalingen van de wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) zijn, voor zooveel niet bij dit besluit omtrent eenig onderwerp op andere wijze is voorzien, ook op zalm- en elftvisscherij toepasselijk.

15. Dit besluit treedt in werking den 16den Augustus 1886.

Onze Ministers van Justitie en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld.

Soestdijk, den 21sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1886.)

—

28 *Juli* 1886. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over *de Oude Maas*, in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*, en zulks met intrekking van het Koninklijk besluit van 11 Maart 1873 (*Staatsblad* n°. 38). S. 124.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 11 Mei 1886, n°. 60, afdeeling Waterstaat B;

Gezien Ons besluit van 11 Maart 1873 (*Staatsblad* n°. 38), tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over *de Oude Maas*, in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*;

Overwegende, dat wijziging van de bepalingen van dat reglement wenschelijk is;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 Juni 1886, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 24 Juli 1886, litt. A, afdeeling Waterstaat B;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van Ons besluit van den 11 Maart 1873 (*Staatsblad* n°. 38) vast te stellen het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over *de Oude Maas*, in den Staatsspoorweg van *Rotterdam* naar *Breda*, zooals het hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden op 1 September 1886.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 28sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 12 *Aug.* 1886.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over de Oude Maas, in den Staatsspoorweg van Rotterdam naar Breda.*

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de beweegbare bruggen te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. De beweegbare bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

Met het sluiten der bruggen wordt aangevangen 5 minuten nadat van het station *Dordrecht* of *Zwijndrecht*, van waar de trein moet vertrekken, het sein daartoe aan den brugwachter is gegeven. Dat sein wordt gegeven tien minuten voor dat een trein van een dier stations zal afrijden.

Indien door weêrsgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden de sluiting vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk kan vorderen, wordt het sein aan den brugwachter zooveel vroeger gegeven, als voor de tijdige sluiting noodig is.

Van voorkomende buitengewone omstandigheden en den daaronder noodigen tijd voor het sluiten der bruggen, wordt door den brugwachter aan de chefs der stations *Dordrecht* en *Zwijndrecht* schriftelijk en met het seintoestel kennis gegeven.

Een trein mag van de genoemde stations niet vertrekken vóór ontvangst van het sein, dat de bruggen gesloten zijn.

De bruggen worden gesloten gehouden, zoodra de scheepvaart door de bruggen, tengevolge van ijs of om andere redenen niet kan plaats hebben.

De sluiting der bruggen wordt aangekondigd door dat vijf minuten vóór dat met het sluiten wordt aangevangen het sein der stremming wordt gegeven.

Schepen, die dan tot tweehonderd vijftig meter de brug zijn genaderd, welke afstand wordt aangegeven door een handwijzer aan de zijde van de groote draaibrug, varen nog de brug door, zoo

de vaargelegenheid zoo gunstig is, dat de gezagvoerders zeker zijn binnen het tijdsverloop van vijf minuten de brug te kunnen passeeren.

Alle overige schepen moeten dadelijk stoppen en ankeren of aan de remmingwerken van de kleine brug vastgemaakt worden.

Bij elk brughuisje is geplaatst een seinpaal, hoog 7.5 meter boven de spoorstaaf, voorzien van een rood geschilderden bol, die langs den paal bewogen wordt, en van een lantaarn met rood en groen licht, hoog 5 meter boven de spoorstaaf.

Aan de seinpalen beneden de brug worden de seinen gegeven voor de opvarende, aan die boven de brug die voor de afvarende schepen.

Onafhankelijk van die seinen wordt bij nacht, ter verlichting van de doorvaartopeningen, aan dezelfde palen aangebracht, op 7 meter boven de spoorstaaf, een groote scheepslantaarn, wit licht gevende, over 16 streken van het kompas, en langs de draaibrugzijden, beneden het vlak van de draaibrug in het midden van het landhoofd op den Dordtschen oever en van de pijlers II, IV en VI, een dergelijke lantaarn wit licht gevende naar drie zijden.

Is de doorvaart vrij, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den geheel opgehaalden rooden bol aan de seinpalen;

bij nacht, door het groene licht van de lantaarn, aangebracht onder de witte scheepslantaarn.

Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den neergelaten rooden bol aan de seinpalen;

bij nacht, door het roode licht van de lantaarn onder de witte scheepslantaarn.

Nachtseinen worden gegeven en verlichting geschiedt van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

Wanneer door buitengewone omstandigheden de vaart door de openingen der groote draaibrug gestremd of belemmerd is voor zeeschepen, komende uit het *Mallegat*, dan wordt bij dag aan die schepen door een driehoekig zwart bord, opgeheschen aan een paal, staande op pijler IV, aangeduid dat zij zich moeten gereed maken om vast te maken of voor anker te komen.

Wanneer bij dag, ten gevolge van den loop der treinen, een der vastgestelde tijdperken voor opening moet vervallen, wordt dit aangeduid door een roode schijf, aan de leuning van de groote draaibrug opgehangen.

3. Bij het doorvaren der brugopeningen gedragen de schippers zich naar de politiebepalingen betreffende de vaart op de Nederlandsche rivieren, voor zoover zij niet met dit reglement in strijd zijn, en naar de bevelen van den brugwachter.

Schepen van meer dan 8 meter breedte en 3 meter diepgang, varen door de openingen der groote draaibrug.

In de groote draaibrug houden de schepen, de rivier opvarende, de opening tusschen pijler I en II, die welke de rivier afvaren, de opening tusschen het landhoofd en pijler I.

In de kleine draaibrug houden de schepen, de rivier opvarende, de doorvaartopening tusschen de pijlers V en VI; de rivier afvarende, de doorvaartopening tusschen de pijlers IV en V.

De pijlers worden geteld van den Dordrechtschen wal.

Afwijkingen van deze bepalingen kunnen door den brugwachter toegelaten of gelast worden.

In de voorgaande aanwijzing der doorvaartopeningen voor de op- of afvarende schepen kunnen door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid voor een bepaalden tijd veranderingen worden voorgeschreven. Die veranderingen worden vooraf aangekondigd.

4. Het is, behoudens uitzondering, toe te staan door den brugwachter, verboden door de groote draaibrug:

a. met schepen te drijven, te verhalen, te boomen of die door roeibooten te doen boegseeren;

b. te roeien met vaartuigen grooter dan 25 kub. meter inhoud.

5. Bij het naderen van de brug moeten de schippers de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de gei brengen, de handen der ankers binnen boord of voor de kluis brengen, behoorlijk gestopt en bezorgd tegen het nitloopen, den stoom afsluiten en in het algemeen de vaart van het schip voor den handwijzer zoodanig verminderen, dat dit vóór de brug kan stil liggen.

Wanneer bij zwaren mist, volgens het oordeel van den brugwachter, de doorvaart niet veilig is, maakt hij het kenbaar door aanhoudende slagen op den gong en alsdan is de doorvaart verboden.

6. Bij het doorvaren van de bruggen worden de schepen met geene grootere snelheid bewogen, dan noodig is om de goede richting van het schip te verzekeren.

Zeilende schepen varen onder die zeilen de brug door, als volgens het oordeel van den schipper door de omstandigheden wordt noodig geacht.

De schipper blijft echter verantwoordelijk voor de schade, welke hierdoor aan de brug of hare werken mocht worden veroorzaakt.

De brugwachter kan hierin echter die wijziging brengen, welke hij in het belang van een veiligen dienst noodig acht.

Bij het doorvaren moeten de zeilen, touwen, raas, kluiverboomen, enz. zoodanig voorzien zijn, dat geen deel van het schip met de brug kan in aanraking komen.

Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het ijzer- of metselwerk van de brug aan te raken.

Haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

Het verminderen der vaart of het vastmaken der vaartuigen geschiedt alleen door het uitbrengen van touwen aan de meerpalen of ducd'alven of aan de remmingwerken bij de kleine draaibrug, tenzij het uitbrengen van een anker onvermijdelijk is.

De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de vaartuigen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing der brugwerken of voor de uitdieping der vaargeulen.

7. Het is verboden:

schepen in de openingen van de brug stil te houden;

schepen aan eenig deel der brug vast te leggen of te verhalen.

Dit laatste mag uitsluitend geschieden door gebruik der daarvoor gestelde meerpalen en ducd'alven en remmingwerken aan de kleine draaibrug, die tot geen ander doel mogen gebruikt worden.

Schepen die aan de remmingwerken zijn vastgemaakt, moeten van de eerste gelegenheid gebruik maken om door te varen.

8. Geen vaartuig mag binnen den handwijzer langer vertoeven, dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is voor het doorvaren der brug.

Uitzonderingen kunnen hierop bij politieverordening worden toegestaan voor schepen, die binnen den handwijzer laden of lossen.

Wanneer storm, ijsgang of tegenwind afwijkingen op deze bepaling gebieden, moeten de vaartuigen worden vastgemeerd volgens aanwijzing van den brugwachter.

Binnen den handwijzer varen de schippers elkander in de richting naar dezelfde brugopening niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

Komen vaartuigen van beide zijden gelijktijdig aan, dan moet het schip dat het verst af is, zoo de brugwachter dit gelast, stil houden totdat het andere is doorgevaren.

Bij harden wind of afstrooming wordt dat schip stilgehouden, hetwelk van benedenwinds of tegen stroom aankomt.

Bij verschil beslist de brugwachter.

9. Is de doorvaart gestremd, dan moeten de vaartuigen ter hoogte van den handwijzer gestopt worden.

Komt bij gestremde doorvaart meer dan één schip van dezelfde zijde aan, dan moeten de later aankomende op behoorlijken afstand van de eerst aangekomenen blijven.

Bij het weder herstellen van de doorvaart varen de schippers door aan dezelfde zijde, naar volgorde van aankomst. De brugwachter heeft echter het recht de meest diepgaande schepen voor alle anderen door te laten.

Bij gelijktijdige aankomst aan beide zijden, genieten de schepen met den stroom komende den voorrang.

10. Weigert een schipper zijn schip bij of in de opening der brug volgens aanwijzing van den brugwachter te bewegen of te verhalen, dan is deze bevoegd, des noods door den sterken arm, op kosten van den onwillige, het noodige te verrichten om zijne aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Verhindert een vastgeraakt schip het sluiten der brug, dan is de directie van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente waarin de brug gelegen is, of van den daarmede door hem belasten ambtenaar, en op kosten van den gezagvoerder of eigenaar van het schip, de oorzaak of de oorzaken van de verhindering te doen opruimen.

12. Geen vaartuig mag eene opening van eene der draaibruggen invaren, indien het dieper gaat dan de waterstand op het oogenblik der invaring toelaat.

De peilschalen, aan de uiteinden van de remmingwerken geplaatst, geven de vaardiepte in decimeters aan.

Houtvlotten worden in de draaibruggen niet toegelaten.

Onder de van boven gesloten openingen der brug mogen doorvaren schepen of vlotten, die geen grootere breedte hebben dan zeventig meters en waarvan de hoogte boven water, ook bij deining, niet meer bedraagt dan door de schaal op de pijlers voor de vrije ruimte is aangeduid.

Bij gewoon hoog water bedraagt die hoogte 4.50 meter.

13. Door schepen worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvlotten;

door schippers zij, die op het schip of het houtvlot het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn;

door brugwachter ook die personen, welke den brugwachter vervangen of hem behulpzaam zijn.

14. Aan den brugwachter is de handhaving dezer bepalingen opgedragen.

De brugwachter, de ambtenaren in art. 11, sub 1 tot en met 6, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren van den Staat en van de spoorwegonderneming, aan wie het toezicht op de brug is opgedragen, de Koninklijke marechaussees, de rijksveldwachters en de plaatselijke politiebeambten in de gemeente waarin de brug is gelegen, zijn met het opsporen van de overtredingen van deze bepalingen belast.

De processen-verbaal van overtreding worden opgemaakt op den eed, door den verbaliseerenden ambtenaar of beambte bij den aanvang zijner bediening afgelegd, of binnen 48 uren ten overstaan van den rechter van het kanton of van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de overtreding is begaan, met eede bevestigd.

15. De overtreders, tegen wie proces-verbaal is opgemaakt, mogen met de schepen hunne reis niet vervolgen, dan na ten genoegen van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug is gelegen, borgtocht te hebben gesteld tot verzekering van de vergoeding der door hen veroorzaakte schade.

16. Als overtreding van deze bepalingen wordt ook aangemerkt het niet voldoen aan eenig bevel der brugwachters, tot uitvoering of naar aanleiding van deze bepalingen gegeven, of de weigering om aan een der in art. 14 genoemde ambtenaren of beambten de scheepspapieren te vertoonen.

17. Overtreding van deze bepalingen wordt gestraft volgens de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12).

18. Bestuurders van den betrokken spoorwegdienst stellen dit reglement verkrijgbaar bij den brugwachter, tegen betaling van tien cents voor elk exemplaar.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 28 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 124).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

28 *Juli* 1886. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep door den raad der gemeente Westervoort ingesteld van een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere school in die gemeente.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door den raad der gemeente Westervoort, bij Ons ingesteld van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 13 April 1886, waarbij goedkeuring is onthouden aan de bij raadsbesluit van 17 Maart 1886 vastgestelde regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere school in de genoemde gemeente;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Juli 1886, n°. 65;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Juli 1886, n°. 2185, afd. O.;

Overwegende, dat de raad der gemeente Westervoort bij besluit van 17 Maart 1886, met intrekking van de op 6 November 1880 vastgestelde verordening, regelende de bezoldiging der onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere school in de gemeente, eene nieuwe verordening tot regeling dier bezoldiging heeft vastgesteld, waarbij aan het hoofd der school, evenals bij de verordening van 6 November 1880 bepaald was, eene jaarwedde is toegekend van *f* 850 en vergoeding voor gemis van vrije woning, zoolang hem die niet wordt verstrekt; voorts de jaarwedde der onderwijzers en onderwijzeressen eerste klasse (bezittende den rang van hoofdonderwijzer) is bepaald op *f* 600 in plaats van het bedrag van *f* 700, bij de verordening van 6 November 1880 vastgesteld, de jaarwedde der onderwijzers en onderwijzeressen tweede klasse is bepaald op *f* 475, in plaats van het bedrag van *f* 600, bij de verordening van 6 November 1880 vastgesteld; vervolgens is bepaald, dat, indien eene der onderwijzeressen tevens met het onderwijs in de handwerken wordt belast, hare jaarwedde wordt verhoogd met *f* 25, en eindelijk het in werking treden der verordening is gesteld op 1 April 1886;

dat Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 13 April 1886, aan de regeling van 17 Maart hunne goedkeuring hebben onthouden,

op grond, dat verlaging van jaarwedden van in functie zijnde onderwijzers moet strekken ten nadeele van het onderwijs, daar zij afwisseling van onderwijzend personeel zal bevorderen, de onderwijzers, zoo zij al in functie blijven, met minder lust en toewijding hunne werkzaamheden zal doen verrichten, en oorzaak zal zijn, dat zich bij vacatures geene of geen geschikte sollicitanten aanmelden;

dat de raad van Westervoort van dit besluit van Gedeputeerde Staten, bij Ons in beroep is gekomen in hoofdzaak aanvoerende, dat, daar in den laatsten tijd in de meeste gemeenten de jaarwedden van de te benoemen onderwijzers zijn verlaagd en op enkele plaatsen zelfs oproepingen worden gedaan op het bij de wet bepaalde minimum, verandering van gemeente den onderwijzers financieel geen voordeel kan opleveren; dat de onderwijzers te Westervoort met eene belooning van *f* 475 's jaars zeer goed volgens hunnen stand kunnen leven en de door hen te verrichten werkzaamheden daarmede voldoende vergoed zijn; dat zulke lagere jaarwedden, waarbij uitzicht bestaat op verhooging of op eene gratificatie in geval van betoonden ijver, gunstiger werken dan overdreven hooge jaarwedden, zooals men vroeger bij het toen bestaande gebrek aan onderwijzers heeft moeten vaststellen om de vacatures vervuld te krijgen, daar bij deze hooge jaarwedden geen uitzicht op verhooging of op gratificatie bestaat en zij oorzaak zijn, dat de onderwijzers zich boven hun stand verheffen en voor hunne betrekking minder geschikt worden; dat het moeielijk is de begrooting der gemeente sluitend te maken, welke moeielijkheid grootendeels wordt veroorzaakt door de groote kosten voor het lager onderwijs, hebbende die kosten, terwijl de gemeente slechts 1685 inwoners heeft, in 1885 — na aftrek der 30 percent rijksvergoeding — bedragen *f* 2837.19, tot dekking waarvan een hoofdelijke omslag moest worden geheven van *f* 2800;

Overwegende, dat bij de regeling, op 17 Maart 1886 door den raad van Westervoort vastgesteld, geen onderscheid gemaakt wordt tusschen later te benoemen en thans in functie zijnde onderwijzers en onderwijzeressen;

dat zij dus ook het thans in functie zijnde personeel betreft en voor zoover daartoe behooren onderwijzers en onderwijzeressen der eerste en der tweede klasse, ten aanzien van deze ten gevolge zou hebben eene vermindering van jaarwedde, respectievelijk van *f* 100 en van *f* 125;

Overwegende, dat vermindering der jaarwedden van in betrekking zijnde onderwijzers, al moge zij niet in strijd zijn met eenige bepaling der wet op het lager onderwijs, aan gewichtige bedenkingen onderhevig is;

dat toch zoodanige vermindering niet vrij is van onbillijkheid, zoowel omdat de in functie zijnde onderwijzers op het genot der hun eenmaal toegekende jaarwedde hebben gerekend, als omdat de vermindering van jaarwedde zou kunnen ten gevolge hebben vermindering van het eventueel door hen te ontvangen pensioen;

dat ook vermindering van jaarwedden niet geschikt is om den ijver der onderwijzers in de waarneming hunner betrekking te bevorderen;

dat voorts zoodanige maatregel bij eventueele vacatures van onderwijzersplaatsen in de gemeente een nadeeligen invloed zou kunnen uitoefenen op het aantal en de hoedanigheid der candidaten, en meer algemeen in gebruik komende vele geschikte jongelieden zou kunnen terughouden van zich aan het onderwijs te wijden;

dat derhalve de door den raad van Westervoort op 17 Maart 1886 gemaakte regeling niet voor goedkeuring vatbaar is, voor zoover daaruit zou voortvloeien vermindering der jaarwedden van in functie zijnde onderwijzers en onderwijzeressen der eerste of der tweede klasse;

dat evenwel tegen die regeling, ook wat betreft onderwijzers en onderwijzeressen der eerste en der tweede klasse, geen bezwaar bestaat voor zooveel aangaat later te benoemen personeel;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 24 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 182);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen van de eerste en van de tweede klasse, door den raad van Westervoort bij besluit van 17 Maart 1886 vastgesteld, niet zal gelden voor het in betrekking zijnde personeel, hetwelk in het genot zal blijven van de jaarwedden bij raadsbesluit van 6 November 1880 bepaald; en voorts met die wijziging de regeling der bezoldiging van de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare school in de gemeente Westervoort, bij genoemd raadsbesluit van 17 Maart 1886 gemaakt, goed te keuren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den

Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 28sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

30 *Juli* 1886. BESLUIT, tot aanwijzing van de buitenlandsche instellingen en van de getuigschriften, bedoeld in art. 85*bis* der wet, regelende het hooger onderwijs, vastgesteld bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 141). S. 125.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 28 Juni 1886, nº. 1672/3, afd. Onderwijs;

Gelet op art. 85*bis* der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* nº. 102), gewijzigd bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 141);

Gezien de adviezen van ieder der Senaten der Rijksuniversiteiten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 Juli 1886, nº. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 27 Juli 1886, nº. 2229, afd. Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De in art. 85*bis* der wet op het hooger onderwijs bedoelde personen kunnen tot het afleggen van de in art. 84 dier wet bedoelde examens worden toegelaten:

A. *In alle faculteiten:*

Op vertoon van:

1º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „intermediate examination in arts" aan de „Cape Town University" te Kaapstad;

2º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „examen du baccalauréat et lettres" voor eene „faculté des lettres" in Frankrijk;

3º. het „Maturitäts Zeugniss", verkregen na met goed gevolg afgelegde „Maturitäts prüfung" aan een gymnasium in een der Staten van het Duitsche Rijk of in Oostenrijk;

4º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „propaedeutisch examen" in Zweden voor de faculteit waarin men examen wenscht af te leggen;

5º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „klassiek examen artium" aan een Rijksgymnasium, aan eene gemeentelijke of particuliere inrichting, aan wie het recht is toegekend dit examen af te nemen, of voor de daartoe aangewezen Staatscommissie in Noorwegen.

B. *In de faculteiten der godgeleerdheid, der rechtsgeleerdheid en der letteren en wijsbegeerte:*

Op vertoon van:

1º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „examen de sortie de la rhétorique supérieure" aan een „athenée royal" in België;

2º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „afgangs-examen" van de taalkundig-historische afdeeling van eene openbare „laerde skole", of eene bijzondere school, aan welke vergunning is gegeven dit examen af te nemen, in Denemarken.

C. *In de faculteiten der geneeskunde en der wis- en natuurkunde:*

Op vertoon van:

1º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „examen de sortie de la rhétorique latine" aan een „athenée royal" in België;

2º. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd „afgangs-examen" van de mathematische afdeeling aan eene openbare „laerde skole", of eene bijzondere school, aan welke vergunning is gegeven dit examen af te nemen, in Denemarken.

2. Uit het getuigschrift in art. 1 vermeld onder *a* nº. 1, of bij de overlegging daarvan moet blijken dat de candidaat, bij het daar bedoelde examen beide èn in het latijn èn in het Grieksch een voldoend examen heeft afgelegd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 30sten Juli 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Aug* 1886.)

—

2 *Augustus* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende onteigening van goederen, ingevolge art. 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134).

Het heeft mijne aandacht getroffen, dat de uitgaven tot onteigening van goederen, die niet ontsmet kunnen worden, voortdurend toenemen en gedurende de laatste jaren verre de raming overtreffen.

Ofschoon de gevallen van onteigening van dezen

aard bezwaarlijk naar algemeene regelen kunnen beoordeeld worden en ingevolge art. 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134) aan de discretie en het goed oordeel der burgemeesters, in overleg met de geneeskundigen, moet overgelaten worden, hoever die onteigening zal worden uitgestrekt, zoo acht ik het toch in het belang van 's lands schatkist gewenscht, de burgemeesters uit te noodigen de ontsmetting zooveel mogelijk en de onteigening tot vernietiging zoo weinig mogelijk toe te passen.

Aanleiding daartoe geeft mij mede de vaststelling van het nieuwe ontsmettingsregnlatief en de goede uitkomsten, verkregen bij de ontsmetting in ovens, waarin stoom op de goederen inwerkt, tengevolge waarvan in onderscheidene gemeenten ontsmettingovens worden opgericht, die als een der krachtigste middelen ter bestrijding van uitbreiding van besmettelijke ziekten de meeste aanbeveling verdienen.

Ik heb derhalve de eer U te verzoeken de burgemeesters in Uw gewest met een en ander in kennis te stellen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

3 *Augustus* 1886. MISSIVE van den Commissaris des Konings in Overijssel aan de gemeentebesturen in die provincie, betreffende hondsdolheid.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de inspecteurs en adjunct-inspecteurs voor het geneeskundig staatstoezicht een schrijven gericht in zake de opzending van door dolle honden gebeten personen naar de inrichting tot inenting van prof. PASTEUR te Parijs.

Daarin komt o. a. voor, dat indien bij het door genoemde ambtenaren zoo spoedig mogelijk in te stellen onderzoek naar den toestand van gebeten personen de noodzakelijkheid of wenschelijkheid der inenting mocht blijken en deze niet ongenegen zijn zich daaraan te onderwerpen, doch zich onvermogend verklaren om de kosten, welke door den Minister voor een volwassen persoon geschat worden op *f* 150, te dragen, het de taak van den burgemeester is eene verklaring af te geven of de persoon behoeftig is en zoo ja, of hij door liefdadigheid zal worden geholpen. Mochten er geen middelen ten dienste staan, dan kan, zoo wordt er bijgevoegd, de belanghebbende of zijne naaste betrekkingen bij request op zegel aan 's Ministers departement hulp vragen.

Bij dat request moeten alsdan worden overgelegd:

1°. eene akte van onvermogen, afgegeven door den burgemeester der gemeente, waar de patient gedomicilieerd is;

2°. een verklaring van den districts-veearts of plaatsvervangenden districts-veearts, dat de hond, die de beet toebracht, aan dolheid lijdende was of, zoo hij dit niet zeker weet, dan een opgave der redenen, die dit met grond doen vermoeden;

3°. eene verklaring van den inspecteur of adjunct-inspecteur van het geneeskundig staatstoezicht, dat hij de opzending van den patient noodzakelijk acht en deze bereid is zich daaraan te onderwerpen.

Die stukken behooren met den meesten spoed te worden opgezonden.

Aan het slot van den brief worden de inspecteurs en adjunct-inspecteurs aangezocht om, indien opzending door hen wordt aanbevolen, ook den burgemeester der gemeente, waar de lijder gedomicilieerd is, daarvan gelijktijdig mededeeling te doen.

Voorts zijn door genoemden heer Minister de districts-veeartsen aangeschreven om zoo mogelijk het kadaver en anders den kop van elken dollen of van dolheid verdachten hond, die menschen gebeten heeft, onmiddellijk naar 's Rijks veeartsenijschool op te zenden; zich, wanneer zij van een geval van hondsdolheid bericht krijgen, steeds te overtuigen of door het zieke of verdachte dier menschen zijn verwond en zoo ja, onmiddellijk daarna bij de voorgeschreven kennisgeving aan den geneeskundigen ambtenaar opgave te doen van de namen, voornamen en woonplaats van de verwonden.

In voldoening aan Zijner Excellenties verzoek heb ik de eer U van het bovenstaande, ter bevordering van gewenschte samenwerking en snel handelen bij de toepassing der opgenoemde voorschriften, in kennis te stellen.

De Comm. des Konings in de prov. Overijssel,
(*get.*) GEERTSEMA.

—

3 *Augustus* 1886. BESLUIT, houdende vernietiging van eene uitspraak van Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Holland, waarbij de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst van een loteling van de lichting der nationale militie van dit jaar, uit de gemeente Haarlemmermeer als zoude deze niet zijn eenige zoon, wordt gehandhaafd.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van Onzen Commissaris in Noord-Holland, van eene uitspraak van Gedeputeerde Staten dier provincie van

2 Juni 1886, n°. 74, tot handhaving van de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst van BERNHARD BIERHAUS, loteling van de lichting der nationale militie van dit jaar, uit de gemeente Haarlemmermeer;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 21 Juli 1886, n°. 70;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juli 1886 n°. 1063, M., afd. M. en S.;

Overwegende, dat BERNHARD BIERHAUS, geboren te Homberg, Kreis Moers, Regierungs-Bezirk Dusseldorf, Pruissen, den 14 Augustus 1866, volgens verklaring, model n°. 10, van den burgemeester van Haarlemmermeer, behoort tot een gezin van twee broeders, waarvan de oudste PETER, op 3 November 1861 mede te Homberg geboren, steeds in Pruissen woonachtig is geweest en nog is;

dat de ouders van voornoemden loteling, en deze zelf met in 1882 afgegeven Entlassungs-Urkunden Pruissen hebben verlaten en zich in Nederland hebben gevestigd, alwaar zij op 15 Februari 1883 in de bevolkingsregisters der gemeente Haarlemmermeer zijn ingeschreven;

dat BERNHARD BIERHAUS, bij den militieraad vrijstelling van den dienst heeft aangevraagd op grond van te zijn eenige wettige zoon, doch dat hij door den militieraad en in hooger beroep door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland voor den dienst is aangewezen;

dat Onze Commissaris in dat gewest, van oordeel zijnde, dat genoemde loteling met opzicht tot den dienst der nationale militie, als eenige zoon had behooren te worden beschouwd en vrijgesteld, tegen voormelde uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons is gekomen in hooger beroep;

Overwegende, dat des lotelings broeder PETER BIERHAUS in zijn geboorteland Pruissen steeds woonachtig is geweest en nog is, en derhalve als Pruissisch onderdaan is te beschouwen, zonder dat de vestiging zijner ouders in 1883 in Nederland op zijnen staat van Pruis invloed heeft kunnen hebben;

dat BERNHARD BIERHAUS, wegens zijne vestiging hier te lande als Nederlandsch ingezetene is, en met het oog op de militiewet, als eenige zoon moet beschouwd worden;

dat toch art. 181 der grondwet en de wet van 1861 slechts gewagen van ingezetenen, als tot den krijgsdienst hier te lande verplicht, en laatstgenoemde wet, wat den verplichten krijgsdienst en de vrijstelling daarvan betreft, kennelijk alle zoodanige personen buiten aanmerking laat, die met den Nederlandschen krijgsdienst wegens hunne vreemde nationaliteit in geen aanraking komen en bevonden zij zich hier te lande, volgens de slotbepaling van art. 15 der wet, niet voor ingezetene zouden gehouden worden;

dat als blijkbaar gevolg van deze rechtsbeschouwing, de wet van 1861 niet toelaat broederdienst bij eenen vreemden krijgsdienst tot vrijstelling van den militieplicht hier te lande te doen gelden, maar omgekeerd dan ook genoemde wet geacht moet worden evenmin toe te laten het aanwezen van eenen broeder, welke door zijne nationaliteit aan Nederland geheel vreemd is, te doen gelden tot vestiging van den militieplicht hier te lande;

dat toch het buiten rekening houden van eenen broeder die vreemdeling is, in het eene geval en diens bijrekening in het andere geval eene ongelijkheid van rechtsbedeeling zou daarstellen, waartoe noch de geschiedenis der wet van 1861, noch haar geest of letter eenige aanleiding geeft;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ten onrechte de aanwijzing tot den dienst van BERNHARD BIERHAUS hebben gehandhaafd;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging der uitpraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 2 Juni 1886 n°. 74 te verklaren, dat BERNHARD BIERHAUS als eenige wettige zoon, aanspraak heeft op vrijstelling van den dienst der nationale militie, en hem mitsdien alsnog daarvan vrij te stellen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 3den Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

4 *Augustus* 1886. BESLUIT, houdende vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad van Aarlanderveen, tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, om met de opbrengst daarvan de stichtingskosten van een gemeentehuis te bestrijden.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van den gemeenteraad van Aarlanderveen van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 23 Februari/1 Maart 1886, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad van 19 Januari bevorens, tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, tot bestrijding der stichtingskosten van een gemeentehuis;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 21 Juli 1886, n°. 62;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Juli 1886, n° 3253, afd. B. B.;

Overwegende, dat op de begrooting der gemeente Aarlanderveen voor 1886, zooals die door den gemeenteraad was vastgesteld, en ter goedkeuring aan Gedeputeerde werd toegezonden, voorkwam onder de uitgaven (art. 119) een post van *f* 19,000 voor stichting van een gemeentehuis, terwijl onder de ontvangsten (art. 28) eene som van gelijk bedrag was gebracht, wegens verkoop van inschrijvingen op het Grootboek Nationale Schuld;

dat Gedeputeerde Staten, na aanvankelijk tegen den voorzegden post van ontvangst bedenkingen te hebben geopperd, bij resolutie van 15 December 1885 de begrooting, wat deze artikelen betreft, ongewijzigd goedkeurden, onder te kennen geven, dat zij, wanneer het raadsbesluit tot vervreemding der inschrijvingen aan hunne goedkeuring zou worden onderworpen, op de bewuste zaak zouden terugkomen;

dat de gemeenteraad daarna op 19 Januari ll., besloot tot het vervreemden van inschrijvingen op het Grootboek der 2½ pCt. Nederlandsche Werkelijke Schuld, als: *f* 9800 restant eener inschrijving, d.d. 9 December 1870; *f* 500 inschrijving van 10 April 1873; *f* 1800 inschrijving van 3 Juli 1877; *f* 1800 inschrijving van 2 Juli 1878; *f* 2000 inschrijving van 2 Juli 1879; *f* 1700 inschrijving van 1 Juli 1880; *f* 1400 inschrijving van 30 Juni 1881, te zamen uitmakende een bedrag van *f* 19,000, of zooveel minder als de koers op den dag van den verkoop zal toelaten; en dit besluit ter goedkeuring inzond aan Gedeputeerde Staten;

dat deze, na daarover gevoerde briefwisseling met het gemeentebestuur, bij resolutie van 23 Februari/1 Maart 1886 de gevraagde goedkeuring weigerden, daarbij overwegende, dat wel een verkoop van inschrijvingen boven eene geldleening de voorkeur verdiende, doch alsdan, evenals bij een besluit tot geldleening dadelijke aflossingen worden bepaald, aan den verkoop een langzame wederinkoop moest worden verbonden, ten einde de toekomst niet te zeer worde bezwaard; dat dit hier in het bijzonder wenschelijk is, omdat de te vervreemden kapitalen bijeengebracht zijn door afkoop van ambachtswerken en andere onderhoudslasten, dus eene vergoeding vertegenwoordigen voor lasten, die voortdurend op het nageslacht zullen drukken, en mitsdien geen besluit tot verkoop van deze inschrijvingen op het Grootboek voor goedkeuring vatbaar is, wanneer daarbij niet tevens is voorzien in een geleidelijken aankoop van inschrijvingen, totdat het kapitaal weder in zijn geheel zal zijn;

dat de gemeenteraad op 5 Maart ll. besloot, tegen deze beslissing Onze voorziening in te roepen;

Overwegende, dat de kapitalen, tot wier verkoop de gemeenteraad besloot, zijn voortgevloeid:

de inschrijving van 1870 uit de afkoopsom, door Rijnland aan de gemeente uitbetaald wegens de door haar overgenomen verplichtingen, bij gelegenheid van de opheffing der ambachten; en

de overige uit het gekapitaliseerde metergeld, dat krachtens gesloten overeenkomsten van belanghebbenden ontvangen werd, van wie de gemeente tegen eene betaling, gedurende 12 jaren van 10 cent per strekkende meter, overnam het onderhoud der wegen, tot wier onderhoud zij tot dusver verplicht waren;

dat noch in de overeenkomst met Rijnland, noch in laatstgenoemde overeenkomsten iets voorkomt, omtrent de bestemming aan die afkoopgelden te geven;

dat mitsdien geen enkel verband op voorschreven kapitalen rust, en de gemeenteraad volkomen bevoegd is ze aan te wenden voor het doel, dat hij daartoe het meest geschikt acht;

dat die bevoegdheid van den gemeenteraad dan ook niet wordt ontkend, en ten overvloede bevestigd wordt door de omstandigheid, dat de metergelden de twee eerste jaren niet zijn gekapitaliseerd geworden, maar besteed als bijdrage in de kosten voor het hard maken en onderhoud der gemeentewegen;

dat de opbrengst der vervreemding van voornoemde inschrijvingen echter niet onder de gewone inkomsten kan worden gerekend, en het derhalve de vraag is, of de voorgenomene uitgaaf uit zoodanige inkomsten mag worden bestreden, dan wel of door de voorgestelde handeling de toekomst ten

bate van het tegenwoordige geslacht te veel wordt bezwaard;

dat toch het doel, waarom de gemeentewet de zelfregeering der gemeenten, wat het geldelijk beheer betreft, heeft beperkt, alleen is geweest om de gemeente als blijvend lichaam te beschermen tegen het besturend personeel van het oogenblik, en om handelingen te kunnen beletten, die de toekomst der gemeente kunnen benadeelen;

dat nu in dit geval, ook zonder dat de raad de verplichting op zich neme de te verkoopen inschrijvingen door jaarlijksche belegging langzamerhand weder aan de gemeente terug te bezorgen, waartoe hij meent zich niet te mogen verbinden, voor benadeeling van de toekomst der gemeente geene vrees behoeft te bestaan;

dat toch de stichting van het nieuwe gemeentehuis als gevolg van de voorschriften der drankwet, niet alleen besparing van eenige thans op de gemeente drukkende uitgaven zal teweegbrengen, maar daarenboven in onderscheidene behoeften der gemeente zal voorzien, en die stichting dus voordeelen oplevert, die tegen het nadeel van vervreemding van inschrijvingen geacht mogen worden voldoende op te wegen;

dat er derhalve voldoende termen zijn, om het meergenoemde raadsbesluit alsnog goed te keuren;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 23 Februari/1 Maart 1886, G. S. n°. 41, goedkeuring te verleenen aan het besluit van den gemeenteraad van Aarlanderveen van 19 Januari 1886, tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der 2½ pCt. Nationale Schuld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 4den Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

8 *Augustus* 1886. BESLUIT, tot schorsing der verordening van den raad der gemeente *Uithoorn*, op het collecteeren of inzamelen van gelden binnen die gemeente. S. 126.

Geschorst tot 1 *October* 1886.

—

9 *Augustus* 1886. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het toepassen der afscheiding, volgens dr. STEFFEN, op stroop en melasse in de beetwortelsuikerfabrieken. S. 127.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 21sten Juli 1886, n°. 93, Invoerrechten en Accijnzen;

Herzien Ons besluit van 25 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 193), houdende bepalingen omtrent het toepassen der afscheiding, volgens dr. STEFFEN, op stroop en melasse in de beetwortelsuikerfabrieken, gewijzigd bij Ons besluit van 30 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 171);

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 Augustus 1886, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 6 Augustus 1886, n°. 31, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

In art. 7 van Ons besluit van 25 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 193), gewijzigd bij Ons besluit van 30 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 171), wordt, in de plaats van „1886", gelezen „1887".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 9den Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 13 *Aug.* 1886.)

—

10 *Augustus* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijdom van briefport.

Ten vervolge op mijne nevensvermelde aanschrijving (31 Mei 1886), heb ik de eer U hiernevens ter kennisneming te doen toekomen afschrift van een schrijven van mijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en Nijverheid, met verzoek aan de gemeentebesturen van den inhoud daarvan mededeeling te doen.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

De bedoelde missive luidt als volgt:

's Gravenhage, 5 Augustus 1886.

Onder terugzending van de bijlagen der bovenvermelde brieven, heb ik de eer in de eerste

plaats te herinneren aan het beginsel, neergelegd in mijn schrijven van 6 December 1881, nº. 57, en welk beginsel in het algemeen als maatstaf moet dienen bij de beoordeeling der vraag of al dan niet port behoort te worden toegepast namelijk dat indien eene aanvraag of toezending van stukken eene kennisgeving, verzoek enz. geschiedt in het bijzonder belang van derden, gelijk o. a. het geval is ten aanzien der aanvragen en toezending van stukken, die bij het sluiten van een huwelijk zijn over te leggen, alsmede wat betreft de bewijzen van ongehinderden afloop der huwelijksaankondigingen, daarvoor port is te voldoen (1).

Overgaande tot de beantwoording der verschillende vragen en bezwaren bij de nevenvermelde brieven in het midden gebracht, merk ik, naar aanleiding van het schrijven van den Commissaris des Konings in Zuidholland dd. 26 Juni jl., A, nº. 806/2, van de Gedepnteerde Staten dier zelfde provincie, dd. 8/11 Juni B 1405, G. S. nº. 45 en van den Commissaris des Konings in Gelderland dd. 22 Juni jl., nº. 4042/14, allen overgelegd bij Uwe brieven van 25 en 30 Juni jl., nº. 2668 en 2724 B.B., op, dat het geenszins de bedoeling is, dat, indien port moet worden toegepast, de aanvraag of toezending van stukken rechtstreeks door of aan de belanghebbenden zou moeten geschieden.

De gemeentebesturen kunnen daarvoor hunne tusschenkomst blijven verleenen, mits de brief waarbij de *aanvraag* geschiedt, gefrankeerd zij en de toezending geschiede bij een aan port onderworpen dienstbrief, bedoeld bij art. 1 der wet van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* nº. 145), welke alsdan bovenaan op het adres is te voorzien van de aanwijzing „aan port onderworpen dienstbrief." Die porten zijn van de belanghebbenden op wier verzoek de stukken worden verstrekt of de mededeeling wordt gedaan, in te vorderen.

Bij het nader schrijven van den Commissaris des Konings in Zuidholland dd. 15 Juli jl., A. nº. 900, met een brief van het gemeentebestuur te 's Gravenhage, als bijlage overgelegd bij Uw schrijven van 19 Juli, nº. 3043 B.B., wordt de vraag gedaan: of ook de stukken, die worden aangevraagd ten behoeve van hen, die eene vrijwillige verbintenis wenschen aan te gaan voor de zee- of landmacht, alsmede die welke dienen moeten om te bewijzen in welke betrekking iemand die van woonplaats veranderd is, stond tot de schutterij in de gemeente, die hij verlaten heeft, ook onderworpen zijn aan port.

Het komt mij voor dat in die gevallen inderdaad het dienstbelang kan geacht worden op den voorgrond te treden en dus tegen de aanvraag en toezending op den voet van portvrijen dienstbrief geen bezwaar bestaat.

Het toekennen van portvrijdom voor de stukken aangevraagd ten behoeve van hen die pro deo wenschen te huwen, bedoeld aan het slot van voormeld schrijven ontmoet echter bezwaar, gelijk in mijn meervermeld schrijven van 6 December 1881 reeds werd opgemerkt.

Wat betreft de aanvragen en de toezending van bewijzen van voldoening aan of ongehoudenheid tot de nationale militie, waarop de Gedeputeerde Staten van Noordholland bij schrijven van 23/28 Juni, nº. 76, en de Commissaris des Konings in Zeeland bij schrijven van 6 Juli, A. nº. 1021, beide overgelegd bij Uw schrijven van 1 en 10 Juli jl., nº. 2735 en 2883, meer bepaald de aandacht vestigen, bestaat er geen bezwaar, ook voor deze stukken, evenals vroeger ten aanzien der getuigschriften wegens woonplaatsverandering is beslist, vrijdom van port toe te kennen, indien de overlegging van zulk een bewijs ter zake van een dienstbelang wordt gevorderd, hetgeen echter niet kan geacht worden het geval te zijn, indien het bedoelde stuk als bewijsstuk voor het sluiten van een huwelijk wordt overgelegd.

In het schrijven van Gedeputeerde Staten van Noordholland wordt voorts nog gewag gemaakt van betaling-stukken, voor bijzondere personen bestemd, welke door de eene autoriteit aan de andere worden toegezonden, ter uitreiking aan de belanghebbenden en ter inning van de daarvoor verschuldigde zegel- en legesgelden.

Ook van regeeringswege wordt voor deze stukken, waarbij het bijzonder belang van hen, die betaling erlangen op den voorgrond treedt en die door de zorg der postadministratie, tevens belast met de invordering der zegel- en legesgelden, worden

---

(1) Bij brief van 17 September 1886 heeft de Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken medegedeeld, dat bij zijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en Nijverheid, geen bezwaar bestaat tegen de toekenning van vrijdom van briefport voor de briefwisseling, voortvloeiende uit de toepassing van de artt. 108 en 109 van het Burgerlijk Wetboek, mits niet uitgestrekt tot het bewijs van ongehinderden afloop der huwelijksaankondiging, voorts dat de aanvragen en toezending van verhuisbiljetten en de briefwisseling daarop betrekking hebbende onder toepassing van portvrijdom kunnen geschieden.

uitgereikt, port van de geadresseerden geheven, zoodat het eene onregelmatigheid zou zijn, indien ten aanzien der bovenbedoelde stukken van gemeentewege een anderen regel werd gehuldigd.

De overmaking der ingevorderde zegel- en legesgelden echter kan als een dienstzaak worden beschouwd, daarentegen niet de overmaking van de gelden, verschuldigd wegens akten enz. op verzoek van derden aangevraagd. Het daarvoor verschuldigde port of recht behoort den belanghebbende in rekening te worden gebracht.

Wat aangaat het vragen en verstrekken van legalisatien van handteekeningen, het uitreiken van gerechtelijke stukken en dergelijke meer, dient de regel te worden toegepast, in den aanhef van dit schrijven vermeld, zoodat naar dien maatstaf b.v. de sollicitatie-stukken van onderwijzers, welke meermalen door tusschenkomst der gemeentebesturen aan de belanghebbenden worden teruggezonden, geen aanspraak op vrijdom van port kunnen maken.

Mocht, gelijk door Gedeputeerde Staten wordt beweerd, die regel door eenig departement van algemeen bestuur niet in allen deele worden nagekomen, dan is dit als eene afwijking te beschouwen, waarop, wordt zij opgemerkt, de aandacht van het betrokken Departement wordt gevestigd.

—

17 *Augustus* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente *Westmaas* van 20 Mei 1886, waarbij bepaald is dat de benoeming van twee onderwijzeressen in de nuttige handwerken aan de beide openbare scholen aldaar, zal gerekend worden te zijn geschied voor den tijd van één jaar. S 128.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 Juni 1886, n°. 1905/¹, afd. Onderwijs, tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente *Westmaas* van 20 Mei ll., waarbij bepaald is dat de benoeming van twee onderwijzeressen in de nuttige handwerken aan de beide openbare scholen aldaar, zal gerekend worden te zijn geschied voor den tijd van één jaar;

Overwegende:

dat, hoewel artikel 42*bis* der wet op het lager onderwijs eene bijzondere bepaling bevat ten aanzien van onderwijzers of onderwijzeressen die in een of meer der daar speciaal genoemde leervakken uitsluitend onderricht geven, waartoe ook het leervak „nuttige handwerken voor meisjes" behoort, de artikelen 29 en 32 dier wet omtrent het ontslag en de tijdelijke waarneming ten opzichte van hen geldend zijn verklaard;

dat het ontslag, indien het een onderwijzer betreft, die niet aan het hoofd eener school is geplaatst en voor zoover hij dit niet zelf aanvraagt, volgens art. 29*c* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) wordt verleend door den gemeenteraad op voordracht van burgemeester en wethouders;

dat hierin voor de onderwijzers een waarborg is gelegen, dat zij niet willekeurig door den raad zullen worden ontslagen en deze waarborg hun zou worden ontnomen, indien het den raad vrijstond te bepalen, dat de benoeming zal geacht worden voor een bepaalden tijd te zijn geschied;

dat de wet tijdelijke waarneming alleen toelaat in het geval en op de wijze, bedoeld bij het 1ste lid van art 32, namelijk wanneer in geval van schorsing, ontslag of ontstentenis van den onderwijzer in de tijdelijke waarneming der opengevallen plaats moet worden voorzien;

dat de gemeenteraad onbevoegd is dit voorschrift tot andere gevallen uit te breiden;

dat derhalve het bovenvermelde besluit van den gemeenteraad van *Westmaas* van 20 Mei ll. in strijd is met de wet;

Gelet op art. 29*c*, art. 32, alin. 1 en art. 42*bis*, in verband met art. 15*a* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), gelijk dat artikel gelezen wordt krachtens art. 1 der wet van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123);

Gezien artt. 153 en 158 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 Augustus 1886, n°. 14);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 13 Augustus 1886, n°. 2420, afd. Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenvermelde besluit van den raad der gemeente *Westmaas*, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 17den Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Aug.* 1886.)

—

20 *Augustus* 1886. BESLUIT, tot wijziging van art. 5 der voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen voor rekening van gemeentebesturen in het Rijksgesticht te *Medemblik*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 September 1884 (*Staatsblad* n°. 203) en aangevuld bij Koninklijk besluit van 16 Juni 1885 (*Staatsblad* n°. 127)

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 April 1886, n°. 461, afd. Medische Politie en van Onzen Minister van Justitie, van 10 Mei 1886, n°. 113, 1ste afdeeling;

Gelet op art. 10 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) en op art. 5 van de voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen voor rekening van gemeentebesturen in het Rijksgesticht te *Medemblik*, vastgesteld bij Ons besluit van 22 September 1884 (*Staatsblad* n°. 203) en aangevuld bij Ons besluit van 16 Juni 1885 (*Staatsblad* n°. 127);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Juni 1886, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 24 Juli 1886, n°. 1928, afd. Medische Politie en van 12 Augustus 1886, n°. 180, 1ste afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat art. 5 van de voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen voor rekening van gemeentebesturen in het Rijksgesticht te *Medemblik*, vastgesteld bij Ons besluit van 22 September 1884 (*Staatsblad* n°. 203), wordt gelezen als volgt:

De voldoening der verpleeggelden geschiedt kwartaalsgewijze ten kantore van een der Rijksbetaalmeesters en wel over het eerste kwartaal van ieder jaar vóór 6 April, over het tweede kwartaal vóór 6 Juli, over het derde kwartaal vóór 6 October, over het vierde kwartaal vóór 6 Januari daaraanvolgende.

Bij overlijden of bij ontslag wordt het verpleeggeld betaald tot en met den dag van overlijden of ontslag.

Voor de berekening over een gebroken tijdvak wordt het kwartaal op 90 dagen gesteld.

De voor de betaling ontvangen quitantie van storting wordt uiterlijk binnen vier dagen na de afgifte gezonden aan den geneesheer-directeur, die desverlangd een bewijs van ontvang daarvoor afgeeft.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 20sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 11 *Sept.* 1886.)

—

26 *Augustus* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende toepassing van art. 3 der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), muilkorven van honden.

Bij mij zijn van verschillende zijden klachten ingekomen omtrent onvoldoende uitkomsten van het dragen van den muilkorf, toegepast ingevolge het 2e lid van art. 3 der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), zoodat honden, van den muilkorf voorzien, toch in staat zouden zijn te bijten.

Het is gebleken, dat in die gevallen de muilkorf òf niet was saamgesteld overeenkomstig mijne beschikking van 27 Juli 1875, òf te groot genomen was, òf naar gelang van zijne grootte of taille uit een niet genoegzaam aantal in dwarse of horizontale richting loopende draden bestond.

Indachtig dat de muilkorf het bijten moet beletten, het drinken moet toelaten, de ademhaling niet mag hinderen, dat hij niet knellen of schaden mag, geen uitstekende punten of scherpe kanten mag hebben en van een slot behoort voorzien te zijn, terwijl hij bij eenvoudige constructie stevig en weinig kostbaar moet zijn, is mij bij nader onderzoek tevens gebleken, dat het voorgeschreven model aan al die eischen voldoet, mits slechts stipt worde toegepast, wat in de aangehaalde beschikking wordt voorgeschreven.

De naleving van de 2e zinsnede van het 2e lid, die bepaalt dat „naar gelang van de taille aan den korf 3, 4 of meer metaaldraden in dwarse richting aangebracht moeten zijn" en de bepaling in het 3e lid, dat de korf, *aldus ingericht, moet beletten dat de tanden naar buiten uitsteken*, zoowel als het politietoezicht om voor de naleving hiervan te waken, laten somtijds te wenschen over.

In andere gevallen worden modellen van muil-

banden verkocht, die in verschillende opzichten te kort komen aan de gestelde eischen en geheel van het voorgeschreven model afwijken.

Ik heb mitsdien de eer UH.Ed.G. te verzoeken de burgemeesters in Uw kring uit te noodigen, om wanneer door hen, ingevolge het 2e lid van art. 3 der genoemde wet, bevelschriften tot het dragen van muilkorven worden uitgevaardigd, daarbij tevens mijne beschikking van 27 Juli 1875 in herinnering te brengen en de politie scherp te doen toezien, dat de naleving daarvan ook in bovenbedoelden, nader vermelden zin, stipt worde betracht en dat tot de toepassing van genoemd art. 3 zoo spoedig mogelijk worde overgegaan.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

28 *Augustus* 1886. WET, houdende aanvulling en wijziging der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3), tot aanwijzing der gestichten waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten. S. 130.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1886, *Buitengew. zitting* n°. 16, 1—4.

Handel. id. 1886, *Buitengewone zitting, bladz.* 135—141, 143—150.

Handel. 1e *Kamer* 1886, *Buitengew. zitting, bladz.* 15, 19, 30, 31.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene aanvulling en van wijziging der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3), tot aanwijzing der gestichten waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 7, 3°., van voormelde wet wordt het woord „*Ommen*" vervangen door „*'s Hertogenbosch*".

2. Aan artikel 10 van voormelde wet wordt als tweede en derde lid toegevoegd:

„Zoolang de gebouwen voor de bijzondere strafgevangenis te *Gorinchem*, bedoeld in art. 7 sub 1, die voor de bijzondere strafgevangenissen te *'s Hertogenbosch* en te *Eindhoven*, bedoeld in art. 7 sub 2, en die voor de bijzondere strafgevangenis te *'s Hertogenbosch*, bedoeld in art. 7 sub 3 dezer wet, nog niet zijn voltooid, worden door Ons andere strafgestichten aangewezen tot opneming der veroordeelden, waarvoor de genoemde bijzondere strafgevangenissen bestemd zijn. Zoolang de bijzondere strafgevangenis te *Amersfoort* nog niet is voltooid, wordt door Ons een ander gesticht aangewezen tot opneming van de veroordeelden, waarvoor de genoemde bijzondere strafgevangenis is bestemd.

Zoolang in de bijzondere strafgevangenis te *Leeuwarden* de inrichting tot afzonderlijke opsluiting nog niet is tot stand gebracht, ondergaan de mannen, die tot gevangenisstraf van langeren duur dan vijf jaren zijn veroordeeld, hunne straf, voor zoover die in afzondering moet worden ondergaan, in de gewone strafgevangenis te *Groningen*."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 28sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 31 *Aug.* 1886.)

—

28 *Augustus* 1886. WET, houdende wijzigingen in de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt. S. 131.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/1886 n°. 151; 1886, *Buitengew. zitting, bladz.* n°. 11, 1—3.

Handel. id. 1886, *Buitengewone zitting, bladz.* 121, 122.

Hand, 1e *Kamer* 1886, *Buitengew. zitting, bladz.* 19, 26, 27.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bij de invoering van het „Wetboek van Strafrecht" en van de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 5) „houdende wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering", eenige wijzigingen te brengen in de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), zooals die is gewijzigd bij de wet van 28 Junij 1876 (*Staatsblad* n°. 141), houdende vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 1 *b* van de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) wordt achter het woord „neemt" gevoegd: „en de kosten van vorderingen, door het bestuur der belastingen bij den burgerlijken regter aanhangig gemaakt, tot verbeurdverklaring van aangehaalde goederen";

2. Artikel 5 van gemelde wet wordt gelezen als volgt:

„De kosten van exploiten van wege beklaagden

en veroordeelden gedaan op grond van het Wetboek van Strafvordering en de schadeloosstellingen van door hen opgeroepen getuigen en deskundigen worden berekend op den voet van dit tarief."

3. Artikel 6 van gemelde wet vervalt.

4. In artikel 11, 7°. van gemelde wet vervallen de woorden "of beschuldigden".

5. In artikel 25 van gemelde wet wordt het woord "misdrijven" vervangen door "strafbare feiten".

6. Het tweede lid van artikel 35 van gemelde wet, wordt gelezen als volgt:

"Wanneer de deurwaarders de gevangenneming hebben gedaan, is hun daarvoor verschuldigd:

a. voor de gevangenneming van iederen verdachte of beklaagde, ter uitvoering van bevelen van voorloopige aanhouding, medebrenging of gevangenneming en voor door den regter bevolen medebrenging van een getuige, van een deskundige of van een tolk, *f* 2.50;

b. voor de gevangenneming van iederen veroordeelde, die gevangenisstraf moet ondergaan voor niet langer dan eene maand en van iederen veroordeelde tot hechtenis of tot plaatsing in eene Rijkswerkinrigting, *f* 1.50;

c. voor de gevangenneming van iederen veroordeelde, die gevangenisstraf moet ondergaan van meer dan eene maand en niet langer dan een jaar, *f* 2;

d. voor de gevangenneming van iederen veroordeelde, die gevangenisstraf moet ondergaan van meer dan een jaar en niet langer dan vijf jaren, *f* 3;

e. voor de gevangenneming van iederen veroordeelde, die gevangenisstraf moet ondergaan van langer dan vijf jaren, *f* 6;"

7. In artikel 57 van gemelde wet wordt achter het woord "bedelaarsgestichten" ingevoegd: "of Rijkswerkinrigtingen".

8. Artikel 68 van gemelde wet wordt gelezen als volgt:

"De schadeloosstellingen aan getuigen en deskundigen, door beklaagden opgeroepen, worden toegeschat om door dezen te worden voldaan."

9. Artikel 69 van gemelde wet wordt gelezen als volgt:

"Van het bedrag van gemaakte kosten dat krachtens 's regters uitspraak en het door den voorzitter van het regtscollegie of door den kantonregter afgegeven bevelschrift van tenuitvoervoerlegging door den Staat aan den beklaagde moet worden vergoed, wordt door den beklaagde opgemaakt eene declaratie in duplo.

De declaratie is niet aan begrooting onderworpen."

10. De wet treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 28sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 31 *Aug.* 1886.)

—

28 *Augustus* 1886. WET, houdende nadere wijziging van het bij de wet van 7 October 1884 (*Staatsblad* n°. 212) gewijzigde artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79) "tot vaststelling van de klassen en zamenstelling der arrondissements-regtbanken, van de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die regtbanken, alsmede van de klassen der kantongeregten en van de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij de kantongeregten". S. 132.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/86 n°. 145; 1886, *Buitengew. zitting*, n°. 10, 1—5.

Handel. id. 1886, *Buitengew. zitting*, *bladz.* 122—135.

Handel. 1e *Kamer* 1886, *Buitengew. zitting*, *bladz.* 19, 27—30,

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de samenstelling van de arrondissements-rechtbank te *Amsterdam*, zooals deze is vastgesteld bij het bij de wet van 7 October 1884 (*Staatsblad* n°. 212) gewijzigde artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79) "tot vaststelling van de klassen en zamenstelling der arrondissements-regtbanken, van de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die regtbanken, alsmede van de klassen der kantongeregten en van de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij de kantongeregten", nader te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De arrondissements-rechtbank te *Amsterdam* wordt samengesteld als volgt:

1 president,
4 vice-presidenten,
16 à 19 rechters,
1 officier,
5 à 6 substituut-officiers,

(1) De inwerkingtreding van dit wetboek is bij de wet van 15 April 1886, S. 64, bepaald op 1 September 1886.

1 griffier,

5 à 6 substituut-griffiers.

2. De aanvulling krachtens deze wet van het getal rechters geschiedt met inachtneming van art. 52 der „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie".

3. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 28sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 31 *Aug.* 1886.)

—

28 *Augustus* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor de verbreeding van het *Scheur* bij en ter wederzijden van de haven van *Maassluis*. S. 133

—

28 *Augustus* 1886 WET, tot verhooging en aanvulling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 134.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 5 met *f* 835. *Art.* 92 met *f* 1000.

b. toegevoegd:

Art. 63*bis*. Verbetering van de haven te *Lemmer* *f* 20,000.

Art. 108*bis*. Subsidie voor den aanleg van een tramweg van *Breskens* naar de *Belgische grenzen* in de richting van *Maldeghem* *f* 200,000.

Tengevolge van voorschreven verhoogingen en toevoegingen wordt het totaal der 2de Afd. en het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met *f* 221,835.

—

28 *Augustus* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van twee nieuwe straten tusschen de *Goudsche Wagenstraat*, de *Oostvest* en het *Achterklooster* te *Rotterdam*. S. 135.

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 136.

Bij deze wet wordt na verhooging van *art.* 15 met *f* 75,000, *art.* 37 met *f* 3360, en vermindering van *art.* 13 en *art.* 14 met gelijke bedragen, het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 8,407,564 en dat der 8ste Afd. op *f* 694,570.

29 *Augustus* 1886. WET, tot nadere beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, dienst 1885. S. 137.

Bij deze wet wordt van de gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist ten bedrage van *f* 156,417.94[5] voorhanden, ten behoeve van dat Departement tot het doen van betalingen voor den dienst van 1885 alsnog beschikbaar gesteld een bedrag van *f* 32,300.

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot verhooging der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1886. S. 138.

Bij deze wet wordt *Art.* 6 der vestingbegrooting verhoogd met *f* 62,000 en *Art.* 8 uitgetrokken tot een bedrag van *f* 37,000, terwijl het eindcijfer wordt gebracht op *f* 2,164,270.

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, dienst 1886. S. 139.

Bij art. 1 dezer wet worden de gelden, nog tot een bedrag van *f* 124,117.24[5] voorhanden in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, ten behoeve van dat Departement voor den dienst van 1886 beschikbaar gesteld, en bij art. 2 verdeeld over de daarbij genoemde artikelen.

—

29 *Augustus* 1886. WET, houdende goedkeuring van eenige artikelen der op 7 April 1886 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst betreffende den bouw van eene brug over de *Maas* te *Maeseyck*. S. 140.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat sommige bepalingen van de op 7 April 1886 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst betreffende den bouw van eene brug over de *Maas* te *Maeseijck*, de goedkeuring der Staten-Generaal behoeven;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Van de nevens deze wet in afschrift gevoegde overeenkomst, den 7den April 1886 te *'s Graven-*

kage tusschen *Nederland* en *België* gesloten, worden de artikelen 5, 6, 7 en 8 goedgekeurd

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 29sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) v. KARNEBEEK.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 8 *Sept.* 1886.)

AFSCHRIFT.

CONVENTION *entre les Pays-Bas et la Belgique, pour régler les conditions de la construction et de l'entretien d'un pont sur la Meuse à Maeseyck.*

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas et Sa Majesté le Roi des Belges, désirant régler d'un commun accord les conditions de la construction et de l'entretien d'un pont sur la Meuse à Maeseyck, ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas:

le jhr. ABRAHAM PIERRE CORNEILLE VAN KARNEBEEK, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, etc., etc., Son Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges:

le baron AUGUSTE D'ANETHAN, grand-officier de son ordre de Léopold, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, grand'croix de l'ordre de la Couronne de Chêne de Luxembourg, etc., etc., Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1. Le Gouvernement Belge fera construire, à ses frais, risques et périls, un pont sur la Meuse à Maeseyck, à l'emplacement du passage d'eau actuel. Toutefois la construction de cet ouvrage sera subordonnée à l'allocation des subsides déjà promis tant en Belgique que dans les Pays-Bas.

Le pont comprendra, à partir de la rive gauche, trois travées, à superstructure métallique de 48 M. 00 d'ouverture horizontale à la hauteur du sommet, des piles et de deux arches d'inondation de 8 M. 00 de débouché linéaire ménagées dans la culée de droite.

La construction de la rampe de raccordement du chemin vers Roosteren au pavage du pont sera également à charge du Gouvernement Belge.

Au milieu de la partie métallique, le pont présentera une hauteur libre minima de 3 M. 00 entre les dessous de la ferme et les hautes eaux du 4 Février 1850, celles-ci étant à la côte 32 M. 30 rapportée au nivellement général du Royaume Belge (zéro d'Ostende) ou à 30 M. 00 + A.P.

Le repère adopté sera celui en pierre de taille fixé par le waterstaat dans le pignon Est de la maison du sieur Gelissen à Maeseyck, marqué 30 M. 27 + A. P. soit 32 M. 57 du nivellement général du royaume Belge (zéro d'Ostende).

2. Le pont sera construit selon les plans, devis et cahier des charges à élaborer exclusivement par l'administration Belge. De même celle ci prescrira tels modes et conditions d'exécution qu'elle jugera convenable en prenant toutefois toutes les mesures nécessaires pour que la navigation ne soit interrompue ni en descente ni en remonte, pendant la construction du pont.

3. L'adjudication se fera en Belgique à la diligence de l'administration de ce pays.

4. L'entretien du pont et des rampes d'accès restera à la charge de la Belgique.

5. Le Gouvernement Néerlandais s'engage à procurer au besoin, autant qu'il dépont de lui, l'expropriation pour travaux d'utilité publique selon les lois Néerlandaises des terrains et immeubles qui sur la rive droite deviendraient nécessaires à l'exécution du projet.

En cas d'expropriation elle se fera au nom du Gouvernement Néerlandais aux frais du Gouvernement Belge, à la disposition duquel seront mis les terrains et immeubles expropriés.

6. Les matériaux, outils et engins, destinés à l'execution des travaux de construction du pont, et qui seront transportés au delà de la frontière des Pays-Bas et de la Belgique, seront exempts de tous droits douaniers, tant à l'entrée qu'a la sortie.

Pour assurer cette exemption, les transports de l'espèce devront être effectués sous le couvert d'une déclaration de l'ingénieur chargé de la surveillance ou de la direction des travaux, lequel certifiera la nature et les quantités de matériaux, d'outils et d'engins, qui seront transportès aux fins dont il s'agit.

Les demandes en obtentions de semblables certi-

ficats devront être adressées à l'ingénieur susdit au moins huit jours à l'avance.

7. Le pont construit, le droit de souveraineté nationale et ceux qui en découlent, s'étendront pour chaque pays riverain, jusqu'au milieu de la travée centrale.

8. Le pont et les rampes d'accés seront quittes et libres de toute charge fiscale dans les deux pays.

Au point de vue de leur conservation ils jouiront, dans les deux pays, de la même protection légale que le domaine public.

9. La présente convention, après avoir obtenu l'approbation des chambres dans les deux pays, sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à la Haye, aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente convention, et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait en double expédition, à la Haye, le septième jour du mois d'Avril de l'an de grâce mil huit cent quatre vingt six.

(*L.-S.*) (*get.*) v. KARNEBEEK.

" " baron A. D'ANETHAN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) E. ZILCKEN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) DE MAREZ OYENS, *l. S.-G.*

—

29 *Augustus* 1886. WET, houdende goedkeuring eener met de Koninklijke Maatschappij „de Schelde" te *Vlissingen* gesloten overeenkomst, tot voortzetting der erfpacht van het voormalig Marine-etablissement aldaar. S. 141.

De overeenkomst, gesloten bij akte van den 3den Mei 1886 strekt, om, met wijziging van het oorspronkelijk contract van 17 Juni 1875, goedgekeurd bij de wet van 8 September 1875, S. 151, de erfpacht van 8 September 1886 af voort te zetten.

—

29 *Augustus* 1886. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 142.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1885/1886, n°. 125; 1886, *Buitengewone zitting*, n°. 18, 1—9.

Handel. id. 1886, *Buitengewone zitting, bladz.* 102—108, 110—115.

Handel. 1e *Kamer* 1886, *Buitengewone zitting, bladz.* 33—35, 40—45.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. **1**. Met wijziging in zoover van art. 1 — tweede zinsnede — der wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 147), wordt door het gehalte van buitenlandsche basterd verstaan het getal polarisatiepercenten.

Deze bepaling brengt geene verandering in de wijze waarop, volgens dezelfde zinsnede, de afschrijving wegens uitvoer van basterd naar het buitenland of opslag daarvan in entrepot wordt berekend.

2. Aan art. 2 derzelfde wet wordt het volgende toegevoegd:

„Het bepaalde bij art. 1 — tweede zinsnede — nopens het buiten aanmerking blijven van onderdeelen van een gehalte-percent geldt niet voor ruwe suiker van hooger gehalte dan 99 pct."

3. De vermindering van het gehalte van ruwe suiker, bepaald bij art. 3 derzelfde wet, bedraagt voor rietsuiker, mits niet met andere suiker vermengd, *twee en een half ten honderd*.

4. Voor den termijn, bepaald bij art. 10 derzelfde wet, telt de Zondag niet mede.

5. Wij behouden Ons voor, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur, het invoerrecht voor suiker-houdende goederen te regelen in verhouding tot de belasting voor de daarin vervatte suiker.

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te Soestdijk, den 29sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1886.)

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1881. S. 143.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname*, over het dienstjaar 1881, wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 1,420,937.27.

De ontvangst bedraagt *f* 1,211,778.11.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 209,159.16, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1881 is noodig geweest.

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1881. S 144.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao*, over het dienstjaar 1881, wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 599,224.18⁵.

De ontvangst bedraagt *f* 423,340.74⁵.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 175,883.44, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1881 is noodig geweest.

—

29 *Augustus* 1886. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1882. S. 145.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao*, over het dienstjaar 1882, wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 552,143.71.

De ontvangst bedraagt *f* 586,686.39.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 34,542.68, welk bedrag aan de kolonie *Curaçao* verblijft om voor de behoeften van latere dienstjaren te worden gebezigd.

—

30 *Augustus* 1886. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van in 1877 gedane betalingen en verrekeningen. S. 146.

—

30 *Augustus* 1886. WET, tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Marine, dienst 1886. S. 147.

Bij art. 1 dezer wet worden de gelden, tot een bedrag van *f* 128,220.34⁵ voorhanden in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van dat Departement voor den dienst van 1886 beschikbaar gesteld, en bij art. 2 verdeeld over de daarbij genoemde artikelen.

—

30 *Augustus* 1886. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van drie strooken Rijksgrond langs den Rijksweg van *Amsterdam* naar *Haarlem* onder eerstgenoemde gemeente aan mevrouw de wed. STERCK geb. DE VOYS te *Amsterdam*. S. 148.

—

30 *Augustus* 1886. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een perceel grond in den *Binnen-Moerdijk* onder *Zevenbergen* aan PAULUS AKKERMANS aldaar. S. 149.

—

30 *Augustus* 1886. WET, tot wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1884. S. 150.

Bij deze wet worden eenige artikelen der voormelde begrooting verhoogd en verminderd tot een gelijk bedrag van *f* 63,913.63⁵.

—

31 *Augustus* 1886. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Christian Hinrich Conrad. S. 151.
Johann Anton Kemper. S. 152.
Arthur Theodor Brass. S. 153.
Moises Frank. S. 154.
Jean Baptiste Kaiser. S. 155.
Paul Louis Kraatz. S. 156.
Johann Carl Heinrich Plenz. S. 157.
Peter Heinrich Berger. S. 158.

—

31 *Augustus* 1886. BESLUIT, tot vaststelling van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bedoeld in art. 22 van het Wetboek van Strafrecht. S. 159.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op de wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3);

Gezien art. 22 en art. 32, lid 2, van het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij de wet van 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35);

Gezien de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62);

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van 23 Juni 1886, 4de afdeeling, n°. 107;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Augustus 1886, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van 25 Augustus 1886, 4de afdeeling, n°. 120;

Hebben goedgevonden en verstaan, tot regeling van de inrichting en het beheer, de verdeeling der gevangenen en verpleegden in klassen, den arbeid, de bestemming van de opbrengst van den verplichten arbeid, het onderwijs, de godsdienstoefeningen en de tucht in de gevangenissen, Rijksopvoedingsgestichten en Rijkswerkinrichtingen, vast te stellen den maatregel van inwendig bestuur, aan dit besluit gehecht.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 31sten Augustus 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE

(*Uitgeg. 7 Sept.* 1886.)

ALGEMEENE MAATREGEL *van inwendig bestuur, bedoeld in art.* 22 *van het Wetboek van Strafrecht.*

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. **1.** Voor zooveel het tegendeel niet uitdrukkelijk is bepaald, zijn de achterstaande bepalingen van toepassing zoowel op de gevangenissen, waaronder worden verstaan de strafgevangenissen, huizen van bewaring en passantenhuizen, als op de Rijkswerkinrichtingen en op de Rijksopvoedingsgestichten.

Al deze inrichtingen zijn derhalve onder de generieke benaming «gestichten" begrepen.

2. In de achterstaande bepalingen en daaruit voortvloeiende verdere voorschriften wordt de bevolking der gevangenissen aangeduid met de benaming van «gevangenen", die der Rijkswerkinrichtingen en Rijksopvoedingsgestichten met die van «verpleegden".

3. In gevallen van krankzinnigheid en van ernstige of besmettelijke ziekten onder gevangenen en verpleegden is Onze Minister van Justitie bevoegd de lijders naar krankzinnigengestichten of andere ziekeninrichtingen te doen overbrengen en ze daar tijdelijk op 's Rijks kosten te doen verplegen.

TITEL II.

INRICHTING EN BEHEER.

§ 1. *Inrichting.*

4. Wanneer in eenig gesticht personen van verschillende seksen moeten worden opgenomen, wordt zoo mogelijk eene afzonderlijke afdeeling van het gesticht voor de opneming van vrouwen bestemd.

Door Onzen Minister van Justitie kan worden aangewezen, in welke gestichten slechts personen van ééne sekse zullen worden opgenomen.

5. Van de cellen in de huizen van bewaring aanwezig wordt steeds zooveel mogelijk gebruik gemaakt.

Ook wordt in die gestichten vermeden meer dan 5 personen bij elkaar te plaatsen.

Dit laatste geldt niet voor de gemeenschappelijke slaapplaatsen, van alcoves voorzien.

6. Voor zooveel de inrichting der gebouwen het toelaat, worden de gemeenschappelijk geplaatste gevangenen en verpleegden des nachts in ijzeren alcoves onderling afgezonderd.

Op grond van jeugdigen leeftijd, van ouderdom en van lichaams- of zielstoestand, kunnen door de colleges van regenten op dien regel uitzonderingen worden toegestaan.

Waar de gelegenheid tot plaatsing van alcoves voorloopig nog ontbreekt, wordt daarin zoodra mogelijk voorzien. Door Onzen Minister van Justitie wordt daarvoor bij de Staatsbegrooting jaarlijks eene som in raming gebracht.

7. Bij elk gesticht — alleen de passantenhuizen uitgezonderd — moet de gelegenheid bestaan om de bevolking de vrije lucht te doen genieten.

Waar die gelegenheid voorloopig nog ontbreekt, wordt daarin zoodra mogelijk voorzien.

§ 2. *Beheer van de gevangenissen, de Rijkswerkinrichting te Hoorn en de Rijksopvoedingsgestichten.*

8. In elke gemeente, waar een of meer der bij § 2 bedoelde gestichten aanwezig zijn, wordt het beheer gevoerd door een college van regenten, voor zooveel onder diens bevelen de hoofden der gestichten er niet mede zijn belast.

9. Het aantal leden dezer colleges bedraagt ten minste drie, doch wordt overigens door Ons, ook met het oog op de ligging en de uitgebreidheid der gestichten, voor elk college nader geregeld.

10. Behoudens het bepaalde bij art 19 worden de leden en de voorzitter door Ons benoemd uit eene voordracht van twee personen, bij vacature door het college zelf aan den Minister van Justitie in te zenden.

Het college kiest uit zijn midden een secretaris en een thesaurier, tenzij door Ons termen worden gevonden om aan het college een bezoldigden secretaris toe te voegen.

11. De leden ontvangen geene bezoldiging; het college ontvangt een door Ons vast te stellen jaarlijks abonnement ter vergoeding van bureel- en schrijfbehoeften, rijtuighuur en andere kleine onkosten. Het overschot wordt door het college aan den secretaris, zoo deze geene bezoldiging geniet, en aan den thesaurier, ter vergoeding hunner werkzaamheden, uitgekeerd.

12. Het toezicht over alle aangelegenheden van de gestichten is aan het college van regenten opgedragen.

Het ziet inzonderheid toe op het gedrag, den dienstijver en de plichtsbetrachting van de onderscheidene beambten; op de behoorlijke behandeling (verpleging, voeding, kleeding, ligging, werkverschaffing enz.) van de gevangenen of verpleegden; op de handhaving van orde en tucht, en voorts in het algemeen op de nauwkeurige naleving van de bestaande of later vast te stellen bepalingen omtrent het gevangeniswezen.

13. Behoudens het gezag, aan de hoofden toegekend, gaan in het algemeen alle bevelen omtrent den dienst van de gestichten van het college van regenten uit.

14. Het college van regenten stelt eene instructie vast, waarbij het zijne werkzaamheden regelt en verdeelt.

15. Het college van regenten is bevoegd in dringende omstandigheden de beambten in hunne betrekking te doen bijstaan, alsmede om hen te schorsen in de waarneming van hunnen dienst, met gedeeltelijk of geheel gemis van traktement voor ten hoogste 14 dagen

Het college brengt zijne beschikking tot schorsing ter kennis van Onzen Minister van Justitie.

Schorsing voor langeren tijd kan alleen door dien Minister worden opgelegd.

Behoudens kennisgeving aan dien Minister en onder zijne goedkeuring is het college van regenten ook bevoegd, bij ziekte of ontstentenis van beambten, of bij andere daartoe bestaande noodzakelijkheid, tijdelijke plaatsvervangende beambten in dienst te nemen.

16. Het college van regenten zendt jaarlijks vóór 1 Maart aan den Minister van Justitie een verslag omtrent den toestand der inrichtingen, aan zijn beheer toevertrouwd.

De wijze van samenstelling van dat verslag wordt door Onzen Minister van Justitie voorgeschreven.

17. In de levering der benoodigdheden zoowel voor den huishoudelijken dienst als voor den arbeid en den landbouw wordt bij voorkeur door jaarlijksche openbare aanbesteding voorzien.

18. Alle declaratiën wegens leveringen of werkzaamheden aan de gestichten voor zooveel de last daartoe niet rechtstreeks door Onzen Minister van Justitie of den ingenieur-architekt voor de gevangenissen en rechtsgebouwen is gegeven, zijn aan het onderzoek en de goedkeuring van het college van regenten onderworpen.

19. De gestichts-besturen welke bij de inwerkingtreding van dit besluit bestaan, treden zonder nadere benoeming als college van regenten op. De vice-presidenten zijn te rekenen van dat tijdstip voorzitter.

20 Het college van regenten vergadert ten minste eenmaal in de veertien dagen.

§ 3 *Beheer der Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen*

21. Het beheer wordt onder de leiding van een hoofddirecteur gevoerd door de hoofden der gestichten.

Op den gang van zaken wordt naar eene door Ons vast te stellen instructie toezicht uitgeoefend door een college van regenten.

22. Het aantal leden van het college van regenten bedraagt ten minste zeven.

De leden en de voorzitter worden door Ons benoemd — bij vacature uit eene voordracht van twee personen, door het college zelf aan den Minister van Justitie in te zenden.

Het college kiest uit zijn midden een secretaris, tevens thesaurier, tenzij door Ons termen worden gevonden om aan het college een bezoldigden secretaris-thesaurier toe te voegen.

23. De leden ontvangen geene bezoldiging; het college ontvangt een door Ons vast te stellen jaarlijksch abonnement, ter vergoeding van bureel- en schrijfbehoeften, rijtuighuur en andere kleine onkosten. Het overschot wordt door het college aan den secretaris, tevens thesaurier, zoo deze geen bezoldiging geniet, ter vergoeding zijner werkzaamheden, uitgekeerd.

24. De hoofddirecteur heeft de bevoegdheden, bij art. 15 aan de colleges van regenten over de gevangenissen toegekend.

25. De dienst van den hoofddirecteur en van de hoofden en verdere beambten bij de gestichten Veenhuizen wordt door Onzen Minister van Justitie bij instructie geregeld.

26. De artt. 14 en 17 van § 2 zijn ook toepasselijk op het beheer der Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen.

27. Ten einde het beheer door contante betaling op de meest spaarzame wijze te doen voeren, kan door Onzen Minister van Justitie aan de hoofden der gestichten Veenhuizen een doorloopend krediet worden toegestaan.

§ 4. *Beambten.*

28. Aan het hoofd van de drie Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen en het Rijksgesticht Ommer-

schans — zoolang dit laatste nog bestemd blijft tot verpleging van hen, die wegens bedelarij of landlooperij tot opzending naar een bedelaarsgesticht zijn veroordeeld — staat een hoofddirecteur.

De hoofden van elk der gestichten Veenhuizen en van alle overige gestichten voeren den titel van directeur, directrice of cipier.

Ter bepaling van den titel en de bezoldiging van de hoofden worden de gestichten verdeeld in vier klassen.

De rangschikking der gestichten in eene der vier klassen geschiedt door Ons op voordracht van Onzen Minister van Justitie.

In de gestichten der eerste klasse geniet het hoofd eene jaarwedde van meer dan *f* 1600; in de gestichten der tweede klasse van meer dan *f* 1000 doch niet hooger dan *f* 1600; in de gestichten der derde klasse van meer dan *f* 500 doch niet hooger dan *f* 1000, in de gestichten der vierde klasse van minder dan *f* 500.

De hoofddirecteur van de gestichten Veenhuizen geniet eene jaarwedde van ten minste *f* 2000.

Aan het hoofd van verschillende onderling afgescheiden, doch nevens elkander gelegen gestichten kan door Ons één directeur of directrice worden gesteld.

29. Ten aanzien van de benoeming van geestelijken treedt Onze Minister van Justitie, zooveel noodig, in overleg met de kerkelijke overheid. Behoort naar de eischen der godsdienstige gezindte de benoeming door die overheid te geschieden, dan heeft dit plaats, doch blijft de benoemde, alvorens in dienst te treden, aan de toelating des Ministers onderworpen.

Voor de benoeming van Protestantsche en Israëlietische geestelijken te Veenhuizen blijven de thans bestaande bepalingen van kracht.

30. De hoofddirecteur en de verdere beambten in de drie gestichten Veenhuizen en de hoofden van de overige gestichten hebben boven hunne jaarwedde het genot van vrije woning voor zich en hun gezin.

Dit genot kan door Onzen Minister van Justitie ook aan andere beambten worden toegekend.

Aan ongehuwde portiers en bewaarders kan door hem gelegenheid worden gegeven tot kostelooze inwoning in de gestichten.

31. Alle beambten zullen, des verlangd, ten koste van het Rijk geneeskundig worden behandeld en van geneesmiddelen voorzien, mits zich onderwerpende aan de bepalingen, welke met opzicht tot den geneeskundigen dienst in de gestichten zullen worden in acht genomen.

In de bij § 2 van dezen titel bedoelde gestichten is het bepaalde bij dit artikel niet van toepassing op de geestelijken, godsdienstleeraars en godsdienstonderwijzers.

32. De hoofddirecteur van de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen en de hoofden en verdere beambten der gestichten zijn aan de colleges van regenten ondergeschikt en verplicht hunne bevelen op te volgen.

Voor zooveel dit niet reeds is geschied bij dit besluit of zal geschieden bij de door Ons vast te stellen huishoudelijke reglementen of bij de door Ons of Onzen Minister van Justitie vast te stellen instructiën, worden door de colleges van regenten voor de beambten bijzondere instructiën vastgesteld.

33. De hoofden der gestichten en de verdere beambten mogen geene andere bediening bekleeden dan met goedkeuring van den Minister van Justitie. Zij mogen geene nering drijven, hetzij op hun eigen naam, hetzij op dien hunner huisgenooten.

Het bepaalde bij dit artikel is niet van toepassing op de geestelijken, de geneesheeren, de apothekers, de onderwijzers en de onderwijzeressen. Bij de gestichten Veenhuizen wordt ook voor dezen de goedkeuring vereischt van den Minister van Justitie.

34. Alle beambten worden bij het aanvaarden hunner betrekking door den voorzitter van het college van regenten, bijgestaan door den secretaris, beëedigd. Het formulier van eed wordt door Onzen Minister van Justitie vastgesteld.

Bij verplaatsing of bevordering is eene herhaling van den eed niet noodig.

35. De hoofden der gestichten zullen in den regel als onbezoldigd Rijksveldwachter beëedigd worden ten einde bij proces-verbaal te kunnen constateeren de strafbare feiten waaraan de gevangenen of verpleegden zich mochten schuldig maken.

36. Bij goed gedrag wordt aan de beambten, die het verlangen, jaarlijks veertien dagen verlof verleend. Is het noodig hen gedurende dien tijd te vervangen, dan geschiedt dit voor 's Rijks rekening.

Verlof voor eene afwezigheid van meer dan 14 dagen achtereenvolgens wordt door Onzen Minister van Justitie verleend. Verlof voor korteren tijd wordt verleend door of namens het college van regenten.

37. Alle misbruiken, verkeerdheden of overtredingen in eenig onderdeel van den dienst worden door tusschenkomst van de hoofden der gestichten

zonder uitstel ter kennis van het college van regenten gebracht.

Wanneer de aard van het geval het medebrengt, kan elk beambte zich rechtstreeks tot het college van regenten wenden.

Ten opzichte van het bepaalde in dit artikel wordt voor de gestichten Veenhuizen voor „het college van regenten" gelezen „den hoofddirecteur".

De kennisgeving aan het college van regenten geschiedt door hem.

38. De bewaarders, portiers en boodschaploopers bij de gevangenissen, de Rijksopvoedingsgestichten voor jongens en de Rijkswerkinrichting te Hoorn, zoomede de cipier bij de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen dragen een uniform en worden door de zorg van het gevangenisbeheer ten koste van het Rijk gekleed. De overige mannelijke beambten in alle gestichten met uitzondering van de geestelijken, den geneesheer, den apotheker en de onderwijzers, dragen binnen het gesticht een onderscheidingsteeken. Een en ander wordt door Onzen Minister van Justitie nader geregeld.

39. Aan de bewaarders wordt van Rijkswege een sabel verstrekt.

Aan Onzen Minister van Justitie wordt overgelaten te beslissen, of het noodig is ook andere beambten van wapenen te voorzien.

De wapenen blijven Rijkseigendom.

40. Zonder goedkeuring van de hoofden der gestichten mogen de andere beambten geen werk voor hunne rekening aan gevangenen en verpleegden opdragen.

41. Bij het bezoeken van eene afdeeling voor vrouwen wordt een mannelijk beambte steeds door eene vrouwelijke beambte vergezeld.

Het bepaalde bij dit artikel is niet van toepassing op de geestelijken, godsdienstleeraars, godsdienstonderwijzers, geneesheeren en onderwijzers.

42. Bij het bezichtigen van gestichten door rechterlijke autoriteiten en door hoofdambtenaren van het Departement van Justitie zijn de beambten verplicht tot het geven van inlichtingen.

43. Alle gevangenen en verpleegden worden bij aankomst ingeschreven in het register bedoeld bij art. 380 van het Wetboek van Strafvordering.

Wanneer personen zich vrijwillig in arrest begeven, neemt het hoofd van het gesticht hen niet op, tenzij hij behoorlijk van hunne indentiteit is verzekerd.

44. De hoofden der gestichten zijn verantwoordelijk voor de behoorlijke bewaking der gevangenen of verpleegden, voor de veiligheid, de goede orde en tucht, en in het bijzonder ook voor de getrouwe naleving, zoowel van dit reglement, als van de verdere reeds gemaakte of nog te maken wettelijke bepalingen of administratieve verordeningen. Zij kunnen bij volstrekte noodzakelijkheid zoodanige maatregelen nemen, als zij voor de veiligheid van het gesticht geraden zullen oordeelen.

Aan hunne zorg en bewaring worden toevertrouwd al de in het magazijn en voor den dienst in het gesticht opgeslagen goederen.

45. De hoofden der gestichten hebben het gezag over de verdere beambten van het gesticht.

Zij regelen en verdeelen hunne werkzaamheden onder goedkeuring wat de gestichten Veenhuizen betreft, van den hoofddirecteur, voor alle andere gestichten, van het college van regenten.

De hoofden of, bij hunne afwezigheid, degene die hen vervangt, zijn bevoegd om in zeer dringende omstandigheden, beambten oogenblikkelijk hun dienst te doen staken.

46. De hoofden der gestichten mogen zonder voorkennis en goedvinden van het college van regenten nimmer des nachts buiten het gesticht of hunne woning verblijven.

Voor de gestichten Veenhuizen wordt alleen het goedvinden van den hoofddirecteur vereischt.

47. Uit de gestichts-bibliotheek kunnen ook de beambten boeken ter lezing bekomen.

48. Ingeval van verplaatsing met of zonder bevordering — zij het ook op eigen verzoek — kunnen de daardoor veroorzaakte kosten door Ons geheel of gedeeltelijk van Rijkswege worden vergoed.

§ 5. *Geneeskundige dienst.*

49. De waarneming van den geneeskundigen dienst in de gestichten en bij de beambten en hunne gezinnen wordt op plaatsen waar garnizoen aanwezig is in den regel toevertrouwd aan een officier van gezondheid van dat garnizoen — waar geen garnizoen aanwezig is, aan een burger-geneesheer.

Waar garnizoen aanwezig is, wordt door Onzen Minister van Justitie eene voordracht gevraagd van den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht.

Waar geen garnizoen aanwezig is, of wanneer geen officier van gezondheid voor de waarneming van den dienst kan worden beschikbaar gesteld, wordt genoemde inspecteur over de kenze van een burger-geneesheer geraadpleegd.

50. Officieren van gezondheid in activiteit ontvangen voor die waarneming, ten laste der be-

grooting van het Departement van Justitie, eene toelage boven hun activiteitstraktement.

51. De geneeskundige dienst in de gestichten wordt, ook waar burger-geneesheeren dien waarnemen, uitgeoefend onder het oppertoezicht van den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht. Zijne bevelen — ook die van administratieven aard — worden door de geneesheeren opgevolgd.

52. Aan de gestichten, waarin geen Rijksapotheek bestaat, worden de geneesmiddelen op plaatsen waar garnizoen aanwezig is, uit de garnizoens-apotheek geleverd.

De militaire apotheker ontvangt daarvoor, ten laste der begrooting van het Departement van Justitie, eene toelage boven zijn activiteits-traktement.

Is er geen garnizoen aanwezig, dan wordt de levering van geneesmiddelen bij contract opgedragen aan eenen apotheker. Dat contract wordt door Onzen Minister van Justitie vóór de goedkeuring onderworpen aan de beoordeeling van den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht.

53. Over de regeling van den dagelijkschen dienst en de verhouding van de in actieven dienst zijnde officieren van gezondheid tot de colleges van regenten en de hoofden der gestichten, te omschrijven in de door Ons vast te stellen huishoudelijke reglementen, wordt de inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht vooraf door Onzen Minister van Justitie gehoord.

54. Aan apotheken in de gestichten worden de geneesmiddelen geleverd uit 's Rijks magazijn van geneesmiddelen te 's Gravenhage.

De kosten dezer verstrekkingen en van de leveringen uit de garnizoens-apotheken komen ten laste der begrooting van het Departement van Justitie.

§ 6. *Algemeene voorschriften.*

55. Met gevangenen of verpleegden kunnen in het gesticht worden opgenomen kinderen, die niet van de ouders kunnen worden gescheiden.

Deze kinderen, alsook de kinderen in het gesticht geboren, worden zoo mogelijk verwijderd, zoodra zij de zorg der ouders kunnen ontberen.

In alle behoeften van deze kinderen wordt ten laste van het Rijk voorzien.

56. In den regel wordt voor het onderhoud der gevangenen en verpleegden in alle onderdeelen direct in eigen beheer van Rijkswege zorg gedragen.

In gestichten met geringe bevolking — ter beoordeeling van Onzen Minister van Justitie — kan de zorg daarvoor, tegen betaling eener vergoeding per hoofd daags, worden aanbesteed.

57. De voeding der gezonde gevangenen en verpleegden wordt door Onzen Minister van Justitie geregeld.

De voeding voor zieken, gebrekkigen en reconvalescenten wordt in elk bijzonder geval door den geneesheer van het gesticht voorgeschreven, in overeenstemming met de daaromtrent vastgestelde regelen voor de militaire ziekeninrichtingen.

58. Onveroordeelde gevangenen, voor zooveel zij daaraan behoefte hebben, en veroordeelde gevangenen, wier straf den tijd van drie maanden te boven gaat, worden van Rijkswege gekleed.

Veroordeelde gevangenen, wier straf den tijd van drie maanden niet te boven gaat, blijven in den regel hun eigen kleeding dragen.

De verpleegden worden allen van Rijkswege gekleed.

Voor kleeding van Rijkswege worden door Onzen Minister van Justitie voorschriften vastgesteld.

59. De eigen kleederen van gevangenen en verpleegden, waarvan het gebruik in het gesticht hun niet wordt toegestaan, en welke ook niet kunnen worden bewaard tot het einde van den straf- of verpleegtijd, worden te hunnen voordeele verkocht.

60. De bijzondere strafgevangenissen voor jeugdige veroordeelden, de passantenhuizen en de Rijksopvoedingsgestichten uitgezonderd, bestaan bij alle andere gestichten kantines.

61. De lijst van hetgeen in de kantine verkrijgbaar zal zijn, wordt voor elke categorie van gestichten vastgesteld door Onzen Minister van Justitie.

Tabak en snuif zullen alleen verkrijgbaar mogen zijn in de bijzondere strafgevangenis te Leeuwarden voor hen die tot tuchthuisstraf of vóór het in werking treden van het nieuwe Wetboek van Strafrecht tot levenslange gevangenisstraf zijn veroordeeld, en in de Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen.

62. De levering der kantine-artikelen wordt voor zooveel noodig jaarlijks aanbesteed. Zij worden aan de gevangenen en verpleegden verstrekt tegen de prijzen waarvoor de levering is aangenomen.

63. Het gebruik maken van de kantine is ontzegd aan:

a. gevangenen en verpleegden die op hunne rekening niet meer te goed hebben dan zij schuldig zijn;

b. veroordeelde gevangenen voor den tijd van ééne maand en daar beneden;

c gevangenen en verpleegden, die, wegens misdraging in het gesticht, door het college van regenten tijdelijk van het genot der kantine zijn uitgesloten;

voor de gestichten Veenhuizen wordt voor „het college van regenten" gelezen: „den hoofddirecteur;".

d. gevangenen en verpleegden, wien door den geneesheer het gebruik van de kantine is verboden.

Aan gevangenen en verpleegden die tot verrichten van arbeid ongeschikt zijn en uit dien hoofde geen zakgeld bezitten, of wier door arbeid verdiend loon ontoereikend is om van de kantine gebruik te maken, kan door de colleges van regenten worden vergund voor het koopen van kantinewaren over eigen gelden te beschikken.

Gevangenen kunnen driemaal- verpleegden viermaal 's weeks kantineartikelen bekomen.

64. In elk gesticht met uitzondering der passantenhuizen, moet eene bibliotheek aanwezig zijn, waaruit aan de gevangenen en verpleegden boeken ter lezing worden verstrekt.

Het lezen van couranten wordt aan dezen in geen geval vergund.

65 Alle gevangenen en verpleegden nemen dagelijks, wanneer het weder het toelaat, gedurende ten minste een half uur beweging in de open lucht, op de daarvoor ingerichte plaatsen.

Aan de verpleegden in de Rijksopvoedingsgestichten kan, voor zooveel zij zich goed gedragen, door de colleges van regenten worden vergund, onder behoorlijk geleide, buiten het gesticht te gaan wandelen.

66. In de bijzondere strafgevangenissen voor jeugdige veroordeelden en in de Rijksopvoedingsgestichten zal het college van regenten er op bedacht zijn, bij jeugdige personen, die een zeer geruimen tijd in het gesticht doorbrachten, den overgang tot de vrijheid iets meer geleidelijk te maken, door hun tegen het tijdstip van hun ontslag meerdere vrijheid toe te kennen.

Hun zal daartoe zelfs het verrichten van boodschappen buiten het gesticht en zonder geleide kunnen worden opgedragen.

67. Aan hen die eene straf in afzondering ondergaan, wordt een celkap verstrekt, die zij in strafgevangenissen *verplicht* en in de huizen van bewaring *bevoegd* zijn te dragen, zoo dikwijls zij door medegevangenen kunnen worden gezien.

68. In de huizen van bewaring zijn ook de onveroordeelden verplicht de bevelen op te volgen, die hun in het belang van den dienst door of namens de hoofden worden gegeven.

69. In de strafgevangenissen dragen de mannen, wier straf den tijd van drie maanden te boven gaat, kort afgesneden hoofdhaar en geen baard.

Alle andere gevangenen en verpleegden worden daartoe genoodzaakt, als dit uit het oogpunt van reinheid noodig wordt geacht.

70. De briefwisseling van of met gevangenen en verpleegden staat onder contrôle van het gestichtsbestuur.

Brieven, die niet mogen worden uitgereikt aan den geadresseerden gevangene of verpleegde, alsmede brieven waarvan de verzending niet wordt toegelaten, worden vernietigd.

71. Op tijden, te bepalen bij de door Ons vast te stellen huishoudelijke reglementen, kan aan de gevangenen en verpleegden worden toegestaan familiebetrekkingen te spreken.

Hiertoe zal in de strafgevangenissen minder gelegenheid worden verschaft dan in de andere gestichten.

72. De colleges van regenten over de strafgevangenissen zijn bevoegd jaarlijks eene voordracht te doen tot het verleenen van af- en ontslag aan gevangenen, die door goed gedrag en vlijt hebben uitgemunt, en zenden hunne daartoe strekkende aanbevelingslijsten vóór of op den eersten October van ieder jaar aan Onzen Minister van Justitie.

73. Bij het opmaken der voordracht tot af- en ontslag wordt door de colleges van regenten als maatstaf aangenomen, dat jaarlijks hoogstens ongeveer een tiende deel der gevangenen in het gesticht tot af- of ontslag konden worden voorgedragen.

74. Behoudens omstandigheden van bijzonderen aard worden geene andere gevangenen op de aanbevelingslijsten gebracht dan die tot een straf van langer dan twee jaren zijn veroordeeld, en die op het tijdstip der voordracht althans de helft van den hun opgelegden straftijd ondergaan hebben, terwijl verder daarbij wordt in het oog gehouden, dat in den regel ter belooning van goed gedrag en betoonde vlijt gedurende het laatst verloopen jaar een afslag van hoogstens drie maanden voldoende is te achten.

Ten aanzien van gevangenen, wier overige straftijd nog minder dan een jaar bedraagt, wordt daarbij in het bijzonder er op gelet of het jaargetijde, waarin de tot afslag voorgedragene zijn vrijheid zal herkrijgen, geschikt kan worden ge-

acht voor het spoedig vinden van een middel van bestaan.

75. De naar aanleiding van die aanbevelingslijsten door Onzen Minister van Justitie op te maken voordracht tot af- of ontslag wordt Ons door dien Minister zoo mogelijk vóór of op den 15den Maart van ieder jaar aangeboden.

76. Aan alle gevangenen en verpleegden, die naar het oordeel van de colleges van regenten of van den hoofddirecteur der gestichten Veenhuizen niet in het bezit zijn van eene voldoende uitgaanskas, kan bij ontslag voor het terugkeeren naar hunne woonplaats of de door hen opgegeven plaats van bestemming ten koste van het Rijk reisgeld of reisgelegenheid worden verstrekt.

Dat reisgeld mag in gewone omstandigheden niet meer bedragen dan 20 cents per $5\frac{1}{2}$ kilometer.

Indien de plaats van bestemming minder dan 28 kilometer verwijderd is, mag het alleen worden verstrekt, indien de ontslagene niet in staat is te loopen, of verplicht veer- of overvaartgelden te betalen.

TITEL III.

VERDEELING IN KLASSEN.

77. Voor de levenslang veroordeelden is een afzonderlijk gedeelte van het gesticht bestemd, zoo mogelijk aan eene afzonderlijke wandelplaats verbonden. Zij arbeiden in hunne afdeeling of de daarbij behoorende wandelplaats, en worden niet toegelaten tot de scholen en ziekenzalen, waar de andere gevangenen verblijven.

78. De tot tijdelijke gevangenisstraf veroordeelden worden, voor zoover zij hun straf in gemeenschap ondergaan, verdeeld in drie klassen:

1°. de eerste of strafklasse:

hiertoe behooren de gevangenen die door het college van regenten wegens aanslagen tegen de veiligheid van het gesticht, tegen beambten of lotgenooten, wegens andere ernstige vergrijpen of wel wegens doorgaand slecht gedrag daartoe worden verwezen.

Een gevangene wordt nooit onmiddellijk bij aankomst in het gesticht in die klasse ingedeeld;

2°. de tweede of recidivistenklasse:

hiertoe behooren de gevangenen die vroeger reeds eene gevangenisstraf van minstens één jaar hebben ondergaan, voor zoover zij niet in de eerste klasse zijn ingedeeld;

3° de derde klasse:

hiertoe behooren de overigen.

De tweede en derde klassen worden onderverdeeld met inachtneming van art. 11 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62).

79. Geen gevangene wordt uit de eerste klasse ontslagen en teruggebracht naar de klasse waarbij hij behoort, tenzij gedurende ten minste drie maanden door hem geen reden tot ontevredenheid is gegeven. Bij herhaling in deze klasse geplaatst moet hij — om daaruit te kunnen worden ontslagen — zich ten minste zes maanden goed hebben gedragen.

80 De gevangenen der verschillende klassen worden in verschillende verblijfzalen gehuisvest en wandelen afzonderlijk. Zij worden ook overigens steeds onderling afgezonderd, doch bij den arbeid, bij het onderwijs, bij de godsdienstoefeningen en op de ziekenzalen kan van de afzondering in verschillende lokalen worden afgeweken.

De in de eerste klasse geplaatsten staan ten aanzien van briefwisseling, bezoeken of andere voorrechten bij de overige bevolking ten achter. Ook wordt hun het genot der kantine ontzegd en mogen zij die er tweemaal in geplaatst zijn geweest, niet worden opgenomen in de voordracht, bedoeld in art. 74 van dit besluit.

81. De bepalingen der drie voorgaande artikelen zijn mede van toepassing op de verpleegden in de Rijkswerkinrichtingen, met deze wijzigingen nochthans:

a. dat de plaatsing in de eerste klasse wordt bevolen door den raad van tucht, hierna in art. 115 genoemd;

b. dat tot de tweede klasse behooren de personen, die reeds vroeger in een Rijksbedelaarsgesticht of Rijkswerkinrichting werden verpleegd;

c. dat de mannelijke bevolking te Veenhuizen die naar de eerste klasse wordt verwezen, reeds alleen daarom dadelijk uit de gestichten Veenhuizen naar de Rijkswerkinrichting te Hoorn wordt overgebracht.

82. In de huizen van bewaring en in de Rijksopvoedingsgestichten zijn slechts twee klassen: de gewone en de strafklasse. Tot de plaatsing in de strafklasse wordt besloten om de redenen hiervoren in art. 78 sub 1°. vermeld.

Voorts wordt in de huizen van bewaring zorg gedragen dat de onveroordeelden zooveel mogelijk afgezonderd worden geplaatst, dat zij in ieder geval niet met de veroordeelden in aanraking komen en dat ook de verschillende categoriën van veroordeelden zooveel mogelijk van elkander worden afgezonderd.

TITEL IV.

ARBEID EN OPBRENGST VAN DEN VERPLICHTEN ARBEID.

83. De arbeid bestaat uit arbeid voor rekening van het Rijk en arbeid voor rekening van particulieren

84. De arbeid voor rekening van het Rijk wordt jaarlijks in hoofdzaak bij een algemeen plan van arbeid geregeld en over verschillende gestichten verdeeld

Aan dien arbeid wordt zooveel mogelijk uitbreiding gegeven.

85. Ter aanvulling van den Rijksarbeid wordt in elk gesticht arbeid voor rekening van particulieren toegelaten. De regeling daarvan wordt voor de gestichten Veenhuizen aan den hoofddirecteur, voor alle andere gestichten aan de colleges van regenten overgelaten, die daarbij zorg dragen, mede ten einde de particuliere nijverheid zoo weinig mogelijk te benadeelen, dat door den werkgever een hooger loon wordt betaald dan volgens de na te melden tarieven door het Rijk aan de gevangenen of verpleegden wordt uitgekeerd. Het bedrag dat niet aan de gevangenen of verpleegden wordt uitgekeerd, wordt in 's Rijks kas gestort of ten bate van het Rijk geboekt.

86. Door Onzen Minister van Justitie worden tarieven vastgesteld, waarnaar in de gevangenissen, Rijksopvoedingsgestichten en Rijkswerkinrichtingen een gering arbeidsloon, zooveel mogelijk bij de taak berekend, zal worden toegekend

De in dit artikel bedoelde tarieven worden toegepast, onverschillig of het Rijksarbeid dan wel arbeid voor rekening van particulieren betreft.

87. Van het door den veroordeelde verdiend loon wordt in de strafgevangenissen en de Rijkswerkinrichting te Hoorn, voor zooveel de daarin tot straf geplaatsten betreft, de helft — in de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen een derde gedeelte als uitgaanskas afgezonderd.

Het overige gedeelte wordt evenmin uitbetaald, maar op de rekening van den gevangene of verpleegde als zakgeld geboekt. Dat gedeelte kan gedurende den straftijd ten behoeve van den gevangene of verpleegde worden aangewend of met zijne toestemming voor andere doeleinden worden gebezigd.

De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op de tot levenslange gevangenisstraf veroordeelden, en de bijzondere strafgevangenissen voor jeugdige veroordeelden.

88. Voor de tot levenslange gevangenisstraf veroordeelden en in de huizen van bewaring wordt het verdiend loon geheel als zakgeld beschouwd.

89. In de bijzondere strafgevangenissen voor jeugdige veroordeelden en in de Rijksopvoedingsgestichten wordt het geheele bedrag van het verdiend loon als uitgaanskas bewaard.

90. In de uitgaanskas zal worden gestort het eigen geld, bij de opneming van den gevangene of verpleegde in zijn bezit gevonden, de opbrengst van de goederen eventueel te zijnen bate verkocht, de gelden welke te zijnen behoeve tijdens zijn verblijf in het gesticht mochten worden ontvangen, alsmede het gedeelte van het zakgeld waarover hij niet mocht hebben beschikt. Van een en ander zal hem op het tijdstip van ontslag verantwoording worden gedaan

Het tweede lid van art. 14 der wet van den 14 April 1886 (*Staatsblad* nº. 62) wordt beschouwd alleen het in de uitgaanskas gestort loon te betreffen.

91. De uitgaanskas wordt, zoo dikwijls het bedrag daartoe aanleiding geeft, en wanneer grond bestaat voor de overtuiging, dat de ontslagene werkelijk het voornemen heeft zich ter plaatse te vestigen, na met het noodige reisgeld verminderd te zijn, in ééns of in termijnen ter uitreiking gezonden aan den burgemeester der gemeente, waarheen de gevangene of verpleegde zich bij ontslag begeeft.

Voor zooveel aangaat militaire gevangenen, die weder bij hun korps terugkeeren, zal de uitgaanskas aan de administratie van dat korps worden overgemaakt.

92. Op Zon- en erkende godsdienstige feestdagen behoeven de gevangenen of verpleegden geen arbeid te verrichten

De Israëlieten zijn op hunne sabbat en hooge feestdagen van den arbeid vrijgesteld.

93. Met inachtneming van het bepaalde bij de artt 7 en 15 der wet van den 14den April 1886 (*Staatsblad* nº. 62), wordt de verdeeling van den dag in de verschillende categoriën van gestichten bij ééne beschikking door Onzen Minister van Justitie vastgesteld.

TITEL V.

ONDERWIJS.

94 Naar gelang der behoefte worden aan elk gesticht een of meer onderwijzers verbonden. De passantenhuizen en de kleinere huizen van bewa-

ring buiten de arrondissements-hoofdplaatsen zijn hiervan uitgezonderd.

95. In de strafgevangenissen, in de huizen van bewaring en in de Rijkswerkinrichtingen zijn de veroordeelden beneden den leeftijd van 40 jaar, indien zij eene straf van drie maanden of langer moeten ondergaan en indien na onderzoek bevonden is dat zij onderwijs behoeven, tot het ontvangen daarvan verplicht.

96. Voor het gewoon onderwijs bestaan twee klassen. Tot de eerste behooren zij die ongeoefend zijn, tot de tweede behooren zij die voortgezet onderwijs behoeven.

97. Voor het doen geven van vakonderwijs wordt in elk bijzonder geval de toestemming vereischt van Onzen Minister van Justitie.

98. Aan hen die afzonderlijk geplaatst zijn, wordt het onderwijs uitsluitend in de cel gegeven.

99. Aan het onderwijzend personeel is ten strengste verboden zich met godsdienstonderwijs te bemoeien.

100. De duur van het onderwijs wordt door de colleges van regenten geregeld, met dien verstande dat zij, die volgens de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) onderwijs moeten ontvangen, ten minste tweemaal 's weeks dit verkrijgen.

101. In de Rijksopvoedingsgestichten wordt aan hen, die den leeftijd van 14 jaar nog niet hebben bereikt, iederen werkdag onderwijs gegeven.

TITEL VI.

GODSDIENSTOEFENINGEN EN GODSDIENSTONDERWIJS.

102. Met uitzondering der passantenhuizen en der kleinere huizen van bewaring, buiten de arrondissements-hoofdplaatsen gelegen, worden aan elk gesticht verbonden een Protestantsch, een Roomsch-katholiek en een Israëlietisch geestelijke. De onderscheidene protestantsche kerkgenootschappen worden daarbij als ééne gezindte aangemerkt.

De behartiging van de godsdienstige belangen van de Protestantsche en Israëlietische gevangenen en verpleegden kan ook aan godsdienstonderwijzers worden opgedragen.

Voor de drie gestichten Veenhuizen, waaraan thans zijn verbonden twee Protestantsche en twee Roomsch katholieke geestelijken, zoomede een Israëlietisch geestelijke, wordt de bestaande toestand gehandhaafd.

103. Zooveel mogelijk worden op alle Zon- en erkende godsdienstige feestdagen in de gestichten of daartoe behoorende kerkgebouwen godsdienstoefeningen gehouden.

De bevolking der Rijksopvoedingsgestichten kan onder behoorlijk geleide buiten het gesticht de gewone openbare godsdienstoefening gaan bijwonen.

104. De geestelijken zijn ook belast met het geven van godsdienstonderwijs, voor zooveel dit mogelijk blijkt. Hun kan intusschen te dien einde een godsdienstonderwijzer worden toegevoegd.

105. Het is aan geestelijken en godsdienstonderwijzers verboden zich uit eigen beweging of zonder toestemming van het college van regenten op eenige wijze in betrekking te stellen met gevangenen of verpleegden die niet tot hunne gezindte behooren.

106. De hoofden der gestichten zijn bevoegd gevangenen of verpleegden eenmaal op hun verzoek van het bijwonen der godsdienstoefening vrij te stellen, wanneer bij hen met het oog op den dienst in het gesticht hiertegen geen bezwaar bestaat.

Meer vrijstellingen achter elkander aan denzelfden persoon worden niet door hen verleend; alsdan wordt de beslissing van het college van regenten vereischt.

Wordt een verzoek tot vrijstelling door het hoofd afgewezen, dan kan de gevangene of verpleegde bij het college van regenten in hooger beroep komen.

Voor de gestichten Veenhuizen wordt ten aanzien van de in dit artikel bedoelde vrijstelling het college van regenten vervangen door den hoofddirecteur.

TITEL VII.

TUCHT.

107. In de gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen kunnen, onverminderd de toepassing der strafwet, elke inbreuk op de orde en tucht, de regelen van zindelijkheid, arbeidzaamheid en gezondheid, en alle moedwillige beschadiging van goederen, behoorende aan het gesticht of aan derden, naarmate van de zwaarte der overtreding worden gestraft met eene der disciplinaire straffen, genoemd in art. 20 der wet van den 14den April 1886 (*Staatsblad* n°. 62).

Bij de door Ons vast te stellen huishoudelijke reglementen en het reglement voor den Raad van tucht bij de gestichten Veenhuizen wordt voor elk gesticht afzonderlijk bepaald, welke der hiervoren bedoelde straffen kunnen worden toegepast.

108. Verpleegden in de gestichten Veenhuizen 2

en 3 kunnen als zij zich aan eene overtreding van ernstigen aard of wel bij herhaling aan minder ernstige overtredingen schuldig maken, naar de Rijkswerkinrichting te Hoorn worden verplaatst.

Ontvluchting of poging daartoe wordt steeds met deze verplaatsing gestraft.

De verplaatsing wordt door den raad van tucht, bedoeld in art. 114, voor niet langer dan één jaar opgelegd.

Bij wangedrag in het gesticht te Hoorn, kan het door den Raad van tucht opgelegd verblijf aldaar door het college van regenten over dat gesticht, mits binnen de grenzen van den straftijd, naar goedvinden worden verlengd.

109. Voortdurende verstoring der orde en aanslagen tegen personen kunnen in de bijzondere strafgevangenis te Leeuwarden toepassing van de lijfstraf ten gevolge hebben.

110. De strafbare feiten, waaraan gevangenen of verpleegden zich schuldig maken, worden door de hoofden der gestichten of hunne adjuncten bij proces-verbaal geconstateerd en ter kennis van het openbaar ministerie gebracht.

111. De hoofden der gestichten kunnen de straffen, in art 20 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) sub 2°. tot en met 6°. vermeld, op eigen gezag opleggen — die sub 2°., 3°. en 4° genoemd, echter voor niet langer dan 5 dagen.

112. Van elke door hem opgelegde straf geeft het hoofd van het gesticht onverwijld kennis aan den voorzitter van het college van regenten. Deze beoordeelt of hij zich met de opgelegde straf kan vereenigen. Is dit het geval, dan keurt hij de straf goed en is daarmede de zaak beslist Is dit het geval niet, dan wijzigt hij de straf of heft hij haar op, ingeval het een der straffen betreft in art. 20 der wet van den 14den April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) onder 5°. en 6°. bedoeld; betreft het andere straffen, dan vraagt hij de beslissing van het college van regenten, en kan hij, zoo hij zulks noodig oordeelt, in afwachting dier beslissing, de verdere tenuitvoerlegging der straf schorsen.

113. Voor zooverre de oplegging van straffen niet overeenkomstig de bepalingen van het voorlaatst artikel geschiedt door het hoofd van het gesticht, wordt de straf opgelegd door het college van regenten.

In afwachting der beslissing van het college van regenten, is het hoofd van het gesticht bevoegd den gevangene of verpleegde voor zich zelven en anderen door afzondering of door het bezigen van een dwangbuis of andere middelen onschadelijk te maken.

114. De bepalingen der drie voorgaande artikelen zijn niet van toepassing op de gestichten te Veenhuizen.

In die gestichten kunnen de straffen, in art. 20 der wet van den 14den April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) sub 6°. genoemd, op eigen gezag worden opgelegd door het hoofd van het gesticht.

Behoudens het bepaalde in de voorafgaande alinea worden voorts alle straffen, ook die genoemd in art. 21 der gemelde wet, aldaar opgelegd door een raad van tucht, bestaande uit het hoofd en vier andere door Onzen Minister van Justitie aan te wijzen beambten van het betrokken gesticht.

115. De raad van tucht in het vorig artikel vermeld, vergadert tweemaal 's weeks.

Voorstellen tot plaatsing van een verpleegde in de eerste of strafklasse worden dan tevens door het hoofd van het gesticht in den raad aanhangig gemaakt.

Van de beslissing van den raad van tucht, zoowel in geval van plaatsing in de eerste klasse als van andere bestraffingen, kan de hoofddirecteur bij Onzen Minister van Justitie in hooger beroep komen.

116. De lijfstraf, bedoeld in art 22 der wet van den 14den April 1886 (*Staatsblad* n° 62), bestaat in het toebrengen van hoogstens 50 slagen op het achterdeel door middel van bullepees of rottang.

De vergadering van het college van regenten waarin tot de oplegging der straf wordt besloten, moet minstens door vijf leden worden bijgewoond. De meerderheid der aanwezige leden beslist Bij staking der stemmen beslist de voorzitter.

Bij de tennitvoerlegging zijn de geneesheer en minstens drie leden van het college van regenten aanwezig.

Slotbepaling.

Deze algemeene maatregel van inwendig bestuur geldt niet voor hen, die krachtens rechterlijk vonnis, gewezen vóór het in werking treden van het Wetboek van Strafrecht, zijn overgebracht in de militaire en burgerlijke strafgevangenis nabij Leiden, en in de bedelaarsgestichten.

Behoort bij Zijner Majesteits besluit van den 31sten Augustus 1886 (*Staatsblad* n° 159).

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

2 *September* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van *Boekel*, van 13 Januari 1886, waarbij G. A. HABRAKEN tot secretaris dier gemeente is benoemd. S. 160.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 Juli 1886, nº. 2978, afdeeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van *Boekel*, van 13 Januari 1886, waarbij G. A. HABRAKEN tot secretaris dier gemeente is benoemd;

Overwegende, dat genoemde HABRAKEN wel venia aetatis heeft verkregen, maar slechts den ouderdom van 21 jaren heeft bereikt;

dat art. 96 der gemeentewet voorschrijft, dat niemand tot secretaris benoembaar is dan die meerderjarig is;

dat art. 19 dier wet verklaart, dat voor meerderjarigen worden gehouden zij, die den ouderdom van drie en twintig jaren hebben vervuld;

dat, hoewel die omschrijving in genoemd artikel in onmiddellijk verband staat met de vereischten voor raadsleden, zij echter overal toepasselijk is, waar in dezelfde wet van meerderjarigheid wordt gewag gemaakt, tenzij het tegendeel blijke;

dat dit laatste niet het geval is ten aanzien van de in art. 96 dier wet gevorderde meerderjarigheid als vereischte voor de benoembaarheid tot secretaris;

dat dus niemand tot secretaris benoembaar is, die den leeftijd van 23 jaren niet heeft vervuld;

dat bovengemeld besluit van den gemeenteraad van *Boekel* derhalve in strijd is met art. 96 der gemeentewet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Augustus 1886, nº. 1);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 30 Augustus 1886, nº. 3610, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, het bovengenoemd besluit van den gemeenteraad van *Boekel* van 13 Januari 1886, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 2den September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *Sept.* 1886.)

3 *September* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijstelling van zegelrecht van declaratiën, mandaten en kwitantiën tot teruggaaf van bij voorschot gedane betalingen.

Bij Koninklijk besluit van 11 Augustus 1874, nº. 22, werd vrijstelling van zegelrecht verleend voor de *declaratiën*, *mandaten* en *kwitantiën* wegens teruggave van alle door ambtenaren of beambten van provincien, gemeenten en waterschappen, voor de provincie, de gemeente of het waterschap, bij voorschot gedane betalingen.

Deze vrijstelling werd verleend o. a. op grond dat de eigenlijke schuldeischers van de provincie, de gemeente of het waterschap reeds zegelrecht hebben betaald voor de stukken welke door hen van de bij voorschot gedane betaling zijn afgegeven en welke door beambten, die de betaling bij voorschot deden, tot staving van hun recht en teruggave, moeten worden overgelegd.

Mijn ambtgenoot van Financien deelt mij mede, dat van deze verleende vrijstelling misbruik wordt gemaakt. Vooreerst worden voorschotsdeclaratiën opgemaakt en mandaten tot teruggaaf van de daarin vermelde bedragen afgegeven in gevallen waarin geen sprake is van teruggaaf van werkelijk door ambtenaren voorgeschoten bedragen. Dit blijkt reeds uit het hooge bedrag der posten waarvoor dergelijke declaratiën en mandaten worden opgemaakt. Bovendien worden ook, wanneer er werkelijk sprake is van teruggaaf van voorgeschoten gelden, de stukken, waaruit van het gedane voorschot blijkt, niet bij de mandaten tot teruggaaf gevoegd en aldus onttrokken aan het oog van de ambtenaren der registratie.

Het vermoeden ligt voor de hand dat op deze wijze zegelrechten aan de schatkist onttrokken worden en mijn bovengenoemden ambtgenoot zou zich daarom verplicht achten de wijziging of de intrekking van de vrijstelling aan den Koning voor te dragen, indien het misbruik mocht voortduren.

Ik heb de eer U te verzoeken de ambtenaren of beambten Uwer provincie omtrent de strekking van de bedoelde vrijstelling nader in te lichten en aan de gemeentebesturen eene aanschrijving te richten, opdat het misbruik ophoude en het onveranderd behoud der vrijstelling mogelijk zij.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

4 *September* 1886. BESLUIT, houdende vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting der gemeente Bergen-op-Zoom voor 1886, omdat in de begrooting het saldo van rekening der administratie van de gasfabriek is uitgetrokken in plaats van alle inkomsten en uitgaven dier fabriek.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door den raad der gemeente Bergen-op-Zoom ingesteld van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 30 April 1886, G. n°. 72, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting der gemeente voor 1886;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Juli 1886, n° 69;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 September 1886, n°. 3666, afd. B. B.;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten bij hun bovengemeld besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan de begrooting der gemeente Bergen-op-Zoom, voor 1886, op grond, dat op de begrooting van inkomsten is uitgetrokken een bedrag van *f* 7000, wegens vermoedelijke baten der gemeentegasfabriek; dat die som is de opbrengst der gasfabriek na aftrek der uitgaven, en dat de gemeenteraad weigert de inkomsten en uitgaven der gasfabriek afzonderlijk op de begrooting uit te trekken; dat ingevolge de artt. 204 en 205 der gemeentewet de begrooting alle inkomsten en alle uitgaven der gemeente, van welken aard ook, behoort te vermelden; dat de ontvangsten en de uitgaven eener gasfabriek, waar deze, zooals in de gemeente Bergen-op-Zoom, eene gemeenteinrichting is, wel degelijk als ontvangsten en uitgaven van de gemeente moeten beschouwd worden; dat mitsdien op de begrooting zoowel de inkomsten als de uitgaven der gasfabriek behooren vermeld te worden, en dat, vermits daarop alleen is uitgetrokken het saldo van genoemde inrichting, de begrooting niet beantwoordt aan de voorschriften van artt. 204 en 205 der gemeentewet;

dat de raad van Bergen-op-Zoom tegen dit besluit bij Ons voorziening heeft gevraagd, in hoofdzaak aanvoerende, dat in de voorschriften omtrent de inrichting der begrooting, krachtens art. 206 der gemeentewet door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant onder Onze goedkeuring gegeven (besluiten van Gedeputeerde Staten van 30 Juli 1852 en 23 September 1880, goedgekeurd bij Onze besluiten van 10 Augustus 1852 n°. 49 en 8 October 1880 n°. 4), niets gevonden wordt, dat den eisch van Gedeputeerde Staten wettigt om de verschillende posten van ontvang en uitgaaf der gasfabriek op de begrooting te brengen, evenmin als die der stadsbeleenbank, der gemeentemuziekschool, der gemeente-teekenschool, der bad- en zweminrichting en van meer andere gemeenteinstellingen, waarvan het beheer aan bijzondere commissiën is opgedragen; dat daartegen de voorschriften omtrent de inrichting der rekening, krachtens art. 115 der gemeentewet door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant onder Onze goedkeuring gegeven (besluiten van Gedeputeerde Staten van 24 Februari 1854 en 4 April 1873, goedgekeurd bij Onze besluiten van 20 Maart 1854 n°. 36 en 12 November 1873 n°. 9), in art. 7 al. 3, de volgende bepaling behelzen:

„Voor ontvangsten, resultaat van een afzonderlijk beheer, aan eene commissie, een ontvanger of rentmeester opgedragen of van een gemeenschappelijk bezit wordt slechts het saldo der rekening van die administratie verantwoord, onder overlegging echter van de rekening dier administratie en zooveel mogelijk met al de daartoe behoorende bewijsstukken";

dat dus voor zoover het beheer der gasfabriek aan eene commissie is opgedragen, zooals te Bergen-op-Zoom het geval is, door dit voorschrift is uitgemaakt, dat het door haar gevoerd beheer in eene afzonderlijke rekening, en niet in de algemeene gemeenterekening behoort te worden verantwoord; dat wel is waar gelijke bepaling niet voorkomt in de voorschriften omtrent de inrichting der begrooting, doch dat wegens het verband tusschen begrooting en rekening het bepaalde voor de laatste ook geldig schijnt voor de eerste; dat het in de praktijk niet wel uitvoerbaar zou zijn alle betalingen, ten behoeve van de exploitatie der gasfabriek noodig, te doen plaats hebben als uitgaven uit de gemeentekas, op bevelschriften door burgemeester en wethouders af te geven, en dat bij vermelding van alle uitgaven en alle ontvangsten op begrooting en rekening ten onrechte het bedrag, waarmede de ontvangsten de uitgaven overtreffen, zou beschouwd worden als winst ten behoeve der gemeentehuishouding beschikbaar, daar als zoodanig alleen kan aangemerkt worden het voordeelig resultaat der exploitatie aangewezen door de boekhouding omtrent het beheer der gasfabriek als handels- en nijverheidsonderneming, wat zij ook

in handen der gemeente blijft, gevoerd, bij welke boekhouding ook de afwisselende waarde van den voorraad in magazijn, de afschrijving op de gebouwen, gaspijpen enz. in rekening komen;

Overwegende, dat het beheer der gemeentegasfabriek te Bergen-op-Zoom, als zijnde een afzonderlijk beheer aan eene commissie opgedragen, valt in de termen der bovenvermelde, door het gemeentebestuur aangehaalde bepaling van art. 7 al. 3 der voorschriften omtrent de gemeente-rekening, door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, krachtens art. 115 der gemeentewet onder Onze goedkeuring gegeven;

dat dus volgens die bepaling alleen het saldo der rekening van de administratie der gasfabriek in de gemeente-rekening moet worden verantwoord, en dat het daarmede in overeenstemming is, dat in de begrooting alleen het vermoedelijk saldo dier administratie wordt opgenomen;

dat hierdoor ook niet wordt gehandeld in strijd met art. 204 of 205 der gemeentewet, daar de ontvangst, welke verwacht wordt als voordeelige uitkomst der exploitatie van de gasfabriek in de gemeentekas te zullen vloeien, het eenige waardoor bij de bestaande wijze van beheer die exploitatie met de gemeentekas in aanraking komt, in de begrooting wordt vermeld;

dat derhalve Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant ten onrechte hunne goedkeuring aan de begrooting der gemeente Bergen-op-Zoom, voor 1886, hebben onthouden;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging der bestreden beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, de begrooting der gemeente Bergen-op-Zoom, voor het jaar 1886, zooals zij door den gemeenteraad is vastgesteld op 23 October en 7 December 1885, alsnog goed te keuren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 4den September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

8 *September* 1886. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, waarbij goedkeuring wordt onthouden aan het besluit van den gemeenteraad van Katwijk, tot het aangaan eener geldleening.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door burgemeester en wethouders van Katwijk, krachtens een besluit van den raad dier gemeente van 21 Mei 1886, ingesteld tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 4/7 Mei 1886, waarbij goedkeuring wordt onthouden aan het besluit van den gemeenteraad van 13 April bevorens, tot het aangaan eener geldleening;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Augustus 1886, nº. 84;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 September 1886, nº. 3667, afd. B B;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Katwijk op 13 April ll., besloot tot het aangaan eener geldleening groot *f* 63,000, met jaarlijksche aflossing van ten minste *f* 1000, en tegen eene rente van $3\frac{1}{2}$ pCt., met het doel daarmede af te lossen vroegere geldleeningen aangegaan tegen $4\frac{1}{2}$ pCt. in een totaal alsnog bedragende *f* 49,750, en het overige te bestemmen tot voorziening in kasgeld, waarvoor in de laatste jaren steeds een bedrag moest worden opgenomen, dat tegen 5 pCt. rente en $\frac{1}{4}$ pCt. provisie per 3 maanden, jaarlijks een uitgaaf vorderde van *f* 600 à *f* 800;

dat Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bij resolutie van 4 Mei jl., aan dit besluit goedkeuring onthielden op grond, dat het met een goed geldelijk beheer niet te rijmen is, uit eene geldleening, in 63 jaar af te lossen, een bedrag van *f* 10,000 te vinden tot dekking van gewone uitgaven;

dat de gemeenteraad tegen deze beslissing thans Onze voorziening inroept en betoogt:

dat het vroeger voorhanden kasgeld is besteed geworden voor buitengewone uitgaven, namelijk tot dekking van kosten voor buitengewone werken, die meer vorderden dan daarvoor op de begrooting was geraamd, en er mitsdien geen bezwaar kan bestaan, thans door eene buitengewone inkomst in het daardoor ontstane gemis aan kasgeld te voorzien; dat de voorgestelde wijze daartoe voor de gemeente voordeelig is, aangezien in stede van 6 pCt. rente, krachtens geldopnemingen die Gedepu-

teerde Staten steeds zonder bemerking goedkeurden, voortaan slechts 3½ pCt. zal betaald worden, dat het uitgespaarde geld mede zal dienen tot aflossing en dus niet kan gezegd worden, dat het nageslacht gedrukt wordt ten behoeve van het thans levende geslacht; dat Gedeputeerde Staten eindelijk ten eenenmale voorbijzien, hoe in de gemeente Katwijk waar de eigenaardige toestand van het visschersbedrijf meêbrengt, dat de belastingen slechts tegen het einde van het dienstjaar kunnen worden ingevorderd, de beschikking over eene vrij belangrijke som voor kasgeld eene onvermijdelijke noodzakelijkheid is;

Overwegende, dat het sluiten eener geldleening door de gemeente Katwijk van *f* 63,000, aflosbaar in 63 jaren, waarvan een bedrag van ruim *f* 10,000 tot het verkrijgen van kasgeld zoude worden aangewend, met de eischen van een goed geldelijk beheer geacht moet worden in strijd te zijn;

dat immers door eene beter geregelde invordering der belastingen in die gemeente de behoefte aan een althans zoo aanzienlijk bedrag voor kasgeld niet meer zal worden gevoeld;

dat voor zooveel het tegendeel mocht blijken in die behoefte door verhooging der belastingen zal dienen te worden voorzien, opdat de gewone uitgaven ook uit gewone middelen worden bestreden;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten terecht goedkeuring hebben onthouden aan boven omschreven raadsbesluit;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving der bestreden resolutie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, het daartegen door burgemeester en wethouders van Katwijk namens den gemeenteraad ingesteld beroep, te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 8sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

8 *September* 1886. BESLUIT, tot het toekennen van vrijdom van belasting voor azijn en houtzuur, voor het verven van wol en wollen stoffen. S. 161.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 19den Augustus 1886, nº. 68, Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31sten Augustus 1886, nº. 6);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van den 3den September 1886, nº. 51, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 7, lett. *b*, der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* nº. 130);

Hebben besloten en besluiten vrijdom van belasting te verleenen voor azijn en houtzuur, bestemd tot het verven van wol en wollen stoffen, een en ander op den voet van het reglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van den 12 Juni 1847 (*Staatsblad* nº. 31) en van het Koninklijk besluit van 26 November 1876 (*Staatsblad* nº. 236), en onder zoodanige verdere voorzieningen tegen misbruik, als door Onzen Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 16 *Sept.* 1886.)

—

9 *September* 1886. BESLUIT, betreffende de opening der gewone vergadering van de Staten-Generaal. S. 162.

De opening bepaald op 20 *September* 1886, *in eene vereenigde zitting der beide Kamers door eene Commissie bestaande uit de Ministers, Hoofden van Ministerieele Departementen.*

—

10 *September* 1886. MISSIVE van den Minister van Justitie, betreffende toezending van een nittreksel van vonnissen of arresten aan het Departement van Financien, waarbij het genot van pensioen aan een veroordeelde is ontzegd.

Volgens de wijziging, door art. 15 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* nº. 64), in de bij dat artikel vermelde pensioenwetten gebracht, doet de veroordeeling tot gevangenisstraf van drie jaren of meer het genot van pensioen ophouden gedurende een door den rechter bij het vonnis te bepalen tijd.

Voor de toepassing dier bepaling acht de Minister van Financien het noodig, dat zijn Departement in tijds kennis bekome van het bestaan van elk vonnis of arrest, waarbij het genot van pensioen aan een veroordeelde voor korter of langer tijd is ontzegd.

Ik heb mitsdien de eer UWEG. te verzoeken te willen bevorderen, voor zooveel Uw Hof en de rechtbanken in Uw ressort betreft, dat voortaan een uittreksel van vonnissen of arresten, waarin een dergelijke veroordeeling voorkomt, dadelijk nadat zij onherroepelijk zal zijn geworden, door den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie aan het Departement van Financien worde toegezonden.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

12 *September* 1886. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het gedeelte van het St. Antoniusgesticht aan den nieuwen Binnenweg te *Rotterdam* gelegen, en ingericht tot verpleging van vrouwelijke idioten en lijderessen aan epilepsie, die in hare verstandelijke vermogens gestoord zijn, alsmede van kinderen van beide kunne, beneden den leeftijd van tien jaren, lijdende aan idiotisme of epilepsie, die in hunne verstandelijke vermogens gestoord zijn. S. 163.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 September 1886, n°. 2812, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de artt. 7 en 8 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) en op Ons besluit van 2 Maart 1886 (*Staatsblad* n°. 39);

Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* en de inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat het maximum van het aantal lijderessen en kinderen die in dat gedeelte van het St. Antoniusgesticht, aan den nieuwen Binnenweg te *Rotterdam* gelegen, en ingericht tot verpleging van vrouwelijke idioten en lijderessen aan epilepsie, die in hare verstandelijke vermogens gestoord zijn, alsmede van kinderen van beide kunne, beneden den leeftijd van tien jaren, lijdende aan idiotisme of epilepsie, die in hunne verstandelijke vermogens gestoord zijn, zal bedragen 40 en het minimum van het aantal geneeskundigen één.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 12den September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 16 *Sept.* 1886.)

—

15 *September* 1886. BESLUIT, houdende nadere regeling der voorwaarden, waarop, met medewerking der gemeenten, rijkstelegraafkantoren en rijkstelephoonkantoren in kleinere plaatsen kunnen worden opgericht en in stand gehonden. S. 164.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Wenschende over te gaan tot eene herziening der regeling der voorwaarden, waarop, met medewerking der gemeenten, rijkstelegraafkantoren en rijkstelephoonkantoren in kleinere plaatsen kunnen worden opgericht en in stand gehouden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 September 1886, La. A, afdeeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van Onze besluiten van 17 Augustus 1870 (*Staatsblad* n°. 153), van 13 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 83) en van 25 April 1881 (*Staatsblad* n°. 52), te bepalen als volgt:

Art. 1. In plaatsen, waar dit door de betrokken gemeentebesturen mocht worden verlangd, kunnen, in vereeniging met het kantoor der Posterijen, rijkstelegraafkantoren worden gevestigd, op de navolgende voorwaarden:

a. Indien de afstand, waarover de verbindingslijn moet worden aangelegd, meer dan 5 kilometer bedraagt, komen de kosten van aanleg voor den meerderen afstand dan 5 kilometer voor rekening der gemeente.

b. De gemeente levert en onderhoudt ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de lokalen voor den post- en telegraafdienst en voor huisvesting van den beambte gevorderd.

c. De localiteit voor den telegraafdienst wordt kosteloos door de gemeente beschikbaar gesteld, doch voor de woning van den beambte en de voor den postdienst noodige ruimte wordt van Rijkswege een billijke huurprijs betaald.

d. De gemeente verbindt zich uiterlijk binnen

zes maanden na den afloop van elk vol dienstjaar, aan het Rijk te vergoeden, hetgeen de opbrengst van het telegraafkantoor gedurende dat jaar minder dan de kosten van instandhouding daarvan mocht bedragen. Deze verbintenis wordt aangegaan voor een tijdvak van 10 jaren en wordt geacht na afloop van dat tijdvak telkens voor één jaar verlengd te zijn, tenzij de gemeente haar uiterlijk drie maanden te voren heeft opgezegd, na welke opzegging het telegraafkantoor wordt opgeheven.

e. Als opbrengst van een telegraafkantoor wordt voor ieder jaar berekend zooveel malen dertig centen als het aantal telegrammen bedraagt, dat door het kantoor in dat jaar is afgezonden of uit het buitenland ontvangen. Daaronder zijn te begrijpen de telegrammen, die door later binnen vijf kilometer afstand van het telegraafkantoor opgerichte telegraaf- of telephoonkantoren zijn afgezonden of uit het buitenland ontvangen.

f. De kosten van instandhouding van een telegraafkantoor in vereeniging met het kantoor der Posterijen worden bepaald op 800 gulden 's jaars.

2. Mede op verzoek der betrokken gemeentebesturen kunnen in plaatsen, waar geen rijkstelegraafkantoor is, rijkstelephoonkantoren worden gevestigd, op de navolgende voorwaarden:

a. Indien de afstand, waarover de verbindingslijn moet worden aangelegd, meer dan 5 kilometer bedraagt, komen de kosten van aanleg voor den meerderen afstand dan 5 kilometer voor rekening der gemeente.

b. De gemeente levert en onderhoudt ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, eene gemeubelde localiteit tot uitoefening van den dienst.

c. De gemeente wijst ten genoegen van genoemden Minister den kantoorhouder en zijn plaatsvervanger aan. Hunne bezoldiging is voor rekening der gemeente.

d. In de bestelling der telegrammen binnen den kring waarin volgens de bepalingen van het Rijkstelegraafreglement de bezorging van uit telegraafkantoren kosteloos geschiedt, wordt door en voor rekening der gemeente voorzien. Zij is bevoegd tot heffing van een bestelgeld van hoogstens 10 cent voor elk telegram.

3. Behoudens hetgeen hieronder is bepaald, rust op de gemeenten waar op 1 Januari 1887 een telegraafkantoor op den voet van de Koninklijke besluiten van 17 Augustus 1870 (*Staatsblad* nº. 153) en 13 Mei 1880 (*Staatsblad* nº. 83) is gevestigd, de verplichting tot vergoeding overeenkomstig art. 1 van dit besluit, met dien verstande, dat de gemeente waar op dat tijdstip het telegraafkantoor sedert meer dan tien jaar is gevestigd, bevoegd is zich aan die verplichting te onttrekken, door inzending eener daartoe strekkende verklaring aan Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, uiterlijk ééne maand vóór meerbedoeld tijdstip, welke verklaring hetzelfde gevolg zal hebben als de opzegging, in art. 1*d* bedoeld.

De verbintenis tot vergoeding wordt, na 1 Januari 1887 of indien het tienjarig tijdvak alsdan nog niet is verstreken, na afloop van dat tijdvak, geacht voor het vervolg telkens voor één jaar verlengd te zijn, tenzij de gemeente haar uiterlijk drie maanden te voren heeft opgezegd, welke opzegging hetzelfde gevolg zal hebben als die in art. 1*d* bedoeld.

Aan de gemeenten die tot aan 1 Januari 1887 de vergoeding die van haar gevorderd werd, zullen betaald hebben, zullen ook na dat tijdstip de kosten van instandhouding in rekening worden gebracht tot het bedrag als met haar oorspronkelijk was overeengekomen.

De verdere verplichtingen die de gemeenten tegenover den Staat, ingevolge de bovengenoemde Koninklijke besluiten, en dat van 25 April 1881 (*Staatsblad* nº. 52) op zich hebben genomen, blijven onveranderd.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit beslnit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 15den September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 22 *Sept.* 1886.)

---

20 *September* 1886. MISSIVE van den Minister van Justitie, betreffende de verzoeken om opsporing en aanhouding van naar Engeland voortvluchtige verdachten.

Het is mij gebleken, dat de bij circulaire dd. 24 April 1885 afd. 2*a*, nº. 118, gegeven voorschriften betreffende de wijze waarop verzoeken om opsporing en voorloopige aanhouding van naar Engeland voortvluchtige verdachten, in afwachting van de regelmatige aanvrage om uitlevering, thans plaats hebben, in sommige gevallen bezwaar kunnen opleveren. Immers, die aanvrage door tusschenkomst

van mijn Departement en dat van Buitenlandsche Zaken levert noodzakelijk eenige vertraging op, en die vertraging kan oorzaak worden dat, waar anders de aanhouding van voortvluchtige verdachten had kunnen zijn bewerkstelligd, deze thans onmogelijk wordt.

Dientengevolge zijn pogingen in het werk gesteld om aan dat bezwaar, een gevolg van de onbevoegdheid der Nederlandsche rechterlijke ambtenaren om zich rechtstreeks tot de Britsche politieoverheden te wenden, te gemoet te komen. De uitslag daarvan is geweest, dat voortaan de tusschenkomst van mijn Departement en dat van Buitenlandsche Zaken kan worden vermeden, daar de Britsche politie-magistraat genoegen zal nemen met de tusschenkomst enkel van het Nederlandsch Gezantschap te Londen, mits het telegram van de bevoegde autoriteit hier te lande aan dat Gezantschap zoodanige gegevens bevat, die het uitvaardigen van een bevelschrift van aanhouding kunnen rechtvaardigen.

De Nederlandsche gezant aldaar wordt doorloopend gemachtigd om de tot Zijne Excellentie gerichte telegrafische aanvragen om aanhouding rechtstreeks van de Nederlandsche rechterlijke autoriteiten, hier te lande tot het verleenen van een bevel tot gevangenneming bevoegd, te beschouwen als van zijn regeering afkomstig.

Ik heb mitsdien de eer UWEG. te verzoeken de betrokken autoriteiten in Uw ressort hiermede in kennis te stellen en hen uit te noodigen om in voorkomende gevallen zich, met een overigens aan de vereischten van ons uitleveringsverdrag met Groot-Brittannië voldoend telegram, tot onzen gezant te Londen te wenden.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

---

21 *September* 1886. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten der prov. Zuid-Holland, waarbij is verklaard, dat de raad der gemeente Delft te recht afwijzend heeft beschikt op het verzoek van J. C. FABIUS aldaar, om hem als lid van den raad te handhaven.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. C. FABIUS, te Delft, tegen eene beschikking van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 22 Juni 1886, waarbij is verklaard, dat de raad der gemeente Delft te recht afwijzend heeft beschikt op zijn verzoek, „dat de raad hem handhave in zijn lidmaatschap van dat college en verklare, dat burgemeester en wethouders ten onrechte gemeend hebben eene nieuwe keuze voor een lid van den raad te moeten bevelen";

Den Raad van State, afd. voor geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 September 1886, nº. 95;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 September 1886, nº. 3963, afd. B. B.;

Overwegende, dat de appellant lid was van de Tweede Kamer, toen dit college door Ons bij besluit van 11 Mei 1886, werd ontbonden;

dat hij als eerste luitenant der artillerie gedurende den tijd van zijn lidmaatschap, ingevolge de eerste bepaling der tweede alinea van art. 91 der grondwet, op non-activiteit is geweest;

dat hij na de ontbinding door Ons bij besluit van 21 Mei 1886, nº. 25, gerekend van den 19den dier maand, in actieven dienst herplaatst is, met bepaling, dat hij ter beschikking zoude zijn van den Minister van Oorlog en als zoodanig zoude behooren tot den staf der artillerie;

dat hem vervolgens, gerekend van 19 Mei, binnenlandsch verlof naar zijne woonplaats is verleend, met behoud van vol traktement, en in afwachting van nadere beschikking;

dat appellant tevens lid was van den raad der gemeente Delft;

dat burgemeester en wethouders van Delft hem den 25 Mei 1886, naar aanleiding van Ons voormeld besluit, hebben bericht, dat vermits krachtens de bepaling van art. 23 litt^{a}. *k* der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85), het lidmaatschap van den raad met de betrekking van krijgsman in werkelijken dienst onvereenigbaar is, zij overeenkomstig het voorschrift van art. 25, 2^{e} lid, van eerstgenoemde wet ter vervulling der opengevallen plaats tot het houden eener verkiezing binnen den voorgeschreven termijn zouden overgaan;

dat de appellant zich hierop tot den gemeenteraad gewend heeft, met het verzoek, hem in het lidmaatschap te handhaven en te willen verklaren, dat burgemeester en wethouders ten onrechte gemeend hebben eene nieuwe keuze te moeten bevelen;

dat de raad den 9 Juni 1886, zich vereenigende met het besluit van burgemeester en wethouders, dit verzoek van de hand gewezen heeft;

dat appellant, gebruik makende van het recht, hem in de artt. 25 en 33 der gemeentewet toegekend, tegen de beslissing van den raad bij Gede-

puteerde Staten van Zuid-Holland, schriftelijk bezwaren heeft ingediend;

dat dit collegie bij besluit van 22 Juni 1886 verklaard heeft, dat de raad der gemeente Delft op het verzoek van appellant te recht afwijzend heeft beschikt, vermits deze, overeenkomstig de tweede bepaling van art. 91, al. 2 der grondwet, na de ontbinding der Tweede Kamer der Staten-Generaal op 18 Mei jl., door Ons bij besluit van 21 Mei 1886, n°. 25, te rekenen van 19 Mei te voren, in actieven dienst is herplaatst, met bepaling, dat hij ter beschikking zal zijn van den Minister van Oorlog en als zoodanig behooren tot den staf der artillerie, en hem daarop wel is waar binnenlandsch verlof is verleend, met behoud van vol traktement, en in afwachting van nadere beschikking, maar zoodanig verlof bezwaarlijk anders kan worden verleend dan aan krijgslieden, *die in werkelijken dienst zijn*, en derhalve zoodanig verlof het criterium van *werkelijken* dienst in den zin van het aangehaald artikel bevestigt;

dat appellant krachtens de artt. 25 en 36 der gemeentewet, den 3den Juli 1886 bij Ons van dit besluit in beroep is gekomen;

dat door hem, zoo bij Ons, als bij den gemeenteraad, is aangevoerd, dat het hier de vraag geldt, of het geval aanwezig is, in art. 23 litt. *k* der gemeentewet bedoeld, met andere woorden, *of hij de betrekking bekleedt van krijgsman in werkelijken dienst;* dat nu deze vraag ontkennend moet beantwoord worden; dat hij toch bij Ons besluit van 21 Mei n°. 25, alleen *ter beschikking* van den Minister van Oorlog (geene militaire autoriteit) gesteld is, die wel bevoegd was hem in werkelijken dienst, dat is onder *militaire bevelen*, te plaatsen, de betrekking van krijgsman in werkelijken dienst te doen bekleeden, doch dit niet gedaan heeft; dat de tweede bepaling van art. 91 al. 2 der grondwet blijkbaar geene andere bedoeling kan hebben dan deze, dat de krijgsman die ophoudt volksvertegenwoordiger te zijn, niet meer *van rechtswege* buiten den werkelijken dienst is, zonder dat dit Onze bevoegdheid uitsluit om hem op andere wijze of op anderen grond buiten den werkelijken dienst te laten; dat dit laatste dan ook met hem, appellant, is geschied, die, na in *actieven* dienst herplaatst te zijn, niet bij eenig korps der artillerie ingedeeld, maar ter beschikking van den Minister van Oorlog gelaten is, en dat door art. 131 en volgende der militiewet, de onjuistheid wordt aangetoond der bewering van Gedeputeerde Staten, als zoude reeds uit het ontvangen van verlof blijken, dat men in werkelijken dienst is;

Overwegende, dat art. 23 litt°. *k* der gemeentewet het lidmaatschap van den raad onvereenigbaar verklaart met de betrekking van »krijgsman in werkelijken dienst";

dat de wetgever, dit verordenende, blijkbaar gedacht heeft aan de eerste bepaling van art. 91, tweede lid, der grondwet en de woorden »krijgsman in werkelijken dienst" gebezigd heeft in den zin, dien zij dáár hebben, nademaal, ware dit zijne bedoeling niet geweest, het bij de vaststelling van voornoemd art. 23 uitdrukkelijk zoude zijn te kennen gegeven;

dat — wat nu de beteekenis dier woorden in art. 91, tweede lid, der grondwet aangaat — aldaar tegenover elkander gesteld worden *krijgslieden in werkelijken dienst* en *krijgslieden op non-activiteit;* zonder dat daarnevens van een derde categorie *krijgslieden, wel in actieven, maar niet in werkelijken dienst*, sprake is;

dat dan ook, hadde het tweede lid van art. 91 diegenen, welke door appellant tot deze derde categorie gerekend worden (officieren, ter beschikking van den Minister van Oorlog gesteld, of met onbepaald verlof) niet als *krijgslieden in werkelijken dienst* aangemerkt, te hunnen opzichte niet zoude gelden, dat zij, het lidmaatschap van eene der beide Kamers aanvaardende, van rechtswege op non-activiteit zijn; terwijl het bij de vaststelling dier bepaling klaarblijkelijk de bedoeling der regeering was, dat alle krijgslieden in actieven dienst (dat is niet uit anderen hoofde reeds op non-activiteit gesteld of gepensionneerd) lid van een der Kamers wordende, niet alleen van dienstplichten zouden ontslagen zijn, maar non-actief zouden worden;

dat de grondwet dus ieder officier, die zich niet op non-activiteit bevindt, als krijgsman in *werkelijken dienst* beschouwt;

dat hiertegen niet kan afdoen, dat in art. 131 der militiewet de woorden »werkelijke dienst" met betrekking tot de miliciens in een anderen zin worden gebezigd;

dat ingevolge de *tweede* bepaling der tweede alinea van het genoemde artikel der grondwet de officier, die, hetzij door bedanken, hetzij door niet-herkiezing, hetzij door ontbinding van de Tweede Kamer, ophoudt lid te zijn van die vergadering, tot den *werkelijken dienst* terugkeert;

dat dit rechtsgevolg, uit de grondwet zelve

voortvloeiende, den krijgsman op het oogenblik zelf, dat het intreedt, krachtens art. 23 litt°. *k* onbekwaam maakt tot het bekleeden van het lidmaatschap van den gemeenteraad;

dat de appellant dan ook, zoodra krachtens Ons besluit van 11 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 105), de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontbonden was, geacht moest worden een der in art. 23 der gemeentewet uitgesloten betrekkingen herkregen te hebben, en ingevolge art. 25, eerste lid, dier wet, daarvan aan den raad had moeten kennis geven, bij gebreke waarvan burgemeester en wethouders bevoegd waren, overeenkomstig art 25, derde lid, te handelen;

dat Ons besluit van 21 Mei 1886, n°. 25, waarbij appellant gerekend van den 19den dier maand in actieven dienst herplaatst is, met bepaling, dat hij ter beschikking zou zijn van den Minister van Oorlog en als zoodanig zonde behooren tot den staf der artillerie, geenszins de strekking had, het hiervoren bedoeld rechtsgevolg weg te nemen, maar integendeel de herplaatsing in den actieven dienst juist is geschied op grond van de tweede bepaling van het tweede lid van art. 91 der grondwet, en het daarop gevolgd verlof hem juist verleend is met het oog op den toestand van krijgsman in werkelijken dienst, waarin hij ten gevolge van laatstgenoemd voorschrift verkeerde;

dat de appellant alleen dan niet weder de betrekking van krijgsman in werkelijken dienst hadde terug bekomen (buiten de gevallen van pensionneering en ontslag), en mitsdien het lidmaatschap van den raad der gemeente Delft had kunnen behouden, indien hij op een der gronden, in art 38, sub 2°.—5°. der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128) genoemd, door Ons op non-activiteit ware geplaatst, ingaande met den dag, dat hij opgehouden had lid van de Tweede Kamer te zijn;

dat nu dit niet geschied is, het besluit van burgemeester en wethouders, en dat van den raad van Delft, en de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland in overeenstemming zijn met de voorschriften der gemeentewet;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving der uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 22 Juni 1886, B, n°. 1551 (1e afd.), G. S. n°. 22/1, het daartegen door appellant ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 21sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

21 *September* 1886. MISSIVE van den Minister van Justitie, houdende inlichting nopens den aanvang van den straftijd van hen, die zich in verzekerde bewaring bevinden.

Het is mij gebleken, dat sommige leden van het Openbaar Ministerie in dwaling verkeeren omtrent den aanvang van den straftijd dergenen, die zich in verzekerde bewaring bevinden.

Daarom acht ik het niet ondienstig het volgende in herinnering te brengen.

De bepaling van het derde lid van art. 21 der wet van den 29 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102) is met die wet zelve vervallen. Thans gelden dus ten deze voorschriften van de artt. 335 en 336 van het Wetboek van Strafvordering, in verband met de artt. 26 en 27 van het Wetboek van Strafrecht.

Volgens de beide artikelen van het Wetboek van Strafvordering, in verband met art. 26 van het Wetboek van Strafrecht, vangt de straftijd aan nadat de termijn van cassatie of hooger beroep is verstreken, zonder dat daarvan is gebruik gemaakt; ingeval van hooger beroep, nadat de termijn van cassatie na die uitspraak in appèl is verloopen; ingeval van beroep in cassatie, nadat de Hooge Raad bij eindvonnis zal hebben beslist; met dien verstande dat na afloop van die termijnen, indien de veroordeelde zulks verlangt, nog bovendien acht dagen moeten voorbijgaan alvorens het arrest of het vonnis kan worden ten uitvoergelegd en dus de straftijd ingaat, ten einde den veroordeelde de gelegenheid te geven overeenkomstig art. 337 van het Wetboek van Strafvordering een verzoekschrift om gratie in te leveren. Derhalve vangt eerst dan de straftijd aan, ook voor hen, die in verzekerde bewaring zijn. In één geval begint echter voor de zoodanigen de straftijd vroeger, namelijk indien de rechter heeft gebruik gemaakt van de bevoegdheid, hem verleend bij art. 27 van het Wetboek van Strafrecht, door te bepalen dat de tijd vóór de tenuitvoerlegging van de uitspraak door den veroordeelde voorloopig in verzekerde bewaring door-

gebracht, bij de uitvoering van de hem opgelegde straf geheel of gedeeltelijk zal worden in mindering gebracht. In dit geval is de straf reeds vroeger ingegaan, zonder dat men dit toen kon weten.

Ik heb de eer UWEG. te verzoeken het bovenstaande onder de aandacht te brengen van de Officieren van Justitie en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten in Uw ressort.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het tarief van kanaalgeld voor het *Groot Noordhollandsch kanaal* en van havengeld voor de marinehaven *het Nieuwediep*. S. 165.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Marine, van 9 Februari 1886, n°. 45, Dom., van 15 Februari 1886, n°. 26, afdeeling Waterstaat A, en van den 23sten Februari 1886, n°. 54;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten April 1886, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, n°. 13, Domeinen en Invoerrechten en Accijnzen, van 9 September 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat A, en van 14 September 1886, litt. B, n°. 30;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Het bij Ons besluit van 6 Juli 1878 (*Staatsblad* n°. 100) vastgesteld tarief van kanaalgeld voor het *Groot Noordhollandsch kanaal* en van havengeld voor de marinehaven *het Nieuwediep* te wijzigen als volgt:

Art. 1. De eerste zinsnede van artikel 1 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Voor elke vaart door een der sluizen op of aan de uiteinden van het *Groot Noordhollandsch Kanaal*, daaronder begrepen de *maritieme schutsluis* te *Nieuwediep*, is aan kanaalgeld verschuldigd:

voor een zeestoomschip 7 cent en voor een zeezeilschip 9 cent per *ton* kubiek meter bruto-inhoud."

2. Artikel 5 van het tarief wordt aldus gelezen:

„Voor ieder zeeschip dat in de marinehaven *het Nieuwediep* komt, is telkens havengeld verschuldigd.

Dit havengeld bedraagt voor een stoomschip 7 cent en voor een zeilschip 9 cent per tien kubiek meter bruto-inhoud."

3. Artikel 10 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Het kanaal- en havengeld wordt, voor zoover de inhoud der schepen de grondslag der heffing is, berekend:

a. voor de zeeschepen naar den bruto-inhoud uitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875, of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;

b. voor de binnenschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of binnenschip, met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond.

Bij de berekening van het kanaal- en havengeld dat per tien kubiek meter wordt geheven, worden onderdeelen van tien kubiek meter verwaarloosd."

4. Artikel 15 van het tarief wordt ingetrokken.

II. Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.
De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

—

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het tarief van kanaal-, haven- en steigergelden op het *Noordzeekanaal* en zijne zijkanalen. S. 166.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 Februari 1886, n°. 45, Dom., en

van 15 Februari 1886, n°. 26, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten April 1886, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, n°. 13, Dom[illegible] en Invoerrechten en Accijnzen, en van 9 September 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De navolgende wijzigingen en aanvullingen te brengen in het bij Ons besluit van 8 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 121) vastgesteld tarief van kanaal-, haven- en steigergelden op het *Noordzeekanaal* en zijne zijkanalen:

Art. 1. Het eerste lid van artikel 1 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Van zeeschepen wordt het volgende kanaalgeld geheven voor elke 10 M³. bruto-inhoud:

	Stoomschepen.	Zeilschepen.
Van de *Noordzee* naar *IJmuiden* of *Velzen* of omgekeerd	9 cent	12 cent.
Spaarndam " "	27 "	37 "
Nauerna " "	26 "	35 "
Westzaan " "	29 "	39 "
Zaandam " "	39 "	54 "
Amsterdam " "	45 "	61 "

2. Aan het slot van artikel 1 van het tarief wordt als nieuw lid toegevoegd:

„Schepen, die uit het kanaal naar zee zijn gegaan, maar als bijleggers terugkeeren, betalen niet opnieuw kanaalgeld."

3. Aan artikel 5 van het tarief wordt als tweede lid toegevoegd:

„Waar recht op vermindering volgens een dier artikelen bestaat, wordt eerst berekend hoeveel volgens artikel 1 voor het schip zou verschuldigd zijn, en vervolgens van dat bedrag het aangewezen deel genomen. In de eindnitkomst worden onderdeelen van centen verwaarloosd."

4. Het eerste lid van artikel 11 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Elk zeeschip dat in de haven bij de Noordzeesluizen komt, is havengeld verschuldigd.

Dit havengeld bedraagt voor een stoomschip 10 cent en voor een zeilschip 13 cent per 10 M³. bruto-inhoud."

5. Artikel 13 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Het steigergeld, verschuldigd voor de schepen die van de steigers van den Staat te *Velzen* of *IJmuiden* gebruik maken, hetzij als aanlegplaats, hetzij als laad- of losplaats, bedraagt per etmaal:

voor een zeestoomschip 1¼ cent;

voor een zeezeilschip 2 cent; alles per kubiek meter bruto-inhoud, en voor een binnenschip 2 cent per kubiek meter inhoud.

Het wordt voor het eerst voldaan dadelijk bij aankomst aan den steiger en verder bij den ingang van ieder volgend etmaal."

6. Artikel 17 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Het kanaal-, haven- en steigergeld wordt berekend:

a. voor de zeeschepen naar den bruto-inhond nitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875 of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;

b. voor de binnenschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of binnenschip met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond."

Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

---

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het tarief van kanaal- en havengeld voor het kanaal van *Voorne*. S. 167.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 9den Februari 1886, n°. 45,

Domeinen, en van 15 Februari 1886, nº. 26, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten April 1886, nº. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, nº. 13, Domeinen en Invoerrechten en Accijnzen, en van 9 September 1886, nº. 32, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. Het bij Ons besluit van 23 December 1876 (*Staatsblad* nº. 267) vastgesteld tarief van kanaal- en havengeld voor het kanaal van *Voorne* te wijzigen als volgt:

Art. 1. Het eerste lid van artikel 1 van het tarief wordt aldus gelezen:

"Voor iedere schutting van een zeeschip door een der sluizen te *Nieuwesluis* en te *Hellevoetsluis* is een kanaalgeld verschuldigd, voor stoomschepen van 7 cent en voor zeilschepen van 9 cent per *tien* kubiek meter bruto-inhoud."

Het eerste lid van artikel 6 van het tarief wordt gelezen als volgt:

"Voor ieder schip dat een der havens van het kanaal van *Voorne* gebruikt tot ligplaats of om te laden en te lossen, is telkens havengeld verschuldigd.

Dat havengeld bedraagt:

a. voor een zeestoomschip 7 cent en voor een zeezeilschip 9 cent per *tien* kubiek meter inhoud;

b. voor een binnenschip 1 cent per kubiek meter inhoud."

3. Artikel 8 van het tarief wordt vervangen door het volgende:

"Het kanaal- en havengeld wordt, voor zoover de inhoud der schepen de grondslag der heffing is, berekend:

a. voor de zeeschepen naar den bruto-inhoud uitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875, of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;

b. voor de binnenschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of binnenschip met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond.

Bij de berekening van het kanaal- en havengeld, dat per tien kubiek meter wordt geheven, worden onderdeelen van tien kubiek meter verwaarloosd."

4. Artikel 12 van het tarief wordt ingetrokken.

2. Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

—

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het voorloopig plaatselijk reglement voor de marinehaven te *Hellevoetsluis*. S 168.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Marine, van 9 Februari 1886, nº. 45, Domeinen, en van den 23sten Februari 1886, litt. B, nº. 54;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 April 1886, nº. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, nº. 13, Dom. en Invoerrechten en Accijnzen, en van 14 September 1886, litt. B, nº. 30;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. De navolgende wijzigingen te brengen in het voorloopig plaatselijk reglement voor de marinehaven te *Hellevoetsluis*, vastgesteld bij Ons besluit van 15 Mei 1855 (*Staatsblad* nº. 38) en gewijzigd bij dat van 26 April 1876 (*Staatsblad* nº. 87):

Art. 1. Het eerste lid van artikel 12 van het reglement wordt gelezen als volgt:

"Telkens wanneer een schip in de marinehaven komt en gedurende de twee aan de komst voorafgaande dagen het kanaal van *Voorne* niet heeft bezocht, is daarvoor havengeld verschuldigd. Dit bedraagt voor een stoomzeeschip *zestien cent* (*f* 0.16) en voor een zeezeilschip *een en twintig cent* (*f* 0.21) per 10 kub. meter bruto-inhoud en voor een binnenschip *twee en twintig en een halven cent* (*f* 0.22½) per 10 kub. meter inhoud."

2. Artikel 15 van het reglement wordt gelezen als volgt:

„Voor elk schip, dat binnen de sluis wordt toegelaten, moet boven en behalve het bij artikel 12 bepaalde havengeld, worden betaald:

A. *Binnenkomende.*

Voor een zeestoomschip *zestien cent* (*f* 0.16), voor een zeezeilschip *een en twintig cent* (*f* 0.21) en voor een binnenschip *twee en twintig en een halve cent* (*f* 0.22½).

B. *Uitgaande.*

Voor een zeestoomschip *negen cent* (*f* 0 09), voor een zeezeilschip *dertien cent* (*f* 0 13) en voor een binnenschip *dertien en een halve cent* (*f* 0.13½), een en ander voor de zeeschepen per 10 knb. meter bruto inhoud en voor de binnenschepen per 10 kub. meter inhoud."

3. Artikel 18 van het reglement wordt gelezen als volgt:

„Het haven- en sluisgeld wordt, voor zoover de inhoud der schepen de grondslag der heffing is, berekend:

a. voor de zeeschepen naar den bruto-inhoud uitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875, of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;

b. voor de binnenschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of binnenschip, met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond.

Bij de berekening van het haven- en sluisgeld, dat per tien kub. meter wordt geheven, worden onderdeelen van tien knb. meter verwaarloosd."

4. De overgangsbepaling aan het slot van het reglement wordt ingetrokken.

II Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Minister van Marine, (*get.*) W. GERICKE.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het tarief van haven- en schutgeld op het kanaal van *Walcheren*. S 169.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 Februari 1886, n°. 45, Domeinen, en van 15 Februari 1886, n°. 26, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten April 1886, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, n°. 13, Domeinen en Invoerrechten en Accijnzen, en van 9 September 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Het tarief van haven- en schutgeld op het kanaal van *Walcheren*, vastgesteld bij Ons besluit van 8 October 1883 (*Staatsblad* n°. 139), te wijzigen en aan te vullen als volgt:

Art. **1.** Het eerste lid van artikel 1 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Van de schepen, die gebruik maken van het kanaal van *Walcheren*, wordt als havengeld geheven:

1°. van zeestoomschepen met een bruto-inhoud van:

a. 750 kubiek meter of minder 32 cent;
b. 751 tot 1500 kubiek meter 35 „
c. 1501 „ 3000 „ „ 39 „
d. 3001 kubiek meter of meer 42 „

alles per *tien* kubiek meter bruto-inhond;

2°. van zeezeilschepen met een bruto-inhoud van:

a. 550 kubiek meter of minder 43 cent;
b. 551 tot 1100 kubiek meter 48 „
c. 1101 „ 2200 „ „ 53 „
d. 2201 kubiek meter of meer 58 „

mede per *tien* kubiek meter bruto-inhoud;

3°. van binnenschepen 2 cent per kubiek meter inhoud;

4°. van schepen niet grooter dan tien kubiek meter in ééns af 10 cent."

2. Het eerste lid van artikel 3 van het tarief wordt aldus gelezen:

„Voor schepen, die uitsluitend naar *Middelburg* bestemd zijn en rechtstreeks derwaarts varen zonder op het kanaal te laden of te lossen, wordt het in artikel 1 bepaalde gewone havengeld verminderd:

a. voor zeestoomschepen met *f* 0.16 per *tien* kubiek meter bruto-inhoud;

b. voor zeezeilschepen met *f* 0.22 per *tien* kubiek meter bruto-inhoud;

c voor binnenschepen met de helft."

3. Het laatste lid van artikel 4 van het tarief wordt gelezen als volgt:

"Bij toepassing van dit artikel wordt eerst berekend hoeveel voor het schip erschuldigd zou zijn, als de reis de eerste was, en vervolgens van dat bedrag het aangewezen deel genomen.

In de einduitkomst worden onderdeelen van centen verwaarloosd."

4 Artikel 7 van het tarief wordt gewijzigd als volgt:

"Voor iedere schutting, behalve voor die door de keersluis te *Vlissingen*, is verschuldigd:

1°. van zeestoomschepen per *tien* kubiek meter bruto-inhoud 3 cent;

2°. van zeezeilschepen per *tien* kubiek meter bruto-inhoud 4 cent;

3°. van binnenschepen per kubiek meter inhoud ½ cent;

4°. van schepen niet grooter dan *tien* kubiek meter inhoud in ééns af 5 cent;

5°. van een houtvlot *twee gulden;*

6°. van een gedeelte daarvan van hoogstens tien balken *een gulden*".

5. Artikel 13 van het tarief wordt gewijzigd als volgt:

"Het haven- en schutgeld wordt berekend:

a. Voor de zeeschepen naar den bruto-inhoud, uitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875, of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande;

b. voor de binnenschepen naar den inhoud volgens den Nederlandschen meetbrief."

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud van het zee- of binnenschip met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud of voor de heffing van het patentrecht gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond.

Bij de berekening van het haven- en schutgeld voor zeeschepen worden de onderdeelen van tien kubiek meter verwaarloosd."

II. Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1866.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

---

24 *September* 1886. BESLUIT, houdende wijziging van het tarief der voor zeeschepen op het kanaal van *Ter Neuzen* verschuldigde haven-, schut- en bruggelden. S. 170.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, Handel- en Nijverheid, van 9 Februari 1886, n°. 45, Domeinen, en van 16 Februari 1886, n°. 26, afdeeling Waterstaat A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten April 1886, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 31sten Augustus 1886, n°. 13, Domeinen en Invoerrechten en Accijnzen, en van 9 September 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. De navolgende wijzigingen en aanvullingen te brengen in het bij Ons besluit van 1 October 1880 (*Staatsblad* n°. 177) vastgesteld tarief der voor zeeschepen op het kanaal van *Ter Neuzen* verschuldigde haven-, schut- en bruggelden:

Art. **1.** Het eerste lid van artikel 1 van het tarief wordt gelezen als volgt:

"Van de zeeschepen, die op het kanaal van *Ter Neuzen* komen, wordt een havengeld geheven bedragende per *tien* kubiek meter bruto-inhoud voor een stoomschip *vijf en dertig cent* (*f* 0.35) en voor een zeilschip *acht en veertig cent* (*f* 0.48)."

2. De twee laatste zinsneden van artikel 3 van het tarief worden gelezen als volgt:

"Bij toepassing van dit artikel wordt eerst berekend hoeveel zou verschuldigd zijn, als de reis de eerste was, en vervolgens van dat bedrag het aangewezen deel genomen.

In de einduitkomst worden onderdeelen van centen verwaarloosd.

Reizen, waarop het schip volgens art. 7, n°. 7, vrij van recht was, tellen voor de toepassing van dit artikel niet mede."

3. Artikel 5 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„Voor iedere schutting door een der sluizen te *Ter Neuzen* en te *Sas van Gent* wordt schutgeld geheven, bedragende per tien kubieke meter brutoinhoud van een stoomschip *drie cent* (*f* 0.03) en van een zeilschip *vier cent* (*f* 0.04)."

4. Artikel 11 van het tarief wordt gelezen als volgt:

„De haven- en schutgelden worden berekend naar den bruto-inhoud uitgedrukt in den *Nederlandschen* meetbrief, afgegeven na 31 December 1875, of, bij gebreke daarvan, in den buitenlandschen nationalen meetbrief, als die aanspraak geeft op vrijstelling van meting hier te lande.

Wanneer zoodanige meetbrief niet vertoond wordt, begroot de met de heffing belaste ambtenaar den inhoud met inachtneming van de regelen, die hier te lande voor de bepaling van den bruto-inhoud gelden, behoudens teruggaaf van hetgeen blijkt te veel te zijn betaald, wanneer de meetbrief binnen zes weken wordt vertoond.

Onderdeelen van tien kubieke meter worden bij de berekening der haven- en schutgelden verwaarloosd."

5. Artikel 13 van het tarief vervalt.

II. Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den eersten November 1886.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 24sten September 1886.

(*get*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1886.)

—

26 *September* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212), houdende voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij art. 78 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken waarvan de gewone regter kennis neemt. S. 171.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 25sten Augustus 1886, 5de afdeeling, n°. 87;

Overwegende, dat het noodzakelijk is ten gevolge van de invoering van het „Wetboek van Strafrecht" en van het Wetboek van Strafvordering, zooals het gewijzigd is, eenige wijzigingen te brengen in Ons besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212), houdende voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij art. 78 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den September 1886, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 20sten September 1886, 5de afdeeling, n°. 201;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. **1.** Het 5de lid van art. 2 van Ons besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212) wordt gelezen als volgt:

„Tot vervoer van veroordeelden van het naastbij gelegen spoorwegstation naar de Rijkswerkinrigtingen te *Veenhuizen* en naar het Rijksgesticht te *Ommerschans* kan, op schriftelijke magtiging, van een afzonderlijk rijtuig worden gebruik gemaakt."

2. Het eerste lid van art. 10 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Voor de uitvoering van gevangenisstraf of hechtenis wordt slechts één extract uit het arrest of uit het vonnis in rekening geleden, indien de daarbij veroordeelden de straf in hetzelfde gesticht moeten ondergaan."

3. Het eerste lid van art. 13 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Processtukken en, buiten de gevallen bij de wet bepaald, bevelschriften en in raadkamer genomen beschikkingen worden verzonden in minuut."

4. Het tweede lid van art. 14 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Beschikkingen in raadkamer genomen en bevelen tot voorloopige aanhouding, gevangenhouding, gevangenneming en medebrenging worden op de minuut tenuitvoergelegd en beteekend, indien de beteekening of tenuitvoerlegging geschiedt binnen het Rijk."

5. Artikel 30 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Voor zoover betreft de afschriften van stukken die, krachtens lastgeving van het regtscollegie, kosteloos aan den beklaagde worden afgegeven, wordt door de griffiers bij hunne declaratie een bewijs overgelegd van de beklaagden of hunne raadslieden, dat de afschriften zijn ontvangen.

In de declaratie wordt de dagteekening vermeld van de lastgeving van het regtscollegie."

6. Artikel 33 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Bij de declaratie van gemaakte kosten, die door den Staat aan den beklaagde moeten worden vergoed, wordt overgelegd het door den voorzitter van het regtscollegie of door den kantonregter afgegeven bevelschrift van tenuitvoerlegging."

7. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 26sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 10 *Oct.* 1886.)

—

27 *September* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 3 September 1886 te *'s Gravenhage* uitgewisselde verklaring, betreffende de wederzijdsche bescherming der handels- en fabrieksmerken in *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije*. S. 172.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 3 September 1886 te *'s Gravenhage* uitgewisselde verklaring, betreffende de wederzijdsche bescherming der handels- en fabrieksmerken in *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije*, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Daar artikel 5 van het op 26 Maart 1867 tusschen *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije* gesloten handelsverdrag niet meer volkomen in overeenstemming is met de wetgeving der Hooge contracteerende Partijen en eene wijziging van het daarbij bepaalde ten opzichte der nederlegging van fabrieks- en handelsmerken in *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije* noodzakelijk is bevonden, zijn de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, omtrent de volgende bepalingen overeengekomen:

Art. I. De onderdanen van eene der Hooge contracteerende Partijen, die krachtens artikel 5 van het handelsverdrag van 26 Maart 1867, binnen het gebied van de andere dezelfde bescherming als de nationalen, met betrekking tot den eigendom van fabrieks- en handelsmerken, wenschen te genieten, zullen zich moeten gedragen naar de in dat gebied van kracht zijnde voorschriften.

Derhalve zal wat *Oostenrijk-Hongarije* betreft, de nederlegging der hierbedoelde merken in *Oostenrijk* moeten plaats hebben bij de kamer van handel en nijverheid te *Weenen*, in *Hongarije* bij die te *Budapest*.

II. Deze regeling zal over en weer in werking treden, zoodra zij in de landen der Hooge contracteerende Partijen officieel zal zijn afgekondigd, en van kracht blijven zoolang het handelsverdrag, bedoeld bij het voorgaand artikel, niet zal opgehouden hebben verbindend te zijn.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden deze akte hebben opgemaakt en van hnn zegel voorzien.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage, den 3den September 1886.

De Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden,

(*get.*) VAN KARNEBEEK.

De Buitengewone Gezant en Gevolmachtigde Minister van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz., enz., enz., Apostolisch Koning van Hongarije,

(*get.*) Comte DE MÜLINEN.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 24 September jl., nº. 8256, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande overeenkomst, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven verklaring vervat.

Soestdijk, den 27sten September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) V. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 7 *Oct.* 1886.)

—

29 *September* 1886. MISSIVE van den Minister van Justitie, betreffende mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer van den afloop van strafvervolgingen wegens overtredingen der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* nº. 131).

Blijkens mededeeling van de Algemeene Rekenkamer is het in den laatsten tijd meermalen gebeurd, dat zij alleen door de verantwoording van burgemeesters of gemeente-ontvangers kennis be-

kwam van de inbeslagneming van vee, wegens overtredingen van de bepalingen der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), zonder dat haar officieele mededeeling werd gedaan van den afloop der dientengevolge ingestelde strafvervolgingen.

Het blijkt derhalve dat de circulaire van 25 September 1875, 3de afd. n°. 124, niet altijd werd nageleefd. Het doel nl., dat de Kamer door de kennis van den afloop van *alle* strafvervolgingen uit bovengemelde wet voortvloeiende, controle kunne uitoefenen op de deswege onder de gemeenteambtenaren berustende gelden, wordt zoodoende niet bereikt.

Nu de bedoelde strafvervolgingen, ingevolge art. 11 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot de kennisneming van de kantongerechten behooren, komt de opdracht, bij mijne aangehaalde circulaire aan de officieren van justitie gedaan, van zelve te vervallen, maar is het wenschelijk diezelfde opdracht thans te doen aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten.

Ik heb mitsdien de eer UWEGestr. te verzoeken aan laatstgenoemde ambtenaren de noodige bevelen te geven, opdat de verlangde kennisgevingen aan de Algemeene Rekenkamer geregeld geschieden.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

2 *October* 1886. MISSIVE van den Minister van Justitie, houdende verzoek dat de exploiten in strafzaken zooveel mogelijk worde opgedragen aan rijksveldwachters.

Ik heb de eer Uwe bijzondere aandacht te vestigen op de bepaling van art. 7 van het Wetboek van Strafvordering, dat alle dagvaardingen en beteekeningen van stukken, op last van de daarbij bedoelde ambtenaren, kunnen geschieden door rijksveldwachters, welke algemeene bevoegdheid bij de vroegere wetgeving niet was toegestaan, daar alstoen de beteekening van een aantal stukken in strafzaken, niet aan rijksveldwachters kon worden opgedragen.

Het is dus de bedoeling van den wetgever geweest aan het doen van exploiten in strafzaken door rijksveldwachters, belangrijke uitbreiding te geven.

Het is mijn verlangen dat overeenkomstig die bedoeling worde gehandeld en ik verzoek U mitsdien te bevorderen dat alle exploiten in strafzaken, zooveel mogelijk worden opgedragen aan rijksveldwachters. Daarvoor kunnen voornamelijk in aanmerking komen dagvaardingen van beklaagden en getuigen, vonnissen door den kantonrechter wegens dronkenschap gewezen en andere stukken die beteekend moeten worden in plaatsen waar rijksveldwachters zijn gestationneerd en waaraan weinig schrijfwerk verbonden is.

De kosten van het drukken van imprimé's voor afschriften, kunnen aan mijn Departement worden in rekening gebracht

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

2 *October* 1886. BESLUIT, betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van den 9den Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102), tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 173.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het bepaalde bij art. 8, sub 2°., der wet van den 9den Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 28 September 1886, n°. 69, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De krachtens de wet van den 9den Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) uitgegeven drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, waarvoor verwisselingen tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt verlangd, kunnen tot dat einde, zoolang zij niet zijn uitgeloot, vergezeld van alle daarbij behoorende onverschenen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons, op alle werkdagen van des voormiddags tien tot des namiddags twee uur worden ingeleverd ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Zij worden vermeld op daarnevens te voegen, behoorlijk ingevulde en door den inleveraar onderteekende nommerlijsten, waarvan de formulieren tegen betaling van vijf cents per stuk ten kantore van dien Agent verkrijgbaar zijn.

Indien de Agent aanleiding vindt om niet dadelijk bij de overneming der schuldbekentenissen tot de afgifte van het bij art. 2, letter *a* van dit besluit bedoelde bewijs over te gaan, geeft hij voor de ingeleverde stukken een bewijs van overneming af, dat van den derden werkdag na dien

der afgifte af, tegen het eerstgenoemde bewijs kan worden verwisseld.

De voor deze schuldbekentenissen afgegeven recepissen kunnen, zoolang de gelegenheid tot inwisseling daarvan tegen definitieve schuldbekentenissen niet is opengesteld, op dezelfde wijze als hiervoren is bepaald, tot verwisseling tegen inschrijving op het hiervoren genoemde Grootboek bij den Agent worden ingeleverd.

2. Voor het bedrag van elke ingeleverde, in orde bevonden partij schuldbekentenissen of recepissen worden door den Agent voornoemd aan den inleveraar afgegeven:

a. een gedagteekend bewijs recht gevende op inschrijving tot gelijk nominaal bedrag als dat der overgenomen schuldbekentenissen of recepissen, in het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, met ingang van rente als volgt:

indien de afgifte geschiedt van 8 Maart tot en met 7 September, op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand April;

en indien de afgifte geschiedt van 8 September tot en met 7 Maart, op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand October;

b. een door den inleveraar in te vullen en te onderteekenen formulier van verklaring tot het bekomen der verlangde inschrijving met duplicaat daarvan.

Voor de sub *b* bedoelde formulieren wordt vijf cents per exemplaar betaald.

3. Wanneer de afgifte der in het voorgaande artikel onder litt. *a* en *b* vermelde stukken geschiedt tusschen den 9den en den 31sten Maart en tusschen den 9den en den 30sten September, wordt de respectievelijk op 1°. April en op 1°. October daaraanvolgende verschijnende coupon van de ter overschrijving aangeboden schuldbekentenissen aan den inleveraar teruggegeven.

4. De kapitalen waarvoor de bij letter *a* van art. 2 bedoelde bewijzen zijn afgegeven, worden door de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld ambtshalve in het Grootboek ingeschreven onder een hoofd van rekening, luidende: „*Schuldbekentenissen (Schuld voortspruitende uit de verwisseling van krachtens de wet van den 9den Mei* 1886, Staatsblad n°. 102, *uitgegeven*)."

De dagteekening van dit besluit en het nommer waaronder het in het *Staatsblad* is geplaatst, worden mede in dat hoofd van rekening uitgedrukt.

5. De bij art. 2 bedoelde bewijzen worden, vergezeld van de daarbij behoorende formulieren, nadat deze behoorlijk zijn ingevuld en onderteekend, ingeleverd bij de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld, om daarvoor op den voet der bepalingen, vastgesteld bij het Vorstelijk Besluit van den 8sten December 1814 (*Staatsblad* n°. 111), door afschrijving van het hoofd van rekening, vermeld bij art. 4, de verlangde inschrijving te bekomen.

6. Indien ten gevolge van vertraagde inlevering der bij art. 2 vermelde stukken, of door onjuiste of onvolledige invulling en onderteekening van het bij dat artikel bedoelde formulier, de verlangde inschrijving eerst kan geschieden met lateren ingang van rente dan in de afgegeven bewijzen is uitgedrukt, kan door Onzen Minister van Financiën machtiging worden gegeven tot uitbetaling der verschuldigd gebleven renten, voor zoover deze niet zijn verjaard.

7. Door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam wordt dagelijks aan de Algemeene Rekenkamer opgave gedaan van de volgens dit besluit door hem overgenomen schuldbekentenissen of recepissen en daarvoor afgegeven bewijzen recht gevende op inschrijving.

De overgenomen schuldbekentenissen of recepissen worden dadelijk na afgifte der bij het voorgaande lid bedoelde bewijzen, door voornoemden Agent voorzien van een kenteeken dat zij van onwaarde zijn om alzoo later bij de Algemeene Rekenkamer te worden overgebracht.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 2den October 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financien, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 10 *Oct.* 1886.)

—

3 *October* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 7 April 1886 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst betreffende den bouw van eene brug over de *Maas* te *Maaseyk*. S. 174.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 7 April 1886 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *België* gesloten overeenkomst betreffende den bouw van eene brug over de *Maas* te *Maaseyk*, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

OVEREENKOMST *tusschen Nederland en België, ter regeling der voorwaarden voor den bouw en het onderhoud van eene brug over de Maas bij Maaseyk.*

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, in gemeen overleg de voorwaarden voor den bouw en het onderhond van eene brug over de Maas bij Maaseyk wenschende te regelen, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden:

Jhr. ABRAHAM PIETER CORNELIS VAN KARNEBEEK, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., enz., Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

Baron AUGUSTUS D'ANETHAN, Groot-officier der Leopoldsorde, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Grootkruis der Orde van de Eikenkroon van Luxemburg, enz., enz., Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister te 's Gravenhage;

dewelke, na uitwisseling hunner volmachten, die in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent het navolgende zijn overeengekomen:

Art. 1. De Belgische Regeering zal op hare kosten en voor hare rekening eene brug doen bouwen over de Maas bij Maaseyk, ter plaatse van den tegenwoordigen overgang over die rivier. De uitvoering van dat werk zal evenwel afhankelijk zijn van de bewilliging der subsidiën die reeds, zoowel in België als in Nederland, daarvoor zijn toegezegd.

De brug zal, te rekenen van den linkeroever, hebben drie bogen, met metalen bovenbouw, van 48 M. wijdte horizontaal gemeten ter hoogte van den bovenkant der pijlers en twee doorlaatopeningen van 8 M. wijdte gespaard in het rechter landhoofd.

De aanleg van den oprit ter verbinding van den weg naar Roosteren met het bovendek der brug zal eveneens ten laste der Belgische Regeering zijn.

In het midden van de metalen overspanning zal de brug eene vrije hoogte aanbieden van minstens 3 M. tusschen den onderkant van den ligger en den hoogwaterstand van 4 Februari 1850, zijnde 32,30 M. boven het algemeen watervlak van het Koninkrijk België (Ostende's peil) of 30 M. + A. P.).

Voor hoogtewerk wordt aangenomen dat gegroefd in den hardsteen door den waterstaat aangebracht in den oostelijken gevel van het huis van den heer Gelissen te Maaseyk, gemerkt 30.27 M. + A.P. of 32.57 M. boven 't algemeen watervlak van het Koninkrijk België (Ostende's peil).

2. De brug zal gebouwd worden volgens de plannen, bestekken en voorwaarden op te maken uitsluitend door de Belgische administratie. Deze zal eveneens de wijze en de voorwaarden van uitvoering voorschrijven die zij goed zal achten, mits alle maatregelen nemende die noodig zijn opdat de scheepvaart gedurende den bouw der brug, noch stroomafwaarts, noch stroomopwaarts, belet worde.

3. De aanbesteding zal plaats hebben in België door de zorg van het bestuur van dat land.

4. Het onderhoud van de brug en der opritten zal ten laste van België blijven.

5. De Nederlandsche Regeering verbindt zich om, zoo noodig, voor zooveel van haar afhangt, volgens de Nederlandsche wetten te verkrijgen de onteigening ten algemeenen nutte van de terreinen en onroerende goederen, die op den rechteroever voor de uitvoering van het plan vereischt mochten worden.

In geval van onteigening zal deze plaats hebben ten name der Nederlandsche Regeering voor rekening der Belgische, ter wier beschikking de onteigende terreinen en onroerende goederen gesteld zullen worden.

6. De materialen, gereedschappen en werktuigen bestemd ter uitvoering der werken voor den bouw der brug en over de grens tusschen Nederland en België vervoerd wordende, zullen, zoowel bij den in- als bij den uitvoer, van alle donanerechten vrijgesteld zijn.

Ter verzekering dier vrijstelling zullen de bedoelde vervoeren moeten worden gedekt door eene verklaring van den ingenieur, belast met het toezicht of met de leiding van de werken, welke ingenieur den aard en de hoeveelheden der materialen, gereedschappen en werktuigen die tot gemeld einde vervoerd zullen worden, zal waarmerken.

De aanvragen van zoodanige gewaarmerkte verklaringen zullen minstens acht dagen te voren bij gezegden ingenieur moeten worden ingediend.

7. Wanneer de brug gebouwd is, zullen het recht van nationale souvereiniteit en de daaruit voortvloeiende rechten zich voor elk oeverland uitstrekken tot het midden der middelste boog.

8. De brug en de opritten zullen vrij zijn van elken fiscalen last in de beide landen.

Zij zullen uit het oogpunt van hunne instandhouding in de beide landen dezelfde wettelijke bescherming genieten als het publiek domein.

9. De tegenwoordige overeenkomst zal, na goedkeuring in de Kamers in de beide landen, bekrachtigd worden en de bekrachtigingen zullen, zoodra mogelijk, te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, de tegenwoordige overeenkomst geteekend en van hunne zegels voorzien hebben.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage, den 7den dag der maand April van het jaar 1886.

(*get.*) v. KARNEBEEK.
" Baron A. D'ANETHAN.

Gezien de wet van 29 Augustus 1886 (*Staatsblad* nº. 140), houdende goedkeuring van sommige artikelen van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de akten van bekrachtiging van meergenoemde overeenkomst, door Ons den 18den September en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 26sten Augustus 1886 onderteekend, den 27sten September daaraanvolgende te *'s Gravenhage* zijn uitgewisseld geworden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 29 September 1886, Algemeen Secretariaat, nº. 8293;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bovengenoemde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven overeenkomst vervat.

Het Loo, den 3den October 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 16 *Oct.* 1886.)

—

3 *October* 1886. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 26 Juli 1886 te *Rome* gesloten overeenkomst tot aanvulling van het uitleveringsverdrag van November 1869 tusschen *Nederland* en *Italië*. S. 175.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de op 26 Juli 1886 te *Rome* gesloten overeenkomst tot aanvulling van het uitleveringsverdrag van November 1869 tusschen *Nederland* en *Italië* (*Staatsblad* 1870, nº. 36), van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

OVEREENKOMST *tusschen Nederland en Italië betrekkelijk de voorloopige aanhouding van misdadigers.*

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Italië, nuttig geoordeeld hebbende door eene additioneele overeenkomst tot die, welke te Florence den 20sten November 1869 voor de wederzijdsche uitlevering van misdadigers gesloten is, het onderwerp te regelen der voorloopige aanhouding van de personen, wier uitlevering gevraagd zal kunnen worden ter zake van een der feiten vermeld in het tweede artikel van gezegde overeenkomst, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden den heer BERNARD WESTENBERG, Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister bij Z. M. den Koning van Italië, enz., enz., en

Zijne Majesteit de Koning van Italië Zijne Excellentie graaf NICOLIS DE ROBILANT, Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken, lid van den Senaat des Koninkrijks, enz., enz.

Die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. **1.** In afwachting der aanvrage om uitlevering zal de voorloopige aanhouding van den vreemdeling, wiens uitlevering verlangd zal kunnen worden wegens een der feiten, vermeld in het tweede artikel der overeenkomst van 20 November 1869, aangevraagd kunnen worden, van de zijde van Nederland door iederen rechter van instructie (rechtercommissaris) of iederen officier van justitie; van de zijde van Italië door iederen "praetor", rechter van instructie of procureur des Konings. De voorloopige aanhouding is onderworpen aan de vormen en de regelen, voorgeschreven door de wetgeving van het land, waaraan de aanvrage wordt gedaan.

De aanvrage om voorloopige aanhouding over de post of per telegraaf verzonden, zal altijd overgebracht moeten worden langs diplomatieken weg.

2. De ingevolge de bepalingen van het voorgaande artikel voorloopig aangehouden vreemdeling

zal, ten ware hij uit anderen hoofde in hechtenis behoort te blijven, in vrijheid worden gesteld indien niet binnen twintig dagen na de dagteekening van het bevel van voorloopige aanhouding, de uitlevering langs diplomatieken weg is aangevraagd, onder overlegging der vereischte bescheiden.

3. Het derde artikel der overeenkomst van 20 November 1869 vervalt.

4. De tegenwoordige additioneele overeenkomst zal beschouwd worden als integreerend deel van de hoofdovereenkomst waarop zij betrekking heeft en zij zal bijgevolg dezelfde kracht en denzelfden duur hebben.

Zij zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingen er van zullen te Rome uitgewisseld worden binnen den termijn van drie maanden, of, zoo mogelijk, vroeger, maar zij zal eerst in werking treden, te rekenen van den twintigsten dag na hare afkondiging in de vormen, bij de wetten der beide landen voorgeschreven.

In dubbel opgemaakt te Rome, den 26sten Juli 1886.

(*get.*) WESTENBERG.
(") C. ROBILANT.

Gelet dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging van genoemde overeenkomst, door Ons den 17den Augustus 1886 en door Z. M. den Koning van *Italië* den 31sten van die maand onderteekend, den 10den September d. a. v. te *Rome* heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 29 September 1886, Algemeen Secretariaat, n°. 8039 *b*;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande overeenkomst, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven overeenkomst vervat.

Het Loo, den 3den October 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Buitenl. Zaken, (*get.*) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 26 *Oct.* 1886.)

—

6 *October* 1886. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de kandijfabrieken. S. 176.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 16 September 1886, n°. 59, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 29 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 142), houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker;

Herzien Ons besluit van 25 September 1880 (*Staatsblad* n° 175), houdende nadere bepalingen omtrent de kandijfabrieken;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 September 1886, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 30 September 1886, n°. 137, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. **1.** Met wijziging in zoover van art. 27, eerste zinsnede, van Ons besluit van 25 September 1880 (*Staatsblad* n°. 175), wordt de accijns van de dáár bedoelde suiker berekend overeenkomstig de artt. 1, 2 en 14 der wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 147);

2. Dit besluit komt in werking op den vijfden dag na dien der afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den October 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 13 *Oct.* 1886.)

—

7 *October* 1886. BESLUIT, betreffende vrijdom van briefport.

Bij Koninklijk besluit van 7 October 1886, n°. 20, is vrijdom van briefport verleend voor de amhtelijke briefwisseling van de plaatselijke commissiën van toezicht op het lager onderwijs, ter eene, met het gemeentebestuur ter plaatse, ter andere zijde.

—

11 *October* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat ingevolge art. 16, 1°. j°. art. 1 al. 2 der drankwet, voor de strafbaarheid wegens het zonder vergunning ten verkoop in voorraad hebben van sterken drank wordt vereischt dat er aanwezig is bevonden een voorraad in het klein, dat is een voorraad die minder dan twee liter bedraagt.

De Hooge Raad enz.

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, bestaande in beweerde

schending van art. 16 begin en nº. 1 der hierboven aangehaalde wet;

Overwegende dat aan den gereq. bij de dagvaarding is ten laste gelegd en bij het in hooger beroep bevestigde vonnis als bewezen is aangenomen «dat hij den 6 Febr. 1886 te Wachtum, gemeente Dalen, is bevonden in zijn kruidenierswinkel aanwezig te hebben en wel achter de toonbank in den zoogenaamden winkelopstand voor een ieder zichtbaar, een steenen kan gedeeltelijk gevuld met sterken drank (jenever) en waarnaast eenige borrelglaasjes stonden, blijkbaar met de bedoeling om daarin dien drank, alzoo bij borrelglaasjes vol te verkoopen, hebbende hij geen vergunning bekomen van burgemeester en wethouders van genoemde gemeente tot den verkoop van sterken drank in het klein;"

O. dat bij de beklaagde uitspraak dit feit is geacht niet te vallen in de strafbepalingen der bovenaangehaalde wet, meer bepaald niet in die van art. 16 nº. 1 omdat, al moge de bedoeling geweest zijn, strafbaar te stellen het *ten verkoop in het klein* in voorraad hebben van sterken drank zonder de vereischte vergunning, de woorden der wet niet anders kunnen worden opgevat dan dat strafbaar gesteld is *het in het klein in voorraad hebben* van sterken drank ten verkoop zonder de vereischte vergunning, wat niet was ten laste gelegd;

O. dat tegen deze beslissing is gericht het middel van cassatie hetwelk bij de memorie in de eerste plaats wordt toegelicht met een beroep op de bedoeling van den wetgever, zooals die uit de geschiedenis der wet zou blijken en die zou medebrengen, dat de wet niet straft het in het klein in voorraad hebben, maar het in voorraad hebben van iets dat bestemd is om in het klein te worden verkocht;

dat voorts bij de memorie wordt betoogd, dat ook de letter der wet die uitlegging gedoogt en dat alzoo de rechter de wet heeft geschonden door, aannemende dat de sterke drank, dien de gereq. in zijn winkel in voorraad had, bestemd was om in het klein te worden verkocht, niettemin van rechtsvervolging te ontslaan op grond dat de dagvaarding niet inhield dat de aanwezige voorraad minder dan 2 liter bedroeg;

O. daaromtrent:

dat bij het genoemd art. 16 nº. 1 met straf wordt bedreigd hij, die zonder de vereischte vergunning sterken drank in het klein verkoopt, te koop aanbiedt of ten verkoop in voorraad heeft;

dat deze slotwoorden taalkundig en ook volgens verklaring der regeering mede worden beheerscht door het voorafgaande «in het klein" en dat derhalve naar de woorden der wet strafbaar is hij, die zonder vergunning sterken drank *hetzij* in het klein verkoopt, *hetzij* in het klein te koop aanbiedt, *hetzij* in het klein ten verkoop in voorraad heeft;

dat alzoo, volgens de woorden der wet voor de strafbaarheid wegens het zonder vergunning in voorraad hebben van sterken drank een der vereischten is, dat er aanwezig is bevonden een voorraad in het klein, dat is een voorraad die minder dan 2 liter bedraagt;

O. voorts dat de geschiedenis der wet niet bevat, wat een met de woorden der wet strijdige bedoeling van den wetgever zou doen kennen;

dat bij de behandeling van het wetsontwerp van 1880 de regeering in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ten aanzien van de hier bedoelde strafbepaling wel heeft verklaard «dat de wet niet straft het in het klein in voorraad hebben, maar het in voorraad hebben van iets, dat bestemd is om in het klein verkocht te worden" en bij de schriftelijke behandeling van de wijzigingswet van 1885 heeft herhaald, dat het strafbare is gelegen in het voornemen om den sterken drank in het klein te verkoopen, doch dat deze verklaringen niet kunnen worden afgescheiden van de vragen waarop zij ten antwoord strekten, namelijk of volgens het ontwerp strafbaar zou zijn de verkooper in het groot, die zijn voorraad heeft zien dalen tot beneden eene hoeveelheid van 2 liter, en of niet strafbaar moest worden gesteld het enkel voorhanden hebben van sterken drank in het klein, afgescheiden van de bestemming;

dat in verband met deze vragen beschouwd de verklaringen der regeering niet de strekking hebben om het in voorraad hebben van eene grootere hoeveelheid dan 2 liters, waarvan geen sprake was, in sommige gevallen onder het bereik van de strafbepaling te brengen, maar integendeel om zelfs bij het aanwezig zijn van eene mindere hoeveelheid dan 2 liter de strafbaarheid te beperken tot het geval dat de voorraad bestemd was om te worden verkocht, eene bedoeling die door de woorden «het in het klein ten verkoop in voorraad hebben" met juisthcid in de wet is uitgedrukt;

O. dat het middel van cassatie derhalve is ongegrond;

Verwerpt het beroep, de kosten te dragen door den Staat.

—

21 *October* 1886. MISSIVE aan de colleges van regenten over de strafgevangenissen en huizen van bewaring, betreffende de toepassing van het voorschrift vervat in art. 8 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62).

Van verschillende zijden is de vraag gedaan, of bij ten uitvoerlegging van verschillende straffen van gevangenis of hechtenis of van beide onmiddellijk na elkander, telkens bij den aanvang van iedere volgende straf weder het voorschrift van art. 8 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) moet worden toegepast, natuurlijk behoudens afwijkingen van den door dat artikel gestelden regel met het oog op den gezondheidstoestand van den veroordeelde.

Het komt mij voor, dat, waar zooals in deze de woorden van het artikel twijfel overlaten, de bedoeling van den wetgever moet worden opgespoord en overeenkomstig deze de bepaling behoort te worden uitgevoerd.

Uit de geschiedenis van het artikel moet worden afgeleid, dat de wetgever in geen geval heeft gewild, dat aan veroordeelden gedurende meer dan twee dagen achtereen uitsluitend water en brood als voedsel zou worden verstrekt. Immers aan eene opmerking omtrent de wenschelijkheid dat in art. 8 der aangehaalde wet de tijd van twee etmalen tot vier zou worden verlengd, werd geen gevolg gegeven, omdat daaronder de gezondheid der betrokken personen lijden zou. Diezelfde wil van den wetgever blijkt ook uit art. 20, dat bepaalt dat de straf van water en brood, indien zij voor langer dan twee dagen is opgelegd, slechts om den anderen dag zal worden toegepast. Deze bedoeling van den wetgever moet m. i. ten gevolge hebben dat na iedere twee etmalen, waarin het voedsel alleen uit water en brood bestaat, weder gedurende ten minste twee dagen het gewone voedsel wordt verschaft.

Op grond van een en ander heb ik de eer U uit te noodigen, meergemeld art. 8 bij onafgebroken executie van meer dan eene straf van gevangenis of hechtenis alleen dan bij den aanvang van iederen nieuwen straftijd te doen toepassen, wanneer daarvan niet het gevolg is, dat gedurende meer dan twee dagen achtereen of zonder tusschenruimte van ten minste even zoovele dagen, het gewone voedsel aan den veroordeelde wordt onthouden.

De Minister van Justitie,
(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

—

22 *October* 1886. BESLUIT, tot gedeeltelijke vernietiging der verordening op de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente *Alblasserdam*, vastgesteld door den gemeenteraad bij zijn besluit van den 16 April 1886. S. 177.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 September 1886, n°. 2767², afdeeling Onderwijs, tot gedeeltelijke vernietiging der verordening op de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente *Alblasserdam*, vastgesteld door den gemeenteraad bij zijn besluit van den 16 April 1886, waarbij in art. 6, *a* en *b*, de schooltijden en in art. 7 de vacantiën geregeld zijn;

Overwegende:

dat volgens art. 21 der wet op het lager onderwijs de regeling der schooltijden en der vacantiën behoort te geschieden door het hoofd der school en zoo de regeling voor meerdere scholen gelijkelijk werkt, door de hoofden dier scholen gezamenlijk, onder goedkeuring van burgemeester en wethouders en van den districts-schoolopziener;

dat derhalve voormeld art. 6, voor zoover daarbij de schooltijden worden geregeld, en art. 7 in strijd zijn met de wet;

Gelet op art. 21 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Gezien art. 153 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 October 1886, n°. 6);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 October 1886, n°. 3157, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan de artt. 6 en 7 van bovenvermelde verordening der gemeente *Alblasserdam*, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten October 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Oct.* 1886.)

—

22 *October* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederl., houdende beslissing dat art. 26, al 2 j°. art. 25 al. 1 der wet op het notarisambt van toepassing is op den notaris die, wanneer een verschijnend persoon hem onbekend is, nalaat zich op de aldaar voorgeschreven wijze van diens identiteit te verzekeren.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de door den req. ingediende memorie, waarbij als middelen van cassatie zijn voorgesteld:

1°. Verkeerde toepassing of schending der artt. 25 j°. 26 der voormelde wet op het notarisambt;

2°. Schending van art. 20 R. O. en art. 156 der grondwet, doordat het vonnis niet inhoudt alle gronden waarop het rust;

3°. dat ter openbare terechtzitting is voorgelezen een ambts-eedig procesverbaal van den officier van justitie te Groningen van den 10 Mei 1886, welk stuk feiten behelst als bedoeld bij art. 50 der wet op het notarisambt, en dat in het vonnis de door den req. op den 27 (17) Oct. 1885 gedane verklaringen minder juist zijn teruggegeven;

Overwegende wat het 2e en 3e middel, welke beide den vorm betreffen, aangaat, dat waar de rechterlijke uitspraak, zooals in het beklaagde vonnis geschied is, met redenen is omkleed, de artt. 20 R. O. en 156 der grondwet niet kunnen zijn geschonden, terwijl de wet nergens de verplichting oplegt, elke door den bekl. gevoerde verdediging in het vonnis op te nemen of te weerleggen;

voorts, dat de voorlezing ter terechtzitting van het procesverbaal van den officier van justitie van den 10 Mei 1886 overeenstemt met het voorschrift van art. 228 Strafv. en geen nietigheid kan teweegbrengen, al behelsde het feiten als bij art. 50 der wet op het notarisambt bedoeld zijn, en de bewering dat in het beklaagde vonnis de door den req. op 17 Oct. 1885 gedane verklaringen niet juist zijn teruggegeven, als van feitelijken aard in cassatie niet kan worden onderzocht;

O. dat het 1e middel steunt op de bewering dat de bij het laatste lid van art. 26 der wet op het notarisambt strafbaar gestelde overtreding van het voorschrift van art. 25 dier wet alleen doelt op de uitwendige vereischten der akte, alzoo op het verzuim der vermelding in de akte òf dat de verschijnende personen den notaris bekend zijn, òf dat deze hem zijn bekend gemaakt door 2 attesteerende getuigen, en in deze de vermelding dier bekendheid van den verschenen persoon in de akte niet ontbreekt;

O. dat ook dit middel niet kan opgaan; dat toch art. 26 der wet op het notarisambt bepaalt dat de notaris, bij overtreding van een of meer der in het vorig art. 25 vastgestelde bepalingen, voor elk derzelve eene boete zal verbeuren van *f* 10, en art. 25 voorschrijft dat de verschijnende personen den notaris moeten bekend zijn of door 2 getuigen moeten bekend gemaakt worden, en dat van dit een en ander in de akte melding moet worden gemaakt;

O. dat derhalve de notaris, die wanneer een verschijnend persoon hem onbekend is, nalaat zich op de voorgeschreven wijze van diens identiteit te verzekeren en dit in de akte te relateeren, art. 25 overtreedt;

O. dat in het beklaagde vonnis op grond van wettige bewijsmiddelen feitelijk is uitgemaakt dat de req. den persoon van F. W. G., dien hij in de akte opneemt als verschijnend persoon en hem notaris bekend, inderdaad *niet* heeft gekend, en dat mitsdien op zijn verzuim om zich dien persoon bekend te doen maken en dat in de akte te vermelden, de bij art. 26 gestelde straf terecht is toegepast;

O. dat hiertegen niets afdoet requirants verklaring in de akte dat hem die persoon bekend was, omdat door die onwaar bevonden verklaring niet kan voldaan zijn aan hetgeen de req. in dit geval had behooren te doen;

O. dat de aangevoerde middelen alzoo zijn ongegrond;

Verwerpt de voorziening en veroordeelt den req. in de kosten daarop gevallen.

—

25 *October* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende uitvoering van art. 50 der wet op het lager onderwijs.

Volgens art. 50 der wet op het lager onderwijs behooren de bestekken voor- en de gunning van den bouw en verbouw van scholen en onderwijzerswoningen ter bekostiging waarvan aan de gemeente, overeenkomstig art. 49 dier wet, uit 's Rijks kas tijdelijk subsidie wordt verleend, mijne goedkeuring.

Zijn die bestekken goedgekeurd, dan mag daaraan gedurende den bouw zonder mijne nadere goedkeuring niet worden afgeweken.

Ik acht het wenschelijk dat, gelijk bij brief van mijn ambtsvoorganger van 31 December 1881, n° 5833, afd. A.Z.C., is voorgeschreven ten aanzien van bestekken die volgens eerstgemeld wetsartikel door den districtsschoolopziener worden

goedgekeurd, ook contrôle worde gehouden op de uitvoering van bestekken door mij goedgekeurd en die contrôle als in evenbedoeld geval op te dragen aan de districtsschoolopzieners.

Ik heb daarom de eer U te verzoeken voortaan bij de mededeeling van de toekenning van een subsidie krachtens art. 49 der voormelde wet ten behoeve van den bouw en verbouw van scholen en onderwijzerswoningen, het gemeentebestuur uit te noodigen:

1°. aan den betrokken districtsschoolopziener te zenden een exemplaar van het bestek voorzien van eene aanteekening, waaruit van mijne goedkeuring blijkt en hem tevens mededeeling te doen van de door mij goedgekeurde afwijkingen van het bestek, zoo die later mochten voorkomen;

2°. van de voltooiing der werken mededeeling te doen aan den districtsschoolopziener, die zich alsdan overeenkomstig den heden gegeven last, zal komen overtuigen of de werkzaamheden volgens het door mij goedgekeurd bestek zijn uitgevoerd, in welk geval hij daarvan een bewijs zal afgeven;

3°. aan Uw college in te zenden de sub 2 bedoelde verklaring.

Door evenbedoelde verklaring ziet Uw college zich dan in staat gesteld om in de kolom aanmerkingen van den staat, aanwijzende de kosten van het lager onderwijs volgens de gemeenterekening, te vermelden, of de bouw of verbouw met inachtneming van art. 50 der wet op het lager onderwijs is uitgevoerd.

Voor den bouw of verbouw met sedert 1 Januari 1885 verleende rijkssubsidiën uitgevoerd, zullen de districtsschoolopzieners op aanvrage van het gemeentebestuur alsnog afgeven het hiervoor in sub 2 bedoelde bewijs, wanneer hun n.l. gebleken is, dat het werk overeenkomstig het door mij goedgekeurde bestek is tot stand gekomen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

1 *November* 1886. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns op gedistilleerd, dat met houtgeest vermengd is. S. 178.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 13 October 1886, n°. 82, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artt. 1 en 2 der wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 47) en art. 2, lit. *b*, der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80);

Herzien Ons besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89);

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 October 1886, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 29 October 1886, n°. 45, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

In Ons besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89) wordt tusschen art. 17 en art 18 opgenomen het volgende:

Art. 17 A. Onze Minister van Financiën kan, op verzoek van belanghebbenden en onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, vrijdom van accijns verleenen voor buitenlandsche vernissen, vervaardigd met gemethyleerd gedistilleerd.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 1sten November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 6 *Nov.* 1886.)

—

7 *November* 1886. BESLUIT, waarbij tot beteugeling der pokziekte onder de schapen bepalingen worden vastgesteld betreffende vervoer van schapen, huiden, ruwe onbewerkte wol, klauwen, vleesch, mest en ander afval van genoemde dieren, en het schorsen van schapenmarkten en van het ter markt voeren van schapen. S. 179.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131);

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 October 1886, litt. A, afdeeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 2 November 1886, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 4 November 1886, n°. 3619, afdeeling Medische Politie;

Overwegende, dat het tot beteugeling der pokziekte onder de schapen noodzakelijk is bepalingen vast te stellen betreffende vervoer van schapen, huiden, ruwe onbewerkte wol, klauwen, vleesch, mest en ander afval van genoemde dieren, en tot

het schorsen van schapenmarkten en van het ter markt voeren van schapen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Vervoer van schapen en van versche huiden, onbewerkte wol, klauwen, vleesch, mest en van allen afval van genoemde dieren uit of naar gemeenten of gedeelten van gemeenten, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, is verboden. Deze aanwijzing wordt door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

In bijzondere gevallen kan Onze Commissaris in de provincie, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gemachtigd, speciale vergunning verleenen tot vervoer van een of meer der bovengenoemde voorwerpen, onder de door hem te bepalen voorwaarden.

2. Het houden van schapenmarkten en openbare verkoopingen van schapen en het brengen van schapen op eenige markt mag, ook voor zoover het bij eenige provinciale of plaatselijke verordening is toegelaten, niet plaats hebben in gemeenten, waarvan de aanwijzing door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis wordt gebracht.

Openbare verkooping van schapen van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft, ook in de aangewezen gemeenten, geoorloofd met schriftelijk verlof van den burgemeester, nadat de districtsveearts of plaatsvervangende districtsveearts aan dezen heeft gerapporteerd, dat de schapen aan geen besmettelijke veeziekte lijden.

Deze toestemming van den burgemeester geldt slechts gedurende 7 dagen na hare dagteekening.

3. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de plaatsing in het *Staatsblad* en de *Staatscourant*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 *Nov.* 1886.)

—

10 *November* 1886. BESLUIT, betreffende vrijdom van briefport.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 1 van Ons besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* nº. 192), tot uitvoering van art. 33 der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* nº. 15), gewijzigd bij art. 31 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* nº. 138) tot regeling van het briefport en van de aangelegenheden der brievenposterij;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 5 November 1886, nº. 12, afd. Post.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vrijdom van port te verleenen voor de briefwisseling over dienstzaken van den Commandant van het korps Torpedisten ter eene zijde met:

a. de Inspecteurs, Hoofdingenieurs, Ingenieurs en Adspirant-ingenieurs van den Waterstaat;

b. den Hoofdingenieur, de Ingenieurs en Adspirant-ingenieurs van het stoomwezen, en

c. de Waterschaps-, Dijks- en Polderbesturen en de Hoogheemraadschappen, ter andere zijde

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Oorlog

Het Loo, den 10den November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

12 *November* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende o. a. beslissing dat art. 4 van het Koninklijk besluit van 13 Juni 1875 (*Staatsblad* nº. 119) alleen op rivierschepen en niet op zeeschepen, van toepassing is.

De Hooge Raad enz.;

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als 1º middel van cassatie is aangevoerd: schending en verkeerde toepassing van de artt. 1, 2, 4, 10, 24 en 25 van het Koninklijk besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* nº. 119), de artt. 2, 19, 23—25 van het Koninklijk besluit van den 9 Juni 1880 (*Staatsblad* nº. 109), de artt. 2 en 8 der Alg. Bep., de artt. 1401, 1402 en 1902 B. W. en de artt. 534—538 W. v. K., omdat eischers zeeboot „de Echo" schuldig is verklaard aan de

aanvaring enkel op grond van overtreding van art. 4 van het reglement van 1875, welk artikel voor zeebooten niet geldt, en omdat die aangevallen beslissing niet kan goedgemaakt worden door de beschouwing van 's hofs 34e overweging, daar de schuld van het eene, nog wel het aangevaren schip niet mag aangenomen worden, alleen omdat men oordeelt dat het andere er de oorzaak niet van zou kunnen zijn, en het hof bovendien tot dit laatste oordeel slechts is gekomen door geheele miskenning van de artt. 19 en 25 van het reglement van 1880;

O. dat tot ondersteuning van dit middel in hoofdzaak is aangevoerd dat de inhoud van art 4 van het besluit van 1875 sterk doet vermoeden dat het op zeeschepen niet toepasselijk is, omdat de 2e al een casus onderstelt, dat bij zeeschepen niet voorkomt, terwijl de 1e al. spreekt van een stel van lichten, dat wèl is het lichtstel der rivierschepen, doch niet dat der zeeschepen en bovendien zeeschepen een ander en beter sein hebben om koersverandering mee te deelen dan het boeglicht, en wel het sein met de stoomfluit, bedoeld bij art. 19 van het besluit van 1880, en dat dit vermoeden zekerheid wordt door de bepaling van art 10 van het besluit van 1875, die duidelijk aantoont dat op zeeschepen de geheele eerste afdeeling van lichten en signalen niettoepasselijk is; dat toch, nadat van allerlei vaartuigen, tot houtvlotten toe, in de vorige artikelen is gehandeld, art. 10 zegt dat zeeschepen de lichten blijven voeren, aangewezen bij een ander besluit, maar dat zij echter de bepaling van één der voorgaande artikelen, en wel die van art. 7 omtrent het in zeker geval vertoonen van een speciaal seinlicht, hebben op te volgen, doch ook dat slechts, indien zij niet ten anker liggen, waaruit zou volgen dat het in art 4 voorgeschreven buitengewoon boeglicht niet betreft zeeschepen, omdat volgens art. 10 het eenige licht in de geheele afdeeling behandeld — hetzij gewoon licht of speciaal seinlicht of welk ook — dat voor zeeschepen verplichtend is, is het *bij wijze van uitzondering en met beperkte werking* op zeeschepen geappliceerde licht van art 7;

O. daaromtrent:

dat al ware de 2e al. van art. 4 enkel toepasselijk op rivierschepen, daaruit nog niet volgt dat de overige bepalingen van het artikel ook alleen voor rivier- en niet voor zeeschepen zouden gelden, terwijl bovendien die 2e al. ook reeds voorkwam in het reglement van 1845, welks art. 8, overeenkomende met gezegd art. 4, zonder twijfel voor beide soorten van schepen gold;

O. verder, dat wel is waar de woorden: »behalve de in art. 3 vermelde lichten," voorkomende in al 1 van art 4, doelen op de gewone lichten voor rivierschepen voorgeschreven, maar dat de aanhef van het artikel is algemeen en alle soorten van stoomvaartuigen omvat, terwijl de wetgever, waar hij bepalingen voorschrijft alleen voor rivierschepen, in het onmiddellijk voorafgaande art. 2 en in de onmiddellijk volgende artt. 5 en 6 de zeeschepen uitdrukkelijk uitzondert;

O. dat dan ook de woorden: »behalve de in art. 3 vermelde lichten" niet noodzakelijk behoeven te leiden tot eene beperkende uitlegging van art. 4, maar hunne verklaring kunnen vinden in eene minder systematische regeling van de gewone en buitengewone lichten van de rivier- en de zeeschepen;

O. wat betreft het beroep der eischers op art. 19 van het besluit van 1880, dat deze bepaling, gelijk door het hof mede te recht is overwogen in de 22e overweging, daargelaten dat de daarin vermelde seinen met de stoomfluit bloot facultatief zijn, blijkens het opschrift van het besluit enkel ten doel heeft om aanvaringen op zee te voorkomen, terwijl uit art. 25 van evengenoemd besluit, hetwelk de bepalingen handhaaft door plaatselijke autoriteiten gemaakt met betrekking tot de vaart in havens, op rivieren of op binnenwateren, geenszins kan worden afgeleid dat de bepalingen van het besluit, in strijd met het opschrift, overigens op die wateren zouden toepasselijk zijn;

O dat hieruit volgt dat wanneer de bepaling van art. 4 van het besluit van 1875 enkel toepasselijk ware op rivierschepen, voor zeeschepen, varende op binnenwateren, eene regeling van de seinen van koersverandering geheel zoude ontbreken, en niet mag worden verondersteld dat de wetgever dit onderwerp voor zeeschepen, waarvan bij aanvaring veel grootere schade is te duchten, niet zou hebben geregeld;

O dat ook uit art. 10 niet volgt, dat art. 4 enkel op rivierschepen zou doelen; dat toch, gelijk het hof in de 14e overweging overweegt, de bepaling van al. 1, dat zeeschepen de lichten blijven voeren bij het besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* nº. 118) aangewezen, alleen doelt op de lichten die in gewone omstandigheden van zonsondergang tot zonsopgang gevoerd moeten worden, docb niet op lichten waarvan bij voorkomende omstandigheden, tot het geven van een signaal,

moet worden gebruik gemaakt; en dat uit de 2e al. van dit artikel niet kan worden afgeleid dat het in art 7 genoemde licht het eenige zoude zijn dat bij wijze van uitzondering en met beperkte werking ook voor zeeschepen zou zijn voorgeschreven, terwijl die bepaling evenmin, zooals het hof in de 18e overweging oordeelt, als eene noodelooze herhaling van eene reeds vroeger opgelegde verplichting is te beschouwen, maar de strekking heeft om de voor alle schepen zonder onderscheid geldende bepaling van art 7 voor zeeschepen te beperken tot het geval dat zij niet ten anker liggen;

O. eindelijk, dat bij het middel eene onjuiste voorstelling wordt gegeven van de 34e overweging van het bestreden arrest;

O. toch, dat daarbij de schuld van het aangevaren schip niet wordt aangenomen omdat het andere schip niet de oorzaak van de aanvaring zoude kunnen zijn, maar het hof de schuld van »de Echo" aanneemt, omdat »de Lizzy" door bij gemis van eenig sein, waaruit haar moest blijken dat »de Echo" in de noodzakelijkheid was van den regel van art. 12 af te wijken, van hare zijde overeenkomstig dien regel heeft gehandeld en daardoor niet kan geacht worden de oorzaak der aanvaring te zijn geweest;

O. dat derhalve het eerste cassatiemiddel is ongegrond;

O. dat als tweede middel van cassatie is voorgesteld: schending van dezelfde artikelen als bij het eerste middel aangehaald, omdat, al ware art. 4 van het besluit van 1875 wel toepasselijk op zeebooten, en al ware mitsdien »de Echo" in overtreding geweest van dat artikel, niettemin op een grond in strijd met de wet, appellants subsidiaire 2e grief is verworpen;

O. daaromtrent, dat, blijkens de 35e overweging van het bestreden arrest, die tweede grief hierin bestond dat de eerste rechter zelfs voor het geval art. 4 ook op zeestoomschepen toepasselijk was en dus »de Echo", door dit artikel niet op te volgen, in verzuim verkeerde, toch de schuld der »Lizzy" had moeten aannemen, daar deze de aanvaring had kunnen voorkomen door het roer stuurboord te wenden, hetgeen zij zonder het minste bezwaar had kunnen, en naar eisch van goede zeemanschap had moeten doen;

O. dat het hof te dien aanzien in de 36e overweging overweegt, dat uit geene der ten processe gebleken omstandigheden volgt: dat »de Lizzy", door niet af te wijken van den voorgeschreven regel, aan de eischen van goede zeemanschap zou hebben te kort gedaan;

O. dat op deze feitelijke beslissing in cassatie niet kan worden teruggekomen, en het tweede cassatiemiddel alzoo mede niet kan opgaan:

Verwerpt het beroep en veroordeelt de eischers in de kosten daarop gevallen.

—

15 *November* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende het volgende:

Is het voor de verbindbaarheid van een door den Commissaris des Konings ingevolge art. 3, i f. der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* no. 110), uitgevaardigd bevelschrift noodig, dat dit in het *Provinciaal blad* zij openbaar gemaakt, dan wel is het voldoende dat het door den secretaris der gemeente waarin het bevelschrift is overtreden, is afgekondigd en aangeplakt ten raadhuize ter plaatse waar zulks te doen gebruikelijk is? — In laatstgemelden zin beslist.

Moet het bevelschrift inhouden eene omschrijving van het model van den muilkorf, zooals dit door den Minister van Binnenlandsche Zaken is vastgesteld, of althans eene verwijzing naar dat model? — Neen.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de memorie van cassatie, namens den req. ingediend:

Overwegende, dat de voor den req. ingediende memorie, niet voldoende aan den eisch van art. 393 Strafvord., geen middelen van cassatie inhoudt, maar wel eenige grieven, tegen het bestreden vonnis, bevat, die echter niet tot cassatie daarvan kunnen leiden;

O. dat vaststaat dat door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, onder dagteekening van den 22 April 1886, is genomen een besluit, waarbij is bevolen dat gedurende 4 maanden na afkondiging daarvan, in alle gemeenten van Noordbrabant alle honden die zich buiten woningen of vaartuigen (geen openbare middelen van vervoer zijnde) in de gemeenten bevinden en niet binnen een afgesloten erf aan een ketting liggen, moeten zijn voorzien van een muilkorf, volgens model door de Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld;

O, dat dit bevelschrift, waarin de req. ten onrechte alleen ziet »een besluit om te bevelen", is gelegen binnen den kring der bij art. 3, 3e lid, der wet van den 5 Juni 1875 (*Staatsblad* no. 110) aan 's Konings Commissarissen in de provinciën

toegekende bevoegdheid, daar toch des requirants bewering, dat wat de Commissaris des Konings kan bevelen „voor de geheele provincie of een deel daarvan" door hem niet zoude kunnen worden bevolen, gelijk hier is geschied, voor alle gemeenten in de provincie, op geen redelijken grond berust;

O., dat het bevelschrift, in overeenstemming met art. 3 der voormelde wet, eene uitnoodiging inhoudt aan de burgemeesters in Noordbrabant om het besluit waarin het is vervat, elk in zijne gemeente te doen afkondigen, terwijl volgens de feitelijke beslissing van het bestreden vonnis vaststaat, dat dit door den gemeentesecretaris in de gemeente Vught den 24 April 1886 — vijf dagen voor het ten laste van den req. als bewezen aangenomen feit — is afgekondigd en aangeplakt ten raadhuize ter plaatse waar zulks te doen gebruikelijk is;

dat hiermede aan den eisch der wet is voldaan, en de stelling der memorie, dat het bevelschrift zelf in het provinciaal blad had moeten zijn openbaar gemaakt, in art. 100 der provinciale wet, dat de plaatsing in het provinciaal blad alléén voorschrijft voor de daar omschreven begrootingen „en alle andere algemeene provinciale reglementen en verordeningen" geen steun vindt;

O., dat evenmin afdoende is de laatste grief der memorie, dat het bevelschrift niet inhoudt eene omschrijving van het model van den muilkorf, zooals dit door den Minister van Binnenlandsche Zaken is vastgesteld, of althans eene verwijzing naar dat model, daar de wet noch het een noch het ander vordert en aan haar eisch is voldaan waar vaststaat dat het model door den Minister is vastgesteld bij in de *Staatscourant* openbaar gemaakt besluit:

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den req. in de daarop gevallen kosten, desnoods invorderbaar bij lijfsdwang.

—

15 *November* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat sedert de wet van 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47), de verplichting aan de bezitters van heerlijk jachtrecht bij art. 2 van het Souv. besluit van 8 Febr. 1815 (*Staatsblad* n°. 11) tot uitoefening van dat recht opgelegd, om hunne jachten overeenkomstig dat besluit en de Wet van 11 Juli 1814 (*Staatsblad* n°. 79) te doen registreeren en afpalen is vervallen en dat hieruit volgt, dat voor de eigenaars van de met zoodanig recht bezwaarde gronden, door de invoering der wet van 1852, is vervallen het recht hun bij art. 4 van gemeld besluit van 1815 toegekend, zoodat zij de jacht op zoodanige gronden niet meer mogen uitoefenen of doen uitoefenen zonder vergunning van den bezitter van het jachtrecht, al is het dat deze de jacht niet heeft doen registreeren en afpalen.

De Hooge Raad enz.

Gelet op de middelen van cassatie door den req. voorgesteld bij memorie en luidende:

1°. schending, immers verkeerde toepassing, van de artt. 211 en 206 Strafvord., omdat de rechtbank het vonnis niet met redenen omkleed heeft, dewijl de rechtbank had moeten uitmaken dat het al of niet bewezen is dat de heerlijke jacht van Lichtenvoorde afgepaald en geregistreerd was op het tijdstip dat de req. in cassatie op den 14 April 1885, jagende zich heeft bevonden in het jachtveld van de Heerlijkheid Lichtenvoorde, voorzien van jachtakte en permissiebiljet van den eigenaar van den grond;

2°. schending, immers verkeerde toepassing, van de artt. 2 en 4 van het Souverein besluit van den 8 Febr. 1815 (*Staatsblad* n°. 11), omdat de req. van cassatie voorzien van jachtakte en permissie van den eigenaar van den grond waarop hij joeg, vrijelijk en ongestraft mocht jagen, nu de Staat der Nederlanden, zich qualificeerende als eigenaar van het heerlijk recht van jacht in de voormalige Heerlijkheid van Lichtenvoorde, zijne jacht niet had afgepaald en geregistreerd toen de req. van cassatie op den 14 April 1885, in het jachtveld jagende zich bevond;

Overwegende dat bij het in hooger beroep bevestigd vonnis de req. is veroordeeld ter zake dat hij op den 14 April 1885, dragende een geladen geweer, in jagende houding, zich heeft bevonden in het jachtveld van de Heerlijkheid Lichtenvoorde in het Broek gemeente Lichtenvoorde, zonder te zijn voorzien van een schriftelijk bewijs van den Staat der Nederlanden, als bezitter van het jachtrecht, om dat jachtveld bij vergunning, huur of pacht te kunnen bejagen;

O. dat de middelen van cassatie die de req. tegen die beslissing aanvoert, beide berusten op de stelling: dat de Staat der Nederlanden, om het heerlijk jachtrecht op de gronden van de voormalige Heerlijkheid Lichtenvoorde te kunnen uitoefenen, krachtens het Souverein besluit van den 8 Febr. 1815 (*Staatsblad* n°. 11), verplicht

was de jacht op die gronden te doen afpalen en registreeren en dat die verplichting ook thans nog bestaat;

O. daaromtrent dat bij art. 2 van het Souverein besluit van den 8 Febr. 1815 bepaald werd: dat de eigenaars van heerlijke jachtrechten, die bij dat besluit in hunne voormalige rechten hersteld werden, die rechten niet zouden mogen uitoefenen »tenzij in alle opzigten voldoende en zich onderwerpende aan alle bepalingen bij de wetten en reglementen op het stuk der jagt vastgesteld of nader vast te stellen, specialijk ook met betrekking tot het doen afpalen en registreren hunner heerlijke of eigendommelijke regten";

O. dat dit laatste voorschrift niet was, zooals de req. beweert, eene bijzondere voorwaarde die aan de bezitters van heerlijk jachtrecht in onderscheiding van andere gerechtigden tot de jacht, gesteld werd, en die ook nu nog noodig is voor de uitoefening van dat recht, maar alleen de toepassing van het beginsel der destijds geldende wet van den 11 Juli 1814 (*Staatsblad* n°. 79) dat de jacht op alle gronden vrij was voor zoover zij niet bij de wet waren uitgezonderd of het recht om de jacht uit te oefenen door de daartoe gerechtigden was voorbehouden, waarvan door registratie en afpaling der jacht moest blijken;

O. dat met de invoering der wet op de jacht en visscherij van den 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47), de wet van den 11 Juli 1814 is vervallen, en daarmede ook de verplichting tot registratie en afpaling der jacht als voorwaarde voor de uitoefening van het uitsluitend jachtrecht op eigen grond of op dien van anderen, terwijl in de plaats daarvan overeenkomstig het beginsel in art. 641 van het B. W. nedergelegd, bij art. 2 der wet van 1852 bepaald werd dat, om eens anders grond of jacht bij vergunning, huur of pacht te kunnen bejagen, men voorzien moest zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende;

O. dat de thans geldende wet van den 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87), hierin geene verandering gebracht heeft, en dat derhalve sedert de wet van 1852 ook voor de bezitters van heerlijk jachtrecht de verplichting was vervallen om hunne jachten overeenkomstig het Souverein besluit van 1815 en de wet van 1814 te doen registreeren en afpalen;

O. dat hieruit volgt dat de rechter ook niet behoefde te onderzoeken en uit te maken of het al of niet bewezen was dat de heerlijke jacht van Lichtenvoorde afgepaald en geregistreerd was op het tijdstip dat de req. zich aldaar jagende bevond, zoodat ten onrechte bij het eerste middel van cassatie is beweerd dat door het gemis van die beslissing de artt. 206 en 211 van het ongewijzigd Wetboek van Strafvord. zouden zijn geschonden en dus dit middel is ongegrond;

O. dat dit evenzeer het geval is met het tweede middel van cassatie, dat toch art. 4 van het Souverein besluit van 1815 wel bepaalt dat wanneer de bezitters van heerlijk jachtrecht hunne jacht niet mochten doen afpalen en registreeren het aan de eigenaars der met dat recht bezwaarde gronden zal vrij staan, aldaar zoo lang die afpaling en registratie niet zal zijn geschied, het recht van de jacht uit te oefenen, doch deze bevoegdheid van de eigenaars der met jachtrecht bezwaarde gronden, om de hiervoor vermelde redenen, almede is komen te vervallen sedert de invoering der wet van 1852; dat toch van toen aan ook de eigenaars dier gronden aan den regel van art. 2 der wet zijn onderworpen, zoodat zij de jacht op hunne gronden niet meer mogen uitoefenen of doen uitoefenen zonder vergunning van den bezitter van het jachtrecht, al is het dat deze de jacht niet heeft doen registreeren en afpalen;

O. dat nu volgens de feitelijke beslissing het jachtrecht van den Staat der Nederlanden in de heerlijkheid Lichtenvoorde niet is betwist, de req. dus ook ten tijde der bekeuring niet gedekt was door een bewijs van vergunning van den eigenaar der gronden waarop hij joeg, maar eene vergunning behoefde van den Staat der Nederlanden als bezitter van het jachtrecht; en de rechter door den req. wegens het gemis dier vergunning te veroordeelen, de wet met juistheid heeft toegepast:

Verwerpt de voorziening in cassatie en veroordeelt den req. in de kosten daarop gevallen, desnoods invorderbaar bij lijfsdwang.

—

19 *November* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de uitvoering van art. 24 der wet op het lager onderwijs.

Uit een onlangs bij mijn departement ingekomen verzoek om inlichting van Gedeputeerde Staten van eene der provincien is mij gebleken, dat verschil van opvatting bestaat over de uitvoering die luidens het Koninklijk besluit van 3 October 1884 (*Staatsblad* n°. 207), met 1 Januari 1887 zal moeten worden gegeven aan art. 24, al. 1,

2 en 3 en art. 88 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123). Het betreft de vraag of het hoofd der school moet worden meegerekend onder de helft van het aantal onderwijzers, die op 1 Januari 1887 behoort te zijn in dienst gesteld.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer U mede te deelen, dat in de eerste twee zinsneden van art. 24 der wet alléén sprake is van den *bijstand* van het hoofd der school, waaruit volgt, dat de geleidelijke vermeerdering alléén op het hulppersoneel doelt en het hoofd der school buiten rekening laat. Daarentegen regelt art. 24, al. 3 den leeftijd en de bevoegdheid van *alle* onderwijzers, *aan de school verbonden*, derhalve het hoofd der school daaronder begrepen.

Bij het nemen van maatregelen ter geleidelijke uitvoering van art. 24 der wet, overeenkomstig het Koninklijk besluit van 3 October 1884 (*Staatsblad* n°. 207), zal er alzoo op behooren te worden gelet, dat onder de onderwijzers, bedoeld in de beide eerste alinea's, het hoofd der school *niet* en onder hen, in de derde alinea bedoeld, het hoofd der school *wel* medetelt. Waar derhalve in eene school het hoofd moet worden bijgestaan door één onderwijzer, moet deze op 1 Januari 1887 zijn aangesteld, want hij vertegenwoordigt een oneven getal en dus moet de helft van het daarop volgende getal (2) in dienst zijn gesteld. Zijn er naar het aantal leerlingen twee onderwijzers tot bijstand van het hoofd der school vereischt, dan kan, zoo er tot nog toe geen of slechts één is, met één worden volstaan, zoo drie of vier, dan met twee, zoo vijf of zes, dan met drie, enz.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

20 *November* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende publieke verkoop van roerende goederen door gemeente- of andere openbare besturen.

De Minister van Financien deelt mij mede, dat mijne aanschrijving dd. 16 Juli 1869, n°. 161, 3e afd. (Waterstaat) aan Gedeputeerde Staten der provincien, om de gemeente- en andere openbare bestnren er op te wijzen, dat zij in het belang hunner gemeenten of instellingen handelen, wanneer zij de processen-verbaal van verpachtingen, aanbestedingen enz. door de pachters, aannemers en borgen doen mede-onderteekenen, niet algemeen het gewenschte gevolg heeft gehad of dat zij in vergetelheid geraakt is. Althans het komt nog herhaaldelijk voor, dat de gemeentebesturen openbare verpachtingen houden en dat de daarvan opgemaakte processen-verbaal alleen door burgemeester en wethouders, dus niet door de pachters en borgen worden onderteekend.

Zoodanig proces-verbaal levert natuurlijk tegen de pachter of borgen, voor het geval van wanbetaling der pachtsommen, niet het minste bewijs op voor het bestaan der overeenkomsten van huur en van borgtocht, hetwelk ongetwijfeld in het nadeel is zoowel van de gemeenten als van de hunrders. Dit verdient te meer opmerking, daar bij de bedoelde verpachtingen gewoonlijk een zeker aantal percenten voor onkosten bedongen wordt, die door de pachters betaald worden in de veronderstelling dat zij daarvoor een rechtsgeldigen titel erlangen.

Ook opdat de schatkist de haar toekomende belasting ontvange is het noodig, dat de akten behoorlijk in den vorm worden opgemaakt.

Om deze reden heb ik de eer Uwe tusschenkomst in te roepen, ten einde dit onderwerp op nieuw onder de aandacht van de gemeentebesturen te brengen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

—

20 *November* 1886. BESLUIT, houdende vaststelling van het invoerrecht voor de zoogenaamde Engelsche biscuits. S. 180.

WIJ WILLEM III, ENZ.,

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 4den October 1886, n°. 71, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 29 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 142), waarbij Wij Ons hebben voorbehouden, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur, het invoerrecht voor suikerhoudende goederen te regelen, in verhouding tot de belasting voor de daarin vervatte suiker;

Den Raad van State gehoord (advies van 2 November 1886, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 15 November 1886, n°. 59, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het invoerrecht voor de zoogenaamde Engelsche biscuits, ongeacht de herkomst, bedraagt per 100 kilogram:

wanneer het suiker-gehalte niet meer dan 20 ten honderd bedraagt *f* 5.50;

wanneer dat gehalte meer dan 20 ten honderd bedraagt *f* 13 50.

Het vorenstaande brengt geene verandering in het invoerrecht voor biscuits die uitwendig versierd zijn met suiker, vruchten of andere stoffen, of die met likeur, vruchtensap, vruchten-essence, vanille of andere aromatische stoffen bereid zijn.

2. De belanghebbende is verplicht bij de aangifte tot invoer de soort der biscuits naar de voormelde onderscheidingen op te geven.

3. Dit besluit komt in werking op den 5den dag na zijne afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 20sten November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 26 *Nov.* 1886.)

—

21 *November* 1886. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad van *Aarlanderveen*, van 13 Juli 1886, waarbij verklaard wordt welke strafverordeningen in die gemeente nog gelden. S. 181.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 September 1886, n°. 4061, afdeeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van het besluit van den raad van *Aarlanderveen*, van 13 Juli 1886, waarbij verklaard wordt welke strafverordeningen in die gemeente nog gelden;

Overwegende, dat onder n°. 2 van dat besluit verklaard wordt geldend te zijn de verordening op de handhaving der plaatselijke politie van 6 October 1869;

dat in art. 11, *a* en *b* dier verordening straf is gesteld op het verstrekken van sterken drank aan kennelijk beschonkenen en aan jongelieden beneden den leeftijd van achttien jaren;

dat in dit onderwerp voorzien is door art. 17, 1°. en art. 20 der wet tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling der openbare dronkenschap (*Staatsblad* n°. 118 van 1885), welke artikelen later vervangen zijn door artt. 252 en 454 van het Wetboek van Strafrecht;

dat in art. 16 dier verordening straf is gesteld op het zich op den openbaren weg in kennelijken staat van dronkenschap vertoonen of in dien toestand besturen van een rijtuig;

dat in dit onderwerp is voorzien door artt. 22 en 21 van genoemde wet tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling der openbare dronkenschap, welke artikelen later vervangen zijn door artt. 426 en 453 van het Wetboek van Strafrecht;

dat dus art. 11, litt. *a* en *b* en art. 16 van bovengenoemde verordening tot handhaving der plaatselijke politie, volgens art. 151 der gemeentewet, van rechtswege hebben opgehouden te gelden;

Overwegende dat, volgens art. 173 der gemeentewet, de raad ten minste éénmaal in de vijf jaren de strafverordeningen aan eene algemeene herziening onderwerpt en verklaart welke dier verordeningen nog gelden; dat dit artikel verder bepaalt dat de herziening geschiedt bij eene verordening, welke de titels der geldende verordeningen, of der geldende bepalingen der gedeeltelijk afgeschafte verordeningen vermeldt;

dat de bedoeling van dit artikel is aan de ingezetenen rechtszekerheid te verschaffen; dat dit doel niet zou worden bereikt, indien bepalingen, waarvoor art. 151 der gemeentewet geldt, bij de herziening worden vermeld, als waren zij niet afgeschaft;

dat het derhalve met de wet strijdt, om zooals de gemeenteraad van *Aarlanderveen* deed, de beteekenis van de in voornoemd art. 178 voorkomende uitdrukking „gedeeltelijk afgeschafte verordening" te beperken, als ware daarmede niet anders bedoeld dan afschaffing bij raadsbesluit en daaronder wel uitdrukkelijk, ook blijkens art. 177 der gemeentewet, begrepen moet worden afschaffing door het in werking treden van een wet, een algemeenen maatregel van inwendig bestuur of eene provinciale verordening;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 November 1886, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van Binnenlandsche Zaken, van 17 November 1886, afdeeling Binnenlandsch bestuur, n°. 4784;

Hebben goedgevonden en verstaan het besluit van den raad van *Aarlanderveen* van 13 Juli 1886, waarbij verklaard wordt welke strafverordeningen in die gemeente nog gelden, wegens strijd met de wet te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in

het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 21sten November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 *Nov.* 1886.)

—

22 *November* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederl., houdende beslissing dat volgens art. 102 der provinciale wet, uit het formulier van afkondiging van provinciale strafvorderingen moet blijken, in welke vergadering zij zijn vastgesteld; dat wat voorzegde wet door het vaststellen van een reglement of verordering verstaat, slechts in ééne vergadering kan geschieden, waaruit volgt dat aan gemeld voorschrift niet voldaan is, indien in het formulier van afkondiging twee vergaderingen zijn aangewezen, waarin de verordening zal zijn vastgesteld.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, bestaande in:

Schending van de artt. 106 en 113 van het reglement op de wegen en voetpaden in Zeeland, vastgesteld in de vergaderingen der Staten dier provincie op den 5 Nov. 1880 en 8 Juli 1881, gewijzigd op den 7 Juli 1882, en verkeerde toepassing van art. 210 Strafvord.:

Overwegende dat in het beklaagde vonnis de kantonrechter het ten laste gelegde feit en de schuld van de gerequireerde daaraan bewezen heeft verklaard, voorts heeft geoordeeld dat dit feit valt onder de verbodsbepaling van art. 106 van het reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zeeland, op de overtreding waarvan bij art. 113 van het reglement straf is gesteld, doch dat dit reglement niet verbindend is, omdat in het formulier van afkondiging is vermeld dat het is vastgesteld in de vergaderingen der Staten van den 5 Nov. 1880 en den 8 Juli 1881;

O. dat tegen deze laatste beslissing het cassatiemiddel is gericht, tot ondersteuning waarvan is aangevoerd, dat de afkondiging, in voege die geschied is, ofschoon zij niet letterlijk overeenstemt met het formulier voorgeschreven bij art. 102 der wet van den 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39), niettemin moet geacht worden aan dit voorschrift te voldoen;

O. daaromtrent:

dat het beginsel, dat strafverordeningen om verbindend te zijn behoorlijk moeten zijn afgekondigd, medebrengt dat wanneer eene wet de wijze van afkondiging van strafverordeningen voorschrijft, de in die wet bedoelde verordeningen, zullen zij verbindend zijn, op de voorgeschreven wijze moeten zijn afgekondigd, hetgeen niet het geval is indien het gebezigde formulier van afkondiging, niet inhoudt wat het volgens de wet moet inhouden;

dat de kantonrechter terecht heeft beslist dat volgens art. 102 der wet van den 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39), regelende de samenstelling en macht van de Provinciale Staten, uit het formulier van afkondiging van provinciale strafverordeningen moet blijken, in welke vergadering zij zijn vastgesteld, en dat dit niet plaats heeft, waar, zooals met betrekking tot het bedoelde reglement gedaan is, in het formulier 2 vergaderingen zijn aangewezen, waarin de verordening zal zijn vastgesteld, omdat wat voorzegde wet door het vaststellen van een reglement of verordening verstaat slechts in eene vergadering kan geschied zijn;

O. dat bijgevolg het middel is ongegrond:

Verwerpt het gedaan beroep in cassatie, de kosten ten laste van den Staat.

—

22 *November* 1886. BESLUIT, tot vaststelling van het Reglement van politie op het ankeren op de rivieren *de Beneden-Merwede* en *de Oude Maas* van de kerk te *Papendrecht* tot het veer van *Zwijndrecht* op *Dordrecht*. S 182.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 October 1886, n°. 6, afdeeling Waterstaat *A*;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 November 1886, n°. 15);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen Minister voornoemd, van 18 November 1886, n°. 32, afdeeling Waterstaat *A*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het Reglement op het ankeren op de rivieren *de Beneden-Merwede* en *de Oude Maas* van de kerk te *Papendrecht* tot het veer van *Zwijndrecht* op *Dordrecht*, zooals dat reglement hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking zal treden op 1 Januari 1887.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit

besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 22sten November 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 1 *Dec.* 1886.)

REGLEMENT *op het ankeren op de rivieren de Beneden-Merwede en de Oude Maas van de kerk te Papendrecht tot het veer van Zwijndrecht op Dordrecht.*

Art. 1. Het is den bevelvoerders van vaartuigen of andere drijvende voorwerpen verboden daarmede in het riviervak tusschen de kerk te *Papendrecht* en het veer van *Zwijndrecht* op *Dordrecht* voor anker te komen of te liggen buiten de vijf hieronder beschreven ankerplaatsen:

1°. Van het verlengde der dwarskrib bij de kerk te *Papendrecht* tot het verlengde der dwarskrib aan de sleephelling te *Papendrecht*, langs den noordelijken oever, over de halve breedte der rivier of tot 100 M. uit de koppen der dwarskribben.

2°. Langs den noordelijken oever in eene driehoekige ruimte binnen de grenslijnen, getrokken:

aan de *oostzijde* van den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen, nabij de veerstoep te *Papendrecht*, op den noordoostelijken hoek van de woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht*;

aan de *zuidzijde* door de zwarte ankerbaken aan weerszijden van den mond van de *Noord*.

3°. Langs den zuidelijken oever in eene driehoekige ruimte *rivierwaarts* begrensd door de lijn der witte ankerbaken op het gors *de Staart* en *westwaarts* door het verlengde der lijn, getrokken van de duc d'alve aan de punt van *de Staart* op den benedenhoek van de houtloods boven den mond der *Rietdijkshaven*.

4°. Voor de *Merwekade* binnen de grenslijnen, getrokken:

aan de *oostzijde* van den noordoostelijken hoek der woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht* op den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen, nabij de veerstoep te *Papendrecht*;

aan de *noordzijde* door de witte ankerbaken op het gors *de Staart*;

aan de *westzijde* door de hoekpuntpalen 336 en 333;

aan de *zuidzijde* op 50 M. afstand van en evenwijdig aan den kaaimuur

5°. Langs den linkeroever beneden den mond der *Wollewevershaven*, begrensd:

aan de *noordzijde* door de lijn, die den hoek van het Damiatenbolwerk vereenigd met hoekpuntpaal 339;

aan de *noordwestzijde* door de lijn, getrokken op ongeveer 100 M. uit en evenwijdig aan de rechter normaaloeverlijn van de *Oude Maas* en aangegeven door den lichtopstand op den kop van den dam aan de westzijde van den mond van *de Noord* en het witte ankerbaken op het slobbengors;

aan de *zuidwestzijde* door de lijn uit hoekpuntpaal 340, loodrecht op de richting van den kaaimuur getrokken.

De snijpunten der grenslijnen van elke ankerplaats worden zooveel mogelijk aangegeven door groen geverfde boeien.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is bevoegd om, in overleg met het gemeentebestuur van *Dordrecht*, tijdelijk ten hoogste gedurende drie maanden wijziging in de aangewezen ankerplaatsen te brengen. Hiervan geschiedt mededeeling in de *Staatscourant*.

2. Vaartuigen, dienende oor opnemingen en peilingen, baggervaartuigen, grondschouwen en lichtervaartuigen tot het opruimen van gezonken voorwerpen, in Rijksdienst of met schriftelijke vergunning vau den ingenieur van den Waterstaat werkzaam, zijn niet aan de in art. 1 beschreven ankerplaatsen gebonden.

3. Het is den bevelvoerders van vaartuigen, geladen met buskruit, andere ontplofbare stoffen, petroleum, benzine (naphta) of terpentijnolie, verboden daarmede te ankeren op de ankerplaatsen in art. 1 genoemd.

4. De bevelvoerders, hunne scheepsgezellen en verdere onderhoorigen zijn verplicht de bevelen te gehoorzamen, die hun door de ambtenaren in art. 6 genoemd worden gegeven, ten aanzien van het leggen en verhalen hunner schepen, in verband met het daaromtrent bepaalde in dit reglement.

Als overtreding van dit reglement wordt aangemerkt het niet voldoen aan eenig bevel van bedoelde ambtenaren, ter uitvoering van het reglement of in het belang der goede orde gegeven.

5. Dit reglement verstaat onder bevelvoerders hen, die op het vaartuig of over eenig ander drijvend voorwerp het gezag uitoefenen of met de leiding belast zijn.

6. De handhaving van dit reglement is opge-

dragen aan de ambtenaren en beambten der Rijks- en gemeentepolitie, aan die van den Waterstaat, aan de havenmeesters der gemeente *Dordrecht*, aan de commissarissen der overzetveeren van *Papendrecht* en *Zwijndrecht* op *Dordrecht*, v. v., aan de gezagvoerders der stoombooten varende in die veren en aan de Rijksambtenaren door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met eenig toezicht of beheer over het geheel of over eenig gedeelte belast.

Op hunne aanvraag wordt hun door de hoofden der gemeentebesturen en door alle ambtenaren met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Onder de handhaving behoort de bevoegdheid tot het des noods op kosten en risico der overtreders en ondersteund door den sterken arm doen verhalen der in strijd met dit reglement geankerde vaartuigen of andere voorwerpen; alles onverminderd de toepassing der straffen bepaald bij art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12), gewijzigd bij art. 22 der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64).

7. Het proces-verbaal eener overtreding van dit reglement moet, zoo het niet is opgemaakt op den eed afgelegd bij den aanvang der bediening, binnen 48 uren na het opmaken onder eede worden bevestigd ten overstaan van den kantonrechter te *Dordrecht*.

8. Dit reglement wordt tegen betaling van vijf cents verkrijgbaar gesteld.

Elke belanghebber die van de in art. 1 genoemde ankerplaatsen gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement voorzien zijn, en dit des gevorderd vertoonen aan de ambtenaren genoemd in art. 6.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 22 November 1886 (*Staatsblad* n°. 183).

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DEN BERGH.

—

22 *November* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende onverbindbaarheid van het Koninklijk besluit van 3 November 1861 (*Staatsblad* n°. 95).

Zie het arrest van den Hoogen Raad van 12 *Januari* 1879 *en het vonnis van de arrondissements-rechtbank te Groningen van* 3 *Mei* 1881.

De Hooge Raad enz.,

Op het beroep van F. P. J. VAN RHEE, oud 26 jaar, zonder beroep, geboren te Oud-Vossemeer, requirant van cassatie tegen een vonnis van de arrondissements-rechtbank te Middelburg, van den 23 April 1886, waarbij in hooger beroep, met veroordeeling van den req. in de kosten, in hooger beroep gevallen, invorderbaar bij lijfsdwang, is bevestigd het vonnis van den kantonrechter te Middelburg van den 23 Februari 1886, bij hetwelk de req. is schuldig verklaard aan het niet ter plaatse waar men zijne werkelijke woonplaats heeft overgebracht, uiterlijk binnen eene maand na aankomst eene verklaring te doen aan het gemeentebestuur met overlegging van het getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats, en te dier zake, met toepassing van de artt. 5 en 6 van het Koninklijk besluit van den 3 November 1861 (*Staatsblad* n°. 95), art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) en art. 1 der wet van den 22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 20), veroordeeld in eene geldboete van tien gulden, bij niet-voldoening enz.;

Gehoord enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den req. voorgesteld bij memorie, bestaande in:

Schending van art. 104 der Grondwet, de artt. 210, 234 en 256 van het Wetboek van Strafvordering en verkeerde toepassing van art. 54 der Grondwet, van art. 140 der gemeentewet en van art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12);

Gehoord den advocaat-generaal Jhr. DE SAVORNIN LOHMAN, namens den procureur-generaal, in zijne conclusiën, strekkende tot verwerping van het ingestelde beroep, met veroordeeling van den req. in de kosten;

Overwegende, dat de req. heeft terecht gestaan ter zake van in de maand Mei 1885 zijne werkelijke woonplaats uit de gemeente St. Maartensdijk naar de gemeente Middelburg te hebben overgebracht en daarvan op den 19 Januari 1886 nog geene verklaring te hebben gedaan aan het gemeentebestuur te Middelburg, met overlegging van het getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats, ofschoon herhaaldelijk daartoe te zijn aangemaand;

O., dat in het bij de bestreden uitspraak bevestigde vonnis dit feit bewezen is verklaard, en daarop de artt. 5 en 6 van het Koninklijk besluit van den 3 November 1861 (*Staatsblad* n°. 95), regelende de verplichting tot het doen van aangifte voor de bevolkingregisters, en art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) zijn toegepast;

O., dat hiertegen tot ondersteuning van het voorgestelde middel is aangevoerd, dat voorzegd

besluit niet verbindend is, omdat het niet is voortgevloeid uit, of steunt op eene wettelijke bepaling en niet strekt tot uitvoering van een onderwerp waarvan de regeling aan den Koning bij de Grondwet is opgedragen;

O. daaromtrent, dat het toegepaste Koninklijk besluit de verplichting tot het doen van aangifte voor de bevolkingsregisters in verschillende algemeene voorschriften en onder verwijzing (in art. 9) naar de strafbepalingen van art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* no. 12) regelt;

O., dat de bevoegdheid tot het uitvaardigen van zoodanige algemeene voorschriften dan alleen aan den Koning toekomt, wanneer die voorschriften steunen op of het uitvloeisel zijn van de Grondwet of de wet;

dat in het bevestigde vonnis ten onrechte is aangenomen dat het toegepaste besluit art. 140 gemeentewet tot grondslag heeft;

dat dit artikel bepaalt dat in overeenstemming met algemeene of provinciale voorschriften door de gemeenteraden de noodige verordeningen moeten worden gemaakt tot verdeeling der gemeenten in wijken en tot opmaking van volledige staten der bevolking en harer huizing,

en dat blijkens de geschiedenis dezer bepaling daarin met "algemeene voorschriften" bedoeld zijn algemeene door den Koning uitgevaardigde voorschriften;

dat dus uit dit artikel de Koning wel de bevoegdheid ontleent om met betrekking tot de door de gemeenteraden te maken verordeningen omtrent de in het artikel genoemde onderwerpen, voorschriften vast te stellen welke door de gemeenteraden bij het maken van die verordeningen moeten worden nageleefd, maar dat hieruit niet voortvloeit de bevoegdheid om, zooals bij het besluit van den 3 November 1861 gedaan is, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur aan de ingezetenen, ter bevordering van het opmaken en bijhouden van de bevolkingsregisters, verplichtingen op te leggen;

O., dat dit besluit evenmin strekt tot uitvoering van eenige andere wetsbepaling of daarop berust;

O., dat alzoo het cassatiemiddel is gegrond en dat bijgevolg op het bewezen feit ten onrechte het Koninklijk besluit van den 3 November 1861 en art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 zijn toegepast, terwijl het ook niet bij eenige andere wettelijke bepaling is strafbaar gesteld;

Vernietigt het in deze zaak door de arrondissements-rechtbank te Middelburg den 23 April 1886 gewezen vonnis;

Recht doende enz.:

Vernietigt het vonnis van den kantonrechter te Middelburg van den 23 Februari 1886;

Verklaart dat het aan den req. ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding oplevert;

Ontslaat hem te dier zake van alle rechtsvervolging;

de kosten, door de vervolging veroorzaakt te dragen door den Staat.

—

26 *November* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente *'s Gravesande*, waar eene bewaarplaats van dynamiet kan worden opgericht en in werking gebracht. S. 183.

—

30 *November* 1886. ARREST van het gerechtshof te Arnhem, houdende, met vernietiging van het vonnis der arrondissements-rechtbank aldaar, beslissing dat bestnurders eener gemeentelijke gasfabriek patentplichtig zijn.

Zie het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 8 *Februari* 1886.

Het hof enz.,

Gezien het vonnis der arrondissements-rechtbank te Arnhem van den 28 Augustus 1886, in de zaak van Z. E. den heer Minister van Financien ten eenre en G. L., directeur der gemeentelijke gasfabriek te Arnhem, wonende aldaar, volgens opgave oud 66 jaren, vertegenwoordigd door zijn gemachtigde Mr. F. N. L. ABERSON, advocaat en procureur te Arnhem, ter andere zijde; waarbij deze beklaagde ter zake dat hij over het dienstjaar 1886/87 als directeur der gemeentelijke gasfabriek te Arnhem niet heeft gedaan eene behoorlijke aangifte voor het patent, is ontslagen van alle rechtsvervolging, de eischer niet-ontvankelijk verklaard in zijn eisch, met veroordeeling van den eischer in de kosten;

Mede gezien de akte van appel van voorschreven vonnis ten verzoeke van Z. E. den heer Minister van Financien den 19 October 1886 verleden;

Gehoord namens den beklaagde diens in het vonnis *a quo* gemelden gemachtigde blijkens onderhandsche akte van volmacht, afgegeven te Arnhem den 19 November 1886 (geregistreerd enz.);

Gehoord de voordracht van den rijks-advocaat Mr. DE KEMPENAER, mitsgaders de conclusie

door hem genomen en schriftelijk aan het hof overgelegd, daartoe strekkende, dat het den hove behagen moge:

1°. te niet te doen het appel alsmede het vonnis *a quo* voormeld;

2°. op nieuw recht doende alsnog aan den appellant toe te wijzen zijne in eersten aanleg genomen conclusie met veroordeeling van geint. in de kosten van dit appel;

3°. het te vellen arrest voor boete en kosten bij lijfsdwang uitvoerbaar te verklaren;

Gehoord de verdediging voor den beklaagde door zijnen voormelden gemachtigde en raadsman gevoerd;

Gehoord den procureur-generaal in zijne conclusie tot toewijzing van den eisch;

Zich vereenigende met de overweging van het vonnis *a quo* omtrent het wettig en overtuigend bewezen zijn van het den beklaagde ten laste gelegde feit;

Overwegende dat de te laste gelegde niet behoorlijke aangifte betreft niet de gasfabrieksonderneming doch beklaagdes vaste bezoldiging als directeur dier fabriek;

O. dat art. 1 der patentwet van 1819 alle niet in art. 3 vrijgestelde bedrijven en beroepen aan het patentrecht onderwerpt zonder eenige aanwijzing dat hiermede alleen gedacht wordt aan speculatieve winst (gain) of ook aan voordeelen (profits) van onzeker bedrag, en niet tevens aan vaste bezoldiging;

dat de vrijstellingen van art. 3 overvloedig aantoonen dat ook vaste bezoldiging bedoeld is, gelijk met name sub *b* en *c* en die van „uit de rijks- gemeente- of dijk- en polderkassen *bezoldigde* openbare ambtenaren en bedienden en die van *vaste bezoldiging* genietende artsen enz."; dat het dus niet aangaat te beweren dat volgens het beginsel der patentwet *niet winst* bejagende bedrijven aan het patentrecht niet onderworpen zijn;

O. dat art. 3*b*, de uit rijks- gemeente of dijk- en polderkassen bezoldigde openbare ambtenaren en bedienden van het patent vrijstellende, daarbij voegt dat deze vrijdom zich onder anderen niet uitstrekt tot de ambtenaren en bedienden welke bij deze wet uitdrukkelijk onder de patentplichtigen gesteld worden, en dat vervolgens in tabel XI bepaald wordt dat de rechten verschuldigd onder anderen door „*bestuurders* en opzieners van mijnwerken, veengraverijen, *fabrieken*, beleenbanken enz, onverschillig of dezelve aan bijzondere personen, of aan gemeenten en gestichten behooren, geregeld worden naar het bedrag huuner belooning in het vorig belastingjaar;

dat alzoo de bestuurders van aan gemeenten behoorende fabrieken uitdrukkelijk onder de patentplichtigen gerekend worden; dat zulks geschiedt in volkomen algemeene termen, dus ook zonder onderscheid of de gemeentefabrieken bij wijze van private onderneming, òf, terwijl hare voortbrengselen uitsluitend door de gemeente en tegen vasten prijs als belasting door de ingezetenen verbruikt worden, publiekrechtelijk worden gedreven; dat het dan ook voor den aard van het bedrijf eens bestuurders eener gemeentelijke fabriek geheel onverschillig is of het *voordeel* zijner bezoldiging hem toevloeit uit eene privaatrechtelijke of uit eene publiekrechtelijke gemeentefabriek;

dat de algemeenheid der door tabel XI gebezigde bewoordingen evenmin toelaat te onderscheiden tusschen de bestuurders van fabrieken welke zelve al of niet patentplichtig zijn, en het voordeel aanbrengend bedrijf der bezoldigde fabrieksdirecteuren dus ook in beide gevallen van geheel denzelfden aard is;

dat de bewering der niet-patentplichtigheid van bezoldigde en alzoo niet winst bejagende beambten in tabel XI, ten aanzien der fabriekbestuurders speciaal wederlegd wordt door de regeling van hun patent naar hunne bezoldiging;

dat het eindelijk allerminst aangaat te beweren dat de in tabel XI voorkomende woorden: „onverschillig of dezelve aan bijzondere personen of aan gemeenten of gestichten behooren", alleen betrekking hebben op „*beleenbanken*" en op „enzoovoorts", doch niet op mijnwerken, veengraverijen en fabrieken, vermits het woord *dezelve* syntaktisch slaat op de geheele voorafgaande opsomming, en zich geen grond voordoet voor het alleen slaan op „beleenbanken, enz.";

O. dat alzoo de beklaagde patentplichtig was volgens artt. 1 en 3 in tabel XI der patentwet, dat alzoo de beklaagde bij de beschrijving van het patentrecht over 1886/7 opgave had behooren te doen van zijne bezoldiging, als grondslag voor zijnen aanslag, dat het nalaten hiervan volgens art. 37 der wet moet worden gequalificeerd als: „*niet behoorlijke aangifte voor het patent*" en strafbaar is met eene boete van *f* 25 tot *f* 400;

Gezien de artt. 1 al. 1, art. 3 aanvang en *b*, titel XI al. 1, 6 en 9, art. 37 al. 1 der wet van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34);

Recht doende enz.;

Vernietigt het vonnis *a quo*;

Verklaart den beklaagde schuldig aan de hem ten laste gelegde niet behoorlijke aangifte voor het patent;

Veroordeelt hem deswege tot *f* 25 boete en in de kosten zoo in eersten aanleg als in hooger beroep, boete en kosten verhaalbaar bij lijfsdwang.

—

4 *December* 1886. BESLUIT, betrekkelijk den herijk van de maten en gewichten in het jaar 1887. S. 184.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 4 November 1886, n°. 70, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 15, letter *a*, der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (advies van 23 November 1886, n°. 8);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 1 December 1886, n°. 44, afdeeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. de maten en gewichten zijn in het jaar 1887 aan den in art. 15, letter *a*, der bovengenoemde wet bedoelden herijk onderworpen;

2°. de herijk heeft plaats binnen het tijdvak dat aanvangt op 1 Januari en eindigt op 1 October van dat jaar;

3°. aan Gedeputeerde Staten der provinciën wordt opgedragen het tijdstip te bepalen, waarop die herijk voor elke gemeente gedurende het onder 2°. genoemd tijdvak zal plaats hebben

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Het Loo, den 4den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) VAN DEN BERGH.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1886.)

—

9 *December* 1886. RESOLUTIE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende bepaling der goedkenringsmerken, voor den ijk van maten en gewichten enz. voor 1887.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167) en 15 October 1873 (*Staatsblad* n°. 137) waarbij de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor de maten, gewichten en gasmeters zijn vastgesteld;

Heeft goedgevonden:

1°. te bepalen, dat het goedkeuringsmerk gedurende het jaar 1887 te bezigen, zal zijn:

bij den ijk en herijk der maten en gewichten: de letter *X* in den gewonen drukvorm, schuin gesteld; bij den ijk van gasmeters de *Koninklijke kroon;*

2°. ter algemeene kennis te brengen, dat het merk waar de eerste stempeling heeft plaats gehad, volgens de ministerieele beschikkingen van 25 Januari 1873, n°. 174 (12de afdeeling) en 22 November 1878, n°. 47 (Handel en Nijverheid), voor elk der nagenoemde kantoren, bestaat uit het cijfer, achter den naam van elk kantoor uitgedrukt:

's Hertogenbosch 1, Breda 2, Arnhem 3, Nijmegen 4, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7, Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Hoorn 11, Middelburg 12, Utrecht 14, Leeuwarden 15, Zwolle 16, Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19.

's Gravenhage, den 9den December 1886.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BOSCH KEMPER.

—

11 *December* 1886. BESLUIT, houdende aanwijzing van het kantoor *Eede* voor den in-, uit- en doorvoer van goederen, langs spoorwegen ingevoerd. S. 185.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 8 December 1886, n°. 34, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gezien de artt. 37, 42, 63, 66 en 75 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38); art. 1 der wet van 4 Mei 1832 (*Staatsblad* n°. 13); art. 97 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62); art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127); art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artt. 1, 43, en 53 van Ons besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 28 April 1843 (*Staatsblad* n°. 17); 12 December 1845 (*Staatsblad* n°. 70); 22 Maart 1855 (*Staatsblad* n°. 9); 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23); 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161); 19 De-

cember 1871 (*Staatsblad* n°. 130) en op de artt. 4 en 5 van Ons besluit van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

Tevens gelet op art. 8 van Ons besluit van 20 Mei 1869, n°. 29, en op dat van 18 Mei 1870, n°. 16;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het grenskantoor *Eede* wordt mede opengesteld:

a. voor de inklaring van goederen die langs den spoorweg (tramweg) *Maldeghem-Eede* worden ingevoerd, overeenkomstig Ons voormeld gewijzigd besluit van 26 Maart 1872 en voor de lossing van goederen met vracht- of volglijst, volgens de artt. 4 en 5 van Ons voormeld besluit van 15 April 1872;

b. voor den uitvoer langs genoemden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd en wijn), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

2. Wordt ingetrokken de aanwijzing, bij Ons besluit van 18 Mei 1870, n°. 16, van het grenskantoor *Eede* om door een commies-ontvanger te worden waargenomen.

3. Dit besluit treedt in werking den 1sten Januari 1887.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 11den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 21 *Dec.* 1886.)

—

13 *December* 1886. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het gebruik van maltose in bierbrouwerijen. S. 186.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 18 November 1886, n°. 91, Invoerrechten en Accijnzen;

Overwegende dat het noodig is, bepalingen vast te stellen omtrent het gebruik van maltose in bierbrouwerijen;

Gezien art. 2 — laatste zinsnede — en art. 55 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92), houdende bepalingen omtrent den accijns op bier en azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 December 1886, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 10 December 1886, n°. 83, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben beslotten en besluiten:

Art. 1. Aan de bierbrouwers wordt vergund, bij het maken van bier uit ruw of ongebuild meel van graan of gebroken of geplet graan maltose aan de wijngisting te onderwerpen.

Behoudens het hierna bepaalde zijn de voorschriften der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) omtrent de bierbrouwerijen ook van toepassing voor de zoodanige, waarin van de voormelde vergunning gebruik wordt gemaakt.

2 De accijns wordt steeds geheven naar den grondslag, genoemd bij art. 2*b* dier wet. Voor de maltose is het dáár bepaalde bedrag van $3\frac{1}{2}$ cent verschuldigd per kilogram.

3. De maltose wordt geborgen in gewaterijkte of geroeide vaten, op denzelfden voet als bij die wet is bepaald voor de berging van meel in zakken.

4. De opgaven, voorgeschreven bij art. 30, *b* en *c*, worden afzonderlijk gedaan voor het graan of meel en voor de maltose.

5. In de gevallen, bedoeld bij art. 32 — eerste drie zinsneden — en art. 33 wordt de maltose afgezonderd gehouden van het graan of meel.

6. Voor de toepassing van art. 34 worden het graan of meel en de maltose ieder afzonderlijk genomen.

7. De bepalingen der artt. 35 tot en met 39 omtrent meel zijn ook van toepassing op maltose, met dien verstande, dat het dáárbedoeld tijdsverloop voor deze grondstof eerst eindigt bij den afloop van het koken der aftreksels voor het brouwsel.

8. Waar elders in de voormelde wet van meel wordt gesproken, wordt daaronder ook de maltose begrepen.

9. Onze Minister van Financiën kan, op verzoek van den bierbrouwer, onder de noodige voorzieningen toelaten dat de voor een brouwsel bestemde maltose daarbij op andere wijs wordt aangewend, dan door haar gelijktijdig met het graan of meel in de roerkuip te bewerken.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den December 1886

(*get*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 17 *Dec.* 1886.)

—

14 *December* 1886. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Zuidholland*. S. 187.

Bij deze wet wordt de bekrachtiging verleend aan de heffing tot 31 December 1890, ten behoeve der provincie *Zuidholland*, van rechten voor het gebruik van het jaagpad langs den *Vliet* tusschen *Leiden* en den *Leidschendam* en voor het overzetten aan den Hofweg.

—

14 *December* 1886. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 188—198.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van *twee en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *negentien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 188.

Gelderland: van *zeven* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *acht* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1887, en van *vijf en een halven* opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 189.

Zuidholland: van *acht* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *vijf* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 190.

Noordholland: van *zeven* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *acht* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1887, en van *drie* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 191.

Zeeland: van *dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *twee en twintig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 192.

Utrecht: van *zes* opcenten op de hoofdsom der grondbelasting over 1887, en van *zes* opcenten op de hoofdsom der personeele belasting over den dienst 1887/88 S. 193.

Friesland: van *zeven en veertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *zeven en twintig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 194.

Overijssel: van *tien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *tien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 195.

Groningen: van *zes en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *zes en dertig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 196.

Drenthe: van *zes en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *achttien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S 197

Limburg: van *zestien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1887, en van *dertien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1887/88. S. 198.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1887.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 14den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 16 *Dec.* 1886.)

—

14 *December* 1886. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Groningen*. S. 199.

Bij deze wet wordt de bekrachtiging verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie *Groningen*, van tolgeld voor het gebruik van de brug over het *Reitdiep* te *Wierum*.

—

14 *December* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement I, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* nº. 36) en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 17 December 1875 (*Staatsblad* nº. 244), 29 April 1877 (*Staatsblad* nº. 90) en 4 November 1884 (*Staatsblad* nº. 221). S. 200.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 9den October 1886, 1ste afdeeling, nº. 92;

Overwegende dat het noodzakelijk is, het bij besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* nº. 36) vastgestelde en bij besluiten van 17 December 1875 (*Staatsblad* nº. 244), 29 April 1877 (*Staatsblad* nº. 90) en 4 November 1884 (*Staatsblad* nº. 221) gewijzigde Reglement I in overeenstemming te

brengen met de wet van 28 Augustus 1886 (*Staatsblad* nº. 132);

Den Raad van State gehoord (advies van den 30sten November 1886, nº. 14);

Gezien het nader rapport van Onzen voormelden Minister, van den 9den December 1886, 1ste afdeeling, nº. 117;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. In het eerste lid van artikel 12 van Reglement I worden de woorden:

„bij de Arrondissements-regtbank te *Amsterdam* uit den president of een der vice-presidenten" vervangen door: „bij de Arrondissements-regtbank te *Amsterdam* uit den president en een der vice-presidenten of uit twee der vice-presidenten".

2. Aan artikel 36 van gemeld Reglement wordt het volgende toegevoegd:

„Indien meer kamers met de behandeling van burgerlijke zaken zijn belast, worden die zaken aangebragt bij de kamer, daartoe aan te wijzen bij het bij art. 90 bedoelde reglement van orde, en worden deze op den eersten dienenden dag door den president dier kamer, voor zooverre de behandeling dien dag niet afloopt, verdeeld tusschen de verschillende kamers met de behandeling van burgerlijke zaken belast, op zoodanige wijze als het meest bevorderlijk is aan den geregelden gang van zaken.

Het vorige lid is niet van toepassing op de zaken waarin de wet dagvaarding op de eerstkomende teregtzitting voorschrijft."

3. Het derde lid van artikel 89 van gemeld Reglement wordt gelezen:

„De Arrondissement-regtbank te *Amsterdam* is verdeeld in vijf kamers, namelijk:

de eerste kamer zamengesteld uit den president of een vice-president en vier regters;

de tweede kamer zamengesteld uit den president of een vice-president en drie regters;

de derde kamer zamengesteld uit den president of een vice-president en vier à zes regters;

de vierde kamer zamengesteld uit den president of een vice-president en drie regters;

de vijfde kamer zamengesteld uit den president of een vice-president en twee of drie regters.

Tot iedere kamer behoort bovendien de officier of een substituut-officier en de griffier of een substituut-griffier."

4. Dit besluit treedt in werking gelijktijdig met de wet van 28 Augustus 1886 (*Staatsblad* nº. 132).

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 17 *Dec.* 1886.)

—

15 *December* 1886. WETTEN, houdende afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der gemeentewet voor de heffing ten behoeve van de gemeente: (S. 201—207.)

Hellevoetsluis, tot 31 December 1891, van een belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 201.

Middelharnis, tot 31 December 1891, van een belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 202.

Vlieland, tot 31 December 1891, van een belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 203.

den Helder, tot 31 December 1891, van een belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste vijftien gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 204

Urk, tot 31 December 1891, van een belasting op de turf tot een bedrag van ten hoogste vijf cent per dubbelen hectoliter. S. 205.

Terschelling, tot 31 December 1891, van een belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste tien gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 206.

Veere, tot 31 December 1891, van een belasting op het gemaal, voor zooveel de tarwe betreft tot een bedrag van ten hoogste twee gulden, per honderd kilogram, en op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 207.

—

15 *December* 1886. WETTEN, houdende afwijking van den regel, gesteld bij art. 254, 1e zinsnede, der gemeentewet, voor de heffing ten behoeve van de gemeente: (S. 208—211.)

Alkmaar, tot 31 December 1889, van wik- en weegloonen tot een bedrag van ten hoogste zeventig cent per honderd kilogram. S. 208.

Hoorn, tot 31 December 1889, van wik- en weegloonen tot een bedrag van ten hoogste zeventig cent per honderd kilogram. S. 209.

Purmerend, tot 31 December 1889, van wik- en weegloonen tot een bedrag van ten hoogste zeventig cent per honderd kilogram. S. 210.

Edam, tot 31 December 1889, van wik- en weegloonen tot een bedrag van ten hoogste zeventig cent per honderd kilogram. S. 211.

—

16 *December* 1886. WET tot vereeniging der gemeenten *Ubach* over *Worms* en *Rimburg*. S. 212.

WIJ WILLEM III, ENZ . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de gemeenten *Ubach over Worms* en *Rimburg* te vereenigen;

Gelet op het eerste lid van art. 2 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. **1.** De gemeenten *Ubach over Worms* en *Rimburg* worden vereenigd. De nieuwe gemeente draagt den naam van *Ubach over Worms*.

De vereeniging komt tot stand op den dag der eerste vergadering van den raad der nieuwe gemeente.

2. Met uitzondering van de inkomsten en lasten welke door den raad onder Onze goedkeuring, de Gedeputeerde Staten van *Limburg* gehoord, tot de huishouding der nieuwe gemeente worden gebracht, blijven de inkomsten en lasten van elk der afdeelingen *Ubach over Worms* en *Rimburg* te haren voor- en nadeele. Art. 217, 3de lid, der gemeentewet is hierop van toepassing.

3. De eerste verkiezing van leden van den raad der nieuwe gemeente geschiedt op den dag door Gedeputeerde Staten van *Limburg* te bepalen. Voor deze verkiezing zijn stemgerechtigd de personen, voorkomende op de te *Ubach over Worms* en te *Rimburg* bestaande lijsten van kiezers voor den gemeenteraad. Het bureau van stemopneming voor deze verkiezing bestaat uit den burgemeester en twee leden van den raad der gemeente *Ubach over Worms* door dezen te benoemen.

De geloofsbrieven der verkozenen worden onderzocht door den raad der gemeente *Ubach over Worms*.

4. Het eerste derde gedeelte der leden van den raad der nieuwe gemeente treedt af den eersten Dinsdag van September 1888, de eerste helft der wethouders den eersten Dinsdag van September 1889.

5. De dag der eerste vergadering van den raad der nieuwe gemeente wordt bepaald door Gedeputeerde Staten van *Limburg*.

6. De belastingen welke bij het tot stand komen der vereeniging in elke der beide gemeenten worden geheven, worden gedurende het dienstjaar waarover zij loopen, ten behoeve der nieuwe gemeente ingevorderd.

De som, waarover de nieuwe gemeente ingevolge de wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* nº. 169) geheel of gedeeltelijk kan beschikken, staat gelijk met vier vijfde gedeelten van de zuivere opbrengst der hoofdsom en Rijksopcenten van de belasting op het personeel, gemiddeld over de belastingjaren 1882—1883, 1883—1884 en 1884—1885 in de beide gemeenten *Ubach over Worms* en *Rimburg* geheven.

7. De ingezetenen der beide gemeenten worden voor het opmaken der kiezerslijsten en voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad reeds met den dag van het inwerkingtreden dezer wet als ingezetenen der nieuwe gemeente beschouwd.

De te *Ubach over Worms* en te *Rimburg* op het tijdstip der vereeniging bestaande kiezerslijsten voor het kiezen van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, der Staten van *Limburg* en van den gemeenteraad, blijven van kracht in de nieuwe gemeente, totdat zij overeenkomstig de kieswet door nieuwe kiezerslijsten zullen zijn vervangen.

8. De ingezetenen der beide gemeenten die, bij het tot stand komen der vereeniging, voor de eerstvolgende lichting der nationale militie zijn ingeschreven, worden in het voor de nieuwe gemeente op te maken register te boek gesteld.

Gelijke teboekstelling op een register geschiedt ten aanzien van de ingezetenen die tot de schutterij behooren.

9. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 16den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Dec.* 1886.)

—

16 *December* 1886. WET, tot regeling van de tenuitvoerlegging van de ingevolge de wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* nº. 17) [oprichting van schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks] uitgesproken veroordeelingen en van de bekeuringen, krachtens art. 68 dier wet gedaan, en verzekering der toepassing van het provoost-arrest, bedoeld bij art. 71 dier wet. S. 213.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1884/85, *tweede zitting*, nº. 147, 1—3; 1885/86, nº. 40, 1—2; *buitengewone zitting* 1886, nº. 13, 1, 2; 1886/87, nº. 12, 1, 2.

Hand. id. 1886/87, *bladz.* 84—87.

Hand. 1e *Kamer* 1886/87, *bladz.* 74, 90.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wenschelijk is de tenuitvoerlegging te regelen van de ingevolge de wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* nº. 17) uitgesproken veroordeelingen en van de bekeuringen, krachtens art 68 dier wet gedaan, en dat het voor de toepassing van het provoost-arrest, bedoeld bij artikel 71 dier wet, noodig kan zijn, dat de woning eens ingezetenen zijns ondanks worde binnengetreden;

Gelet op artikel 153 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.,

Art. 1. De auditeur bij den schuttersraad zorgt voor het tenuitvoerleggen van de ingevolge de wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* nº. 17) uitgesproken veroordeelingen en van de bekeuringen, krachtens artikel 68 dier wet gedaan.

Indien de veroordeelde of bekeurde verblijf houdt buiten het rechtsgebied van den schuttersraad, die het vonnis wees of waartoe de schutterij behoort, door wier commandant de bekeuring is gedaan, geschiedt de uitvoering ter requisitie van den auditeur bij dien raad, op bevel van den auditeur bij den schuttersraad, binnen wiens rechtsgebied de veroordeelde of bekeurde verblijf houdt.

2. Bij het tenuitvoerleggen van een bevel tot toepassing van het provoost-arrest, bij artikel 71 van voormelde wet bedoeld, kan de auditeur, met de zorg voor de tenuitvoerlegging van de veroordeeling of bekenring belast of daartoe ingevolge het tweede lid van het vorige artikel gerequireerd, de hulp der openbare burgerlijke of der gewapende macht inroepen.

3. Indien het voor de toepassing van het provoost-arrest, bedoeld bij artikel 71 van voormelde wet, noodig is, dat zij, die met de tenuitvoerlegging daarvan belast zijn of daartoe moeten medewerken, de woning eens ingezeteneu, zijns ondanks, binnentreden, kan de auditeur, met de uitvoering van het vonnis belast, daartoe schriftelijken last verstrekken.

4. Bij dien last kan, indien daartoe noodzakelijkheid bestaat, worden bepaald, dat de uitvoering daarvan ten allen tijde mag plaats hebben.

Zonder die bepaling mag de last niet tusschen zonsonder- en opgang worden uitgevoerd.

5. De last kan niet worden uitgevoerd dan in bijzijn, hetzij van den burgemeester of een der wethouders, hetzij van een commissaris van politie.

Van deze uitvoering wordt door hem, die krachtens bovenstaande bepaling daarbij tegenwoordig is geweest, binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan den ingezetene, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 16den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 *Dec.* 1886.)

—

18 *December* 1886. BESLUIT, tot aanvulling van art. 2 en tot wijziging van art. 5 van het Koninklijk besluit van 24 October 1884 (*Staatsblad* nº. 219), houdende bepalingen ter uitvoering van art. 65 *bis* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* nº. 127), tot regeling van het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* nº. 123). S. 214.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 22 November 1886, nº. 3538[3], afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is de art. 2 en 5 van Ons besluit van 24 October 1884 (*Staatsblad* nº. 219), houdende bepalingen ter uitvoering van art. 65 *bis* der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* nº. 127), zoo als die is gewijzigd bij de wet van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* nº. 123), te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 December 1886, nº. 10);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 14 December 1886, nº. 3716, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: artikelen 2 en 5 van Ons voorschreven besluit worden gelezen als volgt:

Art. 2. Elke commissie bestaat uit ten minste vier leden: een der inspecteurs van het lager onderwijs of een der districts-schoolopzieners, die tevens het voorzitterschap bekleedt, en ten minste drie vrouwelijke leden.

Aan iedere commissie kunnen een districts-

schoolopziener, als plaatsvervanger van den voorzitter, en twee vrouwelijke plaatsvervangende leden worden toegevoegd.

Art. 5. De examens, in de vorige artikelen bedoeld, worden niet in het openbaar gehouden. Zij loopen voor ieder der aspiranten binnen één dag af.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Dec.* 1886.)

—

20 *December* 1886. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 12 Mei 1867 (*Staatsblad* n°. 49), houdende vaststelling van eenige algemeene regelen voor de vereenigingen, ten doel hebbende om, door vrijwillige oefening in den wapenhandel en bijzonder in het schieten, 's Lands weerbaarheid te bevorderen. S. 215.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken en Onzen Minister van Justitie, van 28 September 1886, Kabinet, Litt. H 40, van 4 October 1886, n°. 1298 S, afdeeling Militie en Schutterijen, en van 6 October 1886, n°. 105, 1ste afdeeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 November 1886, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van 8 December 1886, Kabinet, Litt. Z 49, en van 15 December 1886, n°. 88, 1ste afdeeling;

Gezien art. 11 van Ons besluit van 12 Mei 1867 (*Staatsblad* n°. 49);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: de eerste alinea van het hiervoren vermelde art. 11 wordt vervangen door de beide volgende zinsneden:

„Elke met Onze toestemming bestaande vereeniging, onverschillig of zij als een korps dan wel eenvoudig burgerlijk is ingerigt, kan, op haar verzoek, door de zorg van Onzen Minister van Oorlog worden voorzien van de noodige munitiën voor de schietoefeningen.

De contrôle over het verbruik van bedoelde munitiën wordt opgedragen aan genoemden Minister."

Onze Ministers voornoemd zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 20sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

De Min. Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 30 *Dec.* 1886.)

—

20 *December* 1886. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de inrichting der volgens art. 12 der drankwet op te maken statistiek.

Ondanks mijne circulaire van 9 Juni 1884, n°. 2515, in verband met die van mijn ambtsvoorganger van 8 December 1882, n°. 5477 en van 4 April 1883, n°. 1381, afdeeling B.B., is, blijkens de in de *Staatscourant* van 2 November l.l. opgenomen opgaven geene eenvormigheid in de inrichting der volgens artikel 12 der drankwet te maken statistiek verkregen. Vergelijkt men de laatste kolom der statistiek over 1885 met die kolom van de statistiek over 1884 (*Staatscourant* van 18/19 October 1885), dan blijkt, dat het aantal inrichtingen tot verkoop van sterken drank in het klein van 31 December 1884 tot 31 December 1885 is verminderd in:

Noordbrabant	met 473,	Gelderland	met 133,
Zuidholland	„ 219,	Noordholland	„ 203,
Zeeland	„ 98,	Utrecht	„ 73,
Friesland	„ 130,	Overijssel	„ 31,
Groningen	„ 203,	Drenthe	„ 50,
Limburg	„ 312,	en in het geheele rijk	„ 1925.

Maar raadpleegt men alleen de statistiek over 1885 en bepaaldelijk kolom 2 en 3, dan geraakt men tot geheel andere uitkomsten en heeft het den schijn alsof het aantal inrichtingen in sommige provincien zelfs niet onbelangrijk ware vermeerderd. De oorzaak hiervan ligt in de beteekenis, welke verschillende collegien van Gedeputeerde Staten aan de woorden „verleende" en „ingetrokken vergunningen" hebben gegeven In sommige provincien zijn onder *verleende vergunningen* begrepen die, welke verleend zijn aan andere personen, dan die daarvan in 't vorige jaar genot hadden; in

andere zijn onder die rubriek alleen opgenomen die, welke verleend zijn voor nieuwe localiteiten tot verkoop van sterken drank, krachtens art. 2, 8e zinsnede der drankwet. Onder *ingetrokken vergunningen* heeft men daarentegen in sommige provincien begrepen die, welke volgens art. 7, alinea 2 der drankwet bij gebreke van tijdige betaling van het vergunningsrecht zijn vervallen. Verbetering van den vorm dezer statistiek is dus noodig en ik heb daarom de eer U hierbij een nieuw model te doen toekomen, met verzoek deze opgaven dienovereenkomstig te doen verstrekken door de gemeentebesturen Uwer provincie.

Ik heb de eer U tevens te verzoeken de aandacht der gemeentebesturen te vestigen op het voorschrift der wet om de vergunningen, welke volgens de 8e zinsnede van art. 2 der wet verleend worden, te motiveeren. Raadpleegt men de verschillende in de *Staatscourant* van de laatste jaren voorkomende vergunningen, dan blijkt dat aan dit voorschrift niet altijd op behoorlijke wijze is voldaan. Het is met name niet voldoende eenvoudig als motief te vermelden, dat er sprake is van een bijzonder geval of dat Gedeputeerde Staten de ten deze vereischte machtiging hebben verleend. De omstandigheden, waaruit blijkt, dat men te doen heeft met een bijzonder geval, moeten in het besluit zelf en in de *Staatscourant* worden opgenomen.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

OPGAVEN, *bedoeld in art.* 12 *der drankwet over het jaar* 18....

GEMEENTEN.	Verleende vergunningen.			Getal ingetrokken vergunningen krachtens art. 9 | art 27 der drankwet.		Getal vergunningen, die vervallen zijn bij gebreke van tijdige betaling van het vergunningsrecht (art. 7, al. 2 der wet).	Totaal der voor alle vergunningen betaalde prijzen.	Totaal van de inrichtingen, waar krachtens vergunning sterke drank in het klein wordt verkocht op 31 December . . . .
	Getal vergunningen in den loop van het jaar verleend voor localiteiten, waarvoor reeds aan een ander persoon vergunning verleend was.	Getal vergunningen binnen de grenzen van het maximum verleend.	Getal vergunningen verleend krachtens de achtste zinsnede van art. 2 der drankwet.					

23 *December* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een locaalspoorweg van *Medemblik* naar *Hoorn*. S 216.

23 *December* 1886. WET, tot verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 217.

Bij deze wet wordt *art.* 150, het totaal der 4de afd. en het eindcijfer verhoogd met *f* 13,000.

23 *December* 1886. WET, houdende goedkeuring eener met de gemeente *Deventer* gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gronden en gebouwen aldaar. S. 218.

23 *December* 1886. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van betalingen, gedaan ter zake van de levering en openstelling van pantseringen op het fort bij *IJmuiden*. S. 219.

Bij deze wet wordt de Algemeene Rekenkamer gemachtigd tot verevening van door haar afgewezen betalingen, tot een gezamenlijk bedrag van *f* 325,463.28, gedaan ter zake van de levering en opstelling van pantseringen op het fort bij *IJmuiden*.

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging der wet van den 31sten December 1884 (*Staatsblad* n°. 267), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885, en tot aanvulling der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 265), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 220.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten;

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid gebleken is tot wijziging der wet van den 31sten December 1884 (*Staatsblad* n°. 267), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885, en tot aanvulling der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 265), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De in artikel 1 der wet van den 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 267), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885 onder 17°. voorkomende post: „de opbrengst van een kapitaal van *vijf millioen gulden* aan muntbiljetten, uit te geven krachtens de wet van den 27sten April 1884 (*Staatsblad* n°. 98)" vervalt en wordt overgebracht in artikel 1 van de wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 265), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886, onder 17°. met de omschrijving: „de opbrengst van een kapitaal van *vijf millioen gulden*" aan muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van den 27sten April 1884 (*Staatsblad* n°. 98)".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 23sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 27 *Dec.* 1886.)

—

23 *December* 1886. WET, houdende goedkeuring eener met C. H. baron VAN PALLANDT te *Wassenaar* en *anderen* gesloten dading, ter beëindiging der procedure over de grens der wederzijdsche eigendommen vóór de *Oost- en Westplaten van Flakkee*, onder *Sommelsdijk* en *Middelharnis*. S. 221.

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, voor het dienstjaar 1885. S. 222.

—

23 *December* 1886. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op het gedistilleerd. S. 223.

Bijl. Handel. 2e *Kamer; buitengewone zitting* 1886, n°. 46, 1—5; 1886/87, n°. 23, 1—5.

Hand. 2e *Kamer* 1886/87, *bladz.* 91—98.

Hand. 1e *Kamer* 1886/87, *bladz.* 76, 108—112.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, nadere bepalingen omtrent den accijns op het gedistilleerd vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De accijns per hectoliter gedistilleerd ad 50 percent sterkte blijft na 31 December 1886 bepaald op *zestig gulden*.

2. Voor de branderijen der eerste soort, eerste klasse, waarin geen gebruik wordt gemaakt van samengestelde werktuigen, vermeld in art. 44, § 2, der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), mag, bij afwijking van het bepaalde bij art. 58, § 1, dier wet, de door den brander aan te geven trek dalen tot de volgende verhoudingen:

Minimum van den trek in gedistilleerd ad vijftig percent,			
in het eerste tijdperk,		in het tweede tijdperk,	
per kilogram meel.	per hectoliter beslag.	per kilogram meel.	per hectoliter beslag.
Liter. 0,52	*Liter.* 4,41	*Liter.* 0,50	*Liter.* 4,14

De §§ 2 en 3 van genoemd art. 58 zijn ook ten deze toepasselijk.

3. Het bepaalde bij art. 2 geldt niet voor branderijen:

a. opgericht na 1 Maart 1886, tenzij hare ligging vooraf door Onzen Minister van Financiën is goedkeurd;

b. grenzende aan een pand, waarin eene tapperij of slijterij van gedistilleerd wordt uitgeoefend.

Wij behouden Ons voor, de toepassing van art. 2 te ontzeggen aan den brander, ten wiens laste eene straf is uitgesproken wegens overtreding van de wettelijke bepalingen nopens den accijns op het gedistilleerd na het in werking komen dezer wet.

4. Bij aangifte van den trek volgens art 2 dezer wet, wordt de speling van *vijf ten honderd*, bedoeld in art. 68, §§ 2 en 3, der voormelde wet van 20 Juni 1862, beperkt tot *vier ten honderd*, en die van *zeven en een half ten honderd*, bedoeld in § 4 van dat artikel, tot *zes en een half ten honderd*. Een en ander geldt ook voor de toepassing van art. 133, § 19, derzelfde wet.

5. In art. 104 der meergenoemde wet van 20 Juni 1862, gewijzigd bij art. 3 der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* nº. 80), worden de §§ 1, 2 en 3 gelezen als volgt:

"§ 1. Bij de vereffening der rekening worden de volgende kortingen verleend, voor zoover die blijkens de uitkomst der peiling noodig zijn:

a. aan den distillateur eene korting van hoogstens *vier ten honderd* op de hoeveelheid gedistilleerd, tot geene hoogere sterkte dan 65 percent ingeslagen, die hij in zijne distilleerderij der eerste klasse tot eene sterkte van minstens 85 percent heeft gebracht.

Bij aflevering echter van gedistilleerd van deze laatste sterkte aan een distillateur, wordt aan den afleveraar slechts *twee en een half ten honderd* en aan den ontbieder slechts *een en een half ten honderd* korting verleend.

b. aan den distillateur eene korting van hoogstens *een en een half ten honderd* op het gedistilleerd, niet afkomstig uit eene distilleerderij, dat in zijne distilleerderij der eerste klasse is ingeslagen en waarvoor hij de korting, bedoeld onder lr. *a*, niet geniet.

Is hieronder gedistilleerd begrepen van hooger gehalte dan 65 percent, dan kan voor eene gelijke hoeveelheid gedistilleerd, dat tot minstens 85 percent is gebracht, de korting volgens lr. *a* niet worden genoten, tenzij eerstbedoeld gedistilleerd volgens de voorschriften van Onzen Minister van Financiën in tegenwoordigheid van ambtenaren tot 65 percent of lagere sterkte is versneden.

c. aan den brander, die in zijne branderij tevens moutwijn of ander gedistilleerd door overhaling zuivert of tot drank stookt, dezelfde kortingen als onder lrs. *a* en *b* aan den distillateur zijn toegekend.

Gedistilleerd, herkomstig uit eene branderij welke gemeenschap heeft met die waar het gedistilleerd wordt ingeslagen, is hiervan uitgezonderd.

§ 2. De kortingen, bedoeld bij lrs. *b* en *c*, worden niet verleend:

1º. voor gedistilleerd, herkomstig uit eene branderij waarvoor korting volgens lr. *c* genoten wordt;

2º. voor gedistilleerd, dat, ofschoon afgeleverd door een brander die geene korting geniet, niet uit zijne ruwstooksels verkregen, maar in de branderij ingeslagen is.

Onze Minister van Financiën kan uitzondering toelaten op het bepaalde sub 1º. voor het in de branderij vervaardigd gedistilleerd, indien dit dáár overeenkomstig zijne voorschriften afgescheiden is gehouden van ander gedistilleerd.

§ 3. Wij behouden Ons voor, de korting, vermeld onder § 1, lr. *b*, te verhoogen:

1º. voor het gedistilleerd, dat bijzondere bewerkingen ondergaat, welke een grooter verlies medebrengen dan in verhouding van die korting;

2º. voor het onzuiver gedistilleerd, in eene branderij der tweede soort uit de ruwstoking verkregen, dat, zonder in die branderij te zijn overgehaald, ter verdere bewerking naar des branders afzonderlijke distilleerderij der eerste klasse wordt overgebracht."

6. Het bepaalde bij art. 104, § 4, en art. 119, § 2, der meergenoemde wet van 20 Juni 1862 omtrent moutwijn is ook toepasselijk op ander gedistilleerd, waarvoor aanspraak op korting bestaat.

7. Wij behouden Ons voor, ten opzichte van branderijen, waarin overeenkomstig Onze voorschriften afsluitbare verzamelbakken voor het voortbrengsel der ruwstokingen zijn geplaatst, onder de noodige voorzieningen ontheffing te verleenen van de bepalingen der voormelde wet van 20 Juni 1862 omtrent den inslag, de bewaring, vervaardiging, bereiding en verantwoording van meel of andere grondstof of het ambtelijk afstoken van beslag.

8. Wanneer een brander gebruik maakt van

de ontheffing, bedoeld bij het vorig artikel, wordt op de rekening, vermeld in art. 82 der meergenoemde wet van 20 Juni 1862, óók in debet gebracht het gedistilleerd, dat blijkens opneming door ambtenaren méér uit de ruwstokingen is verkregen dan de hoeveelheid, berekend volgens des branders aangifte tot stoken.

Art. 84, § 1, derzelfde wet geldt mede voor het gedistilleerd, dat volgens de voorgaande zinsnede op de rekening is gebracht.

Omtrent het sluiten en ontsluiten van de vergaderbakken, het bepalen van het daarin aanwezige gedistilleerd en het verleenen van korting daarop voor het verlies bij de verdere bewerking worden door Ons voorschriften gegeven.

9. Wij behouden Ons wijders voor in het belang der nijverheid, onder de noodige voorzieningen afwijkingen toe te staan van andere bepalingen der wetten nopens den accijns op het gedistilleerd dan die bedoeld bij art. 7.

Deze afwijkingen betreffen noch het beginsel der heffing, noch het bedrag of de grondslagen van den accijns.

10. Het doen van hetgeen bij de algemeene maatregelen van inwendig bestuur, uitgevaardigd krachtens de artt. 7, 8 of 9 dezer wet, is verboden, of het niet doen van hetgeen bij die maatregelen is voorgeschreven, wordt gestraft met eene boete van *vijftig* tot *vierhonderd gulden*.

Bovendien kan den overtreder, bij veroordeeling, door Ons het recht op toegelaten afwijkingen van bepalingen der wetten worden ontzegd.

11. Deze wet treedt in werking den 1sten Januari 1887.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 23sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 27 *Dec.* 1886.)

—

23 *December* 1886. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een perceel grond aan den *Hazeldonkschen Zandweg* onder *Zevenbergen*, aan ISAAK DE KEYZER aldaar. S. 224.

—

23 *December* 1886. WET, tot voorziening in de dekking van het nadeelig slot der algemeene rekening wegens de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1884. S. 225.

Het nadeelig slot der algemeene rekening van Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1884, groot *f* 1,304,727.78^5, wordt gedekt door eene uitkeering van gelijk bedrag uit de opbrengst van de bij de wet van den 20sten Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 146) vastgestelde geldleening.

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 226.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 5de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 4,907,469.12^5; dat der 6de Afd. op *f* 9,257,538.62 en dat der 7de Afd. op *f* 1,633,476.25^5.

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging en aanvulling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 227.

—

23 *December* 1886. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den kosteloozen afstand van de aan den Staat behoorende gedeelten van het Kanaal door de voormalige *Linie van Helpman* te *Groningen*, aan de gemeente *Groningen*. S. 228.

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885. S. 229.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 354,061.66^5; dat der 2de Afd. op *f* 4,111,750; dat der 3de Afd. op *f* 4,119,233 en dat der 5de Afd. op *f* 1,170,355.60.

—

23 *December* 1886. WET, houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. S. 230.

Bijl. Hand. 2^e *Kamer* 1885/86 n°. 87, 1—4; *buitengewone zitting* 1886 n°. 22, 1—3; 1886/87 n°. 11, 1, 2.

Hand. id. 1886/87 *bladz.* 103—107.

Hand 1^e *Kamer* 1886/87 *bladz.* 74, 106, 107.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige wijzigingen te brengen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het eerste lid van artikel 79 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen als volgt:

„Indien van meerdere gedaagden één of meer niet verschijnen, wordt de zaak ten opzigte van de verschijnenden aangehouden en tegen de niet-verschijnenden verstek verleend. Ieder der verschenen partijen heeft het regt om dit verstek aan de niet-verschenen partijen te doen betekenen, met oproeping van alle partijen tegen den dag waarop zij de zaak op nieuw ter rolle wil doen dienen. Voor deze oproeping moeten in acht genomen worden de voor dagvaardingen voorgeschreven termijnen."

2. De tweede zinsnede van artikel 81 van genoemd Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„Het verzet moet worden gedaan binnen veertien dagen na de betekening van het vonnis of van eenige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende acte aan den veroordeelde in persoon, of na het plegen door dezen van eenige daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat het vonnis of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Buiten de gevallen, in het vorige lid voorzien, is het verzet ontvankelijk totdat het vonnis is ten nitvoer gelegd.

De veroordeelde, die in het vonnis heeft berust, kan daartegen niet meer in verzet komen."

3. Het eerste lid van artikel 82 van genoemd Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„Het vonnis wordt gerekend ten uitvoer gelegd te zijn:

in geval van geregtelijke tenuitvoerlegging op de roerende goederen, na den verkoop;

in geval van arrest onder derden op uit te keeren gelden, na de uitbetaling van deze aan den arrestant;

in geval van geregtelijke uitwinning van onroerende goederen, op den veertienden dag na den aanslag of de aanplakking der in de artikelen 515 en 517 vermelde billetten."

4. Artikel 88 van genoemd Wetboek wordt ingetrokken.

5. Artikel 876 van genoemd Wetboek wordt gelezen als volgt:

„Wanneer in de gevallen, waarin bij de wet het bewijs door getuigen is toegelaten, vóór dat nog een geding aanhangig is of vóór dat in een aanhangig geding het verhoor kan plaats hebben, gevaar bestaat, dat dit bewijsmiddel zoude verloren gaan, hetzij uit hoofde van ouderdom of ziekte der personen, die als getuigen zouden moeten worden gehoord, hetzij uit hoofde dat zij hebben voorgenomen het land te verlaten, hetzij om andere dergelijke, door den regter te beoordeelen, redenen, kan de belanghebbende bij verzoekschrift vragen, dat onverwijld een getuigenverhoor zal worden bevolen."

6. Artikel 880 van genoemd Wetboek wordt gelezen als volgt:

„De verklaringen der getuigen, in een voorloopig verhoor afgelegd, mogen niet als bewijs worden aangenomen zoolang het mogelijk is, hen op de gewone wijze in het geding te hooren."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 23sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*) DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

(*Uitgeg.* 24 *Dec.* 1886.)

—

23 *December* 1886. WET, tot wijziging der begrooting van uitgaven voor de Rijksgestichten *Ommerschans* en *Veenhuizen* dienst 1885. S. 231.

—

23 *December* 1886. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 35), regelende de examens van hen, die de bewijzen wenschen te leveren, dat zij tot de beoefening der natuurwetenschappen genoegzaam voorbereid zijn. S. 232.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat aanvulling van Ons besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 35) wenschelijk is;

Gelet op art. 4, n°. 3, der wet van 25 December 1878 (*Staatsblad* n°. 222), regelende de voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende, op art. 4, al. 2, der wet van 8 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 99), alsmede op art. 20 van het reglement voor 's Rijks Veeartsenijschool, vastgesteld bij Ons besluit van 2 September 1874 (*Staatsblad* n°. 125);

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 November 1886, n°. 3737, afdeeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 December 1886, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van 20 December 1886, n°. 4120, afdeeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Van het examen, omschreven in art. 2 van Ons besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 35), zijn vrijgesteld zij, aan wie, na afgelegd examen volgens art. 10 der wet van 8 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 99), het diploma van veearts is uitgereikt.

2. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijfden dag na de afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 23sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 5 *Jan.* 1887.)

—

24 *December* 1886. WET, tot invoering van bronzen pasmunt in de kolonie *Suriname*. S. 233.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1885/86, n°. 155; *buitengewone zitting* 1886, n°. 35, 1—2; 1886/87, n°. 19, 1.

Hand. id. 1886/87, *bladz.* 60.

Hand. 1e *Kamer* 1886/87, *bladz.* 93, 115.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige nadere voorzieningen te nemen omtrent het muntwezen in de kolonie *Suriname*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.,

Art. 1. De koperen pasmunt, welke thans in de kolonie *Suriname* in omloop is ingevolge art. 4 der wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69), voor de koloniën en bezittingen van het Rijk in de West-Indiën verbindend verklaard bij de wet van 14 December 1853 (*Staatsblad* n°. 126), wordt vervangen door bronzen pasmunt als bedoeld bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 43).

2. In de kolonie *Suriname* is niemand verplicht bronzen pasmunt tot een hooger bedrag dan van één gulden in betaling aan te nemen.

3. De koperen pasmunt, bedoeld in art. 1, wordt ingewisseld en buiten omloop gesteld op de wijze en op de tijdstippen door den Gouverneur van *Suriname* te bepalen bij besluiten overeenkomstig art. 54 van het reglement op het beleid der regeering in de kolonie, vastgesteld bij de wet van 31 Mei 1865 (*Staatsblad* n°. 55).

Tot de geheele buiten-omloop-stelling blijft zij op den bestaanden voet wettig betaalmiddel.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging in de kolonie *Suriname*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 24sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1886.)

—

24 *December* 1886. WET, tot invoering van bronzen pasmunt in de kolonie *Curaçao*. S. 234.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1885/86, n°. 155; *buitengewone zitting* 1886, n°. 35, 1—2; 1886/87, n°. 19, 1.

Hand. id. 1886/87, *bladz.* 60, 61.

Hand. 1e *Kamer* 1885/86, *bladz.* 93, 115.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige nadere voorzieningen te nemen omtrent het muntwezen in de kolonie *Curaçao*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De koperen pasmunt, welke thans in de kolonie *Curaçao* in omloop is ingevolge art. 4 der wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69), voor de koloniën en bezittingen van het Rijk in de West-Indiën verbindend verklaard bij de wet van 14 December 1853 (*Staatsblad* n°. 126), wordt vervangen door bronzen pasmunt als bedoeld bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 43).

2. In de kolonie *Curaçao* is niemand verplicht bronzen pasmunt tot een hooger bedrag dan van één gulden in betaling aan te nemen.

3. De koperen pasmunt, bedoeld in art. 1, wordt ingewisseld en buiten omloop gesteld op de wijze en op de tijdstippen door den Gouverneur van *Curaçao* te bepalen bij besluiten overeenkomstig art. 54 van het reglement op het beleid der regeering in de kolonie, vastgesteld bij de wet van 31 Mei 1865 (*Staatsblad* n°. 56).

Tot de geheele buiten-omloop-stelling blijft zij op den bestaanden voet wettig betaalmiddel.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging in de kolonie *Curaçao*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 24sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1886.)

24 *December* 1886 WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 235. (*verkort.*)

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 37,600
2e	"	Departement van Justitie	" 58,000
3e	"	Departement van Financiën	" 8,515,700
4e	"	Departement van Binnenlandsch Bestuur	" 3,300,747
5e	"	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	" 591,614
6e	"	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	" 1,597,500
7e	"	Departement van Oorlog	" 3,725,572
8e	"	Departement van Marine	" 3,984,154
9e	"	Bijdragen van Nederlandsch-Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven	*Memorie.*
			f 21,810,887

---

24 *December* 1886. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 236. (*verkort.*)

WIJ WILLEM III ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 1,153,480
2e	"	Departement van Justitie	" 5,413,130
3e	"	Departement van Financiën	" 8,378,356
4e	"	Departement van Binnenlandsch Bestuur	" 40,998,384
5e	"	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	" 11,063,595
6e	"	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	" 15,074,733
7e	"	Departement van Oorlog	" 24,563,482
8e	"	Departement van Marine	" 5,643,906
			f 112,289,066

---

24 *December* 1886. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887. (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland*). S. 237. (*verkort.*)

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, *enz.*

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in art. 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien door middel eener geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1887.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1887.

1.	Verkoop van koffie	*f* 22,036,059
2.	Verkoop van kina	" 263,340
3.	Verkoop van Banka-tin	" 4,655,088
4.	Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij, 2100 pikols	" 137,105
5.	Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van *Samarang* langs *Soerakarta* naar *Djokjokarta*, van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden	" 1,015,000
6.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	" 4,000
7.	Andere ontvangsten van civielen of algemeenen aard	" 74,000
8.	Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in *Nederlandsch-Indië*	" 43,800
9.	Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in *Nederlandsch-Indië*	" 766,848
		f 28,995,240

---

24 *December* 1886. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887 (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië*). S. 238. (*verkort.*)

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, *enz.*

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1887.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1887.

Regeering en Hooge Colleges.

1.	Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd	*f* 300

Departement van Justitie.

2.	Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	" 190,000
3.	Belasting op civiele processen bij residentie- en landraden in de Buitenbezittingen.	" 600
4.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers	" 119,000
5.	Opbrengst van den arbeid der gevangenen	" 6,400
6.	Verstrekking van voeding aan gegijzelden	" 33,000
	Transporteere	*f* 349,300

---

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz. zijn onder het bedrag dier inkomsten begrepen.

	Per transport . . .	*f* 349,300
	Departement van Financiën.	
7.	Verpachte middelen	„ 26,636,532
8.	In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	„ 10,239,300
9.	Haven- en ankeragegelden	„ 278,000
10.	Personeele belasting	„ 869,000
11.	Patentrecht	„ 700,000
12.	Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden . . .	„ 1,784,000
13.	Openbare verkoopingen	„ 805,000
14.	Zegelrecht.	„ 1,100,000
15.	Recht van overschrijving van vaste goederen	„ 600,000
16.	Belasting op rijtuigen.	„ 121,000
17.	Recht van successie en overgang	„ 97,000
18.	Belasting op de passers der particuliere landerijen op Java	„ 3,200
19.	Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels	„ 20,000
20.	Licentiën op den verkoop van tabak	„ 750,000
21.	Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de Preanger regentschappen	„ 50,000
22.	Belasting op het bedrijf	„ 3,134,000
23.	Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen	„ 1,879,300
24.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	„ 310,000
25.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren en aan gepensionneerden verstrekt	„ 550,000
	Departement van Binnenlandsch Bestuur.	
26.	Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes	„ 7,115
27.	Hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de gouvernements-landen van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afgeschafte heerendiensten)	„ 2,630,000
28.	Pakhuishuur voor de bewaring van het buskruit van particulieren dat in 's lands magazijnen wordt opgeslagen	„ 20
29.	Kadaster	„ 66,000
30.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten.	„ 19,920,000
31.	Afstand van grond	„ 935,500
32.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw- of nijverheidsondernemingen ter Oostkust van Sumatra en op de Banda-eilanden met van elders afkomstige arbeiders.	„ 30,000
33.	Koffie	„ 7,832,425
34.	Suiker.	„ 4,857,980
35.	Verkoop van kina-enten en zaad	„ 8,000
36.	Vogelnesten, voor zoover niet onder de verpachte middelen begrepen en meststoffen	„ 44,240
37.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zuiderzeestrand in de afdeeling Soekaboemi (Preanger regentschappen)	„ 1,670
38.	Verhuur van de vischvijvers te Tello (Gouvernement van Celebes en onderhoorigheden)	„ 960
39.	Houtwezen	„ 843,200
40.	Pakketvaart (terugbetaling van voorschot)	„ 100,000
	Transporteere . . .	*f* 87,552,742

	Per transport . . .		ƒ 87,552,742
	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.		
41.	Onderwijs	"	390,500
42.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg	"	1,700
43.	Landsdrukkerij	"	200,000
44.	Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten	"	20,000
45.	IJk van maten en gewichten	"	3,000
46.	Belasting op het houden van loterijen	"	20,000
47.	Tin	"	503,100
48.	Zout	"	7,246,300
49.	Vast recht en cijns van concessiën tot winning van delfstoffen	"	750
	Departement der Burgerlijke Openbare Werken.		
50.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	"	38,000
51.	Betaling voor drinkwater uit waterleidingen	"	300
52.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen	"	18,000
53.	Brievenpost	"	850,000
54.	Paardenpost	"	8,500
55.	Telegrafie	"	537,000
56.	Spoor- en stoomtramwegen	"	5,493,000
	Departement van Oorlog.		
57.	Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps	"	2,000
58.	Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten voor de levering van kleeding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand- en lichtstoffen, enz.	"	23,000
59.	Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door officieren en militaire ambtenaren, particuliere schepelingen en particulieren	"	90,000
60.	Artillerie-constructiewinkel	"	300
61.	Topographisch bureau en litographisch etablissement	"	5,000
62.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	"	130,000
63.	Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen	"	80,000
64.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt	"	400,000
65.	Andere ontvangsten	"	40,000
	Departement van Marine.		
66.	Loodsgelden	"	172,000
67.	Communicatie-vaartuig ter reede van Batavia	"	1,000
68.	Terugbetaling der kosten van voeding van particuliere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemacht	"	200
69.	Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands drijvende droge dokken, ketelbok, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	"	90,000
70.	Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	"	6,000
71.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	"	40,000
72.	Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen, afkomstig van de Nederlandsch-Indische zeemacht, de gouvernements-marine, de maritieme inrichtingen en magazijnen en de verschillende onder het departement van marine behoorende diensttakken.	"	117,000
73.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt.	"	22,000
74.	Andere ontvangsten	"	10,000
	Per transport . . .		ƒ 104,111,392

Per transport . . . *f* 104,111,392

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

75. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement . . . . . " 30,000
76. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit als voren . . . . . " 90,000
77. Alle andere ontvangsten . . . . . " 335,000

Totaal . . . *f* 104,566,392

---

24 *December*. WET, tot verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887 (*Spoorweg Tjitjalengka-Warong Bandreg*. S. 239.

—

24 *December* 1886. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1885 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 240.

—

24 *December* 1886. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1885 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 241.

—

24 *December* 1886 WET, houdende vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1887. S. 242.

Bij Art. 1 wordt de begrooting der uitgaven vastgesteld op *f* 325,000, te weten:

Onderart. 1 op *f* 12,000. — *Onderart.* 2 op *f* 40,000. — *Onderart.* 3 op *f* 20,000. — *Onderart.* 4 op *f* 3,000. — *Onderart.* 5 op *f* 250,000.

Bij Art. 2 worden tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

1°. de gelden van het *Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen*, op den 31sten December 1886 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1887 te doene ontvangsten voor genoemd Fonds.

—

24 *December* 1886. WET, tot aanvulling en verhooging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen voor het dienstjaar 1886. S. 243.

Bij deze wet wordt tusschen de artikelen 28 en 29 ingevoegd het volgende:

Art. 28 *bis*. Restant van het door *Nederland* verschuldigde aandeel in het totaal bedrag van den prijs van naasting der spoorwegen van *Antwerpen* naar den *Moerdijk* en van *Roosendaal* naar *Breda* *f* 4,488,000.

Ten gevolge dezer toevoeging wordt het eindcijfer van genoemde begrooting nader vastgesteld op *f* 11,238,000.

Tot dekking der uitgaven ten gevolge van voorschreven toevoeging, wordt boven het bij het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsnitgaven voor het dienstjaar 1886 beschikbaar gestelde bedrag van *f* 1,250,000, aangewezen het bij hetzelfde hoofdstuk nader beschikbaar gestelde bedrag van *f* 4,488,000

—

24 *December* 1886. WET, tot verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 244.

Bij deze wet wordt *art.* 126 verhoogd met *f* 4,488,000, hierdoor wordt het totaal der 2de Afd. en het eindcijfer met gelijk bedrag verhoogd.

—

24 *December* 1886. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een kanaal door het dorp *Lemmer*, ter verbetering van het vaarwater uit de *Lemsterrijn* naar de bestaande haven. S. 245.

—

25 *December* 1886. WET, tot voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst, voor het jaar 1887. S. 246.

Bij deze wet is de Minister van Financiën bevoegd verklaard om bij het openen van kredieten aan den Minister van Koloniën gedurende het jaar 1887, het bedrag der volgens art. 33 der wet van 23 April 1864, S. 35, in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van ten hoogste *vijftien millioen gulden*, en zal in dat voorschot mogen worden voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

25 *December* 1886. WET, houdende maatregelen in het belang van de Gouvernements-suikercultuur op *Java*. S. 247.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1886/87, no. 68, 1—12.

Hand. id. 1886/87, *bladz.* 501—520, 524—537, 538—547.

Hand. 1e *Kamer* 1886/87, *bladz.* 104, 126, 127, 129—139.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat 's Lands belang vordert de geregelde verwerking te verzekeren van het suikerriet op hoog gezag op *Java* geteeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Voor de helft van den cijns, die in 1887 en volgende jaren verschuldigd is ingevolge de overeenkomsten gesloten op den voet der wet van 21 Juli 1870 (*Staatsblad* no. 136), over het product van den aanplant op de gronden, bedoeld in art. 1, no. 2, dier wet, wordt uitstel van betaling verleend.

Het gezamenlijk bedrag, waarvan uitstel van betaling is verleend, moet worden betaald voor één vijfde gedeelte in elk der jaren 1892, 1893, 1894, 1895 en 1896, in de bij de voormelde overeenkomsten vastgestelde termijnen en op de daarbij aangewezen dagen, op straffe van verbeurte van de daarbij bepaalde boeten wegens niet tijdige betaling.

Door Ons worden bepalingen vastgesteld ter verzekering van de betaling der bedragen, waarvoor uitstel is verleend.

Van den cijns van het suikerriet, buiten alle tusschenkomst des bestuurs verkregen, welke in 1887 en volgende jaren verschuldigd is ingevolge de bovengenoemde overeenkomsten, wordt ontheffing verleend, totdat de wet anders zal hebben beslist.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 25sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 29 *Dec.* 1886.)

—

25 *December* 1886. WET, tot tijdelijke schorsing van het uitvoerrecht op suiker in *Nederlandsch-Indië*. S. 248.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1886/87, no. 93, 1—4.

Hand. id 1886/87, *bladz.* 501—520, 524—537, 547—551.

Hand. 1e *Kamer* 1886/87, *bladz* 104, 127—139.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overneming genomen hebben, dat de mogelijkheden, die de suikercultuur op *Java* ondervindt, aanleiding geven tot eene tijdelijke vermindering van lasten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Gedurende vijf jaren te rekenen van 1 Juli 1887 is het bij de wet van 16 April 1886 (*Staatsblad* no. 72) vastgestelde recht bij den uitvoer van suiker niet verschuldigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 25sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Koloniën, (*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 29 *Dec.* 1886.)

De WETTEN *van* 25 *December* 1886, *in* S. Nos. 249 *en* 250, *bevatten de Hoofdstukken* 1 en 7 *A der begrooting van Staatsuitgaven voor* 1887. (*Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld.*)

25 *Dec.* S. 249. Ie Hoofdstuk. *Huis des Konings.*

Art. 1.	Inkomen van den Koning	*f*	600,000.—
" 2.	Onderhoud der Koninklijke paleizen	"	50,000.—
		f	650,000.—

25 *Dec.* S. 250. VIIe Hoofdstuk *A. Nationale Schuld.*

1e Afd.:	Interesten, lijfrenten, enz.	*f*	31,763,614.28
2e "	Amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld	"	2,107,700.—
		f	33,871,314.28

25 *December* 1886. WET, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 251.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 119 en 120 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1887, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

a. de *grondbelasting*,

b. de belasting op het *personeel*,

c. het *patentrecht*,

d. de *accijnzen*,

e. de rechten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

f. de rechten op den *invoer* en het *formaatzegel* in gebruik bij de heffing van die rechten,

g. de waarborg en belasting der *gouden* en *zilveren werken*;

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen* en *vaarten*;

3°. de opbrengst der *posterijen*;

4°. de inkomsten der *Rijkstelegrafen*;

5°. de opbrengst der *Staatsloterij*;

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht en visscherij*;

7°. de opbrengst der *loodsgelden*;

8°. het recht op de *mijnen*;

9°. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie der Staatsspoorwegen*;

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten te weten:

a. een en twintig en een halve opcent op de *grondbelasting* van de *ongebouwde eigendommen*,

b. twintig opcenten op het *personeel*,

c. acht en twintig opcenten op het *patentrecht*, zullende de opcenten op het personeel en op het patentrecht geheven worden over het geheele belastingjaar, eindigende den laatsten April 1888,

d. een derde gedeelte in de krachtens de wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 265) geheven wordende *vijf buitengewone opcenten* op het personeel over het belastingjaar 1886—1887,

e. vijftig opcenten op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264),

f. acht en dertig opcenten op:

de rechten en boeten van *registratie*, welke vier ten honderd bedragen, daaronder begrepen het bij art. 13 n°. 1, laatste lid, der wet van den 16den Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29) op de helft verminderde recht van vier ten honderd voor de verkoopingen van domeinen van den Staat,

het recht en de boete van *registratie*, bedoeld bij art. 14 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92),

de rechten en boeten van *registratie*, verschuldigd op de akten, welke vóór den 1sten Januari 1883 eene zekere dagteekening hebben verkregen,

de rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,

g. vijftig opcenten van het *formaatzegel*, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

h. vijftien opcenten van het recht op de *mijnen*, voor *kwade posten* en *collecteloon*;

11°. *essaailoon*, in geval van verbreking van *gouden en zilveren werken* en voor gehalte-proeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben;

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende,

b. de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

c. de inkomsten voortvloeiende uit het beheer der Rijksinrichtingen *Veenhuizen* en *Hoorn* en het Rijksgesticht *Ommerschans*,

d. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

e. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

g. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

h. de justeerloonen van gewichten,

i. de consulaatrechten,

j. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,

k. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-ziekenhuis te *Leiden* en van het Rijks-krankzinnigengesticht te *Medemblik*,

l. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

m. de vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de directe belastingen,

n. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

o. de vergoeding door de *Nederlandsche Bank*, ingevolge overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van den 24sten Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 86),

p. de boeten van verschillenden aard,

q. de justitiekosten,

r. vijf ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van de goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 67), en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden,

s. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende,

t. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1884 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1884—1885, alsmede van het aandeel der aan de gemeente uitgekeerde gedeelten van laatstgemelde belasting (hoofdsom en Rijksopcenten) in de daarop gevallen kwade posten,

u. de kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die, ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken,

v. de aan de schatkist vervallen kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en de vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen,

w. de leges aan de schatkist vervallen,

x. de verjaarde renten,

ij. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der nationale schuld, rentende $2\frac{1}{2}$ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

z. de inkomsten van de Grootboeken der nationale schuld,

aa. de bijdragen voor pensioen van vóór 1°. Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64),

bb. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen,

cc. de vergoeding door gemeenten van de helft van het ten laste van de Staatsbegrooting komende gedeelte van pensioenen van directeuren en leeraren aan gemeente-burgerscholen en van rectoren en leeraren aan gymnasia en progymnasia,

dd. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

ee. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijksschool voor kunstnijverheid,

ff. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

gg. de bijdrage van de gemeente *Gouda* in de kosten van uitbreiding der Rijks hoogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus, en de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijks-inrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

hh. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102),

ii. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

jj. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de pupillenschool,

kk. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk instituut voor de Marine en van adspirant-administrateurs te *Willemsoord*,

ll. de teruggaven en renten van voorschotten,

mm. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

nn. de uitkeeringen van *België*, volgens het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3):

1°. wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde (art. 18, alinea 3),

2°. voor werken voor de uitlozing van de Vlaamsche wateren (art. 23),

oo de uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijks-muntinrichting,

pp. de teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijks-postspaarbank,

qq. de teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet van den 17den Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) over 1885 te veel is genoten,

rr. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

ss. alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende;

13°. de *bijdragen van Nederlandsch Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1887;

14°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, en de uitkeering uit die middelen wegens rente ad drie en zes tiende ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1887 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten;

15°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente en aflossing van *drie en een half* ten honderd rentegevende nationale schuld, ingevolge de bij de wet vast te stellen regelen;

16°. eene bijdrage van *tweehonderd vijftig duizend gulden* uit het *Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen.*

2. Naar aanleiding van art. 35 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 283) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1887 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

3. In de som, welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten, tot een bedrag van hoogstens *zeventien millioen gulden.*

4. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1887.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 25sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1886.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1887.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1887.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
A. *Directe belastingen.*			
a. Grondbelasting: Hoofdsom	*f* 10,300,000.—		
21½ opcenten op de grondbelasting van ongebouwde eigendommen	„ 1,190,025.—		
		f 11,490,025.—	
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	„ 27,925.—		
			f 11,462,100.—
b. Personeel: Hoofdsom.	*f* 9,780,000 —		
20 opcenten.	„ 1,956,000.—		
5 buitengewone opcenten (⅛ gedeelte van het belastingjaar 18⁸⁸/₈₉)	„ 162,500.—		
		f 11,898,500.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	„ 1,000,000.—		
			„ 10,898,500.—
		Transporteere . .	*f* 22,360,600.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
		Per transport . . .	*f* 22,360,600.—
	Hoofdsom.	28 opcenten	
c. Patenten	*f* 3,400,000.—	*f* 952,000.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten *f* 89,600, zich verdeelende over hoofdsom en opcenten	„ 70,000.—	„ 19,600.—	
	f 3,330,000.—	*f* 932,400.—	„ 4,262,400.—
B. *Accijnzen.*			
a. Suiker.		*f* 8,000,000.—	
b. Wijn		„ 1,850,000.—	
c. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd		„ 23,200,000.—	
d. Zout		„ 3,700,000.—	
e. Zeep		„ 1,840,000.—	
f. Bieren en azijnen		„ 950,000.—	
g. Geslacht		„ 2,800,000.—	
			„ 42,340,000.—
C. *Indirecte belastingen.*			
a. Zegelrechten.		*f* 2,650,000.—	
b. Registratierechten		„ 6,100,000.—	
c. Hypotheekrechten		„ 900,000.—	
d. Rechten van successie en van overgang bij overlijden . .		„ 7,575,000.—	
		f 17,225,000.—	
50 opcenten op zegelrechten.	*f* 500,000.—		
38 opcenten op registratierechten	„ 1,400,000.—		
38 opcenten op de rechten van successie en van overgang bij overlijden	„ 2,878,500.—		
		„ 4,778,500.—	
			„ 22,003,500.—
D. *Rechten op den invoer.*			
a. Rechten op den invoer		*f* 4,900,000.—	
b. Formaatzegel		„ 8,000.—	
		f 4,908,000.—	
50 opcenten op het formaatzegel		„ 4,000.—	
			„ 4,912,000.—
E. *Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.*			
Belasting (hoofdsom en opcenten)		*f* 230,000.—	
Essaailoon, in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben.		„ 1,100.—	
			„ 231,100.—
F. *Domeinen.*			
a. Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz. . .		*f* 1,500,000.—	
b. Inkomsten van het domein van Oorlog		„ 60,000.—	
c. Inkomsten van de groote wegen		„ 300,000.—	
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens		„ 540,000.—	
			„ 2,400,000.—
		Transporteere . . .	*f* 98,509,600.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . .			*f* 98,509,600.—
G. *Opbrengst der posterijen*			" 5,550,000.—
H. *Inkomsten van de Rijkstelegrafen*			" 1,092,100.—
I. *Opbrengst der Staatsloterij*.			" 661,475.—
J. *Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij*			" 144,000.—
K. *Loodsgelden*.			" 1,000,000.—
L. *Recht op de mijnen.*			
Vast recht.	*f*	365.—	
Proportioneel recht.	"	2,440.—	
10 opcenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	"	280.—	
5 opcenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811.	"	140.—	
			" 3,225.—
M. *Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie van Staatsspoorwegen.*			" 2,080,000.—
N. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*			
a. Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende	*f*	3,500.—	
b. Inkomsten voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen . .	"	274,600.—	
c. Inkomsten voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen en Hoorn en het Rijksgesticht Ommerschans. .	"	222,500.—	
d. Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*	"	35,500.—	
e. Opbrengst van het *Staatsblad*.	"	6,700.—	
f. Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij . .	"	28,000.—	
g. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.	"	16,000.—	
h. Justeerloonen van gewichten	"	19,600.—	
i. Consulaatrechten	"	40,000.—	
j. Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool.	"	22,800.—	
k. Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden* en het Rijks-krankzinnigengesticht te *Medemblik*.	"	87,000.—	
l. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	"	463,000.—	
m. Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de directe belastingen	"	228,000.—	
n. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster.	"	45,000.—	
o. Vergoeding door de *Nederlandsche Bank*, ingevolge overeenkomst goedgekeurd bij de wet van den 24 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 86).	"	100,000.—	
p. Boeten van verschillenden aard	"	98,000.—	
q. Justitiekosten	"	68,000.—	
r. 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst der goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad*			
Transporteere . .	*f*	1,758,200.—	*f* 109,040,400.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . .	ƒ 1,758,200.—	ƒ 109,040,400.—
nº. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* nº. 67), en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden . .	„ 2,600.—	
s. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende	„ 48,200.—	
t. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1884 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1884—1885, alsmede van het aandeel der aan de gemeenten uitgekeerde gedeelten van laatstgemelde belasting (hoofdsom en opcenten) in de daarop gevallen kwade posten	„ 870,000.—	
u. Kosten van schatting, telling en herziening voor de personele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* nº. 4) ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken.	„ 139,000.—	
v. Aan de schatkist vervallen kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen	„ 24,000.—	
w. Leges aan de schatkist vervallen.	„ 90,000.—	
x. Verjaarde renten	„ 14,000.—	
yj. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	„ 21,775.—	
z. Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld . . .	„ 27,000.—	
aa. Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* nº. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* nº. 64).	„ 4,000.—	
bb. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	„ 145,000.—	
cc. Vergoeding door gemeenten van de helft van het ten laste van de Staatsbegrooting komende gedeelte van pensioenen van directeuren en leeraren aan de gemeente-burgerscholen en van rectoren en leeraren van gymnasia en progymnasia	„ 1,850.—	
dd. Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers.	„ 14,000.—	
ee. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijksschool voor kunstnijverheid . .	„ 3,550.—	
ff. Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks-hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school.	„ 95,600.—	
gg. Bijdrage van de gemeente *Gouda* in de kosten van uitbreiding der Rijks-hoogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus en bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in		
Transporteere . .	ƒ 3,258,775.—	ƒ 109,040,400.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . .	ƒ 3,258,775.—	ƒ 109,040,400.—
de kosten der aldaar bestaande Rijks-inrichting tot opleiding van vroedvrouwen	" 11,700.—	
hh. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102).	" 173,000.—	
ii. Bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten	" 5,500.—	
jj. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de pupillenschool . . .	" 55,400.—	
kk. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine en van adspirant-administrateurs te *Willemsoord*.	" 47,400.—	
ll. Teruggave en renten van voorschotten	" 900.—	
mm. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen. .	" 235,000.—	
nn. Uitkeering van *België*, volgens het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3):		
1°. wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde* (art. 18, alinea 3) . . . . . ƒ 10,000		
2°. voor werken voor de uitloziug van de Vlaamsche wateren (art. 23). . . . . " 50,000		
	" 60,000.—	
oo. Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting	*Memorie.*	
pp. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijks-postspaarbank	" 73,000.—	
qq. Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet van den 17den Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) over 1885 te veel is genoten	" 100,000.—	
rr. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout .	" 58,000.—	
ss. Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.	" 250,000.—	
		" 4,328,675.—
O. *Bijdragen van Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1887		*Memorie.*
P. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld en uitkeering uit die middelen wegens rente ad drie en zes-tiende ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1887 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten		" 500,000.—
Q. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende nationale schuld, ingevolge de bij de wet vast te stellen regelen.		" 1,854,000.—
R. *Bijdrage* uit het *Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen* . . .		" 250,000.—
Totaal . . .		ƒ 115,973,075.—

30 *December* 1886. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 23 September 1877 (*Staatsblad* n°. 185), tot regeling der inschrijving in registers van personen, samenwonend in gebouwen of schepen, onder bestuur of toezicht van het openbaar gezag. S. 252.

Voorschriften betreffende de uitvoering van dit besluit zijn gegeven door den Minister van Justitie dd. 10 *Januari* 1887.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 November 1886, n°. 5050, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 December 1886, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 27 December 1886, n°. 5616, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Art. 1, 1°. *d* en *e*, van Ons besluit van 23 September 1877 (*Staatsblad* n°. 185) te wijzigen als volgt:

d. de personen, opgenomen in de bijzondere strafgevangenissen voor mannen te Leeuwarden en te 's Hertogenbosch, voor vrouwen te Gorinchem en te Eindhoven, voor jongens te 's Hertogenbosch, voor meisjes te Amersfoort, en in de militaire en burgerlijke strafgevangenis nabij Leiden; alsmede de personen, die gevangenisstraf, hechtenis of detentie van één jaar of langer in de gewone strafgevangenissen, huizen van bewaring of van provoost ondergaan;

e. de personen, opgenomen in de Rijkswerkinrichtingen voor mannen te Veenhuizen II; te Veenhuizen III en te Hoorn, voor vrouwen te Veenhuizen I, die in het Rijksgesticht te Ommerschans en in de Rijksopvoedingsgestichten voor jongens te Alkmaar en aan den Kruisberg bij Doetinchem, voor meisjes te Montfoort.

2. De derde alinea van art. 8 van Ons voornoemd besluit te lezen als volgt:

Het nalaten der indiening binnen dien tijd is strafbaar volgens art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12), gelijk dit gewijzigd is bij art. 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64).

3. De tweede en derde alinea van art. 10 van Ons voornoemd besluit te lezen als volgt:

Indien de bevolking van een in art. 1 genoemd gebouw of gesticht naar eene andere gemeente vertrekt of wordt overgebracht tengevolge van het onttrekken van dat gebouw of gesticht aan zijne bestemming, of indien een schip welks bevolking overeenkomstig dit besluit in een afzonderlijk register is ingeschreven, uit de gemeente vertrekt, wordt deze opgaaf gedaan over het verstreken deelte van het loopende jaar.

Indien een gebouw of gesticht, op welks bevolking de bepalingen van dit besluit van toepassing zijn, in het afgeloopen jaar in gebruik is genomen, of indien een schip, welks bevolking overeenkomstig dit besluit in een afzonderlijk register behoort te worden ingeschreven, in het afgeloopen jaar in de gemeente is gekomen, wordt deze opgaaf gedaan over het laatste gedeelte van dat jaar, te rekenen van den dag waarop het gebouw in gebruik is genomen of van den dag van de aankomst van het schip.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Op dat tijdstip houden Onze besluiten van 3 November 1861 (*Staatsblad* n°. 94 en 95) en van 5 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 73) op van toepassing te zijn op hen, wier af- en inschrijving door dit besluit wordt geregeld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30sten December 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 6 *Jan.* 1887.)

—

1 *Februari* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de gemeente-wetgever bevoegd is omtrent de openbare wegen in zijne gemeente, politieverordeningen vast te stellen, onverschillig of de gronden waarover die wegen loopen, al dan niet zijn het eigendom van bijzondere personen, ook dan wanneer daarvan eene beperking van het gebruik van den grond het gevolg kan zijn.

De Hooge Raad, enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den req. voorgesteld bij memorie, bestaande in:

1°. Schending en verkeerde toepassing van art. 31 n°. 10 en art. 101 der algemeene politieverordening voor de gemeente Laren, de artt. 135 en 151

der gemeentewet, art. 147 der Grondwet en de artt. 625 en 626 B. W.;

2°. Schending van art. 434, in verband met art. 427 Strafvord.;

3°. Schending van de artt. 168 en 173 der gemeentewet;

O. dat het tweede middel, als den vorm betreffende, in de eerste plaats behoort te worden onderzocht;

O. dat dit berust op de bewering, dat behalve de buitengerechtelijke bekentenis van den req., als bewijsmiddel is gebezigd eene opgave de auditu van den get. en alzoo niet uitsluitend wat deze zelf heeft waargenomen.

O. daaromtrent dat de req. heeft terecht gestaan ter zake: dat hij van den 5 Mei 1885 tot den 30 Juli 1885 een hoop aarde heeft laten liggen in de gemeente Laren, op den weg voorkomende op den ligger B der wegen in die gemeente, genaamd de weg van Laren naar de Cornelis, zonder daarvoor van den burgemeester van Laren toestemming te hebben;

O. dat in de vierde overweging van het bestreden vonnis bewezen is verklaard „door de door ged., nu req., gedane buitengerechtelijke bekentenis in verband met de beëedigde depositien van den get., overeenstemmend met diens ambtseedig procesverbaal, voor zooverre die door hem persoonlijk zijn waargenomen, dat de ged. van af den 5 Mei tot den 30 Juli, op een weg loopende van Laren tot Cornelis, een hoop aarde heeft doen leggen, in ieder geval heeft laten liggen", „en door de ten processe overgelegde en voorgelezen stukken en bescheiden, dat die weg voorkomt op den ligger B der wegen in de gemeente Laren en dat de burgemeester geen vergunning tot het leggen of het laten liggen van aarde op dien weg had gegeven";

O dat in de eerste overweging, waarin de bedoelde verklaring van den get., den gemeenteveldwachter, voorkomt, worden opgegeven eerst de door hem aangenomen feiten en omstandigheden, waaronder de buitengerechtelijke bekentenis van den req., en daarna wat hij van de moeder van den req. heeft vernomen;

O. dat bij deze uitdrukkelijke onderscheiding tusschen hetgeen de get. heeft waargenomen en hetgeen hem is medegedeeld, de beperking van het gebruik zijner verklaring als bewijsmiddel tot zijn eigen waarneming buiten twijfel stelt dat op hetgeen de get. heeft hooren zeggen geen recht is gedaan; en dat bijgevolg het middel zijnen feitelijken grondslag mist;

O. dat het toegepaste art. 31 aanhef en n°. 10 van de algemeene politieverordening voor de gemeente Laren inhoudt: „Het is verboden: modder, mest, vuilnis, ruigten, puin, steen, hout of dergelijke zaken op wegen of voetpaden te plaatsen en laten liggen zonder toestemming van den burgemeester," op de overtreding waarvan bij art. 101 eene geldboete van drie tot tien gulden is bepaald;

O. dat tot ondersteuning van het eerste middel is aangevoerd, dat deze verbodsbepaling niet kan worden toegepast op gronden, die, zooals hier het geval zal zijn, bezwaard met den last van openbaren weg, aan bijzondere personen toebehooren, omdat dezen daardoor zouden worden belet die gronden, voor zoover ze niet voor weg noodig zijn, te gebruiken, dat is te bepoten of beplanten, en dus van hun eigendom zouden worden ontzet;

O. dat deze bewering niet juist is vermits op een strook grond langs een weg, ook zonder dat de bij voorschreven bepaling verboden handelingen op den weg plaats hebben, kan worden gepoot of geplant;

dat van deze verbodsbepaling alleen eene beperking van het gebruik van den grond het gevolg kan zijn, hoedanige beperking met geen der als geschonden aangewezen wetsartikelen in strijd zoude zijn;

dat toch volgens art. 625 B. W. de eigenaar van zijne zaak geen gebruik mag maken, strijdende met verordeningen van de bevoegde macht afkomstig; terwijl de gemeenteraad bevoegd is omtrent de openbare wegen in zijne gemeente politieverordeningen vast te stellen, onverschillig of de gronden waarover die wegen loopen, al dan niet zijn het eigendom van bijzondere personen;

dat mitsdien het eerste middel mede is onaannemelijk;

O. dat tot staving van het derde middel is beweerd, dat aan de algemeene politieverordening van Laren verbindende kracht is toegekend, niettegenstaande het formulier van afkondiging, bij art 173 der gemeentewet voorgeschreven, geheel ontbreekt;

O. daaromtrent, dat bij brief van den burgemeester der gemeente Laren van den 9 Jan. 1886 aan den Hoogen Raad is toegezonden een door burgemeester en wethouders dier gemeente voor woordelijk gelijkluidende kopie afgegeven afschrift van het oorspronkelijke der afgekondigde verordening, vervat in het register der afgekondigde ver-

ordeningen van de gemeente Laren; en dat op dat stuk het bij art. 173 der gemeentewet voorgeschreven formulier voorkomt;

dat derhalve voor de afkondiging der toegepaste verordening voorzegd formulier is gebezigd, en alzoo ook dit middel is ongegrond;

Verwerpt het gedaan beroep in cassatie;

Veroordeelt den req. in de kosten daarop gevallen, des noods invorderbaar bij lijfsdwang.

—

8 *Februari* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende de patentplichtigheid van directeur eener gasfabriek.

De Hooge Raad der Nederlanden;

Op het beroep van HENRICUS HUBERTUS HERBOTH, oud 47 jaren, directeur der gemeentelijke gasfabriek te Tilburg, geboren te Maastricht, wonende te Tilburg, requirant van cassatie tegen een arrest van het gerechtshof te 's Hertogenbosch van den 4den November 1885, bevestigende een vonnis van de arrondissements-rechtbank te Breda van den 21 September 1885, waarbij hij is schuldig verklaard aan „het als aan het recht van patent onderhevig persoon zich niet behoorlijk kwijten van zijne verplichting ten aanzien der aangifte voor dat recht, door het doen van onvolledige opgaven", en met toepassing van art. 52 van het Wetboek van Strafrecht, de artt. 1, 4, 17, 37 en 40 der wet van den 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) en tabel XI, behoorende bij die wet, veroordeeld in eene geldboete van *f* 25, terwijl hij voorts veroordeeld is in de kosten van het rechtsgeding in beide instantiën, boete en kosten desnoods invorderbaar bij lijfsdwang;

Gehoord enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgedragen bij pleidooi, luidende:

Schending en verkeerde toepassing van de artt. 1, 3*b*, 4, 17, 37 en 40 der wet van den 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) en van tabel XI bij die wet behoorende;

Gehoord den adv.-generaal GREGORY, namens den proc.-generaal, in zijne conclusiën, strekkende tot verwerping van het ingestelde beroep, met veroordeeling van den requirant in de kosten;

Overwegende, dat blijkens het in eersten aanleg gewezen vonnis, welks beweegredenen in het beklaagde arrest overgenomen zijn, als wettig en overtuigend bewezen is aangenomen, dat requirant is directeur der aan de gemeente Tilburg toebehoorende en van wege die gemeente geëxploiteerde gasfabriek, tegen een tractement dat in het de beschrijving onmiddellijk voorafgaande jaar bedroeg *f* 2800, en dat hij persoonlijk heeft ingevuld en onderteekend het in judicio overgelegde aanslagbiljet voor het patentrecht, dienstjaar 1 Mei 1885 tot ultimo April 1886, n°. 1044, waarin hij zich heeft opgegeven als beambte dier gemeente aan de gasfabriek der gemeente Tilburg ook in het vorige dienstjaar, zonder daaromtrent verdere bijzonderheden op te geven, dienstig voor de bepaling van het verschuldigde patentrecht;

dat requirant zijne verplichting om die bijzonderheden op te geven, heeft ontkend, omdat hij zou te beschouwen zijn als gemeentelijk ambtenaar, en wel bij n°. XI der met de patentwet één geheel uitmakende tabellen de bestuurders van fabrieken, aan gemeenten behoorende, patentplichtig worden verklaard, maar daarmede alleen die fabrieken zijn bedoeld, die evenals andere ondernemingen van nijverheid gedreven worden tot het behalen van winst, en niet die welke enkel tot openbaar nut en tot gerief der ingezetenen zijn bestemd;

dat deze verdediging door de rechtbank verworpen is, op grond dat de bestemming eener gemeentelijke fabriek misschien kan in aanmerking komen bij de vraag of die fabriek zelve patentplichtig is, maar de onderscheiding ten aanzien van de directeuren geheel ligt buiten de wet, die de bestuurders van alle gemeentelijke fabrieken patentplichtig stelt;

dat hiertegen tot ondersteuning van het cassatiemiddel is aangevoerd, dat ten onrechte zou zijn beslist dat de directeur eener gasfabriek waarvan eene gemeente *jure publico* eigenares is, zou onderhevig zijn aan het recht van patent en mitsdien verplicht tot aangifte van dat recht;

O. daaromtrent, dat de patentplichtigheid voor elken niet vrijgestelden handel, beroep, bedrijf, handwerk of nering, volgens art. 1 der patentwet, als algemeene regel is vastgesteld, en iedere vrijstelling mitsdien, als uitzondering op dien regel, is van zeer strikte uitlegging, en bijgevolg niet mag worden uitgebreid tot andere niet uitgedrukte gevallen;

dat bij art. 3*b* wel worden vrijgesteld de uit gemeentekassen bezoldigde openbare ambtenaren, maar alleen voor zooverre zij niet bij de wet uitdrukkelijk onder de patentplichtigen gesteld worden;

dat dit ten aanzien van bestuurders van fabrieken, evenals van mijnwerken, veengraverijen, beleenbanken enz. geschiedt bij tabel n°. XI, omdat het daar voor de patentplichtigheid dier personen

onverschillig verklaard wordt of die inrichtingen aan bijzondere personen of aan gemeenten of gestichten behooren;

dat hierbij niet onderscheiden wordt of die gemeenten en gestichten zelve patentplichtig zijn, dan wel uit eenigen hoofde vrijstelling genieten, en de niet-patentplichtigheid van zoodanige inrichting dan ook nooit zou kunnen worden uitgebreid tot vrijstelling van de daarbij als gesalarieërde ambtenaren geplaatste personen;

dat de rechter mitsdien de feiten, door den requirant aangevoerd ten bewijze dat de baten der door hem bestuurde fabriek uitsluitend dienen tot goedmaking der kosten van exploitatie en tot rentebetaling en amortisatie der daarin vastgelegde kapitalen, te recht niet onderzocht heeft, en het middel van cassatie, als ongegrond, behoort te worden verworpen;

Verwerpt het gedaan beroep in cassatie en veroordeelt den requirant in de kosten daarop gevallen, desnoods invorderbaar bij lijfsdwang.

—

26 *Maart* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de wet de heffing van een recht of loon toelaat onder den naam van *straatgeld* voor het gebruik of genot der straten, zonder te onderscheiden of dat gebruik of genot is tijdelijk of voortdurend en zonder te vorderen, dat ieder die op de eene of andere wijze genot of gebruik heeft, daarin bijdrage; dat derhalve eene heffing als bij de Maastrichtsche gemeenteverordening is bevolen, waar van ieder eigenaar eener woning aan eene straat gelegen, voor het voortdurend genot dat hij van die straat heeft, eene bijdrage wordt gevorderd, in geenen deele met de wet is in strijd.

De Hooge Raad, enz.;

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als eerste middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing der art. 171 en 142 der Grondwet, der artt. 240, 288, 258 en 260 der gemeentewet, art. 14 der wet van den 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), in verband met art. 2 der verordening der gemeente Maastricht op de invordering van het straatgeld van den 28 Oct. 1882, goedgekeurd bij Z. M. besluit van den 22 Dec. 1882 n°. 21, waarbij bepaald wordt dat van de belasting jaarlijks eene rol en zoo noodig suppletoire rollen door burgemeester en wethouders worden vastgesteld, omdat hier zonder rechtsgeldig bestaan van een kohier krachtens een niet bestaand kohier een dwangbevel is uitgevaardigd, — omdat al heeft de gemeentewet het middel van dwangschrift in het algemeen gegeven voor elke belasting zonder reserve, de rechten en loonen bedoeld bij art. 238 der gemeentewet niet kunnen ingevorderd worden door een dwangbevel bij omslag, doch van iederen gebruiker of genieter telkens bij elk gebruik of genot behooren opgeëischt te worden;

O. dat dit middel bevat twee beweringen: 1°. dat hier een dwangbevel is uitgevaardigd krachtens een niet rechtsgeldig kohier, en 2°. dat de rechten, loonen enz. bedoeld bij art. 238 der gemeentewet niet door een dwangbevel kunnen worden ingevorderd;

O. dat die beide beweringen zijn ongegrond, daar 1°. het opmaken van een kohier bij art. 264 en volgende der gemeentewet alleen voorgeschreven is voor hoofdelijke omslagen en andere directe belastingen waarvan in deze geene sprake is, en 2°. de weg-, straat-, brug- en andere gelden bij art. 238 dier wet opgenoemd, bij art. 240 derzelfde wet uitdrukkelijk als belastingen worden erkend, welker invordering volgens art. 258 geschiedt bij dwangbevel, hetwelk in deze in den wettelijken vorm is afgegeven;

O. dat als tweede middel van cassatie is aangevoerd: schending en verkeerde toepassing der artt. 238, 240 j°. 254 der gemeentewet in verband met art. 142 der Grondwet, omdat de rechten, loonen en andere gelden bedoeld bij art. 238 niet bij omslag over de eigenaars van huizen alleen kunnen geheven worden, met uitsluiting van ieder ander, die gebruik of genot heeft, vermits de wet zelve bepaalt dat die rechten, loonen en gelden tot geen hooger bedrag geheven worden dan noodig is te achten om den betaler naar evenredigheid van het genot of gebruik dat hij heeft in de kosten van aanleg enz. te doen dragen en dit wettelijk voorschrift dus niet is na te leven waar ieder ingezetene die geen eigenaar is, hetzelfde genot en gebruik der openbare straat heeft;

O. dat ook dit middel steunt op twee beweringen, ten eerste dat de rechten en loonen bij art. 238 bedoeld niet bij uitsluiting van enkele gebruik- of genothebbenden zouden kunnen worden geheven, en ten tweede dat de rechten en loonen tot geen hooger bedrag mogen geheven worden dan noodig is om den betaler naar evenredigheid van het genot of gebruik dat hij heeft in de kosten van het gebruikte of genotene te doen dragen;

O. dat de eerste bewering is onjuist, vermits de wet de heffing van een recht of loon toelaat onder den naam van straatgeld voor het gebruik of genot der straten zonder te onderscheiden of dat gebruik of genot is tijdelijk of voortdurend en zonder te vorderen dat ieder die op de eene of andere wijze genot of gebruik heeft, daarin bijdrage, zoodat eene heffing als in deze is bevolen, waarvan iedere eigenaar eener woning aan eene straat gelegen voor het voortdurend genot dat hij van die straat heeft, eene bijdrage gevorderd wordt, in geenen deele tegen de wet strijdt;

O. dat de tweede bewering is juist, vermits bij art. 254 der gemeentewet wordt verboden dat de rechten of loonen bij art. 238 bedoeld tot een hooger bedrag geheven worden dan noodig is te achten om den betaler naar evenredigheid van gebruik of genot dat hij heeft, in de kosten van aanleg, onderhond of verstrekking van het door hem gebruikte of genotene te doen dragen; dat dit verbod dan ook een regel moet zijn voor den gemeentewetgever bij de heffing van dergelijke rechten en loonen, doch dat de rechter geheel onbevoegd en buiten staat is om te onderzoeken of de gemeentewetgever de bij art. 254 voorgeschrevene evenredigheid al of niet heeft in het oog gehouden, en de eischer in cassatie dan ook geene poging heeft aangewend om aan te toonen dat het bedrag der heffing in deze niet in evenredigheid staat tot het gebruik of genot dat hij van de straat heeft;

O. dat dit middel dan ook is ongegrond:

O. dat als derde middel van cassatie is voorgedragen: schending en verkeerde toepassing der artt. 238, 240 en 242 der gemeentewet j°. art. 142 dier wet, omdat waar feitelijk vaststaat dat de gemeente Maastricht het maximum der opcenten op de grondbelasting heft, die gemeente onder de benaming van „straatgeld" de gebouwde eigendommen van den eischer niet meer kan treffen; dat zeer zeker straatgeld en grondbelasting in de wet naast elkander staan en twee grondslagen zijn van belasting, doch het hof, waar de gemeente poogt door een omweg een wettelijk verband als dat van hoogere heffing dan 40 opcenten op gebouwde eigendommen te overschrijden, verplicht was na te gaan of die gebouwde eigendommen, nog op andere wijze kunnen getroffen worden door de gemeente, dat nu de rechten, loonen en andere gelden, bedoeld bij art. 238, zijn vergoedingen voor gevraagde en gepresteerde diensten die uit hunnen aard zijn personeel, te betalen door hem die ze vraagt en geniet en dus niet van de gebouwde eigendommen als zakelijk recht kunnen gevorderd worden in strijd met art. 242 der gemeentewet; dat eischer juist daarom klaagt, omdat hij reeds 40 opcenten op zijne gebouwde eigendommen betalen moet en het hof zich niet moest laten leiden door hetgeen wat er gebeuren zou, indien de gemeente Maastricht geene 40 opcenten had geheven, jus in causa positum; plus valet, quod agitur, quam quod simulate concipitur;

O. dat dit middel reeds is wederlegd in het bestreden arrest, waar terecht is overwogen dat de opcenten op de grondbelasting en de belasting voor het genot van de straat zijn twee op zelfstandige grondslagen steunende belastingen, zoodat er geen grond bestaat om hem die grondbelasting betaalt vrij te stellen van de belasting voor het genot der straat en de laatste belasting alleen dan toe te passen, wanneer geene opcenten op de grondbelasting in de gemeente geheven worden;

O. dat ook uit de omstandigheid dat de heffing geschiedt van hem die volgens het kadaster eigenaar is van een aan de straat gelegen gebouw, overeenkomstig de kadastrale huurwaarde, niet volgt dat die belasting geheven wordt van den grondeigenaar als zoodanig, vermits die geheven wordt van het genot dat de eigenaar heeft van de aangelegen straat, tot begrooting van welk genot zoowel de huurwaarde van het gebouw als de ruimte die het aan de straat inneemt, de grondslagen uitmaken;

O. dat ook de bewering, dat bij art. 238 slechts eene heffing voor gevraagde en gepraesteerde diensten, die daarom persoonlijk zouden zijn, geoorloofd is, onjuist is, daar bij dat artikel geen sprake is van eene persoonlijke vraag om dienst of genot, en zelfs al ware die vraag vereischt, dan nog die belasting met recht zoude geheven worden van hem die zich, zonder formeel eene vraag te doen, door zijne handelingen plaatst in een toestand waarin hij van de gepraesteerde diensten gebruik of genot heeft;

O. dat dit middel derhalve is ongegrond:

O. dat als vierde middel van cassatie is aangevoerd: schending en verkeerde toepassing der artt. 238, 240, 230 en 231 der gemeentewet, doordien de ingevoerde en hier aangevallen belasting in wezen en werkelijkheid niet is het bij gezegd artikel bedoelde „straatgeld," hetwelk uit zijnen aard niet anders kan wezen dan de contrapraestatie van een dienst die de gemeente door de straat aan den gebruiker bewijst, dienst, die

eenerzijds nimmer verplichtend kan worden gesteld voor de ingezetenen, die altijd moeten vrij blijven denzelven te aanvaarden of niet, vooral omdat anderzijds de gemeenterechten, naar luid van de artt. 230 en 231, verplicht zijn in het onderhoud der straten en wegen te voorzien;

O. dat dit middel, voor zooverre het niet reeds door de wederlegging van het vorige is vervallen, zijne oplossing vindt in art. 238 der gemeentewet, hetwelk in verband met art. 240 en 254 dier wet aan de gemeentebesturen de volle bevoegdheid geeft om rechten of loonen te heffen voor het gebruik of genot van gemeentewerken, bezittingen of inrichtingen;

O. dat als vijfde middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 625 B. W. jcts. de artt. 147, 171 en 142 der Grondwet in verband met de art. 230, 231, 238, 240, 242 en 254 der gemeentewet, omdat ofschoon door de hier ingevoerde belasting op gebouwde eigendommen onder de benaming van straatgeld aan den eischer in cassatie de vrije beschikking over zijne panden niet wordt ontnomen of hij daarin belemmerd, echter de daarbij vastgestelde en opgelegde verplichting om bij te dragen in de werken aan, op of onder de straat, noodzakelijk ten gevolge heeft dat door dit aan dezelve verbonden bezwaar de waarde dier panden onmiskenbaar wordt verminderd, en dat daardoor eene stellige inbreuk op het eigendomsrecht ten aanzien dier gebouwde eigendommen wordt daargesteld;

O. dat ook dit middel is ongegrond, vermits het hier geldt eene volgens de wet verordende belasting, welke evenmin als eenige andere wettige belasting als eene ontzetting van eigendom, zooals die bij art. 147 der Grondwet is verboden, en evenmin als een inbreuk op het eigendomsrecht kan worden aangemerkt:

Verwerpt de voorziening en veroordeelt den eischer in de kosten in cassatie gevallen.

—

17 *Mei* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat een vaartuig in den zin van art. 18 van het Kon. besluit van 13 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 119) geacht moet worden een ander vaartuig aan stuurboord van zich te hebben, niet alleen dan wanneer beide zich geheel of gedeeltelijk naast elkander bevinden, maar ook dan wanneer beide nagenoeg in gelijke richting varen en het tweede zich op zeer korten afstand aan de rechterzijde schuins achter het eerste bevindt; dat gemeld Kon. besluit moet worden aangemerkt als een uitvloeisel van het bestuur, door art. 190 der Grondwet aan den Koning opgedragen; dat bij gebreke van eene wettelijke regeling als bedoeld bij art. 191 der Grondwet, de wettigheid der uitoefening van het algemeen bestuur van den waterstaat moet worden getoetst aan de oude bestaande wetten en wettelijke verordeningen; dat met die wetten en verordeningen de bepalingen van gemeld Kon. besluit niet zijn in strijd en derhalve dit Kon. besluit bindende kracht heeft.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie:

I. Schending van art. 18 van het Kon. besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 119);

II. Schending van de artt. 206, 211, 227, 256, 427 en 428 Strafvord.;

III. Schending van art. 104 der Grondwet, art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) en art. 1 Strafvord.;

Overwegende dat het 2e middel, als den vorm betreffende, in de eerste plaats moet worden onderzocht;

O. dat dit middel uitgaat van de stelling dat de rechtbank tot bewijs van het ten laste gelegde feit een onwettig — immers een in het geheel niet geleverd — bewijsmiddel heeft gebezigd daar toch 's rechters beslissing dat des requirants beroep op art. 24 van het Kon. besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 119) niet kon opgaan, hierop berust dat door het mooie weder de mogelijkheid van gevaar buitengesloten werd, terwijl bij het vonnis is aangenomen, „dat het, gelijk uit de getuigenverklaringen gebleken is, mooi weer was" ofschoon „blijkens de getuigenverklaringen in het vonnis zelf opgenomen, door geen der getuigen noch door den beklaagde verklaard is dat het toen mooi weer was";

O. te dien aanzien:

dat het middel, in zoover daarbij beweerd wordt, dat de bedoelde verklaring heeft gestrekt „tot bewijs van het ten laste gelegde feit", zijn feitelijken grondslag mist;

dat toch in de 9e overweging van het vonnis, geheel afgescheiden van de in de 10e overweging vermelde bewijsmiddelen, op grond waarvan het den beklaagde bij de dagvaarding in de eerste plaats ten laste gelegde feit als bewezen wordt aangenomen, de omstandigheid dat het tijdens

dit feit voorviel mooi weer was, alleen wordt aangehaald ter wederlegging van des beklaagden verdediging dat tot behoud van eigen schip eene afwijking van de bepalingen van voormeld Kon. besluit noodzakelijk was;

dat dus het 2e middel niet is aannemelijk;

Ten aanzien van het 1e middel:

O. dat daarbij wordt teruggegeven des requirants tweede grond van verdediging, in hooger beroep aangevoerd, hierin bestaande dat hij de «Zeeland" niet aan stuurboord van zich heeft gehad, maar deze rechts *achter* hem aankwam;

O. dat bij het bestreden vonnis deze grond van verdediging is verworpen uit overweging «dat (naar de gewone beteekenis dezer uitdrukking bij de scheepvaart volgens het door de rechtbank overgenomen oordeel van een deswege gehoorden deskundige) een vaartuig een ander aan stuurboord van zich heeft, niet alleen dan wanneer beiden zich geheel of gedeeltelijk *naast* elkander bevinden, maar ook dan wanneer — zooals *in casu* — beiden nagenoeg in gelijke richting varen en het tweede zich op zeer korten afstand aan de rechterzijde schuins *achter* het eerste bevindt";

dat de rechtbank door deze uitlegging aan de woorden «het andere aan stuurboord van zich heeft" in art. 18 van het Kon. besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* no. 119), te geven, dat artikel niet heeft geschonden maar het integendeel met juistheid heeft toegepast;

dat toch, waar het 1e lid van dit artikel voorschrijft, dat wanneer in ruime vaarwaters twee schepen onder stoom met zoodanige koersen elkander naderen dat het blijven volgen dier koersen gevaar voor aanvaring oplevert, het vaartuig, dat het andere aan stuurboord van zich heeft, moet wijken, uit den geheelen inhoud van dit voorschrift ondubbelzinnig volgt, dat het in de eerste plaats, zoo al niet uitsluitend, betreft het geval, dat twee schepen elkander naderen, dat is nabij komen, zonder dat het eene nog het andere heeft bereikt;

dat terwijl het alzoo volgens de woorden van het artikel duidelijk is, dat het zijne toepasselijkheid niet mist, wanneer van twee in nagenoeg gelijke richting varende schepen, het eene zich op zeer korten afstand aan de rechterzijde schuins achter het ander bevindt, ook het doel der verplichting van het laatstgemelde om te wijken, namelijk het voorkomen van eene aanvaring, zoude worden verijdeld, indien die verplichting eerst ontstond op het eigen oogenblik dat de twee schepen zich reeds naast elkander bevinden;

dat mitsdien het 1e middel is ongegrond:

Met betrekking tot het 3e middel:

O. dat tot toelichting van het 3e middel is aangevoerd, dat het toegepaste Kon. besluit van den 13 Juni 1875 (*Staatsblad* no. 119) houdende bepalingen tot het voorkomen van aanvaringen op de rivieren, stroomen, kanalen, reeden, havenmonden en zeegaten in het Rijk, bindende kracht mist omdat de macht om dit onderwerp te regelen noch bij de wet noch bij de Grondwet aan den Koning zou zijn opgedragen;

O. dienaangaande:

dat reeds in 1803 een algemeen bestuur van den waterstaat is opgericht, en dat dit algemeen bestuur onder den naam van commissie van superintendentie geregeld bij reglement van 2 September 1803, nader geregeld bij reglement van den 21 Juni 1805, bij Kon. besluit van den 29 December 1808 en den 21 Januari 1809 vereenigd met — en ingedeeld bij — het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, onder verschillende wisselingen, zelfs ook nog bij Keizerlijk decreet van 18 October 1810, een eenigermate zelfstandig bestuur is gebleven, totdat na de herstelling der onafhankelijkheid, de algemeene directie van den waterstaat bij besluit van den Souvereinen vorst van den 1 December 1813, met het bestuur van Binnenlandsche Zaken der herstelde regeering vereenigd, bij besluit van den 8 Januari 1814 overgebracht naar 's Gravenhage, werd bevestigd in de Grondwet van 1814, die in art. 127 de bepaling bevatte dat de waterstaat, eene der eerste nationale belangen, zou worden bestuurd door eene algemeene administratie, ter benoeming — en onder het opzicht van den Souvereinen vorst;

O. dat tot de beheering van de directie van van den algemeenen waterstaat bij artikel 128 der Grondwet, in aansluiting aan art. 15 van het reglement van den 2 September 1803 en art. 10 van het reglement van den 21 Juni 1805, werden gebracht alle zoodanige zee- en rivierkeerende dijk- sluis- en andere waterwerken, die uit de algemeene schatkist worden betaald en onderhouden; alsmede bij art. 129 alle zoodanige wegen en bruggen, waarvan het onderhoud door 's lands kas gedragen wordt en waarvan de zorg om redenen van algemeen belang door den Souvereinen vorst aan gemelde directie wordt opgedragen, terwijl in aansluiting aan deze artikelen bij art. 216 der Grondwet van 1815 werd bepaald: dat de Koning het algemeen bestuur van den waterstaat, bruggen en wegen daaronder be-

grepen, doet uitoefenen op zoodanige wijze als hij het meest geschikt zal oordeelen, welk algemeen bestuur volgens art. 217 belast werd met alle zoodanige waterwerken, zeehavens, reeden, rivieren, schorren, duinen, dijken, sluizen als anderzins, mitsgaders met alle zoodanige wegen en bruggen, waarvan de kosten van aanleg en onderhoud hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk, zijn ten laste van 's lands kas;

O. dat dit algemeen bestuur van den algemeenen waterstaat, aan den Koning opgedragen, nader geregeld was door onderscheidene wetten en kracht van wet hebbende verordeningen en dat dit algemeen bestuur des Konings binnen de grenzen eener regeling der wet bij de Grondwet van 1848 niet is opgeheven, maar is blijven bestaan volgens art. 191, hetwelk het bestaande algemeen bestuur van den waterstaat, evenals het bijzondere (van provincien en waterschappen) gelijkelijk onderwerpt aan de regeling van de wet; terwijl art. 190 der Grondwet van 1848, evenals art. 215 der Grondwet van 1815, den geheelen waterstaat (algemeenen en bijzonderen) zonder onderscheid, of de kosten daarvan worden betaald uit 's lands kas of op eene andere wijze worden gevonden, onderwerpt aan het oppertoezicht van den Koning, die, behoudens de regeling door de wet, bij uitsluiting het bestuur voert over den algemeenen of Rijkswaterstaat, waarvan de grenzen tegenover den bijzonderen waterstaat volgens art. 191 der Grondwet door de wet moeten worden getrokken;

O. dat de Grondwet van 1848 het vereischte, dat de voorwerpen van waterstaat, om onder den algemeenen waterstaat te vallen, moeten worden onderhouden uit 's lands kas, niet stelt, en ook dit ter beslissing overlaat aan de wet, in art. 191 bedoeld, en dat alzoo de rivieren, stroomen, kanalen, reeden, havenmonden en zeegaten in het Rijk in den regel moeten worden gerekend te behooren tot den algemeenen waterstaat, waarover het bestuur door de Grondwet aan den Koning is opgedragen voorzoover de wet bij de haar door de Grondwet opgedragen regeling van dit bestuur, daaromtrent geen voorbehoud mocht maken;

O. dat tot dit bestuur niet alleen behoort de zorg voor het onderhoud dezer voorwerpen van algemeenen waterstaat, maar ook de bepaling van het gebruik, dat daarvan mag gemaakt worden, terwijl van deze voorschriften omtrent het gebruik niet alleen de instandhouding dezer voorwerpen, maar vooral de bruikbaarheid voor het algemeen (zoowel ingezetenen als vreemdelingen), waarvoor het bestuur van den waterstaat heeft te waken, afhangt;

O. dat het toegepaste Kon. besluit derhalve moet worden aangemerkt als een uitvloeisel van het bestuur, door de Grondwet aan den Koning opgedragen;

O. dat, voorzoover mocht kunnen worden beweerd, dat de kring voor het maken van gebods- en verbodsbepalingen, die onder de Strafwet vallen, op dit gebied alzoo wijder is dan met de bepaling eener dergelijke bevoegdheid volgens de algemeene beginselen der Grondwet is overeen te brengen, niet uit het oog moet worden verloren, dat de Grondwet eene nadere omschrijving en regeling dier bevoegdheid tegelijk met de afgrenzing tegenover den bijzonderen waterstaat bedoelt, doch dat, zoolang eene nieuwe wettelijke regeling niet is gemaakt de wettigheid der uitoefening van het algemeen bestuur van den waterstaat moet worden getoetst aan de oude bestaande wetten en wettelijke verordeningen met welke de bepalingen in het toegepaste Kon. besluit niet in strijd zijn;

O. dat derhalve ook het 3e middel ongegrond is:

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den req. in de kosten in cassatie gevallen, des noods verhaalbaar bij lijfsdwang.

—

24 *Mei* 1886. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat onder uitoefening der geneeskunst in den zin der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nº. 60) is te verstaan elke bijstand, ook door het aanwenden van hetzij bestaande, hetzij gewaande krachten, indien dit geschiedt met de werkelijke of voorgewende strekking om daarmede eene genezende werking op een krank lichaamsdeel uit te oefenen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending door niet-toepassing van de artt. 1 en 18 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nº. 60);

Overwegende dat bij het beklaagde arrest als wettig en overtuigend bewezen is aangenomen, dat de gereq., onbevoegd om de geneeskunst uit te oefenen, in den loop van het jaar 1885 in den woonkelder van den tapper H. K. S. te Groningen, geregeld elken Woensdag aan onderscheidene personen die hoofdzakelijk leden aan rheumatische of nerveuse kwalen, bijstand heeft

verleend door de lichaamsdeelen, waaraan zij beweerden lijdende te zijn, en waarvoor zij zijn hulp, of raad inriepen, telkens met de bedoeling om hen te genezen, met zijne handen aan te raken, voor welke werkzaamheden hij belooning of vrijwillige giften ontving;

dat deze feiten zijn geoordeeld geene overtreding van art. 1 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) op te leveren, omdat het opleggen van handen zonder meer, of het met de handen aanraken van lichaamsdeelen van personen, waaraan zij beweren lijdende te zijn, niet kan geacht worden geneeskundige bijstand of uitoefening van geneeskunst te zijn;

dat hiertegen het eenig middel van cassatie is gericht;

O. daaromtrent:

dat de wet, volgens het aangehaald art. 1, onder uitoefening der geneeskunst verstaat het verleenen van geneeskundigen raad of bijstand als bedrijf;

dat niet omschreven wordt waarin de verleende raad of bijstand moet bestaan hebben, en dat in deze wet, die blijkens de gewisselde stukken ten doel heeft om de kwakzalverij zooveel mogelijk te weren, elke bijstand valt, ook door het aanwenden van hetzij bestaande, hetzij gewaande krachten, indien dit geschiedt met de werkelijke of voorgewende strekking om daarmede eene genezende werking op een krank lichaamsdeel uit te oefenen;

dat deze ruime beteekenis van bedoeld artikel niet alleen volgt uit de algemeenheid der gekozen bewoordingen, maar bevestigd wordt door de geschiedenis der wet;

dat toch bij de memorie van toelichting van het oorspronkelijk ontwerp de op dit punt gelijkluidende bepaling zooveel omvattend genoemd wordt, dat geene gelegenheid zou overblijven tot verijdeling van de bedoeling der wet;

dat toen daarop in eene afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal was voorgesteld het artikel zoo te wijzigen dat onder uitoefening der geneeskunst verstaan zou worden het voorschrijven van samengestelde geneesmiddelen, de regeering dit voorstel verwierp, omdat men volgens deskundigen ook zonder geneesmiddelen voor te schrijven, geneeskunst kon uitoefenen en ook het voorschrijven van niet samengestelde middelen uitoefening der geneeskunst kon zijn;

dat de bewezen verklaarde handelingen dus mede als zoodanig moeten gelden, omdat zij, volgens het *in facto* bewezen verklaarde, door den gereq. zijn aangewend met het bepaalde doel, om ongesteldheden te genezen, en ook tot dat einde door de lijders werden ingeroepen;

Vernietigt mitsdien het beklaagde arrest in zoover de gereq. daarbij van rechtsvervolging is ontslagen, de kosten te dragen door den Staat;

En opnieuw recht doende op de bij dat arrest te zijnen laste als bewezen aangenomen feiten:

Verklaart dat die feiten opleveren het, zonder daartoe bevoegd te zijn, uitoefenen der geneeskunst, door het verleenen van geneeskundigen bijstand als bedrijf;

Verklaart den gereq. daaraan schuldig en dat daarop van toepassing zijn de art. 1 en 18 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) en art. 1 der wet van den 22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 29), luidende: enz.

Gezien de artt. 52 Strafrecht en 207, 227 en 247 Strafvord.:

Veroordeelt den gereq. tot betaling eener geldboete van *f* 75;

Bepaalt dat de boete, zoo de veroordeelde haar niet betaalt binnen 2 maanden na daartoe te zijn aangemaand, vervangen zal worden door gevangenisstraf van 8 dagen;

Veroordeelt den gereq. in al de kosten van het geding, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

—

2 *September* 1886. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, waarbij, met vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Lith, een in 1881 gekozen lid van den raad als zoodanig is toegelaten, dat op het tijdstip der verkiezing in een bij art. 21 eerste lid der gemeentewet omschreven verboden graad van zwagerschap stond tot een reeds gekozen raadslid, doch wiens reden van uitsluiting tijdens het onderzoek van zijn geloofsbrief opgehouden had te bestaan.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van den raad der gemeente Lith tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 12 Mei 1886, G. n°. 45, 2e afd., waarbij, met vernietiging van het raadsbesluit van 30 April bevorens, de toelating van M. REYS als lid van den gemeenteraad is bevolen;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 11 Augustus 1886, n°. 72);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Augustus 1886 no. 3570, afd. B. B.;

Overwegende, dat bij de periodieke aftreding in 1881, als leden van den raad der gemeente Lith onder anderen werden gekozen JOSEPHUS PETRUS FRANCISCUS ALOISIUS VAN ROOSMALEN bij de eerste stemming op 20 Juli 1881, en MICHIEL REYS bij de 14 dagen daarna gehouden herstemming, welke personen, volgens verklaring van het gemeentebestuur, elkander in den tweeden graad van zwagerschap bestonden;

dat eerstgenoemde, na zijn geloofsbrief te hebben ingezonden, als raadslid zitting heeft genomen, en als zoodanig thans nog zitting heeft;

dat M. REYS daarentegen zijn geloofsbrief niet onmiddellijk of kort na zijne benoeming heeft ingezonden, doch daartoe eerst in April 1886 is overgegaan, ofschoon de vrouw des heeren VAN ROOSMALEN, die de zwagerschap had veroorzaakt, reeds in Maart 1884 was overleden;

dat de gemeenteraad van Lith bij zijn besluit van 30 April 1886 M. REYS als raadslid niet heeft toegelaten, op grond, dat deze en VAN ROOSMALEN bij dezelfde verkiezing tot raadsleden waren benoemd, dat, aangezien zij elkander in den tweeden graad van zwagerschap bestonden, VAN ROOSMALEN, als zijnde de ondste in jaren, overeenkomstig art. 22 der gemeentewet voor benoemd gehouden en toegelaten is; dat de reden, die den jongere in jaren uitsloot, thans wel is komen te vervallen, doch dat de wet in het gegeven geval bepaaldelijk den oudste in jaren als den benoemde aanwijst, waarvan de uitsluiting van den jongere, ook hangende het onderzoek van diens geloofsbrief, het noodzakelijk gevolg moest zijn;

dat tegen deze beslissing door den niet-toegelatene bezwaren zijn ingebracht bij Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, die bij hunne uitspraak van 12 Mei 1886 het raadsbesluit van 30 April bevorens vernietigd, en de toelating van M. REYS als lid van den gemeenteraad alsnog bevolen hebben, op grond, dat art. 22 der gemeentewet hier niet van toepassing is, dewijl VAN ROOSMALEN en M. REYS niet tegelijkertijd, maar de een op 20 Juli 1881 en de ander 14 dagen later benoemd is; dat de wet niet voorschrijft binnen welken tijd de geloofsbrieven moeten worden ingezonden; dat, aangezien de zwagerschap inmiddels overeenkomstig art. 21, 3de lid, had opgehouden te bestaan, de verbodsbepaling van art. 21, 1ste lid, de toelating van M. REYS niet meer in den weg stond, en dat bij de beoordeeling der geloofsbrieven en bij de daaromtrent te nemen beslissing alleen gelet moet worden op de feiten, zooals die vaststaan op het oogenblik dier beslissing en niet op vroegere omstandigheden, die inmiddels zijn veranderd;

dat de gemeenteraad tegen deze uitspraak van Gedeputeerde Staten tijdig bij Ons in beroep is gekomen met een nader betoog, dat de benoemingen bij de eerste stemming op 20 Juli 1881, en bij de 14 dagen later gehouden herstemming, beschouwd moeten worden als gelijktijdig te zijn geschied, aangezien eene herstemming slechts als eene aanvulling der eerste stemming moet worden aangemerkt en de beide stemmingen alzoo één akte uitmaken, daar de wet het stembureau, dat bij de eerste stemming fungeerde, ook bij de tweede stemming stilzwijgend laat voortduren en den bij herstemming gekozene als geloofsbrief laat overleggen, niet enkel het procesverbaal van de herstemming, maar ook dat van de eerste stemming;

Overwegende, dat het voor de toepassing van art. 22 der gemeentewet niet de vraag is, of stemmingen, waarbij personen, die elkander in den verboden graad bestaan, zijn gekozen, als een geheel of wel de eene als aanvulling van de andere moeten worden beschouwd, maar alleen of die personen tegelijkertijd zijn gekozen;

dat, aangezien VAN ROOSMALEN en REYS niet tegelijkertijd, doch de eerste op 20 Juli 1881, en de tweede 14 dagen later zijn gekozen, van eene beslissing op den grondslag van art. 22 der gemeentewet hier geen sprake kan zijn;

dat het hier alleen de vraag geldt, of er tegen de toelating van M. REYS als lid van den gemeenteraad op grond van zwagerschap, in den verboden graad bezwaar bestaat;

dat art. 21, 1ste lid, bepaalt, dat er geen zwagerschap in den eersten of tweeden graad mag bestaan tusschen de leden van den raad onderling;

dat blijkens de duidelijke woorden der wet deze bepaling verbiedt, dat twee personen, die elkaar in den eersten of tweeden graad van zwagerschap bestaan, gelijktijdig als leden van den gemeenteraad zitting zullen hebben;

dat derhalve de vraag, of iemand in de bij art. 21, 1ste lid, omschreven uitsluiting valt, moet worden beantwoord niet naar de gegevens van het oogenblik, waarop de verkiezing plaats vond, maar naar die van het oogenblik, waarop de geloofsbrief onderzocht en daaromtrent eene beslissing genomen werd;

dat, aangezien volgens art. 21, 3de lid, de zwagerschap ophoudt door het overlijden van de vrouw, die haar veroorzaakte, er voor M. REYS, toen zijn geloofsbrief door den gemeenteraad werd onderzocht, uit hoofde van het 1ste lid van dat artikel geen reden van uitsluiting bestond, en hij mitsdien door den gemeenteraad van Lith had behooren te worden toegelaten;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 12 Mei 1886, G. nº. 45, 2de Afd., het daartegen door den raad der gemeente Lith ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestnur.

Soestdijk, den 2den September 1886.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

CHRONOLOGISCHE INHOUD VOOR 1886.

De jaargang 1886 is geheel chronologisch, behalve de arresten en het besluit van 1 en 8 Febr., 26 Maart, 17 en 24 Mei en 2 September, voorkomende op bladz. 367—377.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1886.

Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1886:

II. S. 19. 22 Jan.
III. 20. 22 Jan.
IV. 21. 22 Jan.
V. 22. 23 Jan.
VI. 23. 23 Jan.
VII *B.* 24. 24 Jan.
VIII. 27. 24 Jan.
IX. 29. 25 Jan.
X. 31. 25 Jan.
XI. 25. 24 Jan.

— Als voren voor 1887:

I. S. 249. 25 Dec.
VII *A.* 250. 25 Dec.

— Wetten tot verhooging of wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1885:

V. S. 84. 18 April.
VI. 229. 23 Dec.
VII *B* 17. 20 Jan.
226. 23 Dec.
VIII. 136. 29 Aug.
IX. 85. 18 April.

— Als voren der Staatsbegrooting voor 1886:

VII *A.* S. 227. 23 Dec.
IX. 134. 28 Aug.
217. 24 Dec.
244. 24 Dec.

— Wetten houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening:

van in 1877 gedane betalingen en verrekeningen. S. 146. 30 Aug.

van betalingen, gedaan ter zake van de levering en openstelling van pantseringen op het fort bij IJmuiden. S. 219. 23 Dec.

— Wetten tot:

Voorziening in de dekking van het nadeelig slot der algemeene rekening wegens de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1883. S. 12. 19 Jan.

Voorziening in de dekking van het nadeelig slot der algemeene rekening wegens de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1884. S. 225. 23 Dec.

Wijziging der wet van 31 Dec. 1884, S. 267, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1885,

en tot aanvulling der wet van 31 Dec. 1885, S. 265, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886. S. 220. 23 Dec.

Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 251. 25 Dec.

Regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1886. S. 16. 20 Jan.

Wijziging der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, voor het dienstjaar 1885. S. 222. 23 Dec.

Vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1886. S. 11. 19 Jan.

Als voren voor het dienstjaar 1887. S. 242. 24 Dec.

Vaststelling der begrooting van uitgaven wegens den arbeid der gevangenen voor 1886. S. 13. 19 Jan.

Beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, dienst 1885. S. 137. 29 Aug.

Als voren dienst 1886. S. 139. 29 Aug.

Vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Marine, dienst 1886. S. 147. 30 Aug.

Wijziging der begrooting van uitgaven voor de Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1885. S. 231. 23 Dec.

Vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1886. S. 14. 19 Jan.

Vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1886. S. 30. 25 Jan.

Aanvulling en verhooging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen voor het dienstjaar 1886. S. 243. 24 Dec.

Aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1887. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland). S. 237. 24 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië). S. 238. 24 Dec.

Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1887 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 235. 24 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië). S. 236. 24 Dec.

Verhooging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1887. (Spoorweg Tjitjalengka-Warong Bandreg). S. 239. 24 Dec.

Voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst, voor het jaar 1887. S. 246. 25 Dec.

Wijziging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1885 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 240 24 Dec.

Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië). S. 18. 20 Jan. 241. 24 Dec.

Verhooging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1886 (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië). S. 73. 16 April

Toestaan van kredieten ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1886, ter voldoening van tot de afgesloten dienstjaren 1878 tot en met 1884 behoorende onverevende vorderingen. S. 88. 19 April.

Wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1884. S. 150. 30 Aug.

Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1886. S. 32. 25 Jan.

Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1881. S. 143. 29 Aug.

Als voren voor Curaçao over het dienstjaar 1881. S. 144. 29 Aug.

Als voren voor Curaçao over het dienstjaar 1882. S. 145. 29 Aug.

Vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1886. S. 26. 24 Jan.

Verhooging der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1886 S. 138. 29 Aug.

Belastingen. (Plaatselijke) Resolutie van den Minister van Financien, betreffende de uitkeering van gemeenteopcenten op de directe belastingen. 27 Febr.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned. houdende beslissing, dat de wet de heffing van een recht of loon toelaat onder den naam van straatgeld voor het gebruik en genot der straten en dat derhalve de Maastrichtsche gemeenteverordening van die strekking, niet is in strijd met de wet. (bladz. 370) 26 Maart.

— Wetten houdende afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der gemeentewet voor de heffing ten behoeve van eenige gemeenten. S. 201—207. 15 Dec.

— Als voren van den regel, gesteld bij art. 254 1° alinea, der gemeentewet, voor de heffing ten behoeve van eenige gemeenten. S. 208—211. 15 Dec.

Belastingen. (Provinciale) Wetten houdende bekrachtiging van provinciale heffingen in:

Friesland.	S. 66.	15 April.
Zuidholland.	187.	14 Dec.
alle provinciën.	188—198.	14 Dec.
Groningen.	199.	14 Dec.

Bevolkingregisters. Arrest van den Hoogen Raad der Nederl., betreffende onverbindbaarheid van het K. B. van 3 Nov. 1861 (Staatsblad n°. 95). 22 Nov.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van 23 Sept. 1877, S. 185, tot regeling der inschrijving in registers van personen, samenwonend in gebouwen of schepen, onder bestuur of toezicht van het openbaar gezag. S. 252. 30 Dec.

Bieren en azijnen. Besluit, houdende bepalingen omtrent het gebruik van maltose in bierbrouwerijen. S. 186. 13 Dec.

Bruggen. Besluit houdende aanvulling van het tarief van bruggeld aan de brug over de Donge onder Raamsdonk, vastgesteld bij K. B. van 5 Maart 1876 (Staatsblad n°. 46). S. 37. 17 Febr.

— Als voren tot wijziging van art. 2 van de bij K. B. van 4 Aug. 1880, S. 153 en 154, vastgestelde reglementen voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbruggen over het Noordzeekanaal te Velzen, in den spoorweg Haarlem-Uitgeest, en te Zaandam, in den spoorweg Nieuwediep-Amsterdam. S. 79. 17 April.

— Als voren tot vaststelling van een tarief van bruggeld voor het verkeer over de brug over den Vaartschen Rijn te Jutphaas. S. 122. 16 Juli.

— Als voren tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over de Oude Maas, in den Staatsspoorweg van Rotterdam naar Breda, en zulks met intrekking van het K. B. van 11 Maart 1873 (Staatsblad n°. 38). S. 124. 28 Juli.

Buskruit. Besluit houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente Muiden, waar eene bewaarplaats van buskruid kan worden opgericht en in werking gebracht. S. 109. 1 Juni.

— Resolutie van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een tarief voor het vervoer van ontplofbare stoffen. 11 Juni.

Collecten. Besluit tot schorsing der verordening van den raad der gemeente Uithoorn, op het collecteeren of inzamelen van gelden binnen die gemeente. S. 126. 8 Aug.

Consulaten. Besluit tot wijziging van het K. B. van 1 Juni 1878, S. 79, betrekkelijk de regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht. S. 41. 12 Maart.

— Wet tot nadere wijziging der wet van 25 Juli 1871, S. 91, houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmacht. S. 63. 15 April.

Domeinen van den Staat. Wetten tot goedkeuring van:

den onderhandschen verkoop van Staatsduingronden ten zuidwesten van Scheveningen aan de gemeente 's Gravenhage. S. 15. 20 Jan.

eene met de Kon. Maatschappij „de Schelde" te Vlissingen gesloten overeenkomst, tot voortzetting der erfpacht van het voormalig Marine-etablissement aldaar. S. 141. 29 Aug.

den verkoop van drie strooken Rijksgrond langs den Rijksweg van Amsterdam naar Haarlem onder eerstgenoemde gemeente aan mevrouw de wed. STERCK geb. DE VOYS te Amsterdam. S. 148. 30 Aug.

van een perceel grond in den Binnen Moerdijk onder Zevenbergen aan PAULUS AKKERMANS aldaar. S. 149. 30 Aug.

eene met de gemeente Deventer gesloten over-

eenkomst betreffende ruiling van gronden en gebouwen aldaar. S. 218. 23 Dec.

eene met C. H. baron VAN PALLANDT te Wassenaar en anderen gesloten dading, ter beëindiging der procedure over de grens der wederzijdsche eigendommen vóór de Oost- en Westplaten van Flakkee, onder Sommelsdijk en Middelharnis. S. 221. 23 Dec.

den verkoop van een perceel grond aan den Hazeldonkschen Zandweg onder Zevenbergen, aan ISAAK DE KEYZER aldaar. S. 224. 23 Dec.

den kosteloozen afstand van de aan den Staat behoorende gedeelten van het Kanaal door de voormalige Linie van Helpman te Groningen, aan de gemeente Groningen. S. 228. 23 Dec.

Fabrieken enz. Besluit houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente 's Gravesande waar een bewaarplaats van dynamiet kan worden opgericht en in werking gebracht. S. 183. 26 Nov.

— Zie *Buskruit*.

Gedistilleerd. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns op gedistilleerd, dat met houtgeest vermengd is. S. 178. 1 Nov.

— Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op het gedistilleerd. S. 223. 23 Dec.

Gemeentebestuur. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende mededeeling van het overlijden van burgemeesters. 1 Maart.

— Besluit waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 1 December 1885, n°. 29, het besluit van den gemeenteraad van Hattem van 7 November 1885, tot toelating van F. A. SCHIPHORST als lid van den raad dier gemeente, wordt gehandhaafd. S. 44. 23 Maart.

— Besluit betreffende de betaling van zegel- en registratierechten op de akte eener benoeming vallende. 5 April.

— Besluit houdende handhaving van het besluit van Ged. Staten van Noordbrabant, waarbij goedkeuring werd onthouden aan de begrooting der gemeente Waspik voor 1886, op grond dat daarop niet in ontvang was uitgetrokken de gecontracteerde bijdrage van belanghebbenden voor het onderhoud van het post- en telegraafkantoor. 22 April.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Wolfaartsdijk van 25 Maart 1886, bepalende dat voor zooveel zijn dienst als veldwachter dat toelaat, de gemeenteveldwachter, tevens bode der gemeente, den ontvanger in zijne betrekking kan behulpzaam zijn en dat het halen van geld moet geschieden op risico van de gemeente. S. 107. 25 Mei.

— Besluit houdende beschikking op het beroep van den raad der gemeente Zuidbroek, ingesteld tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, betreffende de begrooting dier gemeente voor 1886, waarbij art. 212 der gemeentewet is toegepast. 4 Juni.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van Ged. Staten van Noordbrabant, houdende beschikking op het verzoek van het hoofd der openbare school te Andel, om de uitbetaling te bevorderen van het hem verschuldigde voor zijne jaarwedde en vergoeding voor huishuur. S. 116. 29 Juni.

— Besluit houdende beschikking op het beroep van den Commissaris des Konings in Noord-Brabant van een besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, waarbij aan de krachtens art. 127 der gemeentewet vastgestelde begrooting der gemeente Andel voor 1886 goedkeuring is onthouden. 2 Juli.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het onbruikbaar maken van afgeloste gemeentelijke schuldbekentenissen en betaalde coupons. 16 Juli.

— Besluit houdende vernietiging van een besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad van Aarlanderveen, tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, om met de opbrengst daarvan de stichtingskosten van een gemeentehuis te bestrijden. 4 Aug.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Boekel, van 13 Januari 1886, waarbij G. A. HABRAKEN tot secretaris dier gemeente is benoemd. S. 160 2 Sept.

— Besluit houdende handhaving van een besluit van Ged. Staten van Noordbrabant, waarbij, met vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Lith, een in 1881 gekozen lid van den raad als zoodanig is toegelaten, dat op het tijdstip der verkiezing in een bij art. 21 eerste lid der gemeentewet omschreven verboden graad van zwagerschap stond tot een reeds gekozen raadslid, doch wiens reden van uitsluiting tijdens het onderzoek van zijn geloofsbrief opgehouden had te bestaan. (bladz. 375.) 2 Sept.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende publieke verkoop van roerende goederen door gemeente- of andere openbare besturen. 20 Nov.

Gemeentegrenzen. Wetten tot verandering van de grens tusschen de gemeente:

Kollnmerland en Nieuw-Kruisland (kadastrale gemeente Burum) en de gemeenten Oldehove, Grijpskerk en Achtkarspelen (kadastrale gemeente Drogeham). S. 69. 15 April.

Achtkarspelen (kadastrale gemeente Drogeham) en de gemeente Grijpskerk. S. 70. 16 April.

Hengelo en Weerselo. S. 93. 19 April.

— Wet tot vereeniging der gemeenten Ubach over Worms en Rimburg. S. 212. 16 Dec.

Gemeenteverordeningen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de gemeente-wetgever bevoegd is omtrent de openbare wegen in zijne gemeente, politieverordeningen vast te stellen, onverschillig of de gronden waarover die wegen loopen, al dan niet zijn het eigendom van bijzondere personen, ook dan wanneer daarvan eene beperking van het gebruik van den grond het gevolg kan zijn. (bladz. 367.) 1 Febr.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende onderhoudsplicht van publieke wegen enz. door leggers gestaafd. 15 Juni.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den raad van Aarlanderveen, van 13 Juli 1886, waarbij verklaard wordt welke strafverordeningen in die gemeente nog gelden. S. 181. 21 Nov.

Geneeskundig Staatstoezicht. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder uitoefening der geneeskunst in den zin der wet van 1 Juni 1865, S. 60, is te verstaan elke bijstand, ook door het aanwenden van hetzij bestaande, hetzij gewaande krachten, indien dit geschiedt met de werkelijke of voorgewende strekking om daar mede eene genezende werking op een krank lichaamsdeel uit te oefenen. (bladz. 374.) 24 Mei.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 12 Febr. 1879, S. 35, regelende de examens van hen, die de bewijzen wenschen te leveren, dat zij tot de beoefening der natuurwetenschappen genoegzaam voorbereid zijn. S. 232. 23 Dec.

Geschiedenis en kunst. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gedenkteekenen van geschiedenis en kunst. 12 Febr.

Gevangenissen. Wet tot vaststelling der beginselen van het gevangeniswezen. S. 62. 14 April.

— Besluit houdende bestemming van de strafgevangenis te Leeuwarden, mede tot strafgevangenis voor militairen. 11 Juni.

— Besluit houdende aanwijzing der gestichten waar de vonnissen, vóór 1 September 1886 uitgesproken, ten uitvoer behooren te worden gelegd. 11 Juni.

— Besluit houdende verandering der benaming van gestichten waar gevangenis enz. wordt ondergaan. 11 Juni.

— Besluit houdende aanwijzing der plaatsen waar buiten de arrondissements-hoofdplaatsen huizen van bewaring zullen zijn of worden gevestigd. 2 Juli.

— Besluit waarbij het huis van arrest en van bewaring en cellulaire gevangenis voor vrouwen te Dordrecht, wordt aangewezen voor huis van bewaring. 20 Juli.

— Wet houdende aanvulling en wijziging der wet van 3 Jan. 1884, S. 3, tot aanwijzing der gestichten waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten. S. 130. 28 Aug.

— Besluit tot vaststelling van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bedoeld in art. 22 van het Wetboek van Strafrecht. S. 159. 31 Aug.

— Missive betreffende de toepassing van het voorschrift vervat in art. 8 der wet van 14 April 1886 (Staatsblad nº. 62). 21 Oct.

Grondbelasting. Besluit tot herziening van het K. B. van 18 Maart 1882, S. 46, tot regeling van belooning en vergoeding voor de leden en plaatsvervangende leden der commissiën en der hoofdcommissie voor de herziening der belastbare opbrengst van de ongebouwde eigendommen en van de kosten van herschatting S. 28. 24 Jan.

Havens. Besluit houdende vaststelling van een nieuw tarief van kaaigeld voor het gebruik van de Rijkskaai langs de zuidwestzijde der Spoorweghaven en de zuidzijde der Koningshaven te Rotterdam. S. 40. 7 Maart.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart door de Koningshaven en op de Nieuwe Maas, onder de gemeente Rotterdam, vastgesteld bij K. B. van 25 Maart 1879 (Staatsblad nº. 51). S. 52. 13 April.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te Breskens, vastgesteld bij K. B. van 27 Oct. 1886 (Staatsblad n°. 170). S. 57. 13 April.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te Veere, vastgesteld bij K. B. van 2 Maart 1885 (Staatsblad n°. 70). S. 58. 13 April.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de haven te Moerdijk, vastgesteld bij K. B. van 11 Juni 1870 (Staatsblad n°. 91). S. 59. 13 April.

Hondsdolheid. Missive van den Commissaris des Konings in Overijssel aan de gemeentebesturen in die provincie, betreffende hondsdolheid. 3 Aug.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende toepassing van art. 3 der wet van 5 Juni 1875, S. 110, muilkorven van honden. 26 Aug.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende den inhoud en de afkondiging van het door den Commissaris des Konings ingevolge art. 3, der wet van 5 Juni 1875, S. 110, uit te vaardigen bevelschrift. 15 Nov.

Indië. (Nederlandsch) Wet tot wijziging van de tarieven van in- en uitvoerrechten in Nederlandsch-Indië. S. 72. 16 April.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 29 Aug. 1883, S. 133, houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in Nederlandsch-Indië. S 108. 28 Mei.

— Zie *Suiker*.

Jacht en visscherij. Wet houdende wijziging van eenige bepalingen der wet van 13 Juni 1857, S. 87, tot regeling der jacht en visscherij. S. 61. 14 April.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende de verplichting der bezitters van heerlijk jachtrecht om tot uitoefening van dat recht hunne jachten te doen registreeren en afpalen. 15 Nov.

Kanalen. Besluit tot wijziging van het Algemeen Reglement van politie voor de Rijkskanalen, vastgesteld bij K. B. van 5 Febr. 1879 (Staatsblad n°. 30). S. 51. 13 April.

Koepok-inenting. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het verschaffen van gelegenheid tot kostelooze koepok-inenting. 17 April.

Krankzinnigen. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende aangifte van het ophouden der verpleging van krankzinnigen buiten gestichten. 6 Jan.

— Besluit, houdende vergunning tot inrichting van een gedeelte van het St. Antoniusgesticht, aan den nieuwen Binnenweg te Rotterdam gelegen, tot verpleging van vrouwelijke idioten en lijderessen aan epilepsie, die in hare verstandelijke vermogens gestoord zijn, alsmede van kinderen van beide kunne beneden den leeftijd van tien jaren, lijdende aan idiotisme of epilepsie, die in hunne verstandelijke vermogens gestoord zijn. S. 39. 2 Mrt.

— Besluit houdende vergunning aan regenten van het Cellenbroederenhuis „de Ellendige" en andere broederschappen te Nijmegen, als medebestuurders van de bewaarplaats voor krankzinnigen aldaar, om genoemde bewaarplaats te laten voortbestaan. S. 119. 7 Juli.

— Besluit tot wijziging van art. 5 der voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen voor rekening van gemeentebesturen in het Rijksgesticht te Medemblik, vastgesteld bij K. B. van 22 Sept. 1884, S. 203, en aangevuld bij K. B. van 16 Juni 1885 (Staatsblad n°. 127). S. 129. 20 Aug.

Landbouw enz. Wet tot wijziging van den termijn, genoemd in art. 2 der wet van 6 Dec. 1883, S. 181, betreffende de uitvoering der op 3 Nov. 1881 te Bern gesloten internationale overeenkomst tot wering der druifluis (Phylloxera). S. 68. 15 April.

Loterij. Besluit tot regeling van den werkkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen. S. 1. 10 Jan.

— Besluit tot vaststelling van het model, waarnaar de loten der Staatsloterij vervaardigd worden. S. 35. 12 Febr.

Markverdeeling. Wet houdende bepalingen ter bevordering van de verdeeling van markgronden. S. 104. 10 Mei.

Maten en gewichten. Besluit, betrekkelijk den herijk van de maten en gewichten in het jaar 1887. S. 184. 4 Dec.

— Resolutie van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende bepaling der goedkeuringsmerken, voor den ijk van maten en gewichten enz. voor 1887. 9 Dec.

Militaire zaken. Besluit houdende vaststelling van een reglement voor de opleiding van studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten tot officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië of bij de zeemacht. 6 Mei.

Militie. (Nationale) Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de behandeling der bewijsstukken voor de ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie. 7 Jan.

— Missive van den Minister van Oorlog, betreffende opkomst met spoed van militien-verlofgangers. 9 Febr.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende zeemilitie. 19 Febr.

— Besluit betreffende de lichting der nationale militie van het jaar 1886. S. 38. 25 Febr.

— Missive van den Minister van Oorlog, gericht aan een der Commissarissen des Konings in de provincien, betreffende opzending der door miliciens-grootverlofgangers medegenomen kleeding. 25 Maart.

— Besluit waarbij, met vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, de uitspraak van den militieraad wordt gehandhaafd, ten aanzien van de aanwijzing tot den dienst van een loteling, die ofschoon broederdienst hebbende, deze reden van vrijstelling bij den militieraad niet heeft doen gelden. 15 Juni.

— Besluit betreffende de loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1886 in de gemeente Klundert. S. 112. 22 Juni.

— Besluit tot handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van de prov. Groningen, houdende niet-ontvankelijk verklaring, op grond dat de nadere reden van vrijstelling niet bij den militieraad was ingedieud, van het beroep van een loteling van de uitspraak van den militieraad, waarbij hij met afwijzing zijner ingebrachte reden van vrijstelling, tot den dienst werd aangewezen. 29 Juni.

— Besluit houdende vernietiging van eene uitspraak van Ged. Staten der prov. Noord-Holland, waarbij de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst van een loteling van de lichting der nationale militie van 1886, uit de gemeente Haarlemmermeer, als zoude deze niet zijn eenige zoon, wordt gehandhaafd. 3 Aug.

Muntwezen. Wet tot invoering van bronzen pasmunt in de kolonie Suriname. S. 233. 24 Dec.

— Wet tot invoering van bronzen pasmunt in de kolonie Curaçao. S. 234. 24 Dec.

Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van:

Berger. P. H.	S. 158.	31 Aug.
Brass. A. T.	153.	31 Aug.
Conrad. C. H.	151.	31 Aug.
Duuren. J. F van	98.	20 April.
Fein. A.	75.	17 April.
Franck. M.	154.	31 Aug.
Geisenhainer. E. M.	83.	18 April.
Gummersbach. F. W. H.	90.	19 April.
Heidemann. C. G.	99.	20 April.
Holzschuher von Harrlach. R. C. F. J. L S.	S. 91.	19 April.
Höveler vel Wrocklage. G. J. H.	77.	17 April.
Iwersen. L. B.	94.	20 April.
Kaiser J. B.	155.	31 Aug.
Kemper. J. A.	152.	31 Aug.
Kleingerten. H. J.	89.	19 April.
Konert. F.	97.	20 April.
Kraatz. P. L.	156.	31 Aug.
Mendel. M.	74.	17 April.
Plenz. J. C. H.	157.	31 Aug.
Rommenhöller. C. G.	78.	17 April.
Schröder. J. H.	76.	17 April.
Schutter. J. B. A. de	95.	20 April.
Seelig. I.	81.	18 April.
Verhaert. P.	96.	20 April.
Werners. H. W. J.	82.	18 April.

Nederlanderschap. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenl. Zaken, houdende mededeeling van een verbeterd model voor de nationaliteitsbewijzen. 25 Jan.

Notariaat. Arrest van den Hoogen Raad der Nederl., houdende beslissing dat art. 26, al. 2 j°. art. 25 al. 1 der wet op het notarisambt van toepassing is op den notaris die, wanneer een verschijnend persoon hem onbekend is, nalaat zich op de aldaar voorgeschreven wijze van diens identiteit te verzekeren. 22 Oct.

Onderscheidingsteekenen. Besluit betreffende het toekennen van het eereteeken voor het deelnemen aan belangrijke krijgsverrichtingen. 6 Juli.

— Zie *Schutterij*.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Hoofdplaat van 10 Maart 1886, waarbij aan mejuffrouw P. STEENMETSER ontslag is ver-

leend als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare lagere school n°. 2 in die gemeente. S. 46. 25 Maart.

— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Heerewaarden, tegen een besluit van Geputeerde Staten van Gelderland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van genoemden gemeenteraad, tot vermindering van de jaarwedden der in functie zijnde onderwijzers aan de openbare lagere school in die gemeente. 4 Juli.

— Besluit houdende niet ontvankelijkverklaring van het beroep, ingesteld door den schoolopziener in het district Middelburg, tegen eene beschikking van Ged. Staten van Zeeland, waarbij een besluit van den raad der gemeente Arnemuiden tot regeling van de jaarwedde van het hoofd der school in de kom dier gemeente, is goedgekeurd. 15 Juli.

— Besluit houdende beschikking op het beroep door den raad der gemeente Westervoort, ingesteld van een besluit van Ged. Staten van Gelderland, waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere school in die gemeente. 28 Juli.

— Besluit tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente Westmaas van 20 Mei 1886, waarbij bepaald is dat de benoeming van twee onderwijzeressen in de nuttige handwerken aan de beide openbare scholen aldaar, zal gerekend worden te zijn geschiedt voor den tijd van één jaar. S. 128. 17 Aug.

— Besluit tot gedeeltelijke vernietiging der verordening op de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente Alblasserdam, vastgesteld door den gemeenteraad bij zijn besluit van den 16 April 1886. S. 177. 22 Oct.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende uitvoering van art. 50 der wet op het lager onderwijs. 25 Oct.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de uitvoering van art. 24 der wet op het lager onderwijs. 19 Nov.

— Besluit tot aanvulling van art. 2 en tot wijziging van art. 5 van het K. B. van 24 October 1884, S. 219, houdende bepalingen ter uitvoering van art. 65*bis* der wet van 17 Augustus 1878, S. 127, tot regeling van het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van den 11den Juli 1884 (Staatsblad n°. 123). S. 214. 18 Dec.

Onderwijs. (Hooger) Besluit tot aanwijzing van de buitenlandsche instellingen en van de getuigschriften, bedoeld in art. 85*bis* der wet regelende het hooger onderwijs, vastgesteld bij de wet van 23 Juli 1885 (Staatsblad n°. 141). S. 125. 30 Juli.

Onteigening. Wetten en besluiten tot onteigening van eigendommen voor:

den aanleg van nieuwe aanvoerkanalen in de gemeente Zandvoort ten behoeve der Amsterdamsche Duinwatermaatschappij. S. 67. 15 April.

de verbetering van het bovenpand der Drentsche hoofdvaart. S. 86. 18 April.

den aanleg van een kanaal van Amsterdam naar de Merwede, gedeelte tusschen Nigtevecht en de sluis bewesten Utrecht. S. 87. 19 April.

den aanleg van eene inlaagkade in het calamiteuze waterschap Ellewoutsdijk. S. 121. 8 Juli

de verbreeding van het Scheur bij en ter wederzijden van de haven van Maassluis. S. 133. 28 Aug.

den aanleg van twee nieuwe straten tusschen de Goudsche Wagenstraat, de Oostvest en Achterklooster te Rotterdam. S. 135. 28 Aug.

den aanleg van een locaalspoorweg van Medemblik naar Hoorn. S. 216. 23 Dec.

den aanleg van een kanaal door het dorp Lemmer, ter verbetering van het vaarwater uit de Lemsterrijn naar de bestaande haven. S. 245. 24 Dec.

Patentrecht. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende de patentplichtigheid van directeur eener gasfabriek. (bladz. 369.) 8 Febr.

— Arrest van het gerechtshof te Arnhem, houdende beslissing dat bestuurders eener gemeentelijke gasfabriek patentplichtig zijn. 30 Nov.

Polders. Besluit waarbij is verstaan dat de beslissing omtrent polderplichtigheid van landen waar die wordt ontkend, niet behoort bij het administratief gezag, maar bij den burgerlijken rechter. 19 Febr.

Politie. Missive van den Commissaris des Konings in Overijssel, betreffende telegrammen in zaken van politie. 28 Jan.

Posterij. Besluit houdende nadere regeling van het port der ongefrankeerde brieven, welke tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in Oost- en West-Indië worden uitgewisseld, alsmede voor die, welke in Nederland

uit enkele andere landen der Algemeene Postvereeniging ontvangen worden. S. 3. 14 Jan.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 23 Febr. 1882, S. 39, houdende bepalingen ter uitvoering van art. 9 der wet van 21 Juni 1881, S. 70, tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 34. 3 Febr.
— Besluit tot vermindering van het bij art. 14 der wet van 21 Juni 1881, S. 70, vastgestelde port der brieven, die rechtstreeks over zee tusschen het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen worden gewisseld. S. 42. 19 Maart.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 17 Februari 1870, S. 32, houdende regeling van eenige punten betrekkelijk de vereeniging in sommige plaatsen van den post- en telegraafdienst onder het beheer van denzelfden ambtenaar. S. 43. 20 Maart.
— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijdom van briefport. 24 Mei. 10 Aug.
— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenl. Zaken, betreffende misbruik van portvrijdom. 31 Mei.
— Besluit betreffende vrijdom van briefport voor de ambtelijke briefwisseling van de plaatselijke commissiën van toezicht op het lager onderwijs, ter eene, met het gemeentebestuur ter plaatse, ter andere zijde. 7 Oct.
— Besluit, betreffende vrijdom van briefport. 10 Nov.

Provinciaal bestuur. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende afkondiging van provinciale verordeningen. 22 Nov.

Provinciale grenzen. Wet tot wijziging van de grens tusschen de provinciën Friesland en Groningen. S. 71. 16 April.

Rechten van in-, uit- en doorvoer. Besluit houdende vestiging van een kantoor van in- en uitvoer te Clinge. S. 4. 14 Jan.
— Besluit houdende opheffing van het kantoor van expeditie en van laatste visitatie te Sittard en vestiging van zoodanig kantoor te Broeksittard. S. 8. 15 Jan.
— Besluit houdende vaststelling van het invoerrecht voor de zoogenaamde Engelsche biscuits. S. 180. 20 Nov.
— Besluit houdende aanwijzing van het kantoor [illegible]ede voor den in-, uit- en doorvoer van goe[illegible], langs spoorwegen ingevoerd. S. 185. 11 Dec.

Rechtswezen. Wet houdende wijzigingen in de wet van 18 April 1874, S. 66, tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt. S. 131. 28 Aug.
— Wet houdende nadere wijziging van het bij de wet van 7 Oct. 1884, S. 212, gewijzigde art. 1 der wet van 9 April 1877, S. 79, tot vaststelling van de klassen en zamenstelling der arrondissements-regtbanken, van de jaarwedden der leden van eu ambtenaren bij die regtbanken, alsmede van de klassen der kantongeregten en van de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij de kantongeregten. S. 132. 28 Aug.
— Missive van den Minister van Justitie, houdende verzoek dat de exploiten in strafzaken zooveel mogelijk worde opgedragen aan rijksveldwachters. 2 Oct.
— Besluit tot wijziging van het Reglement I, vastgesteld bij K. B. van 14 Sept. 1838, S. 36, en gewijzigd bij de Kon. besluiten van 17 December 1875, S. 244, 29 April 1877, S. 90, en 4 Nov. 1884 (Staatsblad nº. 221). S. 200. 14 Dec.
— Wet houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. S. 230. 23 Dec.

Rivieren. Besluit tot wijziging der bij K. B. van 27 Dec. 1880, S. 233, vastgestelde bepalingen van de politie op de Nieuwe Merwede, de Oude Maas, het Mallegat, de Dordtsche Kil, het Krabbe, het Spui, het Hollandsch Diep, den Amer, de Maas, den Gelderschen IJssel, het Zwartewater en het Zwolsche diep. S. 53 13 April.
— Besluit tot vaststelling van het Reglement van politie op het ankeren op de rivieren de Beneden-Merwede en de Oude Maas van de kerk te Papendrecht tot het veer van Zwijndrecht op Dordrecht. S. 182. 22 Nov.

Scheepvaart. Besluit houdende nadere vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijschepen. S. 10. 18 Jan.
— Missive van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende de wijze van storting der opbrengst van den verkoop van gezonken vaartuigen. 19 April.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned. betreffende art. 18 van het K. B. van 13 Juni 1875 S. 119 en nopens de verbindbaarheid van dat besluit. (bladz. 372.) 17 Mei.

— Missive van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende verkoop van gezonken en door het rijk gelichte vaartuigen of andere voorwerpen. 7 Juli.

— Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende o. a. beslissing dat art. 4 van het Koninklijk besluit van 13 Juni 1875, S. 119, alleen op rivierschepen en niet op zeeschepen van toepassing is. 12 Nov.

Schuld. (Nationale) Wet tot conversie van vier ten honderd in drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 102. 9 Mei.

— Besluit houdende bepalingen ter uitvoering van de wet van 9 Mei 1886, S. 102, tot conversie van vier ten honderd in drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 106. 26 Mei.

— Besluit houdende bepalingen nopens de aflossing van vier ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 113. 22 Juni.

— Besluit betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van 9 Mei 1886, S. 102, tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd. rentegevende Nationale Schuld. S. 173. 2 Oct.

Schutterij. Besluit betreffende de dienstdoende schutterij te Rotterdam en Delfshaven. S. 9. 17 Jan.

— Besluit bepalende dat voorloopig buiten uitvoering zullen blijven al. 2 van art. 1 van het K. B. van 19 September 1867, S. 100, en de K. B. van 4 Augustus en 7 September 1885, S. 172 en 179, betreffende de Schutterijen. S. 33. 28 Jan.

— Resolutie van den Minister van Oorlog, betreffende de verstrekking en verantwoording van munitiën tot draagbare vuurwapenen aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen. 18 Febr.

— Besluit tot nadere vaststelling van de sterkte, samenstelling en indeeling der dienstdoende schutterij te Rotterdam. S. 100. 26 April.

— Besluit tot aanvulling van art. 2 van het K. B. van 5 Dec. 1851, S. 149, houdende instelling van een eereteeken voor eervollen, langdurigen werkelijken dienst bij de schutterijen. S. 117. 2 Juli.

— Wet tot regeling van de tenuitvoerlegging van de ingevolge de wet van den 11den April 1827, S. 17, [oprichting van schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks] uitgesproken veroordeelingen en van de bekeuringen, krachtens art. 68 dier wet gedaan, en verzekering der toepassing van het provoost-arrest, bedoeld bij art. 71 dier wet. S. 213. 16 Dec.

Sluizen. Besluit tot wijziging van het bij K. B. van 13 Juni 1882, S. 74, vastgesteld reglement van politie voor de Rijkssluizen en Rijksbruggen in den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam. S. 54. 13 April.

— Besluit tot wijziging van het algemeen reglement van politie voor de sluizen en beweegbare bruggen in de provincie Friesland, die bij het Rijk in beheer en onderhoud zijn, vastgesteld bij K. B. van 15 April 1885, S. 77. S. 55. 13 April.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de schutsluizen in de afgesloten killen van het Bergsche Veld, ten zuiden van de rivier de Merwede, met hare havens en verdere werken, vastgesteld bij K. B van 8 Nov. 1878 (Staatsbl. n°. 166). S. 56. 13 April.

— Besluit waarbij, met intrekking van het K. B. van 11 Mei 1870, S. 74, wordt vastgesteld een nieuw reglement van politie voor de schutsluis te St. Andries, hare havens en verdere werken. S. 111. 15 Juni.

Staten-Generaal. Besluit betreffende de sluiting van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal en de ontbinding van de Tweede Kamer. S. 105. 11 Mei.

— Besluit betreffende de opening der buitengewone vergadering van de Staten-Generaal. S. 115. 29 Juni.

Sterke drank. Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Charlois van 4 Juni 1885, houdende intrekking der aan R. DE ROOIJ, huisvrouw van K. B. DE VOS aldaar verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein. S. 2. 13 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad, houdende beslissing dat ingevolge art. 16, 1°. j°. art. 1 al. 2 der drankwet, voor de strafbaarheid wegens het zonder vergunning ten verkoop in voorraad hebben van sterken drank wordt vereischt dat er aanwezig is bevonden een voorraad in het klein, dat is een voorraad die minder dan twee liter bedraagt. 11 Oct.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de inrichting der volgens art. 12 der drankwet op te maken statistiek. 20 Dec.

Strafrecht en Strafvordering. Wet houdende wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering. S. 5. 15 Jan.

— Wet houdende wijzigingen in het bij de wet van 3 Maart 1881, S. 35, vastgestelde Wetboek van Strafrecht. S. 6. 15 Jan.

— Wet houdende bepalingen tot uitvoering van de artikelen 38 en 39 van het Wetboek van Strafrecht. S. 7. 15 Jan.

— Wet houdende bepalingen, regelende het in werking treden van het bij de wet van 3 Maart 1881, S. 35, vastgestelde Wetboek van Strafrecht en den overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, alsmede om overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en het nieuwe wetboek. S. 64. 15 April.

Wijziging dier wet S. 92. 19 April.

— Besluit waarbij wordt bepaald dat het Wetboek van Strafvordering, met de daarin door de wet van 15 Jannari 1886, S. 5, en andere wetten gebrachte wijzigingen, in eene doorloopende reeks van Titels en artikelen samengevat en in zijn geheel in het Staatsblad zal worden geplaatst. S. 80. 17 April

— Missive van den Minister van Justitie, betreffende mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer van den afloop van strafvervolgingen wegens overtredingen der wet van 20 Juli 1870 (Staatsblad n°. 131). 29 Sept.

Suiker. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het toepassen der afscheiding, volgens dr. STEFFEN, op stroop en melasse in de beetwortelsuikerfabrieken. S. 127. 9 Aug.

— Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 142. 29 Aug.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de kandijfabrieken. S. 176. 6 Oct.

— Wet, houdende maatregelen in het belang van de Gouvernements-suikercultuur op Java. S. 247. 25 Dec.

— Wet, tot tijdelijke schorsing van het uitvoerrecht op suiker in Nederlandsch-Indië S. 248. 25 Dec.

Telegraaf. Wet houdende maatregelen ter uitvoering van de internationale overeenkomst tot bescherming van onderzeesche telegraafkabels. S. 65. 15 April.

— Besluit houdende goedkeuring van een reglement voor den dienst der Rijkstelegaaf en intrekking van vijf daarmede in verband staande besluiten. S. 114. 29 Juni.

Tollen. Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat overtreding van de verordeningen op de heffing van tollen op de groote Rijkswegen, zoo lang geen wet die tolheffing als belasting regelt, niet als eene overtreding, ter zake van belasting moet worden aangemerkt. 22 Febr.

Tractaten. Besluit bevattende eene overeenkomst met België, houdende wijziging voor zooveel het Belgisch grondgebied betreft, van het internationaal politie- en scheepvaartreglement op de Maas, den 20sten Mei 1843 tusschen Nederland en België vastgesteld, ter uitvoering van art. 9 van het tractaat van 19 April 1839 en van Hoofdstuk II, sectie IV, van dat van 5 Nov. 1842. S. 36. 12 Febr.

— Internationale postverdragen. Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de op 21 Maart 1885 te Lissabon onderteekende overeenkomst, strekkende tot aanvulling der op 1 en 4 Juni 1878 en 3 November 1880 te Parijs gesloten postverdragen, en de bij die overeenkomsten behoorende slotprotocollen. S. 45. 23 Maart.

— Wetten en besluiten betreffende de tractaten met:

Duitschland en Zwitserland. Regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den Rijn. S. 60. 14 April.

Congo. Algemeene Congo-Akte. S. 101. 5 Mei.

Egypte. Nederlandsche handel en de Nederlandsche scheepvaart op Egypte. S. 110 1 Juni.

Belgie. Bouw van eene brug over de Maas te Maaseyck. S. 140. 29 Aug.

Oostenrijk-Hongarije. Bescherming der handels- en fabriekmerken in Nederland en Oostenrijk-Hongarije. S. 172. 27 Sept.

België. Overeenkomst betreffende den bouw van eene brug over de Maas te Maaseyk. S. 174. 3 Oct.

Italië. Aanvulling van het uitleveringsverdrag van November 1869 tusschen Nederland en Italië. S. 175. 3 Oct.

Veeziekten. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, be-

treffende toepassing van het K. B. van 9 Juni 1885 (Staatsblad nº. 125). 24 Febr.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 14 Maart 1880, S. 31, waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden en welke maatregelen bij het heerschen of dreigen van elke dier ziekten moeten worden toegepast. S. 47. 31 Maart.

— Besluit waarbij tot beteugeling der pokziekte onder de schapen bepalingen worden vastgesteld betreffende vervoer van schapen, huiden, ruwe onbewerkte wol, klauwen, vleesch, mest en ander afval van genoemde dieren, en het schorsen van schapenmarkten en van het ter markt voeren van schapen. S. 179. 7 Nov.

Vestingwerken. Besluit betreffende klassificatie van vestingwerken. S. 48. 8 April.

Visscherij. Resolutie van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881, S. 76, bedoeld letterteeken enz. voor vaartuigen, bestemd voor de zeevisscherijen. 20 Maart.

— Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de op 30 Juni 1885 te Berlijn tusschen Nederland, Duitschland en Zwitserland gesloten overeenkomst tot regeling der zalmvisscherij in het stroomgebied van den Rijn en van het daarbij behoorend slotprotocol. S. 118. 2 Juli.

— Besluit houdende nadere regeling van de wijze van uitoefening der zalm- en elftvisscherij. S. 123. 21 Juli.

Wapenhandel. Besluit tot wijziging van het K. B. van 12 Mei 1867, S. 49, houdende vaststelling van eenige algemeene regelen voor de vereenigingen, ten doel hebbende om, door vrijwillige oefening in den wapenhandel en bijzonder in het schieten, 's Lands weerbaarheid te bevorderen. S. 215. 20 Dec.

Zegel. Besluit houdende voorziening in de uitvoering der wet van 31 Dec. 1885, S. 264, tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten. S. 49. 9 April.

— Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 31 Dec. 1885, S. 264, tot verhooging en uitbreiding van het zegelrecht op effecten, in werking zal treden. S. 50. 9 April.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de naleving der wet op het zegel, met betrekking tot beschikkingen enz. voortvloeiende uit de wet tot regeling van den kleinhandel in sterken drank. 28 April.

— Missive van den Minister van Oorlog, betreffende de toepassing der wetten op het recht van zegel. 6 Juli.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijstelling van zegelrecht van declaratiën, mandaten en kwitantiën tot teruggaaf van bij voorschot gedane betalingen. 3 Sept.

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot wijziging van art. 7 der bij K. B. van 21 Juni 1877, S. 152, vastgestelde instructie voor den geneeskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877, S. 35, tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen. S. 103. 9 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 17 der wet van 4 December 1872, S. 134, ook toepasselijk is op hen die op bewaarscholen onderwijs geven en ontvangen. 15 Juni.

— Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884, S. 164, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 120. 8 Juli.

— Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenl. Zaken, betreffende onteigening van goederen, ingevolge art. 5 der wet van 4 December 1872 (Staatsblad nº. 134). 2 Aug.